LAGTINGSTIDENDE

1911.

THORSHAVN.

TRYKT I „FERØ AMTSTIDENDE"S BOGTRYKKERI.

1911—12.

Lagtingets ordentlige Samling aabnedes den 29de Juli.

Lagtingets Medlemmer.

Amtmand Svenning Rytter.
Provst Frederik Petersen (R.).

***

For Norderøernes Præstegæld:
Højskoleforstander Simun av Skarði,
Lærer Simon Just Jacobsen.

For Østerø Præstegæld:
Skolelærer Joen Poulsen,
Købmand Jacob F. Olsen,
Fisker Chr. Johs. Christiansen,
Fyrpasser Simon Thorkildshøj.

For Nordstrømø Præstegæld:
Kongsbonde Johan C. F. Dam,
Fuldmægtig Andreas Samuelsen.

For Sydstrømø Præstegæld:
Tømrer Hans Andreas Djurhuus,
Postfører Peter Christian Johannesen,
Kongsbonde Jóannes Patursson (R.),
Fuldmægtig Mads Andreas Winther.

For Vaagø Præstegæld:
Odelsbonde Daniel Pauli Michelsen,
Sysselmand Joen Zacharias Nielsen.

For Sandø Præstegæld:
Pastor Andreas Christian Evensen,
Kongsbonde Johan Michael Hentze.

For Suderø Præstegæld:
Købmand Jacob Dahl (D. M.),
Skolelærer Niclas Johannes Djurhuus,
Sysselmand Oliver Johan Thomas Ludvig Effersøe (R.),
Skolelærer Ole Nicolaj Skaalum.

Til Sekretærer valgtes: J. Poulsen og Nielsen.

I. Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag

til

Lov for Færøerne om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.

§ 1.

Kundgørelse ved Kirkestævne ophæves, medmindre det Ministerium, gennem hvilket vedkommende Lov eller Anordning er udstedt, særlig paabyder saadan Bekendtgørelse. I Stedet derfor træder Opslag paa en Tavle, der skal findes i enhver Kirkebygd med Undtagelse af Dimon Bygd i Sand Sogn. Tavlen eller for saa vidt det findes nødvendigt af Amtmanden eller vedkommende kommunale Styrelse — Tavlerne skal være anbragte paa et hensigtsmæssigt Sted nær offentlig Vej eller Plads og indrettet paa en saadan Maade, at de Kundgørelser, der opslaas, er tilbørlig beskyttet; det nærmere herom bestemmes af Forstanderskabet, i Thorshavn Byraadet. Udgifterne ved Tavlens Anskaffelse og Vedligeholdelse afholdes af Sognet.

Amtmanden kan efter Forhandling med vedkommende kommunale Styrelse bestemme, at Opslag skal foretages paa mere end ét Sted i et Sogn, samt paa anden Maade end paa en Tavle, ligesom han i enkelte Tilfælde kan paabyde, at der foruden Opslag ogsaa sker Bekendtgørelse paa anden Maade.

§ 2.

Opslag besørges af Skydsskafferen. Kundgørelser fra offentlige Myndigheder skal opslaas, naar vedkommende begærer det; det samme gælder Kund-

*) Se Lagtingstidende for 1906, Side 166.

gørelser fra private, for saa vidt de ifølge den hidtil gældende Lovgivning skulle læses ved Kirkestævne. Ogsaa andre Kundgørelser fra private kunne forlanges opslaaet, for saa vidt de ere af almindelig Interesse og ere forsynet med Navn og Pladsen tillader det; men i saa Fald erlægges der til Skydsskafferen en Betaling af 25 Øre for hvert Opslag og, for saa vidt der skal udfærdiges den nedenfor omtalte Attest om Opslaget, 50 Øre.

Varigheden af Opslaget bestemmes ved Kundgørelser fra offentlige Myndigheder af denne samtidig med, at Opslaget begæres, men ellers af den, hvem det ifølge Ovenstaaende paahviler at besørge Opslag, dog under Rekurs til vedkommende Sysselmand. Skydsskafferen skal paa Forlangende sende en Attestation om det skete Opslag og dettes Varighed, naar den, som har begæret Opslaget, ved dettes Fremsendelse har medsendt tilstrækkelig Porto og en Genpart, paa hvilken Attestationen kan skrives.

§ 3.

Den som ulovlig borttager eller beskadiger en i Henhold til denne Lov i Tavlen opslaaet Kundgørelse, straffes med en vedkommende Politikasse tilfaldende Bøde paa indtil 100 Kr., for saa vidt den paagældendes Forhold ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, jfr. Straffeloven af 10. Febr. 1866 § 105. Sager angaaende Overtrædelse af denne Lov behandles som offentlige Politisager, for saa vidt ikke Straffeloven kommer til Anvendelse.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Juli 1912.

Bemærkninger til ovenstaaende Lovforslag.

Med Hensyn til selve Forslaget bemærkes, at Læsning ved Kirkestævne paa Færøerne ligesaavel som i det øvrige Kongerige er en ældgammel Bekendtgørelsesform, der forudsættes som saadan f. Eks. i N. L. 5—9—1 og 8 og senere i Forordning 8. Oktobr. 1824, der er gjort anvendelig paa Færøerne ved Reskript 7. Decbr. 1827. Der gjaldt kun det særlige for Færøerne, at Læsning ved Kirkestævne her foretages af Degnen eller Kirkelæseren, og uden at denne nogensinde kan fordre Vederlag derfor.

Ved den nævnte Forordning af 1824 blev den hidtil undertiden anvendte Bekendtgørelsesform, der bestod i Læsning fra Prædikestolen, afskaffet, medens Læsning paa Kirkegaarden efter Gudstjenesten vedblev baade for saa vidt angaar Love, Anordninger og andre Bekendtgørelser, indtil det for Love og Anordningers Vedkommende i Danmark blev afskaffet ved Lov 25. Juni 1870, sammenholdt med Kundgørelse Nr. 35 af 28. Februar 1871, undtagen hvor det var udtrykkelig paabudt, og for Færøerne ved Lov Nr. 51 af 1. April 1896 om Kundgørelse af Love og Anordninger paa Færøerne. Derimod vedblev iøvrigt Læsning paa Kirkegaarden baade paa Færøerne og i det øvrige Kongerige, og denne Bekendtgørelsesform var foreskrevet saavel i en Mængde Love, der gjaldt for hele Kongeriget, som i en Række specielt for Færøerne gældende Bestemmelser, som oftest som fakultativ, undertiden dog ogsaa som obligatorisk. I det hele taget er Læsning ved Kirkestævne udenfor Thorshavn den almindelige Maade, paa hvilken ikke blot Udfærdigelser fra offentlige Myndigheder men ogsaa fra Private, sædvanlig bringes til offentlig Kundskab.

Spørgsmaalet er nu, om der er Grund til at søge Bekendtgørelse ved Kirkestævne afløst af en anden Kundgørelsesmaade, og om der, selv om dette

ikke sker i den øvrige Del af Kongeriget, er særlige Grunde til at gøre det for Færøernes Vedkommende.

Det vil i saa Henseende næppe kunne bestrides, at Læsning ved Kirkestævne ikke er nogen tidssvarende Bekendtgørelsesform. Bekendtgørelserne er ofte af højst forskelligt Indhold, og deres Læsning ved Kirkestævne indvirke ofte forstyrrende paa den Andagt, som har fundet Sted i Kirken, hvortil kommer at den maaske kan siges at være i Strid med Dissenternes Krav paa borgerlig Ligestilling, ligsom den er mindre paakrævet; efterhaanden som Borgernes Læsefærdighed tiltager.

Dernæst maa det hævdes, at der er særlig Grund til at gaa bort fra Kirkestævne paa Færøerne, selv om dette ikke samtidigt sker i den øvrige Del af Riget. Den megen Regn, som finder Sted her paa Øerne, bevirker, at Folk ikke gerne opholde sig udenfor Kirken, men skynder sig hjem; dertil kommer, at der i de fleste Kirker kun er egentlig Kirkegang hver 4., 6. eller 8. Uge, hvilket bevirker, at det vil være tilfældigt, om Folk er der netop den Søndag, Bekendtgørelsen finder Sted.

Det har da ogsaa vist sig, at saavel de tidligere eksisterende Menighedsraad som Forstanderskaberne har været enige om at anbefale, at Læsning ved Kirkestævne bortfaldt og erstattes paa anden Maade.

Hvad iøvrigt selve Forslagets Tilblivelse angaar bemærkes:

Efter af Menighedsraadet for Vaag (S.) Sogn i Skrivelse af 15. Januar 1905 havde anholdt om Tilladelse til at lade Bekendtgørelser ske ved offentligt Opslag, i Stedet for ved Læsning ved Kirkestævne, udtalte Justitsministeriet i Skrivelse af 28. Marts 1905, at Spørgsmaalet om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne skulde forelægges Lagtinget i Samlingen 1905. Sagen blev imidlertid af Lagtinget udsat til 1906, idet man ansaa det for heldigst at indhente Erklæringer over et af et nedsat Udvalg udarbejdet Forslag fra Sogneforstanderskaberne, Thorshavns Kommunalbestyrelse og Menighedsraadene.

I Samlingen 1906 blev Sagen derefter paany forelagt for Regeringen tilligemed de af Forstanderskabene og Menighedsraadene afgivne Erklæringer. Der blev udarbejdet og vedtaget et Lovforslag, som blev fremsendt til Justitsministeriet med Amtets Skrivelse af 19. Marts 1907, hvormed ligeledes fulgte 2 af Amtet indhentede Erklæringer fra Landfogden og Sorenskriveren af 27. Oktbr. 1906 og 9. Novbr. s. A. Det blev af Ministeriet bestemt, at Sagen paany skulde forelægges Lagtinget i Samlingen 1907 til fornyet Overvejelse med særligt Hensyn til de i Landfogdens og Sorenskriverens Erklæringer fremsatte Bemærkninger.

Endelig har den nuværende Landfoged under 26. April 1911 paa given Foranledning afgivet sin Erklæring i Sagen.

Amtet har derefter udarbejdet ovenstaaende Forslag, som i det væsentlige er lig med det tidligere af Lagtinget vedtagne, dog ændret noget, efter den ved de ovennævnte Erklæringer dertil givne Foranledning, saavel som efter hvad Amtet paa flere Punkter maa anse for heldigt.

Med Hensyn til det foranstaaende Lovforslags enkelte §er bemærkes følgende:

ad § 1.

Spørgsmaalet om, i hvilke Bygder en Tavle til Kundgørelser skal anbringes, afgøres, som af Lagtinget vedtaget, derhen, at der bør være Tavle i enhver Kirkebygd; at ville forlange en Tavle anbragt i enhver Bygd, hvor en Skydsskaffer er ansat, er for vidtgaaende, da der er ansat Skydsskaffer saa at sige i enhver Bygd, og nogle af disse ere saa smaa, at Omkostningerne ved Anbringelse af en Tavle vilde være uforholdsmæssig store. At gaa en Mellemvej

og medtage de større Bygder udenfor Kirkebygderne gaar formodentlig ikke an, da det saa vil volde Vanskelighed at vide, om Bygder er medtaget eller ikke. Dertil kommer, at er en Bekendtgørelse af særlig Interesse for Beboerne af en saadan Bygd, vil man altid kunne sørge for, at den paa anden Maade kommer til deres Kundskab, ligesom der jo ogsaa i Lovforslaget er tillagt Amtet en vis Bemyndigelse til at foreskrive, at der skal være Tavle paa forskellige Steder i Sognet.

Den indskudte Sætning i første Punktum er indsat for at opnaa Overensstemmelse med det øvrige Rige, ligesom det ogsaa synes rimeligt, at Ministeriet kan paabyde Læsning ved Kirkestævne i enkelte Tilfælde i Stedet for eller ved Siden af Kirkestævne, medens Amtet ifølge § 2 ikke kan paabyde Kiskestævne i Stedet for Opslag, men kun ved Siden af, som en yderligere Bekendtgørelsesform.

Med Hensyn til Stedet for Tavlens Anbringelse foreslaas det for Tydelighedsskyld udtrykkelig at foreskrive, at det skal være »et hensigtsmæssigt Sted ved offentlig Vej eller Plads«.

Iøvrigt er §en ligelydende med § 1 i det i 1906 vedtagne Forslag, bortset fra enkelte formelle Ændringer.

ad § 2.

Hvad angaar Bestemmelsen om, af hvem Opslaget skal besørges, er Forslaget gaaet den Vej, at tage Skydsskafferen, da udenbys Folk ellers ikke vil vide, til hvem de skal sende Opslaget; og ligesom det af Lagtinget er anset for nødvendigt, at man straks skal vide, i hvilke Bygder der er Tavle, saaledes synes det at være en Konsekvens af samme velbegrundede Princip, at man vèd, til hvem Opslaget skal sendes.

Med Hensyn til Opslag af Kundgørelser fra Private er der gjort den Ændring fra det i de tidligere Forslag herom indeholdte, at det udtrykkelig er foreskrevet, at Indholdet skal være af almindelig Interesse; men iøvrigt er det overladt de Private at bekendtgøre hvad de vil, da det ellers ikke synes, at den nye Form vil erstatte den tidligere Læsning ved Kirkestævne, hvor alt kunde bekendtgøres, jfr. Bekendtgørelse Nr. 42 af 14. Marts 1871. Dernæst har man i disse Tilfælde sikret Skydsskafferen en vis Betaling, som bør være lovbestemt og ens, saa enhver véd, hvad der skal sendes. For Attest betales et yderligere Gebyr, da Attestanten jo maa overbevise sig, om Genparten er en rigtig Afskrift.

Til §ens sidste Stykke er føjet en Bestemmelse om, at den, der ønsker at faa Attest for hvor og hvorlænge en Kundgørelse har været opslaaet, skal sende Genpart med Kundgørelsen, naar denne sendes til Opslag; selve den opslaaede Kundgørelse kan blive beskadiget og ubrugeliggjort ved Opslaget, og det bør ikke paalægges den, der besørger Opslaget, i saa Fald at tage Genpart af den. Ligeledes skal Porto medsendes, da der ellers vil paaføres vedkommende en ubegrundet Udgift.

I øvrigt er §en ligelydende med det i 1906 vedtagne Forslag.

ad § 3.

Til denne § er, i Overensstemmelse med det i Landfogdens Erklæring af 26. April 1911 udtalte, føjet en Bestemmelse om, at Sager angaaende Overtrædelse af denne § behandles som offentlige Politisager. I øvrigt er §en ligelydende med det i 1906 vedtagne Forslag.

De ovennævnte Erklæringer fra Sorenskriveren og Landfogden ere saalydende:

Landfogden
paa
Færøerne.

Thorshavn, den 27. Oktober 1906.

Ved at tilbagesende hosfølgende mig med Amtets Skrivelse af 12. dennes til Erklæring tilstillede Sag om Afskaffelse af Bekendtgørelse ved Kirkestævne skal jeg tjenstigst ytre, at der nu i det foreliggende Forslag er taget Hensyn til de af mig i sin Tid som Formand i Thorshavns Kommunalbestyrelse paapegede Ufuldkommenheder i det første Forslag i saa vidt Omfang, at jeg nu kun paa ét Punkt mener at burde gøre en Henstilling: Det gælder § 2, for saa vidt det dér siges, at private Kundgørelser skulle opslaas, *for saa vidt de efter den hidtil gældende Lovgivning skulle læses ved Kirkestævne.* Det forekommer mig, at man her stiller for store Krav til det Kommunalbestyrelsesmedlem, der skal besørge Opslaget. Han vil sjældent paa egen Haand kunne skønne med Sikkerhed i saa Henseende. Dog maa det erkendes, at den nærmere Vejledning, som formentlig vil være nødvendig, ikke behøver at optages i Loven, men kan gives ved Circulære.

Forøvrigt har jeg intet fundet at indvende mod Lovforslaget, der betegner et Fremskridt, idet Læsning ved Kirkestævne som almindelig borgerlig Bekendtgørelsesmaade er i Strid med Dissenternes Krav paa borgerlig Ligestilling, ligesom den er bleven mindre hensigtsmæssig end Opslag, efterhaanden som Befolkningens Læsefærdighed er tiltagen.

Engelstoft.

Til
Færø Amt.

Færøernes Sorenskriveri,

Thorshavn, den 9. November 1906.

I Anledning af det mig til Erklæring ved Færø Amts Skrivelse af 12. f. M. tilstillede Forslag fra Lagtinget til Lov for Færøerne om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne, skal jeg tjenstligst udtale, at jeg ingen væsentlige Indvendinger har mod det fremsatte Forslag.

Jeg skal dog tillade mig at pege paa, at det sikkert vilde være heldigt, om der var en Opslagstavle i hver Bygd, og ikke blot i hver Kirkebygd. Der er Bekendtgørelser, som efter deres Indhold kun angaar Beboere i en bestemt Bygd, og der synes at være noget unaturligt i kun at opslaa saadanne Bekendtgørelser i en anden Bygd. Udgifterne til en Tavle vil næppe være uoverkommelige.

Endviddre skal jeg gøre opmærksom paa, at der til Tider vil kræves en meget stor Tavle for paa en Gang at kunne rumme alle de Bekendtgørelser, der sendes til Opslag. Da Tavlen maa være offentlig tilgængelig, vil det oftest være nødvendigt at anbringe den under aaben Himmel, og Tavlen maa derfor være forsynet med Glas og helst Fletverk udenfor Glasset. En saadan Tavle kan af praktiske Grunde ikke være videre stor, og det vil let kunne hænde, at al Plads i en saadan enkelt Tavle i et givet Tilfælde er optaget. Det bør da formentlig være Kommunens Pligt at anskaffe flere Tavler, saa at alle Opslag kan faa Husly, men Bestemmelser herom savnes i Loven. At dette ikke er et Tanke-

eksperiment, vil let forstaas, naar henses til, i hvor stort et Antal Tilfælde nu Læsning ved Kirkestævne kræver, Bekendtgørelse fra Amtet, Amtskommunen, Sysselmænd, Forstanderskaber, retslige Bekendtgørelser o. s. v. Mulig burde det udtrykkelig siges, at Tavlen skal være anbragt paa et offentligt Sted. En Ulempe forekommer det mig at være, at man ikke straks paa Forhaand ved, til hvem en Bekendtgørelse skal sendes. Efter § 2 skal Opslag besørges af et Medlem af Sognekommissionen (Forstanderskabet, Kommunalbestyrelsen i Thorshavn,) eller hvis intet Medlem af Sognekommissionen bor i vedkommende Bygd, til Skydsskafferen, men man vil ofte ikke vide, hvem rette Vedkommende i det givne Tilfælde er, og da resikere at sende Bekendtgørelsen til fejl Adresse, saa den, hvis den ikke returneres af Postvæsenet, maa viderebefordres, hvilket ofte vil volde unødigt Besvær og tage Tid. Heldigst synes det at ville være, om Bekendtgørelsen altid kunde sendes til Skydsskafferen, af hvem der skal findes en i hver Bygd.

Hensigtsmæssigt vilde det vist være, hvor Bekendtgørelsen skal tilbagesendes med Attest om Opslaget efter § 2, sidste Stykke, at foreskrive, at der i saa Fald skulde leveres Genpart af Bekendtgørelsen, og at denne skulde tilbagesendes med Attest om. at ligelydende Bekendtgørelse har været opslaaet. Selve den opslaaede Bekendtgørelse udsættes let for Beskadigelse.

Chr. Helms.

Til
Færø Amt.

Landfogden
paa
Færøerne,

Thorshavn, den 26. April 1911.

Ved at tilbagesende det med Færø Amts Skrivelse af 24. ds. oversendte Forslag til Lov for Færøerne om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne skal jeg tjenstligt tillade mig at henstille, at der i Forslaget foretages følgende Ændringer:

Ordene »i Thorshavn Kommunalbestyrelsen« rettes i §§ 1 og 2 til »i Thorshavn Byraadet«.

Ordet »Sognekommissionen« i § 2 forandres til »Forstanderskabet«.

Da Bestemmelsen i § 2 aabner Adgang til, at Forstanderskaberne kan bestemme, at almindelige Købmandsannoncer af sømmeligt Indhold skal opslaas, hvis Pladsen tilsteder det, henstiller jeg, at §'en ændres saaledes, at kun Bekendtgørelse af mere almindelig Interesse kan opslaas, og at disse Opslag skal fjernes, hvis det er nødvendigt for at give Plads til offentlige Bekendtgørelser.

Formentlig bør i Loven enten optages en Regel om, hvorledes Attestationen om det skete Opslag m. v. skal affattes eller gives f. Eks. Amtmanden Bemyndigelse til at træffe Bestemmelse i saa Henseende.

I § 3 henstiller jeg, at der indsættes en Bestemmelse om, at Sager, anlagte for de dér nævnte Overtrædelser, behandles som offentlige Politisager, for saa vidt ikke Straffelovens § 105 kommer til Anvendelse.

Iøvrigt kan jeg henholde mig til de af min Formand og Færøernes Sorenskriveri afgivne Erklæringer.

Bay.

Til
Færø Amt

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager* (H. A. Djurhuus, Poulsen og Winther). Den *4. September* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Lagtinget af Amtmanden forelagt »Forslag til Lov om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.«

Udvalget kan med Amtmanden og de Udvalg, der tidligere have behandlet denne Sag (se Lagtingstidende for 1905 og 1906, S. 166—169), være enigt i, at den nu brugelige Kundgørelse ved Kirkestævne er mindre heldig, dels fordi den i visse Tilfælde kan virke forstyrrende og ligesom modvirke det Indtryk, Folk har modtaget i Kirken, dels fordi den er utilstrækkelig. Vel holdes der i hver Kirke Gudstjeneste paa alle Folkekirkens Helligdage; men i udstrakte Sogne er det meget almindeligt, at Folk fra de fjernere Bygder ikke møde i Kirke paa de Dage, der er Messefaldstjeneste, og dette er udenfor det Sted, hvor Præsten bor, Tilfældet de fleste af Aarets Helligdage. For at raade Bod herpaa ere offentlige Bekendtgørelser foruden til Læsning ved Kirkestævne ofte blevne sendte ud til Sognets forskellige Bygder, hvor saa Skydsskafferen har gjort Folk bekendt med deres Indhold eller slaaet dem op f. Eks. i et Handelslokale; men i mange Tilfælde er Kundgørelsen ved Kirkestævne den eneste foreskrevne Form.

Om ovennævnte Forslags Tilblivelse skal man henvise til Forslagets Motiver.

Udvalget kan anbefale Forslaget i den foreliggende Form, idet man dog vil tillade sig at fremsætte nogle Udtalelser angaaende de enkelte Paragrafer.

ad § 1.

Udvalget kan tiltræde Bestemmelsen om, at der skal findes en Tavle i hver Kirkebygd; men i mange Sogne vil det være nødvendigt, at Opslag finder Sted i flere Bygder — undertiden endog paa mere end et Sted i samme Bygd. Dette vil, som Paragrafen er affattet kunne ordnes ved Forhandling mellem Amtmanden og vedkommende kommunale Styrelse. Man forudsætter, at der, naar det Spørgsmaal er ordnet, bliver affattet en Fortegnelse over de vedtagne Opslagssteder, og at offentlige Kundgørelser af almen Betydning blive udfærdigede i saa mange Eksemplarer, at der sendes et til *hvert* Opslagssted og ikke til Kirkebygderne alene. Endvidere forudsættes, at saadanne Kundgørelser, hvor det anses fornødent, udsendes til Cirkulation i Bygder, hvor intet Opslag finder Sted. — Bestemmelser om disse Forhold ville formentlig uden nogen særlig Lovbestemmelse kunne træffes administrativt, saaledes som det viser sig nødvendigt.

ad § 2.

Opslag skal besørges af Skydsskafferen. Som oplyst ved Sagens 1. Behandling findes der ingen Skydsskaffer i Kirkebygden Næs paa Østerø, idet Beboerne der som boende paa Præstegaarden have været fritagne for Skyds; man forudsætter, at der af Hensyn til disse Opslag vil blive beskikket en »Skydsskaffer«. Det vil mulig ogsaa kunne hænde, at Skydsskafferen i en Bygd bor saa langt fra det Sted, hvor Opslaget skal finde Sted, at det vil blive altfor besværligt for ham at besørge dette. I saa Fald vil der kunne beskikkes ham en Medhjælper i H. t. Lov af 17. Marts 1865.

ad § 3.

Da der i den Tid, der kommer til at ligge imellem Lovens Stadfæstelse og dens Ikrafttræden, maa føres Forhandlinger imellem Amtet og de enkelte kom-

munale Styrelser, og dette navnlig for de mere udstrakte Kommuners Vedkommende vil tage nogen Tid, tillader man sig at foreslaa, at Lovens Ikrafttræden udskydes til Nytaar 1913. Man tillader sig derfor at foreslaa:

»1. Juli 1912« ændres til »1. Januar 1913«.

Ved Sagens *2. Behandling* den *6. September* sattes Lovforslagets enkelte Paragraffer under Afstemning og vedtoges

§ 1	med	18	Stemmer	mod	0.
§ 2	—	15	—	—	0.
§ 3	—	19	—	—	0.,

hvorefter Sagen overgik til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af *Effersøe*:

Til § 2.

1. I 1. Stykke, 1. Linie, ændres Ordet »Skydsskafferen« til »en af Amtmanden efter vedkommende kommunale Styreises Indstilling beskikket Person (Kundgører). Om fornødent beskikkes flere saadanne i et Sogn«.
2. I 1. Stykke, 6. Linie, og i 2. Stykke, 4. Linie, ændres Ordet »Skydsskafferen« til »Kundgøreren«.

Ved *3. Behandling* den *9. September* betragtedes § 1 som vedtaget uden Afstemning. Ændringsforslaget til § 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0. §en saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning. § 3 betragtedes som vedtaget uden Afstemning. Sagen i dens Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab, og vedtoges Lovforslaget enstemmig med 21 Stemmer (*fraværende*: Evensen).

Det *endelig vedtagne Forslag* er saalydende:

Forslag

til

Lov for Færøerne om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.

(Som vedtaget ved 3. Behandling den 9. September.)

§ 1.

Kundgørelse ved Kirkestævne ophæves, medmindre det Ministerium, gennem hvilket vedkommende Lov eller Anordning er udstedt, særlig paabyder saadan Bekendtgørelse. I Stedet derfor træder Opslag paa en Tavle, der skal findes i enhver Kirkebygd med Undtagelse af Dimon Bygd i Sand Sogn. Tavlen eller — for saa vidt det findes nødvendigt af Amtmanden eller vedkommende kommunale Styrelse — Tavlerne skal være anbragte paa et hensigtsmæssigt Sted nær offentlig Vej eller Plads og indrettet paa en saadan Maade, at de Kundgørelser, der opslaas, er tilbørlig beskyttet; det nærmere herom bestemmes af Forstanderskabet, i Thorshavn Byraadet. Udgifterne ved Tavlens Anskaffelse og Vedligeholdelse afholdes af Sognet.

Amtmanden kan efter Forhandling med vedkommende kommunale Styrelse bestemme, at Opslag skal foretages paa mere end ét Sted i et Sogn, samt paa anden Maade end paa en Tavle, ligesom han i enkelte Tilfælde kan paabyde, at der foruden Opslag ogsaa sker Bekendtgørelse paa anden Maade.

§ 2.

Opslag besørges af en af Amtmanden efter vedkommende kommunale Styrelses Indstilling beskikket Person (Kundgører). Om fornødent beskikkes flere saadanne i et Sogn. Kundgørelser fra offentlige Myndigheder skal opslaas, naar vedkommende begærer det; det samme gælder Kundgørelser fra private, for saa vidt de ifølge den hidtil gældende Lovgivning skulle læses ved Kirkestævne. Ogsaa andre Kundgørelser fra private kunne forlanges opslaaet, for saa vidt de ere af almindelig Interesse og ere forsynet med Navn og Pladsen tillader det; men i saa Fald erlægges der til Kundgøreren en Betaling af 25 Øre for hvert Opslag og, for saa vidt der skal udfærdiges den nedenfor omtalte Attest om Opslaget, 50 Øre.

Varigheden af Opslaget bestemmes ved Kundgørelser fra offentlige Myndigheder af denne samtidig med, at Opslaget begæres, men ellers af den, hvem det ifølge Ovenstaaende paahviler at besørge Opslag, dog under Rekurs til vedkommende Sysselmand. Kundgøreren skal paa Forlangende sende en Attestation om det skete Opslag og dettes Varighed, naar den, som har begæret Opslaget, ved dettes Fremsendelse har medsendt tilstrækkelig Porto og en Genpart, paa hvilken Attestationen kan skrives.

§ 3.

Den som ulovlig borttager eller beskadiger en i Henhold til denne Lov i Tavlen opslaaet Kundgørelse, straffes med en vedkommende Politikasse tilfaldende Bøde paa indtil 100 Kr., for saa vidt den paagældendes Forhold ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, jfr. Straffeloven af 10. Febr. 1866 § 105. Sager angaaende Overtrædelse af denne Lov behandles som offentlige Politisager, for saa vidt ikke Straffeloven kommer til Anvendelse.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1913.

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 9. September 1911.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et samme af Amtmanden forelagt »Forslag til Lov for Færøerne om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.«

Lovforslaget er efter en 1ste Behandling i Tinget blevet behandlet i et Udvalg, der har anbefalet Forslaget til uforandret Vedtagelse med den Undtagelse, at Lovens Ikrafttræden udsættes til Nytaar 1913.

Til Sagens 3. Behandling fremkom et Ændringsforslag, gaaende ud paa at ændre § 2 saaledes, at Opslag ikke skal besørges af Skydsskafferen som saadan, men af en af Amtet særlig hertil beskikket Person (»Kundgører«). Forslaget motiveredes navnlig ved, at den Vanskelighed, der alt paa flere Steder viser sig ved at finde kvalificerede Folk, der er villige til at overtage Hvervet som Skydsskaffere, vil blive endnu større, naar han tillige skal besørge disse Opslag. Ikke alene vil Arbejdet for Skydsskafferen forøges betydelig, men der maa ogsaa tages Hensyn til, at han kommer til at bo nær ved det Sted, hvor Opslaget skal finde Sted.

Dette Ændringsforslag blev ved 3. Behandling i Dag vedtaget med 14 Stemmer. Det saaledes ændrede Lovforslag vedtoges derefter ved Navneopraab med 21 Stemmer (1 Medlem var fraværende).

Idet man herved giver sig den Ære at fremsende det saaledes endelig vedtagne Lovforslag, tillader man sig under Henvisning til de det Tinget forelagte Forslag ledsagende Bemærkninger og Udvalgets Betænkning at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Overvejelse og videre Forsorg.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen.*

J. Z. Nielsen.

II. Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 4. Maj 1907 om Hjælpekasser.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag

til

kgl. Anordning, hvorved Lov om Hjælpekasser af 4. Maj 1907 sættes i Kraft paa Færøerne.

§ 1.

De ved § 13 i Lov Nr. 97 af 10. April 1895 om Fattigvæsenet paa Færøerne stiftede kommunale Understøttelseskasser ophæves fra 1. Oktober 1912 at regne, og der oprettes i hvert Sogn en Hjælpekasse.

§ 2.

De Midler, som ejes af den kommunale Understøttelseskasse, overgaar til Sognets Hjælpekasse.

§ 3.

I Hjælpekassen indgaa de Indtægter, der for Tiden i Henhold til Lov, Anordning eller privat Viljesbestemmelse tilflyde Understøttelseskasserne. Ethvert Forstanderskab kan uden Samtykke af Lagtinget yde Bidrag til Sognets Hjælpekasse af indtil 30 Øre pr. Indbygger i Sognet.

§ 4.

Hjælpekassens Opgave er at støtte værdige trængende, som have fast Ophold i Sognet og ikke nyde Fattigunderstøttelse, i deres Bestræbelser for at ernære sig uden Hjælp af Fattigvæsenet. Hjælpen, der ydes efter Skøn i hvert enkelt Tilfælde, kan ikke nægtes af den Grund, at vedkommende ikke er forsørgelsesberettiget i Sognet.

§ 5.

For saa vidt en Person, der opholder sig udenfor sit Forsørgelsesdistrikt, indenfor et samlet Tidsrum af 3 Maaneder af sin Opholdskommunes Hjælpekasse har modtaget Hjælp til et Beløb af mindst 15 Kr., betragtes hans Erhvervelse af Forsørgelsesret i Opholdssognet som hvilende i 3 Maaneder fra det Tidspunkt at regne, da Hjælpen udgjorde fornævnte Beløb.

*) Se Lagtingstidende for 1908, Side 178.

§ 6.

Hjælpekassen bestyres i Thorshavn af Byraadet og ellers ordentligvis af Sognekommissionen; i Sogne, der udgør særskilte Kommuner, og hvor der ingen Sognekommission findes, af Kommunens Forstanderskab. Uddelingen af Understøttelserne foretages af de nævnte Myndigheder i Forbindelse med vedkommende Sognepræst.

Naar der fra en Kommunes Bestyrelse fremkommer Begæring derom, kan Justitsministeriet efter Lagtingets Indstilling bestemme, at en Hjælpekasse skal bestyres af en særlig Bestyrelse paa mindst 3 Medlemmer. Denne Bestyrelse vælges efter de samme Regler, som gælde ved kommunale Valg, og Valget gælder for 3 Aar.

§ 7.

Hjælpekassens samlede Bestyrelse er ansvarlig for de Kapitaler og øvrige Aktiver, der tilhøre Kassen. Kassens Værdipapirer forsynes med Paategning om, at der kun kan raades over samme af den samlede Bestyrelse. Hvor Hjælpekassen har en særlig Bestyrelse, bestemmer denne selv sin Forretningsgang og vælger sin Formand for et Aar ad Gangen.

§ 8.

Hjælpekassens Regnskabsaar er Kommunens. Hjælpekassens Bestyrelse affatter et specificeret Regnskab for det forløbne Regnskabsaar og afgiver dette, bilagt med Kvitteringer fra de understøttede, til Kommunens Forstanderskab inden 1. November. Af Regnskabet skal fremgaa til hvilke Personer Understøttelse er ydet, Størrelsen og Varigheden af hver enkelt Understøttelse og, hvor særlige Forhold have foreligget, tillige Grunden til dens Ydelse. Regnskabet skal være ledsaget af et Uddrag af samme, der ikke maa meddele Oplysning om Navnet paa nogen understøttet, og af en Beretning om Kassens Virksomhed i det paagældende Aar. Er Forstanderskabet selv Bestyrer af Kassen, affatter det Regnskabet, Uddraget af dette og Beretningen paa samme Maade. Regnskaberne for Hjælpekasserne revideres og decideres paa samme Maade, som Kommunens Regnskab, dog at Decisionen foregaar for lukkede Døre. Samtidig med, at Kommunens Regnskab fremlægges til Eftersyn for Sognets Beboere, bør ogsaa det ovennævnte Uddrag af Hjælpekassens Regnskab og Beretning om dens Virksomhed fremlægges.

§ 9.

Saafremt Byraadet i Thorshavn eller et Forstanderskab i et Regnskabsaar har ydet direkte Pengebidrag i Medfør af § 3 til en eller flere Hjælpekasser, er vedkommende Kommune berettiget til at kræve saadanne Bidrag erstattede med en efter Bidraget afpasset forholdsvis Andel i det Beløb, som aarlig bliver stillet til Raadighed af Statskassen i nævnte Øjemed, i Overensstemmelse med de i § 14 i Lov Nr. 125 om Hjælpekasser af 4. Maj 1907 fastsatte Regler.

§ 10.

Ethvert Forstanderskab, der vil opnaa det i § 9 omtalte Statstilskud, indsender til Amtet snarest mulig efter Regnskabsaarets Udløb vedkommende Kassers Kvitteringer for de af dem modtagne Kommunetilskud. Amtet indberetter derefter til Indenrigsministeriet, hvad der af hver enkelt Kommune er anvendt i dette Øjemed.

Motiver til foranstaaende Anordning.

Efter at Justitsministeriet ved Skrivelse af 10. Juni 1907 havde anmodet Amtmanden over Færøerne om fra det i Sommeren 1907 sammentrædende Lagting at ville indhente en Udtalelse, om hvorvidt der fandtes Grund til at sætte Loven om Hjælpekasser af 4 Maj 1907 i Kraft for Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer i samme der efter Tingets Skøn maatte findes paakrævede eller hensigtsmæssige, blev disse Spørgsmaal efter at være forelagt Lagtinget i Samlingen 1907 henviste til Behandling i et Udvalg, der anbefalede at Loven blev sat i Kraft paa Færøerne med visse nærmere angivne Ændringer, hvorefter Tinget vedtog at udsætte Sagen til næste Aar.

I Samlingen 1908 blev Sagen atter behandlet af et Udvalg, der i sin Betænkning udtalte sig i det væsentlige overensstemmende med Udvalgets Indstilling i 1907. I Henhold til dette Udvalgs Indstilling vedtog Tinget at anmode Amtmanden om at udarbejde og i næste Lagtingssamling fremlægge Forslag til Ændringer i Lov Nr. 125 af 4. Maj 1907 om Hjælpekasser paa Grundlag af Udvalgets Bemærkninger til de enkelte §'er i Loven.

I Henhold til denne Lagtingsbeslutning er nærværende Forslag udarbejdet, idet Amtet er enigt med Tinget i, at det vil være af Betydning, at Loven bliver sat i Kraft paa Færøerne, for at Kommunerne kan erholde Del i det Beløb, som aarlig bliver stillet til Raadighed af Statskassen i nævnte Øjemed. I denne Henseende bemærkes, at de Pengemidler, som har henhørt under de kommunale Understøttelseskasser, ere af yderst forskellig Størrelse i de forskellige Kommuner, lige fra Nul til c. 550 Kr. aarlig.

Ved Udarbejdelsen er der taget Hensyn til de af Lagtingets Udvalg gjorte Bemærkninger til de enkelte §'er. Fravigelserne fra Lov 4. Maj 1907 bestaa navnlig i, at Reglerne i Lovens §'er 6—11 om Valg af Bestyrelsen for Hjælpekassen og denne Bestyrelses Sammensætning foreslaas udeladte og i Stedet indsat de i Forslagets §'er 6 og 7 indeholdte Regler. Der er derfor i Forslaget intet Hensyn taget til Lov Nr. 46 af 26. Marts 1909 om en forandret Affattelse af §§ 8, 9 og 11 i Loven om Hjælpekasser af 1907. Et i Rigsdagssamlingen 1909—10 i Folketinget forelagt Forslag om Ændringer i Lov om Hjælpekasser blev aldrig endelig vedtaget af dette Ting. Til dette Forslag er der derimod et enkelt Sted taget Hensyn til, se nedenfor ad § 4.

Om de enkelte §'er bemærkes følgende:

ad §§ 1, 2 og 3.

§ 1 er overensstemmende med Udvalgets Indstilling i 1908 om, at Hjælpekasserne skulle træde i Stedet for »de kommunale Understøttelseskasser«, hvorfor det ogsaa er naturligst, at Understøttelseskassernes Midler gaa over til Hjælpekasserne. Der findes ingen Anledning til at gøre Forandring i eller Tilføjelse til den i § 13 i Fattigloven af 10. April 1895 indeholdte Fortegnelse over disse Midler. Bestemmelsen i Slutningen af § 3 om Kommunalbestyrelsens Ret til uden højere Myndigheds Samtykke at yde et begrændset Bidrag til Hjælpekasserne bør formentlig bevares. Reglen i Landkommunalloven af 28. Februar 1872 § 27 c, jvf. denne i Henhold til Lov Nr. 125 af 4. Maj 1907 udstedte Anordning, hjemler formentlig Lagtinget Ret til at give det deri omtaldte Samtykke en Gang for alle.

ad § 4.

Denne §'s Angivelse af Hjælpekassens Formaal stemmer nøje med Angivelsen af Understøttelseskassernes Formaal i Lov 10. April 1895 § 13, hvorfor den med en mindre redaktionel Ændring foreslaas sat i Kraft paa Færøerne. I Slutningen er tilføjet en Anvisning, som ikke findes i Loven af 1907, men er optaget fra det fornævnte i 1909—10 forelagte Lovforslag § 2, 1. Pkt.

ad § 5.

§en foreslaas sat i Kraft paa Færøerne med en enkelt redaktionel Ændring, hidrørende fra, at Forsørgelsesdistriktet paa Færøerne ikke altid omfatter hele den Kommune, i hvilken en Person har Ophold.

ad § 6.

Som udtalt i Lagtingsudvalgets Betænkning i Samlingen 1908 vil det næppe være praktisk at bringe Lovens Regler om Hjælpekassens Bestyrelse til Anvendelse paa Færøerne. Hjælpekassernes Midler vil, i alt Fald foreløbig, næppe blive synderlig større end de nuværende Understøttelseskassers, og til at bestyre disse Midler behøves ikke et saa stort og forholdsvis kostbart Apparat som den i Loven omhandlede Bestyrelse, hvortil kommer, at det i mange Sogne vil være vanskeligt blandt den faatallige Befolkning at finde tilstrækkelig mange Personer, der have Forudsætningerne for at bestyre offentlige Midler og aflægge Regnskab for dem, dersom Hjælpekasserne skulle have en særlig Bestyrelse. Det foreslaas derfor at lade Hjælpekasserne i Lighed med de nuværende Understøttelseskasser bestyre af Sognekommissionen eller, i Sogne hvor ingen saadan findes, af Kommunens Forstanderskab (Fattiglov 1895 § 14); kun for Thorshavns Vedkommende, hvor Uddelingen af Understøttelseskassens Midler foretages af Fattigforstanderskabet, foreslaas en Forandring heri derved, at Bestyrelsen af Hjælpekassen henlægges til Byraadet, hvorved det lettere vil undgaas, at Understøttelse af Hjælpekassen faar Præg af Fattighjælp. I Lighed med Reglen i Fattiglovens § 14 foreslaas det at lade Uddelingen af Understøttelserne foretages af de nævnte Myndigheder i Forbindelse med Sognepræsten.

Af Hensyn til den Mulighed, at der i enkelte Sogne maatte vise sig Trang til at faa en særlig Bestyrelse for Hjælpekassen, foreslaas det at aabne Adgang til at tilvejebringe en saadan Ordning ad administrativ Vej ved at foreskrive, at Justitsministeriet efter Lagtingets Indstilling, naar en Kommunes Bestyrelse maatte begære det, kan bestemme, at en Hjælpekasse skal bestyres af en særlig Bestyrelse paa mindst 3 Medlemmer. Denne Bestyrelse foreslaas i saa Fald valgt efter de samme Regler, som gælder for kommunale Valg, hvilke for Tiden for Thorshavn findes i Lov Nr. 136 af 27. Maj 1908 §§ 5 og 7—20, og for Landkommunerne i Lov Nr. 30 af 28. Febr. 1872 §§ 4, 6, 7, 9 og 10.

ad § 7.

Denne § svarer ganske til Lovens § 12 med enkelte redaktionelle Ændringer, der hidrører fra Ændringer i de øvrige §er.

ad § 8.

Det synes mest praktisk at lade Regnskabsaaret for Hjælpekassen falde sammen med Kommunens Regnskabsaar, der gaar fra 1. Oktober til 30. Septbr.

I øvrigt er §en i Overensstemmelse med Lovens § 13, dog med de Ændringer med Hensyn til Fremlæggelse af Uddrag af Regnskabet og Beretning om Kassens Virksomhed, som Følge af de særlige Regler om Rvisionen og Decisionen af Kommunens Regnskaber i Lov 28. Februar 1872, § 29.

ad § 9.

Denne § er i Overensstemmelse med Lov 1907 § 14 med de ved Forandringerne i de øvrige §er nødvendiggjorte redaktionelle Ændringer.

ad § 10.

§en svarer ganske til Lov 1907 § 16.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Skaalum at henvise den til *det kommunale Udvalg* (Skaalum, Thorkildshøj og Skarð). Den *8. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skaalum) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist et af Formanden fremlagt Forslag til kgl. Anordning, hvorved Lov om Hjælpekasser af 4. Maj 1907 sættes i Kraft paa Færøerne.

Med Hensyn til Grundlaget for det foreliggende Forslag kan man henvise til de Forslaget ledsagende Motiver.

Med Hensyn til selve Forslagets Indhold skal man henstille til Tinget, at Valget af den i § 6, 2. Stk., ommeldte Bestyrelse gælder for 4 Aar, lige som naar det er Forstanderskabet selv, som er Bestyrer.

For at udelukke enhver Tvivl om, at Regnskabet først skal være aflagt inden Udgangen af December, medmindre der er en særlig Bestyrelse, henstilles at forandre § 8, 2. Punktum, saaledes: »Hjælpekassens Bestyrelse affatter et specificeret Regnskab for det forløbne Regnskabsaar, og skal, for saa vidt der er en særlig Bestyrelse, afgive dette, bilagt med Kvitteringer fra de understøttede, til Kommunens Forstanderskab inden 1. December«; der tilføjes derhos i 5. Punktum, efter Ordene: »paa samme Maade,« Ordene: »dog først paa samme Tid som Kommunens Regnskab«.

Forslag.

Det fremlagte Forslag til Anordning, hvorved Lov om Hjælpekasser af 4. Maj 1907 sættes i Kraft paa Færøerne, indstilles til Vedtagelse, dog med følgende Ændringer:

I § 6, 2. Stk., forandres 3 Aar til 4 Aar.

I § 8 forandres 2. Punktum saaledes: »Hjælpekassens Bestyrelse affatter et specificeret Regnskab for det forløbne Regnskabsaar og skal, for saa vidt der er en særlig Bestyrelse, afgive dette, bilagt med Kvitteringer fra de understøttede, til Kommunens Forstanderskab inden 1. December«. I 5. Punktum tilføjes efter Ordene: »paa samme Maade« Ordene: »dog først paa samme Tid som Kommunens Regnskab«.

Ved Sagens *2. Behandling* den *10. August* betragtedes Lovforslagets §§ 1—5 som vedtagne uden Afstemning. § 6 ligeledes med den foreslaaede Ændring. § 7 ligeledes. § 8 ligeledes med de foreslaaede Ændringer. §§ 9 og 10 ligeledes.

Lovforslaget overgik derefter til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *14. August* vedtoges §§ 1—10 uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 20 Stemmer (*fraværende*: H. A. Djurhuus og Winther).

Den *16. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 16. August 1911.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling haft til Behandling Forslag til kgl. Anordning, hvorved Lov om Hjælpekasser af 4. Maj 1907 sættes i Kraft paa Færøenne.

Efter en 1ste Behandling i Tinget er Sagen bleven behandlet i et Udvalg, som har afgivet medfølgende Udvalgsbetænkning og foreslaaet nogle Ændringer i Forslagets §er 6 og 8. Disse Ændringer bleve ved Sagens 2. Behandling vedtagne, ligesom ogsaa Forslagets enkelte Paragraffer.

Ved Sagens 3. Behandling den 14. ds. blev Forslaget i dets Helhed enstemmig vedtaget ved Navneopraab med 20 Stemmer; to Medlemmer var fraværende.

Det saaledes endelig vedtagne Forslag tillader man sig herved under Henvisning til Udvalgsbetænkningen ærbødigst at anbefale til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *O. N. Skaalum,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

III. Politiets Pligter i Strandingstilfælde paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag

til

Anordning angaaende Politiets Pligter i Strandingstilfælde paa Færøerne.

I Medfør af Strandingslov Nr. 49 for Færøerne af 24. Marts 1899 § 8 fastsættes herved følgende:

§ 1.

Sysselmanden skal, naar han modtager Underretning om, at et Skib er strandet eller udsat for at strande, for saa vidt han ikke har Forfald, selv uopholdelig give Møde paa Strandingsstedet for at varetage de ham efter Strandingsloven paahvilende Pligter, samt snarest muligt sende Landfogden Melding om Strandingen. Har Sysselmanden Forfald, kan han lade møde ved sin autoriserede Fuldmægtig eller ved en anden god Mand.

Naar Landfogden ved Melding fra Sysselmanden eller paa anden Maade har bragt i Erfaring, at Skib er strandet eller udsat for at strande, skal han uopholdelig enten selv eller ved Fuldmægtig begive sig til Strandingsstedet, medmindre hans Tilstedekomst skønnes at være uden al Betydning eller at være forbundet med uforholdsmæssig Bekostning.

Ihvorvel Landfogden i øvrigt under Bjærgninger er berettiget til at lade møde for sig ved den autoriserede Fuldmægtig, ved Sysselmanden eller undtagelsesvis ved en anden god Mand efter dertil erhvervet særlig Tilladelse fra Amtmanden, bør han dog, dersom Strandingen er af Vigtighed eller forudses at ville være forbunden med særdeles Vanskeligheder, til hvis Udjævning hans personlige Tilstedeværelse vil tjene, fremdeles saavidt muligt selv udføre de Politiet paahvilende Forretninger, fornemmelig paa de Dage, da noget særdeles vigtigt eller vanskeligt kan ventes at forefalde. Ogsaa bør han i Almindelighed, naar en Strandingsforretning varer i længere Tid og er af større Vigtighed, saa ofte Forholdene tillade det, indfinde sig for personlig at overbevise sig om, hvorledes den er fremmet, og tage de Beslutninger, som maatte kunne tjene til dens hurtigste og bedste Fremme.

Politiet (Sysselmanden eller Landfogden) skal, naar Skibets Nationalitet kendes, snarest mulig sende Meddelelse om Strandingen til vedkommende Lands nærmeste Konsul eller Vicekonsul paa Færøerne og Agenten for Lloyd eller lignende Institutioner, samt herværende Repræsentanter for Forsikringsselskaber. Naar Landfogden kommer til Stede ved en Stranding, skal han undersøge om, hvorvidt saadan Melding er foretaget af Sysselmanden; er dette ikke Tilfældet, skal han selv uopholdelig foranledige den foretaget.

§ 2.

Ved Ledelsen af Bjærgningsforetagender skal Politiet drage Omsorg for, at alt iværksættes paa den hensigtsmæssigste Maade. Det følger af sig selv, at der fremfor alt bør sørges for Mandskabets Redning, dersom noget i den Henseende endnu er at gøre paa den Tid, Politiet træder til, og ved Godsets Bjærgning bør der i alle Maader omgaas paa den for Ejeren gavnligste og mest betryggende Maade. Er der rimelig Udsigt til, at Skibet kan hjælpes fra Stranden og igen gøres sejlbart, bliver dette fornemmelig Genstand for Politiets og Bjærgernes Omhu. For saa vidt dette ej kan ske, blive alle Skibspapirer først og fremmest at redde og tage i Bevaring; af Godset bør saa vidt muligt det, der er kostbarest, først reddes, undtagen for saa vidt det mindre kostbare vilde være udsat for Fordærvelse, og der ingen grundet Anledning er til Frygt for, at det kostbareste vil ved Udsættelse med dets Redning gaa tabt. Det reddede bør bringes til et Sted, hvor det ikke er udsat for at blive bortskyllet af Havet, og de kostbarere og let transportable Ting bør saa vidt muligt bringes i sikker Bevaring under forsvarligt Lukke og paalidelige Folks Ansvar. Ligeledes bør de Ting, der ere mest udsatte for Fordærv ved Luftens og Vejrets Paavirkning, bringes under Tag eller anden tilstrækkelig Bedækning. For saa vidt muligt bør alt bortføres i de Pakker eller Fustager, hvori det antræffes. Men hvor enten disses Størrelse ikke tillader dette, eller hvor Pakkerne eller Fustagerne ere saaledes beskadigede, at Varerne ej deri kunne være sikkert opbevarede, eller at endog Varernes Udtagelse og Afsondring kan være fornøden for at redde dem fra Bedærvelse, bliver der at forholde saaledes, som Omstændighederne fordre. Dog bør der, for saa vidt dette kan ske uden Hindring for selve Bjærgningen, sørges for, at Pakkernes eller Fustagernes Indhold saa nøjagtigt som muligt bestemmes og optegnes eller paa anden Maade saaledes bekræftes, at Oplysning derom ikke vil mangle. Varernes Bortbringelse bør besørges paa den omhyggeligste Maade, saaledes, at de saa vidt muligt sikres baade imod Beskadigelse og Underslæb.

§ 3.

Politiet har at sørge for, at alle uvedkommende, som indfinde sig ved Strandingen, og som skønnes at være til Hinder for Bjærgningsarbejdets Udførelse, bortvises, ligesom det ogsaa bør bortvise Bjærgere, som ved Drukkenskab, Forsømmelighed eller Opsætsighed ere uskikkede til at bruges som saadanne.

§ 4.

Der bliver ved paalidelig Vagt at sørge for, at det, der ej har været at indbringe i Huse, ikke bortstjæles eller paa anden Maade forvanskes, og Politiet antager det fornødne Antal Mænd til dette Vagthold, saa vidt muligt blandt de nærmest boende. Ved foranførte som ved enhver anden Bjærgningen vedkommende Foranstaltning bør fornøden Sparsommelighed iagttages, følgelig ikke et større Antal Personer antages til Vagthold eller andet uden for det egentlige Bjærgningsarbejde liggende Arbejde, end Nødvendigheden kræver. Endvidere bør der sørges for, at Godset snarest muligt bringes i Bevaring paa et bekvemt Sted og under forsvarligt Lukke. Saa bør og det Gods, som enten ved at gemmes er udsat for Bedærvelse, eller som i øvrigt efter Sandsynlighed derved vilde tabe saa meget i Pris, eller paadrage saadanne Bekostninger, at vedkommende ej kunne være tjente med dets Henliggen, snarest muligt sættes til Auktion overensstemmende med Strandingslovens § 10. Ogsaa kan der med Amtmandens Billigelse ved Auktion over en Del af det bjærgedn sørges for foreløbig at skaffe de fornødne Midler til løbende uopsættelige Udgifter, dersom Forskud ikke dertil kunne erholdes, eller de Betingelser, hvorunder samme ere at faa, maatte være saa byrdefulde, at det vil være mere overensstemmende med alle vedkommendes Tarv at søge Midlerne ved en saadan Auktion. Herved bør i Almindelighed de Varer, hvis Hengemmen og Konservation vilde medføre de største Udgifter, vælges fremfor de øvrige.

§ 5.

Over alt, hvad der foregaar ved Bjærgningen, skal Politiet føre Protokol, Denne Protokol maa udvise, hvilken Dag og Time samt af hvem Anmeldelsen er gjort; Dagen og Klokkeslettet, naar vedkommende Embedsmand ifølge deraf indfandt sig; Stedet, hvor, og den Tilstand, hvori han ved sin Ankomst fandt Skibet og Godset; hvorvidt Skipper, Skibsfolk eller Passagerer fulgte med Skibet, hvilke Personer da bør nævnes. Forklaring skal modtages om, naar og hvor Strandingen først blev bemærket, samt om, hvorvidt det er Mangler ved Fyr og Sømærker eller andre Omstændigheder, og da hvilke, der have foranlediget Strandingen, med alt videre, hvad der kan tjene til enten at bedømme vedkommendes Forhold eller til at opdage hvem Skibet tilhører, hvor Folkene ere afblevne m. v. Fremdeles bør der anføres de Beslutninger, som af vedkommende Embedsmand tages i Henseende til Bjærgningens Iværksættelse eller dens Fortsættelse, om den allerede maatte være begyndt, i hvilket Tilfælde derom gøres omstændelig Forklaring i Protokollen. Endvidere antegnes efterhaanden i Protokollen, hvilke Bjærgere der daglig ere til Stede, hvilke Redskaber (Baade, Ankere, Gangspil og Tov) de derved have benyttet, og hvad deraf ved Brugen er gaaet tabt eller blevet forringet, ligesom og det Gods, der bortføres fra Skibet, hvilket bør angives saa nøjagtigt, som Omstændighederne tillade det. Saa bemærkes og alt, hvad der ellers foregaar, og som enten kan faa Indflydelse paa Ejernes og Bjærgernes gensidige Rettigheder imod hinanden, eller føre til Ansvar for nogen. Politiet har at sørge for, at der paa det Sted eller de Steder, hvor Godset afleveres, af paalidelige Personer holdes Fortegnelse over Godset, og for saa vidt det, uden skadelig Forhaling i Bjærgningen, kan ske, bør denne Fortegnelse daglig konfereres med den som indeholdes i Protokollen over det bortførte Gods, ligesom der bør ske en nøjagtigere Undersøgelse af Varernes Vægt, Maal, Kvantitet, Mærke, o. s. v. end den, der ved Bortførelse fra Strandingsstedet har kunnet finde Sted. Ligesom Politiet har at vaage over, at der ved Bortførelsen af Godset bruges den for Ejeren mest betryggende Fremgangsmaade, saaledes skal det ogsaa paase, at dets Henlæggelse og Bevaring er udført paa forsvarlig Maade efter de af ham tagne Beslutninger. Ligesom vedkommende Embedsmand under hele Forretningen bør vaage over, at alt, hvad bjærges kan, bjærges og kommer de vedkommende til Gode, saaledes bør Strandingsforretningen heller ikke sluttes, inden alle vedkommende ere spurgte, om der vides noget yderligere at bjærge, og vedkommende Embedsmand selv har attesteret, at han ikke har været i Stand til at opdage noget videre, som kan komme under Bjærgning, end det, Forretningen indeholder.

§ 6.

Til ovennævnte Forretninger behøver man ikke at benytte den sædvanlige Politi-Protokol, men kan indrette en særlig Strandingsprotokol, der pagineres og gennemdrages samt forsynes med Amtmandens Autorisation.

§ 7.

Hver Gang, Protokollen sluttes, bliver den at underskrive, foruden af vedkommende Embedsmand eller dennes Fuldmægtig, af Skipperen og af den eller dem, der maatte være brugte som Tolke, hvorhos Protokollen først bør tydelig oplæses, og alle vedkommende have Adgang til at høre dens Oplæsning. Det bemærkes hver Dag, naar Forretningen begynder, og naar den sluttes.

§ 8.

Hvis Politiet selv forstaar et Sprog, som Skipperen eller den, der træder i han Sted, taler, saaledes at de indbyrdes kunne gøre dem forstaaelige for hinanden bliver ingen særlig Tolk at benytte. Men i modsat Fald bør saa vidt muligt enten en edsvoren Tolk eller i Mangel af en saadan to lovfaste Vidner, som have den fornødne Sprogfærdighed, brugos til den gensidige Forklaring.

§ 9.

Naar strandet Skib eler Gods skal sælges ved Auktion, bør denne foranstaltes saaledes, at Godset kan ventes udbragt til de fordelagtigste Priser. Der bør altsaa vælges en saa bekvem Tid og et saa bekvemt Sted for Auktionen, som Omstændighederne tillade. Auktionen skal med saadan Frist, at de lysthavende kunne have Lejlighed at indfinde sig eller give deres Kommissioner, bekendtgøres i det eller de stedlige Blade, som Landfogden finder bedst dertil egnede, og skal, naar den er af større Betydning, tillige bekendtgøres mindst 3 Gange i Statstidende; om saadant findes hensigtsmæssigt, kan til Bekendtgørelse ogsaa benyttes dertil egnede Fagblade. Intet Vilkaar bør fastsættes, som kan afskrække de lysthavende fra at indlade sig. Som Følge heraf maa det i Almingelighed anses rettest, at Auktionsomkostningerne blive Køberen uvedkommende, hvis saadant er almindeligt ved andre Auktioner paa Egnen, og hvis noget Tillæg til Auktionsbudene i Anledning af Omkostninger skulle foreskrives, maa i alt Fald dettes Størrelse aldeles nøjagtig opgives. Auktionskonditionerne skulle, naar Salg angaar Gods, hvis Ejer formedelst Fraværelse i denne Henseende ikke selv kan varetage sit Tarv og ej heller dertil har befuldmægtiget nogen, overensstemmende med Strandingslovens § 10, jfr. § 12, forelægges Amtmanden til Approbation tillige med de Bestemmelser, der blive at tage i Henseende til Tid, Sted og Kundgørelsesmaade. Inkassator vælges af Landfogden, dog at Amtmanden har at godkende Valget samt at fastsætte det Inkassator tilkommende Salær. Dette maa i Reglen ikke sættes til mere end 4 pCt. af de Beløb, hvorpaa der gives Kredit, og 2 pCt. af dem, der betales kontant, medmindre Amtmanden skønner, at Inkassationen ikke kan faas udført for denne Betaling.

Det indkomne Auktionsbeløb skal, for saa vidt det ikke straks anvendes til at dække paa Godset hvilende Udgifter, anbringes i en solid Sparekasse eller Bank.

§ 10.

Politiet har at drage Omsorg for, at de Spise- og Drikkevarer, som findes havarerede, blive undersøgte og behandlede efter Plakaten af 29. Marts 1814.

§ 11.

I Tilfælde af Stranding skal Politiet paase, at de til enhver Tid gældende Karantænebestemmelser, saavidt det efter Omstænnighederne er muligt, overholdes.

§ 12.

Naar Bjærgningen er bragt til Ende og Realisation af det bjærgede, for saa vidt saadan skal finde Sted, er sket, bliver en Opgørelse over samtlige af Bjærgningen flydende Omkostninger at foretage og at forelægge i et Møde, paa hvilket der, efter forudgaaet Underretning til alle i Sagen interesserede, der findes paa Stedet, gives disse Lejlighed til at udtale sig. Opgørelsen tillige med Strandingsprotokollen, i hvilken fornøden Forklaring om det paa Mødet passerede bliver at optage, forelægges derefter, forinden videre Udbetaling finder Sted, Amtmanden til Prøvelse.

Udlægges Bjærgelønnen in natura, foretager Landfogden Fordelingen under Tilkaldelse af Ejerne eller deres Repræsentanter.

I Tilfælde af Godsets Udlevering bliver det at paasee, at denne ikke sker, forinden fornøden Toldberigtigelse har fundet Sted.

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

I Skrivelse af 14. Juni 1905 har Justitsministeriet anmodet om Amtets Ytringer med Hensyn til, hvilke Ændringer Anordning af 1. Juli 1895 maatte behøve for at maatte blive egnet til at gøres anvendelig paa Færøerne.

I Henhold hertil er dette Lovforslag udarbejdet, efterat Landfogden paa Færøerne har haft Lejlighed til at gennemgaa et foreløbigt Udkast og fremsat sine Bemærkninger dertil.

ad § 1.

Afvigelserne fra § 1 i Anordning af 1. Juli 1895 følge hovedsagelig af Forskellen mellem § 1 i Strandingslov af 10. April 1895 og §§ 1 og 2 i Strandingslov for Færøerne af 24. Marts 1899.

Med Hensyn til Stykke 3, sidste Punktum, bemærkes, at det under Hensyn til de uregelmæssige og vanskelige Samfærdselsforhold paa Færøerne synes mest praktisk blot at fastsætte, at Landfogden »saa ofte Forholdene tillader det« (ikke i »hver Uge« »eller hveranden Uge«) skal indfinde sig paa Strandingsstedet.

§'ens sidste Stykke er tilføjet under Hensyntagen til § 8 i Strandingslov for Færøerne sammenholdt med Bemærkningerne til det Rigsdagen forelagte Forslag til Loven.

De øvrige Afvigelser fra Anordning af 1. Juli 1895 er Følger af Forskelligheder mellem den paa Færøerne og den i det øvrige Kongerige gældende Lovgivning, derunder mellem Strandingslovene. Disse Afvigelser ere: i § 4 er »§ 11« rettet til »§ 10«, i § 5 og andre §§ er »Politimesteren« rettet til »vedkommende Embedsmand«, hvorhos Ordene i § 5 »eller hvor Fortegnelse over disse føres af Bjærgelavet, hvor mange Bjærgere« og Sætningen: »Endelig skal Protokollen indeholde Oplysning, om en Strandingskommissionær er antagen, samt angaaende det for ham overensstemmende med Forordning 2. Decbr. 1825 fastsatte Salær« er udgaaet; i § 6 er »Politimesteren« rettet til »man«; i § 7 er Ordene: »og Strandingskommissionæren, hvis en saadan er brugt« og Ordene: »og endvidere af Forbjærgerne, hvis et Bjærgelav har medvirket« udeladt; i § 9 er den Berlingske politiske og Avertissements Tidende erstattet med »Statstidende« og »Politimesteren« rettet til »Landfogden«; i § 10 er »Politimesteren« rettet til »Politiet«; § 11 er omforandret; i § 12 er »Politimesteren« rettet til »Landfogden«.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den *1. August* valgtes: *P. C. Johannesen, Samuelsen* og *Winther*. Den *8. August* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist et af Formanden fremlagt Forslag til Anordning angaaende Politiets Pligter i Strandingstilfælde paa Færøerne.

Med Hensyn til Grundlaget for det foreliggende Forslag kan man henvise til de Forslaget medfølgende Motiver.

Med Hensyn til Indholdet, kan man i det væsentlige tiltræde Forslaget; man finder dog Anledning til for Tinget at foreslaa følgende Ændringer:

I § 1, 3. Stk., foreslaas efter Ordene: »dersom Strandingen er af Vigtighed eller« tilføjet Ordet: »Bjærgningen«, idet det maa være Bjærgningen og ikke Strandingen, der forudses at være forbunden med særdeles Vanskeligheder.

I § 5, 7. Pkt., indeholdes en Regel om Politiets Pligter paa de Steder, hvor det bjærgede Gods afleveres. Da dette Paabud synes at være for absolut, da der paa de omnældte Steder ikke altid er Personer, til hvilke Godset kan overleveres, henstilles efter Ordene: »Politiet har« at indskyde Ordene: »saa vidt muligt«.

I § 7 synes det hensigtsmæssigt, at der udtrykkelig udtales, at Protokollen bør oplæses ogsaa for Bjærgerne for at disse kan faa Lejlighed til straks at varetage deres Interesser, saaledes at senere Stridigheder saa vidt muligt undgaas. Der foreslaas derfor efter Ordene: »alle vedkommende« at indskyde: »derunder Bjærgerne«.

I § 9, 3. Pkt., synes Bestemmelsen om, at Auktionen skal bekendtgøres mindst 3 Gange i Statstidende, »naar den er af større Betydning,«, at være vel absolut, idet det let kan være andre Omstændigheder, som gør en Udsættelse uheldig.

Der foreslaas derfor efter de citerede Ord at tilføje: »og Omstændighederne i øvrigt ikke ere til Hinder derfor«.

Det i samme § foreslaaede Salær har efter indvunden Erfaring vist sig at være for lille, da ingen i saa Fald vil paatage sig Risikoen og Ulejligheden ved at være Inkassator ved disse Auktioner, hvor det som oftest kun drejer sig om Ubetydeligheder.

Man maa anse 8 og 4 pCt. for passende.

Forslag:

Det forelagte Forslag til Anordning angaaende Politiets Pligter i Strandingstilfælde paa Færøerne indstilles til Vedtagelse, dog med følgende Ændringer:

1. I § 1, 3. Stk., indskydes efter Ordene: »dersom Strandingen er af Vigtigtighed eller« Ordet: »Bjærgningen«.
2. I § 5, 7. Pkt., indskydes efter Ordene: »Politiet har« Ordene: »saa vidt muligt«.
3. I § 7 indskydes efter Ordene: »alle vedkommende« Ordene: », derunder Bjærgerne,«.
4. I § 9, 3. Pkt., indskydes efter Sætningen: »naar den er af større Betydning,« Ordene: »og Omstændighederne i øvrigt ikke ere til Hinder derfor«.
5. I Slutningen af samme Paragraf forandres Tallene 4 pCt. og 2 pCt. til henholdsvis 8 pCt. og 4 pCt.

Ved Sagens *2. Behandling* den *10. August* betragtedes Lovforslagets enkelte Paragraffer som vedtagne uden Afstemning.

§ 1 med den foreslaaede Ændring.
§§ 2—4.
§ 5 med den foreslaaede Ændring.
§ 6.
§ 7 med den foreslaaede Ændring.
§ 8.

§ 9 med den foreslaaede Ændring.
§§ 10—12.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *14. August* betragtedes Lovforslagets §§ 1—12 som vedtagne uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 20 Stemmer *(fraværende*: H. A. Djurhuus og Winther.

Den *15. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 15. August 1911.

Til
Justitsministeriet.

I indeværende Lagtingssamling har man behandlet et af Tingets Formand forelagt »Forslag til Anordning angaaande Politiets Pligter i Strandingstilfælde paa Færøerne«. Denne Sag blev henvist til et Udvalg paa 3 Medlemmer, som afgav Betænkning den 8. dennes.

Udvalget har foreslaaet nogle Ændringer i Udkastet, som nærmere fremgaa af Udvalgsbetænkningen. Disse Ændringer vedtoges alle ved Sagens 2. Behandling. Ved Sagens 3. Behandling den 14. dennes vedtoges Forslaget saaledes ændret enstemmig med 20 Stemmer, idet 2 Medlemmer var fraværende.

Under den mundtlige Diskussion i Tinget om Sagen i sin Almindelighed blev der udtalt Betænkelighed ved at foreskrive bestemte Regler for Politiets Pligter i Strandingstilfælde, idet de stedlige Forhold mangen en Gang kan lægge uoverstigelige Hindringer i Vejen for en Efterlevelse af bestemte Regler som de foreslaaede.

Man enedes dog sluttelig om at stemme for Forslaget ud fra den Forudsætning, at de almindelige Regler kunne fraviges, naar tvingende Grunde foreligger.

Idet man henviser til de Udkastet ledsagende Motiver, Udvalgsbetænkning og hoslagte Ekstrakt-Udskrift af Tingets Forhandlingsprotokol, anbefaler man Sagen til det høje Ministeriums videre Forsorg.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

J. Z. Nielsen.

IV. Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag til Lov

om

Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne.

§ 1.

Ved Folketingsvalg kunne Søfolk, der ved deres Virksomhed som saadanne ere forhindrede fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme i det Valgdistrikt, i hvilket den paagældende er valgberettiget, afgive Stemme ved til Valgnævnet at indsende Stemmeseddel i Overensstemmelse med nedenstaaende Regler.

Ved Søfolk forstaas i denne Lov alle, der som Skibsførere eller Mandskab fare til Søs i eget Skib eller ere befalede eller ved Kontraktforhold bundne til at forrette Tjeneste paa et Skib (færøsk eller ikke-færøsk), uden Hensyn til Beskaffenheden af den Virksomhed, de udføre.

§ 2.

Blanketter til Stemmesedler med tilhørende Konvolutter samt til de Skrivelser, hvormed disse fremsendes (Følgebreve), og Omslag hertil tilvejebringes ved Regeringens Foranstaltning for Statskassens Regning; de skulle stedse kunne faas udleverede paa Færøerne hos Landfogden, Sysselmændene, Forstanderskaberne og Karantænebetjentene, og i Danmark hos Kommunalbestyrelserne, Toldvæsenet, Mønstringsbestyrerne, og i Udlandet hos de danske Konsuler (Vicekonsuler) og bør, saa vidt muligt, altid findes om Bord i de færøske Skibe.

Blanketterne til Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir uden Paategning eller Særmærke af nogen Art.

Konvolutterne skulle være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dække den indlagte Stemmeseddel.

Skema for Følgebreve og de Attester der paategnes samme, fastsættes af Indenrigsministeren.

Stemmeafgivning efter nærværende Lov er kun gyldig, naar den sker ved Benyttelse af de ommeldte Blanketter og Skemaer.

§ 3.

Stemmesedlen skal lyde paa en navngiven Person blandt dem, der stille sig til Valg.

For de Vælgere, som afgive Stemme i Medfør af nærværende Lov her paa Færøerne, maa Stemmesedlen ikke være afgiven paa et tidligere Tidspunkt

end 8 Uger før Valgets Afholdelse. For de Vælgeres Vedkommende, som afgive Stemme udenfor Færøerne, maa Stemmesedlen tidligst være afgiven 3 Maaneder før Valget. Saa snart Valgdagen er bestemt, underrettes Justitsministeriet telegrafisk derom, der derefter meddeler det til det islandske Ministerium med Anmodning om paa Forespørgsel at sætte de i denne Lov omhandlede Vælgere i Kundskab om Valgets Udskrivning og om Dagen for dets Afholdelse. Stemmesedlen anses for at være afgiven paa den Dag, da Følgebrevet underskrives (jfr. §§ 4 og 5).

Ingen maa i Anledning af samme Valg afgive mere end een Stemmeseddel. Stemmesedlen anses altid som gældende det første efter dens Afgivelse afholdte Valg.

§ 4.

Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov her paa Færøerne, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne. Han affatter dernæst et dateret Følgebrev.

I Følgebrevet, der stiles til Valgnævnet i det paagældende Valgdistrikt, skal der gives nøjagtig Oplysning om Vælgerens fulde Navn, Stilling og Bopæl i Valgdistriktet samt om de Omstændigheder, som forhindre ham fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme ved det paagældende Valg. Følgebrevet skal derhos indeholde en af Vælgeren paa Ære og Samvittighed afgiven Erklæring om, at han selv frivillig og uset i Enrum har udfyldt og lagt Stemmesedlen ind i Konvolutten og tilklæbet denne.

Følgebrevet skal være forsynet med en Attest om, at Underskriften er ægte og skreven paa Tid og Sted som af Vælgeren anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib. Denne Attest skal være underskreven af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af Landfogden, eller af vedkommende Sysselmand og Karantænebetjent. Naar Skibsføreren selv vil afgive Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udstede den omneldte Attest, kan denne meddeles af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Attesten underskrives af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilket Valgdistrikt han hører.

Konvolutten med Stemmeseddel og Følgebrev indlægges af Vælgeren i et Omslag. Vælgeren lukker derefter Omslaget, adresserer det til Valgstedets Forstanderskab og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

§ 5.

Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov udenfor Færøerne, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne.

Han affatter dernæst et dateret Følgebrev af det i § 4 anførte Indhold, Følgebrevet underskrives i Overværelse af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af en dansk Konsul (Vicekonsul) eller indenfor dansk Statsomraade af en dansk eller islandsk Statstjenestemand. Skibsføreren, Konsulen eller Statstjenestemanden skal paaføre Følgebrevet en Attest om, at Underskriften er ægte og skreven paa Tid og Sted som i Brevet anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib.

Vælgeren lægger i Skibsførerens og Vidnets eller Konsulens Overværelse Konvolutten med Stemmeseddel ind i et Omslag og tillukker dette. Omslaget adresserer han til Valgstedets Forstanderskab og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

Skibsføreren eller Konsulen skal paa Forlangende af vedkommende Vælger

besørge Omslaget uopholdelig afsendt som anbefalet Brev. Portoomkostningerne afholdes af vedkommende Vælger selv.

I Stedet for Konsul og Skibsfører med Vidne kan ogsaa benyttes en notarius publicus paa vedkommende fremmede Sted.

Naar Skibsføreren selv afgiver Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udføre de i nærværende Paragraf omtaldte Forretninger, kunne disse udføres af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Følgebrevet underskrives i Overværelse af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilket Valgdistrikt han hører, eg eventuelt, hvornaar Omslaget er besørget afsendt.

§ 6.

I en Bog, der skal indrettes efter et af Justitsministeriet foreskrevet Skema og autoriseret af Amtmanden, indfører Formanden for Valgstedets Forstanderskab de modtagne Omslag i Nummerorden, med Tilføjelse af Tiden for deres Modtagelse, og sætter tilsvarende Numre paa Omslagene.

Den nævnte Bog tilligemed Omslagene tilstilles, naar Valget er berammet, Valgdistriktets Valgnævn saa betids, at den er Valgnævnet i Hænde senest paa det for Valghandlingens Begyndelse berammede Klokkeslet.

De Omslag, som derefter indkomme til Valgnævnet inden Afstemningens Afslutning, nummereres, men i den omtaldte Bog anføres alene, hvormange saa danne Omslag der i alt er modtaget.

§ 7.

Før Afstemningen paabegyndes, aabnes de modtagne Omslag af Valgnævnet, der for hvert enkelt af Omslagene nøje undersøger, om den Person, fra hvem det hidrører, er opført paa Valglisten, og i bekræftende Fald sættes et Kryds ved Vælgerens Navn paa Valglisten.

Viser det sig ved den nævnte Undersøgelse, at den paagældende ikke er valgberettiget, eller at han tidligere har stemt, eller oplyses det, at han inden Valgdagen er afgaaet ved Døden, lægges den uaabnede Konvolut tilligemed Følgeskrivelsen paa ny ind i Omslaget, og dette kommer ikke videre i Betragtning. Det samme gælder naar Omslaget indeholder andet eller mere end een Følgeskrivelse og een Konvolut, eller der efter Beskaffenheden af Omslaget, Følgebrevet eller Konvolutten er Grund til at antage, at de ikke høre til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejebragte, eller at der ved deres Udfyldning, Underskrift eller Indsendelse ikke er gaaet frem som i nærværende Lov foreskrevet.

De Konvolutter, som ikke efter foranstaaende Regler lades ude af Betragtning, blandes mellem de øvrige Stemmesedler, forinden Optællingen af disse begynder.

De efter Afstemningens Paabegyndelse, men før dens Afslutning indkomne Omslag behandles før Afstemningens Afslutning under eet paa samme Maade som sket med de tidligere indkomne Omslag.

§ 8.

De i Medfør af denne Lov afgivne Stemmesedler ere ugyldige:

1. naar det ikke med Sikkerhed kan afgøres, om det paa Stemmesedlen anførte Navn sigter til nogen af Kandidaterne eller eventuelt til hvilke,
2. naar der ved et Valg, til hvilket flere Kandidater have stillet sig, er stemt »Ja« eller »Nej«,
3. naar der ved et Valg, til hvilket kun en Kandidat har stillet sig, er stemt for en anden navngiven Person end denne. Er Kandidaten nævnt, tælles Stemmen som »Ja«-Stemme,
4. naar en Konvolut indeholder andet eller mere end een Stemmeseddel,

5. naar der efter Beskaffenheden af en Stemmeseddel er Grund til at antage, at den ikke hører til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejebragte, eller at der ved dens Udfyldning ikke er gaaet frem som i denne Lov foroskrevet.

§ 9.

Det paahviler danske Skibsførere, Statstjenestemænd, Konsuler (Vicekonsuler) samt Forstanderskabsmedlemmer uopholdelig at meddele Underretning til Valgstedets Forstanderskab, saa snart det kommer til deres Kundskab, at nogen, som har afgivet Stemme i Medfør af nærværende Lov, er afgaaet ved Døden inden Valgets Afslutning.

§ 10.

Skibsføreren paa færøsk Skib skal sørge for, at der om Bord findes et Eksemplar af denne Lov og de dertil sig sluttende Bestemmelser, samt at der i Mandskabets Opholdsrum findes opslaaet et af vedkommende Ministerium affattet Uddrag af Reglerne om Søfolks Stemmegivning. Endvidere skal Skibsføreren paa færøske Skibe eller hans Stedfortræder om Bord, saa snart det kommer til deres Kundskab, give Mandskabet Underretning om, naar et Valg, til hvilket fraværende Søfolk have Adgang til at stemme, finder Sted, og de maa, saafremt Mandskabet pr. Post eller anden Befordring er i Stand til at afsende Stemmeseddel rettidig, ikke nægte deres Medvirkning ved Stemmeafgivningen eller Landlov til Stemmegivning for Konsul (Vicekonsul) eller anden Myndighed, alt forudsat, at ikke tvingende og uopsættelige Skibsforretninger ere til Hinder derfor. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder af indtil 400 Kr. Bøderne tilfalde Statskassen.

§ 11.

For Udfærdigelse af Attester, Paategninger og Bevidnelser, som afgives i Henhold til nærværende Lov, erlægges ingen Betaling.

§ 12.

For de i denne Lov omhandlede Personers Vedkommende ophæves den i Lov 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne § 31, 1. Punktum, indeholdte Regel om Valgrettens Udøvelse ved personligt Møde, ligesom de nærmere Regler om Stemmeafgivningen i nævnte Lov ændres i Overensstemmelse med denne Lovs Regler.

§ 13.

Denne Lov træder i Kraft 3 Maaneder efter at den er tinglæst.

Motiver til ovenstaaende Lovforslag.

Nærværende Lovforslag sigter til at give de paa Færøerne hjemmehørende Søfolk, derunder Fiskerne, den samme Adgang til at deltage i Valg til Folketinget, som er givet Søfolk fra det øvrige Kongerige ved Lov Nr. 117 af 13. Maj 1911. Derimod findes der for Tiden ikke Anledning til at søge et lignende Lovforslag

fremmet med Hensyn til Valg til Lagtinget, thi da dette Valg i Følge § 5 i Lov af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 vel altid vil foregaa i Januar og Februar, er der formentlig ingen Fiskere borte fra Hjemmet paa Valgets Tidspunkt; den i ovennævnte § 5 hjemlede Adgang til at lade Valget foregaa i Juni Maaned er nemlig hidtil ikke bleven benyttet.

Ovenstaaende Lovforslag er udarbejdet i Overensstemmelse med den i Danmark gældende Lov, idet der blot er foretaget de nødvendige Ændringer.

Som mere generelle Ændringer kan nævnes, at alle de Bestemmelser i Loven, som have Hensyn til Valgmandsvalg til Landstinget, ere udeladte, hvilket f. Eks. har medført Ændringer i nævnte Lovs Overskrift; § 1, 1. Stk.; § 3, 1 Stk., 1. Punktum; § 3, 1. Stk., 2. Punktum, der er udeladt; § 8, Nr. 1.

Dernæst er forskellige Udtryk i Lovforslaget bragt i Overensstemmelse med Lov af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne. »Valgkreds« og »Valgbestyrelse« er overalt forandret til »Valgdistrikt« og »Valgnævn«, ligesom nævnte Lovs »§ 31« er anført i nærværende Lovforslags § 12 i Stedet for den i Lov 13. Maj 1911 § 12 nævnte Lovbestemmelse; ligeledes er Ordet »Kommunalbestyrelse« overalt forandret til »Forstanderskab«, Udtrykket »her i Landet« er forandret til »her paa Færøerne«, og »dansk Skib« forandret til »færøsk Skib«, undtagen hvor Reglen bør gælde alle danske Skibe, hvad enten de hører hjemme paa Færøerne eller ikke, f. Eks. i § 4, 3. Stk., § 5, 2. Stk.

I øvrigt er der i de enkelte Paragraffer foretaget følgende Ændringer:

§ 1, 2. Stk. Ordene »dansk eller fremmed« er forandret til »færøsk eller ikke-færøsk«.

Ordet »Søfolk« er bibeholdt uden nogen Tilføjelse, idet man er gaaet ud fra, at den dertil knyttede Forklaring er saa vid, at derunder ogsaa indbefattes enhver, der er forhyret med Fiskerskibe som Fisker eller for at deltage i Fangstens Tilberedning (Flækkere o. lign.).

§ 2, 1. Stk. Man har tilføjet de færøske Myndigheder, hos hvilke de omtalte Stemmesedler kunne faas udleverede.

§ 3, 2. Stk. Fristen for Afgivelse af Stemmeseddel her paa Færøerne er sat til 8 Uger, medens den tilsvarende Frist i Lov 13. Maj 1911 kun er 2 Uger. Naar Fristen er sat saa lang, skyldes dette særlig, at § 25 i Lov af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne har fastsat Varslet for Folketingsvalg til mindst 6 Uger, medens det i Danmark kun er 8 Dage, og dernæst Hensynet til at mange Færinger paa den Tid, da Valg kan tænkes at ville finde Sted, drive Fiskeri under Island, og at Postforbindelsen mellem Færøerne og mange Pladser paa Island er saa langsom og usikker, at det kan have Betydning for en Vælger, om han, naar Valg forestaar i den Tid, hvor han venter at være under Island, kan afgive sin Stemme, før han afrejser; men da en Rejse paa Fiskeri under Island ofte kan vare i flere Maaneder, findes en Frist af 3 Uger at være for kort til dette Formaals Opnaaelse. Paa den anden Side findes der heller ingen Grund til at gøre Fristen længere end 8 Uger, idet man maa antage, at Vælgeren altid vil kunne naa at faa sin Stemmeseddel hertil i rette Tid, naar Valget skal foregaa mere end 8 Uger efter hans Afrejse herfra.

Ordene »paa Færøerne — Udlandet« ere forandrede til »udenfor Færøerne«. Den for denne Stemmegivning fastsatte Frist af 3 Maaneder er der ikke fundet Anledning til at forandre.

Dernæst er Reglen i 2. Stk. om Underretning til de danske Konsuler udeladt, da der gennemgaaende vil være givet tilstrækkelig Underretning ved den Meddelelse, Indenrigsministeriet giver om Valget i Danmark, og i Stedet er indsat en Bestemmelse om, at Justitsministeriet skal give det islandske Ministerium Underretning, da dette vil have stor Betydning for de derværende Færinger.

Man forudsætter, at det islandske Ministerium vil være virksomt med at bekendtgøre Valget paa hensigtsmæssig Maade.

§ 4, 3. Stk. Ordene »Mønstringsbestyrer eller Toldtjenestemand« ere forandrede til »Karantænebetjent, Sysselmand eller Landfoged«.

§ 5, 1. Stk. Ordene »paa Færøerne« ere forandrede til »udenfor Færøerne«; »eller paa Island — Udlandet« ere udeladte.
2. Stk. Ordene »paa Færøerne — Øer« ere forandrede til »indenfor dansk Statsomraade«.

§ 6, 1. Stk. Udtrykket »vedkommende Ministerium« er for at undgaa Misforstaaelse ændret til »Justitsministeriet«.
Ordene »(i København Magistraten)« og »(i København — Udvalg)« ere udeladte.

§ 7, 1. Stk. Ordene »Efter at — men« og »2 Medlemmer af« ere udeladte, §'ens 3. Stk. er ligeledes udeladt, alt paa Grund af Bestemmelserne i § 10 i Lov af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne, hvorefter der er et fast Valgnævn med fast Formand, og med kun 3 Medlemmer.

§ 9. Ordet »(Skibschefer)« er udeladt, da det formentlig sigter til Cheferne i Søværnets Skibe, for hvilke der ikke gives Regler ved nærværende Lov, da Færingerne ikke ere værnepligtige.

§ 10. 2. Stk. er udeladt i Henhold til det ad § 9 anførte.
3. Stk. er udeladt, da der ikke findes Anledning til at foreskrive, at et Uddrag af nærværende Lov skal sendes til samtlige danske Konsulatskontorer; det i Lov 13. Maj 1911 ommeldte Uddrag maa formentlig være tilstrækkeligt.

§ 13. Ordene »efter dens Bekendtgørelse i Lovtidende« ere forandrede til »efter at den er tinglæst«.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af J. Poulsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *1. August* valgtes: *H. A. Djurhuus*, *N. Djurhuus*, *J. Poulsen*, *Michelsen* og *Skard*. Den *5. August* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) en *Udvalgsbetænkning*, der er vedhæftet som *Bilag 1*.

Sagens *2. Behandling* foretoges den *9. August*.

§ 1. Udvalgets Ændringer til 1. og 2. Stk. betragtedes som vedtagne uden Afstemning. §en saaledes ændret ligeledes.
§ 2. Ændringerne ligeledes. §en saaledes ændret ligeledes.
§ 3 ligeledes.
§ 4. Ændringerne til 2., 3. og sidste Stk. ligeledes. §en saaledes ændret ligeledes.
§ 5. Ændringerne ligeledes. §en saaledes ændret ligeledes.

§ 6. Ændringerne ligeledes, hvorefter Forslagets § 6 er bortfaldet.
§§ 7 og 8 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.
§ 9. Ændringerne ligeledes.
§§ 10—13 ligeledes.

—

Det ved 2. Behandling vedtagne Forslag er saalydende:

Forslag til Lov

om

Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne.

§ 1.

Ved Folketingsvalg kunne Søfolk og Fiskere, der ved deres Virksomhed som saadanne ere forhindrede fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme i det Valgdistrikt, i hvilket den paagaaldende er valgberettiget, afgive Stemme ved til Valgnævnet at indsende Stemmeseddel i Overensstemmelse med nedenstaaende Regler.

Ved Søfolk forstaas i denne Lov alle, der som Skibsførere eller Mandskab fare til Søs i eget Skib eller ere befalede eller ved Kontraktforhold bundne til at forrette Tjeneste paa et Skib (færøsk eller ikke-færøsk), uden Hensyn til Beskaffenheden af den Virksomhed, de udføre. Ved Fiskere forstaas ikke blot Personer, der ere beskæftigede om Bord i Fiskerskibe, men ogsaa saadanne, der paa den Tid, Valget foregaar, opholde sig udenfor Færøerne for der at drive Fiskeri, tilberede Fisk og lignende.

§ 2.

Blanketter til Stemmesedler med tilhørende Konvolutter samt til de Skrivelser, hvormed disse fremsendes (Følgebreve), og Omslag hertil tilvejebringes ved Regeringens Foranstaltning for Statskassens Regning; de skulle stedse kunne faas udleverede paa Færøerne hos Landfogden, Sysselmændene, Forstanderskaberne og Karantænebetjentene, og i Danmark og paa Island hos Kommunalbestyrelserne, Toldvæsenet, Mønstringsbestyrerne, og i Udlandet hos de danske Konsuler (Vicekonsuler) og bør, saa vidt muligt, altid findes om Bord i færøske Skibe.

Blanketterne til Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir uden Paategning eller Særmærke af nogen Art.

Konvolutterne skulle være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dække den indlagte Stemmeseddel.

Skema for Følgebreve og de Attester, der paategnes samme, fastsættes af Indenrigsministeren.

Stemmeafgivning efter nærværende Lov er kun gyldig, naar den sker ved Benyttelse af de ommeldte Blanketter og Skemaer.

§ 3.

Stemmesedlen skal lyde paa en navngiven Person blandt dem, der stille sig til Valg.

For de Vælgere, som afgive Stemme i Medfør af nærværende Lov her paa Færøerne, maa Stemmesedlen ikke være afgiven paa et tidligere Tidspunkt end 8 Uger før Valgets Afholdelse. For de Vælgeres Vedkommende, som afgive Stemme udenfor Færøerne, maa Stemmesedlen tidligst være afgiven 3 Maaneder før Valget. Saa snart Valgdagen er bestemt, underrettes Justitsministeriet telegrafisk derom, der derefter meddeler det til det islandske Ministerium med Anmodning om paa Forespørgsel at sætte de i denne Lov omhandlede Vælgere i Kundskab om Valgets Udskrivning og om Dagen for dets Afholdelse. Stemmesedlen anses for at være afgiven paa den Dag, da Følgebrevet underskrives (jfr. §§ 4 og 5).

Ingen maa i Anledning af samme Valg afgive mere end een Stemmeseddel. Stemmesedlen anses altid som gældende det første efter dens Afgivelse afholdte Valg.

§ 4.

Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov her paa Færøerne, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne. Han affatter dernæst et dateret Følgebrev.

I Følgebrevet, der stiles til Valgnævnet i det paagældendø Valgdistrikt, skal der gives nøjagtig Oplysning om Vælgerens fulde Navn, Alder, Stilling og Bopæl i Valgdistriktet samt om de Omstændigheder, som forhindre ham fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme ved det paagældende Valg. Følgebrevet skal derhos indeholde en af Vælgeren paa Ære og Samvittighed afgiven Erklæring om, at han selv frivillig og uset i Enrum har udfyldt og lagt Stemmesedlen ind i Konvolutten og tilklæbet denne.

Følgebrevet skal være forsynet med en Attest om, at Underskriften er ægte og skreven paa Tid og Sted som af Vælgeren anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib eller er i Begreb med at rejse bort fra Færøerne for at drive Fiskeri, tilberede Fisk eller lignende. Denne Attest skal være underskreven af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af Landfogden, eller af vedkommende Sysselmand og Karantænebetjent. Naar Skibsføreren selv vil afgive Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udstede den omneldte Attest, kan denne meddeles af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Attesten underskrives af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilket Valgdistrikt han hører.

Konvolutten med Stemmeseddel og Følgebrev indlægges af Vælgeren i et Omslag. Vælgeren lukker derefter Omslaget, adresserer det til Valgstedets Valgnævn og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

§ 5.

Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov udenfor Færøerne, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne.

Han affatter dernæst et dateret Følgebrev af det i § 4 anførte Indhold. Følgebrevet underskrives i Overværelse af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af en dansk Konsul (Vicekonsul) eller indenfor dansk Statsomraade af en dansk eller islandsk Statstjenestemand. Skibsføreren, Konsulen eller Statstjenestemanden skal paaføre Følgebrevet en Attest om, at Underskriften er ægte og skreven paa Tid og Sted som i Brevet anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib eller er beskæftiget ved Fiskeri, Tilberedning af Fisk eller lignende.

Vælgeren lægger i Skibsførerens og Vidnets eller Konsulens Overværelse Konvolutten med Stemmeseddel ind i et Omslag og tillukker dette. Omslaget adresserer han til Valgstedets Valgnævn og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

Skibsføreren eller Konsulen skal paa Forlangende af vedkommende Vælger besørge Omslaget uopholdelig afsendt som anbefalet Brev. Portoomkostningerne afholdes af vedkommende Vælger selv.

I Stedet for Konsul og Skibsfører med Vidne kan ogsaa benyttes en notarius publikus paa vedkommende Sted.

Naar Skibsføreren selv afgiver Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udføre de i nærværende Paragraf ommeldte Forretninger, kunne disse udføses af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Følgebrevet underskrives i Overværelse af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilket Valgdistrikt han hører, og eventuelt, hvornaar Omslaget er besørget afsendt.

§ 6.

Formanden for Valgstedets Valgnævn indfører de modtagne Omslag i en Bog, der skal indrettes efter et af Justitsministeriet foreskrevet Skema og autoriseres af Amtmanden, i Numerorden med Tilføjelse af Tiden for deres Modtagelse og sætter tilsvarende Numre paa Omslagene.

De Omslag, som indkomme til Valgnævnet efter det for Valghandlingens Begyndelse berammede Klokkeslet, men inden Afstemningens Afslutning, nummereres, men i den nævnte Bog anføres alene, hvor mange saadanne Omslag der i alt er modtaget.

§ 7.

Før Afstemningen paabegyndes, aabnes de modtagne Omslag af Valgnævnet, der for hvert enkelt af Omslagene nøje undersøger, om den Person, fra hvem det hidrører, er opført paa Valglisten, og i bekræftende Fald sættes et Kryds ved Vælgerens Navn paa Valglisten.

Viser det sig ved den nævnte Undersøgelse, at den paagældende ikke er valgberettiget, eller at han tidligere har stemt, eller oplyses det, at han inden Valgdagen er afgaaet ved Døden, lægges den uaabnede Konvolut tilligemed Følgeskrivelsen paa ny ind i Omslaget, og dette kommer ikke videre i Betragtning. Det samme gælder naar Omslaget indeholder andet eller mere end een Følgeskrivelse og een Konvolut, eller der efter Beskaffenheden af Omslaget, Følgebrevet eller Konvolutten er Grund til at antage, at de ikke høre til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejebragte, eller at der ved deres Udfyldning, Underskrift eller Indsendelse ikke er gaaet frem som i nærværende Lov foreskrevet.

De Konvolutter, som ikke efter foranstaaende Regler lades ude af Betragtning, blandes mellem de øvrige Stemmesedler, forinden Optællingen af disse begynder.

De efter Afstemningens Paabegyndelse, men før dens Afslutning indkomne Omslag behandles før Afstemningens Afslutning under eet paa samme Maade som sket med de tidligere indkomne Omslag.

§ 8.

De i Medfør af denne Lov afgivne Stemmesedler ere ugyldige:

1. naar det ikke med Sikkerhed kan afgøres, om det paa Stemmesedlen anførte Navn sigter til nogen af Kandidaterne eller eventuelt til hvilken,
2. naar der ved et Valg, til hvilket flere Kandidater have stillet sig, er stemt »Ja« eller »Nej«,

3. naar der ved et Valg, til hvilket kun en Kandidat har stillet sig, er stemt for en anden navngiven Person end denne. Er Kandidaten nævnt, tælles Stemmen som »Ja«-Stemme,
4. naar en Konvolut indeholder andet eller mere end een Stemmeseddel,
5. naar der efter Beskaffenheden af en Stemmeseddel er Grund til at antage, at den ikke hører til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejebragte, eller at der ved dens Udfyldning ikke er gaaet frem som i denne Lov foreskrevet.

§ 9.

Det paahviler danske Skibsførere, Statstjenestemænd, Konsuler (Vicekonsuler) samt Forstanderskabsmedlemmer uopholdelig at meddele Underretning til Valgstedets Valgnævn, saa snart det kommer til deres Kundskab, at nogen, som har afgivet Stemme i Medfør af nærværende Lov, er afgaaet ved Døden inden Valgets Afslutning.

§ 10.

Skibsføreren paa færøsk Skib skal sørge for, at der om Bord findes et Eksemplar af denne Lov og de dertil sig sluttende Bestemmelser, samt at der i Mandskabets Opholdsrum findes opslaaet et af vedkommende Ministerium affattet Uddrag af Reglerne om Søfolks Stemmegivning. Endvidere skal Skibsføreren paa færøske Skibe eller hans Stedfortræder om Bord, saa snart det kommer til deres Kundskab, give Mandskabet Underretning om, naar et Valg, til hvilket fraværende Søfolk have Adgang til at stemme, finder Sted, og de maa, saafremt Mandskabet pr. Post eller anden Befordring er i Stand til at afsende Stemmeseddel rettidig, ikke nægte deres Medvirkning ved Stemmeafgivningen eller Landlov til Stemmegivning for Konsul (Vicekonsul) eller anden Myndighed, alt forudsat, at ikke tvingende og uopsættelige Skibsforretninger ere til Hinder derfor. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder af indtil 400 Kr. Bøderne tilfalde Statskassen.

§ 11.

For Udfærdigelse af Attester, Paategninger og Bevidnelser, som afgives i Henhold til nærværende Lov, erlægges ingen Betaling.

§ 12.

For de i denne Lov omhandlede Personers Vedkommende ophæves den i Lov 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne § 31, 1. Punktum, indeholdte Regel om Valgrettens Udøvelse ved personligt Møde, ligesom de nærmere Regler om Stemmeafgivningen i nævnte Lov ændres i Overensstemmelse med denne Lovs Regler.

§ 13.

Denne Lov træder i Kraft 3 Maaneder efter at den er tinglæst.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af Udvalget til Lovforslaget:

ad § 1.
»og Fiskere« i 1. Linie forandres til: »,derunder Fiskere,«.

ad § 2, 1. Stk.
»og i Danmark« i 5. Linie forandres til: »og i det øvrige Danmark«.

Ved *3. Behandling* den *12. August* betragtedes Ændringsforslaget *ad § 1* som vedtaget uden Afstemning. Ændringsforslaget *ad § 2, 1. Stk.*, sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 1 med den vedtagne Ændring betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
§ 2 med den vedtagne Ændring ligeledes.
§§ 3—5 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.
§ 6 ligeledes.
§ 7 ligeledes.
§§ 8 og 9 ligeledes.
§§ 10 og 11 ligeledes.
§§ 12 og 13 ligeledes.

Lovforslaget i dets Helhed sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 20 Stemmer (*stemte ikke*: Patursson; *fraværende*: Skalum).

Det *endelig vedtagne Forslag* er vedhæftet som *Bilag 3*.

Den *15. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 15. August 1911.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling haft til Behandling et »Forslag til Lov om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne« (Bilag 1).

Efter en 1. Behandling i Tinget blev Sagen overgiven til et Udvalg paa 5 Medlemmer. Dette Udvalg afgav under 5. ds. en Betænkning (Bilag 2) og foreslog nogle Ændringer i Forslaget. Ved Sagens 2. Behandling blev samtlige disse Ændringer saa vel som Lovforslagets enkelte Paragraffer saaledes ændrede vedtagne af Tinget, hvorefter Sagen overgik til 3. Behandling. Til det saaledes foreliggende Forslag (Bilag 3) blev der af Udvalget stillet Forslag til to Redaktionsændringer (Bilag 4). Disse blev ved Sagens 3. Behandling den 12. ds. ved-

tagne, hvorefter Lovforslaget saaledes ændret enstemmig vedtoges ved Navneopraab med 20 Stemmer, 1 Medlem stemte ikke, 1 var fraværende.

Idet man herved giver sig den Ære at fremsende det endelig vedtagne Lovforslag (Bilag 5), tillader man sig under Henvisning til de det oprindelige Forslag vedføjede Motiver og Udvalgets Betænkning ærbødigst at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen,*
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

V. Sundhedspas for Skibe.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag

til

Lov for Færøerne om Sundhedspas for Skibe.

§ 1.

Den Handelsskibe ifølge Lov af 21. Marts 1855 § 8, 1ste Punktum, paahvilende Forpligtelse til at lade Sundhedspas attestere af den danske Konsul paa Afgangsstedet bortfalder, og Sundhedspas anses for lovligt, naar det er bekræftet eller udstedt af Øvrigheden paa Afgangsstedet.

§ 2.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1912.

Motiver til ovenstaaende Forslag.

Justitsministeriets Opmærksomhed er bl. a. af Det Forenede Dampskibsselskab blevet henledet paa, at efter Skibsfartens nuværende Udvikling paaføres der Skibsfarten paa Færøerne og Island urimelig store Udgifter gennem den Gebyrberegning, som ifølge Lovene af 21. Marts 1855 og 15. April 1854 (henholdsvis for Færøerne og Island) lægges til Grund ved danske Konsulers Paategning paa Sundhedspas for Skibe til Færøerne og Island; ifølge de nævnte Lovbestemmelser blive Sundhedsattesterne, der udstedes paa Afgangsstedet, paategnede af Konsulen, og denne Paategning betales med 6 Øre pr. Netto-Register-Ton af Skibets Drægtighed. (Det Forenede Dampskibsselskab betalte for Færøskibenes Vedkommende i Leith i Aaret 1909 et Beløb af Lstrl. 40 for Attestation af Skibspapirer og Sundhedsattest, og for »Overtid« Lstrl. 24, og for de ikke specielt til Færøerne bestemte Skibe i samme Tidsrum Lstrl. 117 19 og for »Overtid« c. Lstrl. 50, Dampskibsselskabet »Thore« har i Tidsrummet fra 20. Januar 1910 til 7. Septbr. s. A. betalt Lstrl. 108. 13. 4 til Konsulatet i Leith). Denne Betaling kunde være rimelig i tidligere Tider, da Skibsfarten udførtes af mindre Fartøjer, men er urimelig høj for de mange Skibe af betydeligere Størrelse, som i Nutiden udføre Dampskibsfarten paa Færøerne og Island.

Efter at det islandske Alting har vedtaget et Lovforslag, hvorved den Skibe ifølge Lov Nr. 34 af 6. Nov. 1902 § 2, jfr. Lov 15. April 1854 § 8 paahvilende Forpligtelse til at være forsynede med attesteret Sundhedspas er ophævet, har Justitsministeriet ved Skrivelse af 5. Juli 1911 anmodet Amtet om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om Ophævelse eller Forandring af den i Lov for Færøerne af 21. Marts 1855 § 8 opstillede Fordring om, at Fartøjer, der komme til Færøerne, skulle medføre et af vedkommende danske Konsulat attesteret Sundhedspas.

I Henhold hertil har man, efter at have indhentet Erklæringer over Sagen fra Landfogden og Fysikus paa Færøerne — som vil blive stillet til Disposition for Tinget —, udarbejdet foranstaaende Lovforslag, der med de fornødne Forandringer er ligelydende med et for Altinget forelagt men ikke vedtaget Forslag, idet det vedtagne Lovforslag ganske ophævede Forpligtelsen til at være forsynet med Sundhedspas.

Forskellen fra det oprindelige islandske Lovforslag bestaar i, at der her kun nævnes Handelsskibe, eftersom det ved en af Færøernes Sorenskriveri under 7. Dec. 1906 afsagt Dom, der ikke blev appelleret, er fastslaaet, at Fiskeskibe ikke behøver at være forsynede med Sundhedspas, hvilken Dom fuldstændig har forandret den tidligere gældende Regel, at de skulde være forsynede med Sundhedspas.

Endvidere fastsætter nærværende Lovforslag den eventuelle Ikrafttrædelses Dag til 1. Januar 1912, fordi det i en fra Udenrigsministeriet modtaget Skrivelse udtales, at det vil være heldigt, at Loven træder i Kraft fra et Kalenderaars Begyndelse af Hensyn til den eventuelle Erstatning, der skal ydes Konsulerne af Statskassen.

Derimod har man ikke ment at kunne acceptere det af Islands Alting vedtagne Lovforslag, hvorefter Forpligtelsen til Sundhedspas helt bortfalder, thi at ophæve Forpligtelsen for de hertil ankommende Handelsskibe til at medføre Sundhedspas, kan ikke anses for rigtigt. Naar man paa Island har ment at kunne ophæve denne Forpligtelse, er dette begrundet ved, at man nu for Tiden ad telegrafisk Vej vil have faaet eller kunne faa Underretning om Udbrud af Epidemier i fremmede Havnestæder, længe før et Skib fra vedkommende Havn kan komme til Island, og saaledes ved Skibs Ankomst være underrettet om Sundhedstilstanden paa Afgangsstedet. Men her paa Færøerne stiller Forholdet sig noget anderledes.

Vejen fra nordengelske og skotske Havne hertil er saa kort, at man ikke kan være sikker paa at have faaet Meddelelse om en Sygdoms Udbrud, før et Skib er naaet hertil, og dertil kommer, at en saadan Underretning kun vil kunne faa Betydning for Thorshavn og de Pladser, som er i telefonisk Forbindelse med Thorshavn, medens det i Tilfælde af manglende Telefonforbindelse let kan vare forholdsvis længe, inden en saadan Meddelelse kan ventes bragt til de vedkommende Pladser, hvortil derfor maaske et Skib forinden kan være kommet, hvilket ikke let vil ske paa Island. I Overensstemmelse hermed har derfor Landfogden paa Færøerne, Fysikus sammesteds og Sundhedsstyrelsen ikke ment at kunne anbefale et saa vidt gaaende Lovforslag. Ganske vist nærer Amtet ikke de samme Betænkeligheder, eftersom den telefoniske Forbindelse med Suderø formentlig snart vil blive genoprettet, og Sundhedspas ikke synes mere nødvendige her end mange andre Steder, men da der nu i Danmark er bleven stadfæstet en Lov om Karantænevæsenets Ordning, og da en lignende Lov vel ogsaa snart vil blive udarbejdet for Færøerne, hører Spørgsmaalet om Nødvendigheden eller Unødvendigheden af Sundhedspas rettest hjemme i et saadant Lovforslag, medens dette Lovforslag alene sigter til Gebyrspørgsmaalet for Attestationerne.

Medens det altsaa ikke kan anses for rigtigt, at opgive Kravet om Sundhedspas, er der formentlig ingen Nødvendighed for at fastholde Kravet om, at dette skal attesteres af vedkommende danske Konsulat. Det maa formentlig i vore Dage anses for tilstrækkelig betryggende, at Passet er udstedt af Øvrigheden paa Afgangsstedet (i Reglen Klareringsmyndighederne eller Toldvæsenet), og for at indføre denne Ændring taler Hensynet til at fritage Skibene for den betydelige Afgift, som svares til Konsulatet for Attestationen (6 Øre pr. Ton af Skibets Netto-Drægtighed).

Saafremt Kravet om Konsularattest paa Sundhedspasset fastholdes paa Færøerne, ogsaa efter at Island har opgivet at kræve Sundhedspas, vil dette nemlig let føre til, at de Skibe, som nu anløbe Færøerne paa Vejen fra Danmark til Island, fremtidig ville gaa direkte derop for at slippe for den Afgift, som de maa betale for at kunne anløbe Færøerne; men at dette vil være i høj Grad uheldigt for Færøerne, er givet, eftersom de allerfleste af de Skibe, der gaa i regelmæssig Fart paa Færøerne, herfra gaa videre til Island, og Fordringen om Konsularattest vil saaledes ved at foraarsage, at Skibene ikke fremtidig anløbe Færøerne paa Vejen til Island, let kunne medføre en uheldig Nedgang i Trafikken paa Færøerne. Noget andet er, at det maaske senere vil være uundgaaeligt at belaste Skibsfarten med Fyrafgifter til Dækning af Udgifterne til Fyrvæsenet, hvilket er bleven stillet i Udsigt paa Island ved Lovforslagets Forelæggelse.

Det maa derfor anses for rigtigt at opgive Kravet om Konsularattest paa Sundhedspasset og blot forlange, at Skibet medfører et saadant, udstedt af Øvrigheden paa Afgangsstedet.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *3. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Udvalget i Sagen om Politiets Pligter i Strandingstilfælde.* Den *5. August* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist et af Formanden fremlagt Forslag til Lov for Færøerne om Sundhedspas for Skibe.

Med Hensyn til Grundlaget for det foreliggende Lovforslag kan man henvise til Motiverne. Det har været drøftet i Udvalget, om man ikke skulde lade Lovforslagets Regel ogsaa gælde Fiskerskibe, da man ikke var sikker paa, at den ved Sorenskriveriets Dom fastslaaede Praksis var rigtig. For imidlertid at sikre, at denne Praksis, som man fuldt ud billiger, fremtidig kan vedblive at bestaa, kunde der blive Spørgsmaal om at ophæve Justitsministeriets Bekendt-

gørelser af 25. Februar 1897 og 28. Februar 1902, men om dette har Ministeriet i en Skrivelse til Amtet af 28. Juni 1911 udtalt, at der f. T. ikke var Grund til at foretage Ændring i disse Bekendtgørelser, forinden hele Spørgsmaalet om Karantænevæsenet tages op til Undersøgelse. Man kan derfor indskrænke sig til at foreslaa, at det foreliggende Udkast til Lov vedtages af Lagtinget dog saaledes, at der i Lovforslagets Titel indføres den Ændring, at Ordet »Skibe« forandres til »Handelsskibe«, hvorved der bringes Overensstemmelse mellem Titelen og Bestemmelsen i § 1.

Forslag:

Det forelagte Lovforslag om Sundhedspas for Skibe indstilles til uforandret Vedtagelse, dog saaledes, at Ordet »Skibe« i Forslagets Titel forandres til »Handelsskibe«.

Den *8. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af Effersøe til Lovforslaget:

Til § 1.

I Stedet for følgende Ord i Linie 1 og 2: »Den Handelskibe ifølge Lov af 21. Marts 1855 § 8, 1. Punktum, paahvilende Forpligtelse til at lade Sundhedspas attestere« sættes: »Den Forpligtelse, der paahviler Skibe, som ankommer til Færøerne fra udenrigsk Havn, til at være forsynede med Sundhedspas, som er attesteret«.

Ved Sagens *2. Behandling s. D.* tog Effersøe sit Ændringsforslag tilbage. Udvalgets Forslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning. Sagen overgik derefter til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *11. August* sattes Lovforslaget i dets Helhed samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 22 Stemmer.

Den *12. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. August 1911.

Til

Justitsministeriet.

Ved indeværende Lagtingssamlings Begyndelse forelagde Formanden det hoslagt medfølgende Forslag til Lov for Færøerne om Sundhedspas for Skibe. Sagen blev henvist til et Udvalg paa 3 Medlemmer, som den 5. dennes afgav sin Betænkning, i hvilken Lovforslaget indstilledes til Vedtagelse med en enkelt Ændring i Titelen.

Ved Sagens 2. Behandling i Tinget fremkom der fra Lagtingsmand Effersøe et Ændringsforslag til det foreliggende Forslag, men dette Ændringsforslag blev under Sagens Behandling taget tilbage.

Ved Sagens 3. Behandling den 11. ds. vedtoges Lovforslaget med den af Udvalget foreslaaede Ændring enstemmig med 22 Stemmer.

Idet man i øvrigt henviser til Lovforslaget, de samme ledsagende Motiver og Udvalgsbetænkningen, og idet man vedlægger en Ekstrakt-Udskrift af Tingets Forhandlingsprotokol, skal Lagtinget anbefale denne Sag til det høje Ministeriums videre Forsorg.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

VI. Lov om Sprængstoffer.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag

til

Lov for Færøerne angaaende Sprængstoffer.

§ 1.

Tilvirkning af Sprængstoffer maa kun udøves af Personer, der have Justitsministeriets Tilladelse til at tilvirke disse Stoffer. Justitsministeriet kan foreskrive de til Forebyggelse af Ulykkestilfælde fornødne Regler i Henseende til Virksomhedens Indretning og Drift.

Til Forhandling af Sprængstoffer udkræves Amtets Samtykke, hvorhos paagældende maa fyldestgøre de i Næringslovgivningen foreskrevne Betingelser.

§ 2.

Sprængstoffer maa af Tilvirkeren eller Forhandleren kun afhændes og overlades, foruden til offentlige Myndigheder, enten til andre autoriserede Tilvirkere eller Forhandlere deraf, eller til Personer, der foreviser Attest fra Stedets Politi (Landfogden eller vedkommende Sysselmand) for, at saadant Stof kan

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 173.

betroes dem. Hver Gang Attesten benyttes, skal den forsynes med en af Tilvirkeren eller Forhandleren underskreven og dateret Attest om Udleveringens Art og Mængde.

§ 3.

Den i foregaaende § omhandlede Attest udstedes for 1 Aar ad Gangen og meddeles kun til Personer, der kunne godtgøre, at de have Brug for det paagældende Stof i deres Bedrift, og desuden ere Politiet bekendte som paalidelige Personer, hvem Stoffet uden Frygt for Misbrug kan betroes. Den, som paa Grundlag af saadan Attest har faaet det paagældende Stof udleveret, er pligtig at drage Omsorg for, at det omhyggelig opbevares paa saadan Maade, at det ikke kommer ud af deres Værge, og maa ikke uden Politiets Tilladelse enten sælge eller paa anden Maade overlade det til andre.

§ 4.

Tilvirkere og Forhandlere af Sprængstoffer ere forpligtede til at føre nøjagtig Bog over Til- og Afgang i deres Bedrift af disse Stoffer. Bøgerne skulle være autoriserede af Stedets Politi og indrettede overensstemmende med Landfogdens Forskrifter, saaledes at de indeholde Oplysning om Størrelsen af de Partier, der tilvirkes eller modtages til Forhandling, og af de Partier, der afhændes, samt om de Personer, til hvem Afhændelsen sker. De saaledes førte Bøger skulle til enhver Tid være tilgængelige for Stedets Politi, der ogsaa er berettiget til at undersøge Oplagene i et saadant Omfang, at det kan forvisse sig om, at Bøgerne ere nøjagtig førte.

Ved Salg af Sprængstoffer skal den handlende altid lade medfølge en af Ministeriet udstedt trykt Anvisning vedrørende de Forsigtighedsregler, der ved Brugen og Opbevaringen nødvendig bør iagttages.

§ 5.

Sprængstoffer maa ikkun indføres til Færøerne af de som Tilvirkere eller Forhandlere i § 1 omhandlede Personer eller af Personer, som dertil have faaet Justitsministeriets Tilladelse. Sprængstofferne maa derfor ikke bringes i Land, førend Modtageren for Politiet har godtgjort sin Berettigelse til at indføre det paagældende Stof. Hver Sending skal derhos være ledsaget af en af Fabrikanten udfærdiget Deklaration, indeholdende nøjagtig Angivelse af Sprængstoffet, for Dynamits Vedkommende tillige Procentindholdet af Nitroglycerin, for Skydebomulds Vedkommende af Procentindholdet af Vand, Deklarationen skal desuden være forsynet med Attest af Stedets Øvrighed angaaende Underskriftens Ægthed og Underskriverens Paalidelighed.

§ 6.

Bygninger, der ere bestemte til Tilvirkning af Sprængstoffer, maa ikke anvendes dertil, forinden Justitsministeriets Tilladelse er erhvervet. Opbevaringen maa ikke finde Sted i Bygninger uden Amtets Tilladelse og ikke i Bygninger, der ere indrettede til Beboelse.

Bortset fra Bygninger, der med Justitsministeriets, henholdsvis Amtets Tilladelse ere bestemte til Tilvirkning eller Opbevaring af saadanne Stoffer, skal det ikke være tilladt i nogen Bygning at have større Forraad deraf end 1 kg. Dog tillades det at opbevare indtil 5 kg. Dynamit eller Skydebomuld, naar disse Stoffer ere forarbejdede til Miner (Patroner). Naar der paa en Ejendom findes flere Bygninger, skal denne Bestemmelse forstaas saaledes, at der i alle Bygningerne tilsammen ikke maa opbevares større Mængder end anført, medmindre Bygningerne ere adskilte fra hinanden ved Brandmur eller et ubebygget Mellemrum af 3 m., i hvilke Tilfælde den nævnte Mængde Sprængstof maa opbevares i hver af dem. I Thorshavn og i andre tæt sammenbyggede Bygder skal, i

havn Bygningskommissionen, og udenfor samme, vedkommende Sysselmand kunne med Amtets Approbation henvise Forraad af Sprængstoffer paa 5 kg. og derunder til Steder, der ligge i passende Afstand fra de tæt bebyggede Kvarterer.

Dynamit og Skydebomuld skal opbevares i tætte Kasser af Træ, beklædte indvendig med Asfaltpap eller andet vandtæt Stof og samlede uden Anvendelse af Jern. Beholderne skulle anbringes enten paa eller i det nederste Gulv i et dertil indrettet og for uvedkommende stedse forsvarligt aflaaset Rum. Dynamit maa ingen Sinde udsættes for Fugtighed.

Sprængstoffer maa ingen Sinde opbevares i samme Beholder som Knald- eller Tændsats eller i samme Rum. Ejheller maa forskellige Slags Sprængstoffer eller forskellige Knald- og Tændsatser opbevares i samme Beholder eller i samme Rum. Hverken Sprængstoffer eller Knald- og Tændsatser maa opbevares i Forbindelse med ætsende Syrer.

§ 7.

For saa vidt der ikke for Havnene maatte blive fastsat særlige Bestemmelser, ere Skibe, hvis Ladning for nogen Del bestaar af Sprængstoffer, pligtige at underkaste sig de Forskrifter, som Politiet foreskriver med Hensyn til de Forsigtighedsregler, som blive at iagttage om Bord. De skulle, for saa vidt de henligge paa dansk Søterritorium i større Nærhed af Kysten end 1200 m., hejse Krudtflag.

§ 8.

Ved Anordning kan der fastsættes almindelige Bestemmelser om de Forsigtighedsregler, som skulle iagttages ved Transporter af Sprængstoffer over Land saa vel som ved Bjærgning, naar saadanne Stoffer findes om Bord i strandede Skibe. Dersom Politiet i særlige Tilfælde ved større Forsendelser finder Vagthold ved Transporten fornødent, udredes Udgifterne dervved af Afsenderen.

§ 9.

De i §§ 1—8 indeholdte Regler blive ikke at anvende paa:

a) de udelukkende af Salpeter, Kul og Svovl sammensatte Krudtsorter,
b) Patroner, indeholdende røgfrit Jagtkrudt, naar de ere forarbejdede til Brug for Haandvaaben, samt Knald- og Tændsatser, der ere forarbejdede til Knaldhætter eller lignende Antændelsesmidler eller til Fyrtøjer og andre Brugsgenstande.

Bestemmelse om Opbevaring af det i Litra a omhandlede Krudt og de i Litra b nævnte Genstande kan tages ved Anordning.

§ 10.

Foraarsager nogen forsætlig Ødelæggelse eller Beskadigelse ved Hjælp af Sprængstoffer under saadanne Omstændigheder, at han maatte indse, at andres Liv derved udsattes for aabenbar Fare, eller det sker for at befordre Oprør, Plyndring eller anden saadan Forstyrrelse af Samfundsordenen eller for at forvolde en betydelig Ødelæggelse, straffes den skyldige med Tugthusarbejde ikke under 8 Aar; dog kan Straffen, hvis nogen derved omkommer, stige til Livsstraf.

Foraarsager ellers nogen Skade paa andres Person eller Ejendom ved Benyttelse af Sprængstoffer, straffes han, hvis det sker med Forsæt, med Forbedringshusarbejde eller Fængsel, og hvis det er af Uagtsomhed, med Bøder eller Fængsel, alt kun for saa vidt som Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører større Straf.

§ 11.

Andre Overtrædelser af denne Lov eller i Medfør deraf udstedte Anordninger eller Tilladelser straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Bøder fra 50 til 1000 Kr., eller, navnlig i Tilfælde af gentagne eller med særlig mislige Omstændigheder forbunden Overtrædelse, med simpelt Fængsel. Samme Straf er anvendelig paa den, der findes i Besiddelse af noget af de Sprængstoffer, paa hvilke §§ 1—8 ere anvendelige, uden at have erhvervet dem i Overensstemmelse med §§ 2 eller 5. Saadanne Sager behandles som offentlige Politisager. Varer, som i Strid med denne Lov forsøges indførte til Færøerne, konfiskeres. I Tilfælde af, at Sprængstoffer bringes i Land uden at Reglen i § 5, 2. Pkt., er iagttaget, paahviler der saavel Modtageren som Skibets Fører eller Ekspeditør Strafansvar.

§ 12.

Bestemmelserne i denne Lov finde ikke Anvendelse paa Militæretaterne.

§ 13.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1913.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I Lagtingssamlingen 1899 blev der forelagt et Forslag om at gøre Lov Nr. 47 af 7. April s. A. gældende paa Færøerne tilligemed et Udkast til Ændringer i Loven. Sagen blev henvist til et Udvalg, der imidlertid ikke naaede til Ende med Behandlingen, hvorfor Sagen blev udsat til det følgende Aar.

Efter at Sagen i Samlingen 1900 atter havde været behandlet i et Udvalg, vedtog Lagtinget et af Udvalget udarbejdet Forslag til en Række Ændringer i Loven,

Over det saaledes vedtagne Lovforslag indhentede Amtet Erklæringer fra Landfogden og Sorenskriveren, og med disse Erklæringer blev Sagen forelagt Justitsministeriet, som i Henhold til de af Landfogden og Sorenskriveren afgivne Erklæringer i Overensstemmelse med den af Amtet gjorte Indstilling sendte Sagen tilbage til fornyet Behandling i Lagtinget.

I Samlingen 1907 blev Sagen herefter atter forelagt Tinget, der henviste den til et Udvalg, som imidlertid ikke naaede til Ende med Behandlingen.

Efter at der er givet den nuværende Landfoged og Sorenskriver Anledning til at udtale sig om Sagen, har Amtet nu paa Grundlag af de i Sagen afgivne Erklæringer udarbejdet foranstaaende Forslag, som i alt væsentligt er overensstemmende med det af Lagtinget i Samlingen 1900 vedtagne Forslag, idet der dog er medtaget de i Lov af 7. April 1899 indeholdte Regler om Adgangen til at komme i Besiddelse af Sprængstoffer, som vare udeladte i Forslaget af 1900, saaledes at Forslaget nu er omtrent af samme Indhold som Lov af 7. April 1899.

Der er Anledning til at udvide bemeldte Lov til Færøerne; i flere Tilfælde har der vist sig Trang til en saadan Lov, navnlig, naar der, hvad der bliver mere og mere almindeligt, indføres Pakker af Dynamitpatroner til Stenbrydning, Havneanlæg og Vejanlæg.

De i bemeldte Lov anførte Angivelser i Pund og Alen ere ændrede i Overensstemmelse med Lov af 4. Maj 1907 til det metriske System.

Om de enkelte fra *Forslaget af 1900* foretagne Ændringer bemærkes følgende:

ad §§ 2 og 3.

I Overensstemmelse med de af saavel den tidligere som den nuværende Landfoged og Sorenskriver afgivne Betænkninger, er disse Paragrafer medtagne fra Lov 1899 med uvæsentlige Ændringer, idet den i Lov 1899 § 2 indeholdte nærmere Angivelse af, til hvilke offentlige Myndigheder Sprængstoffer maa sælges eller overlades, er udeladt, og der efter Ordet »Politi« er tilføjet »(Landfogden eller vedkommende Sysselmand)«.

At disse Bestemmelser er optagne, skyldes Hensynet til den Almenfare, som er forbundet med, at alle og enhver har Adgang til at komme i Besiddelse af de i Lovforslaget omhandlede Sprængstoffer. Det kan næppe antages, at Lovens Regler vil lægge væsentlige Vanskeligheder i Vejen for den forsvarlige og nødvendige Brug af Sprængstoffer, og i hvert Fald vejer Hensynet til at forebygge Ulykker eller Forbrydelser tungere end Hensynet til Ulejligheden med at skaffe sig den i § 2 omhandlede Attest og faa den paategnet.

ad § 8.

Reglen om Transport af Sprængstoffer ad Kanaler og andre indenlandske Vandveje er udeladt, da den næppe nogen Sinde vil faa praktisk Betydning paa Færøerne; i øvrigt er Paragrafen ligelydende med § 7 i Forslaget af 1900.

ad § 9.

De ved de foregaaende Ændringer nødvendiggjorte Forandringer af de citerede Paragrafer er den eneste Forskel mellem denne Paragraf og § 8 i Forslaget af 1900.

ad § 11.

Foruden de nødvendige Forandringer af de citerede Paragrafer, er der i Slutningen tilføjet en Regel om, at ikke blot Modtageren af indførte Sprængstoffer, men ogsaa Føreren af Skibet eller Ekspeditøren kunne straffes, naar Reglen i § 5 om Bevis for Modtagerens Berettigelse til at indføre Sprængstoffer er overtraadt. Reglen er i Overensstemmelse med Principet i Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 § 2. 3. Pkt., og Sølov af 1. April 1892 § 26, 3.

ad § 12.

Bestemmelsen i Forslaget af 1900 § 12 om Jærnbaner har i hvert Fald for Tiden ingen Betydning paa Færøerne og er derfor udeladt.

Med Hensyn til de Steder, hvor Forslaget afviger *fra Lov 1899*, bemærkes følgende:

ad Forslagets § 1, Lovens § 1.

Medens man for Tilvirkningens Vedkommende har fastholdt Reglen om, at hertil kræves Justitsministeriets Tilladelse, har man for Forhandlingens Vedkommende forandret Reglen, saaledes at hertil kun kræves Amtets Tilladelse, da det synes at ville medføre ufornødent Tidsspilde og Ulejlighed at skulle indhente Ministeriets Tilladelse hertil.

ad Forslagets §§ 2 og 3, Lovens §§ 2 og 3.

Jfr. hvad ovenfor er bemærket ad §§ 2 og 3.

ad Forslagets § 4, Lovens § 4.

Ordet »dettes« ombyttes med »Landfogdens«. — Der skønnes ikke at være nogen Grund til at ulejlige Vedkommende med at indsende de omhandlede Bøger til Landfogden til Autorisation; denne bør, som for Skibsbøger fastsat, foretages af Sysselmanden.

ad Forslagets § 5, Lovens § 5.

Ordene: »her i Landet« i første Stykke ere forandrede til »Færøerne«.

I andet Stykke ere Ordene »af Toldvæsenet ikke udleveres« forandrede til »ikke bringes i Land«, da et egentligt Toldvæsen ikke findes paa Færøerne; derimod er der imellem »Modtageren« og »har« indskudt »for Politiet«.

ad Forslagets § 6, Lovens § 6.

I 1. Stykke, 1. Punktum, ere Ordene »Opbevaring eller« udeladte; i Stedet er der i 1. Stykke, 2. Punktum, tilføjet en Regel om, at Opbevaring ikke maa finde Sted i Bygninger uden Amtets Tilladelse, hvorved denne Paragraf bringes i Overensstemmelse med Reglen i § 1 om Adgangen til Forhandling.

I Paragrafens 2. Stykke i. f. er tilføjet en særlig Regel om Opbevaring af Forraad af Sprængstoffer paa 5 kg. og derunder paa tættere bebyggede Steder. De Bestemmelser, som findes i Lov 1899 § 6, 2. Stykke, sidste og næstsidste Punktum, ere ikke tilstrækkelig betryggende, hvor der findes tæt bebyggede Bydele, der bestaar af brandfarlige Bygninger, som Tilfældet er flere Steder her paa Øerne for Tiden. Derfor er den omtaldte Bestemmelse indsat.

ad Forslagets § 7, Lovens § 7.

Paragrafen er omredigeret af Hensyn til, at der kun for enkelte Havne paa Færøerne findes Havnereglementer. Ordene »paa dansk Søterritorium« i 1. Punktum ere udeladte og ligeledes Ordene »med Hensyn til det Sted, hvor det tillades dem at henligge, samt«. I 2. Punktum er Ordene »udenfor Havn« udeladte og ligeledes Reglen i Paragrafens Slutning om Pligt til at gøre Anmeldelse til Stedets Politimester om Ladningens Art og Størrelse.

ad Forslagets § 8, Lovens § 8.

Reglen er ændret paa Grund af de særlige stedlige Forhold, hvor Transport ad Kanaler og andre indenlandske Vandveje næppe vil blive praktisk.

ad Forslagets § 11, Lovevs § 11.

Jfr. hvad ovenfor er bemærket ad § 11.

ad Forslagets § 12, Lovens § 12.

Jfr. hvad ovenfor er bemærket ad § 12.

ad Forslagets § 13, Lovens § 13.

Man maa anse det for ønskeligt, at der sættes en passende, ikke for kort Frist fra Lovens Vedtagelse til dens Ikrafttræden.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af H. A. Djurhuus at henvise den til *Udvalget i Sagen angaaende Politiets Pligter i Strandingstilfælde.* Den *9. August* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist et af Formanden for Lagtinget fremlagt Forslag til Lov for Færøerne angaaende Sprængstoffer.

Med Hensyn til Grundlaget for Forslaget, derunder Oplysning om Forslagets tidligere Forelæggelse for Lagtinget, kan man henvise til de Forslaget ledsagende Motiver.

Med Hensyn til Indholdet kan Udvalget indstille Lovforslaget til Vedtagelse, dog at der i § 5, 1. Pkt., bør ske den Forandring, at Justitsministeriets Tilladelse ændres til Amtets Tilladelse.

Grunden til denne Forandring er den, at Udvalget mener, at man ikke kan regne med, at der til enhver Tid bliver Tilvirkere og Forhandlere af Sprængstoffer her paa Færøerne, hvorfor Hovedreglen vil blive, at Forbrugerne selv indføre Sprængstoffer; det synes derfor urimeligt, at Justitsministeriets Tilladelse skal indhentes; der vil let derved gaa for lang Tid.

I § 9 har man anset det for heldigt, at det udtrykkelig blev udtalt, at Fyrværkerisager var undtagne fra Lovens Bestemmelser; de vil altsaa alene være undergivne de almindelige Politiforskrifter.

Forslag:

Det foreslagte Forslag til Lov for Færøerne angaaende Sprængstoffer indstilles til Vedtagelse, dog at Ordet »Justitsministeriets« i § 5, 1. Pkt., ændres til »Amtets«, hvorfor der efter Ordene »eller til Fyrtøjer« i § 9 indskydes Ordet »Fyrværkerisager«.

Ved Sagens *2. Behandling* den *11. August* betragtedes Lovforslagets enkelte Paragraffer som vedtagne uden Afstemning.

§§ 1—4.
§ 5 med den foreslaaede Ændring.
§§ 6—8.
§ 9 med den foreslaaede Ændring.
§§ 10—13.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *14. August* betragtedes Lovforslagets §§ 1—13 som vedtagne uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 18 Stemmer (*stemte ikke*: Hentze, Evensen og Thorkildshøj; *fraværende*: Winther).

Den *18. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 18. August 1911.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et af Amtmanden forelagt Forslag til Lov for Færøerne angaaende Sprængstoffer. Sagen blev henvist til et Udvalg paa 3 Medlemmer, som den 9. ds. afgav sin Betænkning, hvori man indstillede Forslaget til Vedtagelse med nogle mindre Ændringer, der alle vedtoges ved Sagens 2. Behandling.

Ved Sagens 3. Behandling, den 14. dennes, vedtoges Udkastet med de omtaldte Ændringer enstemmig med 20 Stemmer, idet 2 Medlemmer var fraværende.

Idet man indsender Sagens Akter, tillader man sig at anbefale Sagen til det høje Ministeriums videre Forsorg.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

VII. Om Forandring i Loven om forskellige Skatter og Afgifter.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag

til

Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

Kapitel I.

Om Forhøjelse af Indførselsafgift af Spirituosa m. v.

I Stedet for § 1 i Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 om forskellige Skatter og Afgifter paa Færøerne træde følgende Bestemmelser:

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 1.

Af al Slags Vin, Brændevin, Spiritus eller spirituøse Drikkevarer samt af al Slags Øl, som indføres til Færøerne, erlægges til Statskassen følgende Afgift:

1. Af Vin paa Fad eller i Beholdere, der rummer over 1 Liter, for hver Liter 40 Øre; paa Flasker og andre mindre Beholdere, for hver $^{3}/_{4}$ Liter 45 Øre.
2. Af Brændevin, Spiritus eller spirituøse Drikkevarer af enhver Slags i Fade eller Beholdere, der rummer over 1 Liter, for hver Liter:

af 8° Styrke og derunder	45 Øre
over 8° indtil 12° Styrke	70 —
over 12° Styrke	90 —

paa Flasker og andre mindre Beholdere for hver $^{3}/_{4}$ Liter:

af 8° Styrke og derunder	50 Øre
over 8° indtil 12° Styrke	75 —
over 12° Styrke.....	100 —

3. Af ren Spiritus over 12° Styrke, der indføres til Apoteker til Brug ved Tilberedelse af Medicinalvarer, svares ingen Afgift, imod at Apotekeren for hver Gang afgiver skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at den indførte Spiritus udelukkende vil blive anvendt til medicinal Brug.
4. Af al Slags Øl for hver Liter 12 Øre, dog saaledes, at Afgiften af Øl, som indføres fra det øvrige Kongerige og efter de der gældende Regler er skattefrit, kun skal være 5 Øre for hver Liter.
5. Afgiftsbestemmelserne om Spiritus finde Anvendelse paa al Spiritus, der indføres til Færøerne og ikke er denatureret. Justitsministeriet fastsætter nærmere Regler for Denatureringen.

§ 2.

§ 11, 1ste Stykke i Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 affattes saaledes:

Det skal herefter være forbudt paa Færøerne at fremstille de i § 1 nævnte afgiftspligtige Varer med Undtagelse af Øl, der indeholder under $2^{1}/_{4}$ Vægtprocent Alkohol.

Kapitel II.

Om Forhøjelse af Kongs- og Matrikulskatten.

§ 3.

Den i § 3, 1ste Stykke i Lov Nr. 70 af 23. April 1897 angaaende Indførelse af en ny Skyldsætning af Jordejendomme paa Færøerne m. m. omtaldte Kongs- og Matrikulskat forhøjes for alt ikke-beneficeret Jordegods til 1 Kr. 20 Øre af hver Skattemark.

Kapitel III.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1912.

§ 5.

Nærværende Lov bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1914 og for Rigsdagen i Samlingen 1914—15.

Motiver til ovenstaaende Forslag.

Nærværende Lovforslag forelægges i Henhold til Bestemmelsen i § 9 i Lov for Færøerne Nr. 62 af 1. April 1908, hvorefter Loven skal forelægges for Lagtinget i Samlingen 1911 og for Rigsdagen i Samlingen 1911—12.

Forslaget tilsigter ved at forhøje Indførselsafgiften af Spirituosa og Kongs- og Matrikulskatten at skaffe Staten forøgede Indtægter.

Det har nemlig vist sig, at Indførselen af Spirituosa i den, siden Lovens Ikrafttræden forløbne Tid er gaaet saa stærkt ned, at Afgiften i intet Aar har naaet den paaregnede Størrelse af 29,182 Kr., som skal opnaas for at skaffe Statskassen Dækning for de ved Lov 1908 bortfaldne Afgifter. Indførselsafgiften af Spiritus har efter de fra Landfogden modtagne Oplysninger udgjort i 1908—09: 25,861 Kr. 82 Ø., i 1909—10: 22,105 Kr. 36 Ø. og i 1910—11: 22,152 Kr. 12 Ø. eller gennemsnitlig c. 23,373 Kr., hvorefter der tilbage bliver et Beløb af omtr. 6000 Kr., for hvilket der skal skaffes Dækning.

Amtet har overvejet, om den foreslaaede Vej til at skaffe det resterende er den rette, og har næret ganske overordentlig Betænkelighed ved at foreslaa denne, men da man ikke har været i Stand til at paapege andre Udveje for Tiden, har man nødtvunget foreslaaet denne.

Det er nemlig for det første et Spørgsmaal, hvorvidt Forhøjelsen vil medføre en forøget Indtægt, i alt Fald naar bortses fra det eller de første Aar, hvor Forbruget maaske vil blive det samme, jfr. Statistikken for de sidste 3 Aar.

Men da de andre Veje, der kunde være Tale om, f. Eks. en Skat paa de Færøerne anløbende Skibe, paa Indførsel af alle Varer, paa Indførsel af en Del Varer, paa Luksusvarer ikke for Tiden synes heldige, da de enten vil hæmme Skibsfarten eller vanskelig vil kunne realiseres, naar der intet Toldvæsen er, er man vistnok nødt til at gaa den foreslaaede Vej. Derfor taler maaske yderligere, at for saa vidt Hvalafgiften bortfalder, maa der ad anden Vej skaffes Indtægter, og det er derfor maaske rimeligst til den Tid at optage hele Spørgsmaalet.

I Lovforslaget er det metriske System lagt til Grund for Beregningen.

Som Grundlag for Beregningen af de foreslaaede forhøjede Afgifter har man brugt Regnskabsaaret 1909—10, for hvilket man fra Statens statistiske Bureau har modtaget Oplysninger om Størrelsen af den samlede Indførsel til Færøerne af Spirituosa, og i det nævnte Aar vilde Afgiften med de nu foreslaaede Takster udgøre 29.877 Kr. 03 Ø. (jfr. Bilag 1 og 2). Men da det kan anses for rimeligt at Indførslen i Fremtiden vil gaa endnu længere ned, bl. a. ogsaa paa Grund af de foreslaaede Forhøjelser af Afgiften, turde det være heldigt at have et beregnet Overskud til Dækning af denne Nedgang. Forhøjelsen er fordelt med c. 33 til 50 pCt. paa de forskellige Varer, hvorimod Afgiften for »skattefrit« Øl er uforandret, ligesom Spiritus til medicinsk Brug er foreslaaet at skulle blive afgiftsfrit, da det dels ikke vil komme i Strid med Formaalet med Lov af 19. April 1907 og dels ikke vil medføre nogen stor Indtægtsformindskelse.

Statens Indtægt af Indførselsafgiften siden Finansaaret 1892—93 vil fremgaa af Bilag 3.

Da den ovenfor foreslaaede Afgiftsforhøjelse maaske ikke er tilstrækkelig, dels fordi man ikke veed det fremtidige Forbrugs Størrelse, og dels fordi Aaret 1909—10, der er lagt til Grund, efter den af statistisk Kontor foretagne Udregning skulde have indbragt c. 23,100 Kr., medens der faktisk kun er indkommet 22,005 Kr., har man ogsaa foreslaaet, at den i § 3 omtalte Kongs- og Matrikulskat forhøjes fra 80 Øre til 120 Øre pr. Skattemark, hvorved der af de $4002^{4}/_{100}$ Mark vil indkomme c. 1600 Kr.

Man har i § 5 foreslaaet, at Loven forelægges til Revision i Aaret 1914, da det efter det ovenstaaende er usikkert, hvorledes den vil virke.

Bilag 1.

Tabel 1.

Indførselen af Spirituosa til Færøerne i Finansaaret 1909—10.

Indført til:	Vin			Brændevin o. l.								Brændevin i alt	Øl		Denatureret Sprit
	paa Fade	paa Flasker	Tilsammen	paa Fade				paa Flasker					Skattepligtigt	Skattefrit	
				—8°	8°—12°	12°—	Tils.	—8°	8°—12°	12°—	Tils.				
	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.
Thorshavn	630	1490	2120	19030	2	330	19362	3110	»	»	3110	22472	7200	25890	1490
Suderø.....	50	360	410	7510	»	»	7510	1490	3	»	1493	9003	2760	17080	160
Vaag	»	50	50	4230	»	10	4240	790	»	»	790	5030	670	5740	40
Klaksvig.....	150	170	320	6760	»	40	6800	740	5	»	745	7545	220	9640	260
Vaagø	»	15	15	800	1	»	801	85	»	»	85	886	20	1125	5
Vestmanhavn ..	»	55	55	4400	»	»	4400	370	»	»	370	4770	580	3450	»
Østerø	115	105	120	4220	»	»	4220	315	»	»	315	4535	»	1200	»
Sandø	»	10	10	40	»	»	40	20	»	»	20	60	»	»	»
Færøerne ialt .	945	2255	3100	46990	3	380	47373	6920	8	»	6928	54301	11450	64125	1955

Tabel 2.

Indførselen af Spirituosa til Færøerne i Finansaarene 1903—04 og 1909—10.

Absolutte Tal og Forholdstal.

	1903—04			1909—10		
	Samlet Indførsel	Indførsel pr. Individ	Ren Alkohol pr. Individ	Samlet Indførsel	Indførsel pr. Individ	Ren Alkohol pr. Individ
	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.	Ptr.
Vin	24330	1·63	0·15	3100	0·17	0·02
Brændevin o. l.	121412	7·64	3·67	54301	3·10	1·49
Skattepligtigt Øl	163015	10·25	0·41	11450	0·65	0·09
Skattefrit Øl	34419	2·16	0·03	64125	3·65	0·05
Tilsammen	343176	21·58	4·26	132976	7·57	1·59

Tabel 3.

Forbrug af ren Alkohol pr. Individ.

		Liter aarlig
Færøerne	(1909—10)	1·54
Danmark	(1906—10)	7·37
Norge	(1906—09)	2·20
Sverige	(1906—09)	4·40
England	(1901—05)	7·77
Tyskland	(1901—05)	9·44
Frankrig	(1901—05)	18·88

Bilag 2.

Opgørelse for Aaret 1909—10 efter de foreslaaede højere Takster.

1.	a) Vin paa Fad	945 . 0,966 . 40	=	365	Kr.	15	Ø.
	b) Vin paa Flasker	2255 . 0,966 . 45	=	980	—	25	—
2.	a) Brændevin paa Fad						
	1) 8°	46990 . 0,966 . 45	=	20426	—	55	—
	2) 8—12°	3 . 0,966 . 70	=	2	—	03	—
	3) 12°	380 . 0,966 . 90	=	330	—	37	—
	b) Brændevin paa Flasker						
	1) 8°	6920 . 0,966 . 50	=	3342	—	36	—
	2) 8—12°	8 . 0,966 . 75	=	5	—	80	—
	3) 12°	»					
3.	a) Skattepligtigt Øl	11450 . 0,966 . 12	=	1327	—	28	—
	b) Skattefrit Øl	64125 . 0,966 . 5	=	3097	—	24	—
			=	29877	Kr.	03	Ø.

Bilag 3.

Oversigt.

over

Statskassens Indtægt af Indførselsafgift af Spirituosa paa Færøerne for Finansaarene 1892—93 til 1910—11.

	Kr.	Ø.
1892—93	6438	27
1893—94	19227	45
1894—95	19498	55
1895—96	27673	80
1896—97	30915	06
1897—98	28104	51
1898—99	24213	98
1899—1900	29598	32
1900—01	32871	61
1901—02	31629	56
1902—03	32785	45
1903—04	31976	93
1904—05	25251	55
1905—06	26643	92
1906—07	35258	62
1907—08	28517	46
1908—09	25861	82
1909—10	22105	36
1910—11	22152	12

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *2. s. M.* valgtes: *H. A. Djurhuus, Provsten, Skaalum, Patursson* og *Evensen.* Den *1. September* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) en *Udvalgsbetænkning,* der er vedhæftet som *Bilag 8.*

Ved Sagens *2. Behandling* den *5. September* sattes Lovforslagets enkelte Paragraffer under Afstemning og vedtoges.

§ 1 med 12 Stemmer mod 0.
§ 2 — 13 — — 0.
§ 3. Udvalgets Ændringsforslag med 15 Stemmer mod 0.
§ 4 med 18 Stemmer mod 0.
§ 5. Udvalgets Ændringsforslag med 12 Stemmer mod 0,

hvorefter det oprindelige Forslag var bortfaldet.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Den *8. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af Provsten:

Til § 3.

Paragraffens Slutning efter »Kongs- og Matrikulskat« redigeres saaledes: »udredes for alt ikke-beneficeret Jordegods med 80 Øre af hver Skattemark«.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Lovforslagets enkelte Paragraffer under Afstemning og vedtoges.

§ 1 med 12 Stemmer mod 0.
§ 2 — 18 — — 0.
§ 3. Ændringsforslaget af Provsten med 17 Stemmer mod 0.
§en saaledes ændret vedtoges med 14 Stemmer mod 0.
§ 4 med 12 Stemmer mod 0.
§ 5. Udvalgets Ændringsforslag med 12 Stemmer mod 0,
hvorefter §en saaledes ændret vedtoges med 12 St. mod 0.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 13 Stemmer (*stemte ikke*: Nielsen, Patursson, Skarð, Hentze, Michelsen, Evensen, Winther og Thorkildshøj; *fraværende*: H. A. Djurhuus).

Den 9. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting,

Thorshavn, den 9. September 1911.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet et af Færø Amt i Henhold til Revisionsbestemmelserne i § 9 i Lov Nr. 62 for Færøerne af 1. April 1908 udarbejdet og Tinget forelagt »Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter«.

Det Udvalg, der af Tinget efter Sagens første Behandling blev nedsat for at afgive Betænkning over Lovforslaget, kunde ikke blive enigt om en fælles Indstilling til Tinget, men delte sig i et Flertal paa 3 og et Mindretal paa 2 Medlemmer.

Flertallet anbefalede at vedtage det Tinget forelagte Lovforslag med 2 af Flertallet foreslaaede Ændringer, medens *Mindretallet* foreslog Tinget at udtale:

»Lagtinget finder ikke Anledning til for Tiden at foreslaa nogen Forhøjelse af de i Lov for Færøerne af 1908 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter gældende Toldsatser og Afgifter.«

Efter at nævnte 2 af Flertallet stillede Ændringsforslag, det ene gaaende ud paa ikke at forhøje den i § 3 omtaldte Kongs- og Matrikulskat, men at bibeholde den med samme Størrelse som i Lov af 1. April 1908 fastsat, det andet gaaende ud paa at give Loven ikke en treaarig, men en femaarig Varighed inden næste Revision samt et tredje Ændringsforslag (til § 3) af rent redaktionel Natur vare blevne vedtagne, vedtoges det saaledes ændrede Lovforslag ved Navneopraab med 13 Stemmer, idet 8 Medlemmer ikke stemte og 1 Medlem var fraværende.

Idet man nu tager sig den Frihed til det høje Ministerium at indsende det saaledes vedtagne Lovforslag, tillader man sig som Motivering af dette og dettes enkelte Bestemmelser at henvise til de Amtmandens Forslag ledsagende Bemærkninger og medfølgende Udvalgsbetænkning.

Svenning Rytter. *Fr. Petersen.*

J. Z. Nielsen.

Til
Justitsministeriet.

VIII. Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende

Forslag

til

Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

§ 1.

Ret til at handle med berusende Drikke (jfr. § 26) og udskænke saadanne er betinget af Næringsbevis.

Der meddeles Næringsbevis paa:

1. Handel med Brændevin.
2. Handel med Vin og Øl.
3. Udskænkning af Brændevin.
4. Udskænkning af Vin og Øl.

§ 2.

Den, som driver Handel med berusende Drikke, maa ikke drive Udskænkning af saadanne Drikke eller omvendt.

Ej heller maa Handel med eller Udskænkning af slige Drikke drives af nogen, som driver Handel med eller Udsalg af andre Varer, eller som driver nogen Virksomhed, der gaar ud paa at modtage rejsende for Betaling eller at holde offentlig Dans eller andre offentlige Forlystelser, jfr. dog § 28.

Lige med det at drive nogen saadan Virksomhed som ovennævnt anses det at være Bestyrer deraf eller have anden fast Beskæftigelse derved.

De ovenstaaende Forbud gælde ogsaa den paagældendes Ægtefælle, saa længe Samlivet ikke er hævet ved Separation.

§ 3.

Den ved Næringsbevis hjemlede Ret kan kun udøves af Personer, som ere bosatte paa Færøerne, som have naaet 25 Aars Alder, som ikke ere ude af Raadigheden over deres Bo, og som ikke ved Dom ere fundne skyldige i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning. Næringsbevis kan ikke meddeles noget Selskab.

§ 4.

Næringsbevis udfærdiges af Amtmanden og har Gyldighed indenfor et Tidsrum af 5 Aar. Det næste Femaar regnes fra Nytaar 1913.

Næringsbeviset skal lyde paa en bestemt Bygd.

*) Se Lagtingstidende for 1906, Side 18, og 1907, Side 159.

§ 5.

Ingen af de i § 1 omhandlede Næringer kan udøves, medmindre dens Udøvelse er tilladt ved Sogneafstemning.

Hvis der senest et halvt Aar før et Femaars Begyndelse fremkommer Begæring om Næringsbevis fra en Person, som opfylder de i § 3 angivne Betingelser, vil der i vedkommende Sogn være at foretage Afstemning over Spørgsmaalet, om den eller de ansøgte Næringer skulle være tilladte i det kommende Femaar.

For at en af de paagældende Næringer skal være tilladt, udkræves, at mere end en Fjerdedel af samtlige stemmeberettigede har stemt for at tillade den; iøvrigt sker Afgørelsen ved simpel Stemmeflerhed.

§ 6.

Berettigede til at deltage i Afstemningen ere samtlige i Sognet bosatte Kvinder og Mænd, som inden den 1. November i det paagældende Aar fylde 25 Aar, som ikke ere ude af Raadigheden over deres Bo, og som ikke ved Dom ere fundne skyldige i en i den offentlige Mening vanærende Handling, uden at have faaet Æresoprejsning.

§ 7.

Afstemningen foranstaltes af Amtmanden og ledes af et Udvalg, bestaaende af 3 af vedkommende kommunale Styrelse valgte Medlemmer, af hvilke mindst én skal være valgt af dens egen Midte og de andre høre til de til den kommunale Styrelse valgbare Beboere i Sognet.

Fritagelsesgrundene ere de samme, som gælde ved Valg til den kommunale Styrelse, og den afgør endelig alle herhen hørende Spørgsmaal.

§ 8.

Over de stemmeberettigede affatter Udvalget Lister, som efter forudgaaende Bekendtgørelse skulle fremlægges til offentligt Eftersyn 14 Dage før Afstemningsdagen paa et bekvemt Sted i hver Bygd i Sognet, undtagen i Dimon Bygd i Sand Sogn, dog ikke paa Gæstgiverier eller paa et Sted, hvor der drives Handel med eller Udskænkning af berusende Drikke. Klager over, at en uberettiget er optaget paa Listerne eller en berettiget udeladt, maa mindst 5 Dage før Afstemningsdagen indgives til Udvalget, som endelig afgør Spørgsmaalet.

§ 9.

Afstemningen foregaar i den første Halvdel af November Maaned paa det eller de Steder i Sognet og til det eller de Tidspunkter, som af Udvalget bestemmes. Tid og Sted for Afstemningen skal bekendtgøres mindst 8 Dage forud paa den for offentlig Kundgørelse i Sognet sædvanlige Maade.

§ 10.

Afstemningen foregaar hemmelig med dertil indrettede Sedler, hvorpaa er trykt en tydelig Betegnelse af de Næringer, hvorom der stemmes, samt »Ja« og »Nej«, saaledes at den stemmende sætter et Kryds udfor »Ja«, hvis hun eller han vil stemme for, at Næringen skal kunne udøves i Sognet, og i modsat Fald sætter et Kryds udfor »Nej«. Afstemningen maa ikke sluttes før 3 Timer efter, at den er begyndt, og ikke saa længe der endnu er stemmeberettigede til Stede, som ville deltage i Afstemningen.

Justitsministeren fastsætter de nærmere Regler om Fremgangsmaaden ved Afstemningen.

§ 11.

Efter Afstemningens Slutning optælles Stemmerne af Udvalget, som indberetter Udfaldet til Amtmanden og samtidig tilstiller denne de ved Afstemningen benyttede Lister og Stemmesedler.

§ 12.

De ved Afstemningen foranledigede Udgifter afholdes af Amtsfattigkaasen.

§ 13.

Afstemning i Henhold til nærværende Lov ligestilles med Kommunevalg, saaledes at Straffelovens § 115 er anvendelig, dog at Stemmeretten efter nærværende Lov ved første Gang begaaet Stemmesalg forbrydes for den første Afstemning, som finder Sted, efter at der er gaaet Dom i paagældende Straffesag, og anden Gang for bestandig.

§ 14.

Inden noget Næringsbevis udstedes, indhentes vedkommende kommunale Styrelses Erklæring. Næringsbeviset vil være at udstede, hvis der ikke foreligger antagelige Grunde derimod.

§ 15.

For det i § 1 under Nr. 1 omhandlede Næringsbevis erlægges en Kendelse paa 20 Kr. og desuden en aarlig Afgift paa 200 Kr.,

for det i § 1 under Nr. 2 omhandlede Bevis en Kendelse paa 5 Kr. og en aarlig Afgift paa 25 Kr.,

for det i § 1 under Nr. 3 omhandlede Bevis en Kendelse paa 10 Kr. og en aarlig Afgift paa 100 Kr.,

for det i § 1 under Nr. 4 omhandlede Bevis en Kendelse paa 10 Kr. og en aarlig Afgift paa 50 Kr.

Kendelser og Afgifter tilfalde Amtsfattigkassen og indbetales direkte til Kassereren. De erlægges forud, og deres Betaling er en Betingelse for Næringens Udøvelse.

Enhver, der har erholdt Næringsbevis, kan fri sig for den aarlige Afgift ved inden Aarets Begyndelse til Amtet at indsende Beviset til Kassation.

§ 16.

Næringsbevis kan kun bruges af den, der driver Virksomheden for egen Regning og er bosat i vedkommende Sogn.

Ingen maa have mere end ét Udsalgssted eller Udskænkningssted.

Handel med eller Udskænkning af berusende Drikke maa kun foregaa fra fast Lokale og maa ikke drives i samme Bygning som nogen af de i § 2, 2. Stykke, nævnte Virksomheder.

Forhandling af berusende Drikke ved Agenter er forbudt.

For Passagerdampskibe, som gaa i fast Rute, kan Justitsministeren, efter at Lagtingets Betænkning er indhentet, meddele Tilladelse til Udskænkning til Passagerer under Iagttagelse af de Forskrifter, som i hvert enkelt Tilfælde og til enhver Tid findes fornødne.

§ 17.

Berusende Drikke kunne altid forhandles i den Beholder, hvori de ere indførte.

Hvis de aftappes efter Indførslen, maa de ikke forhandles i mindre Mængder end $^3/_8$ Pot.

Beholderne skulle ved Udleveringen være forsvarlig tilproppede.

§ 18.

Det skal være forbudt at udskænke berusende Drikke til Personer under 18 Aar samt at sælge eller udskænke saadanne Drikke til Personer, der, vedkommende vitterlig bekendt, ere berusede, umyndiggjorte paa Grund af Drikfældighed eller utilregnelige.

§ 19.

Alle Udsalgs- og Udskænkningssteder skulle holdes lukkede fra om Eftermiddagen Kl. 6 Dagen før en af Folkekirkens Helligdage til om Formiddagen Kl. 6 Dagen efter en saadan.

§ 20.

Enhver, der driver Handel med berusende Drikke, er pligtig til at paase, at de af ham solgte Drikkevarer ikke fortæres paa Stedet. Sker dette alligevel, er han strafskyldig, medmindre det oplyses, at han har gjort alt, hvad der stod i hans Magt for at forhindre det.

§ 21.

Det skal være forbudt gratis at udskænke eller paa anden Maade udlevere berusende Drikke i Forbindelse med nogen af de i § 2, andet Stk., nævnte Virksomheder, hvad enten de i § 1 nævnte Næringer ved den foretagne Sogneafstemning ere blevne tilladte eller forbudte.

Fra ethvert Udskænkningssted maa der ej heller udskænkes ikke-berusende Drikkevarer til Personer, om hvem vedkommende veed eller har Formodning, at de vil benytte de ommeldte Varer til deri at iblande medbragt Spiritus eller Surrogater herfor.

Ingen maa være de i § 18 nævnte Personer behjælpelig med at erholde berusende Drikke udleverede.

§ 22.

Ligeledes maa Personer, der driver en af de i § 2, 2. Stykke, nævnte Virksomheder, eller som staa i noget af de i Paragrafens 3. og 4. Stykke nævnte Forhold til saadanne Virksomheder, ikke forskrive berusende Drikke til andre og ej heller paa anden Maade skaffe andre saadanne Drikke tilførte.

Dette gælder dog ikke Bestilling af Vin til Nadverbrug.

Denne Paragraf skal ikke være til Hinder for, at der bestilles berusende Drikke til Foreninger, som ikke udelukkende eller væsentlig have Bestilling eller Fordeling eller Forbrug af saadanne Drikke til Formaal, naar Bestillingen foretages af Foreningens Bestyrelse.

§ 23.

Det kan ved kgl. Anordning bestemmes, hvilke nærmere Regler der gælder for Salg af denatureret Spiritus.

§ 24.

Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til denne Lov udstedte Anordninger straffes med Bøder ikke under 20 Kr., og for saa vidt nogen har forhandlet eller udskænket berusende Drikke uden Næringsbevis, hvor saadant var

nødvendigt, med Bøder ikke under 100 Kr. I Gentagelsestilfælde forhøjes Bøderne. Bøderne tilfalde vedkommende kommunale Understøttelseskasse. Det allerede udstedte Næringsbevis vil kunne fradømmes vedkommende, naar han har gjort sig skyldig i Overtrædelse af nærværende Lov og Omstændighederne i øvrigt tale derfor.

§ 25.

Sager angaaende Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold hertil udstedte Anordninger behandles som offentlige Politisager.

§ 26.

Ved berusende Drikke i denne Lov forstaas alle spirituøse Drikke, som indeholder 2¼ Vægtprocent Alkohol eller derover, dog at dansk Øl, som efter de nugældende Regler er skattefrit, under ingen Omstændigheder falder ind under Lovens Bestemmelser.

Hvad der skal forstaas ved Drikke i denne Lov, samt de nærmere Regler om, hvilke Drikke der kunne være Genstand for Forhandling eller Udskænkning i Henhold til hvert enkelt af de i § 1 nævnte Næringsbeviser, fastsættes ved kgl. Anordning.

§ 27.

Nærværende Lov skal ikke være til Hinder for, at der fra Apoteker eller disses Udsalgssteder udleveres berusende Drikke efter autoriserede Lægers Recept, eller at disse selv udlevere saadanne Drikke ved Sygebehandling. Den ommeldte Recept bør angive, hvormeget og hvor mange Gange der i Henhold til den kan udleveres, hvorhos vedkommende Apotekeer maa paategne Recepten, saaledes at det kan ses, hvormeget der er udleveret.

§ 28.

Nærværende Lov skal ikke være til Hinder for, at der paa Gæstgiverier eller andre Steder, hvor rejsende modtages for Betaling, udskænkes berusende Drikke til rejsende, som have Natteophold der, naar de, vedkommende bekendt, ikke høre hjemme i Syslet eller i en Omkreds af 15 km., eller til Personer, som der ere faste Kostgængere.

For at erholde den ommeldte Ret til at udskænke berusende Drikke, maa der løses Næringsbevis, der udstedes af Amtet, efter at vedkommende kommunale Styrelses Erklæring er indhentet, og betales med Halvdelen af den i § 15 nævnte Afgift og Kendelse, og som kan tilbagetages, naar der foreligger antagelig Grund herfor. Derhos skal vedkommende, som har erholdt denne Ret, føre Fremmedbog over de Personer, der har haft Natteophold der eller ere faste Kostgængere, hvilken Bog stadig skal staa til Politiets Disposition.

I ganske ekstraordinære Tilfælde kan vedkommende kommunale Myndighed i Forbindelse med Amtmanden dispensere fra de i denne Lov indeholdte Bestemmelser.

§ 29.

Det paahviler Forstanderskaberne for Landkommunerne samt Byraadet i Thorshavn i Forbindelse med Politiøvrigheden at vaage over, at denne Lov ikke

overtrædes, og naar vedkommende Myndighed forlanger det, skal Sag anlægges i Anledning af saadan Overtrædelse.

§ 30.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1913 — fra hvilken Dag Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 19. April 1907 ophæves, dog saaledes, at de fornødne Forberedelser ved Afstemning, Udstedelse af Næringsbeviser m. v. foretages forinden i Henhold til §§ 1—15.

Loven bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1916 og for Rigsdagen i Samlingen 1916—17.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I § 30 i den nugældende Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 19. April 1907 staar der, at Loven skal forelægges til Revision for Lagtinget i Samlingen 1911.

Idet dette Paabud opfyldes, opstaar ganske naturligt det Spørgsmaal: hvorledes har Loven virket i de forløbne Aar, og er der efter de i saa Henseende indvundne Erfaringer Anledning til at foretage nogen Forandring i Loven, nu da den skal revideres.

For at erfare, hvorledes Loven har virket, er der indhentet Erklæringer, der vil blive stillet til Lagtingets Disposition, fra Sorenskriveren, Landfogden, Sysselmændene, Distriktslægerne og fra de kommunale Myndigheder, og naar bortses fra en ganske enkelt Erklæring, hvori det udtales, at Drikkeriet ikke har været værre end før Lovens Ikrafttræden, er der fra alle Sider Enighed om, at Loven har virket tilfredsstillende og i Overensstemmelse med sin Hensigt. Af de til Grund for den nugældende Lov liggende Lagtingsforhandlinger fremgaar det nemlig, at det har været Hensigten med Loven at søge Drikkeriet og de dermed forbundne Uordener, Ulemper og Ulykkestilfælde begrænset uden derved at lægge større Baand paa den personlige Frihed end strængt nødvendigt; og det maa siges, at Loven har naaet denne sin Hensigt. Det har vist sig, at Drikkeriet er taget betydeligt af, hvilket bedst ses af, at medens Indførselsafgiften for Aarene $19^{03}/_{04}$ til $19^{07}/_{08}$ gennemsnitlig var c. 29529 Kr. aarlig, har den i de 3 siden Lovens Ikrafttræden forløbne Finansaar kun været c. 22183 Kr. aarlig, og det uagtet Afgiften ved Lov 1. April 1908 blev forhøjet til det dobbelte af hvad den tidligere var. Ligeledes har Loven haft en gavnlig Indflydelse paa den offentlige Orden, idet der nu kun sjælden ses berusede Personer paa Gaden, og der kun sjælden finder større Uorden Sted; tidligere hørte berusede Baadmandskaber til Dagens Orden, nu ses den Slags Ting sjældent. Paa samme Maade er de tidligere ret hyppige Ulykkestilfælde, der direkte vare foraarsagede ved Misbrug af Alkohol, nu svundne ind til at være rene Undtagelser. Det kan heller ikke siges, at den er gaaet den personlige Frihed for nær, thi enhver har kunnet skaffe sig Spiritus ved Henvendelse til Firmaer udenfor Færøerne. Det viste sig nemlig ved de i Henhold til § 5 foretagne Sogneafstemninger, at Handel med og Udskænkning af berusende Drike blev »stemt ud« overalt her paa Øerne.

For saa vidt maa det altsaa siges, at Loven har haft stor Betydning. Der er derfor ingen Anledning til at ophæve eller formilde Loven, da man saa kunde befrygte, at alt vendte tilbage til det tidligere. Forhaabentlig vil den Tid komme, da en Forbudslov eller rettere en Lov, der regulerer Handel med og Udskænk-

ning af berusende Drikkevarer, er unødvendig, men for Tiden er den det vistnok ikke. Paa den anden Side kan der af mange forskellige Grunde formentlig aldeles ikke være Tale om absolut Forbud mod Indførsel af berusende Drikke.

Spørgsmaalet er derfor kun, skal Loven vedtages uforandret eller skal den skærpes paa nogle Punkter.

I denne sidste Henseende maa bemærkes, at der formenes at foregaa en Del Smugleri og Omgaaelse af Loven. Det gælder om at forhindre dette ved dertil sigtende Bestemmelser, nu da man er bleven klar over, hvorledes Omgaaelsen finder Sted. Samtidig maa de Mangler, der er ved Loven som Følge af Uklarhed i den, fjærnes, saaledes at det kan staa klart for alle, hvad der er strafbar, og hvad der ikke er det. Disse 2 Spørgsmaal: at hindre Omgaaelse og fjærne Uklarhederne, hører paa det nøjeste sammen; thi først naar man har sondret de Handlinger ud, som bør være — og ogsaa efter en rigtig Fortolkning er — straffri, kan man give strænge Regler for at sikre Lovens Overholdelse. Saalænge dette ikke sker, vil den almindelige Retsfølelse vægre sig ved at slaa til, da mange i sig selv uskyldige Handlinger saa synes at ville kunne rammes af de under denne Forudsætning altfor strænge Regler, ligesom det ogsaa vil give Anledning til Omgaaelse af Loven, da den almindelige Bevidsthed i saa Fald ikke vil stemple Omgaaelsen som noget forkasteligt, men snarere vil se Omgaaelsesforsøg under det Synspunkt, at det er tilladt, da vedkommende Handling er foretaget for at komme uden om en altfor stræng Lov.

Man maa derfor ved Bestemmelsernes Affattelse slaa fast, at det kun er den *erhvervsmæssige* Handel og Udskænkning der straffes, undtagen ganske enkelte Bestemmelser, hvor der er Tale om visse Personer, som ikke kan overlades til sig selv i denne Henseende, f. Eks. § 23; her maa enhver Hjælp kunne rammes, da den overfor de Personer er forkastelig.

Derimod naar Talen er om den erhvervsmæssige Handel og Udskænkning, da maa der haves strængere Regler end hidtil, og det vil den almindelige Retsbevidsthed ogsaa kunne gaa med til, naar alt andet saa holdes ude; thi her er det vindesyge Mennesker, som søger ublu Fordel gennem andres Svagheder.

Der maa derfor dels være strænge Regler, hvor vedkommende ikke har haft Næringsbevis, uagtet han skulde have haft det, og dels hvor vedkommende har misbrugt det ham givne Næringsbevis.

Ud fra ovenstaaende Betragtninger er de foretagne Ændringer foretagne. Hvad de enkelte Ændringer angaar, bemærkes:

Ændringen i § 3 skyldes, at en Person, som ikke har de nævnte Egenskaber, ikke skal kunne fortsætte Næringen.

Ændringerne i §§ 4, 5 og 8 ere temmelig selvfølgelige.

I § 16 har man forbudt ethvert Agentur med berusende Drikke.

I § 17 har man sat Minimum ned til $^{3}/_{8}$ Pot i alle Tilfælde, da der ikke synes Anledning til at tvinge til at købe mere end nødvendigt, saameget mere som Forskellen i Prisen ikke virker hindrende paa Købet.

I § 18 har man medtaget berusede Personer, og Personer under 18 Aar.

§§ 21—24 og 28 ere fuldstændig omforandrede, dels for Tydeligørelses Skyld og dels for at hindre Omgaaelse.

Reglerne om denatureret Brændevin synes at burde optages i en kgl. Anordning, da det maaske vil blive nødvendigt at ændre dem temmelig ofte efter de til enhver Tid indvundne Erfaringer. De ere tagne fra norsk Lov af 13. Juni 1891.

I § 27 har man anset det for hensigtsmæssig, at Recepten skal angive, hvor meget vedkommende kan faa udleveret.

Ændringerne i §§ 29 og 30 er rent formelle.

Forslag

til

Anordning indeholdende nærmere Bestemmelser i Henhold til § 26, 2. Stykke, i Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

I Henhold til § 26, 2. Stykke, i Lov . . . . . for Færøerne af . . . . . udfærdiges herved saalydende Anordning:

§ 1.

Ved »Øl« skal i den nævnte Lov forstaas en gæret Drik, bestaaende af Udtræk af Malt og indeholdende Alkohol, frembragt ved Gæringen, for saa vidt Alkoholmængden udgør 2¼ Vægtprocent eller derover. Dansk Øl, som efter de i det egentlige Kongerige nu gældende Bestemmelser er skattefrit, falder ikke ind under Lovens Bestemmelser.

§ 2.

Ved »Vin« skal forstaas en af Drue-, Frugt-, Bær- eller Plantesaft tilvirket Drik, der indeholdende mindst 2¼ og højst 21 Vægtprocent Alkohol.

§ 3.

Ved »Brændevin« skal ikke blot forstaas Korn- eller Kartoffelbrændevin, men alle Slags destillerede stærke Drikke (Cognac, Rom, Arrak, Likør, Bittersnaps, Elixirer og Bitter), saa og enhver med Brændevin blandet eller tilberedt Drik samt Vin af større Alkoholstyrke end 21 Vægtprocent. Herfra undtages Spiritus, som er gjort udrikkelig (denatureret) efter nærmere af Justitsministeriet fastsatte Regler.

§ 4.

Ved »Drikke« skal i den nævnte Lov forstaas enhver Vædske, der er egnet til at drikke, eller som ved Blanding eller Fortynding med en drikkelig Vædske kan gøres egnet til saadant Brug, eller som gøres til Genstand for Køb og Salg under saadanne Forhold, at det maa antages at være aabenbart for Sælgeren, at Køberen agter at bruge den til at drikke.

Forslag

til

Anordning om Salg af denatureret Spiritus paa Færøerne i Henhold til § 23 i Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af . . . . .

§ 1.

Spiritus, der i Henhold til de af Justitsministeriet udfærdigede Regler er bleven gjort utjenlig til at anvendes til Drik (denatureret), maa ikke gøres til Genstand for Salg uden efter særskilt Bevilling, der meddeles af Amtmanden, efter at der er indhentet Erklæring fra vedkommende kommunale Myndigheder og Politimyndighederne.

§ 2.

Den, der har erholdt Bevilling til Salg af denatureret Spiritus, er forpligtet til at føre en Bog over Tilgang og Afgang af saadant Spiritus. De i den følgende § omhandlede Rekvisitionssedler skulle opbevares som Bilag til denne Bog. Toldvæsenet og Politiet har naarsombelst Adgang til denne Bog.

§ 3.

Den denaturerede Spiritus maa kun sælges i den Stand, hvori det var ved Denatureringen. Det maa ikke udleveres til Køberen uden efter en af denne underskreven Rekvisitionsseddel, der angiver hans Adresse, det rekvirerede Kvantum samt dettes tiltænkte Anvendelse, og de Beholdere, hvori det udleveres, skal være forsynet med en Etikette, mrk. »Denatureret Spiritus«.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 2. s. M. valgtes Effersøe, J. Poulsen, Samuelsen, Michelsen og Hentze. Den *3. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) en *Udvalgsbetænkning* der er vedhæftet som *Bilag 6.*

Ved Sagens *2. Behandling* den *6. og 7. September* behandledes Lovforslaget i følgende Afsnit:

§§ 1—21.

§ 1 sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.
§§ 2 og 3 med de foreslaaede Ændringer sattes under Afstemning og vedtoges med 20 St. mod 0.
§§ 4—10 sattes under Afstemning og vedtoges med 21 St. mod 0.
§ 11 med de foreslaaede Ændringer sattes under Afstemning og vedtoges med 20 St. mod 0.
Ny § 12 (Udvalgets Forslag) sattes under Afstemning og vedtoges med 20 St. mod 1.
§ 12 i Lovforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 20 St. mod 0.
§§ 13—15 i do. — — — 21 — 0.
§ 16 i do. — — — 20 — 0.
§ 17 i do. med den foreslaaede Ændring sattes under Afstemning og vedtoges med 21 St. mod 0.
§§ 18 og 19 i do. sattes under Afstemning og vedtoges med 20 St. mod 0.
§ 20 i do. — — — 21 — 0.
§ 21 i do. med de foreslaaede Ændringer sattes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.

§§ 22—30.

§ 22, 1. Stykke. Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.
2. — Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.
3. — Udvalgets Forslag sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte for, ingen imod.
4. — Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.
5. — Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0, hvorefter § 22 saaledes ændret vedtoges med 18 St. mod 0.
§ 23 i Lovforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.
§ 24. Der fremlagdes et saalydende *Ændringsforslag* af *Formanden*:

Efter Ordene: »I Gentagelsestilfælde forhøjes Bøderne« sættes:

»Ved Bestemmelsen af Bødens Størrelse bør der navnlig tages Hensyn til, hvor meget vedkommende har tjent ved sin ulovlige Virksomhed, og til Størrelsen af den hos ham ved Undersøgelsens Begyndelse værende Beholdning af berusende Drikke.«,

hvilket sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 St. mod 1 (*nej stemte*: Samuelsen; *stemte ikke*: Provsten, Hentze, Jacobsen, Christiansen, H. A. Djurhuus, Evensen, Winther, N. Djurhuus og Dahl).

§en saaledes ændret sattes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.

§§ 25 og 26 i Lovforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.
§ 27 i Lovforslaget med den foreslaaede Ændring sattes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.
§ 28. Forslag af Effersøe og Samuelsen sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 8 stemte for, ingen imod.

Flertallets Forslag til Ændring i 1. Stykke sattes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Sammes Forslag til Ændring i 2. Stykke sattes under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 0.

Sammes Forslag vedrørende sidste Stykke sattes under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 0,

hvorefter §en saaledes ændret vedtoges med 16 St. mod 0.

§ 29 i Lovforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.

§ 30 i do. med de af Udvalget foreslaaede Ændringer sattes under Afstemning og vedtoges med 18 St. mod 0.

Udvalgets Ændringer 19—21 sattes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.

Udvalgets Forslag II sattes under Afstemning og vedtoges med 18 St. mod 0.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Den *8. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af *Samuelsen*:

Ad § 28.

Efter Ordet »Drikke« (Amtmandens Ændringsforslag) sættes:

»I Tilfælde, hvor vedkommende tidligere 2 Gange har været dømt for ulovlig Handel med berusende Drikke, kan endvidere den Beholdning af saadanne Drikke, som forefindes hos ham, konfiskeres.«

hvorhos der mellem Ordene »Bøderne« og »tilfalde« i samme § indskydes:

»og det ved Realisationen af de konfiskerede Varer indkomne Beløb«.

Den *9. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af *Effersøe*:

Til § 26.

Til Paragraffen føjes:

»og ingen Recept maa udstedes« undtagen til Sygebrug.

Ved *3. Behandling* den *11. September* sattes §§ 1—11 under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

§ 12 ligeledes og vedtoges med 18 St. mod 1.

§§ 13—17 ligeledes og vedtoges med 20 St. mod 0.

§§ 18—22 — — — — 18 — 0.

§§ 23—25 — — — — 17 — 0.

§ 26. Ændringsforslaget sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 4 stemte for, ingen imod. §en sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

§ 27 sattes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

§ 28. Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 18 St. mod 0, hvorefter §en saaledes ændret vedtoges med 19 St. mod 0.

§§ 29—31 sattes under Afstemning og vedtoges med 19 St. mod 0.

Udvalgets Forslag II (Forslag til Anordninger) sattes under Afstemning og vedtoges med 19 St. mod 0.

Endelig sattes Sagen i dens Helhed (Udvalgets Forslag I, Lovforslaget saaledes ændret og Udvalgets Forslag II) samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 21 Stemmer (*stemte ikke*: Evensen).

Det *endelig vedtagne Forslag* er vedhæftet som *Bilag 10.*

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 11. September 1911.

Til
Justitsministeriet.

I Henhold til Lov Nr. 108 af 19. April 1907 § 30, 2. Stykke, har Amtmanden over Færøerne i indeværende Samling forelagt Lagtinget det hermed følgende Forslag til Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke og i Forbindelse dermed de vedføjede Forslag til to Anordninger med Hensyn til Loven.

Efter stedfunden 1. Behandling den 1. f. M. blev Sagen henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, som under 3. d. M. har afgivet den hermed følgende Betænkning, der indeholder forskellige Ændringsforslag til Lovforslaget.

Under Sagens 2. Behandling den 7. d. M. foretoges Afstemning over Ændringsforslagene. Med Hensyn til Udfaldet af Afstemningen tillader man sig at henvise til medfølgende Udskrift af Tingets Forhandlingsprotokol og til det ligeledes medfølgende Lovforslag, saaledes som dette foreligger vedtaget paragrafvis ved 2. Behandling.

Til 3. Behandling forelaa de to medfølgende Ændringsforslag, henholdsvis til § 26 og til § 28, af hvilke sidstnævnte blev vedtaget, medens det førstnævnte forkastedes.

Lovforslaget saaledes ændret tilligemed de fornævnte Forslag til Anordninger blev derefter endelig vedtaget i Dag med 21 Stemmer, medens 1 Medlem undlod at stemme.

Man tillader sig hermed at fremsende Lovforslaget og Forslag til Anordninger i den endelige Skikkelse.

Svenning Rytter. *Oliver Effersøe.*

J. Z. Nielsen.

IX. Vragning af Fisk paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes *følgende Skrivelse fra Justitsministeriet af 20. Marts 1911*:

Ved paany at tilstille Hr. Amtmanden den med Deres Skrivelse af 15. f. M. tilbagesendte Sag angaaende den paa Færøerne stedfindende Vragning af Klipfisk, skal man anmode Dem om at forelægge Lagtinget Sagen til Betænkning, særlig med Hensyn til Sgørgsmaalet om der ikke maatte være Anledning til paa Færøerne at indføre en lignende tvungen Vragning, som der er indført paa Island ved den i et Antal Særtryk vedlagte Lov af 9. Juli 1909.

Det tilføjes, at man under Dags Dato har anmodet Islands Ministerium om til Brug under Sagens Behandling at tilstille Dem de eventuelle Motiver til den anførte Lov samt det i sammes § 1 ommeldte Arbejdsregulativ for Vragerformændene og Vragerne.

S. D. fremlagdes følgende af Amtet udarbejdede

Forslag

til

Lov om Vragning af Fisk paa Færøerne.

§ 1.

At Klipfisk, som udføres fra Færøerne, og hvis Bestemmelsessted er Spanien eller Italien, hvad enten den udføres direkte dertil eller over andre Pladser, skal af Vragere under Vragerformænds Opsyn vurderes og klassificeres efter Kvalitet. Vragerformændene skal ogsaa have Opsyn med dens Udskibning, Stuvning og Behandling i Fragtskibene og udstede Befalinger desangaaende, hvilke de paagældende ere pligtige at adlyde. Med hver Fiskeladning skal der følge en Vragerformands Attest, der paategnes Konnossementerne.

Nærmere Regler om Vragningen og Varens Behandling baade ved Udskibningen og i Fragtskibene fastsættes i et af Justitsministeren udstedt Arbejdsregulativ for Vragerformændene og Vragerne.

§ 2.

Justitsministeren beskikker Vragerformændene, der skal have erhvervet sig Kendskab til Vragning af Fisk og Fiskens Tilvirkning og Behandling, enten ved Beskæftigelse som Vrager eller paa anden Maade.

De skal underskrive en Løfteformular, om at de vil rette sig efter de

Bestemmelser, der er givne angaaende deres Virksomhed, og med Flid og Nidkærhed opfylde de Pligter, der paahviler dem i deres Bestilling.

§ 3.

Følgende Vragerformænd skal straks ansættes og deres Lønninger udredes af Statskassen:

1. Vragerformanden i Thorshavn, hvis Distrikt skal omfatte alle Øerne undtagen Suderø; hans Løning er 1600 Kr. om Aaret. Han er tillige Ministeriets Konsulent i Sager angaaende Vragning og Tilvirkning af Fisk.
2. Vragerformanden i Trangisvaag, hvis Distrikt skal omfatte Suderø. Hans Løning er 1200 Kr. om Aaret.

Antallet af Vragerformænd kan forøges ved Bevilling paa Finansloven, i hvilket Tilfælde den nødvendige Forandring i deres Distrikter bestemmes ved kongelig Resolution.

§ 4.

Paa hvert Fiskeeksportsted beskikker Amtmanden efter Vragerformandens Indstilling saa mange Vragere, som denne anser nødvendigt. De skal, forinden de begynde deres Virksomhed, underskrive en af Justitsministeren foreskreven Løfteformular.

§ 5.

Naar Vragerformænd rejser 10 km. eller derover fra den By, i hvilken de har Bopæl, for at foretage Vragning af Klipfisk til Eksport, skal Eksportørerne betale dem 2 Kr. i Diæter for hver Dag, de nødvendigvis som Følge deraf maa være borte fra deres Hjem, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, som Amtmanden deciderer, hvis de paagældende ikke kan blive enige. Foretages der paa den samme Rejse Vragning af Fisk for flere Eksportører, skal disse Omkostninger forholdsvis fordeles mellem dem.

Vragernes Løn for deres Arbejde ved Vragningen betaler Klipfiskens Eksportører, saaledes som nærmere bestemmes i Arbejdsregulativerne for Vragerne.

§ 6.

Hverken Vragerformændene eller Vragerne maa under nogen Omstændigheder modtage nogen som helst Godtgørelse af de Personer, for hvilke Vragningen udføres, af Fragtbaadens Fører eller andre, der har noget med Baaden at gøre, undtagen den Betaling, som er foreskrevet i denne Lov eller i deres Arbejdsregulativer.

Heller ikke maa de staa i fast Tjenesteforhold til Købmænd eller andre, der lader udføre Vragning af Fisk til Eksport.

§ 7.

Foruden deres Virksomhed ved Vragning af Klipfisk til Eksport, skal Vragerformændene være pligtige til efter Samraad med Amtmanden at rejse om i deres Distrikter for at vejlede Folk med Hensyn til Behandlingen af Fisk og føre Tilsyn med den. Paa disse Rejser faar de Rejseomkostninger betalte af Amtsrepartitionsfonden ifølge Regning, som Amtmanden godkender. Udfører de tillige Vragning paa disse Rejser, betales en forholdsmæssig Del af Rejseomkostningerne af de Eksportører, for hvilke Vragningen er bleven udført.

Endvidere skal Vragerformændene og Vragerne være pligtige til, om det forlanges, og det kan forenes med deres øvrige Virksomhed, at yde deres Medvirkning ved Bedømmelse af Fisk; i saa Fald betales de af den, der har forlangt deres Medvirkning, med den i § 5 fastsatte Betaling.

§ 8.

Den, der udfører eller foranstalter udført Klipfisk til Spanien eller Italien uden at lade dem vrage eller fremskaffe en Vragerattest i Henhold til denne Lov, maa bøde 100—3000 Kr. til Statskassen.

Sager i Anledning af disse Overtrædelser behandles som offentlige Politisager.

§ 9.

Vragerformænd og Vragere straffes for Overtrædelse af denne Lovs Bestemmelser i Henhold til den almindelige Straffelov.

§ 10.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1913.

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

Med Hensyn til Lovforslagets Tilblivelse tillader jeg mig at henvise til Pag. 3—7 i et medfølgende Bilag »foreløbigt Udkast til Lov om Vragning af Fisk paa Færøerne«, hvoraf fremgaar, at dets Tilblivelse dels skyldes en gennem Udenrigsministeriet skeet Henvendelse til Justitsministeriet fra et italiensk Handelshus i Genua og dels en gennem Handelsministeriet til Justitsministeriet indsendt Henvendelse fra forskellige københavnske Grosserere.

I begge Henvendelser udtales det, at Vragningen af Fisk, saaledes som den for Tiden foretages paa Færøerne, er skødesløs og upaalidelig, og at de spanske og italienske Købere klager over, at den Vare, der leveres dem, aldeles ikke svarer til, hvad de har købt og som oftest allerede betalt for.

Ved at fremsende de omtaldte Skrivelser har Justitsministeriet anmodet Amtmanden over Færøerne om at forelægge Lagtinget Sagen til Betænkning, særlig med Hensyn til Spørgsmaalet, om der ikke maatte være Anledning til paa Færøerne at indføre en lignende tvungen Vragning, som der er indført paa Island ved Lov af 9. Juli 1909.

Idet Amtet herved opfylder dette Paabud, skal jeg tillade mig at bemærke følgende:

Paa Island har Forholdet, efter hvad der oplyses i det til Grund for den nugældende Lov liggende Lovforslag, udviklet sig saaledes, at der ifølge Forslag fra Grosserersocietetet i København *og Kobmandsraadet i Reykjavik* paa Finansloven for 1904—05 blev bevilget Penge til Lønning af 2 Vragerformænd ved Fiskeeksporten. Efter at der i 1904 var beskikket 2 Vragerformænd, og de havde været i Spanien og Italien for at erhverve sig Kendskab til Markedet for Klipfisk fra Island, blev der samme Aar udstedt Arbejdsregulativer for dem. Herved blev der *ikke* paalagt nogen *Pligt* til at lade den Fisk, der udførtes, vrage, men det blev overladt Eksportørerne selv at træffe Bestemmelse om, hvorvidt de vilde lade Vragerne udføre Vragning af deres Fisk og udstede en Attest herom. *Vragerne blev dog meget benyttede ved Klipfiskeeksporten*, navnlig i Reykjavik og andre Steder ved Faksabugten.

Den Klipfisk, der blev underkastet Vragning af disse Mænd, opnaaede ifølge den islandske Regerings Opfattelse snart Anseelse i Spanien og Italien, og det islandske Ministerium har endog modtaget et Andragende fra nogle Købmænd i Spanien, hvori de fremhævede Ønskeligheden af, at al Klipfisk, der udførtes dertil, ledsagedes af Vragerattester, udstedte af lovlig beskikkede Vragerformænd.

Skønt Vragerne, som fremhævet, i ikke ringe Udstrækning blev benyttede, blev der dog alligevel i de følgende Aar til Spanien og Italien udført ikke ringe Mængder af Klipfisk, som ikke var bleven underkastet Vragning, navnlig fra Udførselshavnene paa Vestlandet. Eksportørerne fandt vistnok Kravene med Hensyn til første Klasses Klipfisk, Varens Udskibning og Stuvning i Fragtbaadene lidt strænge.

Den islandske Regering ansaa det imidlertid for uheldigt, at Eksportørerne saaledes kunde unddrage sig Vragningen og endog sælge Klipfisk paa Markedet som første Klasses Vare, selv om den i Virkeligheden slet ikke var det; dette mente man kunde skade den islandske Klipfisks Anseelse i det hele taget og dermed ogsaa den virkelig gode Vare. Altinget havde samme Opfattelse og opfordrede Regeringen til at indføre tvungen Vragning. Dette blev ligeledes tilraadet af de ansatte Vragerformænd. I Henhold hertil blev den tvungne Vragning indført fra 1. Januar 1910 ved Lov af 9. Juli 1909.

I Overensstemmelse hermed er ovenstaaende Lovforslag udarbejdet.

I Norge var der tvungen Vragning indtil 1851; man gik derefter bort fra den tvungne Vragning, og der eksisterede overhovedet ingen Vragerinstitution indtil 1901. Ved Lov af 4. Maj 1901 blev der indført frivillig Vragning af Sild. I Skotland blev der allerede i 1756 gjort Forberedelse til en Slags Vragerinstitution; den blev oprettet 1809. I 1876 indgav 10 større Sildesaltere og Eksportører til Regeringen en Forestilling, hvori androges om Ophævelse af »Brandingssystemet«. Dette Andragende fremkaldte Modforestilling fra 4642 Personer og Korporationer, der ønskede Systemet bibeholdt. Den nedsatte Kommission anbefalede med 14 mod 2 Stemmer at opretholde Brandingssystemet; selv Mindretallet indrømmede, at den store og blomstrende Handel, der var opvokset og udviklet, skyldtes dette System, men da det nu var sket, ansaa de Systemet for overflødigt; herved forklares, at Norge er gaaet bort fra den tvungne Vragning. Hvad Mindretallet navnlig fremhævede mod en Vragning, var, at der ikke syntes at være nogensomhelst Grund til ikke at lade Handel med Fisk være fuldkommen fri paa samme Maade som Handel med enhver anden Artikel, at Systemet, der ganske vist havde været nyttigt for Handelens tidligere Stadier, nu var ophørt at være nødvendigt eller endog ønskeligt, da vedkommende Handelsgren nu var fuldkommen i Stand til at staa paa egne Fødder under Konkurrencen med Fremmede, at Tilværelsen af et Regeringsstempel hindrer Forbedringer og sløver Foretagsomhed, og at Eksportørerne blive hindrede i deres Virksomhed.

Som det vil ses, indrømmes det altsaa selv af Modstanderne, at Vragning er nødvendig, i alt Fald i en længere Tid.

Flertallet fremhævede med stor Styrke, at de talrige Andragender, der indkom til Kommissionen, viser, at det store Flertal af dem, der er mest interesserede, er afgjort gunstig stemt for Stemplingssystemet, at der har udviklet sig en stor og blomstrende Trafik under dette System, hvorfor der ingen Anledning fandtes at være til at gaa bort fra Systemet, blot paa Grund af abstrakte Teorier, at Virkningen af, at der ingen Vragning er, vil blive at skabe et Monopol til Fordel for ældre etablerede Huse, som allerede har sikret sig et Navn, at Stemplingen er en væsentlig Støtte for de smaa Handlende, idet disse, naar de ere dygtige og samvittighedsfulde, ved Hjælp af Stemplingen kan sælge deres Varer til fremmede Kunder og straks modtage deres Betaling, medens de ellers nødes til at konsignere Varerne, at det har vist sig, at den Konkurrence, som Modstanderne fremhævede, ikke har været i Stand til at hindre Eksporten i at vokse paa Steder, hvor der var Vragning, medens de fremmede Konkurrenters Eksport er aftaget. Paa den anden Side bliver Vragningen til stor Nytte derved, at Eksportører som ikke er samvittighedsfulde, nødvendigvis maa indstille deres Virksomhed, hvilket selvfølgelig vil være til stor Gavn for de samvittighedsfulde Eksportører — det være sig store eller smaa.

Mod Lovforslaget kunde man maaske yderligere indvende, at da en Mængde Klipfisk ikke føres direkte til Spanien eller Italien, har man ingen Garanti for, at ikke ogsaa Varer, som er klassificeret som 2den Klasse og betalt med den mindre Pris for 2den Klasses Varer, senere udgives for 1ste Klasses og som saa-

dan føres til Italien og Spanien, hvor de saa alligevel vil ødelægge Markedet, da de udgives for at være vraget paa Færøerne.

Hertil maa imidlertid anføres, at for det første føres en meget stor Del direkte til Spanien og Italien, og selv om en stor Mængde føres over København, og noget over Norge, behøver man ikke at være bange for de ovenfor antydede Ulemper. Bortset fra, at det vilde være Bedrageri, saafremt Mellemhandlerne benyttede et færøsk 1ste Klasses Certifikat paa 2den Klasses Varer, behøver man ikke at frygte slige Transaktioner fra Handelsstandens Side, hvad vistnok heller ingen i Virkeligheden gør.

Faren skulde snarere ligge i, 1) at hvad vi paa Færøerne anse for 2den Klasses, maaske i København eller Norge kunde anses for 1ste Klasses og derfor faa et der udstedt Certifikat som 1ste Klasses; 2) og at de paa Færøerne udstedte 1ste Klasses Certifikater intet beviser, naar Fisken er omladet, da den meget let kan være bleven fordærvet siden Indladningen. Som Følge heraf kunde man mene, at de spanske og italienske Handlende alligevel, trods en god Vragerinstitution paa Færøerne, vil savne den tilstrækkelige Betryggelse, og derfor ikke kunde betale den virkelig gode Vare med den højeste Pris.

Hertil maa imidlertid svares, at Køberne i Spanien og Italien snart vil lære at paase, om Certifikatet er udstedt paa Færøerne, saafremt vor Vragning bliver anerkendt for god, idet man saa ikke vil nøjes med en andetsteds foretagen Vragning. Forresten kendes Vragerinstitution ikke i København i denne Skikkelse, og selv om den bliver indført, vil et der udfærdiget 1ste Klasses Certifikat ikke blive godkendt i Spanien eller Italien, da Firmaerne der i disse Tilfælde vil forlange en Erklæring fra deres derværende Agent; saaledes har i alt Fald Forholdene som Regel udviklet sig for Islands Vedkommende. Dertil kommer, at Køberne selvfølgelig ogsaa vil være vidende om, at Vragerattesten kun gælder Fiskens Tilstand, da den blev indskibet her paa Færøerne. De vil altsaa netop blive interesserede i at købe Fisken direkte herfra, hvilket allerede nu sker i stort Omfang og maa anses for heldigt for de herværende Eksportører.

Dertil kommer, at skulde alene den Fisk underkastes Vragning, som førtes direkte til de to Lande, kunde man let omgaa Vragningen.

Det har da ogsaa vist sig, at de anførte Indvendinger nærmest kun ere tænkte Indvendinger. Paa et den 13. Juni d. A. i Thorshavn afholdt Møde mødte 13 Repræsentanter fra de forskelligste Steder paa Færøerne, ligesom der til Amtet var kommen Skrivelse fra 5 Firmaer, og alle udtalte Tilslutning til Forslaget, der i Forvejen var tilstillet 27 Firmaer, de fleste endog meget indtrængende. Kun blev der fra disse Fagfolks Side gjort Indvending mod, at det dem forelagte Forslag havde fastsat Ikrafttrædelsen til 1. April 1912, og der anførtes derfor, at det var af Vigtighed, at Fiskerne blev gjort bekendt med Loven allerede paa det Tidspunkt, da de fangede den Fisk, som senere skulde underkastes Vragning, og dette kunde ikke naas til 1. April 1912, da en Mængde af den Fisk, som skulde vrages efter 1. April 1912, allerede bliver fanget i Juni, Juli og August Maaned d. A. Dertil kommer, at man ligeledes ansaa det for at være af stor Vigtighed, at de Folk, som udnævnes til Overvragere, faar Tid til at rejse til Spanien, Italien og Island for at studere dels Vragningen og dels hvilke Fordringer der stilles til god Klipfisk.

Amtet har selvfølgelig intet herimod at erindre, ja kan oven i Købet anbefale det. Det viser sig da ogsaa, at den islandske tvungne Vragning først traadte i Kraft $^1/_2$ Aar efter Lovens Stadfæstelse, og det uagtet man der allerede havde fuldt uddannede Vragerformænd, der var oplærte under den frivillige Vragning.

Endvidere blev der paa det omtaldte Handelsmøde stærkt fremhævet, at Vragerne ogsaa burde kunne anvendes ved Bedømmelse af Fisk, som købes eller sælges her paa Færøerne, naar en af Kontrahenterne ønsker det.

Ogsaa dette kan Amtet fuldtud slutte sig til.

Der blev ligeledes foreslaaet forskellige Forandringer f. Eks. i Instruksen for Overvragerne § 6, § 12 i. f., § 15 2det Stk. og § 16, ligesom i Instruksen for

Vragerne § 5 og § 7. Amtet har kunnet slutte sig til alle de ommeldte Ændringer.

Hvad de enkelte Paragrafer angaar, er nærmere Forklaring vistnok overflødig; kun skal bemærkes:

I § 1 foreslaas, at al Klipfisk, der er bestemt til Eksport til Italien og Spanien, skal underkastes Vragningspligt, selv om den først føres til andre Lande. Dette anses for nødvendigt, da det ellers vil være muligt at unddrage sig Vragningen.

§ 3. Vragerformændene bør lønnes tilstrækkelig højt til, at de helt kan hengive sig til det Arbejde, deres Bestilling medfører.

§ 5. Det kan ikke undgaas at yde Vragerformændene Rejsegodtgørelse og passende Diæter, da deres Lønninger vilde beskæres i en urimelig Grad, hvis de selv skulde bære alle Omkostninger ved deres Rejser. De bæres derfor af Eksportørerne, dog er det i Instruksen for Overvragerne § 15 paalagt dem ikke uden Nødvendighed at paabyrde Eksportørerne for store Rejseudgifter.

§ 7. I denne Paragraf gives der Bestemmelser angaaende Overvragernes andre Hovedvirksomheder: 1) at bringe Tilvirkningen af Fisk i deres Distrikter op paa det højest mulige Niveau, hvilket er lige saa vigtigt som deres Virksomhed vedrørende Vragningen, og 2) at være vejledende ved Bedømmelse af Fisk overhovedet; ved den sidste Foranstaltning tilstræbes at sikre de Handlende overfor Fiskerne. Udgifterne i førstnævnte Henseende bæres af Amtsrepartitionsfonden, i sidstnævnte Henseende af de private.

§ 8. Bøderne her maatte ansættes saa højt, da hele Skibsladninger af Klipfisk udgør store Værdier og Bøderne maa staa i noget Forhold hertil.

Forslag

til

Instruks for Overvragere eller Vragerformænd.

§ 1.

Overvragerne skulle saa nøje som muligt gøre sig bekendt med, hvorledes Klipfisk skal være m. H. t. Tilvirkning, Udseende og Størrelse, saaledes at den bliver regnet for 1ste Klasses Vare paa de Steder, hvor det bedste Marked er for denne, i Særdeleshed i Spanien og i Italien, og hvorledes Fisken skal behehandles og tilvirkes, saaledes at den bliver regnet for 1ste Klasses Vare.

De skulle ogsaa til enhver Tid gøre sig bekendt med eventuelle Forandringer i de Krav, som de udenlandske Købere eller disses Befuldmægtigede her i Landet maatte stille, og saavidt muligt indrette Vragningen efter disses Ønske.

Ligeledes skulle de saa nøje som muligt gøre sig bekendt med, hvorledes Fisken skal stuves og pakkes i de Skibe, som udføre den, saaledes at den ikke bliver beskadiget ved Transporten.

§ 2.

Vragningen af al Fisk, som udføres, paahviler dem alene, hver for sit Distrikt. Angaaende Ordningen af Vragningen og sammes Udøvelse skulle efterfølgende Regler vare gældende.

§ 3.

De have Vragere til at være dem behjælpelige ved Eftersynet og Vragningen af Klipfisken og ved Opsynet med dens Vejning og Indladning.

De skulle indsende til vedkommende Sysselmand deres Henstillinger m. H. t. paa hvilke Pladser i deres Distrikt, det er nødvendigt at ansætte Vragere, hvor mange og hvilke der skulle ansættes.

Vragerne ere pligtige til at rette sig efter Overvragerne i Overensstemmelse med de Regler, som er givet i disses Instruks.

§ 4.

Naar nogen, som har i Sinde at udføre Klipfisk, ønsker det, er de pligtige til at være parat til at vrage Fisken. Hvis der er flere, som ønsker vraget samtidig, skulle Overvragerne søge at indrette det saaledes, at Vragningen kan foretages for flere paa samme Tid.

De skulle indrette Arbejdet ved Vragningen saaledes, at 2 Vragere efterse Fisken, og er i Stand til at give Attest for hele Ladningen.

§ 5.

De skulle sætte Vragerne ind i Vragningsarbejdet, give dem de nødvendige Oplysninger og i det hele taget bestræbe sig for, at disse kan blive saa dygtige som muligt i Bedømmelsen af Klipfisk. De skulle, saa vidt muligt, have Tilsyn med disse under Arbejdet.

§ 6.

De skulle paase, at Eftersyn, Vragning og Vejning af Klipfisk altid foregaar i et Pakhus, hvor der er tilstrækkelig lyst. Fisken maa kun vrages, naar Overvrageren finder, at der er tilstrækkeligt Lys.

§ 7.

De skulle paase, at Fisken ikke bliver indladet undtagen i fuldstændig tørt Vejr og de skulle bestemme, om Vejret og Søen er saaledes, at Fisken kan blive indladet.

§ 8.

De skulle paase, at de Baade, som bruges til Indladningen af Fisken, ere uden Læk og godt rene. De skulle ogsaa paase, at tilstrækkelig mange hele og rene Maatter eller Presenninger medfølge for at lægges under og over Fisken.

§ 9.

De skulle paase, at Lastrummet, hvori Fisken skal udføres, er tørt og rent, at det er tilstrækkelig garneret med Brædder, hele og rene Maatter eller Sækkelærred, samt at der i Dampskibe er tilstrækkelig Afstand mellem Fisken og Maskinen, saaledes at den ikke bliver beskadiget af Varme fra denne. Naar Klipfisken udføres i Pakker, skulle de paase, at Pakningen er tilstrækkelig.

§ 10.

Hvis Fisken ikke indlades efterhaanden, som den bliver vraget, skal Overvrageren, efter at Vragningen har fundet Sted, indtil den bliver indladet, paase, at Fisken opbevares saaledes, at den ikke bliver beskadiget.

Hvis Overvrageren synes, at der er Grund til at antage, at Fisken har taget Skade, efter at Vragningen har fundet Sted, har han Ret til at forlange, at denne bliver vraget til Udførsel paany.

§ 11.

De skulle paase, at Fisken ikke paa nogen Maade bliver beskadiget under Indladningen og skulle bestemme, hvorledes Indladningen skal foregaa.

De skulle derfor paase, at Fisken ikke bliver beskadiget ved Nedbæringen i Baadene, og at disse ikke er for tungt lastede, og at Fisken bliver overdækket i Baadene, saaledes, at den ikke bliver overstænket af Søvand. Dette skulle de enten selv paase eller lade Vragere passe paa i Land.

De skulle endvidere passe paa, at Fisken ikke bliver beskadiget, naar den tages op fra Baaden og bringes ned i Lasten, og at den bliver stuvet godt, saaledes at den ikke forskyder sig eller beskadiges, og skulle enten selv eller ved Vragere passe paa dette ombord.

Hvis de Ordrer, som Overvrageren eller en Vrager paa dennes Vegne giver, ikke bliver efterkommet, skal Overvrageren nægte at udstede Vragerattest for Fisken.

§ 12.

Naar Fisken er vraget og vejet og ført ombord i Skibet, udsteder Overvrageren Vragerattest for Ladningen og har under Straf efter Loven Ansvar for, at Attesten er sand og rigtig.

Han skal paase og overbevise sig om, at Fisken, som han har vraget, er færøsk Vare. Al Klipfisk, som er tilvirket paa Færøerne, regnes for færøsk Vare.

Overvrageren skal udstede Vragerattester paa dertil indrettede Blanketter; inden han udleverer Attesten til Vedkommende, skal han indhente vedkommende Politimyndigheds Paategning paa samme om, at han er autoriseret Overvrager. Det maa klart og tydeligt fremgaa af Attesten, at det er en færøsk Vrager, der har paaset eller udført Vragningen.

§ 13.

Overvrageren paaser, at Vragernes Regninger for Arbejde ved Vragning af Fisk under hans Overopsyn er rigtige og i Overensstemmelse med de Takster, som ere fremsatte i disses Instruks, og paategner Regningerne inden de blive udbetalte af dem, for hvem Vragningen er udført.

§ 14.

Overvragernes Løn udredes af Statskassen i Henhold til Lov om Vragning af Fisk paa Færøerne af . . . . . Det er strængt forbudt disse at modtage nogen som helst Godtgørelse af nogen Art fra dem, for hvem Vragningen er udført, fra Kaptajnen eller andre, som have noget med det Skib at gøre, som udfører Fisken, udover den Betaling, som er bestemt i forannævnte Lov og i denne Instruks.

§ 15.

Overvragerne er pligtige til at foretage Vragning, hvor som helst det ønskes i deres Distrikt. Til at bistaa med Vragningen udnævner han en eller flere af de autoriserede Vragere efter eget Valg.

Han kan ogsaa give en af Vragerne i sit Distrikt, som han stoler bedst paa, Fuldmagt til at overtage Hvervet som Overvrager i sit Sted, hvis han paa Grund af Travlhed ved Vragning eller af andre Grunde ikke selv kan overkomme det eller hvis hans Rejse maa antages at ville medføre altfor uforholdsmæssige Udgifter for vedkommende Eksportør, og hans Tilstedeværelse kan anses for unødvendig. Vrageren faar da, foruden den sædvanlige Betaling for Arbejdet ved Vragningen, Kostpenge, Rejseomkostninger og Betaling for Rejse- og Opholdsdage i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Instruks for Vragere.

Overvrageren paategner denne Regning, medens Sysselmanden afgør eventuelle Tvistigheder desangaaende.

Naar Overvragere rejse 10 km. eller derover fra den By, hvor de ere bosatte, for at foretage Vragning af Klipfisk, skulle Eksportørerne betale dem

Kostpenge, 2 Kr., for hver Dag, som de nødvendigvis maa være hjemmefra i denne Anledning, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, som, i Tilfælde af at Enighed ikke kan opnaas, forelægges Amtmanden til Afgørelse. Hvis Vragning ved samme Lejlighed foretages for flere Eksportører, fordeles nævnte Omkostninger mellem disse forholdsvis.

§ 16.

Foruden Arbejdet ved Vragning af Klipfisk er Overvrageren pligtig til, efter Samraad med Amtmanden, at berejse deres Distrikt for at have Opsyn med og give Vejledning m. H. t. Behandlingen af Fisk, derunder dens Behandling umiddelbart efter Fangsten. Paa disse Rejser faar de Rejseomkostninger udbetalte af Amtsrepartitionsfonden ifølge Regning, som Amtmanden sanktionerer.

Hvis Vragning af Fisk foretages samtidig paa disse Rejser, da skal den, for hvem Vragningen er udført, udrede sin Del af Omkostningerne forholdsvis.

Endvidere skal Overvragerne være pligtige til, om det forlanges, og det kan forenes med deres øvrige Virksomhed, at yde deres Medvirken ved Bedømmelse af Fisk; i saa Fald betales de af dem, der har forlangt deres Medvirken, med den i § 15 fastsatte Betaling.

§ 17.

Overvragere maa ikke være ansat hos Købmænd eller andre, som lader foretage Vragning af Fisk.

§ 18.

Hvis Overvragerne opdage, at en Eksportør handler mod § 1 i Lov af . . . . . om Vragning af Fisk, skal han give Sysselmanden Meddelelse herom.

§ 19.

Overvrageren underskriver en Edsformular om, at han vil rette sig efter denne Instruks og samvittighedsfuldt og med Nidkærhed udøve de Pligter, som paahviler ham ifølge hans Stilling.

Han maa finde sig i de Forandringer, som eventuelt foretages i denne Instruks.

Forslag
til
Instruks for Vragere.

§ 1.

Fiskevragere skulle stræbe efter at blive saa dygtige som muligt i Bedømmelsen af Klipfisk og saa øvede som muligt i at sortere samme.

§ 2.

Overvrageren er deres Overordnede, og de ere hans Hjælpere ved Vragning af Fisk og Opsyn med Vejning og Indladning af Klipfisk og dens Stuvning i de Skibe, hvori den udføres. Han kalder dem til Arbejdet og fordeler dette imellem dem og har Overopsyn med Arbejdet.

De skulle være parate, naar han kalder dem, til Arbejde ved Vragning af Fisk.

Hvis de har i Sinde at blive borte fra Hjemmet i længere Tid, skulle de lade ham det vide forud.

§ 3.

De ere pligtige til at rette sig efter hans Ordrer og søge at gøre ham tilpas, naar de arbejde under hans Kommando.

§ 4.

Vragningen af Fisk skal foregaa paa den Maade, at to Vragere efterse Fisken, saaledes at 2 kunne give Attest for hele Ladningen, som hidtil har været Skik og Brug. Skulde det hænde under Arbejdet, hvad enten det er ved Eftersyn og Vragning af Fisken, Tilsyn med Vejningen, Indladningen eller Stuvningen ombord, at de er i Tvivl om et eller andet, eller et eller andet sker, hvorom Overvrageren ikke har givet dem Ordrer eller Anvisninger, skulle de henvende sig til ham og modtage hans Ordrer om, hvorledes de har at forholde sig, men saafremt dette ikke kan lade sig gøre, skulle de selv afgøre Sagen paa bedste Maade og give ham Meddelelse om Sagen snarest muligt, og inden han udsteder Vragerattesten.

De skulle ogsaa henvende sig til ham og melde til ham, hvis nogen af Arbejderne, Besætningen eller andre, som har med Fisken at gøre, skulde handle imod hans Ordre.

§ 5.

Der tilkommer dem en Betaling af 50 Øre for hver Time, de arbejder, hvad enten det er ved Sortering af Fisken eller Opsyn ved sammes Vejning, Indladning eller Stuvning. Hvis Vragningen foregaar udenfor det Fiskeeksportsted, hvor de bor, regnes Betalingen for den Tid, som de er nødt til at være hjemmefra. Det er strængt forbudt dem at modtage nogensomhelst Godtgørelse eller Traktement, hvad Navn nævnes kan, fra dem, som eksportere Fisken, fra Kaptejnen eller Besætningen eller andre, som har noget at gøre med Fisken eller det Skib, hvorpaa Fisken skal udføres.

§ 6.

De, for hvem Fisken bliver vraget, betale dem deres Løn for Arbejdet ved Fisken. De skulle udstede en Regning over Arbejdslønnen og lade Overvrageren give den Paategning om, at den er rigtig, inden de præsentere samme til Udbetaling, som de selvfølgelig kan forlange med det samme i Kontanter.

§ 7.

Deres Hovedarbejde bestaar i Vragning af Fisk paa den Plads, hvor de er ansat. De er dog pligtige til at tage med Overvrageren til andre Pladser i dennes Distrikt, naar han anmoder dem om deres Assistance ved Vragning af Fisk. Det paahviler ogsaa Vrageren at udføre Overvragerens Arbejde, naar han af Overvrageren bliver opfordret dertil i dennes Forfald.

For Arbejde ved Vragning af Fisk uden for den Plads, hvor de er ansat, tilkommer der Fiskevrageren den samme Timebetaling, som § 5 omhandler, hvilken Betaling ogsaa beregnes for den Tid, som de bruge til Rejsen frem og tilbage, og desuden Kostpenge Kr. 1 pr. Dag og Rejseomkostninger ifølge Regning.

Hvis de paa Grund af Vejrforholdene blive opholdt paa disse Fiskevragningsrejser, tilkommer der dem 3 Kr. pr. Dag foruden Kostpenge.

Endvidere skal Vragerne være pligtige til, om det forlanges, og det kan forenes med deres øvrige Virksomhed, at yde deres Medvirken ved Bedømmelse

af Fisk; i saa Fald betales de af dem, der har forlangt deres Medvirken, efter de almindelige Takster.

Overvrageren paategner deres Regninger, og disse skulle forelægges Sysselmanden eller dennes Stedfortræder paa Pladsen til Afgørelse, hvis Parterne ikke blive enige.

§ 8.

De skulle underskrive en Edsformular om, at de med Paapasselighed og Nidkærhed vil udøve de Pligter, som paahvile dem og holde sig denne Instruks efterrettelige.

De er ogsaa pligtige til at finde sig i de Forandringer, som maatte blive foretaget i denne Instruks.

Endvidere fremlagdes

Foreløbigt Udkast

til

Lov om Vragning af Fisk paa Færøerne.

§ 1.

Al Klipfisk, som udføres fra Færøerne, og hvis Bestemmelsessted er Spanien eller Italien, hvad enten den udføres direkte dertil eller over andre Lande, skal af Vragere under Vragerformænds Opsyn vurderes og klassificeres efter Kvalitet. Vragerformændene skal ogsaa have Opsyn med dens Udskibning, Stuvning og Behandling i Fragtskibene og udstede Befalinger desangaaende, hvilke de paagældende er pligtige at adlyde. Med hver Fiskeladning skal der følge en Vragerformands Attest, der paategnes Konnossementerne.

Nærmere Regler om Vragningen og Varens Behandling baade ved Udskibningen og i Fragtskibene fastsættes i et af Justitsministeren udstedt Arbejdsregulativ for Vragerformændene og Vragerne.

§ 2.

Justitsministeren beskikker Vragerformændene, der skal have erhvervet sig Kendskab til Vragning af Fisk og Fiskens Tilvirkning og Behandling, enten ved Beskæftigelse som Vragere eller paa anden Maade.

De skal underskrive en Løfteformular, om at de vil rette sig efter de Bestemmelser, der er givne angaaende deres Virksomhed, og med Flid og Nidkærhed opfylde de Pligter, der paahviler dem i deres Bestilling.

§ 3.

Følgende Vragerformænd skal straks ansættes og deres Lønninger udredes af . . . . . :

1. Vragerformanden i Thorshavn, hvis Distrikt skal omfatte alle Øerne undtagen Suderø; hans Lønning er . . . . Kr. om Aaret. Han er tillige Ministeriets Konsulent i Sager angaaende Vragning og Tilvirkning af Fisk.
2. Vragerformanden i . . . . . , hvis Distrikt skal omfatte Suderø. Hans Lønning er . . . . Kr. om Aaret.

Antallet af Vragerformænd kan forøges ved Bevilling paa Finansloven, i hvilket Tilfælde den nødvendige Forandring i deres Distrikter bestemmes ved kongelig Resolution.

§ 4.

Paa hvert Fiskeeksportsted beskikker Amtmanden efter Vragerformandens Indstilling saa mange Vragere, som denne anser nødvendigt. De skal, forinden de begynde deres Virksomhed, underskrive en af Justitsministeren foreskreven Løfteformular.

§ 5.

Naar Vragerformænd rejser over en Mil fra den By, i hvilken de har Bopæl, for at foretage Vragning af Klipfisk til Eksport, skal Eksportørerne betale dem 2 Kr. i Diæter for hver Dag, de nødvendigvis som Følge deraf maa være borte fra deres Hjem, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, som Amtmanden deciderer, hvis de paagældende ikke kan blive enige. Foretages der paa den samme Rejse Vragning af Fisk for flere Eksportører, skal disse Omkostninger forholdsvis fordeles mellem dem.

Vragernes Løn for deres Arbejde ved Vragningen betaler Klipfiskens Eksportører saaledes som nærmere bestemmes i Arbejdsregulativerne for Vragerne.

§ 6.

Hverken Vragerformændene eller Vragerne maa under nogen Omstændigheder modtage nogen som helst Godtgørelse af de Personer, for hvilke Vragningen udføres, af Fragtbaadens Fører eller andre, der har noget med Baaden at gøre, undtagen den Betaling, som er foreskrevet i denne Lov eller i deres Arbejdsregulativer.

Heller ikke maa de staa i Tjeneste hos Købmænd eller andre, der lader udføre Vragning af Fisk til Eksport.

§ 7.

Foruden deres Virksomhed ved Vragning af Klipfisk til Eksport, skal Vragerformændene være pligtige til efter Samraad med Amtmanden at rejse om i deres Distrikter for at vejlede Folk med Hensyn til Behandlingen af Fisk og føre Tilsyn med den. Paa disse Rejser faar de Rejseomkostninger betalte af . . . . . ifølge Regning, som Amtmanden godkender. Udfører de tillige Vragning paa disse Rejser, betales en forholdsmæssig Del af Rejseomkostningerne af de Eksportører, for hvilke Vragningen er bleven udført.

§ 8.

Den, der udfører eller foranstalter udført Klipfisk til Spanien eller Italien uden at lade den vrage eller fremskaffe en Vragerattest i Henhold til denne Lov, maa bøde 100—3000 Kr. til . . . . .

Sager i Anledning af disse Overtrædelser behandles som offentlige Politisager.

§ 9.

Vragerformænd og Vragere straffes for Overtrædelse af denne Lovs Bestemmelser i Henhold til den almindelige Straffelov.

§ 10.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1912.

* * *

Til Oversigt over Lovforslagets Tilblivelse tjener:

I.

10. Marts 1910: Skr. fra Handelshuset Angelo Parodi i Genua til den danske Konsul Arfwedson sammesteds:

Oversættelse.

Genua, 10. Marts 1910.

Ærede Hr. Konsul!

Efter det i højeste Grad sørgelige Resultat af Klipfiskelasten, hidkommen i sidstledne . . . . . fra Færøerne med Dampskibet N. N., har jeg besluttet, ikke længere at købe Klipfisk derfra, for saa vidt vedkommende Myndigheder ikke — saaledes som de højst anerkendelsesværdigt have gjort paa Island — vedtage passende Forholdsregler for at afhjælpe Manglerne.

Dampskibet N. N. indehavde ikke mindre end 17 (sytten) forskellige Partier fra lige saa mange Afskibere, hvoraf fremgaar, at de uden Myndighedernes behørige Eftersyn have kunnet hver for sig afskibe alt, hvad de havde i deres Magasiner, og uden Hensyn til, om Fisken var godt eller daarlig vraget, og lade passere som prima Kvalitet sekunda og endogsaa tertia.

Jeg har anset det for min Pligt at henlede Deres Opmærksomhed paa Hensigtsmæssigheden af at andrage hos Deres Regering om, at man vilde behage at udnævne ogsaa paa Færøerne offentlige Vragere til at paase Fiskens Afskibning og derefter afgive behørige Vragerattester derom.

Vi Købere her forlange ikke, at man kun skal afskibe prima Kvalitet, men ere villige til ogsaa at købe saavel af sekunda som af tertia; men hver Sort maa aflastes for sig, og en forholdsmæssig Pris maa sættes for hver af dem.

Om derfor Laster fra nævnte Produktionssted og forsynede med nødvendige Dokumenter komne til Udbydelse her i Italien, er det muligt, at vi Købere kunne forandre Anskuelse; men hvis alt forbliver ved det gamle, erklærer jeg, at ingen her vil reflektere paa saadant Tilbud, thi man vil ikke paany udsætte sig for yderligere finansielle Tab, som vilde blive en Følge af, at ingen offentlige Vragere fandtes.

Senere i Marts 1910: Ekstrakt-Afskrift af en Beretning om Fiskemarkedet i 1909 fra Konsul Arfwedson:

Ekstrakt-Afskrift.

I Forbindelse med hvad ovenfor er skrevet om Island, maa ogsaa noget bemærkes om Fisken fra Færøerne. Denne har desværre været alt andet end tilfredsstillende, og Afskibningen derfra har altid ladet meget tilbage at ønske, og det har desværre kun været faa Afskibere paa Færøerne, som har lagt Vægt paa at beskytte deres Afskibninger.

Vragningen dersteds — om da den Sortering, Fisken er underkastet ved Indlastning, kan kaldes saaledes — er ganske uefterrettelig, thi til at udføre denne anvendes Personer, som utvivlsomt har aldeles uklare, om overhovedet noget Begreb om, hvorledes Fisk bør sorteres. Det er ikke blot sekunda, men ogsaa ofte rent Udskud, som følger med og attesteres som prima Kvalitet. I Afsætningen er indgaaet Partier af saakaldet Haandfisk eller Fisk af under 10 Tom. Længde, for hvilke da en tilsvarende lavere Pris betinges, men ved Afskibningen er kun det mindst mulige deraf blevet faktureret som saadan, medens derimod

en ret betydelig Del af saadanne Undermaalsfisk er iblandt den regulære Fisk og endogsaa fakturéres som saadan.

Ladningsmodtagernes Klager har været fuldt beføjede, og man maa jo ogsaa indrømme, at et saadant Forhold er i højeste Grad dadelværdigt, i Særdelethed da vedkommende flere Gange har gjort opmærksom derpaa. Ligeledes klages der over, at Færøfisken nuomstunder er mindre holdbar end anden Fisk og mindre af Størrelse end tidligere, og man formoder, at nogen Forandring i Tilberedelsen maa være Grund hertil, eller at Saltforbruget er formindsket. Sagen er imidlertid den, at man har været højst utilfreds med den færøske Fisk sidste Aar, og de handlende, der importerer deraf, har højt og helligt svoret, at de ikke i Fremtiden skal købe denne Fisk, dersom der ikke er en formel Garanti for, at Fisken bliver vraget med samme Omsorg som den islandske, samt at Tilberedelsen ogsaa bliver omhyggeligere og bedre. — — —

Da der efter alt at dømme ikke paa Færøerne findes nogen fuldt kompetent Vrager, vilde det formentlig være klogt at lade en saadan komme ned fra Island for at oplære dertil egnede Personer og for til Fiskerne selv og andre at give Instruktioner om en rationel Behandling af Fisken fra først til sidst.

7. April 1910: Skr. fra Udenrigsministeriet, hvorved de ovennævnte Skrivelser fremsendtes til Justitsministeriet.

18. April 1910: Skr. fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne, hvorved anmodedes om en Udtalelse om, hvad der bør gøres for at henlede de vedkommendes Opmærksomhed paa de ommeldte Forhold.

19. April 1910: Skr. fra Islands Ministeriums Kontor i København, om at det i den tilsvarende Lov for Island ommeldte Regulativ for Vragning endnu ikke er udkommet.

20. April 1910: Skr. af 20. April 1910 fra Amtmanden over Færøerne til 23 færøske Tilvirkere og Eksportører af Klipfisk:

Færø Amt.

p. t. København, den 20. April 1910.

Justitsministeriet har under 18. d. M. tilstillet Amtet en Skrivelse fra Udenrigsministeriet af 7. d. M., hvormed dette fremsender en Ekstrakt-Afskrift af den af den kgl. Konsul i Genua indsendte aarlige Beretning om Fiskemarkedet i Genua i Aaret 1909, særlig for saa vidt angaar Klipfisk fra Danmark (med Færøerne) og Island. Med den nævnte Ekstrakt-Afskrift følger en Oversættelse af et til Konsulen stilet Brev, dateret den 10. Marts d. A., fra et anset genuesisk Handelshus, der ligesom Konsulens Beretning angaar den paa Færøerne stedfindende Vragning af Klipfisk.

Det saaledes foreliggende giver formentlig Anledning til at tage Spørgsmaalet om en Forandring i de hidtil gældende Forhold med Hensyn til den færøske Klipfiskevragning op til alvorlig Overvejelse, og jeg har derfor ment at burde gøre forskellige færøske Købmænd bekendt med Sagen, for at de kunne faa Lejlighed til at undersøge, hvad der bør gøres for at imødekomme de Klager, som ere fremkomne. Et Forhold, som synes at gøre en Overvejelse af Sagen særlig nødvendig, er det, at der, som det vistnok vil være D'Hrr. Købmænd bekendt, den 9. Juli 1909 er udkommet en Lov for Island om Vragning af Fisk, indeholdende Bestemmelse om Ansættelse af Vragerformænd og Vragere. Det er nemlig indlysende, at dette Forhold (forudsat at de islandske Bestemmelser komme til at virke tilfredsstillende) lettelig vil kunne medføre, at den færøske Klipfiskehandel kommer til at ligge tilbage i Konkurrencen med den islandske, saafremt der ikke ogsaa for den færøske Klipfiskeeksport træffes Bestemmelser, som de udenlandske Importører anse for at yde tilstrækkelig Garanti.

Det, som da naturligst frembyder sig som det første Spørgsmaal, er dette: 1) kunne den islandske Lovs Forskrifter egne sig til at gøres anvendelige paa Færøerne, og hvilke Ændringer bør der foretages i disse Forskrifter ved deres Overførelse til Færøerne? Besvares dette Spørgsmaal benægtende, bliver det andet Spørgsmaal: 2) Hvilket andet Kontrolsystem kan antages at yde de udenlandske Importører tilstrækkelig Garanti?

Til Belysning af Spørgsmaalet hidsættes en Oversigt over Hovedbestemmelserne i den islandske Lov af 9. Juli 1909 om Vragning af Fisk.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Hvad der, naar man ser Sagen fra de udenlandske Importørers Synspunkt, først falder i Øjnene, er selvfølgelig den Omstændighed, at Vragningen ifølge den islandske Lov er bleven underlagt offentligt ansatte Bestillingsmænd, som ikke maa staa i noget Afhængighedsforhold til Afskiberen eller Rederen, og som tillige ere underkastede samme Ansvar som andre Bestillingsmænd. Ved denne Ordning har den islandske Lov vundet et Fortrin fremfor den færøske Ordning, og det forekommer mig, at der er al Anledning, særlig for den færøske Købmandsstand, til alvorlig at overveje, om det ikke er rigtigt at søge en lignende Ordning indført paa Færøerne.

Der vil næppe være Uenighed om, at det for det færøske Erhvervsliv i Almindelighed er en Sag af allerstørste Betydning, at Øernes Hovedeksportartikel i Udlandet har et godt Navn som en reel Vare. Vel er det saa, at den vigtigste Betingelse herfor er Købmændenes Dygtighed og Paapasselighed, og i den Henseende kan der formentlig ikke bebrejdes den færøske Købmandsstand, som saadan, noget; men en vigtig Betingelse — omend i anden Række — er det sikkert ogsaa, at Vragerattesterne af de udenlandske Importører blive ansete for fuldt paalidelige. Herom er der nu, som de foreliggende Oplysninger vise, rejst Tvivl, og det er da utvivlsomt nødvendigt at tage Hensyn hertil.

Uenighed vil derimod mulig nok være om, hvorvidt det islandske System bør overføres til Færøerne. Herom ville D'Hrr. Købmænd sikkert kunne være de bedste Dommere, og jeg tillader mig da at henstille til D'Hrr. at drøfte Sagen indbyrdes og fremsætte deres Forslag.

Vælger man at overføre det islandske System til os, maatte man formentlig paa Færøerne ansætte 1 eller maaske 2 Vragerformænd, som maatte lønnes af Statskassen, samt desuden fornødent Antal Vragere paa de forskellige Steder.

Skulde det menes, at det islandske System ikke lader sig overføre til os, maatte der formentlig fra D'Hrr.s Side stilles Forslag til en anden, muligt bedre Ordning.

For at Sagen, hvis der skal udarbejdes Lovforslag derom, kan blive vel forberedt, vilde det sikkert være ønskeligt, at der fra D'Hrr. forelaa en Udtalelse inden Udgangen af Maj Maaned.

4. Maj 1910: Referat i »Tingakrossur« om alt Foranstaaende.

II.

27. December 1910: Skr. fra forskellige københavnske Grosserere til Grosserer-Societetets Komité:

Til
Grosserer-Societetets Komité.
København.

Ved Nærværende tillader vi os at bede den ærede Komité om at gøre Deres Indflydelse gældende, for at der kan ske en Forandring med Klipfiske-Vragningen paa Færøerne.

Forholdet er det, at den største Del af den Klipfisk, som afskibes fra

Færøerne, sendes til Spanien og Italien og betales mod Udlevering af Konnossementet og Vragerattesten, hvilken sidste er den eneste Garanti, Køberen har for, at Varens Kvalitet svarer til, hvad der er betinget ved Handelens Afslutning.

Vragningen af Fisken, saaledes som den foretages paa Færøerne, er imidlertid saa skødesløs og upaalidelig, at de spanske og italienske Købere med god Grund regelmæssigt klager over, at den Vare, der leveres dem, aldeles ikke svarer til hvad de har købt. Vi har mange Gange haft Lejlighed til at besigtige Klipfiskepartier, afsendt fra Færøerne hertil og forsynet med Vragerattest, som har vist sig at indeholde en stor Del sekunda Vare, ja endog fuldstændig Vragfisk. De Folk, der anvendes og udmeldes til Vragningen, er som Regel for afhængige af Afskiberne til at kunne give en paalidelig og uomstødelig Attest.

Forholdene paa Island var i sin Tid ganske i Overensstemmelse med de her skildrede, indtil de gentagne, berettigede Klager foranledigede en gennemgribende Forandring, idet den islandske Regering nu har udnævnt 4 Overvragere, der hver indenfor sit Distrikt i Forbindelse med sine Assistenter er eneberettiget til at foretage Sorteringen af al den Klipfisk, som afskibes til Spanien og Italien saavel direkte som indirekte. Overvrageren for Reykjavik Distrikt fungerer desuden som Leder af hele Vragerinstitutionen paa Island.

Siden denne Foranstaltning blev truffen, har der ikke lydt en eneste Klage over mangelfuld Sortering.

Den færøske Klipfisks Renomé har lidt saa meget, at en forandret Vragningsmaade er paatrængende nødvendig, da de spanske og italienske Købere desværre ikke uden Grund beklage sig over, at de bliver narrede og mere og mere stile hen til ikke at ville købe paa de nuværende Betingelser.

Det er selvfølgeligt af allerstørste Betydning for den reelle Handel med Klipfisk til Eksport fra Færøerne, at Køberne kunne stole paa Vragerattesterne, naar Varen betales uden at de have Anledning til at besigtige den forinden, og vi bede derfor den ærede Komite arbejde hen til, at Vragerinstitutionen paa Færøerne maa blive ordnet i Lighed med den islandske, idet vi samtidig tillader os at anmode den ærede Komite om at henstille til herværende Ministerium, at give vedkommende Myndigheder paa Færøerne Tilhold om at skærpe det nugældende Vragersystem saa meget som muligt for det Tidsrums vedkommende, der maa hengaa forinden en Forandring som ovennævnt eventuelt kan komme i Stand.

Vi formene, at en Ordning af Vragerforholdene paa Færøerne maa kunne lade sig arrangere i Lighed med, hvad der er sket paa Island, saaledes at der f. Eks. ansættes en Overvrager i Thorshavn og en i Trangisvaag, under hvem hele Vragningen sorterede.

København, den 27. December 1910.

9. Januar 1911: Skr. fra ovennævnte Komité til Ministeriet for Handel og Søfart, hvorved ovenstaaende Skrivelse fremsendtes med Anmodning om, at Ministeriet vilde fremme Sagen.

20. Januar 1911: Skr. fra ovennævnte Ministerium til Justitsministeriet, hvorved Sagen oversendtes med Ministeriets bedste Anbefaling.

2. Februar 1911: Skr. fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne, hvori Amtmandens Ytringer udbedes over ovenstaaende Andragende fra de københavnske Handlende.

15. Februar 1911: Skr. fra Amtmand Bærentsen til Justitsministeriet:

Færø Amt.

Thorshavn, den 15. Februar 1911.

Til Justitsministeriet.

I Skr. af 2. d. M. har Justitsministeriet begært Amtets Erklæring ang. den hoslagte tilbagefølgende Sag vedrørende den paa Færøerne stedfindende Vragning af Klipfisk, i Forbindelse med Ministeriets Skr. af 18. April f. A. ang. den ligeledes hosfølgende Sag vedrørende samme Spørgsmaal.

Foranlediget heraf tillader jeg mig tjenstlig at ytre, at jeg efter Modtagelsen af Ministeriets sidstanførte Skr. tilstillede de 23 paa den medfølgende Fortegnelse anførte færøske Tilvirkere og Eksportører af Klipfisk den i Afskrift vedlagte Skrivelse af 20. April f. A., hvori de paagældende blive gjorte bekendte med de Forhold, der omhandledes i Aarsberetningen for 1909 fra den danske Konsul i Genua og opfordredes til at fremkomme med eventuelle Udtalelser og Forslag inden Udgangen af Maj Maaned. Sagen blev tillige omtalt i de færøske Blade (se vedlagte Nummere af Bladene »Dimmalætting« og »Tingakrossur« for 4. og 7. Maj). Herved er alle vedkommendes Opmærksomhed utvivlsomt bleven tilstrækkeligt henledet paa Sagen. Der indkom imidlertid fra Handelsstanden ingen — hverken tiltrædende eller fraraadende — Udtalelser om Sagen, hverken i Bladene eller i Henvendelse til Amtet.

Man tager næppe fejl, naar man heraf drager den Slutning, at der imellem de færøske Handlende i Almindelighed ikke er nogen Sympati for det islandske Vragningssystem eller nogen Erkendelse af Nødvendigheden af en radikal Ændring i den færøske Fiskevragning. For atter at gøre de vedkommende Kredse her paa Øerne bekendte med, at Importørerne af færøsk Klipfisk ikke ser saaledes paa Sagen, har jeg (med nogle orienterede Bemærkninger) sendt Bladet »Dimmalætting« en Afskrift af den af Justitsministeriet fremsendte Skr. fra forskellige københavnske Firmaer af 27. December f. A.

Med Hensyn til, hvad der videre maatte være at foretage i Sagen, skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg personlig bestemt antager, at det er en Nødvendighed her paa Øerne at indføre en lignende tvungen Vragning som den, der er indført paa Island, idet den færøske Klipfiskehandel i modsat Fald vil være mindre gunstig stillet i Konkurrencen end den islandske.

Jeg tillader mig at foreslaa, at Spørgsmaalet forelægges Lagtinget til Betænkning. Et Hovedpunkt i Sagen vil da — hvis man mener at burde overføre det islandske System hertil — være Lønningen af de eventuelle Vragerformænd. Det er klart, at disse maa stilles saaledes, at de ikke paa nogen Maade ere afhængige af Eksportørerne, og der maa derfor ydes dem en passende fast Løn af det Offentlige. Antager man, at der ansættes 1 Formand i Thorshavn, og 1 i Trangisvaag, hvad der vistnok vilde blive nødvendigt, kunde Lønnen maaske sættes til henholdsvis 1600 Kr. og 800—1000 Kr., hvilke Beløb formentlig maatte afholdes af Statskassen.

18. Februar 1911: »Dimmalætting« indeholder en Artikel af Amtmand Bærentsen om en Opfordring til Handelsstanden paa Færøerne om at fremkomme med en Udtalelse over Sagen.

20. Marts 1911: Skr. fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne, hvori Amtmanden anmodes om at forelægge Lagtinget Sagen til Betænkning, særlig med Hensyn til Spørgsmaalet, om der ikke maatte være Anledning til paa Færøerne at indføre en lignende tvungen Vragning, som der er indført paa Island ved Lov af 9. Juli 1909.

5. April 1911: Skr. fra Islands Ministeriums Kontor i København, hvorved fremsendtes Lovforslaget og de i den vedtagne Lovs § 1 omtalte Arbejdsregulativer paa Islandsk for Vragerformænd og Vragere.

I Oversættelse lyder Regulativerne saaledes:

Instruks
for
Overvragere.

§ 1.

Overvragerne skulle saa nøje som muligt gøre sig bekendt med, hvorledes Klipfisk skal være m. H. t. Tilvirkning, Udseende og Størrelse, saaledes at den bliver regnet for 1ste Klasses Vare paa de Steder, hvor det bedste Marked er for denne, i Særdeleshed i Spanien og i Italien, og hvorledes Fisken skal behehandles og tilvirkes, saaledes at den bliver regnet for 1ste Klasses Vare.

De skulle ogsaa til enhver Tid gøre sig bekendt med eventuelle Forandringer i de Krav, som de udenlandske Købere eller disses Befuldmægtigede her i Landet maatte stille, og saavidt muligt indrette Vragningen efter disses Ønske.

Ligeledes skulle de saa nøje som muligt gøre sig bekendt med, hvorledes Fisken skal stuves og pakkes i de Skibe, som udføre den, saaledes at den ikke bliver beskadiget ved Transporten.

§ 2.

Overvragningen af al Fisk, som udføres, paahviler dem alene, hver for sit Distrikt. Angaaende Ordningen af Vragningen og sammes Udøvelse skulle efterfølgende Regler vare gældende.

§ 3.

De have Vragere til at være dem behjælpelige ved Eftersynet og Vragningen af Klipfisken og ved Opsynet med dens Vejning og Indladning.

De skulle indsende til vedkommende Politimester deres Henstillinger m. H. t. paa hvilke Pladser i deres Distrikt, det er nødvendigt at ansætte Vragere, hvor mange og hvilke skulde ansættes.

Vragerne ere pligtige til at rette sig efter Overvragerne i Overensstemmelse med de Regler, som er givet i disses Instruks.

§ 4.

Naar nogen, som har i Sinde at udføre Klipfisk, ønsker det, er de pligtige til at være parat til at vrage Fisken. Hvis der er flere, som ønsker vraget samtidig, skulle Overvragerne søge at indrette det saaledes, at Vragningen kan foretages for flere paa samme Tid.

De skulle indrette Arbejdet ved Vragningen saaledes, at 2 Vragere efterse Fisken, og er i Stand til at give Attest for hele Ladningen, som hidtil har været Skik og Brug.

§ 5.

De skulle sætte Vragerne ind i Vragningsarbejdet, give dem de nødvendige Oplysninger og i det hele taget bestræbe sig for, at disse kan blive saa dygtige som muligt i Bedømmelsen af Klipfisk. De skulle, saa vidt muligt, have Tilsyn med disse under Arbejdet.

§ 6.

De skulle paase, at Eftersyn, Vragning og Vejning af Saltfisk altid foregaar i et Pakhus, hvor der er tilstrækkelig lyst. Fisken maa kun vrages ved Dagslys.

§ 7.

De skulle paase, at Fisken ikke bliver indladet undtagen i fuldstændig tørt Vejr og de skulle bestemme, om Vejret og Søen er saaledes, at Fisken kan blive indladet.

§ 8.

De skulle paase, at de Baade, som bruges til Indladningen af Fisken, ere uden Læk og godt rene. De skulle ogsaa paase, at tilstrækkelig mange hele og rene Maatter eller Presenninger medfølge for at lægges under og over Fisken.

§ 9.

De skulle paase, at Lastrummet, hvori Fisken skal udføres, er tørt og rent, og at det er tilstrækkelig garneret med Brædder, hele og rene Maatter eller Sækkelærred, samt at der i Dampskibe er tilstrækkelig Afstand mellem Fisken og Maskinen, saaledes at den ikke bliver beskadiget af Varme fra denne. Naar Klipfisken udføres i Pakker, skulle de paase, at Pakningen er tilstrækkelig.

§ 10.

Hvis Fisken ikke indlades efterhaanden, som den bliver vraget, skal Overvrageren, efter at Vragningen har fundet Sted, indtil den bliver indladet, paase, at Fisken opbevares saaledes, at den ikke bliver beskadiget.

Hvis Overvrageren synes, at der er Grund til at antage, at Fisken har taget Skade, efter at Vragningen har fundet Sted, har han Ret til at forlange, at denne bliver vraget til Udførsel paany.

§ 11.

De skulle paase, at Fisken ikke paa nogen Maade bliver beskadiget under Indladningen og skulle bestemme, hvorledes Indladningen skal foregaa.

De skulle derfor paase, at Fisken ikke bliver beskadiget ved Nedbæringen i Baadene, og at disse ikke er for tungt lastede, og at Fisken bliver overdækket i Baadene, saaledes, at den ikke bliver overstænket af Søvand. Dette skulle de enten selv paase eller lade Vragere passe paa i Land.

De skulle endvidere passe paa, at Fisken ikke bliver beskadiget, naar den tages op fra Baaden og bringes ned i Lasten, og at den bliver stuvet godt, saaledes at den ikke forskyder sig eller beskadiges, og skulle enten selv eller lade Vragere passe paa dette ombord.

Hvis de Ordrer, som Overvrageren eller en Vrager paa dennes Vegne giver, ikke bliver efterkommet, skal Overvrageren nægte at udstede Vragerattest for Fisken.

§ 12.

Naar Fisken er vraget og vejet og ført ombord i Skibet, udsteder Overvrageren Vragerattest for Ladningen og har under Straf efter Loven Ansvar for, at Attesten er sand og rigtig.

Han skal paase og overbevise sig om, at Fisken, som han har vraget, er islandsk Vare. Al Klipfisk, som er tilvirket paa Island, regnes for islandsk Vare.

Overvrageren skal udstede Vragerattester paa dertil indrettede Blanketter; inden han udleverer Attesten til Vedkommende, skal han indhente Politimesterens Paategning paa samme om, at han er autoriseret Overvrager.

§ 13.

Overvragerne paaser, at Vragernes Regninger for Arbejde ved Vragning af Fisk under hans Overopsyn er rigtige og i Overensstemmelse med de Takster,

som ere fremsatte i disses Instruks, og paategner Regningerne inden de blive udbetalte af dem, for hvem Vragningen er udført.

§ 14.

Overvragernes Løn udredes af Landskassen i Henhold til Lov om Vragning af Fisk 9. Juli 1909. Det er strængt forbudt disse at modtage nogen som helst Godtgørelse af nogen Art fra dem, for hvem Vragningen er udført, fra Kaptajnen eller andre, som have noget med det Skib at gøre, som udfører Fisken, udover den Betaling, som er bestemt i forannævnte Lov og i denne Instruks.

§ 15.

Overvragerne er pligtige til at foretage Vragning, hvor som helst det ønskes i deres Distrikt. Til at bistaa ved Vragningen udnævner han en eller flere af de autoriserede Vragere efter eget Valg.

Han kan ogsaa give en af Vragerne i sit Distrikt, som han stoler bedst paa, Fuldmagt til at overtage Hvervet som Overvrager i sit Sted, hvis han paa Grund af Travlhed ved Vragning eller af andre Grunde ikke selv kan overkomme det. Vrageren faar da, foruden den sædvanlige Betaling for Arbejdet ved Vragningen, Kostpenge, Rejseomkostninger og Betaling for Rejse- og Opholdsdage i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Instruks for Vragere.

Overvrageren paategner denne Regning, medens Politimesteren afgør eventuelle Tvistigheder desangaaende.

Naar Overvragere foretage en Rejse udenfor den Jurisdiktion, hvor de ere bosatte, for at foretage Vragning af Klipfisk, skulle Eksportørerne betale dem Kostpenge, 2 Kr., for hver Dag, som de nødvendigvis maa være hjemmefra i denne Anledning, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, som, i Tilfælde af at Enighed ikke kan opnaas, forelægges Ministeriet til Afgørelse. Hvis Vragning ved samme Lejlighed foretages for flere Eksportører, fordeles nævnte Omkostninger mellem disse forholdsvis.

§ 16.

Foruden Arbejdet ved Vragning af Klipfisk er Overvrageren pligtig til, efter Samraad med Ministeriet at berejse deres Distrikt og give Vejledning m. H. t. Behandlingen af Fisk, og have Opsyn med denne. Paa disse Rejser faar de Rejseomkostninger udbetalte af Landskassen ifølge Regning, som Ministeriet sanktionerer.

Hvis Vragning af Fisk foretages samtidig paa disse Rejser, da skal den, for hvem Vragningen er udført, udrede sin Del af Omkostningerne forholdsvis.

§ 17.

Overvragere maa ikke være ansat hos Købmænd eller andre, som lader foretage Vragning af Fisk.

§ 18.

Hvis Overvragerne opdage, at en Eksportør handler mod § 1 i Lov af 9. Juli 1909 om Vragning af Fisk, skal han give Politimesteren Meddelelse herom.

§ 19.

Overvrageren underskriver en Edsformular om, at han vil rette sig efter denne Instruks og samvittighedsfuldt og med Nidkærhed udøve de Pligter, som paahviler ham ifølge hans Stilling.

Han maa finde sig i de Forandringer, som eventuelt foretages i denne Instruks.

§ 20.

Herved er ophævet foreløbig Instruks for Overvrageren i Reykjavik af 12. Juli 1904 og foreløbig Instruks for en Overvrager paa Isafjord af 14. Juli 1904.

Instruks
for
Vragere.

§ 1.

Fiskevragere skulle stræbe efter at blive saa dygtige som muligt i Bedømmelsen af Klipfisk og saa øvede som muligt i at sortere samme.

§ 2.

Overvrageren er deres Overordnede, og de ere hans Hjælpere ved Vragning af Fisk og Opsyn med Vejning og Indladning af Klipfisk og dens Stuvning i de Skibe, hvori den udføres. Han kalder dem til Arbejdet og fordeler dette imellem dem og har Overopsyn med Arbejdet.

De skulle være parate, naar han kalder dem, til Arbejde ved Vragning af Fisk.

Hvis de har i Sinde at blive borte fra Hjemmet i længere Tid, skulle de lade ham det vide forud.

§ 3.

De ere pligtige til at rette sig efter hans Ordrer og søge at gøre ham tilpas, naar de arbejde under hans Kommando.

§ 4.

Vragningen af Fisken skal foregaa paa den Maade, at to Vragere efterse Fisken, saaledes at 2 kunne give Attest for hele Ladningen, som hidtil har været Skik og Brug. Skulde det hænde under Arbejdet, hvad enten det er ved Eftersyn og Vragning af Fisken, Tilsyn med Vejningen, Indladningen eller Stuvningen ombord, at de er i Tvivl om et eller andet, eller et eller andet sker, hvorom han ikke har givet dem Ordrer eller Anvisninger, skulle de henvende sig til ham og modtage hans Ordrer om, hvorledes de har at forholde sig, men saafremt dette ikke kan lade sig gøre, skulle de selv afgøre Sagen paa bedste Maade og give ham Meddelelse om Sagen snarest muligt, og inden han udsteder Vragerattesten.

De skulle ogsaa henvende sig til ham og melde til ham, hvis nogen af Arbejderne, Besætningen eller andre, som har med Fisken at gøre, skulde handle imod hans Ordre.

§ 5.

Der tilkommer dem en Betaling af 65 Øre for hver Time, de arbejder,

hvad enten det er ved Sortering af Fisken eller Opsyn med sammes Vejning, Indladning eller Stuvning. Hvis Vragningen foregaar udenfor den autoriserede Handelsplads, regnes Betalingen for den Tid, som de er nødt til at være hjemmefra. Det er strængt forbudt dem at modtage nogensomhelst Godtgørelse eller Traktement, hvad Navn nævnes kan, fra dem, som eksportere Fisken, fra Kaptejnen eller Besætningen eller andre, som har noget at gøre med Fisken eller det Skib, hvorpaa Fisken skal udføres.

§ 6.

De, for hvem Fisken bliver vraget, betale dem deres Løn for Arbejdet ved Fisken. De skulle udstede en Regning over Arbejdslønnen og lade Overvrageren give den Paategning om, at den er rigtig, inden de præsentere samme til Udbetaling, som de selvfølgelig kan forlange med det samme i Kontanter.

§ 7.

Deres Hovedarbejde bestaar i Vragning af Fisk paa den Plads, hvor de er ansat. De er dog pligtige til at tage med Overvrageren til andre Pladser i dennes Distrikt, naar han anmoder dem om deres Assistance ved Vragning af Fisk. Det paahviler ogsaa Vrageren at udføre Overvragerens Arbejde, naar han af Overvrageren bliver opfordret dertil i dennes Forfald.

For Arbejde ved Vragning af Fisk uden for den Plads, hvor de er ansat, tilkommer der Fiskevrageren den samme Timebetaling, som § 5 omhandler, hvilken Betaling ogsaa beregnes for den Tid, som de bruge til Rejsen frem og tilbage, og desuden Kostpenge Kr. 1 pr. Dag og Rejseomkostninger ifølge Regning.

Hvis de paa Grund af Vejrforholdene blive opholdt paa disse Fiskevragningsrejser, tilkommer der dem Kr. 5 pr. Dag foruden Kostpenge.

Overvrageren udsteder deres Regninger, og disse skulle forelægges Politimesteren eller dennes Stedfortræder paa Pladsen til Afgørelse, hvis Parterne ikke blive enige.

§ 8.

De skulle underskrive en Edsformular om, at de med Paapasselighed og Nidkærhed vil udøve de Pligter, som paahvile dem og holde sig denne Instruks efterrettelige.

De er ogsaa pligtige til at finde sig i de Forandringer, som maatte blive foretaget i denne Instruks.

§ 9.

Herved er ophævet Instruks for Vragere i Reykjavik 12. Juli 1904 samt Instruks for Vragere i Isafjord af 14. Juli 1904.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af Dahl at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 10. s. M. valgtes Dahl, Olsen, Samuelsen, Nielsen og Winther. Den *28. August* afgav Udvalget (Ordfører: Nielsen) en *Udvalgsbetænkning*, der er vedhæftet som *Bilag 5*.

Ved Sagens *2. Behandling* den *1. September* betragtedes §§ 1 og 2 i Lovforslaget som vedtagne uden Afstemning.

§ 3 ligeledes med de af Udvalget foreslaaede Ændringer.

§ 4 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 5. Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 13 Stemmer mod 2, (nej stemte: Effersøe og Formanden, stemte ikke: Provsten, Johannesen, H. A. Djurhuus, Evensen, Winther og Thorkildshøj, fraværende: Patursson), og var derefter § 5 i Lovforslaget bortfaldet.

§§ 6—9 med de foreslaaede Ændringer betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 10. Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0, hvorefter § 10 i Lovforslaget betragtedes som bortfaldet.

Efter Afstemningen over § 5 betragtedes Udvalgets Forslag Punkt B. og C. som vedtagne uden Afstemning.

Udvalgets Forslag D. behandledes.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Den *4. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af Formanden:

Lovforslaget føres tilbage i dets oprindelige Skikkelse, dog at § 3 ændres som af Udvalget foreslaaet og § 5 formuleres saaledes:

»Vragerformændenes Diæter og Rejseomkostninger, og Vragernes Løn for deres Arbejde ved Vragningen bliver nærmere at bestemme i deres Arbejdsregulativer.

I Stedet for § 7, *2. og 3. Punktum*, der udgaar, sættes:

»I Regulativerne vil der være at træffe Bestemmelse om, hvorledes Omkostningerne skal afholdes.«

»Arbejdsregulativerne for Vragerformændene og Vragerne udsættes, indtil Loven er vedtaget, hvorfor Amtmanden anmodes om at udarbejde Forslag til næste Lagtingssamling.«

Ved *3. Behandling* den *5. September* betragtedes

§ 1 som vedtaget uden Afstemning.

§ 2 ligeledes.

§ 3 som vedtaget ved 2. Behandling sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 4 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 5 med Formandens Ændringsforslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 6 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 7 med Formandens Ændringsforslag sattes under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

§§ 8—10 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Endelig sattes Lovforslaget i dets Helhed saaledes ændret under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 22 Stemmer.

Herefter vare Punkterne B og C udsatte til næste Aar.

Udvalgets Forslag Punkt D sattes under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den *8. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 8. September 1911.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling haft til Behandling et af Amtmanden udarbejdet Forslag til Lov om Vragning af Fisk paa Færøerne.

Sagen blev henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, som den 28. f. M. afgav Betænkning, hvortil henvises. Af Betænkningen fremgaar det, at Udvalget har foreslaaet, at Diæter og Rejseomkostninger, som foraarsages af Vragerformændenes Rejser 10 km. eller derover fra den By, i hvilken de har Bopæl, for at foretage Vragning af Klipfisk til Eksport eller for at vejlede Folk med Hensyn til Behandlingen af Fisk i Stedet for som i Lovforslaget at skulle betales af vedkommende Eksportør eller af Amtsrepartitionsfonden, skal betales af samtlige Eksportører paa Øerne i Forhold til det Kvantum Klipfisk, enhver afskiber ifølge Vragerattest.

Ved Sagens 2. Behandling blev Lovforslagets enkelte Paragraffer vedtaget af Tinget med de af Udvalget foreslaaede Ændringer og Tilføjelser.

Imellem Sagens 2. og 3. Behandling indkom der et Ændringsforslag fra Formanden, gaaende ud paa at føre Lovforslaget tilbage til dets oprindelige Skikkelse, dog at § 3 ændres som af Udvalget foreslaaet, og at Vragerformændenes Diæter og Rejseomkostninger og Vragernes Løn for Arbejde ved Vragningen nærmere skal bestemmes i deres Arbejdsregulativer, hvor der ligeledes vil være at træffe Bestemmelse om, hvorledes Omkostningerne skal afholdes.

Et andet af 4 Medlemmer ved Sagens 3. Behandling indgivet Ændringsforslag om at ændre Ordene »Vragning« og »Vrager«, hvor disse forefindes, til henholdsvis »Syn« og »Synsmænd« naaede ikke at komme til Behandling, idet der ikke opnaaedes den i Forretningsordenen foreskrevne Majoritet derfor.

Efter at Formandens Ændringsforslag var vedtaget ved 3. Behandling, blev Lovforslaget, saaledes ændret, den 5. ds. ved Navneopraab enstemmig vedtaget med 22 Stemmer.

Idet man herved ærbødigst indsender det vedtagne Lovforslag og Udvalgsbetænkningen samt Sagens øvrige Dokumenter, skal man lige ærbødigst tillade sig at anbefale denne for Færøerne vigtige Sag til det høje Ministeriums videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *J. Z. Nielsen.*
Ordfører.

Joen Poulsen

X. Færøernes Deltagelse i Fiskeri- og Motor-Udstillingen og Fiskermødet i København 1912.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse af 3. Februar 1911 fra Komiteen for den skandinaviske Fiskeriudstilling m. m. i København 1912*:

Komiteen for den skandinaviske Fiskeriudstilling, internationale Motorudstilling og det 4. nordiske Fiskermøde i København 1912 anmoder herved det ærede Lagting om at interessere sig for og give Støtte til Deltagelse fra Færøerne i nævnte Udstillinger og Fiskermøde, idet man om Sagen tillader sig at oplyse:

Dansk Fiskeriforening, der med Statstilskud har ordnet Danmarks Deltagelse i Fiskeriudstillingerne i Marstrand 1904, Bergen 1907 og Trondhjem 1908, har taget Initiativet til Udstillingen. — Paa Finansloven er der foreslaaet bevilget indtil 70,000 Kr. til Statstilskud og en Garanti af 30,000 Kr. til Udstillingerne. — 5000 Kr. er allerede udbetalt til Forberedelse af Sagen, der i Henhold til vedlagte foreløbige Program*) nu er lagt i den dannede Bestyrelses og administrerende Komitees Haand.

For det øvrige Lands Vedkommende ordnes Deltagelsen i Udstillingen gennem de 124 Fiskeriforeninger, der hører ind under Dansk Fiskeriforening. Men da man ikke paa samme Maade har direkte Forbindelse med Færøerne, tillader man sig herved at henvende sig til det høje Lagting, der repræsenterer Færøernes Interesser som Helhed, idet man navnlig har tænkt sig, at det høje Ting vil foranstalte nedsat en særlig Komité, som kan virke for og lede Færøernes Deltagelse i Udstillingen.

Man vil gerne træde i direkte Forbindelse med en saadan eventuel Komité for Færøerne og yde den al Hjælp og Støtte samt give den alle fornødne Oplysninger om Sagen, ligesom man, efterhaanden som officielle Publikationer Udstillingerne og Fiskermødet vedrørende foreligger, vil tillade sig at tilstille saavel Lagtinget som den eventuelle færøske Komité disse.

Det er Meningen, at man i saa høj Grad som muligt vil søge at henlede Opmærksomheden paa det danske Fiskeri og danske Fiskeriprodukter, i hvilken Henseende man straks skal pege paa, at Udstillingen sikkert vil faa fyldig Tilslutning ikke blot hernede fra Danmark, men ogsaa fra de fjernere Landsdele Island og Grønland samt fra Sverige og Norge, og at den afholdes i selve Turist-Sæsonen, saa at den kan ventes besøgt af Turister i 10,000-vis fra Nabolandene foruden af Udstillerne i den internationale Udstilling m. v.

Endelig skal man bemærke, at man samtidig hermed har skrevet til Skipper- og Navigatørforeningen i Thorshavn samt til Rederforeningen sammesteds om Sagen samt ogsaa underrettet disse Foreninger om nærværende Henvendelse til det høje Ting.

*) Udelades her.

* * *

Endvidere fremlagdes en saalydende *Skrivelse*:

Til
Lagtinget.

Undertegnede Udvalg, der af Færøernes Skipper- og Navigatørforening er valgt til at virke for Færøernes Deltagelse i den skandinaviske Fiskeriudstilling i København 1912, tillader sig herved at gøre Lagtinget bekendt med, hvad der fra Udvalgets Side hidtil er foretaget til Forberedelse af Færøernes Deltagelse i Udstillingen.

Man har 13. April d. A. tilsendt Udstillingens Generalsekretær den i Afskrift hosfølgende Skrivelse*), der blandt andet indeholder Udvalgets Tanker om, hvad den færøske Udstilling skulde indeholde, og har derpaa faaet Svar i ligeledes medfølgende Skrivelse*) af 24. s. M.

Undertegnede Helms har dernæst paa Udvalgets Vegne rettet forskellige Forespørgsler til Fyrdirektøren om eventuelt Udlaan af Billeder eller Modeller af færøske Fyranlæg, til Vandbygningsdirektøren om eventuelt Udlaan af færøske Havneplaner m. v., og til Søkortarkivet om eventuelt Udlaan af Søkort, og har særlig udtalt Ønsket om at kunne faa udstillet Kopier af nogle interessante gamle Kort over færøske Farvande, der findes i Gengivelse i den af Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme i 1905 udgivne Bog: »Norges Fiskerier I. Norsk Havfisker«. Som Svar herpaa er modtaget de 3 hosfølgende Skrivelser*) (den ene i Ekstrakt-Afskrift) samt et Katalog*) over Søkortarkivets antike Kortsamling.

Udvalget har ikke villet gaa videre i sit Arbejde, førend Sagen i det Hele havde været forelagt Lagtinget, men er villigt til at stille alt det ovennævnte til Tingets Disposition eller til at virke videre for Sagen, eventuelt i Forbindelse med af Tinget udpegede Personer.

Vi skal tilføje, at en god, fyldig, kollektiv Udstilling fra Færøerne næppe vil kunne tilvejebringes uden et Tilskud af offentlige Midler.

Vi tillade os endvidere at pege paa, at det formentlig vilde være meget ønskeligt, om det gjordes muligt for mange færøske Fiskere at deltage i det i Forbindelse med Udstillingen planlagte skandinaviske Fiskermøde, men ogsaa hertil vil der kræves et ikke ringe Pengetilskud.

Erfaringen fra Fiskeriudstillingen og Fiskermødet i Trondhjem 1908 har dernæst belært os om, at det vilde være meget ønskeligt, om der ved Fastsættelse af Dampskibsfartplanerne for 1912 kunde tages noget Hensyn til Færingers Deltagelse i Fiskerimødet, eller at Mødets Tid kunde fastsættes under Hensyn til den færøske Dampskibsfartplan.

Det viste sig i 1908, at det paa Grund af Kommunikationsforholdene ikke var muligt for en eneste af de Færinger, der havde faaet Rejsehjælp, at komme til Trondhjem *under Mødet*, og de mistede derved al den Belæring, de netop under Mødet kunde have faaet. En enkelt tilbagebetalte endog den modtagne Rejsehjælp og opgav Rejsen, da Dampskibsforbindelsen var for ubekvem.

Det er af stor Vigtighed for færøske Deltagere i Mødet, at hele Rejsen frem og tilbage kan gøres paa c. 3 Uger med Ophold c. 8 Dage i København. En længere Tid vil formentlig kun faa Fiskere kunne undvære.

Det henstilles derfor, at det søges udvirket, enten at Udstillingsbestyrelsen berammer Fiskerimødet til en Tid, da der nylig er kommen Skib herfra, eller at der ved Fastsættelsen af Fartplanen tages fornødent Hensyn til Færingers Deltagelse i Fiskermøderne.

*) Udelades her.

Vi har allerede gjort Udstillingsbestyrelsen opmærksom paa det for Færinger vigtige i, at Fiskermødet afholdes paa en med Skibenes Ankomst og Afgang passende Tid.

Thorshavn, den 29. Juli 1911.

Chr. Helms. *J. M. Restorff.* *H. F. Johannesen.*

G. Johannesen. *Johs. Jacobsen.*

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *3. August* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til Budgetudvalget. Den *30. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Komiteen for den skandinaviske Fiskeriudstilling, internationale Motorudstilling og det 4. nordiske Fiskermøde i København 1912 har Lagtinget i en Skrivelse af 3. Februar d. A. modtaget en Anmodning om at interessere sig for og give Støtte til Deltagelse fra Færøerne i nævnte Udstillinger og Fiskermøde. Der udtales, at Komiteen navnlig har tænkt sig, at Tinget vil foranstalte nedsat en særlig Komité, som kan virke for og lede Færøernes Deltagelse i Udstillingen.

Komiteen har samtidig med at henvende sig til Lagtinget skrevet til Skipper- og Navigatørforeningen i Thorshavn samt til Rederiforeningen sammesteds om Sagen.

Førstnævnte Forening har nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer til at virke for Færøernes Deltagelse i Udstillingen m. v. Dette Udvalg har i en Skrivelse af 29. Juli d. A. givet Tinget forskellige Meddelelser om Sagen, hvortil man skal tillade sig at henvise.

Det af Foreningen nedsatte Udvalg erklærer sig villigt til at virke videre for Sagen, eventuelt i Forbindelse med Personer, der er udpegede af Tinget, og udtaler bl. a., at der udkræves Tilskud til Tilvejebringelse af en kollektiv Udstilling fra Færøerne og til færøske Fiskeres Deltagelse i det i Forbindelse med Udstillingen planlagte Fiskermøde.

Budgetudvalget maa anbefale Lagtinget at vælge 5 Mænd til sammen med det af Skipper- og Navigatørforeningen nedsatte Udvalg at danne en Komité for Færøernes Deltagelse i Udstillingen m. v.

Hvad angaar Tilskud kan man anbefale, at der ydes et Tilskud af økonomisk Fond til den kollektive Udstilling, hvilket man dog efter Fondens Status ikke bør sætte højere end 300 Kr. Derimod ser man sig ikke i Stand til at tiltræde en Bevilling af Lagtingets Midler til Fiskeres Deltagelse i Fiskermødet. Man anser det dog for heldigst, om der kunde blive ydet mindre bemidlede Fiskere fra Færøerne passende Understøttelse til at foretage en Rejse til Udstillingen og Fiskermødet.

Udvalget maa foreslaa Tinget at andrage Regeringen om at ville udvirke en Bevilling hertil af Statskassen i Lighed med, hvad der har været Tilfældet tidligere med Hensyn til:

1) Fiskeriudstillingen i Bergen i 1898 (jfr. Lagtingsberetningen for 1897, Side 31—33 og Finanslov for 1898—99 § 26 III. 15) 2) Fiskeriudstillingen i

Trondhjem i 1908 (jfr. Lagtingstidende for 1907, Side 62 og 67 samt Finanslov for 1908 og § 26 III. 61) 3) Udstillingen i Aarhus i 1909 (jfr. Lagtingstidende for 1908, Side 125—128 og Finanslov for 1909—10 § 26 III. 69).

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa følgende til Vedtagelse:

1. Lagtinget vælger 5 Mænd til sammen med det af Skipper- og Navigatørforeningen i Thorshavn nedsatte Udvalg paa 5 Medlemmer at danne en Komité til at virke for og lede Færøernes Deltagelse i den skandinaviske Fiskeriudstilling, internationale Motorudstilling og det 4. nordiske Fiskerimøde i København 1912.
2. Lagtinget bevilger af Færø Amts økonomiske Fond et Beløb paa 300 Kr. som Tilskud til Tilvejebringelsen af en kollektiv Udstilling fra Færøerne paa nævnte Fiskeriudstilling, hvilket Beløb stilles til Raadighed for den i Punkt 1 nævnte Komité.
3. Lagtinget andrager Justitsministeriet om, at der af Statskassen maa blive bevilget et Beløb paa 1000 Kr. til mindre bemidlede Færingers Rejse til den skandinaviske Fiskeriudstilling, internationale Motorudstilling og det 4. nordiske Fiskermøde i København 1912.
4. Hovedkomiteen underrettes om Lagtingets Vedtagelse.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *8. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges enstemmig med 22 Stemmer.

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 8. September 1911.

Til
Justitsministeriet.

Fra Komiteen for den skandinaviske Fiskeriudstilling, internationale Motorudstilling og det 4. nordiske Fiskermøde i København 1912 har Lagtinget i en Skrivelse af 3. Februar d. A. modtaget en Anmodning om at interessere sig for og give Støtte til Deltagelse fra Færøerne i nævnte Udstilling og Fiskermøde.

Efter at Sagen har været behandlet af et Udvalg, der har afgivet den hermed følgende Betænkning, har Lagtinget efter Udvalgets Forslag enstemmig med 22 Stemmer vedtaget følgende ved Sagens endelige Behandling den 8. d. M., nemlig:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen).

Lagtinget anbefaler det under Post 3 nævnte Andragende til det høje Ministerium.

Svenning Rytter. *Oliver Effersøe.*

Joen Poulsen.

XI. Deling af Næs og Gøte Sogns Kommune i to særskilte Kommuner.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes *Andragende*) fra Flertallet af Vælgerne i Gøte Sogn om, at Næs og Gøte Sogns Kommune maa blive delte i to særskilte Kommuner.*

Den *31. Juli* henviste Formanden Sagen til *det kommunale Udvalg.* Den *10. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skarð) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Lagtinget er der fra 128 Vælgere i Gøte Sogn indkommet en Skrivelse til Justitsministeriet, hvori der andrages om, at Sognet maa blive udskilt som særskilt Kommune, saa at Næs og Gøte Sognes Kommune maa danne to særskilte Kommuner.

Det er oplyst, at Valglisterne for 1910—11 udviser, at der i Gøte Sogn er 147 Personer, som ere berettigede til at deltage i Valg af Medlemmer til Forstanderskabet, og da Andragendet, som allerede nævnt, er underskrevet af 128 Vælgere samt anbefalet af det samlede Forstanderskab for Næs og Gøte Sognes Kommune, og da der i Sognet findes tilstrækkelige Kræfter til at forvalte en Kommunes Anliggender, og der ogsaa er andre Grunde, der taler for en Udskillelse, skal undertegnede Udvalg, der har faaet denne Sag til Behandling, herved tillade sig at foreslaa Tinget at vedtage:

1. Tinget anbefaler, at »Næs og Gøte Sognes Kommune« deles i 2 Kommuner, nemlig: 1) »Gøte Sogns Kommune« og 2) »Næs Sogns Kommune«.

*) Udelades her.

2. Medlemsantallet for Forstanderskabet for hver af de eventuelle nye Kommuner bliver 5, saaledes, at der bliver ingen særskilt Sognekommission i nogen af de nye Kommuner.

Ved Sagens *2. Behandling* den *12. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *15. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den *31. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 31. August 1911.

Til
Justitsministeriet.

Ved Lagtingets Sammentræden i Aar forelaa der til Behandling et Andragende til Justitsministeriet fra 128 Vælgere i Gøte Sogn om, at Næs og Gøte Sognes Kommune maa blive delt i to særskilte Kommuner.

Da langt over Halvdelen af samtlige Vælgere i Gøte Sogn har underskrevet Andragendet, da det samlede Forstanderskab for Næs og Gøte Sognes Kommune har anbefalet Udskillelsen, og da de Betingelser, som ifølge Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse kræves, for at Udskillelsen kan finde Sted, er fyldestgjorte, saa har Udvalget for de kommunale Sager, som har givet Betænkning i denne Sag, foreslaaet Tinget at anbefale, at Næs og Gøte Sognes Kommune deles i to Kommuner.

Den 10. August afgav Udvalget sin Betænkning, og da Sagen den 15. August var til endelig Behandling i Tinget, blev Udvalgets Forslag enstemmig vedtaget med 18 Stemmer.

I Henhold til det anførte og under Henvisning til Andragendet til Justitsministeriet og den i Sagen afgivne Betænkning samt andre denne Sag vedrørende Skrivelser, tillader man sig herved at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *Simun av Skarði,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget en saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 9. Oktober 1911.

Med Skrivelse af 7. f. M. — 1911 Nr. 934 — har Hr. Amtmanden hertil Indsendt Lagtingets Indstilling af 31. August d. A., hvori Tinget tilraader, at Næs og Gøte Sognes Kommune i Overensstemmelse med et af Flertallet af Vælgere i Gøte Sogn fremsat, af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende deles i 2 særskilte Kommuner.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet i Overensstemmelse med Deres i ovenanførte Skrivelse gjorte Indstilling i Medfør af Lov af 28. Februar 1872 § 1 bifalder, at den ansøgte Deling foretages saaledes, *at* de nye Kommuner benævnes »Gøte Sogns Kommune« og »Næs Sogns Kommune«, *at* Delingen træder i Kraft fra den 1. Oktober 1912 at regne, *at* der forinden vil af Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune være at gøre Forslag om Vilkaarene, paa hvilke Delingen skal foregaa og navnlig ogsaa med Hensyn til Delingen af bemeldte Kommunes Formue og Gæld, Rettigheder og Byrder, *at* den endelige Bestemmelse af disse Vilkaar overlades til Lagtinget, dog at der forinden gives den samlede Kommunes Beboere Lejlighed til at blive bekendt med Forslaget og til at fremkomme med eventuelle Indsigelser mod samme, samt *at* de fornødne Forstanderskabsvalg foretages i betimelig Tid før Udskillelsen efter nærmere Bestemmelse af Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune.

Bülow.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XII. Andragende fra Missionær Daniel J. Danielsen af Thorshavn om Kolportagebevilling.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 20. Juli 1911 med 1 Bilag*:

Ved at forelægge det ærede Lagting hosfølgende fra Justitsministeriet oversendte Andragende, hvori Missionær D. J. Danielsen af Thorshavn anholder om Kolportage-Bevilling til at forhandle Bibeler og andre kristelige Bøger paa

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 72.

Færøerne, skal jeg, næst at meddele, at der i Henhold til Lov for Færøerne om Kolportage-Bevilling af 16. Decbr. f. A. under 26. Januar d. A. er meddelt »Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark« og »Hitt føroyska bókmentafelagið« saadanne Bevillinger, henstille til Tinget at anbefale, at nærværende Andragende imødekommes.

* * *

Thorshavn, Færøerne, den 30. Marts 1911.

Til
Justitsministeriet.
København.

Undertegnede Missionær Daniel J. Danielsen af Thorshavn tillader mig herved allerærbødigst at andrage om Bevilling til at forhandle Bibler og andre kristelige Bøger ved Omførsel paa Færøerne i Henhold til Lov om Kolportagebevillinger af 16. December 1910. Jeg indgav til Færøernes Lagting i Fjor et saadant Andragende, men fik under 10. Septbr. f. A. hoslagte Svar. Da den i Fjor manglende Lovhjemmel nu er til Stede, og da der allerede er meddelt Kolportagebevillinger i Henhold til Loven, nærer jeg det Haab, at det høje Ministerium vil give mig den ansøgte Bevilling, for at jeg kan sættes i Stand til at fremme Udbredelsen af og dermed Kendskabet til den hellige Skrift og andre gudelige Værker.

Allerærbødigst

D. J. Danielsen.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*. Den *29. August* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 28. April d. A. har Justitsministeriet forlangt Lagtingets Betænkning i Anledning af et til Ministeriet indsendt Andragende fra Missionær D. J. Danielsen af Thorshavn om Kolportagebevilling til Forhandling af Bibler og andre kristelige Bøger. Amtet har ved Skrivelse af 20. Juli d. A. forelagt Sagen for Tinget og henstillet, at Andragendet imødekommes.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, kan anbefale, at der gives Bevilling til at ombære Bibler og andre kristelige Skrifter til Salg.

I Henhold til Lov Nr. 259 af 16. December f. A. er der alt udfærdiget 2 Kolportagebevillinger, nemlig for »Kirkelig Forening for indre Mission i Danmark« og for »Hitt føroyska bókmentafelagið«.

Det er ikke lykkedes Udvalget at komme til fuldstændig Klarhed over, hvilke Regler der sædvanlig følges ved Meddelelsen af saadanne Bevillinger. De fleste af de Bevillinger, Udvalget har kunnet faa fat i, ere, ligesom de to ovennævnte, givne til Selskaber, og det synes, som om Hensigten i hvert enkelt Tilfælde har været at støtte det Formaal, vedkommende Selskab arbejder for. Der har saaledes været meddelt lignende Bevillinger til »Det danske Bibelselskab«, »Diakonissestiftelsen«, Udvalget for Folkeoplysningens Fremme o. s. v.

Alle Bevillinger gælde kun for et bestemt afgrænset Tidsrum. — Naar Talen som her er om at meddele saadan Bevilling til en enkelt Person, forekommer det Udvalget, at Bevillingen nærmest bliver et Slags gratis Næringsbevis, og man har derfor haft nogen Betænkelighed ved at anbefale Sagen.

Loven indeholder imidlertid ikke nogen Antydning af, at Bevilling kun skal gives til Selskaber; Ministeriet har uden noget Forbehold tilstillet Lagtinget Sagen til Betænkning, og Amtmanden har henstillet, at Lagtinget anbefaler Sagen. Heraf mener Udvalget at kunne drage den Slutning, at det ikke strider imod almindelig Coutume at meddele slig Bevilling til en enkelt Person. Man tillader sig derfor at foreslaa Tinget at udtale, at dette ikke modsætter sig, at den ansøgte Bevilling meddeles. Udvalget formener nemlig, at der ikke er noget at udsætte paa Andragerens Person, ligesom der heller ikke kan haves imod ogsaa paa denne Maade at udbrede Bibelen (d. e. saadanne Bibler, som det iøvrigt er tilladt at sælge i Kongeriget) og »kristelige Bøger«. Hvad disse sidste angaar, mener man dog, at det bør udtales, at deres Indhold ikke maa stride imod Folkekirkens Lære. Man aufører dette, fordi det er bekendt, at Ansøgeren arbejder som Missionær for et udenfor Folkekirken staaende Trossamfund. Et Forhold som det omhandlede vil formentlig være i Overensstemmelse eller dog have Lighed med, hvad tidligere er sket ved lignende Bevillinger, jfr. Bevilling af 7. December 1892 for »Den danske Folkeforenings Udvalg for Folkeoplysningens Fremme«. (Ministerialtidende 1893, Side 42). Med Hensyn til Bevillingens Varighed formener man, at den i Lighed med, hvad der er sket ved de 2 forannævnte, sættes til Udgangen af Aar 1916.

I den under 26. Januar d. A. udfærdigede Kolportagebevilling for »Hitt føroyska Bókmentafelagið« findes optaget en Fortegnelse over, hvilke Skrifter Selskabet er berettiget til at lade ombære og forhandle; det samme bør formentlig være Tilfældet i den her omhandlede Bevilling, der iøvrigt bør indeholde de samme Vilkaar som de to tidligere i Henhold til Loven af 16. December f. A. meddelte Bevillinger.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

> Lagtinget har intet at erindre imod, at der meddeles Missionær D. J. Danielsen af Thorshavn Tilladelse til ved Omførsel at forhandle Bibler og andre kristelige Bøger paa Færøerne paa Betingelse af, at Bøgerne nævnes i Bevillingen, og at deres Indhold ikke staar i Modstrid til Folkekirkens Lære, og iøvrigt paa samme Vilkaar, der ere foreskrevne i de to under 23. og 26. Januar d. A. i Henhold til Lov af 16. December 1910 givne Bevillinger, med de Ændringer, der følge af, at Bevillingshaveren personlig vil forhandle Skrifterne.

Den *30. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Dam* til Udvalgets Forslag:

Principaliter:
Ordene fra: »paa Betingelse« til »og iøvrigt« udgaa.
Subsidiært;
Ordene fra: »og at deres« til »Folkekirkens Lære« udgaa.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *31. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden*:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

Lagtinget kan anbefale, at der gives Missionær D. J. Danielsen af Thorshavn Tilladelse til ved Omføring at forhandle Bibler og andre kristelige Bøger paa Færøerne, for saa vidt som det i den øvrige Del af Riget sker, at der gives enkelte Personer saadanne Bevillinger, dog paa Betingelse af, at Bøgerne nævnes i Bevillingen eller senere blive godkendte af Ministeriet og iøvrigt paa saadanne Vilkaar, der ere foreskrevne i de 2 tidligere givne Bevillinger.

hvorefter Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved 3. *Behandling* den *4. September* sattes Dams principale Ændringsforslag først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 3 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Formandens Ændringsforslag sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0, hvorefter saavel Dams subsidiære Ændringsforslag som Udvalgets Forslag var bortfaldet.

Den *6. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 6. September 1911.

Til
Justitsministeriet.

Amtmanden over Færøerne har ved Skrivelse af 20. Juli d. A. forelagt Lagtinget det høje Ministeriums Skrivelse af 28. April d. A., hvorved Lagtingets Betænkning udbedes angaaende et Andragende, hvori Missionær D. J. Danielsen af Thorshavn anholder om Kolportagebevilling.

Sagen blev efter en 1. Behandling i Tinget henvist til et Udvalg, som afgav vedlagte Udvalgsbetænkning (Bilag 1). Til Sagens 2. Behandling fremkom fra et Medlem af Tinget (Dam) saavel et principalt som et subsidiært Ændringsforslag (Bilag 2). Endvidere fremkom et Ændringsforslag fra Formanden (Bilag 3).

Ved Sagens 3. Behandling den 4. ds. bortfaldt Dams principale Forslag paa Grund af manglende Tilslutning, hvorefter Formandens Forslag vedtoges med 16 Stemmer. Herefter var saavel det subsidiære Ændringsforslag som Udvalgets Forslag bortfaldet.

Lagtingets Vedtagelse er herefter saalydende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Formandens Ændringsforslag.)

Vedlæggende det omhandlede Andragende fra Hr. Danielsen (Bilag 4) og henvisende til Sagens Akter, undlader Lagtinget ikke herved ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Overvejelse.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen,*
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

XIII. Tillæg til Havnereglement for Midvaag.*)

Den 1. *August* fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune.
Sandevaag, den 25. Juli 1911.

Forstanderskabet har D. D. enstemmig vedtaget følgende Forslag om Tillæg til Bekendtgørelse af 13. Januar 1910 om Havnereglement for Midvaag.

Til § 2, næstsidste Stykke, føjes følgende Bestemmelse:

»Af enhver Fortøjningstømme, der udlægges eller allerede er udlagt i Midvaag Havn, betales 3 Kr. aarlig, hvad enten Tømmen holdes oppe eller ikke.«

Foranstaaende Forslag anmodes Lagtinget velvilligt om at indstille til Justitsministeriets Approbation.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Fmd.

Til
Færøernes Lagting.

---

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 44.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *4. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *det kommunale Udvalg.* Den *10. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skarð) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er der henvist en Skrivelse fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegæles Kommune. I Skrivelsen anmodes Lagtinget om at indstille til Justitsministeriets Approbation et Forslag om Tillæg til Bekendtgørelse af 13. Januar 1910 om Havnereglement for Midvaag, hvilket Forslag enstemmig er vedtaget af Forstanderskabet.

Udvalget maa give den af Forstanderskabet foreslaaede Tilføjelse til Havnereglementet for Midvaag sin Tilslutning og skal derfor tillade sig at foreslaa Tinget at vedtage:

Lagtinget anbefaler, at der i Havnereglementet for Midvaag § 2, næstsidste Stykke, imellem næstsidste og sidste Punktum indsættes følgende Bestemmelse:

»Af enhver Fortøjningstømme, der udlægges eller allerede er udlagt i Midvaag Havn, betales 3 Kr. aarlig, hvad enten Tømmen holdes oppe eller ikke.«

Ved Sagens *2. Behandling* den *12. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *15. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Den *1. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 1. September 1911.

Til

Justitsministeriet.

Fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune er der til Lagtinget i indeværende Samling indkommet et Andragende med Forslag om Tillæg til Bekendtgørelse af 13. Januar 1910 om Havnereglement for Midvaag, hvilket Forslag Forstanderskabet anmoder Lagtinget om at indstille til Justitsministeriets Approbation.

Udvalget for de kommunale Sager, som denne Sag blev henvist til, afgav den 10. August sin Betænkning og foreslog Tinget at vedtage:

Lagtinget anbefaler, at der i Havnereglementet for Midvaag, § 2, næstsidste Stykke, mellem næstsidste og sidste Punktum indsættes følgende Bestemmelse:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen).

Ved Sagens endelige Behandling i Tinget, blev Udvalgets Forslag enstemmig vedtaget, og man skal derfor i Henhold hertil, samt under Henvisning til Forstanderskabets Andragende, ærbødigst indstille denne Sag til Justitsministeriets Approbation.

Svenning Rytter. *Simun av Skarði,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.
København, den 24. Oktober 1911.

At Justitsministeriet i Anledning af det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 4. f. M. — 1911 Nr. 933 — hertil indsendte af Lagtinget anbefalede Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune, under Dags Dato har udfærdiget Bekendtgørelse om Forandring i § 2 i det af Justitsministeriet under 13. Januar 1910 stadfæstede Havnereglement for Midvaag gaaende ud paa, at der af enhver Fortøjningstømme, der udlægges i Havnen, betales 3 Kr. aarlig, det skal man herved meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse, idet tilføjes, at Bekendtgørelsen vil blive indrykket i Lovtidende, og at et Særtryk af samme vil blive eftersendt.

P. M. V.

Rentzmann.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XIV. Spørgsmaal om Bortfald af Statskassens Tilskud til „Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug“ og „Suderø Fiskeriforsikring“.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 6. Juli 1911 med 1 Bilag*:

Under 15. Juni d. A. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Ved at tilbagesende den med Amtets Skrivelse af 24. Novbr. f. A. indsendte Sag angaaende eventuelt Bortfald af de paa Finanslovens § 20 — V. — E. opførte Tilskud til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring«, skal man, efter at Sagen har været forelagt Finanslovkommissionen, til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at man ikke mener at burde søge Bevillingen ophævet indenfor den Periode, for hvilken den oprindelig er bestemt til at gælde, hvorimod man maa anmode om, at der fra det i indeværende Sommer sammentrædende Lagting indhentes en fornyet Betænkning angaaende, hvorvidt Bevillingen bør søges fornyet efter Periodens Udløb, hvilken Betænkning med en Udtalelse fra de paagældende Forsikringsforeninger og Hr. Amtmandens egne Udtalelser derefter forventes indsendte hertil.«

Ved at meddele foranstaaende og idet man vedlægger en Afskrift af Amtets Skrivelse af 24. November f. A. skal man udbede sig en Udtalelse fra Lagtinget efter den ved ovenstaaende dertil givne Foranledning.

* * *

Afskrift

af

Færø Amts Skrivelse til Justitsministeriet af 24. November 1910.

Efter at Lagtinget har behandlet Justitsministeriets Skrivelse af 16. August d. A. (F. J. XI. 32), angaaende det af Finanslovkommissionen i Skrivelse af

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 57.

4. Juli d. A. fremsatte Forslag om Bortfald af de paa Finanslovens § 20. V. E. opførte Tilskud til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring«, har Tinget afgivet den med Bilag hosfølgende Betænkning af 24. September d. A. over Sagen. Lagtinget har herefter udtalt, at det mener, at det ikke vil være rigtigt at lade Statens Tilskud til de nævnte Forsikringsforeninger bortfalde, idet Tinget iøvrigt har henvist til den i Sagen afgivne Udvalgsbetænkning.

Jeg har derefter indhentet de med Bilag hosfølgende Erklæringer*) af 31. f. M. og 18. d. M. fra de paagældende Foreninger. Af de medfølgende Afskrifter af Regnskaberne fremgaar Foreningernes Udvikling formentlig tilstrækkelig tydeligt til, at man paa Grundlag deraf kan danne sig et objektivt, begrundet Skøn over, hvor vidt de endnu kunne siges at trænge til Statstilskud. Det vil heraf ses, at den samlede indtegnede Forsikringssum har udgjort:

1894.....	210,000 Kr.
1899.....	411,550 —
1904.....	684,700 —
1909.....	1,286,400 —

Præmien har nominelt været 3 pCt., men en betydelig Del deraf er godskrevet Interessenterne som Bonus, saa at den virkelige Præmie har været adskilligt lavere.

De egentlige Administrationsudgifter udgjorde i Aaret 1909 tilsammen 5280 Kr. 97 Øre, og da Statstilskudet udgjorde 3500 Kr. (heri ikke medregnet det til »Suderø Fiskeriforsikring« udbetalte Statstilskud af 2000 Kr., beregnet til delvis Dækning af Risikoen ved Forsikring af *Motorfartøjer*), have Foreningerne af egne Midler afholdt en Administrationsudgift af 1780 Kr. 97 Øre. I Forhold til den nuværende Forsikringssum udgør Statens Tilskud c. 2,7 pro mille. Medens det herefter næppe kan antages, at Statstilskudets Bibeholdelse vil have væsentlig Betydning for Foreningens Eksistens, kan der formentlig ikke helt ses bort fra de af Lagtingsudvalget fremsatte Betragtninger, og jeg skal derfor tillade mig tjenstligst at henstille, om der vil findes tilstrækkelig Anledning til at foreslaa det for Tiden ydede Statstilskud ophævet allerede nu, eller om det ikke maatte findes rettere at lade Lagtinget faa Lejlighed til paany at tage Sagen under Overvejelse i dets næste ordinære Samling, eventuelt paa Grundlag af en Udtalelse fra det høje Ministerium om sammes Stilling til Sagen.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den *2. s. M.* valgtes: *Johannesen*, *Poulsen* og *Nielsen*. Den *1. September* afgav Udvalget (Ordfører: Nielsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Skrivelse af 15. Juni d. A. har Justitsministeriet anmodet Amtmanden over Færøerne om at indhente Lagtingets Betænkning om, hvorvidt de paa Finanslovens § 20 — V. — E. opførte Tilskud til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring« paa ialt 3500 Kr. bør genbevilges fra 1. April 1913 at regne.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat for at afgive Betænkning over Sagen, skal tillade sig at anføre følgende:

*) Udelades her.

Lagtinget havde Sagen til Behandling i Fjor, og efter Forslag fra Udvalget vedtog Lagtinget enstemmig med 18 Stemmer at udtale overfor Justitsministeriet, at det mente, at det ikke vilde være rigtigt at lade det ommeldte Tilskud bortfalde (se Lagtingstidende for 1910, Pag. 57—60).

Af et blandt Sagen værende Bilag, nemlig Afskrift af Amtets Skrivelse af 24. November f. A. til Justitsministeriet, fremgaar det, at der i 1909 var indtegnet en samlet Forsikringssum i begge Foreningerne paa 1,286,400 Kr., og at Administrationsudgifterne i samme Aar beløb sig til 5280 Kr. 97 Øre, hvoraf Statstilskudet udgjorde 3500 Kr. Foreningerne have altsaa af egne Midler afholdt en Administrationsudgift af 1780 Kr. 97 Øre. Den 31. December 1910 havde Administrationsfonden i »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« en Beholdning paa 7194 Kr. 33 Øre. Regnskabet for »Suderø Fiskeriforsikring« for 1910 er endnu ikke bleven offentliggjort, men ifølge Regnskabet for 1909 havde denne Forenings Administrationsfond den 31. December s. A. en Beholdning paa 4199 Kr. 41 Øre.

Af foranstaaende vil det formentlig fremgaa, at det ikke kan siges at være en ligefrem Betingelse for Foreningernes Eksistens vedblivende at erholde det paagældende Statstilskud. Men da de faktiske Forhold meget hurtig kunne forrykkes ved pludselig indtræffende Skader og Forlis, mener Udvalget det ikke tilraadeligt at anbefale Lagtinget, at Statstilskudet skal bortfalde. Man maa nemlig erindre, at det er et meget farefuldt Fiskeri, der foregaar med vore Kuttere, der tilmed hovedsagelig ere ældre og som Følge deraf mindre modstandsdygtige Fartøjer. Et eneste alvorligt Uvejr kan medføre saa skæbnesvangre Følger for Assuranceforeningerne, af der for disse let kan blive Tale om Berettigelse til langt større Statstilskud end det, de nu har. Allerede i Aar er der indtruffet et totalt Forlis, ved at Kutter »Vigil Star« er forlist ved Island, medens et andet Fartøj »Orion« har paadraget sig betydelig Skade ved Tab af Mast og Sejl m. m.

Fiskeri er jo Færøernes Hovederhverv, og Udvalget kan ikke tilraade, at dette støttes med mindre Statstilskud end hidtil. Snarere kunde der være Anledning til at gaa den modsatte Vej og forhøje Statens Tilskud til Fiskeriernes Ophjælp.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at vedtage følgende Svar paa Justitsministeriets Henvendelse:

1. Lagtinget mener, at det ikke vil være rigtigt at lade Statens Tilskud til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring« bortfalde.
2. Tinget henviser til de i Sagen af vedkommende Udvalg i Fjor og i Aar afgivne Betænkninger.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Poulsen*:

I Stedet for Udvalgets Forslag 1. og 2. sættes;

Da Forholdene for Tiden er ret gunstige med Hensyn til Fiskeriforsikringsforeningernes økonomiske Forhold, kan Lagtinget anbefale, at man forsøgs-

vis lader de paa Finansloven opførte Beløb udgaa fra 1. April 1913, idet man dog kun afgiver denne Udtalelse under den Forudsætning, at Beløbet paany vil blive søgt bevilget, hvis Forholdene skulde gøre det fornødent.

Ved *3. Behandling* den *8. September* sattes Ændringsforslaget først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Udvalgets Forslag sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Den *9. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 9. September 1911.

Til
Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 15. Juni d. A. har Justitsministeriet anmodet Amtmanden over Færøerne om at indhente Lagtingets Betænkning om, hvorvidt de paa Finanslovens § 20—V—E— opførte Tilskud til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring« paa ialt 3500 Kr. aarlig bør søges genbevilget fra 1. April 1913 at regne.

Det Udvalg paa 3 Medlemmer, der blev nedsat i Sagen, har under 31. f. M. afgivet Betænkning, hvortil henvises.

Mellem Sagens 2. og 3. Behandling indkom et Ændringsforslag fra Poulsen, gaaende ud paa, at Lagtinget skulde anbefale, at man forsøgsvis skulde lade de paa Finansloven opførte Beløb udgaa fra 1. April 1913, idet man dog kun skulde afgive denne Udtalelse under den Forudsætning, at Beløbet paany vilde blive søgt bevilget, hvis Forholdene skulde gøre det fornødent.

Dette Ændringsforslag blev ikke vedtaget, idet der kun afgaves 5 Stemmer derfor.

Ved Sagens 3. Behandling den 7. ds. blev Udvalgets saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Idet man fremsender den i Sagen afgivne Betænkning tilligemed Sagens øvrige Dokumenter, skal man ærbødigst tillade sig at anbefale Sagen til Ministeriets velvillige Overvejelse.

Svenning Rytter. *J. Z. Nielsen.*
Ordfører.

Joen Poulsen.

XV. Om Statstilskud til Navigationsundervisning og Undervisning i Motorlære.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes *følgende Skrivelse fra Amtet af 20. Juli 1911*:

Hermed skal man under Henvisning til Tingets Vedtagelse i Samlingen 1910 angaaende Tilskud til Navigationsundervisning og Kursus i Motorlære forelægge det ærede Lagting Afskrift af Justitsministeriets Skrivelse**) af 23. Febr. d. A. og af de dermed fulgte Skrivelser**) af 5. Januar d. A. fra Navigationsdirektøren og af 12. s. M. fra Konsulenten i Sager angaaende Dampskibstilsynet, samt af Justitsministeriets Skrivelser**) af 14. Marts og 8. April d. A., hvori meddeles, at der paa Finansloven for Finansaaret $19^{11}/_{12}$ er bevilget til Justitsministeriets Disposition til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære, saavel theoretisk som praktisk paa Færøerne et Beløb af 2000 Kr. Man vedlægger derhos 2 fra Lederne af de herværende Navigationskursus modtagne Skrivelser**) angaaende Etablering af Kursus i Motorlære. Da det imidlertid forinden der træffes endelig Bestemmelse om Anvendelse af det saaledes bevilgede Beløb, som udtalt i Justitsministeriets Skrivelse af 23. Febr. d. A., vil være hensigtsmæssigt at afvente de Erfaringer, som ville blive gjorte ved de der ommeldte Kursus i Motorlære, som agtes oprettet i Henhold til Lov Nr. 116 af 12. April d. A., skal man henstille til Tinget, at anbefale, at der i Aar intet uddeles til de ommeldte Kursus, men at det henstilles til Justitsministeriet at søge den i Aar givne Bevilling optaget som en staaende Bevilling paa Finansloven for de følgende Aar og at det nu bevilgede Beløb til sin Tid eventuelt efter Genbevilling maa anvendes til Indkøb af Undervisningsmateriel, der kan udlaanes til de vordende Kursusbestyrere.

Saafremt Tinget ikke skulde billige ovenstaaende Indstilling, undlader jeg ikke at henlede Opmærksomheden paa § 5 i Anordning Nr. 151 af 16. Juni d. A., hvori indeholdes de Krav, der stilles til Eksaminanderne i Motorpasserprøve.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *3. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*. Den *2. September* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Under Henvisning til Lagtingets Vedtagelse i 1910 angaaende Tilskud til Navigationsundervisning og Kursus i Motorlære, (se Lagtingstidende 1910, Side 3), har Amtmanden ved Skrivelse af 20. Juli d. A. forelagt Tinget Afskrift af Justitsministeriets Skrivelse af 23. Februar d. A. og de dermed fulgte Skrivelser af 5. Januar d. A. fra Navigationsdirektøren og af 12. s. M. fra Konsulenten i

*) Se Lagtingstidende 1910, Side 3.

**) Udelades her.

Sager ang. Dampskibstilsynet, samt af Justitsministeriets Skrivelser af 14. Marts og 8. April d. A., hvori meddeles, at der paa Finansloven for Finansaaret $19^{11}/_{12}$ er bevilget til Justitsministeriets Disposition til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære, saavel theoretisk som praktisk, paa Færøerne et Beløb af 2000 Kr. Endvidere har Amtmanden bilagt Sagen med 2 fra Ledere af herværende Navigationskursus modtagne Skrivelser angaaende Etablering af Kursus i Motorlære.

Ved Justitsministeriets Skrivelse af 23. Februar d. A. kommuniceres samme Ministeriums Skrivelse af s. D. til Folketingets Finansudvalg ang. Optagelse paa Finansloven af den ommeldte Bevilling paa 2000 Kr. Der udtales heri, »at der næppe er særlig stor Udsigt til, at der foreløbig vil kunne demitteres Elever til Styrmandseksamen fra noget færøsk Navigationskursus, medens der derimod nok i en nærmere Fremtid vil kunne oprettes Motorkursus paa Færøerne, med Hensyn til hvis nærmere Indretning der dog bør tages fornødent Hensyn til de Erfaringer, man formentlig vil indvinde ved de Kursus, der agtes oprettede i Henhold til det for Rigsdagen forelagte Lovforslag om Eksaminer for Skibsmaskinister«. Disse Udtalelser ses at være i Samklang med, hvad der er udtalt af Navigationsdirektøren og Konsulenten i Sager angaaende Dampskibstilsynet.

Justitsministeriets Skrivelse af 14. Marts er Svar paa et Andragende fra Skibsfører Andreas Jens Pauli Andreasen af Thorshavn og meddeler, at der ikke kan bevilges Statstilskud til et Kursus, hvorpaa han forbereder til Fiske- og Sætteskipperprøven. Skrivelsen af 8. April d. A. indeholder Meddelelse om den nævnte Bevilling.

Amtmanden har i Tilslutning til Justitsministeriets ovennævnte Skrivelse af 23. Februar d. A. udtalt, at det vil være hensigtsmæssigt at afvente de Erfaringer, som ville blive gjorte ved de der omhandlede Kursus i Motorlære, som agtes oprettede i Henhold til Lov Nr. 116 af 12. April d. A. og henstillet til Lagtinget at anbefale, at der i Aar intet uddeles til de ommeldte Kursus; men at det henstilles til Justitsministeriet at søge den i Aar givne Bevilling optaget som staaende Bevilling paa Finansloven for de følgende Aar, og at det nu bevilgede Beløb til sin Tid, eventuelt efter Genbevilling, maa anvendes til Indkøb af Undervisningsmateriel, der kan udlaanes til vordende Kursusbestyrere. Saafremt Lagtinget ikke skulde billige ovenstaaende Indstilling, henleder Amtmanden Opmærksomheden paa § 5 i Anordning Nr. 151 af 16. Juni d. A., hvori indeholdes de Krav, der stilles Eksaminanderne i Motorprøve.

Udvalget kan slutte sig til Amtmandens ovennævnte Henstilling, og det saa meget mere, som det er Udvalget bekendt, at den Person, som de ommeldte Kursusledere efter de fra dem modtagne Skrivelser have tænkt at engagere til at give Undervisning i Motorlære, for Tiden opholder sig udenfor Færøerne og ikke kan ventes at komme tilbage til at deltage i Undervisningen i den kommende Vinter.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Tinget anbefaler, at der i Aar intet uddeles til de ommeldte Kursus, men henstiller til Justitsministeriet at søge den i Aar givne Bevilling optaget som en staaende Bevilling paa Finansloven for de følgende Aar og at det nu bevilgede Beløb til sin Tid, eventuelt efter Genbevilling, maa anvendes til Indkøb af Undervisningsmateriel, der kan udlaanes til de vordende Kursusbestyrere.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *8. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den *9. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 9. September 1911.

Til

Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 20. Juli d. A. har Amtmanden over Færøerne paany forelagt Lagtinget en af dette i 1910 behandlet Sag angaaende Tilskud til Navigationsundervisning og Kursus i Motorlære ledsaget med forskellige Bilag, hvoriblandt det høje Ministeriums Skrivelser af 23. Februar, 14. Marts og 8. April d. A. vedrørende denne Sag.

Ved 1. Behandling i Tinget blev Sagen henvist til et Udvalg, der afgav medfølgende Udvalgsbetænkning med et saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen).

Dette Forslag blev ved Sagens 3. Behandling, den 8. ds., enstemmig vedtaget med 19. Stemmer.

Under Henvisning til den nævnte Udvalgsbetænkning og Sagens øvrige Akter tillader man sig herved ærbødigst at fremsende denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Overvejelse.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen.*

J. Z. Nielsen.

XVI. Statstilskud til Havneanlæg.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 14. Juli 1911*:

Under 15. f. M. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Efter at Justitsministeriet efter Modtagelse af Amtets Skrivelse af 26. November f. Aar angaaende Sagen om Forbedring af de færøske Havneforhold paany har brevvekslet med Ministeriet for offentlige Arbejder, skal man ved at tilbagesende Hr. Amtmanden Sagen, bilagt med det ved sidstnævnte Ministeriums Skrivelse**) af 2. ds. yderligere fremkomne, anmode Dem om at indhente Lagtingets fornyede Erklæring i Sagen, hvorefter denne med Deres egne Ytringer paany forventes indsendt hertil.

Det bedes derhos oplyst, hvor stort Tilskud Thorshavns Kommune vil give alene til Anlæg af østre Ydermole.«

Ved at meddele foranstaaende skal man udbede sig den omtalte Erklæring fra Lagtinget.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *5. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *7. s. M.* valgtes: *Effersøe, Poulsen, Samuelsen, Winther* og *Michelsen*. Den *6. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) en *Udvalgsbetænkning*, der er vedhæftet som *Bilag 9*.

Ved Sagens *2. Behandling* den *9. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *11. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag* til Udvalgets Forslag af *Nielsen, Skaalum, Skarð* og *Hentze*:

Som nyt Indstillingspunkt 3 sættes:

Indstillingspunkt 2 skal forstaas saaledes, at Regeringen skal have frit Valg til efter eget Skøn paa det kommende Aars Finanslov at foreslaa Bevilling til en eller flere af de i Indstillingspunktet omtalte Havne, hvis de ikke menes at kunne fremmes samtidig.

Ændringsforslaget blev taget tilbage.

---

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 1.

**) Udelades her.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 1 *(nej stemte*: Dam; *stemte ikke*: Jacobsen).

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting,
Thorshavn, den 11. September 1911.

Til
Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 15. Juni d. A. til Amtmanden over Færøerne har det høje Ministerium anmodet Amtmanden om paany at forelægge Sagen om Forbedring af de færøske Havneforhold for Lagtinget i dets indeværende Samling.

Sagen blev af Lagtinget henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, som den 6. dennes afgav sin Betænkning.

Under Sagens 3. Behandling blev der af 4 Medlemmer stillet et Ændringsforslag, som imidlertid blev taget tilbage under Forhandlingerne.

Udvalgets Forslag vedtoges derefter med 20 Stemmer, idet 1 Medlem stemte imod og 1 Medlem stemte ikke.

Idet Lagtinget nu paany indsender denne Sag, skal man under Henvisning til det iøvrigt fremkomne paa det varmeste anbefale denne saa vigtige Sag til det høje Ministeriums Velvilje.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

J. Z. Nielsen.

XVII. Sagen angaaende Anlæg af Kørevej Skopen—Sand med Arm til Trødum.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 14. Juli 1911:*

Justitsministeriet har under 29. f. M. tilskrevet Amtet saaledes:

»Efter at Justitsministeriet paa den ved Amtets Skrivelse af 24. November f. A. angaaende Anlæg af en Landevej Skopen—Sand med Arm til Trødum dertil givne Foranledning havde tilskrevet Ministeriet for offentlige Arbejder, har man fra samme modtaget den hosfølgende Skrivelse af 15. d. M. med ligeledes følgende Bilag**).

Under Henvisning til det saaledes fremkomne, særlig til det i Vandbygningsdirektørens Erklæring af 17. Marts d. A.**) udtalte angaaende de nødvendige Ingeniørarbejder, skal man, idet man vedlægger Sagens ældre Akter, anmode om, at der maa blive indhentet en fornyet Udtalelse fra Lagtinget, navnlig med Hensyn til den mulige Kombination af nærværende Sag og den Amtet med Skrivelse af 15. d. M. tilbagesendte Sag angaaende eventuelle Havneanlæg.

Det tilføjes, at Ministeriet maa forbeholde sig sin Stilling med Hensyn til Spørgsmaalet om det Tilskud, Staten vil kunne yde til Anlægget, der ved Finansloven for Finansaaret 1910—11 § 26 — III — Nr. 54 er fastsat til $^{3}/_{4}$ af 34,300 Kr. + 2700 Kr. eller 27,750 Kr., eventuelt vil kunne beregnes efter det Beløb, der medgaar til Anlægget, selv om det maatte overstige 37,000 Kr., hvorved bemærkes, at Ministeriet i hvert Fald ikke uden yderligere finansiel Hjemmel anser sig for bemyndiget til at anvende noget Beløb til Anlægget udover de ommeldte 27,750 Kr., og saaledes ikke er enigt i det i Amtets ovennævnte Skrivelse af 24. November f. A. om Bevilingens Forstaaelse udtalte.«

Ved at meddele foranstaaende skal man udbede sig den ommeldte Udtalelse fra Lagtinget.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *4. August* vedtoges det efter Forslag af Hentze at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *5. s. M.* valgtes: *Effersøe, Johannesen, Olsen, Hentze* og *Paturssen.* Den *25. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 33.

**) Udelades her.

Udvalgsbetænkning.

I sidste ordinære Samling rettede Lagtinget en Henvendelse til Justitsministeriet med Hensyn til det ovennævnte Vejanlæg; jfr. Lagtingstidenden for 1910, Side 33—39.

I Anledning heraf har Justitsministeriet, under Henvisning til hvad der er fremkommet ved Sagens nu foretagne Behandling i Ministeriet for offentlige Arbejder, anmodet om en fornyet Udtalelse fra Lagtinget, navnlig med Hensyn til den mulige Kombination af nærværende Sag og Sagen angaaende eventuelle Havneanlæg.

Paa Grundlag af det, der er fremkommet, siden Sagen behandledes i Lagtinget ifjor, kan der formentlig ikke fremføres væsentlige nye Betragtninger eller gives nye Oplysninger af videre Betydning. Derimod kan Lagtinget paapege de forskellige Punkter, der maa afgøres, inden Sagen kan ventes løst.

Først og fremmest maa det bringes til Klarhed, hvor meget Vejanlægget kan beregnes at ville koste, naar alle Udgifter medregnes. Det fremgaar klart af Sagen, at de Beregninger, der have dannet Grundlaget for den i 1910—11 givne Bevilling paa Finansloven til Vejanlægget, ikke holde Stik, idet Overslaget har været for lavt. Saavel af Hensyn hertil som af andre Grunde er det nødvendigt, at der foretages en detailleret Anlægsundersøgelse med Beregning vedrørende Vejprojektet.

Dernæst maa man faa Rede paa, hvorledes Statens Tilsyn med Vejanlæggets Udførelse skal være, hvad Tilsynet vil koste, og hvem der skal betale det. Man antager, at Anlægget bringes til Udførelse ved, at det bortliciteres af Sognet i bestemte Partier til Sognets Beboere, som udføre Arbejdet under Tilsyn af en af Regeringen ansat Fagmand (en paalidelig Vej-Formand); jfr. Færø Amts Skrivelse af 24. November 1910 (Bilag).

Endelig maa Sognet faa Besked om, hvorvidt det kan faa de Arealer af Statens og Sandø Præstekalds Jorder, som der haves Brug for til Vejanlægget, overladte uden Godtgørelse. Under Hensyn til den store Betydning, som Vejanlægget har for de paagældende Jorder, kan man antagelig vente, at Forstanderskabets Andragende med Hensyn hertil vil blive imødekommet.

Med Hensyn til de Erklæringer, der foreligge fra Overvejinspektøren og fra Vandbygningsdirektøren, skal man bemærke følgende:

Overvejinspektøren anser det for nødvendigt, at der foretages en ny Undersøgelse angaaende Vejprojektet med en nærmere Angivelse af Vejlinien, og at et nyt Overslag udarbejdes.

Overvejinspektøren mener derhos, at det vil være rigtigst at tilraade Amtet straks at ansætte i Amtets Tjeneste en teknisk kyndig Mand, som kan være Amtets Tekniker, foretage Undersøgelser, projektere Arbejderne og tilse deres Udførelse i alt, hvad der angaar Veje, Vandløb, Kloaker, offentlige Bygninger m. m. Denne Mand skulde, saa snart han havde faaet Tid til at sætte sig ind i Forholdene paa Øerne, tage fat paa Behandlingen af Vejspørgsmaalet Skopen—Sand.

Det vil fremgaa af Forhandlingerne i Lagtinget ifjor (jfr. Lagtingstidenden), at saavel Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune som Lagtinget gaar ud fra, og netop udtaler Ønsket om, at der maa finde en ny Undersøgelse Sted vedrørende Vejprojektet.

I Henseende til dette Punkt kan Udvalget være ganske enigt med Overvejinspektøren og forøvrigt ogsaa med Vandbygningsdirektøren, som gør den samme Mening gældende.

Derimod kan man ikke tiltræde Overvejinspektørens Forslag om *for Tiden* at ansætte en Amtsingeniør. For det første maa man ikke overse Vanskeligheden ved at faa en Ingeniør, der har fornøden Indsigt i alle de Forhold, nemlig Vejvæsen, Havnevæsen, Telefonvæsen, Bygningsvæsen og eventuelt mere, hvorom der maatte blive Tale. Endvidere er det for Øjeblikket vanskeligt at danne sig en begrundet Mening om, i hvilket Omfang der maatte blive Brug for teknisk Bistand vedrørende Vejvæsen, Havnevæsen o. s. v.

Amtet trænger først og fremmest til en Leder af Amtstelefonens Drift, som er i Besiddelse ikke blot af fornøden teknisk Uddannelse, men ogsaa — og det er ikke det mindst vigtige — af administrative Evner. Det vil være af stor Betydning, at den Mand, som man antager til dette Hverv, er sin Stilling fuldt voksen.

Det kunde vel være ønskeligt, om han ogsaa, hvis hans Tid tillod det, kunde beskæftige sig med Vejvæsenet eller lignende, men det sidste maa absolut stilles i anden Række, og desuden ved man ikke, hvorvidt paagældende vil faa Tid tilovers til anden Virksomhed end Ledelsen af Telefonvæsenet.

Efter at den nuværende Driftsbestyrer for Amtstelefonen har opsagt sin Stilling til Fratrædelse ved Aarets Udgang, eventuelt noget senere, maa det anses for givet, at Lagtinget vil ansætte en ny Driftsbestyrer, der har teknisk Uddannelse for saa vidt angaar Telefonvæsenet.

Amtet vil da faa en fast ansat Fagmand, der mulig, men ingenlunde med Sikkerhed kan forudsættes at ville blive en uddannet Ingeniør. Af pekuniære Hensyn maa man foreløbig undlade yderligere at ansætte en Ingeniør vedrørende Vejvæsen eller lignende. At en eller flere saadanne med Tiden vil blive fast ansatte i det Offentliges Tjeneste heroppe, vil man haabe, men den Sag behøver man ikke at beskæftige sig med nu.

Hvis den nye Driftsbestyrer for Telefonvæsenet bliver en Ingeniør og faar Tid tilovers, kunde han antagelig beskæftige sig med Vejvæsenet, men der kan ikke bygges noget bestemt herpaa, og der bliver næppe andet at gøre foreløbig end at benytte Fagmænd, der tilkaldes i de bestemte Tilfælde (færre eller flere), hvor der skal anlægges en Vej, en Havn o. s. v.

Dette er i fuld Overensstemmelse med, hvad Vandbygningsdirektøren udtaler, og Udvalget kan slutte sig til dennes Forslag om, at der af Regeringen maa blive sendt en Ingeniør til at undersøge og nærmere planlægge Vejen: Skopen—Sand.

Det vil være af Vigtighed, at den Mand, der vælges til at udføre dette Arbejde, er fuldt ud egnet dertil. Med Hensyn hertil skal man, næst at henvise til Skrivelsen fra Overvejinspektøren, bemærke, dels at Ingeniør Horn fra Kristiania i Aaret 1903 har foretaget en Undersøgelse angaaende eventuelle Vejanlæg paa Færøerne (jfr. Lagtingstidende for 1904, Bilag 10), og dels at den samme Ingeniør i 1907 har foretaget en detailleret Anlægsundersøgelse m. v. vedrørende den Kørevej, som er blevet anlagt fra Thorshavn til Tuberkulosesygehuset i Hoydal, (jfr. Færø Amts Skrivelse af 24. November 1910 (Bilag).

Hvad angaar Justitsministeriets Anmodning om en Udtalelse fra Lagtinget med Hensyn til den mulige Kombination af nærværende Sag med Sagen angaaende eventuelle Havneanlæg her paa Øerne skal bemærkes:

Et eventuelt Havneanlæg i Skopen ved det paatænkte Vejanlægs ene Endepunkt vilde vel væsentlig forøge Vejens Betydning, men rent bortset derfra vil Vejen faa stor Betydning og dens Anlæg paakræves.

Udgifterne ved Tilsynet med Vejanlægget kunde vel reduceres noget, naar Vejen blev anlagt sammen med Havnen, men det er af flere Grunde af Vigtighed, at Vejen bliver anlagt inden Havnen. Man ved intet sikkert om, hvorvidt eller naar Havneanlægget i Skopen bliver udført, og den Sag er i alt Fald ikke saa vidt fremmet som Vejsagen. Denne sidste Sag mangler derimod formentlig ikke meget i at blive til Virkelighed. Der er stor Interesse til Stede paa Sandø for Vejanlægget, men man kan maaske befrygte, at Interessen vil tabe sig, naar Sagen, der har været behandlet i flere Aar, ikke snart bringes til Ende, og Anlægget bliver paabegyndt. Hertil kommer, at Arbejdslønnen paa Stedet sikkert vil stige ved, at baade Vejen og Havnen anlægges samtidig. Det er derfor netop af Hensyn til Udgifterne paakrævet, at Vejanlægget fremskyndes saa meget som muligt.

Ved den nærmere Undersøgelse af Vejprojektet, som udkræves, vil det være at overveje, hvorledes Vejen kan bringes i Forbindelse med den eventuelle Havn i Skopen. Ifølge Betænkning angaaende eventuelle Vejanlæg paa Færøerne Side 27, der findes vedhæftet Lagtingstidende for 1904 som Bilag 10, er

Vejens Udgangspunkt i Skopen valgt lige overfor Kirken. Fra dette Punkt og til den eventuelle Havn vil der formentlig ikke frembyde sig nogen Vanskelighed for Anlæg af en Kørevej. Iøvrigt maa man antage, at dette Spørgsmaal er blevet undersøgt af Vandbygningsdirektøren, da denne i 1909 undersøgte Vejprojektet paa Stedet, særlig i Nærheden af Skopen.

I Henhold til foranførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa, at Lagtinget giver Justitsministeriet følgende Svar:

1. Lagtinget tillader sig at henvise til Indholdet af den af vedkommende Udvalg i Aar afgivne Betænkning samt til Tingets tidligere Indstillinger til Justitsministeriet angaaende det paatænkte Vejanlæg: Skopen—Sand med Sidelinje til Trødum, og man skal navnlig fremhæve følgende Punkter, med Hensyn til hvilke der paakræves en Afgørelse, forinden der kan være Udsigt til en god Løsning af Sagen:
   a. Der udkræves foretaget en detailleret Anlægsundersøgelse med Beregning vedrørende Vejprojektet.
   b. Efter at man ved en saadan Undersøgelse er naaet til fuld Klarhed om, hvad hele Anlægget kan paaregnes at ville koste, maa Regeringen overveje, om der maatte være Anledning til at erhverve finansiel Hjemmel til Udredelse af et højere Tilskud af Statskassen, end der tidligere er bevilget paa Finansloven.
   c. Der maa tages Bestemmelse om, hvorledes Tilsynet fra Statens Side med Hensyn til Anlæggets forsvarlige Udførelse skal ordnes og betales.
   d. Der maa ligeledes tages Bestemmelse om, hvorvidt Sand Sogn kan faa de Arealer af Statens og Sandø Præstegælds Jorder, som der haves Brug for til Vejanlægget, overladte uden Godtgørelse.
2. Lagtinget andrager om, at Justitsministeriet vil tage Skrivelse af 22. August f. A. fra Forstanderskabet for Sand Sogns Kommune, der blev indsendt til Ministeriet med Lagtingets Indstilling i Vejsagen ifjor, under velvillig Overvejelse og tillader sig særlig at paapege Betydningen af, at der bliver gjort en Begyndelse med Anlæg af Landeveje her paa Øerne, efter at man nu i længere Tid har beskæftiget sig med og virket for Fremme af den færøske Vejsag.

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget til sammes Forslag*:

Til Punkt 1, Litr. b.

1. I Stedet for følgende Ord: »overveje, om der maatte være Anledning til at« sættes: »tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt den vil«.
2. Til Stykket føjes: »og med Hensyn hertil skal Lagtinget foreslaa, at en forhøjet Bevilling af Statskassen gives«.

Ved *3. Behandling* den *2. September* sattes Udvalgets Ændringsforslag under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 21 Stemmer *(fraværende*: Olsen).

Den *6. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 6. September 1911.

Til

Justitsministeriet.

Justitsministeriet har ved en Lagtinget forelagt Skrivelse af 14. Juli d. A. til Amtmanden over Færøerne tilligemed 4 Bilag angaaende Sagen om Statstilskud til Anlæg af en Landevej mellem Skopen og Sand med Sidelinie til Trødum begært en ny Udtalelse fra Lagtinget, navnlig med Hensyn til den mulige Kombination af nærværende Sag og Sagen angaaende eventuelle Havneanlæg.

Lagtinget har overgivet denne Sag til Behandling i et Udvalg paa 5 Medlemmer, som har afgivet den hermed følgende Betænkning.

Efter Sagens anden Behandling i Tinget har Udvalget fremsat det ligeledes medfølgende Ændringsforslag til det i Betænkningen indeholdte Forslag.

Ved Sagens 3. Behandling i Tinget den 2. d. M. blev Udvalgets Forslag med den af Udvalget foreslaaede Ændring vedtaget enstemmig med 21 Stemmer (1 Medlem var fraværende).

Herefter er Lagtingets Svar paa fornævnte Skrivelse fra Ministeriet saalydende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen og Ændringsforslaget.)

Svenning Rytter. *Oliver Effersøe.*

Joen Poulsen.

XVIII. Tilskud til Lønning af en Læge paa Vaagø.*)

Den *5. August* fremlagdes følgende *Andragende*:

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune.
Sandevaag, den 18. Juli 1911.

Da Læge Krohn har nedsat sig i Midvaag som praktiserende Læge fra 1. Juni d. A. at regne og Forstanderskabet har vedtaget foreløbig for et Aar at forskaffe ham fri Bolig og yde ham en Løn af 1000 Kr., tillader man sig ærbødigst at andrage Lagtinget om af de under dette sorterende Midler at maatte erholde det i de senere Aar tilsagte Tilskud til Lønning af en Kommunelæge paa Øen udbetalt med 600 Kr. aarlig og paany at indgaa til Regeringen med Andragende om Tilskud af Statskassen til Lønning af en Læge paa Øen. Endvidere ansøges om et passende Tilskud af det Beløb, som er eller maatte blive bevilget af Statskassen til Lægebefordring.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Fmd.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Budgetudvalget*. Den *17. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Idet Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune i en Skrivelse af 18. f. M. til Lagtinget meddeler, at Læge Krohn fra 1. Juni d. A. har nedsat sig i Midvaag som praktiserende Læge, samt at Forstanderskabet har vedtaget, foreløbig for et Aar, at levere ham fri Bolig og at yde ham en Løn af 1000 Kr., andrager samme Lagtinget:

1) om et Tilskud paa 600 Kr. aarlig til Lønning af en Kommunelæge paa Vaagø,
2) om at Tinget paany vil indgaa til Regeringen med Andragende om Tilskud af Statskassen til Lønning af en saadan Læge og

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 67.

3) om et passende Tilskud af det Beløb, som er eller maatte blive bevilget af Statskassen til Lægebefordring.

Med Sagen følger Erklæringer henholdsvis fra Fysikus og fra Distriktslægen for Vestmanhavn Lægedistrikt.

Fysikus saavelsom Distriktslægen udtale, at sidstnævnte absolut maa kunne overkomme Lægegerningen paa Vaagø, særlig naar, som det formentlig snart vil ske, en Kommunelæge bliver ansat paa Ejde.

Distriktslægen gør gældende, at en Ansættelse af flere Læger i det nuværende Vestmanhavn Lægedistrikt vilde medføre, at Lægerne vilde sløves og forsumpe, og at det, bortset herfra, vilde blive vanskeligt eller rettere umuligt at faa de smaa Embeder besat, og i gunstigste Tilfælde vilde der fremkomme en idelig Skiften af Læger til Skade for de Syge.

Fysikus har samme Anskuelse og bemærker, at han ikke indser rettere end, at det hverken vilde være til Gavn for Befolkning eller Læger, om det nuværende Embede blev yderligere udstykket.

Vedrørende Punkt 3 om Tilskud til Lægebefordring skal man kun bemærke, at det omhandlede Spørgsmaal foreligger til Behandling i Tinget som en særskilt Sag og er henvist til Behandling i et andet Udvalg, hvorfor nærværende Udvalg ikke indstiller noget herom.

Med Hensyn til Spørgsmaalet under Punkt 1 om et aarligt Tilskud fra Lagtinget til Lønning af en Kommunelæge paa Vaagø, og Punkt 2 om en Henvendelse til Regeringen skal man anføre følgende:

Lagtinget rettede i 1910 en Henvendelse til Regeringen, der indeholdt baade en principal og en subsidiær Indstilling.

Principalt indstilledes, at der maatte blive ansat Læger paa Vaagø, paa Ejde, i Fuglefjord og i Solmundefjord, og Lagtinget har hertil vedtaget at yde aarlige Tilskud af de under dets Raadighed staaende Midler paa 600 Kr. til hver Læge under Forudsætning af, at de vedkommende Kommuner opføre Boliger for Lægerne og desuden garantere dem hver især en Indtægt af privat Praksis af mindst 1200 Kr., jfr. Lagtingstidende for 1910, Side 67—78 (særlig Side 76—77) og for 1907, Bilag 5, (særlig Side 6), for 1908, Side 190 og 191, samt for 1909, Side 6—9. Det omtales ikke udtrykkelig, men fremgaar dog af Sagen, at en Forudsætning for Lagtingets Bevilling, foruden den forannævnte, har været, at Staten yder det ansøgte Tilskud.

Subsidiært indstilles om Oprettelse af en Lægeplads paa Ejde som en foreløbig Forbedring af Lægeforholdene, og at der maatte blive bevilget et vist Beløb til Lægebefordring (Lagtingstidende 1910, Side 76 og 77).

Den subsidiære Indstilling er bleven tagen til Følge (dog saaledes, at Beløbet til Lægebefordring er mindre end ansøgt). Herefter vil der, naar en Læge maatte blive ansat paa Ejde, være at udrede et aarligt Tilskud paa 600 Kr. til dennes Lønning af en af Lagtingets Kasser.

Hvad det nu særligt foreliggende Spørgsmaal om en Læge paa Vaagø angaar, kan man anbefale Tinget at fremsende Forstanderskabets Andragende til Regeringen under Henvisning til Lagtingets tidligere Vedtagelse, samt at bevilge af en af Lagtingets Kasser det tidligere omtalte Tilskud.

Efter Omstændighederne vil der dog være Anledning til udtrykkelig at henlede Regeringens Opmærksomhed paa Spørgsmaalet om, hvorvidt den af Forstanderskabet antagne Læge maatte være skikket til at fungere som saadan.

Den Ordning, som Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune rent midlertidig har truffet med den af samme antagne Læge opfylder ikke de Vilkaar, som Lagtinget i sin Tid har stillet for en Bevilling af sammes Midler, men det kan dog efter Omstændighederne anbefales at udrede en Del af den Lægen tilstaaede Løn samt at anbefale, at Resten udredes af Staten.

I Henhold til foranførte skal man foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

I. Idet Andragende af 18. Juli d. A. fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Tilskud af Statskassen til Lønning af en Læge paa Vaagø m. m. indsendes til Justitsministeriet, skal Lagtinget udtale:

1) Lagtinget henholder sig til sine Indstillinger af 21. September 1907, 28. Septemcer 1908, 1. Oktober 1909 og 23. September 1910 til Justitsministeriet angaaende Forbedring af de færøske Lægeforhold.
2) Tinget henleder Opmærksomheden paa det ønskelige i at faa oplyst, hvorvidt den af Forstanderskabet antagne Læge er skikket til at fungere som saadan.
3) Tinget anbefaler, at der for det første Aar udredes et Tilskud paa 778 Kr. af Statskassen til Lønning af den af Forstanderskabet antagne Læge paa Betingelse af, at Resten af den Lægen tilstaaede Løn for et Aar, til Beløb 1000 Kr., udredes af en af de under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasser med 222 Kr., samt at Vaagø Præstegælds Kommune leverer Lægen fri Bolig (der er anslaaet til 300 Kr. for 1 Aar).

II. Af Amtsfattigkassen bevilges et Beløb paa 222 Kr. som Tilskud til Lønning for et Aar af den af Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune antagne Læge paa Vaagø med Bopæl i Midvaag.

Ved Sagens *2. Behandling* den *23. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *26. August* sattes Udvalgets Forslag samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 21 Stemmer (*fraværende*: Thorkildshøj).

Den *28. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 28. August 1911.

Til
Justitsministeriet.

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune har i den hermed følgende Skrivelse af 18. f. M., næst at meddele, at Læge Krohn fra 1. Juni d. A. har nedsat sig som praktiserende Læge i Midvaag paa Vaagø, samt at Forstanderskabet har vedtaget, foreløbig for 1 Aar, at levere ham fri Bolig og at yde ham en Løn af 1000 Kr., andraget Lagtinget:

1) om et Tilskud paa 600 Kr. aarlig til Lønning af en Kommunelæge paa Vaagø,
2) om at Tinget paany vil indgaa til Regeringen med Andragende om Tilskud af Statskassen til Lønning af en saadan Læge og
3) om et passende Tilskud af det Beløb, som er eller maatte blive bevilget af Statskassen til Lægebefordring.

Med Sagen følger Erklæringer henholdsvis fra Fysikus og fra Distriktslægen for Vestmanhavn Lægedistrikt.

Det af Tinget nedsatte Udvalg paa 7 Medlemmer har afgivet den hermed følgende Betænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Efter Udvalgets Forslag har Lagtinget den 26. d. M. enstemmig med 21 Stemmer (idet 1 Medlem var fraværende) vedtaget følgende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen).

Svenning Rytter. *Oliver Effersøe.*

Joen Poulsen.

XIX. Tilskud til en Læge paa Ejde samt til Befordring af Lægerne paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 21. April 1911* tilligemed en *Skrivelse fra Fysikus af 20. Juni s. A.*

Paa Finansloven for 1911/12 er der under § 26 — III — Nr. 73 bevilget som Tilskud til en Kommunelæge paa Ejde samt til Justitsministeriets Disposition til Befordring af Lægerne paa Færøerne et Beløb af 3000 Kr.

Ved under Henvisning til Amtets Skrivelse af 24. November f. A. at meddele foranstaaende skal man med Bemærkning, at der som Tilskud til en Kommunelæge paa Ejde vil kunne anvendes 2100 Kr. af det saaledes bevilgede Beløb, anmode Dem om med Hensyn til den Del af Bevillingen, 900 Kr., der vil kunne anvendes til Befordring af Lægerne, at indhente en Erklæring fra Fysikus angaaende den nærmere Anvendelse af Beløbet og derpaa forelægge Sagen for Lagtinget, hvis Erklæring med Deres egne Ytringer i Sagen derefter forventes indsendt hertil tillige med Sagens ældre hoslagt medfølgende Bilag.

* * *

Til
Færø Amt.

I Skrivelse fra Amtet af 15. Maj d. A. indhentes Fysici Erklæring angaaende den nærmere Anvendelse af et Beløb, stort 900 Kroner, der paa Finansloven 1911—12 er bevilget til Befordring af Lægerne paa Færøerne.

Saaledes foranlediget skal Fysicatet herved tillade sig at tilraade følgende: At Bevillingen anvendes, i Overensstemmelse med Lagtingets Beslutning af 22. September 1910 § 4, til Befordring af Lægerne udelukkende med Motorbaade, — idet der dog herunder ogsaa regnes Dampfartøjer, men saaledes, at Tilskuddet hertil beregnes efter Taksten for en Motorbaad i samme Tur; — og at Tilskud kun gives, hvis vedkommende Baad er lejet til Lægeturen, ikke hvis Lægen lejlighedsvis kommer med et Fartøj, der udfører Turen med anden Bestemmelse for Øje.

I Lagtingsbeslutningens § 5 foreslaas en Forudfordeling til de fire Distrikter af det til Disposition stillede Beløb. Da dette imidlertid er betydelig mindre end det, Beslutningen gaar ud fra, da Bevillingen kun gælder for et Aar, og da Sygeligheden indenfor de forskellige Distrikter varierer meget de forskellige Aar, mener man at maatte tilraade, at en saadan Forudfordeling ikke finder Sted, men at Beløbet først udbetales ved Aarets Slutning af Amtet, idet det fordeles til samtlige de Personer, der i Aarets Løb have benyttet Lægemotorbaad mod Indsendelse af Læge og Forstanderskab behørig attesterede Regninger; endvidere, at denne Fordeling i Almindelighed bør foretages ligelig i Forhold til

*) Se Lagtingstidende 1910, Side 67.

de indsendte Regningers Størrelse, dog saaledes, at Regninger, der indgaa fra bestaaende Lægeskydskasser, — for Øjeblikket findes saavidt vides en saadan kun i Vaag paa Suderø, — faa 50 % større Tilskud end de fra private indgaaende; for derved overfor Befolkningen at betone, at det offentlige fortrinsvis ønsker at træde støttende til der, hvor det private Initiativ er gaaet i Forvejen for at forbedre Tilstandene; endelig at det henstilles til Lagtinget med samme Motivering ogsaa mere direkte at søge fremmet Dannelsen af saadanne private eller kommunale Skydskasser for Lægebefordring f. Eks. ved at vedtage, at eventuelle fremtidige Statstilskud af denne Art kun udbetales gennem saadanne Skydskasser.

Ærbødigst

Niels E. Jensen,
kst.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *1. August* valgtes: *Cristiansen, Jacobsen, Samuelsen, Nielsen* og *Hentze.* Den *4. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse til Amtet af 21. April d. A. har Justitsministeriet meddelt, at der paa Finansloven for 1911—12 er bevilget som Tilskud til en Kommunelæge paa Ejde samt til Befordring af Lægerne paa Færøerne et Beløb paa 3000 Kr., at der af den saaledes givne Bevilling kan anvendes 2100 Kr. til en Kommunelæge paa Ejde, og at Resten eller 900 Kr. vil kunne anvendes til Lægebefordring. Med Hensyn til Anvendelsen af dette sidste Beløb, har Justitsministeriet anmodet Amtet om at indhente en Erklæring fra Fysikus og derpaa forelægge Sagen for Lagtinget. Ved Sagens Forelæggelse i indeværende Aars Lagtingssamling har Amtmanden ladet medfølge Fysikatets Erklæring af 20. Juni d. A., der indeholder Forslag om, at Bevillingen anvendes til Befordring af Lægerne udelukkende med Motorbaade, idet der dog herunder ogsaa regnes Dampfartøjer, der betales efter samme Takst som en Motorbaad, og at Tilskud kun gives, naar vedkommende Fartøj er lejet til Lægeturen og ikke, naar Lægen lejlighedsvis benytter en saadan Befordring, mens Turen ellers udføres med anden Bestemmelse for Øje. Paa Grund af, at Bevillingen, der foreløbig kun gælder for et Aar, er en hel Del mindre, end den Lagtinget i 1910 regnede med, og da Sygeligheden indenfor de forskellige Distrikter varierer meget de forskellige Aar, mener Fysikatet ikke at kunne tilraade en Forudfordeling som den Lagtinget i 1910 foreslog. Derimod foreslaas det, at Udbetaling først sker ved et Aars Udgang, saaledes, at det til Disposition værende Beløb paa Grundlag af Regninger, der er attesterede af vedkommende Læge og Forstanderskab, af Amtet fordeles mellem samtlige de Personer, som i Aarets Løb have benyttet Motorbaadsbefordring til deres Læge, at denne Fordeling i Almindelighed foretages ligelig i Forhold til de angivne Regningers Størrelse, dog saaledes, at Regninger, der indkomme fra bestaaende Lægeskydsforeninger, faa et 50 % større Tilskud, idet man derigennem ønsker at opmuntre Befolkningen til saadanne Sammenslutninger.

Undertegnede Udvalg, som har faaet denne Sag til Betænkning, erkender, at den til Disposition værende Bevilling kun i ringe Omfang kan lette det meget følelige Tryk, som Lægebefordring medfører for den, der bor langt fra en Læges Bopæl, naar Brug for Lægen haves. Befordringsbesværlighederne, Milebetalingen og alt, hvad der ellers staar i Forbindelse med et alvorligere Syg-

domstilfælde i en saaledes stillet Familie, har mangen en Gang og vil fremdeles falde tungt paa Vedkommende. Da saadanne Tilfælde desværre er forholdsvis talrige, vil den Hjælp, man kan bringe ved de omhandlede 900 Kr., være stærkt begrænset. Ellers vil Motorbaadbefordring blive langt behageligere, hurtigere og bekvemmere for Lægerne end den hidtil benyttede Befordring i færøske Robaade. Motorbaadbefordringen vil dog kun blive til delvis Nytte for de Øers Vedkommende, som ikke er i Telefonforbindelse med Lægepladsen, idet man fra saadanne Øer altid maa sætte sig i Forbindelse med Lægen med færøsk Baad som Befordring, da det i Reglen er saaledes, at de Øer, der ikke har Telefonforbindelse, bl. a. paa Grund af daarlige Havneforhold ikke have Motorbaade og saaledes i Reglen først kunne skaffe saadanne, naar de komme til det Sted, hvor Lægen bor. Det vil derfor forekomme Udvalget ønskeligt, om man, med den Bevilling for Øje, beholder Motorbaadsbefordring som Hovedregel, men desuagtet i særdeles paatrængende Tilfælde afviger fra Reglen til Fordel for Befolkningen paa de daarligst stillede Udøer, som Myggenæs og visse Øer i Norderøernes Lægedistrikt, hvor Telefonforbindelse eller Motorbaade ikke haves, og lader komme med i Betragtning ved Uddelingen af Tilskudet, til særlig bekostelige Lægeture med færøsk Baad. Naar dette Hensyn tages, mener Udvalget at kunne tiltræde Fysikatets Forslag, idet man dog skal anbefale, at der i Aar ikke sondres mellem Bygder, hvor Lægeskydsforeninger findes og hvor de ikke findes, navnlig under Hensyn til, at Tanken om Oprettelse af saadanne Foreninger er saa ny her paa Færøerne, at den ikke har kunnet realiseres i Almindelighed, og at Vaag paa Suderø er forholdsvis heldig stillet med Hensyn til Adgang til at søge Læge. Endvidere finder man det ønskeligt, at Fordelingen gælder for et Aar, og at Amtmanden forelægger næste Aars Lagting en Oversigt over, hvorledes denne Foranstaltning har virket i Finansaaret 1911—12.

Med Hensyn til foranstaaende skal Udvalget tilraade Lagtinget at udtale følgende:

1. Den i Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden paa Færøerne af 24. April 1911 omhandlede Bevilling paa 900 Kr. til Befordring af færøske Læger anvendes paa den i Skrivelse fra Færøernes Fysikat af 20. Juni 1911 foreslaaede Maade, dog saaledes, at særlig kostbare Lægeture med færøsk Baad fra de Øer, hvor Motorbaad og Telefonforbindelse ikke haves, tages med i Betragtning ved Uddeling af Tilskudene og at Fordelingen bliver ligelig i Forhold til Regningens Størrelse, hvad enten der i vedkommende Bygd findes Lægebefordringsforeninger eller ikke.

   Den saaledes foreslaaede Fordeling gælder for et Aar.
2. Amtmanden anmodes om at forelægge for næste Aars Lagting en Oversigt over, hvorledes den her behandlede Foranstaltning har virket i Finansaaret 1911—12.

Ved Sagens *2. Behandling* den *6. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes *Ændringsforslag* af *Effersøe* til Udvalgets Forslag samt *Ændringsforslag* fra *Udvalget*, saalydende:

I Indstillingspunkt 1 udgaa følgende Ord: »og at Fordelingen bliver ligelig i Forhold til Regningens Størrelse, hvad enten der i vedkommende Bygd findes Lægebefordringsforeninger eller ikke«.

Sidste Stykke i Indstillingspunkt 1 udgaar.

I Stedet derfor sættes:

»Den saaledes foreslaaede Fordeling gælder for Januar Kvartal 1912 og Finansaaret 1912—13.«

Som et nyt Punkt 2 sættes:

»Justitsministeriet anmodes om at udvirke, at der for Finansaaret 1912—13 stilles et Beløb paa 900 Kr. til Disposition i det under Punkt 1 omtaldte Øjemed.«

Punkt 2 rettes til Punkt 3.

---

3. Behandling foretoges den *9. September.*

Udvalgets Forslag Punkt 1.

Udvalgets Ændringsforslag 1 sattes først under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 0.

Udvalgets Ændringsforslag 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Effersøes Ændringsforslag sattes derpaa under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Udvalgets Forslag saaledes ændret vedtoges med 14 St. mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt 2 (nu 3) sattes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 9. September 1911.

Til
Justitsministeriet.

Amtet har ved denne Lagtingssamlings Begyndelse efter Justitsministeriets Ordre forelagt for Tinget Spørgsmaal om Anvendelse af 900 Kr., som for Finansaaret 1911—12 er bevilget til Lægebefordring paa Færøerne. Sagen er ved dens Forelæggelse bleven bilagt med en Erklæring fra Færøernes Fysikat, indeholdende et nærmere Forslag til Anvenvelse af Bevillingen.

Det i Sagen nedsatte Udvalg har i en Betænkning af 4. September d. A. fremsat et Forslag, som i det væsentligste er i Overensstemmelse med Fysikatets Forslag.

Til 3. Behandling D. D. var der stillet Ændringsforslag saavel af Lag-

tingsmand Effersøe som af Udvalget. Førstnævntes Forslag bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor, mens Udvalgets Ændringsforslag vedtoges, ligesom ogsaa Udvalgets Forslag saaledes ændret vedtoges med 16 Stemmer.

Afstemningen vil ellers nærmest fremgaa af hoslagte Udskrift af Lagtingets Forhandlingsprotokol.

Man skal ved at indsende denne Sag anbefale det af Lagtinget vedtagne Forslag til det høje Ministeriums Velvilje.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

J. Z. Nielsen.

XX. Andragende fra Kommunelægen paa Sandø om Lønforhøjelse.*)

Den 5. *August* fremlagdes følgende til Justitsministeriet stilede Andragende fra Kommunelæge paa Sandø Sigurdur Jónsson om, at Statskassens Tilskud til den paa Sandø ansatte Læge maa blive forhøjet til 2100 Kr. om Aaret, tilligemed en over samme indhentet Erklæring fra Fysikus:

Trangisvaag, 26. Juli 1911.

Til
Justitsministeriet.

I Marts Maaned d. A. tiltraadte jeg Posten som Læge paa Sandø efter Overenskomst med Forstanderskabet for Sandø Sogns Kommune og med Justitsministeriets Billigelse.

Der var sikret mig: Løn fra Staten 1600 Kroner aarlig, Løn fra Amtskommunen 400 Kroner aarlig, og fra Sognekommunen dels en Garanti for en Indtægt paa mindst 1000 Kroner aarlig ved Praksis og dels fri Bolig.

Da det efter de Erfaringer, som jeg har gjort, maa antages, at min Indtægt af Praksis ikke vil overstige 1000 Kroner om Aaret, maa jeg gøre Regning paa, at jeg ialt faar 3000 Kroners aarlig Indtægt samt fri Bolig.

Ved Ansættelsen blev der ommeldt, at der af Lagtinget og Kommunalforstanderskabet var ansøgt om en Forhøjelse af det aarlige Statstilskud med 500 Kroner, i hvilket Fald Kommunens Tilskud vilde blive forøget med 200 Kroner aarlig.

Jeg gjorde Regning paa, at denne Lønforhøjelse vilde kunne opnaas, da Lægens Indtægter ellers vilde blive for smaa.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 54.

Imidlertid blev den fornødne Bevilling ikke opnaaet paa Finansloven for indeværende Aar.

Idet jeg tillader mig at henvise til foranførte, samt til, at der paa sidste Finanslov er bevilget et Beløb til Forbedring af Lægeforholdene paa Færøerne, hvis Forudsætning bl. a. er, at der skal oprettes et nyt Lægeembede paa *Ejde* med et Statstilskud af 2100 Kroner om Aaret, andrager jeg herved om:

a) dels at der af det saaledes paa sidste Finanslov bevilgede Beløb maa blive tilstaaet mig en Lønforhøjelse af 500 Kroner, og
b) dels at Statens Tilskud til Lægen paa Sandø maa blive forhøjet med 500 Kroner, til 2100 Kr. om Aaret fra næste Finansaars Begyndelse.

Jeg antager, at det førnævnte paa Finansloven bevilgede Beløb ikke vil blive benyttet fuldt ud, saaledes at der af samme kan tilstaas mig den ansøgte Lønforhøjelse for indeværende Finansaar.

Allerærbødigst

Sigurdur Jónsson,
Kommunelæge,
Sand pr. Thorshavn.

* * *

Færøernes Fysikat.
Thorshavn, 30. Juli 1911.

Til
Færø Amt.

Samtidig med Tilbagesendelse af Kommunelæge paa Sandø S. Jónssons Andragende om Lønforhøjelse paa 500 Kr.:

a) for indeværende Finansaar og
b) aarlig fra næste Finansaars Begyndelse

anbefales nævnte Andragende, idet Statens Tilskud til Kommunelægen paa Sandø bør være lige saa stort som det, der paa sidste Aars Finanslov bevilgedes Kommunelægen paa Ejde.

Man finder dog Anledning til at bemærke, at der til Lønforhøjelsen ikke bør gøres Skaar i den Del af Beløbet, der er tænkt anvendt som Tilskud til Motorbaadskyds for Lægerne.

A. Metz.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Udvalget i Sagen om Befordringsuggifter for Læger.* Den *29. August* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Kommunelæge S. Jónsson paa Sand, hvori han andrager om, at den ham tillagte Løn fra Statskassen 1600 Kr. aarlig maa blive forhøjet til 2100 Kr., og det ham ligeledes tillagte Tilskud til Løn fra Amtsfattigkassen paa 400 Kr. maa blive forhøjet til 600 Kr. i Lighed med, hvad der er bevilget Lægen paa Ejde. Med Sagen følger en Erklæring fra Færøernes Fysikat, hvori Doktor Jónssons Andragende anbefales, dog saaledes, at der ikke gøres Skaar i den Bevilling paa 900 Kr., der paa Finansloven er opført som Tilskud til Befordring af Lægerne.

Udvalget kan anbefale Læge Jónssons Andragende med den samme Begrundelse, som i sin Tid førte til, at Lagtinget foreslog at lønne forskellige Kommunelæger, deriblandt en Kommunelæge paa Ejde med henholdsvis 2100 Kr. og 600 Kr. fra Stat og Amtskommune.

De 500 Kr., som Læge Jónsson ansøger om fra Statskassen for indeværende Finansaar, vil ventelig kunne udredes af det til en Kommunelæge paa Ejde bevilgede Beløb, under Hensyn til, at denne Bevilling i alt Fald kun tildels vil blive brugt i indeværende Finansaar paa Grund af, at Lægen paa Ejde endnu ikke er ansat.

Man kan derfor tilraade, at Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at det maa blive udvirket, at Stats-Tilskudet til Kommunelægen paa Sandø forhøjes fra 1600 Kr. til 2100 Kr. aarlig, dog saaledes, at den Bevilling paa 900 Kr., som er stillet til Justitsministeriets Raadighed til Lægebefordringen paa Færøerne, derved ikke beskæres. Samtidig tilraader man, at Bevillingen af Amtsfattigkassen til nævnte Kommunelæge forhøjes fra 400 Kr. til 600 Kr.

Forslag:

1) Lagtinget anbefaler vedlagte Andragende fra Læge S. Jónsson, gaaende ud paa, at Tilskudet fra Statskassen til Kommunelægen paa Sandø forhøjes fra 1600 Kr. til 2100 Kr. fra indeværende Finansaars Begyndelse.
2) Af Amtsfattigkassen bevilges der Kommunelægen paa Sandø som Tilskud til hans Lønning et Beløb af 600 Kr. aarlig fra 1. April d. A. at regne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *1. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *4. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 19 Stemmer (*stemte ikke*: Evensen; *fraværende*: Olsen og Thorkildshøj).

Den *6. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 6. September 1911.

Til
Justitsministeriet.

Færø Amt har forelagt Lagtinget Andragende fra Kommunelæge paa Sandø S. Jónsson om Lønforhøjelse, dels fra Statskassen, dels fra Lagtingets Kasser. Med Andragandet følger en Erklæring fra Fysikus paa Færøerne, hvori Læge Jónssons Andragende anbefales.

Det Udvalg, som har haft Sagen til Overvejelse, afgav under 29. f. M. hoslagte Betænkning, hvori der foreslaas:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

Ved Sagens 3. Behandling den 4. ds. vedtoges Udvalgets Forslag med 19 Stemmer. 1 Medlem stemte ikke og 2 Medlemmer vare fraværende.

Idet man vedlægger de paagældende Akter og en Ekstrakt-Udskrift af Lagtingets Forhandlingsprotokol, skal man under Henvisning til det i Andragendet og Udvalgsbetænkningen udviklede anbefale denne Sag til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og gunstige Foranstaltning.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

XXI. Ordning af Medicinalhandelen paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 20. Juli 1911 med Bilag*:

Under 29. f. M. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Ved under Henvisning til Amtets Skrivelser af 19. Oktober og 10. December 1909 paany at tilstille Amtet den hoslagte Henstilling af 30. Septbr. 1909 fra Lagtinget til Justitsministeriet om Ordningen af Medicinalhandelen paa Færøerne med tilhørende Bilag samt en Skrivelse af 18. f. M. fra Medicinalkommissionen, hvis Betænkning Justitsministeriet havde begært over Lagtingets Henstilling, skal man anmode Hr. Amtmanden om for det i indeværende Sommer sammentrædende Lagting at forelægge det i Medicinalkommissionens nævnte Skrivelse af 18. f. M. fremsatte Forslag gaaende ud paa, at de for det øvrige Kongerige for Tiden gældende Regler om Medicinalhandel skal være gældende for Færøerne med de Ændringer, som Justitsministeriet af Hensyn til Øernes særlige Forhold maatte fastsætte.

Lagtingets Betænkning i Sagen forventes derpaa snarest muligt efter Lagtingets Slutning ved det indesluttedes Tilbagesendelse hertil indsendt med de Udtalelser over samme, hvortil De og Fysikus maatte finde Anledning.«

Idet jeg vedlægger en Afskrift af en Skrivelse fra Medicinalkommissionen af 18. Maj d. A. til Justitsministeriet og en fra Fysikus paa Færøerne indhentet

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 23.

Erklæring af 18. ds. og Afskrift af en Overpolitiretsresolution af 11. Maj d. A.*), og Afskrifter af Amtets Skrivelser af 19. Oktober 1909*) og 10. December s. A.*), skal jeg udbede mig den af Justitsministeriet ønskede Betænkning.

* * *

Medicinalkommissionen, 18. Maj 1911.

Til
Justitsministeriet.

I Skrivelse af 3. Februar 1910 — F. J. X. — 702 — har Justitsministeriet anmodet Medicinalkommissionen om en Udtalelse angaaende den med Bilag hoslagt tilbageføigende Indstilling fra Færøernes Lagting vedrørende Ordningen af Medicinalhandelen paa Færøerne, samt eventuelt et Forslag til Sagens Ordning.

Denne Sag henvistes til det af Kommissionen nedsatte Udvalg til Behandling af de Apotekervæsenet vedrørende Sager, og Besvarelse af Ministeriets Skrivelser fra Kommissionens Side blev derefter stillet i Bero.

Under 25. April 1911 har nævnte Udvalg til Behandling af den samlede Kommission indstillet et »Forslag til Lov om Apotekervæsenet i Danmark«, hvori foreslaas indføjet en Bestemmelse, hvorefter Regeringen bemyndiges til ved kgl. Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Ændringer, som ifølge Øernes særlige Forhold maatte findes formaalstjenlige.

Samtidig har Udvalget imidlertid indstillet, at Kommissionen *snarest muligt* — inden den tager Stilling til det udarbejdede Lovforslag — i Besvarelse af Justitsministeriets ovennævnte Skrivelse anbefaler et Forslag til Ordning af Medicinalhandelen paa Færøerne forelagt Lagtinget.

I Overensstemmelse hermed har derefter den samlede Kommission i et den 3. Maj 1911 afholdt Møde vedtaget at anbefale følgende Forslag forelagt Lagtinget:

> »De for det øvrige Danmark for Tiden gældende Regler om Medicinalhandel skal herefter være gældende for Færøerne med de Ændringer, som Justitsministeren af Hensyn til Øernes særlige Forhold maatte fastsætte.«

Hvilket jeg herved skal bringe til Ministeriets Kundskab.

P. K. V.

Kn. Faber.

* * *

Færøernes Fysikat.

Thorshavn, den 18. Juli 1911.

Til
Færø Amt.

Ved hoslagt at tilbagesende den fra Færø Amt den 11. d. M. modtagne Sag om Ordningen af Medicinalhandelen paa Færøerne meddeles, at jeg i Overensstemmelse med de 2 afsluttende Stykker i Fysikus Jastraus Skrivelse af 11. Novbr. 1909, (overfor hvilken Erklæring jeg iøvrigt tager ethvert Forbehold), og

*) Udelades her.

ganske i Overensstemmelse med de Sagen ligeledes vedlagte Erklæringer fra øvrige Læger paa Færøerne fuldt ud kan tiltræde Medicinalkommissionens Forslag af 3. Maj d. A., der gaar ud paa, at de for det øvrige Kongerige gældende Regler om Medicinalhandel skulle være gældende for Færøerne.

Det bemærkes, at man ved en saadan Lovs Indførelse bør have sin Opmærksomhed henvendt paa enkelte Foranstaltninger, som den danske Medicinalvarelov i og for sig ikke er fremmed for. Jeg sigter til Oprettelsen af priviligerede og kontrollerede Udsalgssteder i de Bygder, hvor Forstanderskaberne ønsker saadanne Udsalgsteder, der skulle forsynes fra Apotek, og som foruden med almindelige Haandkøbsartikler tillige skulle være forsynede med nogle Sygeplejeartikler og enkelte giftigere Stoffer, som der hurtig kan blive Brug for. Endvidere bør, i hvert Fald for de Bygders Vedkommende, hvor saadanne Udsalgssteder ikke findes, nogle flere Medicinalvarer end det ellers er Tilfældet være overladte til almindelig Detailhandel.

A. Metz.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *2. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *3. s. M.* valgtes: *Christiansen, N. Djurhuus, Samuelsen, Winther* og *Hentze.* Den *19. August* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning over et af Justitsministeriet forelagt Lovforslag om Medicinalhandel paa Færøerne.

Udvalget har faaet tilstillet følgende Aktstykker:

1) Skrivelse fra Amtet af 20. Juli d. A. til Lagtinget.
2) Afskrift af Medicinalkommissionens Skrivelse til Justitsministeriet af 8. Maj d. A. indeholdende det omtaldte Lovforslag.
3) Skrivelse fra Færøernes Fysikat til Færø Amt af 18. Juli d. A.
4) Skrivelse fra Fysikus Jastrau til Amtet af 11. November 1909.
5) Kopi af en Overpolitiretsresolution af 11. Maj d. A. angaaende Overtrædelse af Frdg. 4. December 1672.
6) 2 Afskrifter af Skrivelser fra Amtet til Justitsministeriet af 19. Oktober og 10. December 1909.

Sagen om Medicinallovgivningen paa Færøerne har tidligere været behandlet i Lagtinget. Om dens Forhistorie tillader man sig at bemærke følgende:

I Aaret 1882 forelagde Regeringen et Udkast til Lov om Medikamenthandel paa Færøerne, som imidlertid ikke vedtoges, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor. Der blev under Forhandlingerne gjort gældende med stor Styrke, at man ikke ønskede den i det øvrige Kongerige gældende Medicinallovgivning udvidet til Færøerne.

Sagen hvilede saa indtil 1909, da den paany rejstes ved Andragende til Tinget fra Indehaveren af Svane Apoteket i Thorshavn. Etatsraad Finsen, hvori han anmodede om, at den i det øvrige Kongerige gældende Medicinallovgivning maatte blive udvidet til Færøerne af Grunde, som han nærmere angiver i Andragendet, Lagtingstidende for 1909, Side 22. — Sagen undergik Udvalgsbehandling, og Udvalget fremsatte enstemmig følgende Forslag til Vedtagelse:

»Lagtinget skønner ikke, at der for Tiden er tilstrækkelig Anledning til at udvirke, at den i det øvrige Kongerige gældende Medicinallovgivning udvides til at gælde for Færøerne.«

Efter at Lagtingets Formand underhaanden havde indhentet Erklæring fra de færøske Læger over det fremsatte Forslag med Motiver og Sagen i Almindelighed, stillede han til Udvalgets Forslag et Ændringsforslag gaaende ud paa, *at* Lagtinget henstiller til Justitsministeriet, om dette maatte finde Anledning til at forelægge Lagtinget et nærmere udformet Forslag angaaende Ordningen af Medicinalhandelen paa Færøerne, saaledes at Tinget kan faa Lejlighed til at tage Sagen under fornyet Overvejelse. Dette Ændringsforslag, som først sattes under Afstemning, vedtoges med 12 Stemmer, hvorved Udvalgets Forslag bortfaldt.

I 1910 fremkom der paany et Andragende fra Etatsraad Finsen, hvori han under Henvisning til, at en Cand. pharm. havde oprettet et nyt Apotek, »Tjaldur Apoteket«, androg om, at de danske Medicinallove maatte blive gjort gældende for Færøerne foreløbig for et kortere Tidsrum, idet Andrageren tilføjede, at man om nogle Aar, naar man i Danmark havde foretaget den forestaaende Revision af Medicinallovgivningen, paa Basis af denne kunde optage Spørgsmaalet til Behandling.

Det Udvalg, som havde Sagen under Overvejelse, gjorde gældende, at der ligesaalidt nu som tidligere fandtes tilstrækkelig Anledning til at udvide Medicinallovgivningen til Færøerne, men at man under alle Omstændigheder fandt det rettest at udsætte Sagen, indtil der forelaa Svar fra Justitsministeriet paa Lagtingets Vedtagelse af 1909, eller indtil Medicinallovgivningen i Danmark var undergaaet den Revision, som man fra saa mange Sider krævede. Udvalgets Forslag om at udsætte Sagen indtil videre vedtoges af Tinget med 19 Stemmer.

Under de om Sagen førte Forhandlinger er der stadig med Tilslutning fra alle Sider gjort gældende, at den danske Medicinallovgivning ikke gælder for Færøerne, og fra mange Sider indenfor Lagtinget er det udtalt, at man ikke ønsker nogen Forandring i dette Forhold, saa længe det ikke medfører paaviselige Ulemper eller Fare for det almene Vel. At den nævnte Opfattelse er støttet af Autoriteter udenfor Lagtinget fremgaar formentlig af Regeringsforslaget af 1882. Endvidere af den gennem Justitsministeriet udfærdigede Bevilling for Cand. pharm. Olaf Finsen til at oprette et Apotek i Thorshavn, i hvilken Bevilling det udtrykkelig udtales, at Frdg. af 4. Decbr. 1672 (der er Grundlov for det danske Medicinalvæsen) ikke gælder for Færøerne. Ved en Højesteretsdom af 12. Oktober 1888 er det fastslaaet, at Bestemmelserne om uberettiget Medikamenthandel ikke gælde for Færøerne. Den af Lagtingets Formand i 1909 foreslaaede og af Lagtinget vedtagne Henvendelse til Justitsministeriet og Apoteker Finsens gentagne Henvendelser til Lagtinget peger i samme Retning.

Sagen var dog imidlertid i 1909 kommet ind i et naturligt Spor, idet Lagtingets Vedtagelse ventelig maatte føre til, at Justitsministeriet, naar samme ansaa Tidspunktet belejligt, vilde forelægge for Lagtinget et Forslag som i Beslutningen af 1909 ommeldt, for saa vidt Ministeriet dertil fandt Anledning, og Tinget afventede derfor ganske naturligt Ministeriets Forslag. Man stillede sig afventende og agtpaagivende overfor den Udvikling, som foregik eller er foregaaet ved Oprettelse af endnu et Apotek eller Medikamenthandel paa Færøerne, og Udvalget tror ikke, at den kan have givet Grund til berettiget Ængstelse. Der er tværtimod baade indenfor Lagtinget og ude blandt Befolkningen set paa den nye Medikamenthandel med Sympathi, selvfølgelig ud fra den Forudsætning, at Forholdet ikke var i Strid med bestaaende Love. Paa den anden Side er det Udvalget bekendt, at der indenfor Tinget findes Medlemmer, som ønske Medicinalforholdene ordnede ved Lovregler med tilbørlig Hensyntagen til de stedlige Forhold.

Hele Spørgsmaalet er imidlertid siden Lagtinget sluttede sin Samling i 1910 kommet til at foreligge anderledes. Efter at der nemlig uden Foranledning fra Lagtinget var rejst Tiltale mod Indehaveren af Tjaldur Apoteket for Overtrædelse af Frdg. 4 Decbr. 1672, er denne ved Færøernes Sorenskriveris Politirets Dom af 1. Marts 1911 dømt for Overtrædelse af den nævnte Frdg., ved at kalde den af ham drevne Forretning for *Apotek*, og for at have præpareret Medikamenter og ekspederet Lægerecepter. Færø Amts Overpolitiret har ved Resolution af 11. Maj d. A., hvoraf Kopi er vedlagt denne Sag, stadfæstet Politi-

retsdommen. Sagen er derpaa indanket for Højesteret, hvis Afgørelse endnu ikke foreligger.

Som det fremgaar heraf, er Spørgsmaalet om, hvilke Regler der gælder for Medikamenthandelen paa Færøerne endnu ikke endelig afgjort. Udover det, at der er Enighed om, at Handelen med præparerede Medicinalvarer kun er betinget af Handelsbevilling i Henhold til Handelsloven af 21. Marts 1855, staar Opfattelse mod Opfattelse, og Højesteretsafgørelsen imødeses derfor med megen Interesse. Naar Udvalget derfor nu skal til at behandle det af Ministeriet forelagte Forslag om Ordning af Medicinalhandelen paa Færøerne, maa det udtales, at man ikke ønsker nogen Forandring i den bestaaende Ordning om Handel med præparerede Medicinalvarer. Med Hensyn til Spørgsmaalet iøvrigt finder man det rettest, at Sagen udsættes indtil Højesterets Afgørelse foreligger, hvilket ventelig vil ske inden Lagtingssamlingen 1912.

Forslag:

Sagen udsættes til næste Aar.

Amtmanden anmodes om at give Justitsministeriet Underretning om Lagtingets Vedtagelse.

Ved Sagens *2. Behandling* den *2. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *5. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 18 Stemmer (stemte ikke: Poulsen, Provsten, Effersøe og Formanden).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelser:

Justitsministeriet,

København, den 11. December 1911.

Justitsministeriet har D. D. tilskrevet Sundhedsstyrelsen saaledes:

»Under Henvisning til Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 31. Marts d. A. — J. No. 2213/1910 — B. No. 582 — angaaende Bortgivelse af Privilegiet til at drive Thorshavns Apotek, skal man til Efterretning meddele, at Justitsministeriet maa anse det for rettest, indtil Spørgsmaalet om den for det egentlige Kongerige gældende Medicinallovgivnings Udvidelse til Færøerne er afgjort, at lade Apoteket drive af den tidligere Indehaver, Apoteker, Etatsraad Finsen, idet man, forinden Lagtinget har taget Stilling til det nævnte Spørgsmaal, hverken kan finde det heldigt at Privilegiet tildeles en ny Mand eller cand. pharm. Djurhuus.

Man skal herved bemærke, at der i hvert Fald efter den den 2. f. Md. afsagte Højesteretsdom efter Justitsministeriets Formening ikke i de gældende Regler findes nogen Hindring for, at Apoteker Finsen uanset, at han har Bevilling til at drive Gorms Apotek i Vejle, vedblivende forestaar

Driften af Thorshavns Apotek, samt at man aldeles foreløbig indtil videre har tilladt, at Thorshavns Apotek, saalænge det i Henhold til det foranførte drives af Apoteker Finsen, paa dennes Ansvar bestyres af hans hidtidige ueksaminerede Medhjælper, P. Johannesen, idet det dog paalægges Apoteker Finsen at besøge Apoteket hver 3. eller 4. Maaned.«

Hvilket herved meddeles Hr. Amtmanden under Henvisning til Deres Skrivelse af 16. f. Md. — 1911—765 — til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Apoteker Finsen og andre Vedkommende.

P. M. V.

Rentzmann.

A. Tang,
Fm.

Amtmanden over Færøerne.

* * *

Justitsministeriet.

København, den 13. December 1911.

Justitsministeriet har under Dags Dato tilskrevet Sundhedsstyrelsen saaledes:

»Ved paany at tilstille Sundhedsstyrelsen den vedlagte Sag angaaende eventuel Udvidelse til Færøerne af de for det øvrige Kongerige gældende Regler om Medicinalhandel, der efter at have være forelagt Færøernes Lagting i dettes afvigte Samling tilbagesendt hertil med Færø Amts blandt Bilagene værende Skrivelse af 20. September d. A., skal man anmode Sundhedsstyrelsen om, at der til Forelæggelse for Lagtinget i Samlingen 1912 udarbejdes et Udkast angaaende ommeldte Forhold, hvilken Lov bl. a. maatte indeholde Bestemmelse om, at det for at drive Apotek paa Færøerne skal være nødvendigt at have erhvervet Justitsministeriets Tilladelse efter at Lagtinget har haft Lejlighed til i hvert enkelt Tilfælde at udtale sig, samt om at Justitsministeriet ligeledes efter indhentet Erklæring fra Lagtinget afgør, hvilke Varer der maa føres paa Apotek og hvilke i almindelig Handel.

Man skal herved henlede Opmærksomheden paa den under 2. f. M. afsagte Højesteretsdom i en fra Færøernes Overpolitiret indanket Sag: Det offentlige ctr. cand. pharm. Djurhuus samt til Justitsministeriets Skrivelse til Amtet af 11. d. M. angaaende midlertidig Bestyrelse af Thorshavns Apotek.«

Hvilket herved meddeles Hr. Amtmanden til Efterretning under Henvisning til Deres Skrivelse af 20. September d. A. — 1911. Nr. 765.

P. M. V.

Rentzmann.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXII. Fartplan for Dampskibet „Smiril".

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes saalydende *Skrivelse fra Amtet af 20. s. M.*:

Ved at tilstille Lagtinget hosfølgende Andragende,*) hvori Beboere af Viderejde anholde om, at der for de kommende Aar maa blive foretaget en nærmere angiven Forandring i S/S. »Smiril«s Fartplan, skal man henstille til Tinget at vedtage følgende:

1) Tinget anmoder Amtmanden om at søge udvirket, at samme i Lighed med, hvad der har fundet Sted i de foregaaende Aar, bemyndiges til at approbere et af et af Lagtinget nedsat staaende Udvalg i Forening med vedkommende Rederi udarbejdet Forslag til Fartplan for Postdampskibet »Smiril« for 1912.
2) Tinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til i Forening med »J. Mortensens Eftf.« at udarbejde Fartplan for den lokale Dampskibsfart her mellem Øerne for Aaret 1912.

Den *3. August* vedtoges Amtets Henstilling i forbemeldte Skrivelse.

Den *4. August* valgtes uden Afstemning: *Dahl*, *Poulsen* og *Hentze* til Medlemmer af det i Forslaget ommeldte staaende Udvalg.

*) Udelades her.

XXIII. Postdampskibet „Tjaldur"s Fartplan.

Den *11. August* fremlagdes følgende *Andragender*:

Til
Færøernes Lagting.

Herved tillader jeg mig ærbødigst at andrage om, at Lagtinget vil udvirke, at Postdampskibet »Tjaldur« anløber Fuglefjord paa samtlige sine Ture her til Øerne saavel paa Vejen fra Thorshavn til Klaksvig som paa Tilbageturen til Thorshavn.

Jeg skal bemærke, at der i Fuglefjord drives en betydelig Forretning; der indføres betydelige Partier af Varer og udføres betydelige Mængder af Klipfisk og Saltfisk foruden andre færøske Produkter. Herom vil forøvrigt »Det forenede Dampskibs Selskab« vide Besked. Desuden ved man Besked om, at Losning og Ladning ikke tager lang Tid i Fuglefjord, og med Hensyn hertil vil Forholdene yderligere forbedres ved, at en i Havnen værende Kaj, hvortil nu mindre Dampskibe til enhver Tid kan lægge og større Skibe kan lægge til ved Højvande, skal udvides saaledes, at *alle* Skibe kan lægge til. Da Kajen staar i umiddelbar Forbindelse med Forretningens Pakhuse, er det en Selvfølge, at Losning og Ladning vil kunne foretages paa ganske kort Tid, saaledes at Skibet ikke vil forsinkes nævneværdigt ved at anløbe paa Op- og Nedrejsen. Som Forholdene nu er, er Fuglefjord opført paa Fartplanen nogle Gange og anløbes ellers kun, naar betydelig Fragt haves. Paa Tilbagevejen til Thorshavn anløbes Fuglefjord ikke, hvilket mangen en Gang virker generende baade med Hensyn til Afsendelse af Varer til Udførsel og Posten. Posten maa Købmanden derfor som oftest for egen Regning sende til Solmundefjord til Postskibet »Ruth« for at den kan naa »Tjaldur« i Thorshavn, og dette sker hyppig samtidig med, at »Tjaldur« sejler saa at sige forbi Fuglefjord paa Vejen vestfra til Thorshavn via Klaksvig.

Jeg tillader mig at forvente, at Lagtinget vil tage denne Sag under velvillig Overvejelse. Fartplansudvalget kan passende behandle Sagen, og Lagtingsarbejdet vil altsaa ikke blive nævneværdig forsinket.

Lagtingssalen, den 10. August 1911.

Ærbødigst

A. Samuelsen.

* * *

Til
Lagtinget.

Unægtelig er det en stor Bekvemmelighed og burde ogsaa være en stor Besparelse, at »Tjaldur« anløber saa mange af de mindre Pladser omkring paa Øerne, men det kunde for os Beboere af Viderejde være endnu bedre end det

nu er, dersom Skibet kunde lægge de Varer, der ere bestemte til Viderejde, i Land her, naar der er godt Lossevejr, i Stedet for som nu at Skibet sejler her forbi med vore Varer, og vi saa først maa bekoste Losning i Kvannesund og saa Transporten tilbage med Baad hertil de c. 1¼ Mil.

Det vilde derfor være et stort Fremskridt, om det til næste Aar kan ordnes saaledes med »Tjaldur«s Fartplan, at Skibet anløber Viderejde paa Vejen til eller fra Kvannesund, hvilket ikke vil forsinke det i nogen væsentlig Grad.

Viderejde, den 20. August 1910.

J. M. Matras,
Handelsbestyrer.

Peter J. Joensen.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *14. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Udvalget for „Smiril"s Fartplan.* Den *24. August* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende om, at Lagtinget vil virke hen til, at Postdampskibet »Tjaldur« fremtidig kommer til at anløbe Fuglefjord paa hver Rejse baade for Op- og Nedgaaende.

Endvidere er der til Udvalget henvist et Andragende fra Viderejde om, at »Tjaldur«, naar det anløber Kvannesund, maa standse ved Viderejde for at losse de Varer, der ere bestemte dertil.

Som Støtte for Andragendet fra Fuglefjord kan anføres, at der til denne Plads indføres saa mange Varer, at Skibet i Reglen anløber Pladsen, uden at det staar anført paa Fartplanen, og at der ligeledes afskibes meget, navnlig af Fisk (Klipfisk og Saltfisk). Saa er der Hensynet til Posten. Forretningsfolk kan ikke godt afslutte deres Post, før Varerne er uplossede; men saa snart dette er sket, afsejler »Tjaldur«, og saa kan det ofte have sin Vanskelighed at faa Posten rettidig til Thorshavn, idet Fuglefjord kun har Forbindelse med Thorshavn 2 Gange ugentlig om Sommeren og 1 Gang ugentlig om Vinteren, og det koster ikke saa lidt at sende Post for egen Regning.

Udvalget skønner ikke rettere end, at det Forretningsliv, der i de senere Aar er opblomstret i Fuglefjord, bør paaskønnes og støttes, saa at Forretningsfolk dér kan komme til saa vidt muligt at staa paa nogenlunde lige Fod med Konkurrenterne paa andre Pladser.

Nu er jo Forholdet det, at Postskibet efter at have losset i Trangisvaag og Vaag paa Suderø fra Thorshavn sejler op til Klaksvig (nogle Gange anløbende Kollefjord og Kongshavn). Fra Klaksvig gaar Turen i Regelen nord om Øerne til Vestmanhavn. Paa denne Tur anløbes Fuglefjord 9 Gange, Fundingsfjord 2 Gange og Ejde 3 Gange. I daarligt Vejr med nordlig Vind kan det dog hænde, at Turen lægges syd om Østerø og Strømø. Enten nu den ene eller anden af disse Ruter vælges, er det nemt at komme fra Klaksvig til Fuglefjord. Afstanden er ubetydelig, Ankerpladsen er god og Losningen let, saa Forsinkelsen bliver ikke stor. Man mener derfor at burde tilraade, at Fuglefjord anløbes paa alle Ture før eller efter Klaksvig.

Efter at »Tjaldur« saa har været i Vestmanhavn (og Midvaag), vender det tilbage til Klaksvig for at hente Post og Returlast.

Andragendet gaar nu ud paa, at »Tjaldur« ogsaa paa denne Rute skal anløbe Fuglefjord; der staar ganske vist, at det skal være paa Vejen fra Klaksvig

til Thorshavn; men gaar Turen fra Vestmanhavn (Midvaag) nord om Øerne, var det vel naturligere, at Fuglefjord anløbes, idet Skibet paa Vejen til Klaksvig lige sejler forbi Stedet.

Det kan nu ikke nægtes, at et saadant Anløb vil have sin store Betydning for Fuglefjord. Det siger sig selv, at det kan være mindre heldigt for en Forretningsmand at skulle lade og losse paa samme Tid. Navnlig kan dette være uheldigt i Sommermaanederne, hvor Talen kan være om at afskibe Klipfisk. Naar Skibet som f. Eks. i Aar anløber Fuglefjord den 9. Juni, vil en Forretningsmand i Fuglefjord vanskelig have faaet sorteret og pakket Fisk, der er tørret efter den 7. Juni, medens Konkurrenterne i Klaksvig og Thorshavn ville kunne sende Fisk, der er bleven tør den 9. eller 10., og dette kan under vore ustadige Vejrforhold faa stor Betydning.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa, at Andragendet om flere Anløb af Fuglefjord anbefales, dog saaledes, at der ikke herved sker nogen Indskrænkning i de Anløb, der alt finde Sted andre Steder her paa Øerne.

Med Hensyn til Andragendet fra Viderejde skal man tillade sig at bemærke, at det selvfølgelig vilde være en stor Fordel for Forretningsfolk dér at faa deres Varer oplossede paa Viderejde i Stedet for at skulle hente dem fra Kvannesund; men da det, selv i de Maaneder, da Skibet anløber Kvannesund (Maj og September), vil være afhængigt af Vejret, om Losning og Ladning kan finde Sted ved Viderejde, maa det i alle Tilfælde afhænge af Kaptajnens Skøn, om han kan standse der eller ikke. Man tør dog gaa ud fra, at Kaptajnen vil være saa imødekommende at stoppe op der, naar Losning er mulig, og han dog skal sejle der forbi.

Et andet Spørgsmaal er, om »Tjaldur« kan faa Tid til at gøre de her ønskede Anløb uden at indskrænke sine aarlige Ture. Erfaringen synes dog at vise, at Skibet kan faa Tid dertil. — Man kunde jo ogsaa have den Udvej at engagere sig med andre Selskaber, som sikkert gerne ville imødekomme Forretningsmænd for at faa Fragt; men ligesom vore Forretningsmænd synes at have størst Lyst til at have med »Det forenede Dampskibsselskab« at gøre, saa tillader Udvalget sig ogsaa at nære det Haab, at dette Selskab ogsaa vil gøre alt muligt for at imødekomme berettigede Krav her fra Øerne.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler det medfølgende Andragende om, at »Tjaldur« maa anløbe Fuglefjord paa hver Tur op- og nedgaaende, og henstiller, at der tages Hensyn til ligeledes medfølgende Andragende, dateret Viderejde, den 20. August 1910. Tinget maa dog fraraade, at der foretages nogen Indskrænkning i de alt paa Fartplanen optagne Anløbssteder.

Ved Sagens *2. Behandling* den *26. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *29. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Den *30. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 30. August 1911.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling haft til Behandling to Andragender vedrørende Fartplanen for Postdampskibet »Tjaldur«, nemlig:

a) et Andragende fra Lagtingsmand Samuelsen om, at »Tjaldur« fremtidig maa anløbe Fuglefjord paa hver Rejse baade op- og nedgaaende (Bilag 1);
b) et fra forrige Samling udsat Andragende om, at samme Postskib maa anløbe Viderejde paa de Ture, da det anløber Kvannesund (Bilag 2).

Sagen er efter en 1ste Behandling i Tinget bleven behandlet i et Udvalg, der har afgivet medfølgende Udvalgsbetænkning (Bilag 3).

Ved Sagens 3. Behandling den 29. dennes blev Udvalgets Forslag, saalydende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

enstemmig vedtaget med 20 Stemmer.

Under Henvisning til de ommeldte Andragender og det i Udvalgsbetænkningen anførte tillader Lagtinget sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

XXIV. Pensionstilskud til Enken efter fhv. Førstelærer ved Thorshavns Realskole Louis Bergh og Enken efter Lærer ved samme Skole M. F. Michelsen.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Skrivelser fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 6. Maj 1911 samt Færø Amts Skoledirektion af 10. Juni s. A.*:

At der paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1910—11 under § 21 IV. Q. 4. e. er tillagt Enke efter afdøde forhenværende Førstelærer ved Thorshavns Realskole Louis Bergh et Tilskud paa 133 Kr. 33 Øre for Tiden 1. December f. A. til 31. Marts d. A. det skal man tjenstlig melde Direktionen til Efterretning med Tilføjende, at der under 3. d. M. herfra er tilgaaet Enkefru Bergh Meddelelse herom.

Det bemærkes, at saavel dette Beløb som det Enken paa Finansloven for indeværende Finansaar tilstaaede Pensionstilskud af 400 Kr., jfr. Ministeriets Skrivelse af 1. f. M., er ydet under Forudsætning af, at der af Færø Amts Skolefond tillægges hende et Tilskud af samme Størrelse, hvorom Ministeriet forventer at modtage nærmere Meddelelse.

* * *

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har under 6. f. M. tilskrevet Skoledirektionen saaledes:

»Paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1910—11 er der under § 21, IV Q. 4. f. tilstaaet Enken efter afdøde Lærer ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn, M. F. Michelsen, en Understøttelse af $^{8}/_{12}$ af 200 Kr. aarlig = 33 Kr. 33 Øre for Tiden 1. Februar til 31. Marts d. A. under Forudsætning af, at der af Færø Amts Skolefond ydes hende et Tilskud af samme Størrelse, hvorom Ministeriet forventer at modtage nærmere Meddelelse.«

Hvilket man herved skal meddele det ærede Lagting, idet man tilføjer, at man under Dags Dato har anmodet Landfogden paa Færøerne om at indbetale det fornævnte Beløb, 33 Kr. 33 Øre, til Færø Amts Skolefond og samtidig anmodet Kommissionen for Færøernes Mellem- og Realskole om at foranledige, at saavel fornævnte Beløb som et lignende Beløb af Skolefondens Midler udbetales til Enkefru Michelsen.

Man skal dernæst henstille til det ærede Lagting, at der af Skolefondens Midler tilstaas Lærer M. F. Michelsens Enke et aarligt Tilskud af 200 Kr., under Forudsætning af, at der af Statskassen bevilges et tilsvarende Tilskud.

Den *1. August* henvistes Sagerne til *Kirkekasseudvalget.* Den *25. August* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist to Lagtinget af Færø Amts Skoledirektion til Betænkning forelagte Sager vedrørende Pensionstilskud af Amtets Skolefond til henholdsvis

a. Enken efter forhenværende Førstelærer ved Thorshavns Realskole, Louis Bergh, og
b. Enken efter afdøde Lærer ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn, M. F. Michelsen.

Ved Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet er det oplyst, at der er tillagt førstnævnte Enke paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1910—11 et Pensionstilskud af 133 Kr. 33 Øre for Tiden fra 1. Decbr. f. A. til 31. Marts d. A. og paa Finansloven for indeværende Finansaar et Tilskud 400 Kr., samt at der paa samme Tillægsbevillingslov er tillagt sidstnævnte Enke en Understøttelse af 33 Kr. 33 Øre (— $^{2}/_{12}$ af 200 Kr. aarlig) for Tiden fra 1. Februar til 31. Marts d. A. og at der paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1911—12 og paa Finansloven for 1912—13 vil blive søgt bevilget til hende en aarlig Understøttelse af 200 Kr. — alt under Forudsætning af, at der af Færø Amts Skolefond ydes bemeldte Lærerenker Pensionstilskud af samme Størrelse.

Ligesom Skoledirektionen — dels af Billigheds Hensyn og dels fordi det maa siges at være i selve Real- og Mellemskolens Interesse, at dennes Lærere og deres eventuelle Enker have Adgang til Pension ligesaa vel som Lærerpersonalet ved andre offentlige Skoler — paa det bedste har anbefalet de paagældende Lærerenker til Understøttelse paa Finansloven, saaledes har Direktionen fundet det naturligt og overensstemmende med tidligere Praksis paa dette Omraade, at Halvdelen af Pensionsbeløbene udredes af Skolefonden.

Udvalget mener at kunne slutte sig hertil, idet man ikke finder noget at indvende imod de foreslaaede Pensioners Størrelse og deres ligelige Fordeling paa Statskassen og Færø Amts Skolefond, og man skal derfor foreslaa det høje Ting at vedtage:

Lagtinget billiger

a. at der af Færø Amts Skolefond tilstaas Enken efter forhenværende Førstelærer ved Thorshavns Realskole, Louis Bergh, et Pensionstilskud af 400 Kr. aarlig, fra 1. December 1910 at regne, under Forudsætning af, at der af Statskassen ydes hende et Tilskud af samme Størrelse;
b. at der af Færø Amts Skolefond tilstaas Enken efter Lærer ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn, M. F. Michelsen, en Understøttelse af 200 Kr. aarlig, fra 1. Februar 1911 at regne, under Forudsætning af, at der af Statskassen ydes hende et Tilskud af samme Størrelse.

Ved Sagernes *2. Behandling* den *28. August* vedtoges det at lade dem overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *31. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

XXV. Tuberkulose-Sygehuset.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes Beretninger fra Driftsudvalget for Færø Amts Tuberkulose Sygehus for Aaret 1910—11 samt Lægen ved Sygehuset tilligemed en Del Bilag**).

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *2. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *3. s. M.* valgtes: *H. A. Djurhuus, Johannesen, Michelsen, Samuelsen* og *Paturssen.* Den *8. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at overveje forskellige Forhold *vedrørende Sygehuset i Høydal* og har i den Anledning faaet overgivet følgende Aktstykker:

1) Beretning fra Driftsudvalget.
2) — - Lægen.
3) Andragende fra Frk. Flagstad om Rejsegodtgørelse.
4) Beskrivelse af en Synsforretning.
5) Forskellige Bilag vedrørende Forbruget paa Sanatoriet.

Udvalget skal paa Foranledning af Aarsberetningen bemærke:

ad Udvalgets Beretning:

Man finder det glædeligt, at Driftsregnskabet for Halvaaret $^{1}/_{4}$—10—$^{30}/_{9}$—10 viser en Fremgang med Hensyn til Driftens økonomiske Side. Som det desuden fremgaar af den fremlagte Statusoversigt, afsluttet pr. 1. Juli d. A., er denne Fremgang ogsaa tilstede i de efterfølgende Maanedsregnskaber. Man haaber, at dette Forhold stadig vil vedvare og bedres. Man maa haabe, at det lykkes ikke alene at tilvejebringe Balance mellem Udgifter og Indtægter vedrørende Driften i snævreste Forstand, men at det ogsaa maa ske, at Driftskontoen kan udrede en betydelig Del af Renter og Afdrag af den Gæld, som er stiftet i Anledning af Sygehusets Opførelse.

Udvalget har henvendt sig til Budgetudvalget angaaende Ordningen af den i Driftsudvalgets Indberetning omhandlede Kassekredit i Føroya Banki og der vil fra førstnævnte blive foretaget de nødvendige Skridt til Ordning af bemeldte Kassekredit.

ad Lægens Beretning:

For saa vidt den Kendsgerning, at Sygehuset i Finansaaret ikke har været fuldt belagt skyldes den Omstændighed, at Tuberkulosen er ved at tabe Terræn her paa Øerne, er det glædeligt. Skulde Aarsagen være at søge andre Steder, maa man nøje efterspore, hvor denne Aarsag ligger, og se til at fjerne den. Udvalget tror ikke, at den Omstændighed, at man i Lagtingssamlingen 1910

*) Se Lagtingstidende 1910, Side 130.

**) Udelades her.

udtalte Kritik af Sanatoriets Husførelse kan have været nogen Aarsag til, at Belægningen ikke har været saa stor sidste Aar som det foregaaende. Kritiken gik nemlig ud paa, at Forbruget var for stort og at Husførelsen var flottere end nødvendigt, men dette kan næppe tænkes at have skræmmet Folk fra at lade sig indlægge paa Sygehuset, det kunde snarere have den modsatte Virkning.

Regnskabet for det paagældende Aar er til Disposition og man kan ikke tænke sig noget at være i Vejen for, at Sygehusets Personale faar dette til Gennemsyn. Skulde det saa vise sig, at der i betydeligt Omfang paa Driften er ført Beløb, der ikke vedrører denne, kan man tage Spørgsmaalet op til fornyet Overvejelse, men det blev dog under Forhandlingerne i Lagtinget baade i 1909 og 1910 udtalt, at forskellige Beløb var medtagne i de første Aars Regnskaber, som ikke kom igen. Nu at foretage den af Lægen omtalte Ekstrahering vedrørende disse gamle Regnskaber kan man ikke tilraade. Dels vil en saadan Ekstrahering vise sig særdeles vanskelig, dels vil den være saa bekostelig, at Nytten ikke synes at staa i rimeligt Forhold til Bekosteligheden.

Som de foregaaende Aar vil det være nødvendigt at nedsætte et Driftsudvalg og man vil nedenfor finde Forslag i saa Henseende. Det forekommer Udvalget, at man nu bør gaa sammo Vej som med Hensyn til Telefonsagens Driftsudvalg, nemlig at vælge to Medlemmer af Tinget til sammen med Amtmanden at foretage det fornødne med Hensyn til Driften af Sygehuset.

Endvidere bør man bemyndige dette Udvalg til at søge udvirket, at de 1000 Kr., som endnu henstaar uhævet af Statens Tilskud til Sygehusets Anlæg. bliver udbetalte. Fremdeles tilraader man, at det staaende Udvalg bemyndiges til at andrage om et yderligere Tilskud til Sygehusanlægget under Hensyn til den store Overskridelse af Overslagssummen, som paa Grund af Omstændighederne fandt Sted ved Sygehusets Opførelse.

Der foreligger Andragende fra Oversygeplejersken, anbefalet af Sygehusets Læge, hvori hun andrager om fri Rejse frem og tilbage paa den Ferierejse, som hun i dette Aar foretager i Danmark. Medens Udvalgets Medlem P. C. Johannessen foreslaar, at der i denne Anledning tilstaas Oversygeplejersken en Rejsegodtgørelse paa 75 Kr., foreslaar Udvalgets Flertal, at Andragendet henvises til Afgørelse af det staaende Udvalg.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa:

Lagtinget vælger to Medlemmer til i Forening med Amtmanden at lede Driften af Sygehuset i Hoydal.

Dette Udvalg bemyndiges til:

a) at foranledige, at de Mangler, som er forefundne ved Sygehuset i Hoydal, afhjælpes, for saa vidt det ikke allerede er sket;

b) 1) at søge udvirket, at det Beløb paa 1000 Kr., som endnu henstaar uhævet af den til Sygehusanlægget givne Bevilling, maa blive udbetalt, 2) samt til at ansøge om yderligere Tilskud fra Statskassen under Hensyn til, at Anlægsomkostningerne oversteg Overslagssummen med betydelige Beløb.

c) *Af Flertallet* (Djurhuus, Michelsen, Patursson og Samuelsen):

Driftsudvalget bemyndiges til at træffe Afgørelse af Andragende fra Oversygeplejerske Frk. Flagstad om Rejsegodtgørelse i Anledning af en Ferierejse til Danmark i dette Aar,

af P. C. Johannessen:

Der ydes Frk. Flagstad en Rejsegodtgørelse paa 75 Kr. i Anledning af hendes Ferierejse til Danmark i dette Aar.

Sagens 2. *Behandling* foretoges den *11. September.*

Udvalgets Forslag Punkt 1. a betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
— — — 1. b[1] — —
— — — 1. b[2] sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

c) Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor, hvorefter Flertallets Forslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

S. D. valgtes til Medlemmer af det staaende Udvalg: *H. A. Djurhuus* og *Paturssøn.*

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 21. December 1911.

Ved at indsende en af vedkommende Lagtingsudvalg afgiven, af Tinget vedtagen Betænkning vedrørende Sygehuset i Hoydal, har Hr. Amtmanden paa Driftsudvalgets Vegne i Skrivelse af 31. Oktober d. A. — 1911 No. 1069 — henledet Opmærksomheden paa det i Betænkningen under Punkt 1. b udtalte, hvorefter Udvalget bemyndiges til at søge udvirket, at det Beløb paa 1000 Kr., som endnu henstaar uhævet af den til Sygehusanlæget givne Bevilling maa blive udbetalt, samt til at ansøge om yderligere Tilskud fra Statskassen under Hensyn til, at Anlægsomkostningerne oversteg Overslagssummen med betydelige Beløb.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse samt Foranstaltning meddele, at Justitsministeriet herved efter det i Deres anførte Skrivelse oplyste bemyndiger Dem til at anvise til Udbetaling ved Færøernes Jordebogskasse paa forventet Genbevilling paa Tillægsbevillingslov for 1911—12 det ommeldte Beløb af 1000 Kr., der udgør Restbeløbet af den paa Tillægsbevillingslov for 1909 10 under § 26 III Nr. 27 givne Bevilling til det ommeldte Sygehus, hvorimod man ikke finder Anledning til at søge udvirket nogen yderligere Bevilling til Sygehuset.

Bülow.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Forslag til Resolution af Budgetudvalget.

Den 9. *September* fremlagdes følgende

Forslag

til

Resolution med Hensyn til Lagtingsrevisors Antegnelse under 1ste Post til Regnskabet for Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Hoydal for Halvaaret fra 1. April til 30. September 1910.

Amtmanden anmodes om at foranledige Regnskaberne for Tuberkulose-Sygehusets Indtægter og Udgifter fra Driftens Begyndelse til 31. Marts 1910 reviderede, og om efter endt Revision at foretage Dicision paa Lagtingets Vegne.

Ved Sagens Behandling *s. D.* sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Motiveret Forslag til Beslutning fra Sanatorieudvalget.

Den *8. September* fremlagdes følgende

Motiveret Forslag til Beslutning

fra

Sanatorieudvalget.

Da Lagtingsrevisor har et temmelig stort Arbejde ved Revisionen af Regnskabet for Sygehuset i Hoydal, vil det være nødvendigt at tillægge ham et passende Honorar for dette Arbejde. Under Hensyn til dette Arbejdes Omfang,

mener man, at Revisorlønnen passende kan ansættes til 60 Kr. aarlig og denne Sum bør tillægges ham ogsaa for det Revisionsarbejde, som allerede er udført. Beløbet bør tillægges ham af Sygehusets Driftsmidler.

Forslag:

For Revisionen af Regnskabet for Sygehuset i Hoydal tillægges der Lagtingsrevisor et Beløb af 60 Kr. aarlig, saaledes, at der ogsaa tillægges ham 60 Kr. for det Revisionsarbejde, som allerede er udført. Beløbet afholdes af Sygehusets Driftsmidler.

Ved Sagens Behandling den 9. *September* sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XXVI. Amtskommunens Telefonanlæg.*)

A. Ang. Amtstelefonens Tilstand.

Den 31. *Juli* fremlagdes følgende *Beretning fra Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen:*

Angaaende Driften af Amtskommunens Telefonvæsen tillader undertegnede Udvalg sig at afgive følgende Beretning:

Fra Driftsbestyreren har Udvalget modtaget følgende Regnskaber for Driften, nemlig:

1. Regnskab for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.
2. — - Halvaaret fra 1. Oktober 1910 til 31. Marts 1911.

Desuden har Driftsbestyreren lovet at aflægge Regnskab for Tiden fra 1. April til 30. Juni i Aar, saaledes at dette kan fremlægges for Lagtinget i Samlingen 1911, men har Udvalget ved nærværende Beretnings Afgivelse endnu ikke modtaget ommeldte Kvartalsregnskab.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 141.

Ifølge ovenstaaende Regnskaber har Indtægterne og Udgifterne været følgende:

Efter Regnskabet 1. Oktober 1909 til 30. September 1910:

Indtægt.

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
I.	Beholdning den 1. Oktober 1909:		
	1. I Banken	1,570 80	
	2. Indtægtsrestancer	1,982 25	
	3. Forskud til Nyanlæg	15,468 89	
	4. Kontant	1,575 71	
			20,597 65
II.	Afgift af Abonnement		6,785 61
III.	Indtægter af Telefonsamtaler og -telegrammer, Ekstragebyr og Budsendelse		22,064 48
IV.	Godtgørelse fra Telegrafstationen for ind- og udtelefonerede Telegrammer		378 45
V.	Forskellige Indtægter		691 81
VI.	Tilskud fra Økonomisk Fond		10,000 00
VII.	do. - Statskassen		20,000 00
VIII.	Laan fra »Kreditforeningen af Kommuner i Danmark«		30,000 00
IX.	Telefondriftens Gæld 30. Septbr. 1910 paa Folio i »Føroya Banki«		17,776 21
			128,294 21

Udgift.

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Telefondriftens Gæld 1. Oktbr. 1909		30,118 68
B.	Administration		2,607 38
C.	Stationernes Drift		9,019 61
D.	Vedligeholdelse og Eftersyn af Linierne		7,109 42
E.	Renter og Afdrag af Obligationsgæld		11,694 94
F.	Debet-Rente paa Folio i »Føroya Banki«		962 62
G.	Udvidelse af Anlægget		2,445 28
H.	Forskud til det i 1909 paabegyndte Anlæg		45,434 76
J.	Godtgørelse ifølge Decision		1 80
K.	Beholdning den 30. Septbr. 1910:		
	1. I »Føroya Banki«	634 22	
	2. Indtægtsrestancer	4,212 43	
	3. Beholdning af Kreditforeningsobligationer	10,000 00	
	4. Kontant	4,053 7	
			18,899 72
			128,294 21

Efter Regnskabet fra 1. Oktober 1910 til 31. Marts 1911:

Indtægt.

		Kr.	Ø.
I.	Beholdning 1. Oktbr. 1910 v. forrige Regnskab	18,899	72
II.	Afgift af Abonnement	3,580	39
III.	Indtægter af Telefonsamtaler og -telegrammer, Ekstragebyr og Budsendelse	9,473	58
IV.	Godtgørelse fra Telegrafstationen for ind- og udtelefonerede Telegrammer	119	25
V.	Andre Indtægter	169	44
VI.	Telefondriftens Gæld 31. Marts 1911 paa Folio i »Føroya Banki«	11,678	45
		43,920	83

Udgift.

				Kr.	Ø.
A.	Telefondriftens Gæld 1. Oktober 1910			17,776	21
B.	Administration			1,085	22
C.	Stationernes Drift			4,277	15
D.	Vedligeholdelse og Eftersyn af Linierne			1,946	55
E.	Renter og Afdrag af Obligationsgæld			5,853	32
F.	Debet-Rente paa Folio i »Føroya Banki«			497	42
G.	Udvidelse af Anlægget			153	20
H.	Forskud paa det i 1909 paabegyndte Anlæg			1,857	73
J.	Andre Udgifter			22	8
K.	Beholdning 31. Marts 1911:	Kr.	Ø.		
	1. I »Føroya Banki«	645	31		
	2. Indtægtsrestancer	4,843	93		
	3. Kontant	4,962	71		
				10,451	95
				43,920	83

Medens det først anførte Regnskab viser, at Driften har arbejdet med et betydeligt Underskud, udviser Halvaarsregnskabet, at der er ved at skabes Ballance, saaledes at Driften har kunnet udrede Renter og Afdrag af Obligationsgælden, uden at Foliogælden til Banken er forøget nævneværdigt, og hvis Debet-Renten af Foliogælden ikke havde tynget Udgiftssiden, vilde Halvaarsregnskabet have udvist fuldstændig Balance for Indtægt og Udgift.

Bankgælden skyldes væsentlig de store Udgifter, Kabelreparationerne i Skopen- og Suderøfjord i foregaaende Regnskabsaar paaførte Driften.

Antallet af Stationer, der for Tiden er i Drift (inkl. Husum, hvor Luftledningen i længere Tid har været afbrudt) er 58.

Antallet af Abonnenter er i Øjeblikket 137, nemlig fra følgende Centraler:

Thorshavn	57
Andefjord	1
Ejde	1
Fuglefjord	3
Funding	1
Sydregøte	2
Klaksvig	9
Kvalbø	1
Kvalvig (Str.)	2
Kvannesund	2
Kvivig	2
Lervig	2
Midvaag	4
Porkere	1
Sand	1
Sandevaag	2
Skaale	1
Skaalevig	1
Saltangeraa	1
Skopen	1
Solmundefjord	1
Sørvaag	3
Tveraa	18
Vaag	11
Vestmanhavn	8
Øreenge	1
Tilsammen	137

Aarsafgiften af *Abonnement* udgjorde pr. 31. Marts 1911 7,193 Kr.

De ved Konstruktør Andreasen foretagne Nyanlæg bleve tilendebragte i 1909, og ifølge Opgørelse fra Hr. Andreasen udgjorde Anlægsudgifterne et samlet Beløb af 37,538 Kr. 38 Øre. Udover Abonnentsledninger er der ikke senere foretaget noget Nyanlæg.

Efter at der under Konstruktør Andreasens Arbejdsledelse var anlagt flere saakaldte Luftledninger mellem forskellige Bygder, og der i Lagtinget havde været paa Tale at anlægge endnu flere af den Slags telefoniske Forbindelser, bl. a, til Svinø, indhentede Driftsudvalget en Erklæring fra Driftsbestyreren angaaende de i Drift værende Luftledninger, og modtog under 24. April d. A. saalydende Beretning fra ham:

»Thorshavn, d. 24. April 1911.

Til
Driftsudvalget for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen.

Efter Hr. Amtmandens Anmodning skal jeg tillade mig at fremkomme med nedenstaaende Oplysninger:

Foruden 2 »Luftspænd« paa Linien Sørvaag—Bø, findes paa Amtskommunens Telefonnet 5 »Luftledninger«, nemlig over Strækningerne:

1) Kunø—Husum,
2) Haraldsund—Strond,
3) Vegrenæs—Thorsvig,
4) Fundingsfjord,
5) Kalbaksfjord.

Ledning *1* blev ophængt den 4. Nov. 1909, gik i Stykker 10. Nov. s. A. den 21. Nov. s. A. blev en ny Traad ophængt, som gik i Stykker den 18. Marts 1910; den 4. April 1910 blev atter en ny Traad ophængt, som brast den 10. Nov. 1910; den 16. Decbr. blev endnu en Gang en ny Traad ophængt, som holdt indtil 26. Febr. 1911. 1ste og 2den Gang gik Traaden i Stykker ved de loddede Sammenføjninger, 3dje og 4de Gang brast Traaden.

Ledning *2* blev ophængt d. 1. August 1909, gik i Stykker 10. Nov. s. A., blev paa ny ophængt 13. Nov. og holdt indtil 18. Marts 1910; den 23. Marts blev en ny Traad ophængt, som holdt indtil 18. Febr. 1911.

Ledning *3* blev ophængt 29. Nov. 1909, den brast den 26. Febr. 1911 et Stykke nedenfor Dobbeltledningen paa Vegranæs; den 13. Marts blev en ny Traad ophængt.

Ledning *4*, som er en Dobbeltledning, blev ophængt c. 17. Juli 1909, den ene Traad gik i Stykker den 7. Oktbr. 1909, Ledningen blev brugt som Enkeltledning indtil 14. Decbr. 1909, da en Dobbeltledning blev ophængt mellem 2 højere liggende Punkter; den 10. Juli 1910 blev den ene Traad revet i Stykker af en Skonnert, som sejlede ind til Hvalstationen i Fundingsfjord; den 18. Juli blev den ene Traad fornyet; den 18. Febr. 1911 brast begge Traadene, 2 nye bleve ophængte den 9. Marts 1911.

Ledning *5* blev ophængt den 25. Nov. 1909 og har holdt til Dato.

Hvor meget Reparationen af Ledning *1* har kostet i Nov. 1909, ved jeg ikke, da den er udført af Konstruktør Andreasen; i Marts 1910 var Udgiften til Materialier c. 86 Kr., Arbejdsløn og Befordring c. 212 Kr., i Decbr. 1910 henholdsvis 106 Kr. og 193 Kr.

Reparation af Ledning *2* kostede i Marts 1910 for Materialier c. 21 Kr., Arbejdsløn og Befordring c. 49 Kr.; i Marts d. A. henholdsvis 41 Kr. og 48 Kr.

Til Reparation af Ledning *3* i Marts d. A. medgik Materialier for c. 42 Kr., og Arbejdsløn og Befordring c. 54 Kr.

Til Reparation af Ledning *4* i Marts d. A. medgik Materialier for c. 83 Kr., Arbejdsløn og Befordring c. 89 Kr.

Bruttuindtægten af Samtaler fra Husum har fra Nov. 1909 til Febr. 1911 været 153 Kr. 20 Ø., Godtgørelsen for 651 afgaaede Samtaler er 19 Kr. 53 Ø., og for 644 ankomne Samtaler 19 Kr. 32 Ø.; regner man, at de ank. Samtaler har givet Telefonvæsenet en Indtægt af c. 150 Kr., bliver hele Mer-Fortjenesten af Husum Linien c. 264 Kr.

Da jeg ikke er i Besiddelse af en Specification af Konstruktør Andreasens Overslag over Telefonforbindelsen til Svinø, bestaaende af Stangrække og Luftlinie, som er beregnede til 5500 Kr., kan jeg ikke med Bestemthed sige, hvad Luftlinien er beregnet til, men trækker man i Ingeniør Möllers Overslag Udgiften til Kabel 6360 + 380 Kr., afrundet til 6700 Kr., fra 11400 Kr., bliver Udgiften til Landlinier 4700 Kr., Resten, 800 Kr., maa saa være beregnet til Luftledninger.

At Luftledningen til Svinø vil være underkastet en lignende Skæbne som den over Kalsøfjorden, er jeg ikke i Tvivl om; Storm har ikke saa meget at betyde for Ledningernes Holdbarhed, da Traaden daler ganske langsomt ned igen, efter at Vinden har bragt den ud af Normalstilling; men et tykt Lag Is kan Traaden ikke taale, og efter de Erfaringer, man har haft, vil det være mærkeligt, om der skulde hengaa en Vinter, hvor en Luftlinie over Svinøfjorden undgik at blive delvis overiset.

Da Svinø Bygd antagelig har et lignende Folketal som Gjov eller Funding, skal jeg anføre, at fra 1. Oktober 1909 til 30. Septbr. 1910 havde Gjov 686 Samtaler for Brutto 154 Kr. 30 Ø., Funding 843 Samtaler for Brutto 179 Kr. 60 Ø.,

Med Hensyn til de til Udvalget ved Lagtingets Beslutninger i forrige Tingsamling overgivne Sager, skal der hidsættes en Redegørelse over, hvad Udvalget har foretaget ved disse.

A. *Angaaende Telefonforbindelsen mellem Suderø og de øvrige Øer m. m.*

1) Telefonforbindelse med Suderø.

Efter at der paa Finansloven for 1910—11 var bevilget det nødvendige Beløb til Reparation af Kablet over Suderøfjorden, afventede Udvalget nærmere Meddelelse fra Ministeriet angaaende Sagen, særlig om, hvorvidt Reparationsarbejdet skulde foranlediges udført herfra, eller om Ministeriet selv vilde træffe de nødvendige Foranstaltninger i saa Henseende. Spørgsmaalet herom er gennem Amtet forelagt Justitsministeriet, og ifølge en fra samme modtagen Skrivelse af 27. Maj d. A. fremgaar det, at nævnte Ministerium har tilstillet Ministeriet for offentlige Arbejder Amtets Skrivelse. Skønt der ikke endnu foreligger noget direkte Svar paa Forespørgslen, anser Udvalget det for aldeles givet, at Ministeriet for offentlige Arbejder lader foretage alt fornødent med Hensyn til Kabelreparationen. Heri bestyrkes man ved et fra Telegrafdirektøren den 15. ds. modtaget saalydende Telegram:

»Bedes oplyse om der ved Færøerne kan lejes egnet Fartøj i August til Reparation af Suderøkablet«.

Som Svar paa ovennævnte Telegram blev, efter at der var konfereret med Driftsbestyreren og Bestyreren for den herværende Telegrafstation, — sendt saalydende Svar:

»Absolut intet Fartøj ejheller Kabelmaskineri«.

Man maa herefter anse Spørgsmaalet om Telefonforbindelse med Suderø foreløbig løst ved Statens Bistand, og Arbejdet paa Kablet vil antagelig finde Sted i August Maaned.

2) Angaaende Anvendelse af traadløs Telefonering over kortere Afstande har Udvalget ikke ladet foretage nogen nærmere Undersøgelse, især da Tiden var saa vidt fremskreden, da Udvalget samledes. Man var ogsaa paa dette Tidspunkt bekendt med, at Suderøkablet kunde ventes istandsat ved Statshjælp, og da man mente at kunne regne med, at der vilde komme Ingeniør herop til Kabelarqejdet, mente man det rettest at søge Konference med denne angaaende Spørgsmaalet, saa meget mere som der mulig kunde tænkes andre Telefon-Systemer, der var bedre anvendelige her end de af Konstruktør Andreasen omtalte. Man havde i saa Henseende tænkt sig Muligheden af Anvendelsen af den danske Videnskabsmand Ingeniør V. Poulsens System for traadløs Telegrafi.

B. *Angaaende Amtstelefonens Tilstand m. m.*

1) (a & b) Udvalget har givet Driftsbestyreren Paalæg om at lade foretage et fuldstændigt og forsvarligt Eftersyn af Linienettet med fornøden Udbedring. Dette Arbejde har været og bliver for Tiden udført med nogle af Telefonvæsenets paalideligste og dygtigste Folk, til Dels under Tilsyn af Driftsbestyreren. Efter dennes Udtalelser til Udvalget vil Eftersynet næppe være tilendebragt førend i August Maaned. Driftsbestyreren mener derfor ikke at kunne udarbejde nogen fuldstændig Redegørelse angaaende Linienettets Tilstand førend Lagtinget er traadt sammen, skønt han havde forpligtet sig til at indlevere en Redegørelse over hele Anlægget inden 31. Juli d. A.

2) Under 5. Maj tilskrev man Driftsbestyreren saalydende:

»Ved at fremsende en Ekstrakt-Afskrift af Lagtingets Beslutning i den Lagtinget forelagte Sag om Amtstelefonens Tilstand, skal man — næst at udbede sig Hr. Driftsbestyrerens Udtalelser om Sagen i dens Almindelighed — anmode Dem om:

Med Hensyn til Punkt 2 at fremskaffe saa fyldige Oplysninger som mu-

ligt om, hvad Centralbestyrerne for Tiden har i Løn — saavel fra Amtskommunen som fra de respektive Kommuner, baade faste og tilfældige Indtægter hidrørende fra Telefoneringen —, endvidere saa vidt muligt at oplyse, hvad Forskel det vil gøre, om der ydes Betaling for Samtaleperioder og ikke som nu for Antallet af Samtaler. De bedes derhos udtale Dem, om det maa anses for en bedre Ordning, at Centralbestyrerne lønnes med fast Løn, og i bekræftende Fald da at indgive et Forslag om dennes Størrelse for de forskellige Stationer.

Med Hensyn til Punkt 4 og 5 skal man anmode Dem om paa Deres næste Inspektionsrejse at undersøge, hvorledes Forholdene ere, og at give en Redegørelse heraf tilligemed Deres egen Erklæring med Hensyn til hvilke Foranstaltninger De maatte anse for hensigtsmæssige. — Man undlader ikke at tilføje, at en Redegørelse af hele Telefonnettets Tilstand forventes indsendt hertil inden 31. Juli i Overensstemmelse med den med Dem trufne Aftale.

Man skal endelig henlede Deres Opmærksomhed paa, at Telefonvæsenet har en Del Materiale liggende rundt paa Øerne, hidrørende dels fra Nyanlæggene og dels fra de gamle Anlæg. Saafremt det gøres fornødent, bedes De om paa Deres Inspektionsrejse at drage Omsorg for dets Opbevaring, ligesom De bedes om at give Udvalget en Fortegnelse derover, tilligemed Deres Erklæring om, hvorledes det mest hensigtsmæssig kan realiseres, saafremt saadant skulde anses ønskeligt.«

Ved Beretningens Affattelse havde Udvalget endnu ikke modtaget Driftsbestyrerens Svarskrivelse.

3) Udvalget har foranlediget, at der til Regnskabs Affattelsen blev antaget saadan Assistance for Driftsbestyreren, at saavel Helaars- som Halvaars-Regnskaber kunde foreligge færdige til de af Udvalget foreskrevne Frister.

4 & 5) Driftsbestyreren har faaet Paalæg om, naar Eftersynet er tilendebragt, at give fornøden Beretning om, hvordan Centralstationernes Apparater bliver opbevarede og behandlede, for at Driftsudvalget derefter kan træffe Foranstaltninger til Haandhævelse af Kommunernes Forpligtelser.

6) Udvalget har forhandlet Spørgsmaalet om eventuel Antagelse af ny Driftsbestyrer for det Tilfælde, at den nuværende ikke skulde ville indgaa paa de Forpligtelser, som man mente nødvendige at fastsætte, for at Posten kunde røgtes tilfredsstillende. Man besluttede at indhente en Udtalelse fra kompetent Side angaaende Ansættelse af en Driftsbestyrer, og Formanden tilskrev efter Udvalgets Anmodning en ham bekendt Person i Danmark, nemlig Belysningsdirektøren i Aarhus, om Sagen, og har man fra denne modtaget saalydende Svar:

»I Besvarelse af Amtmandens Skrivelse af 1. Maj angaaende Ansættelsen af en Driftsbestyrer for Færøernes Amtskommunes Telefonanlæg skal jeg herved tillade mig at fremkomme med følgende:

Det fraraades gennem Avertissement eller lignende at udbyde den paagældende Stilling offentlig; fordi der da vil fremkomme en Mængde Ansøgninger fra velanbefalede unge Mænd, om hvis særlige Evner som Driftsbestyrer det vil være umuligt at danne sig noget berettiget Skøn; thi mange i teknisk Henseende vel uddannede og udmærkede Mænd ville mangle Evnen til med Ro og Fasthed at gennemføre en bestemt Arbejdsplan overfor de underordnede og et urokkeligt Reglement for Samtalerne overfor Publikum, og er en saadan Mand en Gang bleven ansat, vil det ikke være let igen at faa ham fjernet.

Det anbefales derfor gennem skriftlig eller maaske bedre mundtlig Forhandling med Lederne for en af de større Telefon- eller Telegrafinstitutioner at faa en Mand udpeget, der paa Forhaand antages at være egnet, og denne Mand faar et halvt eller et helt Aars Permission for at undersøge og bringe Orden i det eventuelt mangelfulde ved Færøernes Amtskommunes Telefonanlæg. I det paagældende Aar vil hans Anlæg som Driftsbestyrer blive prøvet. Telefonanlæggets Direktion vil have lært ham at kende og kan afgøre, om den ønsker at

beholde ham eller den vil foretrække at lade ham gaa tilbage til det Selskab, hvorfra han kom, og hvor hans tidligere Plads vedblivende staar ham aaben, ligesom han paa sin Side vil kunne danne sig et Skøn over, om han kan ønske at tage blivende Ophold paa Færøerne.

Formentlig vil »Det store nordiske Telegrafselskab« lettest kunne give Anvisning paa den rette Mand; thi medens den egentlige Telefonteknik er forholdsvis simpel og er kendt af en Telegrafingeniør, vil der ikke være ret mange danske Telefoningeniører, der har noget Kendskab til Søkabler, til disses Behandling og eventuelle Reparation, og da Søkablerne formentlig udgør en ret væsentlig Del af Færøernes Telefonanlæg, maa der tages særlig Hensyn til disse, og det maa formentlig forlanges, at den paatænkte Driftsbestyrer har gennemgaaet »Det store nordiske Telegrafselskab«s Kabelskole.

Da man ikke kan forvente, at Driftsbestyreren personlig kan tilse et saa stort Telefonnet, som Færøernes, men maa have en eller to Assistenter under sig, maa det maaske være mig tilladt at anbefale, at disse udtages blandt det Personale, der allerede er ansat i Selskabets Tjeneste; men det foreslaas, at disse, forinden de ansættes i en mere overordnet Stilling, sendes ned til Danmark for at supplere deres Uddannelse ved at arbejde et halvt eller maaske et helt Aar som Volontær i et middelstort Telefonselskab, og som saadant vil jeg antage, at det nordjydske Telefonaktieselskab, der har sit Sæde i Aarhus, vil være det heldigste, idet dette Selskab har et udbredt Ledningsnet og en Mængde smaa Centraler, hvorfra Driftsforholdene direkte kan overføres paa Færøernes Centraler. Saafremt de paatænkte Driftsassistenter kan gennemgaa store nordiske Telegraf-Selskabs Kabelskole, vil dette sikkert være heldigt.

Gageringen af den paatænkte Driftsbestyrer kan ifølge det fremsatte Forslag ikke paa Forhaand fastsættes, men maa gøres til Genstand for Forhandling mellem Direktionen og den Mand, som det maa ønske at beholde; formentlig maa det dog paaregnes, at Gagen begynder med 3000 Kr. og stiger til 4000 Kr. i Løbet af 10 Aar. Det maa fraraades, at Driftsbestyreren faar Procenter af Nyanskaffelser og nye Anlæg, da hans økonomiske Interesse maa falde sammen med Selskabets, hvorfor det snarere vil være rigtigt, at Driftsbestyreren faar Procenter af Driftsoverskudet.

Det vil næppe kunne tænkes, at Gageringen af Driftsbestyreren lettes ved at give ham Tilladelse til at fungere som Havneingeniør eller lignende, fordi disse Grene af Ingeniørvidenskaben ere saa forskellige, at der næppe vil kunne findes en Telefoningeniør, der har Indsigt udover det elektriske Fag; snarere vil han kunne tænkes som Driftsleder af et eventuelt Elektricitetsværk i Thorshavn.«

Udvalget har under 11. ds. modtaget Opsigelse fra Hr. Degn som Driftsbestyrer i saalydende Skrivelse:

»Thorshavn, d. 11. Juli 1911.

Til
Driftsudvalget for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen.

Da den Kontrakt, jeg indgik med Lagtinget i 1906 om Leje af Station etc., udløber d. 31. Decbr. d. A., tillader jeg mig til samme Tid at opsige min Stilling som Driftsbestyrer og Stationsbestyrer i Thorshavn, ligeledes Lejemaalet af Stationen, idet jeg dog skal være villig at lade det gaa som hidtil, indtil en anden Ordning er sket, dog ikke længere end til Udgangen af April 1912.

Ærbødigst
A. Degn.«

C. *Angaaende Udvidelse af Telefonnettet.*

1) Udvalget har ikke ladet foretage noget Nyanlæg i Aarets Løb. Da den paa Udvalgets Foranledning fra Driftsbestyreren modtagne Beretning angaaende Luftledninger (v. foran) oplyste, at saadanne var kostbare at holde i driftsmæssig Stand, besluttede Udvalget sig til ikke yderligere at forsøge med saadanne An-

læg forinden Lagtinget havde haft Lejlighed til at gøre sig bekendt med, hvorledes de allerede anlagte Luftledninger arbejdede.

2) Der er over Kalsøfjorden, efter at det først benyttede Luftspænd var gaaet i Stykker, gjort Forsøg med stærkere Traad, uden at Forsøget er faldet heldigt ud. Bygden Husum har derfor siden Foraaret været uden telefonisk Forbindelse.

D. *Angaaende Tilskud til Telefondriften m. m.*

1) De fra Laanet hos »Kreditforeningen af Kommunerne i Danmark« i Behold værende 4½ % Kasseobligationer til Beløb 10,000 Kr. er solgte, og Provenuet ført til Indtægt paa Telefondriftens Konto i »Føroya Banki«.

2) Tilskudet fra »Økonomisk Fond« til Telefondriften i Regnskabsaaret 1910—11 er overført til Telefondriftens Konto med 5,000 Kr.

3) Der er givet Driftsbestyreren Paalæg om at søge alle Restancer uopholdelig inddrevne. I Følge Meddelelse fra Driftsbestyreren er Restancebeløbene allerede nu gaaet betydeligt ned.

Det har hidtil til Trods for Tilskudene fra »Økonomisk Fond«, der ialt andrage et samlet Beløb af 30,000 Kr., og de aarlige Tilskud af 1,700 Kr. fra Staten til Driften af Telefonforbindelsen med Suderø, vist sig umulig at skabe en nogenlunde Balance i Driftsregnskabet, endsige et Overskud, der kunde danne et Fornyelsesfond. Dette Forhold maa tages under grundig Overvejelse, og Lagtinget bør foretage saadanne Skridt, som resultere i, at Telefondriften fremtidig kommer til at bære sig, uden at andre af Tingets Kasser afgive Midler til at holde Driften gaaende. Da »Økonomisk Fond«s Indtægter er meget varierende, og der til forskellige Formaals Fremme lægges stærkt Beslag paa Fondens disponible Midler, er der saa meget mere Grund til at søge at unddrage Fonden fra fremtidig at yde Tilskud til Telefondriften. Der kan næppe tænkes anden Udvej for Tinget at gaa, end at forhøje Samtaletaksterne og eventuelt Abonnementsafgiften. Især vil der være Anledning at overveje, om de for Tiden værende laveste Takstsatser ikke bør forhøjes, saaledes at f. Eks. laveste Samtaletakst blev 20 Øre, og de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre. Det har nemlig vist sig, at Antallet af takstpligtige Samtaler er meget størst for de laveste Taksters Vedkommende, og da tilmed Trafikken over de længere Afstande ofte hindres af de mellem liggende Stationer, hvor Samtaler mellem de opad hinanden liggende Bygder gaar livligst, er dette et Moment, der taler til Fordel for den udkastede Tanke om Takstforhøjelse. At der herigennem kan skabes en betydelig Indtægtsforøgelse, viser sig bedst, naar man ser hen til den Fortjeneste, der før haves for en 15 Øre Samtale. Af Samtalegebyret tilkommer nemlig hver af de samtalende Stationer 3 Øre, saaledes at Amtskommunens Andel bliver 9 Øre. Ved en Forhøjelse af Taksten til 20 Øre, vil denne Andel forhøjes til 14 Øre, idet Stationerne ikke erholde nogen Godtgørelse udover de ommeldte 3 Øre pr. Samtale. Udvalget har ikke havt Lejlighed til at gøre nogen Beregning over, hvor stor Indtægtsforøgelsen vilde blive ved den foreslaaede Takstforhøjelse, men den vilde sikkert blive ret betydelig.

At forhøje Abonnementsafgifterne vilde derimod vistnok vække betydelig Misfornøjelse, men da Afgiften er betydelig lavere her end andre Steder i Kongeriget, og da Spørgsmaalet jo staar om at faa Driften til at bære sig, bør man vistnok overveje, om man ikke ogsaa paa dette Punkt skal gaa med til en Forhøjelse.

Da Telefonanlægget endnu staar opført til hele sin oprindelige Anlægsværdi, skal Udvalget henstille, at der nu foretages en saadan Afskrivning, som Tinget maatte skønne at være i Overensstemmelse med den Forringelse, Telefonnettet (inkl. Kabler) kan formodes at være undergaaet. Den Beretning, som

Driftsbestyreren vil afgive over Linienettets Tilstand, vil for Tinget mulig kunne danne Grundlaget for Bedømmelse af Afskrivningssummen. Der bør derefter aarlig foretages Afskrivning.

Da Driftsbestyrer Degn har opsagt sin Stilling til første Januar 1912, maa der nu i den sammentrædende Tingsamling tages Bestemmelse om Postens Besættelse. Uden at fremsætte noget Forslag til en fremtidig Ordning, skal Udvalget dog henvise til det i Belysningsdirektørens Skrivelse anførte, og der vil mulig være Grunde til at overveje, om man ikke bør antage en fuldt ud teknisk uddannet Mand til at forestaa et saa omfattende og kostbart Foretagende, som Telefonanlægget nu er blevet.

Samtidig som Hr. Degn har opsagt Stillingen som Driftsbestyrer, har han ogsaa opsagt Lejemaalet af Stationen, og her bliver Spørgsmaalet, om man nu kan faa en til Centralstation egnet Bygning til Leje.

Dette kan næppe antages at blive Tilfælde, og er vel næppe tilraadeligt, da det i Længden maa betale sig bedre, at Telefonvæsenet ejer sin egen Bygning, der bliver at indrette overensstemmende med de Krav, der maa stilles til en saadan Bygning, der foruden at give Plads til Stationen, Venteværelse og Samtaleboxer, tillige maa være rummelig nok til fornødne Kontorlokaler, Lagerrum for Telefonmateriel og eventuelt til Beboelse for Driftsbestyreren.

Driftsudvalget for Telefonvæsenet den 28. Juli 1911.

Svenning Rytter. *M. A. Winther.* *Joen Poulsen.*

O. N. Skaalum. *J. Z. Nielsen.*

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *7. August* vedtoges det efter Forslag af Winther at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *8. s. M.* valgtes *H. A. Djurhuus, Effersøe, Poulsen, Nielsen* og *Winther.* Den *28. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Efter Opfordring af Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen foretog Konstruktør Andreasen ifjor et Eftersyn af Amtskommunens Telefonledninger, Central og Abonnentstationer og afgav herom en Beretning af 15. April f. A., der er blevet nærmere omtalt i en Udvalgsbetænkning ifjor; jfr. Lagtingstidende for 1910, Side 150—53.

Efter vedkommende Udvalgs Forslag vedtog Lagtinget ifjor at opfordre Driftsudvalget til at træffe de fornødne Foranstaltninger for at bringe og vedligeholde Linienettet og Stationerne i god Stand m. m., jfr. nærmere Lagtingstidenden for 1910, Side 152 og 153.

Ifølge indeværende Aars Beretning fra Driftsudvalget har dette givet Driftsbestyreren Paalæg om at lade foretage et fuldstændigt og forsvarligt Eftersyn af Linienettet med fornøden Udbedring.

Arbejdet hermed har været iværksat med nogle af Teletonvæsenets paalideligste og dygtigste Arbejdere, tildels under Tilsyn af Driftsbestyreren. En hel Del af Arbejdet er blevet udført, og det ventes tilendebragt i indeværende Maaned, men som Følge af, at paagældende Arbejdere maatte anvendes ved den stedfindende Udbedring af Søkablet over Suderøfjorden, er Arbejdet paa Linierne blevet afbrudt, og dets Tilendebringelse udsat. Imidlertid forudsætter Udvalget, at det vil blive genoptaget og tilendebragt saa hurtigt, som Omstændighederne tillade.

Iøvrigt skal man henvise til den hermed følgende Redegørelse af 5. d. M. fra Driftsbestyreren med Hensyn til Telefonnettets Tilstand den 1. s. M.*)

Driftsbestyreren mener, at det ved den stedfundne Undersøgelse af Telefonnettet er blevet godtgjort, at dette ingenlunde har været i saa slet Tilstand, som Konstruktør Andreasen har gjort gældende i sin Beretning ifjor. Det anføres derhos, at en Del af de Arbejder, der er udførte under Konstruktør Andreasens Ledelse, have været mangelfulde.

Driftsbestyreren oplyser, at Linien mellem Sørvaag og Bø, der blev anlagt i 1909, er ganske forfejlet. Den bestaar dels af Stangrække og dels af Luftledning. Naar der i Frost og Snevejr indtræffer Brud paa Luftledningen, kan den ikke istandsættes, før Tøvejr indtræffer, og Istandsættelsen kan ogsaa da være vanskelig nok. Ledningen er ikke driftsikker, og hvis den skal blive dette, maa den helt lægges om.

Ifølge Oplysninger, som Driftsbestyreren har givet Udvalget, vil en Omlægning af Linien kunne anslaas til at ville medføre følgende Bekostning:

1)	Materiel, som haves i Behold, til Værdi	290 Kr.
2)	Kontant Udgift til Arbejdsløn og Transport ..	140 —
	—	430 Kr.

Driftsbestyreren oplyser, at Liniens Istandsættelse, for hver Gang den gaar i Stykker, kan anslaas til en Udgift af 40—50 Kr.

Udvalget mener at kunne anbefale, at Ledningen bliver omlagt. Dette vil i Længden betale sig for Amtstelefonen, da man vil spare paa Vedligeholdsudgiften og undgaa de ikke helt sjældne Afbrydelser i Trafiken.

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa følgende til Vedtagelse:

Amtstelefonens Driftsudvalg bemyndiges til at omlægge Telefonlinien mellem Sørvaag og Bø.

Ved Sagens *2. Behandling* den *31. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 St. mod 0.

---

*) Udelades her.

B. Telefonforbindelsen mellem Suderø og de øvrige Øer m. m.

Den *28. August* afgaves følgende

Betænkning.

I 1909 anholdt Lagtinget Justitsministeriet om at søge udvirket, at Staten *principalt* overtager Driften af Telefonkablet mellem Sandø og Suderø eller *subsidiært* afholder Udgifterne ved Anlæg af traadløse Telegrafstationer i Thorshavn og paa Suderø, samt at Amtskommunen i saa Fald faar det hidtil af Statskassen oppebaarne Beløb af 1700 Kr. aarlig bevilget som Tilskud til Drift og Vedligeholdelse af den eventuelt etablerede Telegrafforbindelse, jfr. Lagtingstidende for s. A., Side 117.

Ifjor vedtog Tinget at anmode Amtmanden om at give Justitsministeriet Underretning angaaende, hvad der var foretaget med Hensyn til Spørgsmaalet om Telefon- eller Telegrafforbindelse: Sandø—Suderø, siden Lagtingets Vedtagelse den 30. September 1909, samt om at tilstille Justitsministeriet en Afskrift af vedkommende Udvalgsbetænkning og Lagtingets Beslutning i Sagen, jfr. Lagtingstidenden for 1910, Side 143.

Ved sidste Finanslov blev i Anledning af Lagtingets Andragende bevilget et Beløb paa 20,000 Kr. til Istandsættelse af Telefonkabelet mellem Strømø, Suderø og Sandø, jfr. Finanslovens 5 . . . og Rigsdagstidende 1910—11, Bilag C. Sp. 983 og 1247, — — hvorved bemærkes, at det under Finanslovens Behandling i Folketinget blev udtalt af vedkommende Ordfører, at Finansudvalget havde tiltraadt Bevillingen under den Forudsætning, at Beløbet var ganske kalkulatorisk og godt kunde blive højere, f. Eks. 40,000 Kr.; jfr. Rigsdagstidende for s. A., Forhandlingerne i Folketinget Sp. 5415.

I Henhold hertil har Ministeriet for offentlige Arbejder iværksat en Istandsættelse af Amtskommunens Telefonkabel mellem Strømø, Sandø og Suderø. Arbejdet hermed finder Sted for Suderøfjordens Vedkommende (Sandø—Suderø) i disse Dage, men er endnu ikke tilendebragt; jfr. Skrivelse af 20. Juli d. A. fra nævnte Ministerium til Amtmanden over Færøerne, hvilken Skrivelse er forelagt Lagtinget.

Udvalget har fundet det rigtigst at give en kort Oversigt med Hensyn til foranførte Sags Forløb, men gør ingen Indstilling til Tinget. Man forudsætter, at Driftsudvalget for Amtstelefonen vil have sin Opmærksomhed henvendt paa denne Sag og vil foretage til dens Fremme, hvad der maatte være paakrævet.

Sammen med Sagen om Telefonforbindelsen mellem Suderø og de øvrige Øer blev ifjor behandlet Spørgsmaalet om Telefonering over kortere Afstande efter et af Konstruktør Andreasen nærmere omtalt System, der tænktes muelig at ville kunne anvendes i Forhold til nogle af Øerne heroppe, som det vilde blive meget dyrt at bringe i Forbindelse med Telefonnettet ved Hjælp af Søkabler.

Dette Spørgsmaal vil Udvalget behandle i dets Betænkning angaaende eventuel Udvidelse af Telefonnettet m. m.

Den *30. August* behandledes Sagen.

C. Telefonvæsenets økonomiske Forhold m. v.

Den *31. August* afgaves følgende

Udvalgsbetænkning.

Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen har under 28. Juli d. A. afgivet en Beretning, som er bleven henvist til undertegnede Udvalg. Af Beretningen fremgaar bl. a., idet henvises til Regnskabsoversigterne, at Driften, trods de betydelige Tilskud, der i de senere Aar er ydet fra økonomisk Fond, har Vanskelighed ved at bære sig. Som de væsentligste Aarsager til dette uheldige Forhold nævnes de kostbare Kabelreparationer i Skopen- og Suderøfjord samt den betydelige Udvidelse af Telefonnettet i de senere Aar, hvorved mange Smaabygder med ganske ringe Trafik er inddraget under Nettet. Der foreligger ikke for Udvalget nogen samlet Opgørelse for Omkostningerne ved Kabelreparationerne, men ved at efterse Regnskaberne og gennem Konference med Driftsbestyreren er man kommen til det Resultat, at disse Reparationer vel paa det nærmeste andrager 40,000 Kr., heri indbefattet samtlige Kabelreparationer, ogsaa de, der ere foretagne i Lervigsfjord og Vestmanhavnsund, idet dog, som bemærket, største Delen af Udgifterne falde paa Reparationerne i Skopen- og Suderøfjord. I det sidste 1½ Aar er ingen nævneværdig Udgift paakommen ved saadan Reparation, men i Regnskabet for Oktober 1909—September 1910 er dog et betydeligt Udgiftsbeløb paa denne Konto, skrivende sig fra Reparationsarbejdet i Foraaret 1909.

Tilskudene fra økonomisk Fond, der de sidste 4 Regnskabsaar har udgjort ialt 30,000 Kr., har, som det fremgaar af foran anførte, ikke dækket de Udgifter som Kabelbruddene have paaført Driften.

Da man i sin Tid gik med til at anlægge Kabler over Suderø- og Skopenfjord, regnede man selvfølgelig med, at man efterhaanden vilde komme til at have noksaa betydelige Udgifter af disse Anlæg, uden at man dog forestillede sig Forholdet saaledes, som det nu har vist sig at blive. Ingeniør Møller, der forestod Telefonanlægget i 1906 & 1907, herunder Kabelanlæggene i Suderø- og Skopenfjord, udtaler sig i Samlingen 1906 overfor et Lagtingsudvalg angaaende de formodede aarlige Vedligeholdelsesudgifter af Kabelanlæggene og anslaar disse til 2000 Kr. — Det har senere vist sig, at de blev det femdobbelte af dette Beløb i de Aar, hvor Reparationerne foretages for Amtskommunens Regning.

Efter Kabelbruddet i Suderøfjord i Efteraaret 1910 har Trafiken mellem denne Ø og det øvrige Linienet været afbrudt, hvilket selvfølgelig har foraarsaget en Nedgang i Driftsindtægterne.

Kablet i Suderøfjord, som nu er under Reparation for Statens Regning, omtales som værende i meget daarlig Tilstand, og ventes næppe at kunne holdes i Drift betydelig mere end et Aar, efter at Reparationen er afsluttet.

At Telefondriften, efter hvad her er anført, maa have haft og fremdeles kan ventes at have Vanskelighed ved at bære sig, vil være temmelig indlysende, og det maa derfor alvorlig overvejes, hvilke Skridt man maa gøre for at sikre sig en bedre Ballance i Fremtiden.

Ifølge den Opgørelse over de samlede Anlægsudgifter for Amtskommunens Telefonnet, som findes medtaget i den i indeværende Tingsamling fremlagte Statusoversigt for Amtskommunen, have disse Udgifter til Dato udgjort 408,477 Kr. 40 Øre. Heraf har Staten tilskudt 217,500 Kr. Paa Amtskommunen falder 190,977 Kr. 40 Øre. Til Dækning af Disse Udgifter, samt en Del af Udgifterne ved Kabelreparationerne er der optaget følgende Laan:

1.	Hos Livsforsikringsselskabet »Danmark« (1/2 af opr. Laan)	137,500 Kr. 00 Ø.
2.	Hos Forsørgelsesforeningen »Bikuben« (50,000 Kr. + Statskassens Tilskud, 20,000 Kr.)	30,000 — 00 —
3.	Hos »Kreditforeningen af Kommuner i Danmark«	30,000 — 00 —
		197,500 Kr. 00 Ø.

Pr. 11. Juni i Aar udgjorde disse Laan til Rest:

No. 1	125,393 Kr. 09 Ø.	
No. 2	27,249 — 71 —	
No. 3	29,309 — 70 —	
		181,952 — 50 —
	Afdraget ialt	15,547 Kr. 50 Ø.

Den aarlige Ydelse af disse Laan udgør et samlet Beløb paa 11,694 Kr. 94 Øre.

I indeværende Tingsamling er fremlagt følgende Regnskaber for Telefondriften:

1. For Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.
2. » Halvaaret fra 1. Oktober 1910 til 31. Marts 1911.

Det fremgaar af disse Regnskaber, at der i Regnskabsaaret 1909—10, — i hvilket Regnskabsaar der er kommet et Beløb paa 6500 Kr. vedr. Kabelreparationen i Suderøfjord til Udgift, — har været et Driftsunderskud paa 4000 Kr., medens Halvaarsregnskabet viser omtrentlig Balance for Indtægt og Udgift. — Med Hensyn til, hvorledes Forholdet tidligere har stillet sig, kan Udvalget iøvrigt henvise til den i forrige Tingsamling afgivne Betænkning (Lagtingstidende 1910, Side 144).

Udvalget maa være enigt med Driftsudvalget i, at der maa arbejdes henimod at skabe en saadan Balance i Indtægter og Udgifter, at Driften kan bære sig uden Tilskud fra Tingets Kasser. Dette gøres saa meget mere fornødent, som Indtægterne til Tingets Kasser, særlig økonomisk Fond, har været aftagende de senere Aar. — Imidlertid maa der, indtil man er naaet til at skabe en varende Balance, tilskydes, hvad der gøres fornødent, og under alle Omstændigheder maa man undgaa at skride til Skatteudskrivning for at dække eventuelle Restancer.

Som en Udvej til at øge om Indtægterne, har Driftsudvalget foreslaaet, at man forhøjede Samtaletaksterne og eventuelt Abonnementsafgiften. Forslaget gaar ud paa, at de laveste Samtaletakster forhøjes, saaledes at laveste Samtaletakst blev 20 Øre, og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre. Udvalget kan give Driftsudvalget Medhold heri og kan tiltræde Motiveringen for en saadan Takstforhøjelse. At Forhøjelsen vil vække en Del Utilfredshed til at begynde med, er ikke udelukket, men man kan næppe regne med, at dette vil have nogen væsentlig Nedgang i Brugen af Telefonen til Følge. Driftsudvalget har forelagt Driftsbestyreren Spørgsmaalet til Erklæring og udbedt sig en Udtalelse fra denne, om den formodede Merindtægt ved den antydede Takstforhøjelse i Tilfælde af, at Antallet af Samtaler holdt sig paa samme Højde som nu. I Følge Skrivelse fra Driftsbestyreren af 29. Juli d. A., der medfulgte Beretningen fra Driftsudvalget og vedlægges nærværende Betænkning (Bilag 1 *), vilde Merindtægten ved denne Foranstaltning blive 3392 Kr. 50 Ø. Udvalget skal derfor tilraade, at man skrider til en Takstforhøjelse som den foreslaaede.

Hvorvidt man samtidig skal gaa med til en Forhøjelse af Abonnementsafgiften, har man derimod været mere i Tvivl om. Det maa nemlig erindres, at Abonnementsafgiften, der for Tiden indgaar med c. 7200 Kr. (vide Driftsberet-

*) Udelades her.

ningen) er en Driftsindtægt, der ikke belaster Udgiftssiden med noget Beløb udover den øjeblikkelige Anlægssum, som i Almindelighed er ubetydelig i Forhold til den aarlige Afgift, og hertil kommer endvidere, at Samtaletrafiken i væsentlig Grad forøges gennem Abonnenterne, ved at disse til Stadighed har Telefonen ved Haanden og derved gøre flittigere Brug af den. Udvalget har derfor ikke i Aar villet foreslaa en Forhøjelse i Abonnementsafgiften eller af Taksten for indenbys Samtaler, der for Tiden er 10 Øre.

Ved Fastsættelse af Samtaletaksterne m. v. i Tingsamlingen 1907 (se Lagtingstidende for 1907, Side 119—124) vedtoges, at disse skulde være gældende for en femaarig Periode, og ved vedkommende Ministeriums Approbation af 2. Novbr. s. A. bestemmes de fastsatte Takster at gælde indtil Udgangen af 1912.

Da det imidlertid for Telefonens fremtidige gode Drift maa anses nødvendigt, at man søger at skaffe den betydeligere Indtægter, finder Udvalget i Henhold til alt, hvad foran er anført, at burde tilraade, at man snarest muligt søger udvirket, at den foreslaaede Takstforhøjelse kommer i Stand, og henstiller Udvalget derfor, at man indgaar til Ministeriet for offentlige Arbejder med Andragende om, at den i 1907 af Tinget vedtagne og af Ministeriet approberede Samtaletakst forandres derhen, at laveste Samtaletakst mellem to Stationer bliver 20 Øre, og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre.

Driftsudvalget har endvidere udbedt sig en Udtalelse fra Driftsbestyreren om den Forskel i Betalingen til Telefonstationerne, som vilde fremkomme ved, at der ydedes Betaling for Samtaleperioder i Stedet for, som nu, for Antallet af Samtaler. Besvarelsen gaar ud paa (v. Bilag 1), at Amtskommunen efter de udvekslede Samtaler antagelig vilde kunne tjene c. 500 Kr. ved en saadan Forandring. Da Driftsudvalget imidlertid ikke har haft Lejlighed at tage Stilling til dette Spørgsmaal, efter at Driftsbestyreren har afgivet sin Svarskrivelse, skal Udvalget henstille, at dette Spørgsmaal nærmere overvejes indenfor Driftsudvalget saaledes, at der eventuelt til næste Aar kan fremkomme Forslag til Tinget.

En Driftsberetningen medfulgt Skrivelse af 30. Juli d. A. fra Driftsbestyreren, hvori oplyses om den Løn (Godtgørelse), som de respektive Centralbestyrere for Tiden uyde, saavel fra Amtskommunen som de stedlige Kommuner, vedlægges nærværende Betænkning (Bilag 2*).

Idet Udvalget har overvejet, hvorvidt Telefondriften i det kommende Regnskabsaar vil kunne bære sig uden særligt Tilskud fra andre af Tingets Kasser, har man ikke ved denne Overvejelse kunnet lade ude af Betragtning, at man efter al Sandsynlighed vil komme til at staa overfor øgede Udgifter vedrørende Administrationen. Den nuværende Driftsbestyrer har nemlig opsagt sin Stilling som saadan til 1. Januar 1912, og Antagelse af en ny Driftsbestyrer, som vistnok maa søges udenfor Færøerne, vil betyde en Merudgift paa Administrationens Konto af et Beløb, der mulig bliver fra 2000—2500 Kr.

Da det yderligere vil blive nødvendigt at optage et Laan, dels til Opførelse af en ny Bygning for Telefonvæsenet (v. Betænkning herom), dels til Afvikling af Telefonvæsenets Mellemværende med »Føroya Banki«, der for Tiden udgør c. 6350 Kr., og endelig for at skaffe Driften en nødvendig Kapital til Anlæg af Abonnementsledninger, vil Forrentning og Amortisation af dette Laan for en Del forøge de nuværende Driftsudgifter.

Angaaende Optagelse af bemeldte Laan har Udvalget afgivet en særlig Betænkning, hvortil henvises.

Naar det sidst aflagte Driftsregnskab (Halvaarsregnskabet) lader formode, at man mulig er ved at komme ind i heldigere Forhold med Hensyn til Driftens Balance, kan man ikke med nogen absolut Sikkerhed bygge paa denne Formodning, men maa regne med, at uforudsete Uheld kan paaføre Driften betydelige Udgifter. Det kan bemærkes her, at det Hovedeftersyn af Linienettet, som i Sommer er foretaget og endnu ikke er afsluttet, har været nok saa kostbart.

Imidlertid mener Udvalget, at man har Grund til at formode, at der i det kommende Regnskabsaar ikke vil paaføres Driften nogen betydelig Udgift

*) Udelades her.

ved Kabelreparationer, og ved at Suderø nu igen kommer i Forbindelse med det øvrige Linienet, vil Samtaletrafiken derved øges og Driftsindtægterne stige en Del.

Udvalget maa, efter alt hvad der er anført, formene, at Telefondriften i det kommende Driftsaar kræver et Tilskud paa mindst 3000 Kr., og foreslaar man, at dette Tilskud i Lighed med foregaaende Aar ydes af økonomisk Fond. — At man ikke for Tiden kan gøre sig Haab om at henlægge Midler til et Fornyelsesfond, vil, efter hvad her er anført, være indlysende, og saa længe man ikke er naaet saa vidt, vil det være betydningsløst at foretage nogen Afskrivning i Anlægssummen. Udvalget har derfor ikke beskæftiget sig videre med dette Spørgsmaal, især ogsaa af den Grund, at der endnu ikke foreligger nogen fuldstændig Beretning fra Driftsbestyreren angaaende Linienettets Tilstand. Udvalget skal imidlertid henstille til Driftsudvalget nærmere at overveje dette Spørgsmaal og eventuelt til næste Aar at fremkomme med Forslag til Tinget herom.

Udvalget har været opmærksomt paa, at der i de sidste Regnskaber under Beholdningen findes opført et Beløb i »Føroya Banki« paa 645 Kr. 30 Øre (pr. $^{31}/_{3}$ — 11). Da der i Rente heraf antagelig kun indvindes den sædvanlige Sparekasserente af $3^{1}/_{2}$ pCt., medens Telefondriftens Gæld i Banken forrentes med vistnok mindst 6 pCt., foreslaas, at Driftsudvalget foranlediger dette Beløb afskrevet paa Gælden i Banken.

I forrige Tingsamling skete saalydende Vedtagelse:

»Driftsudvalget anmoder om at give Driftsbestyreren for Telefonvæsenet bestemt Paalæg om, uden Ophold at søge de nuværende Restancer indkasserede og fremtidig at paase, at saavel Abonnementsafgift som Samtale- og Telegramgebyrer og øvrige Telefondriften vedkommende Indtægter indgaa i rette Tid.«

Imidlertid vise de nu forelagte og her i Betænkningen omtalte Driftsregnskaber, at Indtægtsrestancerne vedblivende er meget betydelige, nemlig for begge Regnskaberne henholdsvis 4212 Kr. 43 Øre og 4843 Kr. 93 Øre. — Driftsudvalget angiver i sin Beretning, at et Paalæg, som ovenfor anført, er givet Driftsbestyreren, og at denne har meddelt Driftsudvalget, at Restancebeløbene nu er gaaet betydeligt ned. Hvorvidt dette er Tilfældet, har Udvalget ikke kunnet kontrolere, men det maa gøres til fremtidig Regel, at Restancer uopholdelig inddrives, eventuelt ved Retsforfølgning. Det vil være indlysende, at der lides et økonomisk Tab ved disse store Restancer, naar dette samtidig foraarsager, at Bankgælden derved holdes i den Højde, som de sidste Regnskaber udvise. — Naar en Abonnent, og hos saadanne er det vel hovedsagelig, at Restancerne henstaa, ikke ved Udløbet af et Fjerdingaar har betalt, hvad han skylder Driften, bør Abonnementet under normale Forhold uopholdelig opsiges og Restancerne inddrives. — Overfor Centralstationerne maa der ogsaa nøje iagttages, at Mellemværendet med Telefonvæsenet afvikles maanedsvis, og burde Bestyrerne af Centralstationerne ude i Bygderne eventuelt gøres ansvarlige for Samtalegebyrer, der henstode uberigtigede udover én Maaned. Saalænge man imidlertid ikke er kommet videre med Regnskabsvæsenet end, at der kun aflægges Helaars- eller Halvaars-Regnskaber, vil Driftsudvalget ikke kunne føre fornøden Kontrol overfor dette Forhold, og det henstilles, at Driftsbestyreren forpligtes til at aflægge Maanedsregnskaber, i hvert Fald Kvartalsregnskaber.

Iøvrigt skal Udvalget henstille, at Driftsudvalget nøje overvejer det berørte Forhold og giver fornødne Instrukser, saavel til Driftsbestyreren, som til Bestyrerne af Centralstationerne paa Bygderne.

I Henhold til, hvad Udvalget foran har anført, skal man stille følgende Forslag til Tingets Vedtagelse:

1. Af økonomisk Fond bevilges som Tilskud til Telefondriften for Regnskabsaaret 1911—12 et Beløb af 3000 Kr., som indbetales til Driftsbestyreren for Telefonvæsenet.
2. Driftsudvalget anmodes om:

a) at overveje, om der er Anledning til at foretage Forandring i de nugældende Regler for Betaling til Bestyrerne af Telefonstationerne.
b) da Telefonanlæget endnu staar bogført for den oprindelige Anlægsværdi, at overveje Spørgsmaalet om Afskrivning og eventuelt fremkomme med Forslaag i saa Henseende til næste Tingsamling.
c) at foranledige, at et Telefonvæsenet bogført Tilgodehavende i »Føroya Banki« paa c. 650 Kr. overføres til Telefondriftens Konto sammesteds som Afdrag paa Foliogælden.
d) at give fornødne Paalæg og Instrukser til Driftsbestyreren og Bestyrerne af Telefonstationerne angaaende Restancer af Samtalegebyrer m. v. (jfr. Betænkningen) og
e) at foranledige, at der fremtidig aflægges Maanedsregnskaber, eventuelt Kvartalsregnskaber for Telefondriften, samt at Aarsregnskaberne aflægges i behørig Tid og aarlig bilægges med Beholdningsliste over Telefonmateriel.

3. Tinget andrager hos Ministeriet for offentlige Arbejder om Approbation paa, at den i 1907 approberede Samtaletakst for Benyttelsen af Færøernes Amtskommunes Telefon forandres saaledes, at laveste Samtaletakst mellem to Stationer fastsættes til 20 Øre og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *8. September* sattes Punkterne 1—3 i Udvalgets Forslag samlet under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Den *9. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 9. September 1911.

Til
Ministeriet for offentlige Arbejder.

I en i indeværende Tingsamling fremlagt Beretning fra Driftsudvalget for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen henstilles bl. a., at der snarest muligt foretages en Forhøjelse af de nu gældende Samtaletakster for Benyttelsen af Amtskommunens Telefoner, idet det særlig, foranlediget ved de hyppige Kabelbrud og de derved paaførte kostbare Reparationer, har vist sig, at Driften af Telefonerne ikke hidtil har kunnet bære sig, selv med de forholdsvis høje Tilskud fra Lagtingets Kasser.

Lagtingets Udvalg i Telefonsagen, som i Forbindelse med andre Telefonvæsenet vedrørende Forhold, har haft Driftsudvalgets ovennævnte Henstilling til Overvejelse, har under 31. f. M. afgivet en Betænkning. Udvalget har med Driftsudvalget været enigt i, at der, for at opnaa en bedre Balance i Telefondriften, maa foretages en Forhøjelse af Taksterne og foreslaaet, at man allerede i indeværende Tingsamling indgaar til Ministeriet for offentlige Argejder med Andragende om, at de af nævnte Ministerium under 2. November 1907 approberede

Samtaletakster, der er gældende til Udgangen af 1912, forandres i Overensstemmelse med det af Udvalget fremsatte Forslag.

Skønt en Revision af Taksterne vil finde Sted i næste Aars Tingssamling, har Udvalget ment at burde tilraade, at man allerede i Aar foretager den af Driftsudvalget foreslaaede Forhøjelse.

Ved Sagens 3. Behandling i Tinget den 8. ds. blev Udvalgets Forslag enstemmig vedtaget.

Forslaget er saalydende:

Tinget andrager hos Ministeriet for offentlige Arbejder om Approbation paa, at den i 1907 approberede Samtaletakst for Benyttelsen af Færøernes Amtskommunes Telefon forandres saaledes, at laveste Samtaletakst mellem to Stationer fastsættes til 20 Øre og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre.

Idet man vedlægger en Afskrift af den af Udvalget afgivne Betænkning, skal man anmode om det høje Ministeriums Approbation paa den skete Vedtagelse.

Svenning Rytter. *M. A. Winther.*

Joen Poulsen.

Fra Ministeriet for offentlige Arbejder er modtaget saalydende Skrivelse:

Ministeriet for offentlige Arbejder,
København, den 18. December 1911.

I Skrivelse af 7. Oktober d. A. (1006) har Hr. Amtmanden paa Færøernes Lagtings Vegne anholdt om, at Ministeriet fra den 1. Januar 1912 at regne vilde ændre de under 2. November 1907 for Tidsrummet fra 1. Januar 1908 til 31. December 1912 herfra fastsatte Maksimaltakstbestemmelser for Færøernes Amtskommunes Telefoner derhen, at lavest Samtaletakst imellem 2 Stationer fastsættes til 20 Øre og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre.

I denne Anledning skal man efter at have indhentet en Erklæring over Sagen fra Telegrafdirektøren til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget tjenstlig meddele, at Ministeriet vel ikke for sit Vedkommende finder noget mod de anførte Takstforhøjelser at erindre, men at man maa anse det for en Følge af den til Grund for Post 5, 1. Punktum, i Lagtingets Koncession af 7. September 1906 liggende Bestemmelse i Lov om Telegrafer og Telefoner af 11. Maj 1897 § 2, 1. Stykke, at Ministeriet savner Beføjelse til at foretage Ændringer i de for en vis Periode fastsatte Takstbestemmelser inden Periodens Udløb. Hvis derfor Lagtinget maatte bestemme sig til at lade Takstforhøjelserne træde i Kraft, bliver det et Spørgsmaal, som maa finde sin Afgørelse ved Domstolene, hvorvidt eventuelle Vægringer mod at betale højere Takster end de i Maksimaltakstbestemmelserne af 2. November 1907 fastsatte maa tages til Følge.

Th. Larsen.

V. Nørgaard.

Til
Amtmanden over Færø Amt.

D. Ang. Antagelse af en ny Driftsbestyrer og Opførelse af en ny Stationsbygning.

Den *31. August* afgaves følgende

Udvalgsbetænkning.

I Skrivelse af 11. Juli d. A. til Driftsudvalget har Driftsbestyrer Degn opsagt sin Stilling som Driftsbestyrer og Stationsbestyrer i Thorshavn til Udgangen af indeværende Aar samt ligeledes opsagt Lejemaalet for Stationen, idet han dog erklærer sig villig til at fungere, til en anden Ordning er bragt i Stand, dog ikke længere end til Udgangen af April 1912.

Foranlediget ved denne Opsigelse har Driftsudvalget behandlet Spørgsmaalet om Antagelse af en ny Driftsbestyrer og Opførelse af en Stationsbygning, og i sin Beretning fremført adskilligt herom. Det fremgaar af Beretningen, at der er indhentet en Udtalelse fra Belysningsdirektøren i Aarhus angaaende Spørgsmaalet om Ansættelse af en ny Driftsbestyrer. Det fraraades heri at udbyde Stillingen gennem Avertissement, men at man derimod gennem skriftlig eller mundtlig Forhandling med Lederne af en af de større Telefon- eller Telegrafinstitutioner faar udpeget en Mand, som kan tænkes egnet til at fungere som Driftsbestyrer, og at man derefter tog paagældende Mand paa Prøve for et halvt eller helt Aar. Man vilde derved kunne overbevise sig om, hvorvidt han egnede sig til Stillingen. Hvis ikke dette maatte anses at være Tilfældet, kunde man lade ham gaa tilbage til det Selskab, hvorfra han kom, idet Pladsen dér skulde holdes ham aaben i Prøvetiden.

Belysningsdirektøren mener, at »Det store nordiske Telegrafselskab« lettest vil kunne give Anvisning paa den rette Mand, idet det forudsættes, at det maa have særlig Interesse, at paagældende Person har Kendskab til Søkabler, deres Behandling og Reparation.

Det anses for heldigt, om der foruden Driftsbestyreren ansættes en eller to Driftsassistenter, som kan udtages blandt det Personale, der allerede haves i Brug ved Telefonvæsenet, idet det samtidig udtales som heldigt, at disse Assistenter ved et Besøg i Danmark fik suppleret deres Uddannelse gennem Arbejde i et middelstort Telefonselskab, ligesom det ogsaa tilraades, at de gennemgaa store nordiske Telegrafselskabs Kabelskole.

Hvad Lønnen til Driftsbestyreren angaar menes denne at kunne paaregnes at begynde med 3000 Kr. og stige til 4000 Kr. i Løbet af 10 Aar. Det omtales som mulig værende af Interesse, at Driftsbestyreren faar Procenter af Driftsoverskudet.

Udvalget har her fremdraget det væsentligste af Indholdet i Belysningsdirektørens Svarskrivelse og maa med denne være enigt i, at det især ved Valget af en ny Driftsbestyrer gælder om, at denne besidder Evnen til med Ro og Fasthed at gennemføre en bestemt Arbejdsplan overfor de underordnede og et urokkeligt Reglement for Samtalerne overfor Publikum, og at han iøvrigt er i Besiddelse af administrativ Dygtighed.

At faa ansat en Ingeniør som Driftsbestyrer vil imidlertid vistnok falde alt for kostbart, idet en saadan næppe kan tænkes at ville lade sig engagere for en Løn, der til at begynde med kan sættes lavere end 4—5000 Kr., muiig ikke under 5000 Kr. — Man maa derfor vistnok gaa den Vej, at man henvender sig til et af de større Telefonselskaber i Danmark (f. Eks. Københavns Telefonselskab) for hos dette at faa Anvisning paa en Mand, der var inde i Telefonteknikken uden dog at være Ingeniør, og at det stilledes som en Betingelse, at der sikredes ham Retræteposten til vedkommende Selskab i Tilfælde af, at han enten ikke skulde vise sig villig til endelig at overtage Posten, naar Prøvetiden var ude,

eller at han ikke skulde vise sig egnet til at forestaa Ledelsen af Telefondriften. — Man maa i hvert Fald gaa ud fra som givet, at paagældende Person, som engageres, ikke vil gaa med til ringere økonomiske Forhold her, end der var sikret ham i det Selskab, hvori han arbejdede.

Imidlertid har det sin Vanskelighed at engagere Folk hos danske Telefonselskaber, naar erindres, at disse sjældent kan forudsættes at have fornødent Kendskab til Behandling og Reparation af Kabler.

Da Lagtingssamlingen snart kan ventes at blive sluttet, maa det overgives til Driftsudvalget at foretage alt fornødent med Hensyn til Antagelse af en ny Driftsbestyrer for Telefonvæsenet, og Driftsudvalget vil i denne Sag selvfølgelig tage alle fornødne Hensyn, saaledes ogsaa til den økonomiske Situation i Øjeblikket ligesom ogsaa til de Kvalifikationer, der maa fordres af den, der ansættes i Pladsen.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Ansættelse af en eller to Driftsassistenter maa Udvalget formene, at der blandt det Personale, der f. T. haves i Brug, findes dygtige og paalidelige Folk, som mulig mod en mindre fast aarlig Godtgørelse vilde forpligte sig til at fungere som Arbejdere og Reparatører ved Amtstelefonen for Dagløn, naar der forelaa Arbejder til Udførelse. — Dette Spørgsmaal maa ogsaa overvejes og foreløbig afgøres af Driftsudvalget. Derimod finder Udvalget, at Assistenternes videre Uddannelse gennem Besøg nede i Danmark foreløbig bør udsættes, medmindre de for egen Regning vil foretage en saadan Rejse.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Opførelse af en ny Stationsbygning skal Udvalget bemærke:

Det har vist sig, at den hidtil brugte Station i Thorshavn har været utilstrækkelig i enhver Henseende. Dette har ogsaa Driftsbestyreren adskillige Gange gjort opmærksom paa og har haft Forslag fremme om Tilbygning. Da hans Stilling som Driftsbestyrer imidlertid har været temmelig usikker, har der hidtil ikke været foretaget noget i Retning af at skaffe bedre Lokaler tilveje.

Naar der nu foreligger Opsigelse af den hidtil lejede Station, bliver Spørgsmaalet, om man nu igen skal gaa til Leje af en ny Station eller, om man skal bygge en selvstændig Bygning for Amtskommunens Telefonvæsen. Driftsudvalget har i sin Beretning tilraadet det sidste, og Driftsbestyreren har mundtlig givet det sin Tilslutning. Udvalget er ogsaa efter Overvejelse kommet til samme Resultat, men har dog ikke kunnet tiltræde Driftsudvalgets Henstilling om, at man ved Opførelse af en saadan Bygning sikrede Driftsbestyreren med Familie fornøden Bolig i samme Bygning. Dette vilde i høj Grad fordyre Bygningen, og eventuel Husleje vilde maaske næppe staa i rimeligt Forhold til de forøgede Bygningsudgifter. Og i de Tilfælde, hvor Driftsbestyreren var en ugift Mand, vilde han mulig helst undgaa at betale Leje for en stor Huslejlighed.

Udvalget har tænkt sig Opførelse af en Træbygning paa Kampestensgrund, af Størrelse 12 × 16 Alen, til Station, Kontorlokaler, Lagerrum og et Par Værelser til Benyttelse for Central-Damerne, eventuelt Bestyreren, da der til alle Tider af Døgnet maa være Folk tilstede i Stationsbygningen.

Man har indhentet Tegning og Overslag for en saadan Bygning og vedlægges disse Betænkningen*). Udgifterne vil ifølge Overslaget andrage 6250 Kr.

Udvalget skal foreslaa, at der bygges en Stationsbygning i Overensstemmelse med Tegningen og Overslaget, og at man sikrer sig imod, at Overslaget overskrides.

Bygningen tænkes opført paa Amtskommunens Grundstykke nord for Lagtingsbygningen, tæt op til den Tværgade som fører over Elven. Det foreslaas, at Grundstykket ydes gratis til Telefonvæsenet, og at der gives Adgang til Sprængning af Sten i Amtskommunens Grundstykke, hvor Sprængningen bekvemmest kan foregaa.

I Henhold til det anførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa til Vedtagelse:

*) Udelades her.

1. Driftsudvelget for Amtskommunens Telefonvæsen bemyndiges til at antage en ny Driftsbestyrer og indgaa fornøden Kontrakt med ham angaaende hans Løn m. m.
2. Driftsudvalget bemyndiges til at tilstaa 2 af Telefonvæsenets Assistenter en mindre fast aarlig Godtgørelse foruden deres Dagløn.
3. For Amtskommunens Telefonvæsens Regning opføres en ny Stationsbygning i Thorshavn, overensstemmende med foreliggende Tegning og Overslag.

Til Opførelse af den ny Stationsbygning bevilges et Beløb af indtil 6250 Kr.

Levering af Materialier og Arbejde udbydes i Licitation.

Bygningens Opførelse foranstaltes af Driftsudvalget og foregaar under dettes Overledelse og Kontrol.

Den 2. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Paturssen til Udvalgets Forslag*:

Efter Ordene »bemyndiges til« i Indstillingspunkt 1 indskydes: »efter Forhandlinger med det store nordiske Telegrafselskab i København og Telegrafdirektoratet i Kristiania«.

Efter Ordet »Driftsbestyrer« i samme Punkt tilføjes: »foreløbig paa Prøve for ét Aar«.

I Indstillingspunkt 3 udgaar efter Ordet »Thorshavn« Slutningen, og der indsættes som nyt Stykke:

»Udvalget anmodes om til 3. Behandling at fremskaffe Overslag over Bekostningen ved Opførelse af en Stationsbygning med Famliebekvemmelighed, for paa Basis af et saadant Overslag eventuelt at fremsætte Forslag til Tinget om at yde den dertil nødvendige Bevilling.«

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *Underændringsforslag af Paturssen, Evensen, Skarð og Hentze til Ændringsforslag til Udvalgets Forslag*:

I Stedet for de foreslaaede Ændringer i Udvalgets Indstillingspunkt 1. gives dette saalydende Indhold:

»Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen bemyndiges til, efter Forhandling med Det store nordiske Telegrafselskab i København og Telegrafvæsenet i Kristiania, at antage en ny Driftsbestyrer og indgaa Kontrakt med ham angaaende hans Løn m. m. Driftsudvalget bemyndiges endvidere til, om fornødent, at ansøge Ministeriet for offentlige Arbejder om eventuelt nødvendige Lempelser i § 15 i Lagtingets Koncession om Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne.«

---

3. Behandling foretoges den *8. September.*

Patursson tog sidste Del af sit Ændringsforslag (Punkt 3) tilbage.

Endvidere fremlagdes følgende *Underændringsforslag af Effersøe til Underændringsforslag (102 e—1911) fra J. Patursson m. fl. til Ændringsforslag til Udvalgets Forslag*:

Følgende Ord i Underændringsforslaget udgaa:

» . . . . efter Forhandling med Det store nordiske Telegrafselskab i København og Telegrafvæsenet i Kristiania«.

Effersøes Underændringsforslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Paturssons Ændringsforslag Punkt 1, saaledes ændret, sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Sammes Ændringsforslag Punkt 2 toges tilbage.

Udvalgets Forslag Punkt 1 var saaledes bortfaldet.
— - 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.
— - 3 — — 14 — 0.

E. Statens Tilskud til Telefondriften m. m.

Den *31. August* afgaves følgende

Udvalgsbetænkning.

Udvalget er af Driftsbestyreren gjort opmærksomt paa, at forskellige Apparater, som Konstruktør Andreasen under sine Forsøg med traadløs Telefonering anskaffede for Amtskommunens Telefonvæsens Regning, ikke er komne Driftsbestyreren i Hænde og menes ikke at være opsendte til Færøerne. Det er ikke Udvalget bekendt, om det vil være af større Betydning, at disse Apparater opsendes, eller hvilken Værdi de andrage. Imidlertid mener Udvalget, at naar man er bleven gjort opmærksom herpaa, er der Anledning til at undersøge dette Forhold nøjere, og vil Driftsudvalget ved Konference med Driftsbestyreren kunne skønne, om der bør foretages noget i denne Anledning.

Udvalget er blevet opmærksomt paa, at den Bevilling paa 1700 Kr., som aarlig er given paa Finansloven som Tilskud til Driften af Telefonforbindelsen med Suderø, ikke er bleven hævet i Regnskabsaaret 1909—10 (v. Regnskabet). Da Forbindelsen med Suderø først afbrødes i Efteraaret 1910, og da Driften under alle de Uheld, der i de sidste Aar have fulgt Kablerne i Skopen- og Suderøfjord, har lidt betydeligt Indtægtstab, mener Udvalget, at der er Anledning til at søge udvirket, at det omtalte Tilskud fra Staten indgaar til Driften.

Udvalget foreslaar til Vedtagelse:

1. Driftsudvalget anmodes om, hvis der efter Forhandling med Driftsbestyreren findes at være Anledning dertil, at søge de af Konstruktør Andreasen for Amtskommunens Regning til Forsøg med traadløs Telefonering anskaffede Apparater bragte tilveje og enten opsendte hertil eller bortsolgte, og de indkomne Beløb førte til Indtægt for Telefondriften.
2. Driftsudvalget anmodes om at søge udvirket, at det af Statskassen givne Tilskud af 1700 Kr. til Telefonforbindelsen med Suderø bliver udbetalt til Telefonvæsenet for Regnskabsaarene 1909—10 og 1910—11.

Ved Sagens *2. Behandling* den *5. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *motiverede Ændringsforslag af Udvalget til sammes Forslag:*

Efter at have afgivet sin Betænkning er Udvalget gjort opmærksomt paa, at Statskassens Tilskud paa 1700 Kr. til Telefonforbindelsen Strømø—Sandø—Suderø er indgaaet til Telefondriften for Finansaaret 1909—10 og optaget i Driftsregnskabet for 1908—09, idet Udbetalingen allerede var sket i nævnte Regnskabsaar. Udvalget har forvisset sig om, at Forholdet er som angivet. Da man endvidere er gjort bekendt med, at der fra Færø Amt er tilskrevet Justitsministeriet angaaende Tilskudet for Finansaaret 1910—11, finder Udvalget, at der for Tiden ikke er Anledning til at foretage noget yderligere vedrørende Spørgsmaalet om nævnte Statstilskud.

Udvalget skal herefter fremsætte følgende Ændringsforslag:

Indstillingspunkt 2 udgaar.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* sattes Udvalgets Ændringsforslag først under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0, hvorefter sammes Forslag Punkt 2 var bortfaldet.

Udvalgets Forslag Punkt 1 sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

F. Eventuel Udvidelse af Telefonnettet m. m.

Den *27. August* afgaves følgende

Udvalgsbetænkning.

I Fjor vedtoges:

1. Lagtingets Vedtagelse i 1909 om eventuel Etablering af Telefon til Bygden Svinø med Luftspænd over Svinøfjord (Lagtingstidende 1909, Side 117 og 118) forbliver staaende ved Magt. Spørgsmaalet om Udvidelse af Telefonnettet udsættes iøvrigt til næste Aar.
2. Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen anmodes om at lade den nuværende Traad i Luftspændet over Kalsøfjorden ombytte med stærkere Traad, som er anskaffet til Luftspænd.

Jfr. Lagtingstidende 1910, Side 148 og 149.

I Fjor forelaa endvidere Andragender om Oprettelse af Telefonstationer paa følgende Pladser: 1) Skarð, 2) Mygledal og Trollenæs, 3) Svinaaer, 4) Øre, 5) Nolsø, 6) Lejnum, 7) Saksen, 8) Myggenæs, 9) Skuø, 10) Fuglø, 11) Aacrne, 12) Ridevig, 13) Langesand, 14) Frodebø, 15) Lysaa, 16) Slettenæs, 17) Dal.

Der er i Aar indkommet fornyede Andragender med Hensyn til efternævnte af disse Steder: a) Lejnum (6), Stationen tænkes nærmest anbragt mellem Lejnum og Stykket og til Brug for Beboerne af Lejnum, Stykket og Skælling; b) Saksen (7), c) Skuø (9), d) Fuglø (10) og e) Dal (17).

Ifølge en Erklæring fra Forstanderskabet for Nordstrømø Præstegælds Kommune, der er paategnet Andragende a) vedrørende Lejnum, Stykket og Skælling er vedkommende Sogn ikke villigt til at paatage sig nogen Udgifter ved at skaffe Husrum til en Telefoncentral. Derimod viser en paategnet Erklæring fra Jens S. Jensen, Stykket, at denne vil levere Lokale for en Central gratis for et Tidsrum af 10 Aar.

Forøvrigt foreligger der ikke med Hensyn til noget af de Andragender, der er fremkomne i Aar og i Fjor, Erklæring fra paagældende Kommunalforstanderskab om, hvorvidt man vil forpligte vedkommende Sogn til at afholde Udgifterne ved Stationens Drift. Uden en saadan Forpligtelse bliver overtaget af Sognet, overensstemmende med hvad der hidtil har været en ufravigelig Regel, kan der overhovedet ikke være Tale om at udvide Telefonnettet til nogen ny Plads.

Udvalget finder, at Lagtinget i Aar ligesom i Fjor maa lægge Hovedvægten paa at holde Telefonanlægget i god Stand og at forbedre Driften, samt i Forbindelse dermed at virke hen til, at Anlægget kan betale sig, saaledes at Tinget ikke behøver at skyde Penge til Driften.

Med Hensyn til hele Spørgsmaalet om en eventuel Udvidelse af Telefonnettet, derunder om Bekostningen herved, kan man henvise til Udvalgsbetænkningen i Fjor angaaende den samme Sag (Lagtingstidende 1910, Side 146—149). Udvalget ser sig ikke i Stand til at anbefale, at der for Tiden finder nogen Udvidelse Sted ved Anlæg af nye Ledninger i Forbindelse med nye Stationer. En Station ved Lejnum eller Stykket vil vel ikke koste noget at anlægge udover Apparatet, men kan i ethvert Fald efter vedkommende Kommunalforstanderskabs Stilling ikke komme i Betragtning.

I Sammenhæng med foranførte skal Udvalget omtale Spørgsmaalene *om* Benyttelsen af Luftledninger (»Luftspænd«), jfr. Lagtingstidende for 1910, Side 148, og *om* eventuel Benyttelse af »traadløs Telefon«.

Der er i de senere Aar gjort Forsøg her paa Øerne med Anvendelse af

Luftledninger paa noget længere Afstande, fra c. 1 til 2,8 Kilometer, idet man har tænkt sig, at Luftledninger mulig vilde medføre en Besparelse, navnlig ved at overflødiggøre Søkabler paa visse Steder, og at man ved Anvendelsen af Luftledninger skulde blive i Stand til at udvide Telefonnettet, bl. a. til visse Øer, som vanskelig kan tilføres Telefon paa Grund af de betydelige Udgifter ved Søkablet, Stangrækker m. v.; jfr. Lagtingstidende for 1910, Side 148.

Erfaringen har imidlertid vist os, at Resultatet af Brugen af Luftledninger ikke har været saa godt, som man kunde ønske, og at Luftledninger paa længere Afstande, og hvor Ledningen er stærkt udsat for ugunstigt Vejr, navnlig for Islag, af og til briste og er dyre at holde vedlige; jfr. Beretning af 28. f. M. fra Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen. Der er i Henhold til Lagtingets Beslutning i Fjor blevet anvendt stærkere Traad, men dette har ikke kunnet hindre Bristning. De enkelte Ledninger kan holde i en rum Tid, men saa indtræder en pludselig Bristning, fordi der danner sig et Islag paa Ledningen.

Det maa derfor overvejes, hvorvidt man helt bør opgive Brugen af Luftledninger eller mulig bibeholde dem, i alt Fald foreløbig, paa nogle Steder og lade dem falde bort paa andre, samt hvad der i det sidste Fald bør gøres for mulig at erstatte Luftledningen.

Der er anlagt følgende længere Luftledninger:

1) Sund—Kalbak, 2) Thorsvig—Vegranæs, 3) Fundingsfjord, 4) Haraldsund [fra Strond] og 5) Kalsøfjord [Husum—Kunø]. Disse ere med Undtagelse af sidstnævnte for Tiden i driftsmæssig Stand. Alene Luftledningen: Sund—Kalbak har holdt hele Tiden fra Anlæggelsen. De øvrige have bristet færre eller flere Gange, og Istandsættelserne have været ret kostbare.

Udvalget har fra Driftsbestyreren indhentet den hermed følgende skriftlige Erklæring*) med Hensyn til Amtstelefonens Luftledninger. Idet man henviser til Indholdet af denne Erklæring, og efter det i øvrigt foreliggende, skal Udvalget udtale:

Ad 1. Sund—Kalbak-Ledningen bør bibeholdes indtil videre. Denne Ledning har kun Betydning for Forbindelsen med Kalbak.

Ad 2. Thorsvig—Vegranæs-Linien gør stor Nytte ved at lette Trafiken fra Vestsiden af Østerø og Østsiden af Strømø (Sundelaget).

Ledningen blev første Gang anbragt den 29. November 1909, og har kun bristet 1 Gang, nemlig den 26. Februar i Aar. Den er ikke meget udsat for Overisning. Det vil formentlig være rigtigst at bibeholde denne Ledning indtil videre.

Ad 3. Fundingsfjord. Ledningen blev første Gang anbragt den 17. Juli 1909 som Dobbeltledning og har været Genstand for flere Bristninger, sidste Gang den 18. Februar i Aar. Til Trods herfor maa det anbefales at søge den vedligeholdt, da den er ret nødvendig for den almindelige Forbindelse. Det vil blive meget risikabelt at erstatte den med Kabel og dyrt at anbringe Stangrække.

Ad 4. Haraldsund. Ledningen udgør den eneste Forbindelse mellem Telefonnettet og Kunø, og er saaledes af Betydning. Man kan tiltræde Driftsbestyrerens Forslag om at erstatte Ledningen med Kabelforbindelse. Denne bliver ikke dyr at anlægge eller holde vedlige.

Ad 5. Kalsøfjord. Ledningen blev anlagt for at sætte Kalsø i Forbindelse med Telefonnettet. Efter de gjorte Erfaringer vil denne lange Ledning blive for dyr at holde vedlige, og Søkabel m. v. vil blive meget dyrt. Forbindelsen maa derfor, i alt Fald foreløbig, opgives. Mulig kan den f. Eks. senere erstattes med traadløs Telefon.

I Fjor blev Driftsudvalget anmodet om eventuelt at gøre Forsøg med traadløs Telefonering over kortere Afstande efter et nærmere angivet System; jfr. Lagtingstidende for 1910, Side 143 og 144. Ifølge Driftsudvalgets Beretning er der ikke foretaget nogen nærmere Undersøgelse med Hensyn hertil.

*) Udelades her.

Man maa anbefale, at Driftsudvalget har Opmærksomheden henvendt paa dette Punkt.

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa følgende til Vedtagelse:

1. Spørgsmaalet om Udvidelse af Telefonnettet udsættes indtil videre.
   Der gives paagældende Andragere Meddelelse herom med Underretning om Grunden til, at Tinget ikke for nærværende Tid kan lade udføre egentlige Nyanlæg, jfr. Udvalgsbetænkningen.
   Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune underrettes om, at der kan blive lagt Abonnementsledning fra Tveraa til Frodebø, naar Begæring derom fremkommer, samt om den aarlige Betaling for Abonnement.
2. Med Hensyn til de forhaandenværende Luftledninger paa længere Afstand bestemmes følgende:
   a. Ledningerne: 1) Sund—Kalbak, 2) Thorsvig—Vegranæs og 3) Fundingsfjord bibeholdes indtil videre efter nærmere Bestemmelse af Amtstelefonens Driftsudvalg.
   b. Driftsudvalget bemyndiges til at erstatte Ledningen over Haraldsund med Søkabel og fornøden Staugrække.
   c. Ledningen over Kalsøfjorden nedlægges.
3. Driftsudvalget opfordres til at have Opmærksomheden henvendt paa Spørgsmaalet om traadløs Telefonering paa kortere Afstande, jfr. Lagtingets Vedtagelse herom i 1910.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *31. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Jacobsen til Udvalgets Forslag:*

I Stedet for Punkt 2 Litr. c. sættes følgende:

c. Ledningen over Kalsøfjorden istandsættes, saa snart Omstændighederne tillade det.
   Hvis den skulde briste paany, vil den ikke være at istandsætte, medmindre Husum og Mygledal Sogne eller andre interesserede vil afholde alle Arbejds- og Transportudgifterne herved, i hvilket Fald Telefonvæsenet leverer det fornødne Materiel, heri indbefattet Arbejdsredskaber, i Klaksvig til Istandsættelse indtil videre.

S. D. fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Skarði til Udvalgets Forslag*:

I Stedet for Litra c. i Punkt 2 sættes:

»Ledningen over Kalsøfjord genoprettes ved Luftspænd, som vil være at vedligeholde, indtil der paa anden Maade er bragt forsvarlig Telefonforbindelse i Stand imellem Kalsø og de andre Øer, som allerede er inddragne i Telefonnettet.«

Den *1. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Samuelsen til Udvalgets Forslag*:

Driftsudvalget bemyndiges til at anlægge en Telefonstation i Solitude hos Hr. Handelsmand Jens S. Jensen mod at denne forpligter sig til at passe Stationen og stille forsvarligt Lokale til Disposition uden Udgifter for Amtskommunen.

S. D. fortsattes 2. Behandling af Sagen.

Skarós Ændringsforslag sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Derefter sattes Jacobsens Ændringsforslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Samuelsens Ændringsforslag sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Endelig sattes Udvalgets Forslag under Afstemning.

Punkt 1 vedtoges med 13 Stemmer mod 0.
— 2 med den vedtagne Ændring vedtoges med 21 Stemmer mod 0.
— 3 vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

G. Optagelse af Laan.

Den *31. August* afgaves følgende

Udvalgsbetænkning.

Paa Grund af, at Lejemaalet af Telefonstationen i Thorshavn er blevet opsagt til 1. Januar 1912, har undertegnede Udvalg foreslaaet til Tingets Vedtagelse, at der for Telefonvæsenets Regning opføres en ny Stationsbygning. Efter foreliggende Tegning og Overslag vil Udgifterne beløbe sig til 6250 Kr.

Da Telefonvæsenet ikke for Tiden raader over Midler til at afholde disse Udgifter med, er Vedtagelsen af Udvalgets Forslag betinget af, at der for Telefonvæsenets Regning rejses det nødvendige Laan.

Ved at behandle dette Spørgsmaal har Udvalget fundet det rigtigst at foreslaa Laanet optaget saa stort, at Telefondriftens Gæld til Føroya Banki, for Tiden c. 6350 Kr., hvoraf svares 6 pCt. Rente, ogsaa kan blive indfriet.

Udvalget har endvidere ment det nødvendigt, at der for Driften haves et saa stort Beløb i Behold som maatte anses tilstrækkeligt, for at der, naar Begæringer indkomme, kan lægges Abonnentsledninger. Man har her tænkt sig 2500 Kr. som passende.

Udvalget har derfor været enigt i at foreslaa, at der for Færøernes Amtskommune optages et Laan paa 15000 Kr. til Brug for Telefonvæsenet.

Laanet foreslaas optaget hos Kreditforeningen af Kommunerne i Danmark til 4½ pCt. Rente og med en Amortisationstid af 30 Aar eller helst saaledes, at Tilbagebetalingen af nærværende Laan falder sammen med Amortisationstiden for det Laan, som i 1909 optoges hos nævnte Laaneinstitution.

Da Laanet ikke kan ordnes i indeværende Tingsamling, foreslaar Udvalget, at Amtmanden over Færøerne bemyndiges til hos Kreditforeningen at ansøge om

Laanet og hos Justitsministeriet om Approbation samt paa Lagtingets Vegne at underskrive Obligationen hos Kreditforeningen.

Forslag:

1. Lagtinget optager paa Færøernes Amtskommunes Vegne hos Kreditforeningen af Kommuner i Danmark et Laan paa 15,000 Kr.
2. Tinget bemyndiger Amtmanden til hos nævnte Laaneinstitution at ansøge om det omtaldte Laan samt hos Justitsministeriet at erhverve den fornødne Approbation.
3. Amtmanden over Færøerne bemyndiges til paa Lagtingets Vegne og med bindende Virkning for dette at underskrive Obligation til Kreditforeningen af Kommuner i Danmark for et Laan paa 15,000 Kr.
4. Amtmanden anmodes om, naar Laanet er gaaet i Orden, at foranledige, at de for Laanet udleverede Kasse-Obligationer realiseres, naar Tiden dertil anses for gunstig, idet man forudsætter, at Realisationen overgives til »Føroya Banki«.
5. Amtmanden anmodes om at give fornøden Meddelelse til Driftsbestyreren, naar Laanet er gaaet i Orden og med Paalæg til denne om at drage Omsorg for, at Renter og Afdrag i rette Tid erlægges, eventuelt gennem »Føroya Banki«.
6. Endelig anmodes Amtmanden om, naar Kasse-Obligationerne ere realiserede, at foranledige, at Telefonvæsenets Gæld til Føroya Banki afvikles.

Ved Sagens *2. Behandling* den *5. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget til sammes Forslag*:

Ad Indstillingspunkt 1. Efter Ordet »Danmark« føjes: »eller i et andet dansk Pengeinstitut«.

Ad Indstillingspunkt 2: Ordene: »hos nævnte Laaneinstitution« udgaa.

Ad Indstillingspunkt 3. Ordene fra: »til Kreditforeningen . . . . . 15,000 Kr.« udgaar, og i Stedet sættes: »for Laanet«.

Ad Indstillingspunkt 4: Imellem Ordene: »udleverede« og »Kasse-Obligationer« indskydes: »eventuelle«.

Indstillingspunkt 6 omredigeres saaledes: »Amtmanden anmodes om, naar Laanet er gaaet i Orden, og eventuelle Kasse-Obligationer er realiserede, at foranledige, at Telefonvæsenets Gæld til »Føroya Banki« afvikles«.

---

3. Behandling foretoges den *8. September*.

Punkt 1. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0. Punkt 1 i Udvalgets Forslag saaledes ændret sattes under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Punkt 2. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 19

Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Punkt 3. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Punkt 4. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Punkt 5. Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Punkt 6. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag var bortfaldet.

Endelig sattes Udvalgets Forslag i dets Helhed saaledes ændret under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

H. Forslag til Beslutning af Telefonudvalget.

Den *2. September* fremlagdes følgende *Forslag til Beslutning fra Telefonudvalget*:

Lagtingets Beslutning af 15. September 1906 med Hensyn til Administrationen af Amtstelefonen (Lagtingstidende for 1906, S. 78 og 81) ændres saaledes:

Post I gives følgende Affattelse:

I. Til at lede den overordnede Administration af Amtskommunens Telefonvæsen nedsættes aarlig, i Henhold til Lagtingslovens § 13, et Udvalg paa 3 Medlemmer.

Ved Sagens Behandling den 5. September sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den 6. September vedtoges det til Medlemmer af Driftsudvalget at vælge Amtmanden, Poulsen og Winther.

J. Forslag til Beslutning fra Budgetudvalget.

Den 7. *September* afgaves følgende *Forslag til Beslutning fra Budgetudvalget om Optagelse af Laan til Amtsrepartitionsfonden*:

Amtskommunens Udgifter ved Opførelse af Sygehuset i Hoydal er som bekendt afholdt af Amtsrepartitionsfonden, dels ved dertil optaget Laan paa 50,000 Kr., dels ved Forskud fra Lagtingets øvrige Kasser og en Kassekredit i Føroya Banki. Kassekrediten i Banken andrager c. 26,000 Kr., og det forudsættes, at der er almindelig Enighed om, at denne Kassekredit afvikles snarest muligt. — At optage Laan i dette Øjemed af Lagtingets øvrige Kasser vilde være uheldigt, idet det vilde medføre, at en Del private Panteobligationer maatte opsiges. Det vil desuden være meget ønskeligt, i hvert Fald til næste Aar, at kunne tilbagebetale en Del af de Forskud, som f. Eks. Økonomisk Fond har afholdt for Amtsrepartitionsfonden, og man skønner derfor ikke rettere end, at Lagtinget nu, da der er Tale om at optage et fast Laan til Telefonvæsenet, bør træffe Bestemmelse om Optagelse af et yderligere Laan til Amtsrepartitionsfonden, som formentlig passende kan sættes til 35,000 Kr., og altsaa i Forbindelse med det Laan, der er vedtaget at optage til Telefonvæsenet, vil andrage 50,000 Kr. Dette Laan vil formentlig kunne optages i Kreditforeningen for Kommuner i Danmark eller i andre danske Pengeinstitutioner.

Forslag:

1. Lagtinget optager paa Amtskommunens Vegne i Forbindelse med det under en anden Sag omhandlede Laan paa 15,000 Kr. et yderligere Laan til Amtsrepartitionsfonden paa indtil 35,000 Kr. Laanet optages hos Kreditforeningen af Kommuner i Danmark eller i et andet dansk Pengeinstitut.
2. Tinget bemyndiger Amtmanden til at foretage det videre fornødne, saavel med Hensyn til Erhvervelse af det omhandlede Laan som med Hensyn til Erhvervelse af den hertil hørende nødvendige Approbation fra Justitsministeriet.
3. Amtmanden over Færøerne bemyndiges til paa Lagtingets Vegne og med bindende Virkning for dette at underskrive den nødvendige Obligation for de ommeldte 35,000 Kr.
4. Amtmanden anmodes om, naar Laanet er gaaet i Orden, at foranledige, at de Kasseobligationer, som eventuelt maatte blive udleverede for Laanet, realiseres, naar Tiden dertil maatte anses for gunstig, idet man forudsætter, at Realisationen overdrages Føroya Banki.
5. Amtmanden anmodes om i sin Tid at give Landfogden Meddelelse om Laanet med fornøden Ordre til i rette Tid at erlægge Renter og Afdrag paa Laanet, eventuelt gennem Føroya Banki.
6. Endelig anmodes Amtmanden om, saasnart der kan disponeres over Laanesummen, at afvikle Amtsrepartitionsfondens Kassekreditgæld i Føroy Banki og indsætte Resten paa Sparekonto i en solid Bank eller Sparekasse.

Ved Sagens Behandling den *8. September* sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0, hvorefter Sagen overgik til endelig Behandling.

Ved Sagens *endelige Behandling* den *9. September* sattes Forslaget atter under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

XXVII. Sagen angaaende en færøsk Brandforsikring.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende en færøsk Brandforsikring.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *3. August* vedtoges det efter Forslag af Nielsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *4. s. M.* valgtes: *Johannesen, Olsen, Skaalum, Nielsen* og *Winther*. Den *25. August* afgav Udvalget (Ordfører: Nielsen) en *Udvalgsbetænkning*, der er vedhæftet som *Bilag 11*.

Ved Sagens *2. Behandling* den *28. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

---

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 175.

XXVIII. Myggenæs Sogn som særskilt Valgdistrikt.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Myggenæs Sogn som særskilt Valgdistrikt.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Thorkildshøj at henvise den til *Udvalget i Sagen om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg*. Den *12. August* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) en *Udvalgsbetænkning*, der er vedhæftet som *Bilag 4*.

Ved Sagens *2. Behandling* den *16. August* sattes Udvalgets Forslag Punkt 1—3 samlet under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

XXIX. Opførelse af en Bygning for Færø Amts Bibliotek.**)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 15. Juli 1911*:

I Henhold til Lagtingsbeslutningen af 5. September 1910, hvorved Amtmanden anmodedes om at tilvejebringe og til i Aar for Lagtinget at forelægge Oplysning angaaende, hvorvidt der tiltrænges Lokaler for et Embedsarkiv her

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 117.

**) Se Lagtingstidende for 1910, Side 118.

paa Øerne, har Amtet indhentet de hoslagt medfølgende Erklæringer*) fra Provsten paa Færøerne, Sorenskriveren og Landfogden samt Fysikus.

Amtet skal henstille til Tinget at udtale, at Sagen udsættes indtil videre.

Den *31. Juli* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *23. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Sagen blev behandlet i Tinget i Fjor, og blev da udsat til i Aar, idet Amtmanden samtidig anmodedes om at tilvejebringe og at forelægge Oplysninger angaaende, hvorvidt der tiltrænges Lokaler for et Embedsarkiv her paa Øerne, jfr. Lagtingstidende for 1910, Side 118—122.

Der er blevet indhentet Erklæringer fra forskellige Myndigheder her paa Øerne (Provsten, Sognepræster, Fysikus, Distriktslæger, Sorenskriveren og Landfogden).

Af disse Erklæringer fremgaar, at der er Brug for et Embedsarkiv paa Færøerne, og mulig kan det paaregnes, at Staten vil bekoste Udgifterne ved Opførelsen af et saadant.

Imidlertid er der her ikke blot Tale om Opførelse af et Arkiv, men først og fremmest om Opførelse af en Bygning for Amtsbiblioteket, og en Bygning til Brug saavel for Amtsbiblioteket som for et Embedsarkiv kan ikke opføres, uden at Amtskommunen yder i alt Fald en væsentlig Del af Udgifterne derved.

Udvalget mener ikke for nærværende Tid at kunne foreslaa en Bevilling af nogen af Lagtingets Midler hertil, og man tillader sig derfor at foreslaa, at

Sagen udsættes indtil videre.

Ved Sagens *2. Behandling* den *26. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

---

*) Udelades her.

XXX. Antagelse af Lejnum som Hvalvaag.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Antagelse af Lejnum som Hvalvaag.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den *2. s. M.* valgtes: *Samuelsen, Thorkildshøj* og *Nielsen.* Den *11. August* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist den fra forrige Aar udsatte Sag om en Forandring i Grindereglementet, hvorved Lejnum optages som Hvalvaag.

Der foreligger nu i Sagen Erklæringer fra forskellige Forstanderskaber, nemlig Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune, Vaagø Præstegælds Kommune, De forenede Sogne i Nordstrømø og De forenede Sogne i Sydstrømø. De to førstnævnte Forstanderskaber fraraader bestemt at optage Lejnum som Hvalvaag, mens de to sidstnævnte ubetinget tilraader at dette sker. Begge Standpunkter begrundes nærmere i de afgivne, Sagen vedlagte Erklæringer.

Udvalget er paa det rene med, at saafremt Lejnum skal optages som Hvalvaag, maa Lagtinget straks tage under Overvejelse, hvorledes man skal forholde sig med Grindegarnet i Vestmanhavn og den Gæld, som Garnet har stiftet i Økonomisk Fond. Dette Spørgsmaals Ordning vil være forbundet med saa store Vanskeligheder, at der ikke kan opnaas Enighed i Udvalget om et positivt Forslag i saa Henseende. Hertil kommer, at Lagtinget i 1910 ved Behandlingen af en Sag om Optagelse af Husevig som Hvalvaag har stillet sig paa det Standpunkt foreløbig ikke at foretage yderligere Forandringer i det nylig stadfæstede Grindereglement.

Det fremgaar af det til Grund for Sagen liggende udførlig motiverede Andragende, ligesom det ogsaa paa anden Maade er det høje Ting bekendt, at der i Lejnum i 1909 er dræbt en mindre Grindeflok, og at Drabet gik meget godt. Udvalget finder det naturligt og selvfølgeligt, at der, naar Omstændighederne tale derfor, gøres Forsøg paa at dræbe Grind paa Lejnum med den Hjemmel, som allerede haves i Grindereglementet. Dette gælder særlig mindre Grindeflokke, som komme ind paa Lejnum paa en Tid af Aaret og paa Døgnet, naar Betingelserne for at dræbe Grinden der er gunstige, mens det er forbundet med stor Risiko at drive Grindeflokken til en af de nærmest liggende Hvalvaage.

Med disse Bemærkninger maa Udvalget tilraade, at Sagen om Optagelse af Lejnum som Hvalvaag stilles i Bero, i alt Fald indtil Grindereglementet og forskellige Forhold vedrørende Grindefangsten paa Færøerne optages til Behandling i Lagtinget.

Forslag:

Sagen om Optagelse af Lejnum som Hvalvaag stilles foreløbig i Bero.

---

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 154.

Ved Sagens *2. Behandling* den *14. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

XXXI. Indsejlingsfyr til Vestmanhavn m. m.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag ang. Indsejlingsfyr til Vestmanhavn m. m.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *4. August* vedtoges det efter Forslag af N. Djurhuus at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *5. s. M.* valgtes: *Dahl, Olsen, Samuelsen, Skarð* og *Evensen.* Den *4. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Lagtingssamlingen 1910 vedtog Tinget:

1) Sagen udsættes til næste Aar.
2) Amtmanden anmodes om at indhente en Udtalelse fra Færøernes Skipperforening og Førere af de Postdampskibe, som gennem Besejling af Færøerne have faaet Kendskab til de stedlige Forhold, om, hvorvidt det kan anses for nødvendigt, at der etableres Indsejlingsfyr i Vestmanhavn og Vaag paa Suderø samt et større Fyr paa Nordenden af Kalsø, samt hvad der i øvrigt maatte være nødvendigt at foretage til en nutidsmæssig forsvarlig Belysning af færøske Farvande.
3) Amtmanden anmodes om at henlede Fyrvæsenets Opmærksomhed paa, at det vilde være ønskeligt, om de færøske Fyretablissementer forsynedes med Taagesignalapparater, saaledes som fremhævet af Færøernes Skipper- og Navigatorforening i Skrivelse af 29. August d. A.

Der foreligger nu en Udtalelse fra Førere af D. F. D. Selskabs og A/S. »Thore«s Skibe, der besejler Færøerne og Island. I alle disse Erklæringer udtales der Tilslutning til Tanken om Etablering af Fyr i Vestmanhavn, Vaag og paa Nordenden af Kalsø.

Endvidere foreligger der en Skrivelse fra Bestyrelsen for Færøernes Skipper- og Navigatørforening angaaende denne Sag, men den begærede Udtalelse fra Foreningens Generalforsamling foreligger ikke, vistnok paa Grund af, at Foreningen ikke samles i Sommerhalvaaret. Den omtaldte Udtalelse ses ikke at være afæsket Foreningen førend i Maj Maaned d. A.

---

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 128.

Endvidere foreligger der en Skrivelse fra Fyrdirektøren af 2. Juni d. A., hvori han udtaler sig angaaende Spørgsmaalet om Etablering af flere Fyr og om det i Fjor paa Foranledning af Skipperforeningens Bestyrelse rejste Spørgsmaal om Taagesignalapparater ved de færøske Fyretablissementer. Fyrdirektøren formener, at den sidstnævnte Foranstaltning, der forudsættes at sblive bekostelig, ikke i alle Tilfælde vil være til virkelig Vejledning for de øfarende, men tværtimod virke vildledende, særlig ved Klippekyster som Færøernes.

Med Hensyn til et eventuelt Fyr paa Nordenden af Kalsø udtaler Fyrdirektøren, at Terrænforholdene umuliggør dette, idet Fyret vil komme til at ligge saa højt, at det i usigtbart Vejr vil være skjult af Taagen, der hænger over Toppen af Fjældene, og i sigtbart Vejr vil det være overflødigt.

Medens Udvalget med Hensyn til Direktørens Bemærkninger angaaende Nytten af Taagesignalapparater ved Fyretablissementerne skal afholde sig fra at udtale nogen selvstændig Dom, men henvise til, hvad der er fremkommet fra Skipperforeningens Bestyrelse og Dampskibsførere, der ved Besejling af Færøerne have faaet et mere end almindeligt Kendskab til herhen hørende færøske Forhold, tror man at kunne udtale med nogen Sikkerhed, at Forholdene paa Nordenden af Kalsø ikke vil være til Hinder for Anbringelse af Fyr paa dette Sted, idet der ikke vil være Fare for, at Taagen skulde skjule Fyret og saaledes gøre det unyttigt.

Udvalget har ikke, til Trods for Fyrdirektørens noget nedslaaende Erklæring, opgivet Haabet om, at Staten vil anlægge Fyr paa Kalsø, ved Vestmanhavn og Vaag. Man mener imidlertid, at det ikke vilde være rigtigt at indsende Sagen til Regeringen med Indstilling fra Tinget, førend man har en Udtalelse fra Færøernes Skipper- og Navigatørforenings Generalforsamling, og da der, som ommeldt i Betænkninger fra tidligere Udvalg i denne Sag, ikke vil blive lagt nogen ny Arbejdsplan fra Fyrvæsenet førend i 1914, finder man at burde foreslaa Tinget at vedtage følgende:

1) Sagen udsættes til næste Aar.
2) Amtmanden anmodes om at indhente Erklæring fra Færøernes Skipper- og Navigatørforenings Generalforsamling om, hvorvidt det kan anses for nødvendigt, at der etableres Indsejlingsfyr i Vestmanhavn og Vaag og et større Fyr paa Nordenden af Kalsø, samt hvad der i øvrigt maatte være nødvendigt at foretage til en nutidsmæssig forsvarlig Belysning af færøske Farvande.
3) Amtmanden anmodes om at henlede Fyrdirektørens Opmærksomhed paa det i foreliggende Erklæringer udtalte om Ønskeligheden og Betimeligheden af, at visse færøske Fyretablissementer forsynes med Taagesignalapparater.

Ved Sagens *2. Behandling* den *6. September* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XXXII. Afholdelse af Befordringsudgifter for Læger i visse Tilfælde.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Afholdelse af Befordringsudgifter for Læger i visse Tilfælde, ledsaget af en *Skrivelse fra Kredslægeforeningen*, saalydende:

Thorshavn, den 21. Juli 1911.

Til
Færøernes Lagting.

Fra den færøske Lægekredsforening indsendtes i Fjor til Lagtinget et Andragende om, at, hvor det i vanskelige Sygdomstilfælde hos en ubemidlet Patient var nødvendig for den behandlende Læge at tilkalde en anden Læge til Assistance, de undertiden forholdsvis store Udgifter ved dennes Befordring maatte afholdes af det offentlige.

Lagtinget mente ikke at kunne tage Stilling til Sagen, før det oplystes, hvor stort et Pengebeløb det aarlig vilde kunne dreje sig om.

Idet Andragendet herved paa ny indsendes, skal jeg efter Samraad med Fysikus oplyse, at Antallet af Rejser, foretagne i Anledning af saadanne Lægeassistancer, næppe noget Aar har overskredet 6, hvorved Befordringsomkostningerne, for saa vidt ikke noget af de i Rute gaaende Skibe eller Inspektionsskibet har kunnet benyttes, har andraget 30—50 Kroner pr. Rejse.

Den aarlige Udgift herved kan altsaa anslaas til højst 300 Kroner, men vil de fleste Aar være mindre.

Ærbødigst

Niels E. Jensen,
Viceformand i Færøsk Lægekredsforening.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Budgetudvalget*. Den *18. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Sagen er udsat fra 1910, jfr. Lagtingstidende for s. A., Side 92 og 93.

Sagen indkom i Fjor fra den færøske Kredslægeforening, og denne Forening har nu efter Lagtingets Begæring tilstillet Tinget skønsmæssige Oplys-

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 93.

ninger med Hensyn til, hvor stor den aarlige Udgift kan ventes at ville blive til Befordring af den Læge, som i vanskelige Sygdomstilfælde hos en ubemidlet Patient maatte blive tilkaldt til Assistance for den behandlende Læge. Udgiften anslaas til højst 300 Kr. aarlig.

Det oplyses, at Antallet af Rejser, foretagne i Anledning af saadanne Lægeassistancer, næppe noget Aar har overskredet 6, hvorved Befordringsomkostningerne, for saa vidt ikke noget af de i Rute gaaende Skibe eller Inspektionsskibet har kunnet benyttes, har andraget 30—50 Kr. pr. Rejse.

Ihvorvel Udvalget nærer stor Interesse for Sagen, mener man ikke at kunne tilraade Lagtinget at paatage sig denne nye Opgave, naar Hensyn tages til de forskellige andre Opgaver, som Tinget alt har at røgte, og til de Midler, hvorover der raades.

I Henhold hertil skal man foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget ser sig ikke i Stand til at yde nogen Bevilling i det paagældende Øjemed.

Andrageren underrettes om Indholdet af Udvalgets Betænkning.

Ved Sagens *2. Behandling* den *22. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Imellem 2. og 3. Behandling fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Skarø, Michelsen, Winther og Paturssen til Udvalgets Forslag*:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

1. Af Amtsfattigkassen bevilges der aarlig et Beløb paa indtil 300 Kr. til Befordring af Læger i de Tilfælde, hvor det er absolut nødvendigt, at endnu en Læge tilkaldes.
2. Amtet anviser for hver enkelt Befordring det nødvendige Beløb, naar der til ham fra vedkommende Forstanderskab er indkommet Erklæring om, at Patientens Formuesomstændigheder ikke tillade ham (hende) selv at afholde denne Udgift, og naar der fra vedkommende Læge til Amtet er indgivet skriftlig Udtalelse om, hvorfor det har været nødvendigt at tilkalde en anden Læge.

Ved *3. Behandling* den *25. August* sattes Ændringsforslaget først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 4 Medlemmer stemte for og ingen imod, hvorefter Udvalgets Forslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

XXXIII. Angaaende Amtskommunens Stamhingst.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Amtskommunens Stamhingst.

Den *31. Juli* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *8. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Sagen er udsat fra 1910, jfr. Tidenden for 1910, Side 176, Punkt 15.

Angaaende Hingsten foreligger en Erklæring af 21. September f. A. fra Landbrugskonsulenten. Denne meddeler, at han kun kan bedømme Hingsten efter dens Ydre, sammenholdt med en Bedømmelse af det faatallige Afkom, som han har haft Lejlighed til at iagttage. Han anser Hingsten for at være vel skikket til Krydsning med de bedste færøske Hopper i den Hensigt at frembringe Arbejdsheste for færøsk Landbrug, idet den har passende Størrelse og god Benbygning. Det anføres, at en noget større Bringebredde og Brystdybde samt fastere Hove vilde have været ønskeligere, men, siges der, en saa at sige fejlfri Hingst har vel ikke været til at opdrive, navnlig ikke for en Pris, der svarer til den Interesse, som man her nærer for Hesteavlen.

Landbrugskonsulenten bemærker paa given Anledning, at Benyttelsen af Hingste til passende Arbejde er gavnlig især for Vedligeholdelsen af Avledygtigheden.

Udvalget finder det rigtigt, at Lagtinget fører Kontrol med Hingstens Brug, og man skal derfor tillade sig at foreslaa følgende til Vedtagelse:

Amtmanden anmodes om at foranledige:

1. At den Person, hos hvem Hingsten er anbragt, aarlig (til Olaidag for Tiden fra foregaaende Olaidag) afgiver Beretning til Lagtinget om, *hvor* Hingsten har været benyttet til Bedækning, *hvor* længe paa hvert Sted og, saa vidt muligt, *hvilke* Resultater dens Benyttelse til Bedækning har givet.
2. At der fra samme afgives en Beretning i Overensstemmelse med Punkt 1 for den siden Anskaffelsen forløbne Tid i det Omfang, som Omstændighederne tillade.
3. At Landbrugskonsulenten aarlig (jfr. Punkt 1) afgiver en Beretning til Lagtinget:
   a. om Resultatet af Hingstens Benyttelse og
   b. om hvorvidt Hingsten er blevet behandlet forsvarligt og er i god Stand samt velskikket til at benyttes som Avlsdyr.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 176.

Ved Sagens *Behandling* den *11. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

XXXIV. Ang. Svømmehunde om Bord i Fiskerskibe.

Den *9. August* fremlagdes følgende Andragende fra Skibsførere og Redere i Trangisvaag, paategnet en Erklæring fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening samt en fra Landbrugskonsulenten indhentet Erklæring:

Til
Lagtinget.

Vi undertegnede Skibsførere og Redere andrager det ærede Lagting om at virke hen til, at der aabnes Adgang for Fiskerfartøjerne til at medbringe Svømmehunde hjem igen, som har været benyttede under Fiskeriet ved Island, da Svømmehunde er af allerstørste Vigtighed at have ombord i Skibene, for at hente skudt Fugl, som til sine Tider benyttes i større Mængder til Agn.

Trangisvaag, i Februar 1911.

Ærbødigst.

(26 Underskrifter.)

* * *

Paa Anledning skal undertegnede Skibsfører Gregers Johannesen, Næstformand i Bestyrelsen for Færøernes Skipper- og Navigatørforening, i Formandens Fraværelse med Hensyn til foranstaaende Andragende udtale, at det i Andragendet rejste Spørgsmaal aldrig har været forhandlet i Foreningen.

Efter mit Skøn er der ingen Trang for Fiskerskibene til at medføre »Svømmehunde« for at hente skudte Fugle til Agn; thi naar Vejret er saa daarligt, at man ikke kan sætte Baad ud for at faa fat i skudte Fugle, vil en Hund næppe være i Stand til at hente mange Fugle, og man vil faa langt flere ved at fange

dem med Line og Krog (»lokke« dem), hvorfor jeg maa udtale, at der efter mit Skøn ikke er Anledning til at træffe særlige Foranstaltninger for at gøre det muligt for Fiskerskibene at føre »Svømmehunde« med herfra til Island og tilbage igen hertil. — Jeg skal tilføje, at det, naar et Skib ligger i Havn paa Island, næppe lader sig gøre med Sikkerhed at hindre, at en ombordværende Hund faar Forbindelse med Land, eller at hindre, at en saadan Hund æder af Indvoldene af de Faar, der maatte blive bragte ombord som Proviant.

Paa Grund af den korte Tidsfrist, inden hvilken min Udtalelse ønskes afgivet, har jeg ikke haft Lejlighed til at forhandle med de øvrige hjemmeværende Bestyrelsesmedlemmer, men jeg er overbevist om, at de ere af samme Mening om denne Sag som jeg.

Thorshavn, den 8. August 1911.

G. Johannesen.

* * *

Dags Dato er mig tilstillet til Erklæring et Andragende fra Skibsførere og Redere om Tilladelse til at hjembringe Svømmehunde, som have været benyttede under Fiskeriet ved Island. I den Anledning bemærkes:

Efter Brevveksling med det veterinære Sundhedsraad har Justitsministeriet i Medfør af Lov af 28. Febr. 1908 ved Bekendtgørelse af 31. Juli s. A. fastsat, at der ikke kan gives Tilladelse til at indføre Hunde til Færøerne fra Island. Ekinokoksygdommen, for Hundens Vedkommende den væsentligste Grund til Indførselsforbudet, er vistnok stærkt aftagende paa Island, dog vil det formentlig endnu være forbundet med stor Risiko at indføre Hunde fra nævnte Land, selv om de ved Ankomsten underkastes Karantæne.

For saa vidt Skibshundene ikke i egentlig Forstand udføres fra Island eller de i det hele taget under Islandsfiskeriet ikke have Samkvem med Land eller nyde Indvolde af nylig slagtet Kvæg eller Faar, synes der ikke at være Fare ved at lade dem komme i Land paa Færøerne. Muligvis vil det være tilraadeligt at give Indførselstilladelse, naar vedkommende Skibsfører paa Tro og Love erklærer, at de forannævnte Betingelser ere iagttagne. Til yderligere Sikkerhed kan der eventuelt foreskrives saadanne Karantæne- og Rensningsforanstaltninger, som *det veterinære Sundhedsraad* maatte finde hensigtsmæssige.

Det tilsendte Andragende tilbagesendes hoslagt.

Thorshavn, den 8. Juli 1911.

R. C. Effersøe.

Til
Færø Amt.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *11. August* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager.* Den *19. August* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Skibsførere og Skibsredere paa Suderø er til Tinget indkommet et Andragende om, at der maa aabnes Adgang til for Fiskerfartøjer at hjemføre »Svømmehunde«, som har været benyttede under Fiskeriet ved Island. Hundene skal i Fiskerskibene bruges til at hente skudt Fugl, som til sine Tider benyttes som Agn. Andragendet er ledsaget af en Erklæring fra Landbrugskonsulenten og paategnet med Erklæring fra Næstformanden i Bestyrelsen for »Færøernes Skipper- og Navigatørforening«.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, skal tillade sig at bemærke følgende:

Loven af 28. Februar 1908 indeholder et almindeligt Forbud imod at indføre Husdyr til Færøerne. En saadan Indførsel kan kun ske efter en i hvert enkelt Tilfælde indhentet Tilladelse. Ved Justitsministeriets Bekendtgørelse er det derefter bestemt, at der ikke maa gives Tilladelse til at indføre Hunde fra Island. Hensigten med Loven var særlig den at hindre, at der indføres Sygdomme blandt Husdyrene; men Forbudet imod at give Tilladelse til at indføre Hunde fra Island er nærmest givet for at forebygge Indførelsen af en farlig Sygdom, der ogsaa kan overføres paa Mennesker, Ekinokoksygdommen, som har voldt saa megen Lidelse og medført saa mange Dødsfald paa Island. Man maa derfor være meget varsom med at give den ansøgte Tilladelse, og dette maa formentlig kunne ske, hvis det er meget nødvendigt, og dersom der kan opnaas en efter sagkyndigt Skøn betryggende Sikkerhed imod Overførelse af Smitte. Landbrugskonsulenten udtaler, at det *mulig* vil være tilraadeligt at give den anførte Tilladelse, naar vedkommende Skibsfører paa Tro og Love erklærer, at Hunden ikke har haft Samkvem med Land og ikke har nydt Indvolde af nylig slagtet Kvæg eller Faar, og naar der tillige foretages saadanne Karantæne- og Renselsesforanstaltninger, som det veterinære Sundhedsraad maatte finde hensigtsmæssige.

Næstformanden for Skipper- og Navigatørforeningen mener, at det, naar et Skib ligger i Havn, vil være vanskeligt at hindre, at Svømmehunde have Forbindelse med Land eller æde raa Indvolde af Kreaturer. Hertil maa Udvalget fuldstændig slutte sig, og man maa formene, at da saadant kan ske, uden at Skibets Fører faar det at vide, f. Eks. naar han er i Land eller sover, vil en Erklæring fra ham næppe være betryggende. Hvorvidt Karantæne eller lignende Foranstaltninger kunne yde fuld Betryggelse, ser Udvalget sig ikke i Stand til at bedømme.

Om Nødvendigheden af at have Hunde om Bord i Fiskerskibene synes der ikke at være fuld Enighed. Medens Andragerne sige, at det er en Nødvendighed, mener den nævnte Næstformand, at dette ikke er Tilfældet.

Udvalget kan efter det anførte ikke tilraade, at Tinget allerede i Aar indgaar til Ministeriet med nogen Indstilling i denne Sag, men vil derimod tilraade, at man, inden der tages endelig Beslutning, søger nærmere Oplysninger dels om Nødvendigheden af at bruge de omhandlede Hunde, dels om, hvorvidt der ved Karantæne, eller andre Foranstaltninger, kan skaffes Sikkerhed mod Overførelse hertil af Smitte fra Island.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om til næste Aar at indhente Erklæringer:
   a) fra det veterinære Sundhedsraad om, hvorvidt der ved Karantæne- eller andre Foranstaltninger kan opnaas betryggende Sikkerhed for, at der ikke ved de omhandlede Hunde overføres Sygdomme paa Mennesker eller Husdyr;

b) fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening og Rederiforeningen om Nødvendigheden af at benytte Hunde om Bord i Fiskerskibene.

3. Der meddeles Andragerne Underretning om Tingets Vedtagelse.

Ved Sagens *2. Behandling* den *22. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XXXV. Ændring i Reglerne for Aflæggelse af visse Regnskaber.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 20. Juli 1911*:

I Lagtingssamlingen 1909, jfr. Lagtingstidende, Pag. 244, blev det vedtaget at anmode Amtmanden om at udarbejde og for Tinget fremsætte Forslag til Regler for maanedsvis Regnskabsaflæggelse for Færø Amts Repartitionsfond, Færø Amts økonomiske Fond samt for Amtskommunens Telefonvæsen m. m.

I Henhold hertil har Landfogden udarbejdet det hoslagt medfølgende Forslag**), til hvilket Amtet har sluttet sig, med en enkelt, rent sproglig Ændring.

Ligeledes har Amtet foranlediget udarbejdet et Forslag til Maanedsregnskab for Amtskommunens Telefonvæsen**), til hvilket Amtet ligeledes kan slutte sig, dog at det bør angives, at Restancer, der ere ældre end 2 Maaneder, maa særlig opgives i et Maanedsregnskabet medfølgende Bilag.

Derimod har Amtet anset det for unødvendigt, at der afgives Maanedsregnskab for de øvrige under Lagtinget sorterende Kasser, idet saadant kun synes nødvendigt med Hensyn til Amtsrepartitionsfonden, Sanatoriet og Telefonerne; skulde Lagtinget imidlertid anse det for nødvendigt, er man selvfølgelig villig til at foranstalte saadanne udarbejdede.

---

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 244.

**) Udelades her.

I Henhold til ovenstaaende skal man henstille til Tinget, at det vedtages,

1) *at* der fra 1. Oktober d. A. at regne vil være at aflægge Maanedsregnskab med Hensyn til Færø Amts Repartitionsfond og med Hensyn til Amtskommunens Telefonvæsen, hvorfor Amtet bemyndiges til at paalægge Telefoncentralerne det i saa Henseende fornødne;
2) *at* disse Regnskaber, der indsendes til Amtet inden en af dette fastsat Tid, aflægges i Henhold til de medfølgende Skemaer;
3) *at* der kun i Aarsregnskaberne for Amtsrepartitionsfonden gives Specifikation for Restancer, hvilken for de Restancers Vedkommende, der forfalder i selve Regnskabsaaret, opføres med et samlet Beløb, uden at dokumenteres ved Restanceliste, der alene udfærdiges for Restancer fra forudgaaede Regnskabsaar, og
4) *at* der kun optages Dokumentation af Indtægtskonto 2. a. hver Gang, der sker Forandring med Hensyn til Bidragets Størrelse.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *2. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Budgetudvalget.* Den *6. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Lagtingssamlingen for 1909, jfr. Lagtingstidende for s. A., Side 244, blev det vedtaget at anmode Amtmanden om at udarbejde og for Tinget fremsætte Forslag til Regler for maanedsvis Regnskabsaflæggelse for Færø Amts Repartitionsfond, Færø Amts økonomiske Fond samt for Amtskommunens Telefonvæsen m. m.

Hvad angaar Regnskabet for Telefonvæsenet, da skal man ikke herom fremsætte noget Forslag, idet dette Spørgsmaal er blevet behandlet i Telefonudvalget.

Landfogden har udarbejdet et Forslag til Skema for Amtsrepartitionsfondens Maaneds- og Aarsregnskab, og Amtmanden har tiltraadt dette Forslag med en enkelt rent sproglig Ændring.

Udvalget kan tiltræde Forslaget og skal fremsætte Forslag herom nedenfor.

Med Hensyn til økonomisk Fond mener man, i alt Fald ikke for Tiden, at der bør indføres Maanedsregnskaber.

Udvalget tillader sig at foreslaa følgende til Vedtagelse:

1) *at* der fra 1. Oktober 1911 at regne vil være at aflægge Maanedsregnskab med Hensyn til Færø Amts Repartitionsfond;
2) *at* disse Regnskaber, der indsendes til Amtet inden en af dette fastsat Tid, aflægges i Henhold til medfølgende Skemaer;
3) *at* der kun i Aarsregnskaberne for Amtsrepartitionsfonden gives Specifikation for Restancer, hvilken for de Restancers Vedkommende, der forfalder i selve Regnskabsaaret opføres med et samlet Beløb, uden at dokumenteres ved Restanceliste, der alene udfærdiges for Restancer for forudgaaede Regnskabsaar, og
4) *at* der kun optages Dokumentation af Indtægtskonto 2. a. hver Gang, der sker Forandring med Hensyn til Bidragets Størrelse.

Ved Sagens *2. Behandling* den *8. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

XXXVI. Arresthuset i Thorshavn.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 20. Juli 1911*:

Som det vil være det ærede Lagting bekendt blev der i Lagtingssamlingen 1904 søgt om et Beløb af 275 Kr. af Amtsrepartitionsfonden til Afhjælpning af forskellige Mangler ved det herværende Arresthus. — Det blev vedtaget, at Landfogden skulde bemyndiges til at foranstalte de ommeldte Mangler afhjulpne. Reparationerne blev tilendebragte i 1905 og kostede 649 Kr. 94 Øre, [Bilagene mærk. NB. 1*)].

I 1910 blev der igen paa Foranledning af Sorenskriveren optaget et nyt Syn; de derved forefundne Mangler, hvis Afhjælpning blev kalkuleret til 225 Kr., bleve imidlertid ikke afhjulpne, maaske af Hensyn til, at det i Synsforretningen udtales, at Tilstanden ved Arresthuset alligevel ikke blev god [Bilagene mærk. NB. 2*)].

Da Spørgsmaalet formentlig maa bringes til Afslutning, har Amtet foranlediget optaget en ny Synsforretning med saa omfattende Reparationer, at Tilstanden herefter, jfr. Arresthusinspektørens Skrivelse af 24. f. M. og Fysikus Skrivelse af 16. ds., bliver nogenlunde god. Omkostningerne ere kalkulerede til 1064 Kr. [Bilagene mærk. NB. 3*)]

I Henhold til ovenstaaende skal jeg forelægge Sagen for Lagtinget, dels med Hensyn til Spørgsmaalet om et nyt Arresthus (eventuelt i Forbindelse med Arrestforvarerbolig, Retslokaler og Arkiv), og dels, for saa vidt dette ikke anses for hensigtsmæssigt for Tiden, da med Hensyn til Afhjælpning af de ved Synet forefundne Mangler, idet Amtet i saa Henseende foreslaar, at de ommeldte Mangler afhælpes og Udgiften afholdes af Amtsrepartitionsfonden, og at der gives Landfogden Bemyndigelse til at anskaffe Sengeklæder i saadant Omfang, som efterhaanden maatte blive fornødent, og at der en Gang aarlig holdes bygningskyndigt Syn over Arresthuset for at de fremkommende Mangler kan blive rettede og afhjulpne.

Amtet har ikke indhentet nærmere Oplysning med Hensyn til Vandledninger, da man mener, at Spørgsmaalet herom maa udsættes, indtil det er afgjort, om der i en nærmere Fremtid vil blive bygget et nyt Arresthus.

Det tilføjes, at Amtet gaar ud fra, at Statskassen vil afholde de Omkostninger, som væsentlig foranlediges ved, at der skal udstaas Fængsel paa sædvan-

*) Udelades her.

lig Fangekost med dertil hørende Arbejdstvang, altsaa ialt 225 Kr., jfr. § 12 i den tidligere gældende Lov af 1. April 1905 om Ændringer i Straffelovgivningen og samme § i den nugældende Lov Nr. 63 af 1. April 1911.

Den *31. Juli* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*
Den *8. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Færø Amt har i en Skrivelse af 20. Juli d. A. forelagt Lagtinget en Sag dels med Hensyn til Spørgsmaalet om et nyt Arresthus (eventuelt i Forbindelse med Arrestforvarerbolig, Retslokaler og Arkiv) og dels, for saa vidt dette ikke anses for hensigtsmæssigt for Tiden, da med Hensyn til Afhjælpning af de med et ved en den 9. Juni d. A. afholdt Synsforretning forefundne Mangler. — Amtet foreslaar:

1) *at* de omneldte Mangler afhjælpes, og Udgiften afholdes af Amtsrepartitionsfonden;
2) *at* der gives Landfogden Bemyndigelse til at anskaffe Sengeklæder i saadant Omfang, som efterhaanden maatte blive fornødent, samt
3) *at* der en Gang aarlig holdes bygningskyndigt Syn over Arresthuset for at de fremkommende Mangler kan blive rettede og afhjulpne.

Det vil fremgaa af det i Amtets Skrivelse anførte, at Meningerne om, hvorledes Manglerne ved Arresthuset kan afhjælpes, og hvad en Istandsættelse vil koste, have været en Del forskellige. Efter at Arresthuset var blevet istandsat i 1905 med en Bekostning af 649 Kr. 94 Øre, i Henhold til en i 1904 given Bevilling paa 275 Kr., udviser en i 1910 afholdt Synsforretning, at der forefindes Mangler, hvis Afhjælpning kalkuleres til 225 Kr. Disse Mangler er ikke blevet afhjulpne, men der er afholdt et nyt Syn den 9. Juni d. A., og Synsmændene komme nu til det Resultat, at en Udbedring af selve Bygningen vil koste 900 Kr., hvortil kommer visse Foranstaltninger udenfor denne til Førlægning, der anslaas til 164 Kr., hvorefter altsaa Istandsættelsen ialt anslaas til en Udgift af 1064 Kr.

Udvalget nærer stærk Tvivl om, at Arresthuset vil blive forsvarligt, selv om de sidst forestaaende Foranstaltninger træffes. I ethvert Fald vil man ikke komme bort fra den meget væsentlige Ulæmpe, at Arrestanten eller Anholdte, hver Gang de afhøres, maa føres et længere Stykke Vej gennem Byens Gader hen til Forhørslokalet.

Det Spørgsmaal maa derfor overvejes, om det ikke vil være rigtigere at iværksætte en noget mere vidtgaaende Foranstaltning med en noget større *øjeblikkelig* Udgift end at iværksætte en mindre vidtgaaende Udbedring af Arresthuset med en mindre Bekostning.

Der kunde ogsaa være Tale om at nedlægge det nuværende Arresthus og at opføre et nyt, enten i Forbindelse med de nuværende Forhørslokaler (Tinghuset) eller med nye Forhørslokaler m. v. Dette maa man imidlertid af forskellige Grunde fraraade, og man er blevet staaende ved en *skitseret Plan,* der gaar ud paa at bygge en Etage af Træ ovenpaa det nuværende Arresthus. En saadan Etage vil kunne indeholde Forhørslokale, 1 Værelse for Arrestforvareren (Vagtstue) og 2 Arrester for 1 Person hver. Det nuværende Arresthus kunde da f. Eks. anvendes saaledes: Den østlige Arrest omdannes til Venteværelse for Vidner m. v. De to vestligste Arrester, der er i forholdsvis god Stand, benyttes som Detentionslokaler og som Reserve-Arrester. Arresten ved Vagtstuen kan bruges som Lagerrum eller lignende. Iøvrigt indrettes Toiletrum. Forbindelse mellem underste og øverste Etage tilvejebringes enten ved en indvendig eller ved en udvendig Trappe.

Iøvrigt henvises til hoslagte Skitse*) med Bemærkninger. — Antagelig vil den paatænkte Foranstaltning koste c. 2500 Kr., altsaa en Del mere end den nu foreslaaede Istandsættelse, der er anslaaet til en Udgift af 1064 Kr. Men der vil da ogsaa ventelig være tilvejebragt et Arresthus, som formentlig vil være fuldt forsvarligt og vil kunne gøre Fyldest i en Række af Aar.

I ethvert Fald finder Udvalget, at Planen bør *undersøges nærmere*, og man skal derfor stille Forslag herom og samtidig foreslaa, at der straks foretages visse mindre og helt uopsættelige Istandsættelser m. v., vedrørende Arresthuset, som ikke kunne opsættes og ville være til Nytte, selv om den nævnte Plan gennemføres senere.

Man mener, at det ikke er aldeles paakrævet inden næste Lagtingssamling at lægge nye Gulve i paagældende Arrestlokaler (Celler). Om det overhovedet er paakrævet i en nær Fremtid at lægge nye Gulve i alle Arresterne, anser man forøvrigt ikke for givet. Derimod vil det mulig være nødvendigt snarest at lægge nyt Gulv i Vagtstuen. — Nye Ovne synes heller ikke at være paakrævede netop i Aar. Naar undtages Sengen i Vagtstuen, kan de øvrige Senge formentlig bruges, i alt Fald et Aars Tid. Overhovedet synes kun ganske smaa Udbedringer at være paakrævede med Nødvendighed netop nu, naar der mulig til næste Aar kan opnaas en betydelig og varig Forbedring af Arresthuset.

Hvad særlig angaar Anskaffelse af Sengeklæder, da mener Udvalget, at man bør begrænse sig til at anskaffe, hvad der til enhver Tid er fornødent, særlig under Hensyn til, at Sengeklædorne ved at gemmes let lide betydeligt.

I Henhold til foranførte foreslaas følgende til Vedtagelse:

1. Amtmanden anmodes om at foranledige affattet for Amtsrepartitionsfondens Regning Overslag og Tegning vedrørende en eventuel Ombygning af Arresthuset i Thorshavn efter en i vedkommende Udvalgsbetænkning med Bilag skitseret Plan samt om derefter at søge indhentet oplyst, bl. a. ved Erklæringer fra Landfogden og Sorenskriveren, hvorvidt Arrestbygningen efter en Ombygning i Henhold til nævnte Plan vil kunne anses for at være tjenlig.
2. Amtmanden anmodes om at lade foretage de Reparationer ved Arrester og Vagtstue i Arresthuset overensstemmende med Udvalgsbetænkningen, som er aldeles nødvendige inden næste Lagtingssamling.
3. Amtmanden anmodes om at foranledige, at der til Arresthuset anskaffes Sengeklæder i et saadant Omfang, som efterhaanden maatte blive fornødent.

Ved Sagens *Behandling s. D.* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

---

*) Udelades her.

XXXVII. Om Øen Store Dimons Henlæggelse til Skuø Sogn i kommunal Henseende.*)

Den *8. August* fremlagdes en *Skrivelse fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune med 2 Bilag*, saalydende:

Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune.

Sand, den 5. August 1911.

Til
Lagtinget.

Hoslagt tillader jeg mig paa Forstanderskabets Vegne at fremsende et Andragende fra Kongsbonde Jens Ole-Jacobsen, Dimon, med Bilag, som har været behandlet i et Forstanderskabsmøde den 21. f. M., hvor det blev vedtaget med 4 Stemmer mod 1 at anbefale Andragendet.

Som Kommunalforstander for Sand Sogn stemte jeg imod, at Dimon skulde henlægges til Skuø Sogn, og skal tillade mig at fremkomme med følgende Begrundelse:

Dimonbonden har nu adskillige Gange henvendt sig baade til Forstanderskabet og dels til Lagtinget med Begæring om at blive fritagen for at henligge sammen med Sand Sogn i kommunal Henseende; saaledes indgav han sidste Aar Andragende til Lagtinget om at faa Dimon udskilt til særligt Sogn, hvilket Andragende Lagtinget ikke vilde gaa ind paa at efterkomme. Nu i Aar kommer han atter med Begæring om at faa Dimon henlagt til Skuø Sogn. Det forekommer mig, at det nærmest maa betragtes som af Uvilje mod Sand Sogn, at Dimonbonden vil løsrive sig fra dette.

Hvad geografiske Hensyn angaar mener jeg, at det kan gøre Dimonbonden akkurat det samme, enten Øen i kommunal Henseende henligger til Sand eller Skuø. Han faar hverken Læge eller Præst hentet eller flyttet fra Skuø. Hvad hans Brug for Jordemoder angaar, da har han altid hentet denne fra Skuø, og Sand Sogn tager Del i Skuø-Jordemoderens Løn efter Folketal. Forøvrigt er Dimon ifl. Justm. Bekendtgørelse (Nr. 93) om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter af 29. Aug. 1878 henlagt til Skuø Hjælpedistrikt.

Han fremhæver, at han betaler Skatter til Skolevæsenet, men faar ingen offentlig Undervisning til sine Børn; hvad dette angaar, da har Sand Sogn tilbudt ham at faa en Lærer til Øen en Tid om Sommenen, eller eventuelt paa billige Vilkaar skaffe hans skolepligtige Børn Ophold paa Sand.

Dernæst betoner han, at hvad det angaar at lade en Lærer tage nogen Tids Ophold paa Dimon for at undervise hans Børn, da mener Formanden i Skolekommissionen, at det af forskellige Grunde var heldigere, om Læreren paa Skuø en Gang imellem tog til Dimon fremfor en Lærer paa Sand; derimod mener jeg og de øvrige Medlemmer af Skolekommissionen for Sand Sogn, at Sand Sogn godt kan undvære den ene af sine to Lærere en Tid af Aaret til Undervisning paa Dimon, og kan ikke indse, af hvilke Grunde det er heldigere, at Læreren i Skuø giver Undervisning paa Dimon.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 84.

Hvad Udgifter til Vejvæsenet angaar, da har vi tilbudt ham et forholdsvis saa stort Beløb til Udbedring af Veje i Dimon, som vi bruger her, som han ligeledes har afslaaet.

Hvad Udgifterne i det hele angaar, da har man taget meget Hensyn til Dimons uheldige Naturbeliggenhed, idet Dimonbonden langt fra har været beskattet i Forhold til hans Indtægter, sammenlignet med Skatteyderne i Sand. Jeg finder, at der ikke maatte være nogen Anledning til at henlægge Dimon til Skuø Sogn af den Grund, at Bonden derved mulig kunde komme til at svare nogle faa Kroner mindre i Skat; og det er min Overbevisning — ogsaa efter hvad jeg har hørt Bonden udtale —, at det er den største Grund, hvorfor han vil komme bort fra Sand, at han ikke under Sand den Smule Skat, han betaler.

At Beboerne paa Skuø og Kommunalforstanderen dér giver Andragendet en god Anbefaling, kan man saa godt forstaa, da de derved venter at faa en Lettelse i deres Udgifter ved at faa en god Skatteyder ind i Sognet; det maa betragtes mere af disse Hensyn, end af Hensyn til Dimonbondens Anliggender, at de anbefaler Andragendet. Jeg mener, at det større Sand Sogn bedre evner at imødekomme mulige Krav fra Dimon end det mindre Skuø Sogn.

Jeg tillader mig at udtale, at jeg tør forvente, at det høje Ting ikke maatte finde nogen Anledning til at foretage nogen Lovforandring med Hensyn til Dimons kommunale Henliggende.

Skulde Tinget imidlertid finde nogen Grund til at imødekomme det omtalte Andragende, tillader jeg mig at henstille til samme, at i Tilfælde af, at Dimon bliver henlagt til Skuø Sogn i kommunal Henseende, da maatte dette blive paa den Maade, at Sand Sogn fra den Tid, Dimon bliver henlagt til Skuø, er fritagen for nogen som helst Forpligtelse overfor Dimon, men saaledes at Skuø samtidig overtager Dimon med Forpligtelser, ogsaa hvad Forsørgelsen af mulige Fattiglemmer o. s. v. angaar.

Ærbødigst

Rasmus Petersen.

* * *

Til
Lagtinget.

Undertegnede Fæster af Øen Store Dimon andrager herved det højtærede Lagting om at udvirke, at Ordene i sidste Punktum § 2 i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872: »Med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges Øen Store Dimon under Sand Sogn« maa forandres til: »Med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges Øen Store Dimon under Skuø Sogn«.

Allerede af rent geografiske Hensyn synes det i sig selv naturligere at henlægge Store Dimon med Hensyn til kommunale Anliggender under det forholdsvis nære Skuø Sogn fremfor under det dobbelt saa fjerne Sand Sogn. Men efterhaanden som Udviklingen er skreden frem, er den nuværende Ordning formentlig bleven mindre og mindre rimelig. Naar jeg saaledes har Brug for Jordemoder, henter jeg hende fra det nære Skuø og ikke fra det fjerne Sand, hvis Jordemoder i Henhold til Sognenes Folkemængde allerede har omtrent 6 Gange saa meget at bestille som Jordemoderen paa Skuø. Jeg betaler Skatter til Sand Sogns Skolevæsen, som selv efter Skopens Udskillelse som særligt Sogn har to Lærere, men faar ingen offentlig Undervisning til mine Børn. At lade mine undervisningspligtige Børn bo i Sand for at gaa i Skole dér, kan der fra min Side ikke være Tale om; saa kunde jeg heller lade dem gøre kortere Ophold paa Skuø, som jeg og mine Børn forholdsvis let kan komme til og fra. Og hvad det angaar at lade en Lærer tage nogen Tids Ophold paa Store Dimon for at undervise mine Børn i deres Hjem, da mener Formanden for Skolekommissionerne, at det af forskellige Grunde var heldigere, om Læreren paa Skuø en

Gang imellem tog til Dimon fremfor en Lærer paa Sand, ligesom jo ogsaa den første langt lettere kunde komme til og fra. Jeg betaler Skatter til Sand Sogns Vejvæsen, mens Dimon ikke faar en Øre fra Kommunen til Vejvæsen; Opgangen op paa Øen, Kleiven, skal jeg ifølge mit Fæstebrev holde vedlige. Og saaledes kunde jeg nævne mange andre Ting. Og Forholdet vil stedse blive grellere. Sand Sogn staar saaledes overfor et moderne Vejanlæg mellem Sand og Skopen, som vil medføre en betydelig aarlig Merudgift for Sognet, et Vejanlæg, som Dimon ikke har nogen som helst Interesse af. Og det er sikkert kun et Tidsspørgsmaal, naar Sand Sogn vil ofre betydelige Beløb til Forbedring af sine Havneforhold, Forhold, der ligeledes er uden nogen som helst Betydning for Dimon. Efterhaanden som Tiden og Udviklingen skrider frem, vil jo ganske selvfølgelig Sand Sogn paatage sig flere og flere kommunale Opgaver, som Dimon ikke vil kunne høste Gavn af, men vel skal betale til. Grundfejlen ved den kommunale Henlægning af Dimon under Sand Sogn ligger nemlig deri, at Livskaar og Udviklingsmuligheder er saa helt forskellige for Sand Sogn og Øen Dimon, mens derimod disse er og i overskuelige Tider sikkert vedblivende vil være væsentlig de samme for de to smaa Naboøer: Skuø og Store Dimon.

Jeg nærer det indstændige Haab, at det højtærede Lagting vil fremme dette mit Andragende, siden Tinget ikke synes at ville udvirke, at Store Dimon i kommunal Henseende danner et Sogn for sig selv, hvad jeg, som tidligere Andragende viser, vilde sætte mest Pris paa.

En Udtalelse fra Beboerne paa Skuø saa vel som fra Kommunalforstanderen paa Skuø om nærværende Andragende medfølger.

Store Dimon i Juli 1911.

Ærbødigst

Jens Ole-Jacobsen.
Fæster.

* * *

Til
Lagtinget.

Vi undertegnede Beboere paa Skuø, hvilke har haft Lejlighed til at se Dimon-Bondens Andragende om, at Store Dimon i kommunal Henseende maa henligge under Skuø Sogn i Stedet for som nu under Sand Sogn, er enige med ham i hans Betragtninger og finder det med ham rimeligt, at Øen henlægges under Skuø Sogn. Vi vil alle med Glæde se Sagen ordnet paa den Vis.

Skuø i Juli 1911.

Ærbødigst

(11 Underskrifter.)

Undertegnede Kommunalforstander for Skuø Sogn vil paa det allerbedste anbefale Fæsteren paa Dimon, Jens Ole-Jacobsens Andragende om, at Øen Dimon med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges under Skuø Sogn, et Andragende, som ogsaa alle hjemmeværende Skuøinger over 20 Aar har givet sin Tilslutning i en Andragendet medfølgende Skrivelse. Hvad særlig angaar Spørgs-

maalet om Skolevæsenet, vilde vi meget gerne afse Læreren i nogen Tid til Dimon, idet vi derigennem lettere vil kunne øjne Mulighed for at faa Lærerens Begyndelsesløn forhøjet fra 400 Kr. til 500 Kr.

Skuø i Juli 1911.

Ærbødigst

Anthonius Jensen.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *10. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *det kommunale Udvalg*. Den *22. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skaalum) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Kongsbonde paa Store Dimon, Jens Ole-Jacobsen, hvori han anholder om Lagtingets Medvirkning til, at Dimon Sogn i kommunal Henseende maa blive henlagt til Skuø Sogn, og at den nødvendige Ændring i Kommunalloven maa blive foretaget.

I Lagtingssamlingerne 1909 og 1910 har Tinget behandlet et Andragende fra samme Kongsbonde om Udsondring af Store Dimon som særligt Sogn. Lagtinget har imidlertid ikke ment at kunne imødekomme dette Andragende, men man har i 1910 henstillet til Sand Sogns Forstanderskab, at dette yder sin Medvirkning til, at Andragerens Børn i den skolepligtige Alder kan faa Undervisning i Sand Skole og Ophold paa Sand paa rimelige Vilkaar, eller at den ene af Lærerne ved Sand Skole i et Par Maaneder om Aaret tager Ophold paa Dimon for at give Børnene Undervisning, ligesom man ogsaa vedtog at gøre Andrageren opmærksom paa, at Kongsbonden paa Store Dimon har samme Ret som andre af Sognets Beboere til at nyde Gavn af det til Vejvæsenet i Sand Sogn bevilgede Beløb, hvorhos man slutteli henstillede til ham at forhandle med Forstanderskabet, og der fremsætte rimelige Ønsker og Krav for siden, hvis Forstanderskabet viser sig uvilligt til at imødekomme ham, at henvende sig til Lagtinget. Det fremgaar ikke af Sagen, at Andrageren har forhandlet med Sand Sogns Forstanderskab. Mulighederne for en Forstaaelse mellem Andrageren og Forstanderskabet er saaledes ikke alle prøvede.

Hvad nu Spørgsmaalet om Dimons Henlæggelse til Skuø Sogn angaar, da maa Udvalget bemærke, at man ikke kan se, at en Lovændring som den ansøgte for Tiden er paakrævet eller betimelig. Det skal erkendes, at Forholdene paa Dimon og Forholdene i Sand Bygd er meget forskellige, og at Andragerens kommunale Interesser ikke altid falder sammen med Bygden Sands kommunale Interesser. Paa den anden Side vil Forholdene paa Dimon altid blive forskellige fra Forholdene saavel paa Skuø som paa Sand.

Hvis Andrageren ikke har Vilje til ved Forhandling med Sand Sogns Forstanderskab at søge de tilstedeværende Modsætningsforhold i Henseende til kommunale Interesser udjævnede, saavidt det lader sig gøre, tør Udvalget ikke tro paa, at den af ham i Øjeblikket attraaede Forening med Skuø vil blive en i Længden tilfredsstillende Ordning for alle Parter, og da der ikke foreligger noget om, at Sand Sogns Forstanderskab vil modsætte sig rimelige Ønsker og Krav fra Andrageren, og da endvidere hans Hovedønske fremdeles er at udgøre et særskilt Sogn, medens Foreningen med Skuø kun er subsidiært fremsat, maa

Resultatet af Udvalgets Overvejelser blive, at man tilraader Lagtinget at tilkendegive Andrageren, at hans Andragende ikke kan bevilges, og at man ellers henholder sig til Tingets Vedtagelse af 1910.

Forslag:

Der svares Andrageren, idet en Afskrift af foranstaaende tilstilles ham: Lagtinget finder for Tiden ikke Anledning til at udvirke en Ændring i Lov af 28. Febr. 1872, hvorved Store Dimon henlægges til Skuø Sogn i kommunal Henseende, idet man ellers henholder sig til Tingets Vedtagelse af 1910.

Ved Sagens *2. Behandling* den *24. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

S. D. fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Evensen, Olsen, Christiansen og Jacobsen til Udvalgets Forslag*:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

»Lagtinget anmoder Justitsministeriet om at udvirke, at Ordene i sidste Punktum i § 2 i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872: »Med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges Øen Store Dimon under Sand Sogn«, forandres til: »Med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges Øen Store Dimon under Skuø Sogn«.«

Den *28. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af de samme Medlemmer til Udvalgets Forslag*:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

»I det Sagen udsættes til næste Aar, anmodes Amtet om

a) hos Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune at indhente Oplysning om de Vilkaar, dette maatte vedtage for en ventuel Udskillelse af Øen Store Dimon med Hensyn til kommunale Anliggender fra Sand Sogn og Henlæggelse af samme under Skuø Sogn;

b) eventuelt paa Grundlag af denne Vedtagelse at udarbejde til Forelæggelse for det i 1912 sammentrædende Lagting et Forslag til Lov om Forandring i Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse § 2, sidste Punktum, hvorved Øen Store Dimon med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges fra Sand Sogn under Skuø Sogn.«

Ved *3. Behandling s. D.* sattes sidstnævnte Ændringsforslag først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0, hvorefter saavel Udvalgets Forslag som førstnævnte Ændringsforslag var bortfaldet.

XXXVIII. Afløsning af Betalingen for Kongskøb ved Døglingefangst i Kvalbo.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 6. Juli 1911*:

Ved at fremsende Afskrifter 1) af Skrivelse af 27. December 1909 fra Kongsbonde O. N. Skaalum til Sysselmanden for Suderø Syssel*), 2) af Skrivelse af 9. Oktober fra sidstnævnte til Færø Amt*), 3) Ekstrakt-Afskrift af Færø Amts Skrivelse af 3. Februar 1910 til Justitsministeriet*), og 4) af Justitsministeriets Skrivelse af 15. Juni 1911 til Færø Amt*), alt vedrørende den endelige Afløsning af den Kongsbønderne i Kvalbø paahvilende Betaling for Udøvelsen af Statskassens Ret til »Jordehval« ved Døglingefangst i Kvalbø, skal man henstille, at det tilkendegives Kongsbønderne, at de vil have at indbetale til Færø Amts økonomiske Fond 87 Kr. 91 Øre, eftersom dette Fond er indtraadt i Statskassens Ret, efter at Lagtinget deraf har udbetalt den samlede Afløsningssum 1172 Kr. 57 Øre.

Den *1. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.
Den *9. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Efter Forhandling mellem Lagtinget og Justitsministeriet (jfr. Lagtingstidende 1909, Side 142—144) har Tinget ydet en Betaling af økonomisk Fond en Gang for alle af 1172 Kr. 57 Øre til Statskassen som Erstatning for den Statskassen tilkommende Betaling for det saakaldte Kongskøb ved Hvalfangst.

Ved Behandling af Sagen om Ophævelse af Lov om Kapitelstaksten for Færøerne blev man opmærksom paa, at den Sum, som Lagtinget havde udredet til Stats-

*) Udelades her.

kassen til Afløsning af Kongskøbet, var beregnet ogsaa under Hensyn til Statens Indtægt af Kongskøbet ved Døglingefangst i Kvalbø, skønt dette formentlig ikke havde været Meningen, idet Betalingen hidtil havde været udredet af Bygdens Kongsbønder.

Herefter er Lagtinget formentlig indtraadt i Statskassens tidligere Ret til Betaling for Kongskøb ved Døglingefangst i Kvalbø.

Paa Foranledning have Kongsbønderne i Kvalbø erklæret sig villige til at afløse den omtaldte Betaling ved en Udbetaling en Gang for alle.

Udvalget mener, at man bør faa dette Spørgsmaal ud af Verden paa den foreslaaede Maade. Man finder, at det under Hensyn til, at den omhandlede Fangst er meget usikker og vel nærmest maa formodes at ville tage af, vil være rigtigst at fastsætte den lavere Afløsningssum 57 Kr. 19 Øre (2 Kr. pr. Mark Kongsjord i Kvalbø), hvorom der har været Tale, hvilken er 30 Kr. lavere end Statens samlede Indtægt af Jordehval i Kvalbø i de sidste 25 Aar.

I Henhold hertil skal man foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget modtager det af Kongsbønderne i Kvalbø fremsatte Tilbud om ved en Indbetaling en Gang for alle af 57 Kr. 19 Øre at afløse den dem hidtil paahvilende Betaling for Statens Andel af Jordehval ved Døglingefangst i Kvalbø.

Nævnte Beløb tilfalder Amtets økonomiske Fond.

Ved Sagens *Behandling* den *11. August* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XXXIX. Ang. Epidemiudgifter, forskudsvis udbetalte af Amtsrepartitionsfonden.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 15. Juli 1911:*

Ved at forelægge hosfølgende Sag*) angaaende nogle af Færø Amts Repartitionsfond for Olaf á Heygum, Hans Olsen og John Olsen, alle af Vestman-

*) Udelades her.

havn, forskudsvis betalte Epidemiudgifter, skal jeg henstille, at det Olaf á Heygum vedrørende Beløb, 609 Kr. 25 Øre, føres til endelig Udgift, medens de øvrige Beløb, henholdsvis 21 Kr. 35 Øre og 93 Kr. 30 Øre, forsøges inddrevet ved almindelig Retsforfølgning.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *2. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Budgetudvalget.* Den *28. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Færø Amt har forelagt Lagtinget en Sag angaaende nogle af Færø Amts Repartitionsfond forskudsvis udbetalte Epidemiudgifter vedrørende Regnskabsaaret 1908—09, nemlig

for Olaf á Heygum, Vestmanhavn	609 Kr.	25 Ø.
- Hans Olsen, —	21 —	35 —
- John Olsen, —	93 —	30 —

og henstillet, at det førstnævnte Beløb føres til endelig Udgift, medens de to andre Beløb forsøges inddrevne ved almindelig Retsforfølgning.

Det fremgaar af Sagen, at de paagældende have været krævede, men have vægret sig ved at betale, idet de angive at være uformuende eller ude af Stand til at betale.

Der er indhentet Erklæring fra Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune overensstemmende med Lov Nr. 40 af 29. Marts 1904 § 15, og Forstanderskabet har, dog efter først at have udtalt sig i modsat Retning, erklæret, at de nævnte Personer maa betragtes for at være »ikke uformuende«.

Hvad angaar de to sidstnævnte, da finder Udvalget, at det maa have sit Forblivende med Forstanderskabets Skøn, og at paagældende Beløb derfor maa inddrives.

Derimod mener man, at det maa bero paa en Misforstaaelse, naar Olaf á Heygum er bleven betegnet som »ikke uformuende«. Han skylder formentlig langt mere, end han ejer af Værdier eller nogen Sinde kan ventes at blive Ejer af. Desuden er formentlig alle hans Værdier pantsatte for mere, end de kan indbringe ved Realisation, saaledes at der ikke ved Retsforfølgning kan ventes opnaaet Dækning for nogen Del af de omhandlede Epidemiudgifter. Han har tidligere drevet en Købmands- og Fiskeriforretning, men denne har været helt standset i de sidste tre Aar. Han er vel Fæster af en Kongsgaard, men denne giver næppe saa meget, at han med Familie med stor Tarvelighed kan leve deraf, naar Afgifter og Skatter udredes, og saa maa der helt ses bort fra Gælden og dennes Forrentning. — Der kan vel ikke være nogen Tvivl om, at Olaf á Heygums økonomiske Forhold er meget slette.

Hvis Lagtinget vil søge paagældende Beløb inddrevet ved Retsforfølgning, opnaar man ret sikkert ikke andet herved end at paadrage Amtsrepartitionsfonden yderligere Udgifter, nemlig i Anledning af Retsforfølgningen. Bliver Beløbet eftergivet, afskærer man sig fra at erholde Refusion hos Statskassen for et Beløb af 304 Kr. 62 Øre (Halvdelen af hele Epidemiudgiften).

Det rigtige vil formentlig være at søge nærmere Oplysning angaaende Olaf á Heygums økonomiske Forhold. Heraf vil antagelig Resultatet blive, at vedkommende Kommunalforstanderskab ændrer sit Skøn med Hensyn hertil; jfr. Skrivelse af 24. Maj d. A. fra Forstanderskabet.

I øvrigt skal Udvalget bemærke, at det i Almindelighed maa være rigtigst straks at skride til Inddrivelse af Epidemiudgifter hos Personer, som efter paagældende kommunale Styrelses Skøn er at anse for ikke uformuende, uanset om de paagældende maatte være utilfredse med dette Skøn.

Denne Sag giver undertegnede A. Samuelsen og Hentze Anledning til følgende yderligere Bemærkninger:

Den af Færø Amt i Skrivelse af 24. Januar d. A. givne Fortolkning af Udtrykkene »ikke uformuende« i § 15 i Lov af 29. Marts 1904 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne er utvivlsomt i Strid med den almindelige Opfattelse saavel blandt Befolkningen som blandt Forstanderskaberne. Der er sikkert intet af de mange Forstanderskaber, hvis Erklæring er indhentet under det i de senere Aar foretagne Arbejde ved Refusion af Epidemiudgifter, der har afgivet sit Skøn ud fra den Opfattelse, som ligger til Grund for Amtets Fortolkning i Skrivelsen til Vestmanhavns Forstanderskab, og dette maa antages at være saavel Amtet som Lagtinget bekendt. Naar Skønnet skal afgives med Henblik paa Amtets Fortolkning, maatte formentlig Forstanderskabets Erklæring udbedes ikke alene om vedkommende Person i Almindelighed, men den maatte begæres under Hensyn til det Beløb, som der eventuelt kunde blive Spørgsmaal om at refundere. Det vil imidlertid være bekendt og fremgaar desuden af den i Sagen vedlagte Skrivelse til Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune fra Landfogden paa Færøerne, at Forstanderskabet ikke gøres bekendt med, hvilke Beløb der eventuelt kan blive Spørgsmaal om at refundere. Forstanderskaberne have derfor været i deres gode Ret til at tage Udtrykkene »ikke uformuende« i deres almindelige Betydning. Ud fra disse Betragtninger maa et Forstanderskab derfor være berettiget til at anse en Person, som lever fra Haanden i Munden, som uformuende. Endvidere en Person, hvis Gæld overstiger hans Ejendele, selv om det kan ventes, at paagældende, enten for at undgaa Udpantning tilvejebringer et større eller mindre Beløb, hvis Størrelse paa det Tidspunkt, Skønnet skal afgives, er Forstanderskabet ubekendt, eventuelt ved Laan, eller mulig under en Udpantningsforretning kan paavise Dækning for Beløbet paa Grund af, at andre Kreditorer undlade at gøre deres bedre Ret gældende. Skal Skønnet afgives ud fra Amtets Fortolkning, vil næppe andre her paa Færøerne blive ansete for uformuende end Folk, der helt eller delvis forsørges af Fattigvæsenet.

Man føler sig overbevist om, at de færøske Forstanderskaber ikke afgive deres Skøn med den i Skrivelsen af 24. Januar d. A. givne Fortolkning for Øje. Og da det er paa Grundlag af denne, at Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune har afgivet sit Skøn i Skrivelse af 1. Februar d. A. gaaende ud paa, at de paagældende 3 Personer er »ikke uformuende«, maa man enten vende tilbage til Forstanderskabets første Skøn og lægge det til Grund ved Bedømmelsen af de foreliggende Tilfælde eller slaa fast, at de Skøn, man hidtil har bygget paa, har været vildledende. Opgørelse af forskellige Aars Forskud har fundet Sted paa Grundlag af disse Skøn. Dette kan nu ikke mere ændres for disse Aars Vedkommende, men skulde Lagtinget give Amtets Fortolkning sin Tilslutning og anse det for stemmende med Epidemilovens Hensigt og Aand, bør det foranlediges, at Forstanderskaberne vejledes, saaledes som sket for Vestmanhavns Vedkommende. Vi anse det dog formødent at gøre opmærksom paa, at Amtets Fortolkning vil medføre visse mindre heldige Konsekvenser. Dels vil man ved smitsomme Sygdommes Optræden for at undgaa Udgifter, saa længe som muligt, undlade i god Tid at anmelde Sygdomstilfælde, selv om det medfører Strafansvar, og en saadan Undladelse kan let medføre stor almen Fare. Dels vil Refusionsarbejdet, som indtil nu har været ret besværligt, yderligere besværliggøres.

Man tilraader derfor, at den paagældende Lovbestemmelse fortolkes saa lemfældigt som muligt, hvilket næppe kan siges om den her omhandlede Fortolkning fra Amtet. Ved at gaa mindre strængt tilværks vil man mulig paaføre

det Offentlige en noget større endelig Udgift, men der vindes dog sikkert mere end der tabes.

Undertegnede Effersøe kan vel tildels give foranførte Bemærkninger min Tilslutning, men maa samtidig bemærke, at det vil være af Betydning, at Amtet ikke uden videre godkender ethvert Skøn fra et Kommunalforstanderskab med Hensyn til det her omhandlede Forhold. Det vil være meget ønskeligt, om Amtet i de Tilfælde, hvor der maatte findes Grund dertil, søger nærmere Oplysning angaaende de Personers økonomiske Forhold, med Hensyn til hvilke Amtsrepartitionsfonden har udredet Epidemiudgifter, og forelægger disse Oplysninger for den kommunale Styrelse, for at der, saa vidt muligt, kan tilvejebringes et paa Kendsgerninger bygget *rigtigt* Skøn om, hvorvidt den eller de omhandlede Personer er formuende eller ej efter den rigtige og naturlige Forstaaelse af Epidemilovens § 15. Iøvrigt maa jeg anse det for rigtigt, at den kommunale Styrelse altid oplyses om Epidemiudgiftens Størrelse for hver enkelt Person, naar dens Skøn afæskes, da dette formentlig efter Omstændighederne bør tages i Betragtning ved Afgivelse af Skønnet.

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa følgende til Vedtagelse:

1. Lagtinget anmoder Amtmanden *om* at søge nærmere Oplysning angaaende, hvorvidt Olaf á Heygum, Vestmanhavn, kan betragtes som »ikke uformuende«; jfr. Lov Nr. 40 af 29. Marts 1904 § 15, og *om*, efter Resultatet af Undersøgelsen, at træffe de fornødne Foranstaltninger med Hensyn til det Beløb paa 609 Kr. 25 Øre, der af Amtsrepartitionsfonden er udredet forskudsvis i Regnskabsaaret 1908—09 som Epidemiudgift vedrørende nævnte Olaf á Heygum.
2. Følgende af Amtsrepartitionsfonden i Regnskabsaaret 1908—09 afholdte Epidemiudgifter:

vedr. Hans Olsen, Vestmanhavn	21 Kr.	35 Ø.
vedr. John Olsen, —	93 —	30 —

inddrives, om fornødent, ved Retsforfølgning.

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* sattes Udvalgets Forslag
Punkt 1 under Afstemning og vedtoges med 21 St. mod 0.
— 2 — — 11 — — 0.

XL. Ang. Indskrænkning af Storhvalsfangsten ved Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 15. Juli 1911 tilligemed et Andragende fra en Del Fiskere i Kvalbø*:

Ved at forelægge et til Lagtinget indsendt Andragende fra en Del Fiskere i Kvalbø om, at der maa blive grebet ind overfor den Storhvalfangst, der finder Sted ved Færøerne, skal Amtet, idet man vedlægger de respektive Love med Forhandlinger fra Norge*), (jfr. navnlig Indst. O. III.), og idet man henviser til en af Kaptajn Schack forfattet Artikel i Gads Magasin April 11., Pag. 446, henstille, at der svares Andragerne, at Lagtinget f. T. ikke ser sig i Stand til at foretage noget i saa Henseende.

* * *

Til
Lagtinget.

Den nu i en Aarrække ved Færøerne drevne Storhvalfangst har navnlig i den senere Tid vakt mange Færinger til Eftertanke, idet den synes allerede at have haft en ret skadelig Indflydelse paa Fiskefangsten. Da denne jo er Færingernes vigtigste Næringsvej, er det ikke at undres over, at mange nærer alvorlig Bekymring for, at en fortsat Udryddelse af Storhvalen, efter de hidtil indvundne Erfaringer, fremdeles vil have en vedblivende Tilbagegang for Fiskerierne. Man formener, at den Indtægt, som Hvalfangsten fører med sig, er for intet at regne mod den Skade, Hvalens Udryddelse har for Fiskeriet. Overalt, hvor den naturlige Drift i en eller anden Retning bliver afløst af Rovdrift, vil man i Reglen altid — tidligt eller sent — spore de skadelige Følger; dette er en gammel Erfaring, som er saa almindelig bekendt. At man saa at sige uden videre lader Udlændinge øve et saadant Hærværk iblandt os, uden at løfte en Finger til Forsvar, viser en paafaldende Godmodighed. Vi formener, at Opholdelsesdriften — naar det som her gælder en Del af vor Eksistens, maa tvinge os til at gribe til de Midler, som staar til vor Raadighed, og her er det formentlig Lagtinget, som maa tage Sagen i sin Haand. Vi har den Tillid til vore Repræsentanter, at de ikke vil stille sig afvisende overfor en saa vigtig Sag. Det er ikke blot Enkeltmands Interesse, man her skal beskytte og værne om, eller de faa Aktionærer fra Færøerne, som er Deltagere i Hvalfangerselskaberne — de har nu rigelig Indtægt ved Fangsten i Sydhavet, — men Samfundet i Almindelighed. Da Nordmændene fik Øjet op for den Skade, Udryddelsen af Storhvaler øvede paa de norske Fiskerier, grebe de kraftig ind og ad Lovgivningens Vej fik Hvalstationerne fjernet. Englænderne og andre Nationer er klar over det samme. Nordmændene søgte da andre Steder hen, hvor deres eget Land ikke løb nogen Risiko ved Hvalfangsten. Her hos os har de just heller ikke vist nogen særlig Elskværdighed, hvilket viser sig bl. a. i Retning af Salget af Hvalkød, hvor man paa sine Steder maa lade sig nøje med det daarligste af Kødet og faar dette endog tilvejet i pundevis og i stærkt begrænset Mængde. Hvad kan der være i Vejen for, at Lagtinget allerede i Aar vedtager en Lovbestemmelse om, at Hval-

*) Udelades her.

afgiften forhøjes til f. Eks. 2 à 300 Kr. pr. Hval; det er sent først nu at gribe ind, men bedre sent end aldrig.

Det er ikke alene Skibsfiskeren, men ogsaa de, som benytter aabne Baade, som er kommen til Erkendelse af, at der i de sidste Aar er sket en stor Tilbagegang med Fiskeriet. Man bør ikke lade sig skuffe af, om der endnu periodisk er nogen Fisk enkelte Steder, som f. Eks. i Havet ved Vaagøen og paa Nordhavet. I Almindelighed er Tilbagegangen altfor tydelig til, at man kan lade sig dysse i Søvn af, hvad der lejlighedsvis en kort Tid viser sig af Fisk enkelte Steder.

Den Vandalisme, som de engelske og andre Nationers Trawlere udøve ved vore Kyster, bidrager vistnok ved Siden af det ovenfor omhandlede sit til at fremskynde Ødelæggelsen. Men her er det maaske vanskeligere for Lagtinget at arbejde sig frem med Udsigt til et heldigt Resultat; dog formener vi, at der ogsaa her bør tages ihærdig fat. Det daarligste, man kan gribe til overfor en vanskelig Opgave, er at lægge Hænderne i Skødet og trøste sig med, at det intet nytter.

Idet vi lægger denne for vort Folk saa vigtige Sag i Lagtingets Haand, er det vort Haab, at dette vil ofre den al den Opmærksomhed, den er værd. Tages der fat med Alvor, nærer vi ingen Tvivl om, at der vil kunne opnaas et tilfredsstillende Resultat.

Kvalbø i Juni 1911.

Ærbødigst

(85 Underskrifter.)

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *3. August* vedtoges det efter Forslag af Skaalum at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den *4. s. M.* valgtes *Dam, Skaalum* og *S. av Skarði.* Den *19. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skaalum) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat for at afgive Betænkning over et Andragende fra en Del Beboere i Bygden Kvalbø om, at der maa blive grebet ind overfor den Storhvalfangst, der finder Sted ved Færøerne.

Andragerne gør gældende, at denne i en Aarrække drevne Storhvalfangst har haft en ret skadelig Indflydelse paa Fiskeriet, og at en fortsat Udryddelse af Storhvalen vil bevirke en vedblivende Tilbagegang i Fiskerierne. — Der gives ingen Begrundelse af, at Hvalfangst og Fiskeri har noget med hinanden at gøre end den, at Fiskerierne har været i Aftagende i de sidste Aar.

Det er almindelig bekendt, at der i de senere Aar har været lidt at fiske ved vore Kyster. Men det kan skyldes mange andre Forhold end Hvalfangsten. Der er saaledes i Andragendet peget paa, at Fiskeriet med Bundslæbevaad (Trawl) er en Rovdrift, som forringer Fiskebestanden. Udvalget maa formene, at her staar vi formentlig overfor en af Hovedaarsagerne til Fiskeriernes Aftagen. Da de Arealer, Fisken holder sig til her ved Øerne, er smaa, kan Trawleriet skade paa visse Steder, idet Trawlet efter Sigende spolerer den Vegetation paa Havbunden, hvor Fiskene lægge deres Æg. Men herpaa kan der kun raades Bod ved internationale Overenskomster.

Medens det er let nok at paavise, at Trawlfangsten virker ødelæggende, er det langt vanskeligere at paapege, hvilken Rolle Hvalerne spiller overfor Tor-

skens Vandringer, og hvilken Indflydelse de kan faa paa Udbyttet af Fiskerierne.

Efter den Føde, Hvalerne tager til sig, kan man dele dem i forskellige Grupper. I saa Henseende kan Spørgsmaalet her begrænses til at gælde de fiskejagende Hvaler, og af disse er det især Finhvalen, som er Genstand for Hvalfangernes Jagt. Man kan tænke sig Muligheden af, at disse Hvaler driver Fiskestimerne til Landet. Dette er imidlertid ikke Tilfældet, da man ved, at Sild og Torsk under Vaarfiskeriet søger ind mod de flade Strækninger og Banker for at lægge Æg. Det er ogsaa erkendt, at Torskens Vandringer kan undergaa store Forandringer fra Aar til Aar, saaledes at Aar med rigt Fiskeri veksler med daarligt Fiskeri. Disse Forandringer har fundet Sted, længe før man begyndte at drive Hvalfangst. Det er ogsaa af Lederen af de danske Havundersøgelser, Dr. phil. Schmidt, paavist, at Fiskebestanden paa en Fjord med Hvalfangststation var rigere end paa en nærliggende ensartet Fjord uden Hvalfangststation, og den islandske fiskekyndige Naturforsker Bjørn Sæmundsen og Nordmanden, Professor Sars, har henholdsvis for Islands og Norges Vedkommende godtgjort, at gode eller daarlige Fiskeaar slet ikke er afhængige af Hvalernes Tilstedeværelse, men at man tværtimod har haft udmærkede Sildeaar, naar der ingen Hvaler har været i Farvandet, og omvendt slet Fiskeaar med mange Hvaler. Ogsaa de Erfaringer, man har gjort her i Aar, tyder i samme Retning. Foraarsfiskeriet ved Færøerne i Aar har mange Steder været ret godt, skønt Hvalbestanden er stærkt aftagen, og det samme har været Tilfældet for Islands Vedkommende.

Hele Spørgsmaalet vil formentlig snart blive uden praktisk Betydning for os, idet Hvalfangerstationerne paa Grund af Hvalernes Aftagen sandsynligvis snart en efter en vil indstille deres Virksomhed i det mindste foreløbig, saa vi kan være ubekymrede for en Tid.

I Norge er der som bekendt indført Fredning af Hval, og antagelig er den gennemført, uden at man der har været almindelig overbevist om dens Nødvendighed, thi saavidt Udvalget bekendt er der en Del Stemning for ikke at fortsætte dermed, efter at den fastsatte Tid er udløbet.

Udvalget mener derfor, at vi gør rigtigst i for Tiden ikke at foretage noget i den af Andragerne antydede Retning, men afvente Begivenhedernes Gang.

Forslag:

1. Tinget finder det ikke betimeligt for Tiden at foretage noget i den af Andragerne antydede Retning.
2. En Udskrift af denne Betænkning tilstilles Andragerne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *22. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

XLI. Bevilling til „Føroya fólkaháskúla“.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Andragende fra Bestyrelsen for „Føroya fólkaháskúla“*:

Føroya fólkaháskúla.

1. Juli 1911.

Til

Lagtinget.

Da der paa Finansloven for Finansaaret 1911—12 er blevet bevilget et Beløb af 900 Kr. som 1. Del af en ny toaarig Bevilling paa 900 Kr. aarlig til Føroya fólkaháskúla paa Betingelse af, at der for samme Tidsrum af de under Færøernes Lagting sorterende Midler ydes Skolen et aarligt Tilskud af mindst 500 Kr., skal Bestyrelsen for ovennævnte Skole herved tillade sig at ansøge hos Lagtinget om en ny Bevilling paa 300 Kr.

Ærbødigst

P. B. V.

Simun av Skarði.

Den *31. Juli* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *18. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

I sidste Samling vedtog Lagtinget i Anledning af et Andragende fra nævnte Højskole om Tilskud følgende:

1. Lagtinget henstiller, om der maatte være Grund til at yde Folkehøjskolen »Føroya fólkaháskúla« i Thorshavn et Statstilskud paa 900 Kr. for det kommende Finansaar, naar der herom indkommer Andragende fra Skolens Bestyrelse til Kirke- og Undervisningsministeriet.
2. Hvis der for Finansaaret 1911—12 bliver ydet »Føroya fólkaháskúla« et Tilskud paa 900 Kr. af Statskassen, vil der være at udbetale samme Skole et Tilskud paa 300 Kr. fra Færø Amts økonomiske Fond.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 38.

3. Andrageren underrettes om Lagtingets Vedtagelse, idet samtidig en Afskrift af Udvalgsbetænkningen tilstilles ham.

Paa Finansloven 1911—12 blev der bevilget et Beløb paa 900 Kr. aarlig som 1. Del af en ny toaarig Bevilling paa 900 Kr. aarlig til nævnte Folkehøjskole.

For saa vidt angaar Finansaaret 1911—12 gælder den Bevilling paa 300 Kr., som Lagtinget betingelsesvis gav i 1910, idet Betingelserne er blevet opfyldte. Der søges nu om en lignende Bevilling fra Lagtinget for Finansaaret 1912—13, med Hensyn til hvilket Finansaar der, som nævnt, er sikret en Bevilling paa 900 Kr. af Statskassen.

Angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt der bør ydes Tilskud af Lagtinget til Folkehøjskolen, hersker der i Aar ligesom sidste Aar forskellige Meninger indenfor Udvalget.

Af Medlemmerne Hentze og Nielsen stilles Forslag om at yde den ansøgte Bevilling, medens intet af de øvrige Medlemmer finder Anledning til, efter at Bevillingen fra Staten er given, at foreslaa, at Bevillingen fra Lagtinget nægtes.

Forslag af Hentze og Nielsen:

Af Færø Amts økonomiske Fond tilstaas der »Føroya fólkaháskúla« et Tilskud for Finansaaret 1912—13 paa 300 Kr.

Ved Sagens *2. Behandling* den *22. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *25. August* sattes Mindretallets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

XLII. Angaaende Approbation paa Reglement for Sygehuset i Klaksvig.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Norderøernes Lægedistrikt.
Klaksvig — Færøerne.
14. Juni 1911.

I Henhold til det høje Amts Skrivelse af 7. September 1910 angaaende Lagtingets Stilling til Sagen om Ændringer i Driften af det herværende private Sygehus fremsender Bestyrelsen herved et Udkast til et nyt Reglement for Sygehuset**), hvorved der tilsigtes at omdanne Sygehuset til en kommunal Institution under Forstanderskabernes Ledelse og Ansvar. Det meddeles Amtet, at Kopier af medfølgende Udkast er tilstillet samtlige Kommunalforstanderskaber i Lægedistriktet med Anmodning om Tiltrædelse samt med Opfordring til at indsende Andragende om Approbation paa den af vedkommende Kommune saaledes indgaaede Forpligtelse til førstkommende Lagtingssamling. Amtet anmodes om velvilligst at forelægge Tinget Sagen, eventuelt at støtte dens Gennemførelse, der maa betragtes som nødvendig for at opnaa en tilfredsstillende Ordning af Sygehusforholdene.

P. B. V.

Kaj Jensen,
Formand.

Færøernes Fysikat.
13. Juli 1911.

Omstaaende tiltrædes og anbefales paa det bedste. I hoslagte Reglement foreslaas følgende Ændringer:

I § 2, Lin. 2: I Stedet for *en* Udsending fra hvert af Distriktets Forstanderskaber bør formentlig Repræsentanternes Antal staa i Forhold til Kommunernes Størrelse og disses Tilskud til Sygehuset.

I § 3, Lin. 4—6 og 8—9: En simplere Fremgangsmaade vilde det formentlig være, om Bestyrelsen og Revisor vælges af Repræsentantskabet.

A. Metz.

Til
Færø Amt.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 114.

**) Udelades her.

Den *31. Juli* henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den *4. September* afgav Udvalget (Ordfører: Skarð) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Bestyrelsen for Sygehuset i Klaksvig foreligger der et Andragende om Lagtingets Approbation paa et Reglement for Sygehuset i Klaksvig, der blandt andet indeholder Bestemmelser om, at Kommunerne i Norderøernes Lægedistrikt i Fremtiden skulle garantere Sygehusets Bestaaen.

Ogsaa i Fjor behandlede Tinget et Andragende fra Sygehuset i Klaksvig; men da dette Andragende gik ud paa at bede Lagtinget om at ordne Sygehusets Forhold i den Retning, at det fra at være en selvejende Institution maatte gaa over til at blive en amtskommunal Institution, saa Tinget sig ikke i Stand til at imødekomme Andragendet.

Af det i Aar indkomne Andragende kan man se, at Sygehusbestyrelsen har gjort sig al mulig Umage for at faa Sagen ordnet og tilrettelagt, saa at den nu i indeværende Lagtingssamling kunde komme til en heldig Løsning. Bestyrelsen har saaledes sendt et Udkast til Reglement for Sygehuset i Klaksvig ud til alle Kommunerne i Distriktet og anmodet dem om at indhente Lagtingets Approbation. Endelig er der indløbet Svar fra alle Kommunerne, og det viser sig, at Forstanderskaberne for Klaksvig Sogns Kommune, Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune, Kunø, Myglefal og Husum Sognes Kommune samt Næs og Gøte Sognes Kommune har tiltraadt Udkastet til Reglement og anbefalet det til Lagtingets Approbation. Imidlertid har Forstanderskaberne for Funding Sogns Kommune og Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune erklæret, at de ikke kan tiltræde Reglementet, og de mener, at de i det hele taget ikke vil være med til den ny Ordning. Men da de førstnævnte Forstanderskaber har givet Sagen sin Tilslutning under den Forudsætning, at alle Kommunerne i Distriktet skulde tiltræde Reglementet og være med i Sammenslutningen, saa kan Udvalget kun udtale sin Beklagelse over, at Sagen, saaledes som den nu er kommet til at foreligge, ikke kan faa sin endelige Løsning i indeværende Lagtingssamling.

Imidlertid mener Udvalget helt og fuldt at kunne tiltræde, hvad Bestyrelsen for Sygehuset har fremført i en Skrivelse af 28. August d. A., nemlig, at hvis det maatte lykkes at faa Sagen ordnet for de Kommuners Vedkommende, som allerede har givet sin Tilslutning til Sagen, saa at sætte en højere Takst for Sygehusophold for de Patienter, der hører hjemme i de Kommuner, der ikke vil paatage sig nogen Forpligtelser, end for Patienter fra de Kommuner, der overtager Garantien. Dette er under de nuværende Omstændigheder formentlig den eneste rigtige Maade at ordne Sagen paa. Man skal henstille, om det ikke vilde være hensigtsmæssigt, at Taksterne for Ophold og Pleje paa Sygehuset blev opført som særligt Punkt i Reglementet.

Man er klar over, at Bestyrelsen for Sygehuset i Klaksvig er inde paa den rigtige Vej med Hensyn til Sikringen af Sygehusets Bestaaen og Trivsel, og at det ikke er dens Skyld, naar Bestræbelserne hidtil ikke er kronede med Held. Og da Udvalget mener, at Lagtinget ogsaa i Øjeblikket staar magtesløst med Hensyn til Løsningen af det foreliggende Spørgsmaal, skal man, for dog at skabe Mulighed for en snarlig Løsning, foreslaa Tinget at vedtage:

1. Lagtinget anmoder Amtmanden om at foranledige en ny Forhandling mellem Bestyrelsen for Sygehuset i Klaksvig og de kommunale Forstanderskaber i Norderøernes Lægedistrikt, der viser sig beredvillige til at danne en Sammenslutning til at garantere Sygehusets Bestaaen.
2. Lagtinget bemyndiger Amtmanden til at fatte Beslutning med Hensyn til den eventuelle Overenskomst om en ny betryggende Ordning, der maatte fremkomme som Følge af den i Punkt 1 nævnte Forhandling.

3. Hvad der i det kommende Aar bliver foretaget i denne Sag, vil være at forelægge Lagtingets næste Samling.
4. En Afskrift af denne Betænkning tilstilles Andrageren.

Ved Sagens *2. Behandling* den *6. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

XLIII. Vilkaar for Udskillelse af Myggenæs Sogn som særskilt Kommune.*)

Den *1. August* fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Forstanderskabet for Vaage Præstegælds Kommune,
Sandevaag, den 25. Juli 1911.

Indlagt fremsendes tjenstligst Forslag om Vilkaar for Udskillelse af Myggenæs Sogn som en selvstændig Kommune**) med Bemærkning, at Forslaget har henligget til Eftersyn i samtlige Kommuners Sogne, og at der ikke er fremkommen anden Indsigelse mod Vilkaarene end den, der indeholdes i medfølgende Skrivelse fra Sognekommissionen i Myggenæs af 22. Maj d. A.**) Der findes ikke i Arkivet Dokumenter eller Værdipapirer, som Myggenæs Sogn har Del i.

Hvad angaar Indsigelsen mod Post 4 bemærkes, at Forstanderskabet paa ny i Mødet D. D. har vedtaget at fastholde Forslaget om Fordelingen af de deromhandlede Udgifter, saaledes som i Post 4 foreslaaet. Man overlader herefter til Lagtingets Afgørelse at fastsætte de endelige Vilkaar for Udskillelsen.

Forstanderskabsvalget til Myggenæs Sogns Kommune er allerede afholdt den 26. f. M.

P. F. V.
J. Z. Nielsen,
Fmd.

Til Færø Amt.

---

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 81.

**) Udelades her.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den *23. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skarð) følgende

Udvalgsbetænkning.

Paa Foranledning af et Andragende fra en Del Vælgere i Myggenæs Sogn vedtog Lagtinget i sidste Samling at anbefale til Justitsministeriets Approbation, at Myggenæs Sogn som en selvstændig Kommune udskilles af Vaagø Præstegælds Kommune.

Nu foreligger en Skrivelse fra Justitsministeriet*), som bifalder, at den ansøgte Udskillelse træder i Kraft fra 1. Oktober 1911 at regne, naar der forinden af Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune er gjort Forslag om Udskillelsesvilkaarene, hvis endelige Bestemmelse overlades til Lagtinget.

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune har i et Møde den 2. Maj enstemmig vedtaget følgende Forslag til Vilkaar for Udskillelsen:

1. Antallet af Medlemmer i Myggenæs Sogns Kommune fastsættes til 3, uden særlig Sognekommission.
2. Det Vaagø Præstegælds Kommune tilhørende Arkiv skal efter Udskillelsen tilhøre Vaagø Sognes Kommune.
3. Af Udgifterne til eventuelle fælles Fattiglemmer udreder Vaagø Sognes Kommune 92 pCt. og Myggenæs Sogns Kommune 8 pCt.
4. Af eventuelle Udgifter til Opførelse af en Lægebolig i Midvaag og Lønning af en Læge sammesteds udreder Vaagø Sognes Kommune 95 pCt. og Myggenæs Sogns Kommune 5 pCt. For saa vidt Lægeboligen maatte blive opført i Sørvaag, og Lægen kommer til at bo sammesteds, udreder Vaagø Sognes Kommune 92 pCt. og Myggenæs Sogns Kommune 8 pCt. af Udgifterne.
5. Myggenæs Sogns Kommune overtager den Gæld eller erholder den Formue, som Myggenæs Sogn maatte have den 30. September d. A. efter Regnskabets Udvisende.

Dette Forslag har henligget til Eftersyn i samtlige Kommuners Sogne.

Da Sognekommissionen i Myggenæs ønskede at faa et Par Punkter i Forslaget lidt ændrede, blev der holdt et nyt Forstanderskabsmøde, i hvilket Forslaget endnu en Gang blev vedtaget i uforandret Skikkelse.

Undertegnede Udvalg, der har haft denne Sag til Behandling, skal derfor tillade sig at foreslaa Lagtinget at vedtage:

Lagtinget samtykker og stadfæster herved det af Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune udarbejdede Forslag til Vilkaar for Udskillelse af Myggenæs Sogn som en selvstændig Kommune.

Ved Sagens *2. Behandling* den *25. August* betragtedes Udvalgets Forslag Punkt 1—5 som vedtaget uden Afstemning.

---

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 183.

XLIV. Opførelse af en Skolestue i Bø.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Andragende:*

Undertegnede Beboere af Bygden Bø i Vaagø Præstegæld tillade sig herved — i Overensstemmelse med Bø Sogns Skolekommission — at andrage det ærede Forstanderskab for Vaagø Sognes Kommune om gennem Lagtinget at udvirke, at der tilstaas Bygden Bø Statstilskud til Opførelse af en Skolestue i Bø af Sten og af en til Bygdens Indbyggerantal passende Størrelse, da det viser sig mere og mere vanskeligt at erholde et for Undervisningen i Bø passende Lokale til Laans eller til Leje.

Bø, 21. Juni 1911.

(8 Underskrifter.)

Til
Vaagø Sognes Kommune.

Foranstaaende Andragende tilstilles tjenstligst Lagtinget med Anmodning om sammes gunstige Bistand til Andragendets videre Fremme.

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune, Sandevaag, den 27. Juni 1911.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Fmd.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *2. August* vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til *Kirkekasseudvalget.* Den *12. August* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende — anbefalet af vedkommende Skolekommission — fra 8 Beboere af Bygden Bø i Vaagø Præstegæld om »Statstilskud til Opførelse af en Skolestue i Bø af Sten og af en til Bygdens Indbyggerantal passende Størrelse, da det viser sig mere og mere van-

skeligt at erholde et for Undervisningen i Bø passende Lokale til Laans eller til Leje«.

Forstanderskabet oplyser i sin Anbefaling af Andragendet, at der for Tiden er 5 undervisningspligtige Børn i Bygden Bø.

Udvalget finder, at Opførelsen af en Skolestue for en Bygd med et saa ringe Børnetal næppe kan være nødvendig, hvorfor det vanskelig kan forsvares i saadan Anledning at lægge større pekuniære Byrder paa Kommune og Stat. Udvalget kan derfor ikke anbefale at ansøge om det i Andragendet omhandlede Statstilskud, men maa foreslaa Tinget at vedtage:

Der svares Andragerne, at Lagtinget ikke mener at kunne anbefale Andragender om Statstilskud til Opførelse af Skolestuer i Bygder med et saa ringe Børneantal som det, der findes i Bø.

Ved Sagens *2. Behandling* den *16. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

XLV. Opførelse af en Skolestue i Øgrum.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Andragende:*

Til
Færøernes Lagting.

Da det i den senere Tid har vist sig umuligt at faa Hus til Leje at holde Skole i for Børnene i Øgrum og Lobra, skal man herved tillade sig at andrage om Lagtingets Medvirkning til, at der af Statskassen maa blive bevilget et passende Pengebeløb til Opførelse af en Skolestue i Øgrum.

Skolekommissionen for Sumbø Sogn, den 6. Juni 1911.

Ærbødigst

Gulak Jacobsen,
Sognepræst for Suderø Præstegæld.

P. J. Poulsen. *D. J. Joensen.*

Nærværende Andragende anbefales herved paa det bedste af Forstanderskabet.

Forstanderskabet for Sumbø Sogns Kommune, Sumbø, den 7. Juni 1911.

P. F. V.

N. Djurhuus.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *2. August* vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til *Kirkekasseudvalget.* Den *24. August* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Skolekommissionen for Sumbø Sogn er der til Lagtinget indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Tingets Medvirkning til, at der af Statskassen maa blive bevilget et passende Tilskud til Opførelse af en Skolestue i Bygden Øgrum i Sumbø Sogn, idet man som Motivering af Andragendet anfører, at der er forefaldet Tilfælde af Tuberkulose i det Hus, hvor man hidtil har haft Skolelokale, og at det har vist sig umuligt i noget andet Hus at faa til Leje en passende Stue til at holde Skole i for Børnene i Øgrum og Lobra. Det oplyses endvidere, at Skolebørnenes Antal i nævnte Bygder er 11, og at der efter den gældende Ordning gives dem Undervisning i 35 Skoledage om Aaret.

Udvalget maa, som bemærket i Anledning af to lignende i indeværende Samling behandlede Andragender fra Vaagø Præstegæld, nære nogen Betænkelighed ved uden aldeles tvingende Grunde at paalægge Stat og Kommune de med Opførelsen og Vedligeholdelsen af en Skolestue forbundne Udgifter, naar paagældende skolesøgende Børns Antal er meget ringe. I det foreliggende Tilfælde maa man derhos ikke lade ude af Betragtning, at Skatteevnen i Sumbø Sogn i den nærmeste Fremtid vil formindskes i betydelig Grad som Følge af, at Hvalstationen i Lobra efter sikkert Forlydende agtes nedlagt.

Det har under disse Omstændigheder glædet Udvalget at erfare af Formanden for Sumbø Sogns Kommunalforstanderskab, at der nu har aabnet sig Udsigt til, at en til Skolelokale passende Stue paa Øgrum vil kunne faas til Leje.

Udvalget skal derfor foreslaa Tinget at vedtage:

Sagen udsættes indtil videre, og Andrageren underrettes herom.

Ved Sagens *2. Behandling* den *26. August* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XLVI. Opførelse af en Skolestue i Slettenæs.

Den *1. August* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune tilligemed 1 Bilag:*

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune.

Sandevaag, den 25. Juli 1911.

Idet man indsender et til Forstanderskabet stilet og indleveret Andragende fra Beboere af Slettenæs om Statstilskud til Opførelse af en Skolestue sammesteds til den højtærede Skoledirektion, skal man tjenstligst meddele, at Forstanderskabet i et Møde Dags Dato har vedtaget at anbefale Andragendet. Der er for Tiden 10 skolepligtige Børn i Slettenæs.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Fmd.

Til
Færø Amts Skoledirektion.

* * *

Undertegnede Beboere af Bygden Slettenæs i Vaagø Præstegæld anmode herved det ærede Forstanderskab for Vaagø Sognes Kommune samt Sandevaag Sogns Skolekommission om gennem Lagtinget at virke for, at der tilstaas Slettenæs Bygd Statstilskud, tilstrækkelig stort til, at der for samme kan opføres en Skolestue af passende Størrelse sammesteds.

Slettenæs i Juni 1911.

(21 Underskrifter.)

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *3. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Kirkekasseudvalget.* Den *13. August* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et af vedkommende Skolekommission anbefalet Andragende fra 21 Beboere (Mænd og Kvinder) af Udflytterbygden Slettenæs i Sandevaag Sogn om Lagtingets Medvirkning til, »at der tilstaas Slettenæs Bygd Statstilskud, tilstrækkelig stort til, at der for samme kan opføres en Skolestue af passende Størrelse sammesteds«.

I sin Anbefaling bemærker Forstanderskabet, at der for Tiden er 10 undervisningspligtige Børn i Slettenæs.

Da det er Udvalget bekendt, at der ikke er truffen nogen Bestemmelse om, af hvem og i hvor mange aarlige Skoledage der paatænkes meddelt Undervisning til Børnene i nævnte Bygd, nærer Udvalget Betænkelighed ved for Tiden at indgaa til Regeringen med Begæring om Statstilskud til den omhandlede Skolestue, og det navnlig, fordi det af Andragendet synes at fremgaa, at Andragerne staa i den Formening, at Statens Bidrag skulde kunne blive tilstrækkelig stort til, at man derfor skulde kunne opføre Skolestuen, medens Forholdet jo er dette, at Statens Tilskud i saadanne Tilfælde altid beregnes til kun at dække Halvdelen af Omkostningerne ved Opførelsen, og som Følge deraf stedse er blevet fastsat til 1400 Kr. til en Skolestue af sædvanlig Størrelse. Den Halvdel af Omkostningerne, der under en eller anden Form maa udredes af vedkommende Kommune, vil i mange Tilfælde blive en ret følelig Byrde.

I Henhold til det anførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa Tinget at vedtage:

> Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune anmodes om, for saa vidt Andragendet om Statstilskud til Opførelse af en Skolestue i Slettenæs ønskes fastholdt med den deraf følgende Forpligtelse for Sandevaag Sogn, at oplyse, hvorledes Undervisningen i Slettenæs med Hensyn til Lærer tænkes ordnet.

Ved Sagens *2. Behandling* den *16. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

XLVII. Andragende fra Smedemester N. Jensen af Thorshavn om en aarlig Understøttelse.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Færøernes Lagting.

Undertegnede Smedemester Niels Jensen af Thorshavn tillader mig herved ærbødigst at anmode det høje Lagting om, at der af de til Tingets Raadighed staaende Midler maa blive tilstaaet mig en aarlig Understøttelse.

Grunden til denne min ærbødige Anmodning er, at jeg, der nu har opholdt mig her i Thorshavn og drevet Forretning som Smed i 33 Aar, i al den Tid tillige har udført et ikke ringe Arbejde ved at give Raad og Vejledning i Tilfælde af Sygdom hos Heste og Kreaturer, og derved i mange Tilfælde har bidraget til disse Dyrs Helbredelse og frelst dem fra Døden, og denne Virksomhed, som, da der ingen Dyrlæge findes her paa Øerne, maa siges at have været til stor Gavn for Befolkningen, har jeg udført gratis, idet jeg aldrig har forlangt Betaling for min Hjælp; og kun i et Par af de mange Hundrede Tilfælde, hvor jeg har behandlet og helbredet syge Dyr, har Ejerne derefter tilbudt mig Vederlag. Al den Indtægt, jeg har haft ved denne min Virksomhed, overstiger ikke et Beløb af 10 Kroner.

Under Henvisning hertil er det, at jeg, der nu er fyldt 62 Aar og ikke længer har den samme Arbejdskraft som i mine yngre Dage, tillader mig at andrage det høje Lagting om som Vederlag for mit Arbejde at give mig en aarlig Understøttelse, hvis Størrelse jeg kunde ønske sat til 200 Kr. om Aaret.

Jeg tillader mig om mine Formueforhold at oplyse, at jeg ejer et Hus i Thorshavn, som er brandforsikret for 2000 Kr., men paa dette hviler en Prioritet til Sparekassen i Thorshavn paa 1000 Kr. Anden Formue ejer jeg ikke.

Thorshavn, den 30. Juni 1911.

N. Jensen.

Den *31. Juli* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *6. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ifølge hvad der er anført i Andragendet og bekræftes ved de Oplysninger, som Udvalget har indhentet, har Andrageren i en længere Aarrække givet Raad

og Vejledning i Tilfælde af Sygdom hos Heste og Kreaturer i Thorshavn uden at tage Betaling herfor.

Dette er vel meget uegennyttigt handlet og er mulig i det hele taget prisværdigt, men det synes ikke at kunne give Lagtinget Anledning til at yde Andrageren nogen Understøttelse.

Forøvrigt er der intet oplyst om, at de Personer, som Andrageren har ydet Bistand, ikke have haft Raad til selv at betale ham herfor. Man maa tværtimod antage, at det modsatte i Reglen har været Tilfældet.

Udvalget skal foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget ser sig ikke i Stand til at bevilge Andrageren nogen Understøttelse af de til Tingets Raadighed staaende Midler for hans uegennyttige Virksomhed ved Helbredelse af Heste og Kreaturer.

Den *9. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Johannesen til Udvalgets Forslag*:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

Af det Hansenske Legats Renter bevilges der Smed N. Jensen af Thorshavn et Beløb paa 50 Kr. som Paaskønnelse for hans langvarige uegennyttige Virksomhed i Sydstrømø ved Helbredelse af Heste og Kreaturer.

Ved Sagens *2. Behandling s. D.* sattes Ændringsforslaget først under Afstemning men forkastedes med 10 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

XLVIII. Vej gennem Næsli i Porkere Sogn.*)

Den 1. *August* fremlagdes følgende *Skrivelser*:

Forstanderskabet
for
Porkere Sogns Kommune.
Porkere den 17. Oktober 1910.

Til
Færø Amt.

I Følge Amtets ærede Skrivelse af 12. forrige Maaned til Forstanderskabet angaaende Vejen i Nesslíð imellem Næs-Porkere og Vaag efter det af Udvalget stillede Forslag og af Lagtinget vedtaget efter fornyet Klage fra Købmand Napoleon Nolsøe, Markøre, Vaag, skal man herved ærbødigst tillade sig, om det er muligt og ikke for meget forlangt af det høje Amt, at spørge de kommunale Udvalg, som have haft med nævnte Sag at gøre i næstsidste og sidste Lagtingssamling, om paa hvilket Grundlag de have bygget den Mening, eller om der er nogen, der har givet Udvalget de Oplysninger, at Vaag Sogn, der har betydelig Interesse i Vejen, eventuelt vil yde sit Bidrag til denne, er hidtil bygget paa alt andet end Virkelighed og Sandhed, efter hvad Porkere Sogns Kommunes Kommunalforstanderskab har i Sandhed erfaret.

P. F. V.

Ærbødigst

H. C. Larsen,

Formand.

* * *

Til
Lagtinget.

Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune tillader sig herved ærbødigst at underrette det ærede Ting om, at nu er der anlagt en ny Vej imellem Bygderne Næs-Porkere og Vaag, og den har kostet meget; vi have nu en Vejlængde fra Porkere til Vaag af $^5/_8$ Mil foruden Vejen i Bygden Hove. Hvorfor Lagtinget har gaaet saa haardt frem imod os med Anlæg af den nye Vej igennem Nesslíð, er os helt uforstaaeligt. Porkere Sogn er som bekendt et fattigt Sogn med en jævn Fisker- og Arbejder-Befolkning. Kommer en ung Mand saavidt, at han faar Skib til at føre, flytter han straks herfra til Handelspladserne; saa at vi, som kender til Virkeligheden i Sognet, at naar en Person faar Evne til at

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 111.

yde nogen Skat, flytter han fra os, kun de mere ubemidlede bliver tilbage. Porkere Sogn har ogsaa lidt den Skade ved Ulykkestilfælde paa Søen som vistnok intet andet Sogn paa Færøerne har lidt; foruden Baadeforlis blev sidste Aar i Marts en Skibsfører med Besætning fra Porkere helt borte med sit Skib, foruden hvad der i andre Henseender har rammet den almindelige Befolkning, saa at Skatteevnen er kun ringe blandt Beboerne; derfor er det os end mere uforstaaeligt, hvorfor Lagtinget har gaaet saa haardt frem imod os i denne Sag.

Hr. Købmand Napoleon Nolsø af Vaag har to (2) Gange anket over den gamle »Gøta« til Lagtinget, der har gaaet fra Næs-Porkere til Vaag og sagt, at den var ufremkommelig, og Tinget har taget imod Klagerne begge Gange uden at spørge os ad eller at give os Lejlighed at forsvare os, og at vi saa kunde give de sandfærdige Oplysninger om, hvorfor den gamle »Gøta« var paa sine Steder bleven saa daarlig, at den næsten var ufremkommelig. Købmand Nolsø underrettede ikke Lagtinget om, hvad han har gjort ved den gamle »Gøta« ved at tøjre sine Køer og Faar tværs over den om Sommeren og Efteraaret og derved helt ødelagt Vejen, og naar han nu igen, efter at der er anlagt en banet Vej, tøjrer over den og ødelægger den for os, vil han sikkert klage til Tinget igen, og dette vil saa uden at spørge os om Oplysninger, som det har gjort imod os nu, atter gaa frem imod os paa sin haarde Maade med Tvang om at istandsætte Vejen.

Aldrig er nogen Kommune paa Færøerne med saa mange Enker og en saa fattig Befolkning behandlet saaledes af Lagtinget som Porkere Sogns Kommune; dette er og bliver et enestaaende Tilfælde i Færøernes Lagting, hvorledes dette har behandlet os ved at gaa frem med Tvang uden at give os en Øres Tilskud til det, som vi ere blevne tvungne til efter en Klage fra en udenfor Sognet boende Mand. Købmand N. Nolsø og Købmand J. Dahl af Vaag have før lovet os Bidrag til Vejen, da den blev anlagt, saa betydelig Interesse ansaa de Vaag for at have deri, at Vejen blev anlagt, men nu da Lagtinget tog sig af Sagen, have vi endda ikke faaet Svar paa vor Forespørgsel i den Retning fra dem, langt mindre en Øre; ligesom det er blevet oplyst for Lagtinget, at Vaag Sogns Kommune har saa stor Interesse i Vejen, at den vilde give sit Bidrag, men vi have erfaret, at Interessen staar bare paa Papiret, for nu kunne alle dække sig bagved Lagtingets Handlinger.

Hvis nu Porkere Sogn havde faaet noget Tilskud til Vejen, vare vi ingenlunde imod at anlægge en Vej ind i Vaag paa vor Grund dels igennem Hauge og dels igennem en ny indhegnet Trø, men det er uretfærdigt, at vi alene skulde være om Anlægget, som Vaag har lige saa stor Interesse i som Beboerne af Porkere Sogn. Havde vi faaet Tilskud dertil, kunde vi godt forstaa, at Lagtinget var gaaet saa haardt frem imod os, som det nu har gjort.

Da Porkere Sogn skal tvinges til at anlægge banet Vej over al sin Grund og forbinde Vaag Sogn med Porkere, hvorfor gør saa Sumbø og Vaag Sogne ikke det samme.

Under Forhandlingerne i Lagtinget om Vejen igennem Nesslíð havde vore Repræsentanter ikke saa meget som et Ord til vort Forsvar eller Undskyldning, hvilket er en stor Skam for dem, da de kendte Forholdene i Kommunen, men lode i Tavshed Lagtinget behandle os saa ubarmhjertigt, som det nu har gjort; man troede her i Sognet, at man var repræsenteret i Tinget, og dette vilde have forhandlet med os i denne Sag, og komme til at høre vort Forsvar, og i Mindelighed komme til et bedre Resultat, end hvad nu er sket, men vi have taget fejl deraf samt Befolkningen og ere blevne højlig skuffede.

Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune, Porkere, den 25. Juli 1911.

Ærbødigst

P. Larsen. *H. C. Larsen.* *J. A. Thomsen.* *J. O. Jespersen.*

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *19. August* vedtoges det efter Forslag af Skarð at henvise den til *det kommunale Udvalg*. Den *26. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skarð) følgende

Udvalgsbetænkning.

Paa Foranledning af to Skrivelser, hvori Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune fremfører nogle uberettigede Anker mod Lagtinget m. H. t. dettes Beslutning i sidste Samling angaaende Vejen i Nesslíð, skal undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag ar bleven henvist, foreslaa Tinget at vedtage:

Amtmanden anmodes om at retlede Forstanderskabet med Hensyn til de Misforstaaelser, som dette har gjort sig skyldig i ved dets Opfattelse af Sagen.

Lagtinget udtaler, at det ikke finder Anledning til at komme nærmere ind paa Forstanderskabets mindre passende Udtalelser mod Lagtinget, og at det ikke vil foretage sig videre i Sagen i Aar.

Ved Sagens *2. Behandling* den *28. August* sattes Udvalgets Forslag Punkt 1 under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0. Udvalgets Forslag Punkt 2 sattes derpaa under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte for, ingen imod.

XLIX. Statslaan til Anlæg af Sæbekogeri i Thorshavn.

Den *3. August* fremlagdes følgende *Skrivelse:*

Til
Lagtinget.

Foranlediget af den Omstændighed, at Lagtinget i de senere Aar har anbefalet og Rigsdagen bevilget Midler til Fremme af industrielle Anlæg paa Færøerne, tillader jeg mig herved at anmode det ærede Lagting om at ind-

bringe og anbefale vedlagte Andragende*) til Justitsministeriet om et Tilskud af Statsmidlerne, stort 5000 Kr. — Fem Tusinde Kroner —, til Anlæg af et Sæbekogeri i Thorshavn, mod første Prioritets Panteret i Grundstykke, Bygninger og Maskiner.

Med Hensyn til personlige Kvalifikationer henvises i øvrigt til vedlagte verificerede Afskrifter af Anbefalinger*).

p. t. København, den 28. Juni 1911.

Ærbødigst

Jacob Nolsø,

Dagmarsgade 10, St.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *5. August* vedtoges det efter Forslag af H. A. Djurhuus at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den *22. August* afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Jacob Nolsø, f. T. af København, hvori han anholder om, at Lagtinget vil anbefale et medfølgende, til Justitsministeriet stilet Andragende om et Statslaan paa 5000 Kr. til Anlæg af et Sæbekogeri i Thorshavn.

Udvalget tillader sig at udtale, at det formentlig vil være rigtigt at støtte et saadant Foretagende saavelsom ethvert fornuftig anlagt industrielt Foretagende her paa Øerne, hvor der findes saa lidt af den Slags. Hvorvidt et saadant Sæbekogeri vil kunne lønne sig, kan Udvalget ikke udtale nogen Mening om; men Fedtstof i Form af Tran eller Olie findes her til Overflod og kan erholdes til billig Pris. Det ansøgte Beløb er ret moderat, og da der tilbydes Sikkerhed i Grundstykke, Bygninger og Maskiner, vil Staten næppe løbe nogen Risiko ved at yde et saadant Laan. Man forudsætter, at det inden Udbetalingen af det eventuelle Laan bliver konstateret, at Pantet har en i Forhold til Laanets Størrelse passende Værdi, og at Ministeriet fastsætter Betingelserne for Forrentning og eventuelt Afbetaling af Laanet.

Nogen personlig Anbefaling kan Udvalget ikke foreslaa at give Andrageren af den Grund, at Medlemmerne mangle det i saa Henseende fornødne Kendskab; men der foreligger i Sagen 2 Anbefalinger, hvoraf den ene fra en bekendt Mand i Thorshavn, der kunne vedlægges Andragendet til Ministeriet.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Det vedlagte Andragende til Justitsministeriet indsendes med følgende Anbefaling:

Lagtinget anser det for heldigt, at der gøres Forsøg med Anlæg af Sæbekogeri i Thorshavn, og tillader sig derfor at anbefale, at der i dette Øjemed paa nærmere af Justitsministeriet fastsatte Betingelser ydes Andrageren, Jacob Nolsø af København, et Laan af Statskassen, stort 5000 Kr.

---

*) Udelades her.

Ved Sagens *2. Behandling* den *24. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den *28. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget til sammes Forslag:*

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

1. Lagtinget anser det for heldigt, at der gøres Forsøg med Anlæg af et Sæbekogeri i Thorshavn, og anbefaler derfor, at der i dette Øjemed paa nærmere af Justitsministeriet fastsatte Betingelser ydes et Laan af Statskassen.
2. Lagtingets Anbefaling tilstilles Jacob Nolsø tilligemed Andragendet for at han kan indsende samme til Ministeriet med de nødvendige Oplysninger.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Ændringsforslaget under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets oprindelige Forslag betragtedes som bortfaldet.

L. Tilskud til Driften af Dampbaaden „Ruth".

Den *14. August* fremlagdes følgende *Skrivelser*:

Undertegnede Bestyrelse for Aktieselskabet »Thorshavns Mælkeforsyning« tillader sig herved at ansøge hos Lagtinget om Tilskud til Driften af den Selskabet tilhørende Dampbaad »Ruth«, der vedligeholder en daglig Forbindelse mellem Thorshavn, Skaalefjord og Sundelaget.

Thorshavn, den 30. Juni 1911.

I Bestyrelsen for A/S. »Thorshavns Mælkeforsyning«

Johs. Jacobsen. *C. F. Hansen.* *Valdemar Lützen.*

Til
Færøernes Lagting. Thorshavn.

Til
Færø Amt.

I Gensvar paa det høje Amts Skrivelse af 12. f. M. og i Fortsættelse af Selskabets Andragende om Tilskud til Driften af Dampbaad »Ruth« m. m., undlader man ikke at fremsende Afskrift*) af Selskabets Regnskaber for 1908—09 og 1909—10 og et Eksemplar af Selskabets Love*). Samtidig tillader man sig at bemærke, at Regnskabet for 1910—11 ikke er færdigt, men at man har Vished for, at Selskabet ogsaa dette Aar har arbejdet med Underskud. Aktiekapitalens Størrelse er 15,000 Kroner, hvoraf c. 13,500 Kr. er indbetalt. Resten afbetales paa nærmere fastsat Maade f. Eks. ved Levering af Mælk til Mejeriet. Der er ikke udbetalt noget Udbytte til Aktionærerne.

Grunden til, at Selskabets Andragende fremkommer, er den, at man til Trods for strængt gennemført Sparsommelighed arbejder med Underskud. Man har imidlertid den faste Overbevisning, at saavel den af Selskabet etablerede Dampskibsforbindelse som Mejeriet vil komme til at bære sig, saa snart man er kommet over de vanskeligste Aar. Det erkendes vist fra alle Sider, at Dampbaadsforbindelsen er af overordentlig stor Betydning for de nordlige Øer. Og det Forsøg, Selskabet har gjort ved Oprettelse af et Mejeri, støttende sig paa Leverance fra en fast større Kreds af Landmænd, vil ganske sikkert faa stor Betydning for det færøske Landbrug. — De Erfaringer, Selskabet paa dette Omraade indvinder tildels ved pekuniære Tab, vil sikkert komme senere Foretagender af samme Art tilgode.

Vi tillade os at udtale det Haab, at det høje Lagting vil træde støttende til paa dette Omraade som paa saa mange andre.

Bestyrelsen for A/S. »Thorshavns Mælkeforsyning«.

Ærbødigst

C. F. Hansen. *C. C. Johansen.* *A. Samuelsen.*

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *16. August* vedtoges det efter Forslag af Skarð at henvise den til *Budgetudvalget.* Den *7. September* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Bestyrelsen for Aktieselskabet »Thorshavns Mælkeforsyning« er der til Lagtinget indkommet et Andragende om Tilskud til Driften af den Selskabet tilhørende Dampbaad »Ruth«. I en Fortsættelsesskrivelse, hvormed følger en Afskrift af Aktieselskabets Regnskaber for 1908—09 og 1909—10 og et Eksemplar af Selskabets Love, motiveres Andragendet nærmere, idet der navnlig henvises til, at Selskabet, hvis Hovedformaal er ved en regelmæssig Baadforbindelse med Bygderne i Skaalefjord og Sundelaget indtil Kvalvig at føre Mælk til Thorshavn til Salg og Behandling i Selskabets Mejeri samt endvidere at befordre Passagerer, Fragtgods og Post mellem Thorshavn og de nævnte Bygder, ikke alene har arbejdet med Underskud i de to nævnte Regnskabsaar men ogsaa maa antages at have gjort dette i 1910—11, for hvilket Aar Regnskab endnu

*) Udelades her.

ikke er aflagt. I samme Skrivelse oplyses det endvidere, at den tegnede Aktiekapital er 15,000 Kr., hvoraf 13,500 Kr. er indbetalt, og at Aktionærerne hidtil ikke have faaet udbetalt noget Udbytte. Forøvrigt udtaler Selskabets Bestyrelse sin fulde Fortrøstning til, at Selskabets samlede Virksomhed vil komme til at bære sig, naar man er kommen over de første vanskelige Aar.

Udvalget maa erkende, at den af A/S. »Thorshavns Mælkeforsyning« etablerede Dampbaadfart, der efter de foreliggende Regnskaber ikke synes at være langt fra allerede nu at betale sig, har en overordentlig stor Betydning ikke alene for Bygderne i Sundelaget og ved Skaalefjord, men tillige, om end i mindre Grad, for største Delen af de nordligere Øer, og at det af Selskabet med Tilslutning af en større Kreds af Landmænd oprettede Mejeri med tilhørende Biforretninger maa betragtes som et yderst fortjenstfuldt Foretagende, der vil kunne tjene som Eksempel til Efterligning for Landmænd andre Steder paa Færøerne, hvis det, som man sikkert tør vente, viser sig at være fordelagtigt for samtlige i Foretagendet interesserede.

De Vanskeligheder, som Aktieselskabet »Thorshavns Mælkeforsyning« i de allerførste Aar af Selskabets Virksomhed har haft og endnu har at kæmpe med, vil det forhaabentlig snart overvinde ved egne Midler; af Lagtingets Kasser vil der paa Grund af disses daarlige Status formentlig ikke kunne ydes Selskabet pekuniær Støtte.

Udvalget skal derfor foreslaa Tinget at svare:

Lagtinget beklager ikke at kunne give noget Tilskud til Driften af Dampbaaden »Ruth«.

Ved Sagens *2. Behandling* den *8. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

LI. Besværing over den Mandskabet ved Hvalstationen i Kollefjord paalignede Skat.

Den 9. *August* fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Kollefjord, den 5. August 1911.

Til
Lagtinget.
Thorshavn.

Man skal herved tillade sig at meddele det ærede Lagting, at samtlige her ved Selskabet ansatte Mandskaber nægte at betale den dem iilignede Skat af 6. Juni d. A.

Paa vedlagte Liste*) fremkommer en Opgave over Mandskabernes Maanedsløn, samt den iilignede Skat. — For Hvalbaadenes Vedkommende har vi ikke Skatteblanketterne, da hvert Mandskab i sin Tid fik sin Skatteseddel, men er formodentlig Skatten for disse beregnet i Lighed med de ved Stationen ansatte, og fremkommer samtidig en Opgave*) over disse Mandskabers Maanedsløn.

Videre meddeles, at de danske Skippere paa samtlige tre Hvalbaade ikke er iilignet Skat hertil.

Ærbødigst

for A/S »Verdande«

Olaf Sæthren.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *14. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *det kommunale Udvalg*. Den *30. August* afgav Udvalget (Ordfører: Skarð) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er der henvist en Skrivelse fra A/S. »Verdande«, Kollefjord.

Hr. Olaf Sæthren, der paa Selskabets Vegne har undertegnet Skrivelsen, meddeler, at samtlige ved Selskabet ansatte Mandskaber nægter at betale den dem iilignede Skat.

Fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld foreligger der en Afskrift af Korrespondancen mellem A/S »Verdande« og Forstanderskabet, Skatteligningen for Kollefjord og Efterligningen af 6. Juni d. A. samt andre Oplysninger *).

*) Udelades her.

Af Ligningslisterne fremgaar, at samtlige Skatteydere i Kollefjord Sogn er ilignede en Skat paa 957 Kr. 52 Øre, dertil kommer Pligtarbejde, som er beregnet at svare til 200 Kr. A/S »Verdande« er ilignet 400 Kr., og 43 i dets Tjeneste staaende Arbejdere 417 Kr. 40 Øre.

Man skal dog ikke her komme nærmere ind paa, hvor vidt Skatten skønsmæssig er ligelig paalignet henholdsvis Beboerne i Kollefjord og Arbejderne ved Hvalstationen sammesteds, thi der foreligger ikke et Andragende om at faa Skatten nedsat, men kun en Nægtelse af i det hele taget at betale Skat.

Med Hensyn til samtlige ved A/S »Verdande« ansatte Mandskabers Nægtelse af at betale den dem ilignede Skat, saa kan man henvise til Loven af 12. April d. A., og Udvalget skal derfor i Henhold til det anførte foreslaa Tinget at give A/S »Verdande« (Olaf Sæthren) følgende Svar:

Lagtinget giver Forstanderskabet for de forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld Medhold i, at samtlige ved A/S »Verdande« ansatte Mandskaber i Henhold til Lov af 12. April 1911, særlig § 7, er pligtige til at betale den dem ilignede Skat til Kollefjord Sogn.

Ved Sagens *2. Behandling* den *31. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

LII. Besværing over den Hvalfangerselskabet „Urd" paalignede Skat til Haldersvig Sogn.

Den *26. August* fremlagdes følgende *Skrivelse:*

Til
Færøernes Lagting.

Ifølge hoslagte Copi af Skrivelse af 17. f. M.*) har jeg henvendt mig til »De forenede Sognes Kommune paa Nordstrømø« i Anledning af den Hvalfangerselskabet »Urd« paalignede Skat til Haldersvig Sogn for Sommersæsonen 1911,

*) Udelades her.

og har modtaget Forstanderskabets ærede Svar*), som jeg hoslagt tillader mig at vedlægge.

I Anledning af dette Svar skal jeg tillade mig at udtale, at det selvfølgelig er Forstanderskabets Sag under almindelige Forhold at fordele Skatten mellem Kvalvig og Haldersvig Sogn. I det foreliggende Tilfælde forekommer dette mig at være noget anderledes, idet Thorshavns Kommune allerede i December Maaned i Fjor har paaligget Hvalfangerselskabet »Urd« paa Gjánoyri Skat for Aaret 1911 med 600 Kr. med den udtrykkelige private Aftale, at Kvalvigs og Haldersvigs Sogne skulde oppebære 200 Kr. hver, saaledes at Thorshavn kun skulde have 200 Kr. Skulde Haldersvigs eller Kvalvigs Sogn af en eller anden Grund ikke ville modtage de 200, faldt disse tilbage til Thorshavns Kommune. Kvalvig har allerede hævet sine 200 Kroner for i Aar, Haldersvig derimod ikke. Haldersvig har derimod hævet 400 Kr. i Fjor for Aarene 1909 og 1910 trods den i Skrivelsen af $^{31}/_{7}$ saa ringeagtede private Aftale.

Haldersvig Sogn har bekvemmet sig til at modtage 200 Kr. i aarlig Skat, skønt det den Gang ikke var berettiget dertil. Nu synes Piben at have faaet en anden Lyd, siden Loven af 12. April d. A. berettiger Haldersvig Sogn at paaligne Hvalfangerselskabet »Urd« Skat.

Da Thorshavns Kommune formentlig ogsaa er berettiget til at paaligne Selskabet Skat, da Bestyrelsen har sit Sæde i Thorshavn, maa Forstanderskabet paa Nordstrømø formentlig ogsaa tage Hensyn dertil ved sin Skatteansættelse, hvad det ikke synes at have gjort.

Forstanderskabet er af den Formening, at Skattebeløbet er urimeligt lille i Forhold til et saa stort Foretagende, hvis Bygninger, Inventar og Redskaber i Vurdering overstiger en skønsmæssig ansat Værdi af Bygninger, Inventar og Redskaber i Haldersvig Sogn. Jeg kan desværre ikke udtale mig herom, da jeg ikke saa nøje kender de Værdier, som Haldersvig Sogn har. Det er muligt, at Bruttoindtægten paa Hvalstationen »Urd« ved »Gjánoyri« langt overstiger den samlede Bruttoindtægt for samtlige Skatteydere i Haldersvigs Sogn, men Forholdet med Hvalstationen er jo det, at i et saa daarligt Aar som i Aar skal den, forinden der tjenes noget, udrede 70—75,000 Kr. til Assurance, Skatter og Afgifter, Drift og Vedligeholdelse, Kul, Lønninger til Mandskab, Proviant m. m., i et godt Aar mere. Det er imidlertid ikke af Bruttoindtægten, der svares Skat. Det ærede Forstanderskab anslaar Indtægten for i Aar til 16,000 Kr.

Under Forudsætning af, at den tilbageværende Fangsttid giver samme Udbytte som hidtil i Aar, vil der efter en saa nøjagtig Beregning som mulig ingen Indtægt blive i Aar, medmindre den sidste Fangsttid giver forholdsvis mere Fangst end hidtil. I Fjor gav Selskabet en Dividende af 10 pCt. til Aktionærerne.

Jeg tvivler ikke paa, at Forstanderskabet har paaligget Hvalfangerselskabet »Urd«s Skat efter bedste Skøn, men at Folk i Haldersvigs Sogn betaler Skat, som ikke fortjener noget, tror jeg ikke paa. At man kan faa Underskud af sin aarlige Fortjeneste, er jo forstaaeligt, naar man bruger mere end man fortjener, men der er vel ikke nogen Kommune, der beskatter en Mand for det, han forbruger, men af hans Indtægt. Jeg har anmodet det ærede Forstanderskab om at opgive mig de Principper, hvorefter Skatten paalignes for Haldersvig Sogn. Dette har jeg ikke kunnet faa at vide, nedlægger derfor en Indsigelse imod den Hvalfangerselskabet »Urd« paalignede Skat og anmoder derfor det høje Lagting om at afgøre denne Sag. Jeg skal til Slutning kun tillade mig at tilføje, at Kollefjord Sogn i Nordstrømø Kommune, der har en samlet Skat af 1157 Kr. 52 Øre + Pligtarbejde ansat til 200 Kr., tilsammen 1357 Kr. 52 Øre, har paaligget Kollefjords Hvalstation en Skat af 400 Kr. og Mandskabet ved samme c. 400 Kr., tilsammen c. 800 Kr., hvilket paa det nærmeste bliver $^{4}/_{7}$ af hele Skatten, som Selskabet »Verdande« har at betale til Kollefjords Sogn, uagtet dette Selskab havde et Underskud i Fjor af 12—13,000 Kr. og ikke har

*) Udelades her.

Udsigt at tjene noget i Aar heller. Desuden betaler Hvalfangerselskabet »Verdande« i Kollefjord 200 Kr. i Skat til Thorshavns Kommune.

Hvis Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Nordstrømø har paalignet Hvalfangerselskabet »Urd« paa Gjánoyri Skat efter de samme Principper som Hvalfangerselskabet »Verdande« i Kollefjord, forekommer det mig at være en uheldig Basis for en Skatteligning.

Thorshavn, den 26. August 1911.

Ærbødigst

Jacob Lützen.

P. B. V.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *5. September* afgav Udvalget (Ordfører: Skarð) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Bestyrelsen for Hvalfangerselskabet »Urd« paa Gjánoyri er der til Lagtinget indkommet en Skrivelse, undertegnet af Jacob Lützen paa Bestyrelsens Vegne, hvori der klages over, at den Selskabet iilignede Skat, nemlig 300 Kr., til Haldersvig Sogn er altfor høj.

Som det vil ses af de Sagen vedlagte Skrivelser, har Selskabets Bestyrelse i Overensstemmelse med den lovhjemlede Fremgangsmaade først klaget til Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld, men faaet et nægtende Svar, der blandt andet begrunder sin Nægtelse ved følgende Udtalelse: »Den paalignede Skat kan ikke ændres ogsaa blandt andet af den Grund, at Haldersvig Kommunes Status ved Tab af et stort Skattebeløb 2 Aar i Træk — fra det ærede Hvalfangerselskab blev meget daarlig«. Hertil skal bemærkes, at den anførte Grund er uholdbar. Hvalfangerselskabet kan nemlig umulig have paaført Haldersvig Sogn noget Tab af Skat, eftersom det ikke har været skattepligtigt til nævnte Sogn. Forstanderskabet bør vide, at man ikke med Rette kan iligne andre Skat end dem, der er skattepligtige. Og at Selskabet ikke har været skattepligtigt, fik Forstanderskabet at vide paa en eftertrykkelig Maade, den Gang det forsøgte Udpantningsforretning ved Sysselmanden. Ved Forretningen protesterede Selskabet og begærede Kendelse afsagt, hvilket ogsaa skete, og Kendelsen gik ud paa, at Loven ikke hjemlede Kommunen Ret til at paaligne Selskabet Skat. Dette har derimod vist den Imødekommenhed frivillig at betale 200 Kr. aarlig til Haldersvig Sogn, og man skulde tro, at Forstanderskabet netop af den Grund vilde finde det mest passende at iligne Selskabet en forholdsvis lav Skat, nu da det ved Lov af 12. April d. A. virkelig er skattepligtigt.

De Grunde, som Forstanderskabet fremfører til Forsvar for den Selskabet iilignede Skat, er ikke særdeles overbevisende. For at belyse dette, skal her citeres en Bemærkning i en Skrivelse fra Forstanderskabet: »Det skal dog bemærkes, at Kommunerne aldrig har været tilfredse med at nøjes med en Almisse fra saa store Foretagender, der tillige yder store Ulemper i sit Sogn, ved Forpestning af Luften og Vandet, Ungdommens Paavirkning af daarlige

Individer og muligt uægte Børn til Forsørgelse af Fattigvæsenet — og hændelsesvis ogsaa Angst for den personlige Sikkerhed m. m.; man har altid ment at have Ret til at paaligne saadanne Foretagender Skat, selv om det ikke stod nøjagtigt udtrykt i Loven«. Bortset fra, at denne Tirade nærmest maa betegnes med Udtrykket »upassende Skrivemaade«, har den i Virkeligheden ikke noget som helst med den foreliggende Skatteklage at gøre, men er et alt andet end skaansomt Angreb paa private Personer, et Angreb, der — selv om det skulde være berettiget — dog ikke hører hjemme i denne Sag.

Naar Spørgsmaalet om, hvorvidt den indkomne Skatteklage er berettiget eller ikke, nu skal afgøres, saa mærker man en følelig Mangel paa Oplysninger — Forstanderskabets Skrivelse er i saa Henseende forholdsvis værdiløs — særlig med Hensyn til Skatteevnen i Haldersvig Sogn. En Afskrift af Skatteligningen for 1910—11 er det eneste, man har at rette sig efter, og af denne fremgaar, at hele den Haldersvigs Sogns Beboere ilignede Skat — Skatten paa Formue og Lejlighed samt Jordegodset — udgør 815 Kr. 12 Øre, den 42 Arbejdere ved Hvalfangerselskabet »Urd« ilignede Skat beløber sig til 307 Kr., medens selve Selskabet er ilignet 300 Kr. Selvfølgelig vilde 300 Kr. ikke være for meget Skat for »Urd«, hvis det var den hele Skat. Men man maa huske paa, at Selskabet paa Grund af den Beliggenhed, som dets Fabrikanlæg har, tillige er skattepligtigt til Kvalvig Sogn og desuden betaler Skat til Thorshavns Kommune. Haldersvig Sogn er saaledes formentlig kun berettiget til at iligne Selskabet Skat i Forhold til en Tredjedel af dets samlede Skattepligt, og naar man ser hen til, at Selskabet de foregaaende Aar frivilligt har betalt Haldersvig Sogn 200 Kr., samt at nævnte Sogn fra Arbejderne ved Hvalfangerselskabet nu faar 307 Kr. i Skat, medens samtlige øvrige Skatteydere i Sognet kun betaler 815 Kr. 12 Øre, Skatten paa Jordegodset inclusive, saa maa det vistnok være rigtigst at nedsætte Selskabets Skat til Haldersvig Sogn med 100 Kr., og Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa Tinget at vedtage:

1. Den Hvalfangerselskabet »Urd« paa Gjánoyri for indeværende Aar ilignede Skat, nemlig 300 Kr., vil være at nedsætte med 100 Kr., saa at nævnte Skat kun kommer at udgøre 200 Kr.
2. Afskrift af denne Betænkning tilstilles Hvalfangerselskabet »Urd«s Bestyrelse (Jacob Lützen, Thorshavn) og Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld.

Ved Sagens *Behandling* den *8. September* sattes Udvalgets Forslag
Punkt 1 under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0,
— 2 — — men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte for, ingen imod.

LIII. Ændring i Reglerne for Paaligning af Skydsskatten.

Den *1. August* fremlagdes følgende *Andragende:*

Til
Lagtinget.

Det er navnlig i de senere Aar, at Skydskassen er bleven betynget med ny Udgifter (»Smiril«), som ikke har kunnet skaffes til Veje paa anden Maade end ved at forhøje Bidraget for de enkelte Kommuner, som efter et forældet Skattesystem har udredet Skatten.

Det synes mærkeligt, at man ikke samtidig med den for kort Tid siden stedfundne, vistnok neppe tilfredsstillende Ændring i Bestemmelserne for Paaligning af Skatten til Amtsrepartitionsfonden, ogsaa foretog en Ændring i Reglerne for Paaligning af Skatten til Skydsvæsenet. Her kunde Forholdet formentlig ordnes paa den Maade, at en Tredjedel ($^1/_3$) af Skatten paalignes efter Folketal og $^2/_3$ efter Sognenes Formue og Lejlighed, eller noget i den Retning.

Lagtingets hidtil benyttede saakaldte Skøn har paa andre Omraader vist sig at have lidt af ret betydelige Mangler, har været meget overfladisk og ensidigt, hvilket er gaaet stærkt ud over de mindre gunstigt stillede Sogne. Skal der være Skøn, bør man komme bort fra den gamle Fremgangsmaade og langt anderledes end hidtil tage alle Omstændigheder i Betragtning.

Det anses ikke heldigt, at Folketallet skal danne Grundlaget for Ligning af Skydsskatten, at f. Eks. et Sogn med kun ringe Indtægter og en fattig Befolkning skal betale det samme som et andet Sogn med samme Folketal og store Indtægter og en rig og velhavende Befolkning, i alt Fald iblandt. Der er visse Sogne, hvis Formuesomstændigheder ved Udviklingen af Fiskeri, Handel og Skibsfart i Forbindelse med andre Begunstigelser er gaaet stærkt frem i økonomisk Henseende, medens andre af Brist paa gode Betingelser snarere ere gaaede tilbage.

Naar der i Aaret 1910–11 paalignedes Kommunerne paa Færøerne et Beløb af 5063 Kr. 35 Øre i Skydsudgifter, saa burde Porkere Sogn vel nærmest haft at udrede heraf 70 Kr., medens det i Virkeligheden har at betale 136 Kr. 81 Øre, altsaa næsten dobbelt saa meget som det efter en bedre og retfærdigere Fordeling egentlig burde; noget lignende kan vistnok for Suderøens Vedkommende siges med Hensyn til Famien og Kvalbø Sogne. Paa den Maade er det gaaet i en lang Aarrække. Derimod have andre Sogne ydet langt mindre, end de forholdsvis have Evne til — for enkeltes Vedkommende ikke $^1/_4$. De uforholdsmæssig store Beløb, som visse Sysler forbruger af Skydskassen, bidrager selvfølgelig sit til at forhøje Skydsudgifterne.

Den uheldige Fordeling af den her omhandlede Skat føles af de ubemidlede Sogne langt mere end hidtil og hindrer i Forbindelse med den uheldige Paaligning af Skatten til Amtsrepartitionsfonden for en stor Del Paaligning af Midler til andre samfundsgavnlige Formaal. Derfor anses en Omordning for paatrængende nødvendig, i hvilken Anledning man herved tillader sig ærbødigst at andrage det ærede Lagting om at træffe et andet og bedre Grundlag for Paaligning af Skatten til Skydsvæsenet, idet man som bemærket formener, at de

Sogne, som nyde de største Indtægter i Forbindelse med andre Begunstigelser, efter en stigende Skala bør bære sin forholdsmæssige Andel af Skatten.

Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune, Porkere, d. 20. Juni 1911.

Ærbødigst

P. Larsen. *H. C. Larsen.* *J. A. Thomsen.* *J. O. Jespersen.*

S. D. henvistes Sagen til *Skydskasseudvalget.* Den *14. August* afgav Udvalget (Ordfører: Olsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til Tinget er indkommet et Andragende fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune, hvori der klages over de forøgede Skattebyrder, der lægges paa Kommunerne til Bestridelse af Skydskassens Fornødenheder. Det fremhæves, at Paaligningen foregaar efter et forældet Skattesystem.

Undertegnede Udvalg, hvortil nævnte Sag er bleven henvist, har gennemgaaet og drøftet det fremkomne Andragende, og er blevet enigt om at udtale følgende:

Saa vidt man skønner, er den egentlige Hensigt med Andragendet den, at Lagtinget foranstalter udarbejdet ny Regler for Paaligning af Skatten til Skydskassen. Det henstilles som passende, at der paalignes $^1/_3$ efter Folketal og $^2/_3$ efter Sognenes Formue og Lejlighed.

Selv om en Omordning i den antydede Retning kunde vise sig at være heldig, vil en saadan selvfølgelig medføre Forandringer i de for Skydskassen gældende Love — Lovene af 17. Marts 1865 og 14. Januar 1881 —, og mener Udvalget derfor ikke at kunne foreslaa nogen Forandring i saa Henseende paa nærværende Tidspunkt, og da særlig paa Grund af en eventuel forestaaende Revision af Skydslovene.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse:

Sagen udsættes indtil videre.

Den *17. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget til sammes Forslag*:

I Stedet for Udvalgets Indstillingspunkt:

»Sagen udsættes indtil videre.«

sættes:

»Sagen udsættes indtil Revision af Skydsloven finder Sted, under hvilken denne Sag forelægges.«

Ved Sagens *Behandling s. D.* sattes Ændringsforslaget under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets oprindelige Forslag var bortfaldet.

LIV. Sagen angaaende den færøske Landbokommission.*)

Den *1. August* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 20. Juli tilligemed et Bilag:*

Fra Formanden for den færøske Landbokommission har Justitsministeriet modtaget den hosfølgende af Kommissionen afgivne afsluttende Udtalelse af 25. Maj d. A. over nedennævnte Udkast og Betænkninger:

1) Udkast til Lov for Færøerne om Haugers Styrelse og Drift m. m.,
2) Udkast til Lov for Færøerne om Hegn og Markfred,
3) Udkast til Lov for Færøerne om Udskiftning,
4) Udkast til Lov for Færøerne om Ændring i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872,
5) Udkast til Lov for Færøerne om Grandestævne m. m.,
6) Udkast til Lov for Færøerne om Landvæsens-Kommissioner,
7) Udkast til Lov for Færøerne om Forandring i Udstykningslovgivningen m. m.,
8) Udkast til Lov om Matrikulering af de faste Ejendomme paa Færøerne m. v.,
9) Udkast til Lov for Færøerne om Vands Benyttelse m. m.,
10) Udkast til Lov om Salg af de Præsteembederne paa Færøerne tillagte Ejendomme,
11) a. Udkast til Lov om Statens Fæstegods paa Færøerne,
    b. Udkast til Lov for Færøerne om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom,
12) Udkast til Lov om Oprettelse af en Husmandsbank paa Færøerne,
13) Udkast til Lov om Ordning af en Landboskole,
14) Betænkning om Planteavlsforsøg paa Færøerne,
15) Udkast til Lov for Færøerne om Jagt, Fuglefangst m. m.,
16) a.—b. Betænkning om Kulbrydning paa Suderø.

Foranlediget heraf skal man anmode Herr Amtmanden om at forelægge disse for det i Aar sammentrædende Lagting.

---

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 79.

Det tilføjes, at ifølge Meddelelse fra Kommissionens Formand vil et Antal af 30 Eksemplarer af Forslagene m. m. blive afsendt med Posten, der afgaar her fra Staden den 21. d. M. til Færøerne.

* * *

Nærværende Kommission er nedsat i Henhold til Lov om Nedsættelsen af en færøsk Landbokommission af 13. Marts 1908, saalydende:

§ 1.

Til Fremsættelse af Forslag til Ændringer i den færøske Landbolovgivning nedsættes der en Kommission med Sæde i Thorshavn, der sammensættes paa følgende Maade: Lagtinget vælger af hvert Præstegæld 1 Medlem og 1 Suppleant. Justitsministeriet beskikker 2 Medlemmer samt 1 Suppleant, der i en af disses Forfald indtræder i hans Sted.

§ 2.

Kommissionen, der selv vælger sin Formand og Næstformand, fører en Forhandlingsprotokol over, hvad der ved hvert Møde forhandles og vedtages.

§ 3.

Kommissionens Virksomhedsomraade omfatter saadanne Landbosager, som Justitsministeriet eller Lagtinget maatte henvise til samme, angaaende hvilke Sager Kommissionen har at afgive Betænkning og fremsætte Forslag. Endvidere kan Kommissionen fremkomme med Betænkning og Forslag vedrørende andre Landbospørgsmaal, som den selv maatte finde Anledning til at optage til Behandling.

§ 4.

Kommissionen er berettiget til af enhver Embeds- og Bestillingsmand at forlange sig meddelt alle de Oplysninger, som den maatte finde fornødne til det den overdragne Hverv. Meddeles saadanne Oplysninger skriftlig, betales disse med sportelmæssige Gebyrer.

§ 5.

Kommissionen skal have tilendebragt sit Arbejde inden 1. Juli 1910, til hvilken Tid den skal have afgivet endelig trykt Betænkning med tilhørende Forslag.

§ 6.

Kommissionens Medlemmer tillægges der 4 Kr. i Dagpenge for hver Mødedag under Forudsætning af, at de give Møde. De Medlemmer, for hvilke Rejse til Thorshavn eller andetsteds paa Færøerne udkræves i Kommissionens Anliggender, erholde tillige 4 Kr. i Dagpenge for hver Dag, Forretningen nødvendiggør vedkommendes Fraværelse fra Hjemmet, samt derhos Rejseudgifter efter derover til Amtet indgivet og af dette godkendt Regning. Til Afholdelse af ekstraordinære Udgifter maa Justitsministeriets Samtykke indhentes.

§ 7.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Dagpenge m. m., saavel som andre i Anledning af Kommissionsarbejdet medgaaende Omkostninger, afholdes paa

samme Maade som fastsat ved Lov om en ny Skyldsætning paa Færøerne af 29. Marts 1867, § 12. Dog vil den Odelsjorden paahvilende Del af Omkostningerne være at udrede af Midler, hvorover Lagtinget har Raadighed, efter Tingets nærmere Bestemmelse.

Til *Medlemmer* i Kommissionen har Lagtinget den 21. September 1907 valgt:

Tiltrædende Fæster Samuel Jacob Jacobsen af Nordøre,
Lagtingsmand, Sysselmand T. J. Petersen af Fuglefjord,
— Kongsbonde Johan C. F. Dam af Kollefjord,
— — J. Patursson af Kirkebø,
— Odelsbonde D. P. Michelsen af Midvaag,
— Trøejer J. H. Poulsen af Skopen,
Odelsbonde Hans Chr. Larsen af Porkere.

Til *Suppleanter* har Lagtinget under s. D. valgt:

Tiltrædende Fæster Michel Olsen af Svinø,
Forpagter Simon Thorkildshøj af Næs,
Husmand Johannes Djurhuus af Kollefjord,
Trøejer Elieser Andreassen af Thorshavn,
Tiltrædende Fæster Harald Rasmussen af Midvaag,
Lagtingsmand, Kongsbonde J. M. Hentze af Sand,
Odelsbonde Joen Pauli Skaalum af Kvalbø.

Da tiltrædende Fæster Samuel Jacob Jacobsen af Nordøre allerede før Kommissionens Sammentræden var afgaaet ved Døden, indtraadte i hans Sted Suppleanten, tiltrædende Fæster Michel Olsen af Svinø, i Kommissionen.

Ved Skrivelse af 25. Marts 1908 har Justitsministeriet beskikket som *Medlemmer* af Kommissionen Amtmand C. Bærentsen og Landbrugskonsulent R. C. Effersøe og som *Suppleant* Sorenskriver J. C Helms.

Ved Skrivelse af 1. December s. A. har Justitsministeriet bifaldet, at Sorenskriver Helms antages som Kommissionens *Sekretær*.

Til Kommissionen er ved dens første Sammentræden af Justitsministeriet henvist følgende Sager:

1) Forslag til Lov om nogle Landboforhold paa Færøerne,
2) Forslag til Lov om Tillæg til Lov af 4. Marts 1857, hvorved Udstykning af det private Jordegods paa Færøerne søges indskrænket.
3) Forslag til Lov om Forandringer i Lov No. 56 af 13. April 1894 angaaende Afhændelse af Trøer og Grundstykker af Statens Fæstegods paa Færøerne,
4) Forslag til Lov om Afhændelse af Statens Fæstegods paa Færøerne,
5) Forslag til Lov for Færøerne om Godtgørelse for Grundforbedringer og Bygningsforetagender paa Statens Fæstegods samt om Laan til mindre Jordbrugere.

Samtidig er af *Lagtinget* til Kommissionen henvist følgende Sager:

6) Sagen om Salg af det Præsteembederne og Provsteembedet tilhørende Jordegods,
7) Spørgsmaal om Ændring i Jagtlov af 23. April 1897, vedrørende Fredning af Harer,
8) Spørgsmaal om Fredning af Plantningsarealer og Haver.

Senere har Justitsministeriet henvist til Kommissionen:

9) Spørgsmaal om Ejendoms- og Brugsretten over, samt Udnyttelsen af Vandkraften i de færøske Elve (henvist ved Skrivelse af 4. Maj 1908).
10) Andragende fra Kongsbonde J. Patursson, Kirkebø, om Statstilskud til Forarbejder og Udvidelse af den private Forsøgsdrift i Kirkebø (henvist ved Skrivelse af 5. Oktober 1908).
11) Spørgsmaal vedrørende Andragende fra en Gruppe franske Kapitalister om Koncession paa at udnytte de paa Suderø værende, tidligere af Grev d'Ornanc udnyttede Kullejer (henvist ved Skrivelse af 24. December 1908).

Endvidere har *Lagtinget* i sin Samling 1909 henvist til Kommissionen:

12) To Andragender om Forandring i de gældende Bestemmelser om Fredning af Lomvier og om Maageunger.
13) Andragende fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune om Eneret for Kommunen til Kulbrydning i den Suderø Sognepræsteembede tilhørende Havge »Prestfjall« (Præstfjeld).

Kommissionen, der sammentraadte den 23. April 1908 og i sit første Møde valgte Amtmand C. Bærentsen til Formand og Sysselmand T. J. Petersen til Næstformand, var derefter samlet til den 30. s. M. Man underkastede i denne Samling de til Kommissionen henviste Sager en foreløbig Behandling, og foretog tillige et almindeligt Gennemsyn af den færøske Landbolovgivning samt nedsatte forskellige Udvalg til nærmere at bearbejde Sagerne og fremsætte foreløbige Forslag vedrørende disse. —

Kommissionen har derefter været samlet til længere Møder i 1909: Marts—April (35 Dage), Juni (15 Dage), August (17 Dage) og November—December (26 Dage); i 1910: Januar—Marts (42 Dage) og November til December (32 Dage), og endelig til afsluttende Møder i April 1911 (13 Dage) og i indeværende Maaned (9 Dage). Desuden have de af Kommissionen nedsatte Udvalg saavel som enkelte Medlemmer og Sekretæren udført forskellige dem overdragne Arbejder mellem Samlingerne. —

Kommissionen maa beklage, at det ikke har været den muligt at afslutte sine Arbejder inden det i Loven af 13. Marts 1908 § 5 angivne Tidspunkt. Grunden hertil er, at det, efterhaanden som Kommissionens Forhandlinger skred frem, viste sig, at de den paalagte Opgaver krævede et langt større og vanskeligere Arbejde, end man sikkert ved Forhandlingerne om Loven af 13. Marts 1908 forudsatte. Den gældende færøske Landboret er efter Kommissionens Mening mangelfuld paa saa mange Punkter, at man ikke har troet at kunne fremsætte Forslag til delvise Reformer, men har ment at maatte tage Landbolovgivningen i dens Helhed op til Gennemsyn. Dette blev saa meget mere nødvendigt, som det viste sig umuligt at indpasse Reformforslag i de gældende Loves Bestemmelser. En Gennemarbejdelse af den gældende Ret vanskeliggjordes imidlertid i høj Grad ved den Omstændighed, at de ældre Loves Forarbejder for største Delen ikke forelaa i nogen let tilgængelig Form og maatte opledes ved ret vidtløftige Arkivundersøgelser. Men selv bortset herfra har Omfanget af de Lovarbejder, som er paalagte Kommissionen, været saa stort og strakt sig over saa forskelligartede Omraader, at Kommissionen tror, at der heri vil findes tilstrækkelig Grund til, at Arbejdet har taget længere Tid end forudsat.

Med Hensyn til de Grundsætninger, som have været de ledende under Kommissionens Arbejde, bemærkes, at man i den almindelige Landbolovgivning overalt har søgt at holde sig for Øje, at den enkelte Ejer eller Bruger, saa vidt det er muligt, bør stilles selvstændig, og at det fra ældre Tid endnu paa mange Omraader bestaaende Fællesskab bør indskrænkes saa meget, som Forholdene tillade. Paa den anden Side har man dog tilstræbt at undgaa alle stærke Brud med den historiske Udvikling, idet man har villet bygge det nye paa det gamles Grund, og man har i alle Tilfælde nøje søgt at prøve de besteaende Landboforhold. Hvor Fællesskabet efter Kommissionens Skøn ikke kan eller dog ikke bør hæves (saaledes i mange Udmarksforhold), har man foreslaaet indført nye

Styrelsesformer, sigtende til at gøre Fælligets Drift lettere og nærme den til de frie Erhvervs-Interessentskabers Driftsformer, hvorhos man har søgt at bestemme de enkelte Andelsejeres Retsstilling med større Sikkerhed og Klarhed og lette Adgangen til Ordning og Afgørelse af Retsforholdene. Ved nye Bestemmelser om Hegn og Ansvar for Husdyr har man søgt at værne Markfreden paa en virksommere Maade. Til Ordning af Indmarksforholdene foreslaar man endvidere indført fuldstændige Regler om Adgang til en Udskiftning, hvorved den enkelte Ejers spredte Indmarkslodder kunne samles.

Man stiller endvidere Forslag til Afhændelse af de Præstoembederne tillagte Jorder.

Med Hensyn til Forholdene vedrørende Statens Fæstegods stiller Kommissionen Forslag om udførlige Regler, sigtende til en Ordning (og til Dels Omordning) af Fæsteinstitutionen, og nærmere Bestemmelser vedrørende Afhændelser fra Fæstet. Et Medlem af Kommissionen stiller samtidig Forslag om, at Fæstegodset skal overgaa til Selvejendom, naar Fæstesen begærer det, og til dette Forslag slutte fire andre Medlemmer sig som et subsidiært Forhandlingsgrundlag, medens de principalt ønske det ovennævnte Forslag gennemført og ikke have ment for Tiden at kunne tilraade Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.

Kommisionen afgiver hermed følgende Udkast og Betænkninger:

1) Udkast til Lov for Færøerne om Haugers Styrelse og Drift m. m.
2) Udkast til Lov for Færøerne om Hegn- og Markfred.
3) Udkast til Lov for Færøerne om Udskiftning.
4) Udkast til Lov om Ændring i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872.
5) Udkast til Lov for Færøerne om Grandestævne m. m.
6) Udkast til Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner.
7) Udkast til Lov for Færøerne om Forandring i Udstykningslovgivningen m. m.
8) Udkast til Lov om Matrikulering af de faste Ejendomme paa Færøerne m. v.
9) Udkast til Lov for Færøerne om Vands Benyttelse m. m.
10) Udkast til Lov om Salg af de Præstoembederne paa Færøerne tillagte Ejendomme.
11) a. Udkast til Lov angaaende Statens Fæstegods paa Færøerne.
b. Udkast til Lov for Færøerne om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.
12) Udkast til Lov om Oprettelse af en Husmandsbank paa Færøerne.
13) Udkast til Lov for Færøerne om Ordning af en Landboskole.
14) Betænkning om Planteavlsforsøg paa Færøerne.
15) Udkast til Lov for Færøerne om Jagt, Fuglefangst m. m.
16) a.—b. Betænkninger om Kulbrydning paa Suderø.

Den færøske Landbokommission, Thorshavn, den 25. Maj 1911.

C. Bærentsen. *Johan C. F. Dam.* *R. C. Effersøe.* *H. C. Larsen.*

D. P. Michelsen. *Michel Fr. Olsen.* *J. Paturssen.*

T. J. Petersen. *Johan H. Poulsen.*

Chr. Helms.

Ved Sagens *foreløbige Behandling* den *4. August* vedtoges det efter Forslag af Dam at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *5. s. M.* valgtes *Dam, Johannesen, Skaalum, Winther* og *Patursson.* Den *17. August* afgav Udvalget (Ordfører: Patursson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat i Anledning af det fra den færøske Landbokommission fremlagte Arbejde.

Udvalget skal tillade sig at henvise til de af Kommissionen afgivne Forslag og Betænkninger med Bilag. Det vil heraf fremgaa, at Kommissionsarbejdet baade er af stort Omfang og af mangeartet Indhold. Som Følge heraf og tillige under Hensyn til, at nævnte Arbejde først er blevet kendt af Tingets Medlemmer ved indeværende Samlings Begyndelse, formener Udvalget, at en indgaaende Behandling af forelagte Sag ikke lader sig gennemføre i denne Lagtingssamling.

Muligvis kunde der være Tale om at udskille enkelte af Landbokommissionens Forslag og behandle disse særskilt. At dømme efter den Forhandling, der fandt Sted desangaaende ved Sagens foreløbige Behandling, syntes der dog ikke at være Stemning herfor. Udvalget har heller ikke fundet Anledning til at foreslaa noget enkelt Forslag behandlet i Aar. Kun har undertegnede Udvalgsmedlem Skaalum, angaaende Kommissionsbetænkningen vedrørende Kulbrydningen paa Suderø, villet stærkt betone Nødvendigheden af, at Kvalbinger, muligvis forinden eller i ethvert Fald ved Salget af Præstegaardsjorden i Kvalbø, erholder Eneret, eller ubegrænset Adgang — som hidtil ved Lejemaal — til Kulbrydning i Præstfjeld.

Da Kommissionens Forslag tilsigter en gennemgribende Reform paa den færøske Landbolovgivnings Omraade, maa Udvalget anse det for meget ønskeligt, at Kommissionens Arbejde bliver tilgængeligt for Offentligheden en rum Tid før Forslagene skulle til Behandling i Lagtinget.

Udvalget skal tillige tillade sig at anføre, at skal det af Kommissionen afgivne Værk ventes at naa ønskelig Udbredelse blandt færøske Landbrugsinteresserede, da bør dette kunne erholdes til Købs for en meget billig Pris.

Udvalget har dog ikke foreløbig fundet Anledning til at fremsætte noget Indstillingspunkt desangaaende, men skal tillade sig at foreslaa Lagtinget til Vedtagelse:

Sagen udsættes til næste Aar.

Ved Sagens *2. Behandling* den *24. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

LV. Udgivelse af en Lagtingstidende.

Den 9. *August* fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning.

1. Under Navn af »Lagtingstidende« udgives for Tingets ordinære Samling i 1911 et trykt Sagreferat i Lighed med Lagtingstidende for 1906.
2. Lagtingstidenden trykkes i et Antal af 300 Eksemplarer og søges udbredt gennem Postvæsenet og paa anden hensigtsmæssig Maade. Betalingen sættes til 1 Kr. pr. Eksemplar.
3. Amtskontoristerne E. Jacobsen og J. Djurhuus antages til Udgivere af Tidenden mod en Godtgørelse af 150 Kr.

   Udgiverne skal ordne og tilrettelægge Stoffet til Trykning, læse Korrektur m. v. Arbejdet paabegyndes snarest muligt og skal fremmes saaledes, at der senest fra 1. November d. A. foreligger Stof til Trykning af mindst $1^3/_4$ Ark om Ugen.
4. Trykningen af Lagtingstidenden overdrages »Færø Amtstidendes Bogtrykkeri« paa følgende Vilkaar:

   Trykningen paabegyndes senest den 1. November d. A. og fremmes saaledes, at der, forudsat fornødent Stof haves, og større Rettelser i Korrekturen ikke nødvendiggøres, ekspederes mindst $1^3/_4$ Ark gennemsnitlig om Ugen. Tidenden trykkes med samme Tæthed som i 1906.

   Under Lagtingssamlingen skal derhos paa Begæring udføres Trykning af Lovforslag og lignende, der som Bilag er bestemt til at indlemmes i Tidenden. Hvis Trykkeriet ikke kan fremme denne Del af Arbejdet saa hurtigt, som Lagtinget ønsker, kan Tinget lade paagældende Bilag trykke andetsteds, uden at der herved paaføres hverken Lagtinget eller nævnte Bogtrykkeri noget Erstatningsansvar.

   Betalingen for Trykkeriarbejdet fastsættes til 19 Kr. 50 Øre pr. Ark. Papiret leveres af Amtskommunen.
5. Udgifterne ved Tilvejebringelse af Lagtingstidenden for 1911 udredes af Amtsrepartitionsfonden og Halvdelen heraf refunderes af økonomisk Fond. Indtægterne deles lige mellem begge Fonds.

Ved Sagens *Behandling* den 11. *August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

LVI. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes Tingets Journal, Kopibog og Regningsjournal som Regnskab for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, og den *31. Juli* henvistes Sagen til *Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager.*

Den *11. August* fremlagdes saalydende, af Udvalget afgivne

Betænkning.

Undertegnede Udvalg har gennemset de til dette henviste Protokoller: Lagtingets Journal, Kopibog og Regningsjournal, for saa vidt angaar Tiden fra Olaidag f. A. til Olaidag d. A., og skal med Hensyn dertil tillade sig at henlede Opmærksomheden paa, at der den 16. August f. A. er blevet afholdt en Udgift paa 8 Kr. 84 Øre af Skydskassen for Befordring af Grindebud til Nolsø med Baad den 3. og 5. s. M., hvilken Udgift formentlig ikke bør afholdes af Skydskassen, om den ellers bør betales af nogen af Tingets Kasser. For øvrigt finder Udvalget ikke Anledning til at gøre nogen Bemærkninger.

Den *18. August* kom Sagen til Behandling, idet Ordføreren refererede Betænkningen.

Den *22. August* fremlagdes følgende

Forslag

til Ændring i Lagtingets Beslutning af 7. September 1906 ang. Tilsyn med de af Tinget støttede Foretagender (Lagtingstidende for 1906, Side 249).

1. I Punkt 3, Litra a., ændres Ordet »Juni« i Linie 2 til »Maj«.
2. I Punkt 3, Litra c., Linie 4, ændres »Juli« til »Juni«.
3. Amtmanden anmodes om at udstede en offentlig Bekendtgørelse i Overensstemmelse med foranførte Ændringer.

Thorshavn, den 21. August 1911.

Oliver Effersøe.

Ved Sagdns *Behandling* den *24. August* sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

LVII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Den 29. Juli valgtes til Medlemmer af de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8:

1. for de Kirkekasserne vedkommende Sager:
   Provsten, P. C. Johannesen og A. C. Evensen;

2. for de Skydskassen vedkommende Sager:
   Olsen, N. Djurhuus og Michelsen;

3. for de Sager, som vedkomme Landkommunerne i Almindelighed:
   Skaalum, Thorkildshøj og Skarð;

4. (Budgetudvalget) for de Sager, som vedkomme:
   a. Amtsrepartitionsfonden,
   b. Amtsfattigkassen,
   c. Den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat,

   Effersøe, Provsten, Christiansen, Jacobsen, Samuelsen, Nielsen og Hentze;

5. for forskelligartede Sager:
   H. A. Djurhuus, Poulsen og Winther;

6. for de af Amtmanden ene afgjorte Sager:
   Dahl, Dam og Michelsen.

---

1. Vedkommende Kirkekasserne.

a. Fra Færø Amt og Provsti var indkommet en Skrivelse, hvori paa dertil given Anledning henstilles, at et Beløb paa 63 Kr. 19 Øre vedrørende Udgifter ved Reparation af Orgelet i Vaag Kirke maa udredes af Norderøernes Præstegælds Kirkekasse.

Efter Udvalgets Forslag vedtog Tinget den 15. August følgende:

Der bevilges af Norderøernes Præstegælds Kirkekasse et Bidrag af 63 Kr. 19 Øre til Dækning af Omkostningerne ved en foretagen Reparation af Orgel-Harmoniet i Vaag Kirke (Norderøerne), hvorhos det tilkendegives Andrageren, at der ikke oftere vil kunne ventes Tilskud af nævnte Kirkekasse til Reparation af bemeldte Kirkes Orgel-Harmonium.

b. Fra Sognepræsten for Norderøernes Præstegæld og Degnen for Viderejde Kirke paa vedkommende Menigheds Vegne var indkommet Andragende om et Tilskud til Dækning af Omkostningerne ved Istandsættelse af Orgelet i Viderejde Kirke.

Efter Udvalgets Forslag vedtog Tinget den 15. August følgende:

Der bevilges af Norderøernes Præstegælds Kirkekasse et Beløb af indtil 60 Kr. til Dækning af Halvdelen af Omkostningerne ved en forestaaende Reparation af Orgel-Harmoniet i Viderejde Kirke, hvorhos det tilkendegives Andragerne, at der ikke oftere vil kunne ventes Tilskud af nævnte Kirkekasse til Reparation af bemeldte Kirkes Orgel-Harmonium.

---

2. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges den 17. August til Bestridelse af Skydskassens Udgifter for Regnskabsaaret 1911—12 at paaligne 5480 Kr. 32 Øre, der i Henhold til Lovene af 17de Marts 1865 og 14de Januar 1881 fordeles saaledes imellem Kommunerne:

Nr.	Kommunernes Navne.	Folketal.	Særlige Skydsudgifter.		Fælles Skydsudgifter.		Tilsammen.	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Klaksvig Sogns Kommune . .	778	63	14	202	28	265	42
2	Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune	862	69	96	224	12	294	8
3	Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune	447	36	28	116	22	152	50
4	Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune	1254	87	11	326	4	413	15
5	Funding Sogns Kommune . . .	381	26	47	99	6	125	53
6	Næs og Gøte Sognes Kommune	1238	85	99	321	88	407	87
7	Sjov Sogns Kommune	577	40	8	150	2	190	10
8	Ejde — —	661	45	91	171	86	217	77
9	De forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld . . .	1531	39	85	398	6	437	91
10	Vestmanhavn Sogns Kommune .	566	14	73	147	16	161	89
11	De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld . . .	602	15	67	156	52	172	19
12	Nolsø Sogns Kommune	253	6	59	65	78	72	37
13	Vaagø Præstegælds Kommune .	1640	49	56	426	40	475	96
14	Sandø — — .	1296	82	27	336	96	419	23
15	Kvalbø Sogns Kommune . . .	639	13	75	166	14	179	89
16	Frodebø — — . . .	1251	26	91	325	26	352	17
17	Porkere — — . . .	515	11	8	133	90	144	98
18	Vaag — — . . .	777	16	72	202	2	218	74
19	Sumbø — — . . .	478	10	28	124	28	134	56
20	Famien — — . . .	157	3	38	40	82	44	20
21	Thorshavns Kommune	2097	54	59	545	22	599	81
	Tilsammen . .	18000	800	32	4680	«	5480	32

3. Vedkommmende de enkelte Landkommuner.

a. Den 1. August vedtog Lagtinget at approbere, at Forstanderskabet for Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune erhverver et Areal, stort 745¼ □ Alen, af Statens Fæstegods i Bygden Svinø for at udstykke samme til Nøstegrunde.

b. Den 7. August vedtog Lagtinget at approbere, at Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune erhverver nogle Arealer til Vejanlæg i Kommunen.

c. Den 3. August vedtog Lagtinget at give sit Samtykke til, at Ejde, Funding og Haldersvig Sogne optage et Laan paa 6000 Kr. i Anledning af Opførelsen af en Lægebolig paa Ejde, saaledes at Amtmanden bemyndiges til at fastsætte de nærmere Vilkaar for Laanets Forrentning og Tilbagebetaling.

d. Den 2. August vedtog Lagtinget, i Anl. af et fra J. O. Jespersen m. fl. af Hove indkommet Andragende om Tingets Bistand til at erholde Nøstegrunde ved det gamle Landingssted i Hove, at svare, at Andragerne maa henvende sig til Forstanderskabet i Henhold til § 6 i Lov Nr. 69 af 7. Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afgivelse.

e. Den 4. August vedtog Lagtinget, i Anl. af et Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Approbation paa Forstanderskabets Vedtagelse om foreløbig for et Aar at yde et Tilskud af 25 Kr. til en Sognebogsamling i Sørvaag af Sørvaag Sogn, at svare, at det ansøgte Samtykke maa anses for overflødigt.

f. Fra Bestyreren for Hvalstationen i Thorsvig var indkommen en Klage over den Mandskabet ved Stationen paalignede Skat til Kvalvig Sogn.

Lagtinget vedtog den 5. August at svare Andrageren:

I Anledning af den af Dem paa Hvalselskabets og Mandskabs Vegne til Lagtinget indgivne Klage over den Skatteansættelse, som Forstanderskabet for Nordstrømø Præstegæld har foretaget, skal Lagtinget udtale, at Spørgsmaalet om Skattepligten henhører under Domstolene, men at man ikke betvivler, at det er i Overensstemmelse med Loven, at Skatteansættelse har fundet Sted.

Hvad Spørgsmaalet om Skattens Størrelse angaar, da kan Lagtinget efter de foreliggende Oplysninger ikke skønne, at den er for høj, dels fordi en i almindelige Udtryk holdt Indsigelse, gaaende ud fra, at Folkene ere fattige Familieforsørgere, ikke kan tages i Betragtning, og dels fordi der mangler enhver Oplysning om de enkeltes Forhold.

Lagtinget finder derfor ikke, at der efter de for Tiden foreliggende Oplysninger vil kunne foretages nogen Forandring i den skete Ansættelse, men saafremt der fra Selskabets eller de enkelte Personers Vedkommende fremkommer Begæring inden 14 Dage fra Dato om en nærmere Undersøgelse, bilagt med de fornødne Oplysninger om de enkeltes Forhold, vil en saadan kunne finde Sted.

g. Fra Bestyreren for Hvalfangerselskabet »Norddeble«, M. W. Michelsen, var indkommen en Klage over den ham paalignede Skat til Viderejde Sogn.

Lagtinget vedtog den 9. August at svare Klageren:

I Skrivelse af 3. ds. har De klaget over, at der er bleven paalignet Dem Skat i Deres Erhvervskommune her paa Færøerne, idet De gør gældende, at De i Henhold til §§ 8 og 11 i Lov af 12. April d. A. om Ændringer i og Tillæg til de nugældende Regler for den kommunale Beskatning paa Færøerne ikke kan være pligtig at betale den Dem iilignede Skat, medmindre der skaffes Dem Sikkerhed for, at De i Deres Opholdskommune i Norge erholder et tilsvarende Fradrag i den af Dem der betalte Skat.

I denne Anledning skal Lagtinget udtale, at Spørgsmaalet, om

De overhovedet er skattepligtig her paa Færøerne, uden at der skaffes Dem en saadan Sikkerhed, henhører under Domstolene.

Lagtinget skal dog ikke undlade at udtale, at de af Dem citerede Paragraffer alene sigter til det Tilfælde, hvor vedkommende Person baade har Erhvervskommune og Opholdskommune her i Landet, og at man derfor ikke betvivler, at De er pligtig at betale Skat her, Idet Spørgsmaalet, om De kan kræve Fradrag i Deres Skat i Norge, maa besvares efter de der gældende Regler.

h. Fra Skibsfører Karl S. F. Andreasen af Klaksvig var indkommen en Besværing over den ham af Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune paalignede Formue- og Lejlighedsskat for Aaret 1910—11.

Lagtinget vedtog den 2. September at svare Klageren:

Da Forstanderskabet for Vaag Sogns, nu Klaksvig Sogns Kommune har frafaldet sit Krav om Formue- og Lejlighedsskat fra Dem for Aaret 1910—11 i Henhold til Skatteligningen 1910, og da De foreløbig ikke har gjort Indsigelse mod den Dem ved Efterligningen 1911 i Henhold til Lov Nr. 79 af 12. April 1911 paalignede Formue- og Lejlighedsskat til Klaksvig Sogn, vil der fra Lagtingets Side ikke være videre at foretage i Anledning af Deres Skatteklage af 1. Febr. d. A.

i. Et af Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune indsendt Forslag om en Tilføjelse til Sundhedsvedtægt for bemeldte Kommune vedtoges.

---

4. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

a. Sagen om Ligning til Amtsrepartitionsfonden kom til endelig Behandling den 8. September. Udvalget havde foreslaaet:

For Aaret 1911—12 udskrives til Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder et samlet Beløb af 18,388 Kr. 11 Øre. Heraf lignes:

paa Jordegodset $4258^{74}/_{100}$ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre 6388 Kr. 11 Øre
» Kommunerne . . . . . 12000 — » —

Af det Kommunerne paalignede Beløb fordeles i Henhold til Lov 5. Marts 1909 efter Folketal saaledes som det er fastslaaet ved sidste Folketælling Halvdelen eller 6000 Kr., medens den anden Halvdel fordeles efter Lagtingets Skøn.

Dette Forslag vedtoges.

Det vedtoges at anmode Amtmanden om i Meddelelsen til Forstanderskaberne om Skatteligningen at henlede Opmærksomheden paa, at Lagtinget maa kræve, at Bidragene indgaa inden Regnskabsaarets Udgang, saaledes at de for Aaret 1911—12 paalignede Beløb indgaa, Halvdelen inden 1. April og Halvdelen inden Udgangen af September Maaned 1912.

Den vedtagne Fordeling af hele det Kommunerne paalignede Beløb vil fremgaa af en udarbejdet Repartition, der er vedhæftet som *Bilag 12.*

b. I en fra Landfogderiet modtagen Skrivelse var det indstillet, at forskellige i Amtsrepartitionsfondens Regnskab som Forskud henstaaende Sagsomkostninger som uerholdelige føres til endelig Udgift for Fonden. I Overensstemmelse med Lagtingets Indstilling vedtoges det at føre nogle nærmere angivne Beløb til Udgift for Fonden samt at anmode Landfogden om at indkræve og om fornødent inddrive nogle ligeledes nærmere angivne Beløb.

---

5. Vedkommende Amtsfattigkassen.

I Henhold til Fattiglovens § 5 (jfr. § 9) bevilgedes den 9. September følgende Beløb til Kommunerne for Regnskabsaaret 1911—12:

Til Norderøernes Præstegælds Kommune:	
Klaksvig Sogn	100 Kr.
Myggledal Sogn	200 —
Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune:	
Andefjord Sogn	100 —
Næs og Gøte Sognes Kommune:	
Gøte Sogn	100 —
De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld:	
Thorshavns udenbys Sogn	100 —
Sandø Præstegælds Kommune:	
Skaalevig Sogn	100 —
Husevig —	100 —
Tilsammen	800 Kr.

6. Vedkommende den økonomiske Fond.

a. Fra Kongsbonde J. L. F. Weihe af Sælletræ var indkommet et Andragende om Understøttelse til Dækning af Omkostningerne ved Opførelse af en Landingsbro ved Sælletræ.

I Anledning heraf vedtog Tinget i Overensstemmelse med sin Beslutning i Lagtingssamlingen 1908 at svare Andrageren:

»at naar Kommunens Forstanderskab ikke vil paatage sig den fremtidige Vedligeholdelse af bemeldte Bro, ser Lagtinget sig ikke i Stand til at yde det begærede Tilskud af de til Raadighed staaende Midler«.

b. Den 24. August vedtog Lagtinget følgende Betænkning ang. Veje, Broer og Landingssteders Tilstand:

Der er indkommet Indberetninger fra samtlige Sysselmænd. Med Hensyn til Indberetningerne bemærkes følgende:

I. Norderøernes Syssel.

1. Sysselmanden anser Broen over Skarödalsá i Kunø for at være kassabel.

Der foreligger ikke Udtalelser fra vedkommende kommunale Myndighed om denne Sag.

Forslag ad 1.

Amtmanden anmodes *om* at afæske vedkommende Kommunalforstanderskab Erklæring og eventuelt at søge nærmere Oplysning paa anden Maade, samt *om* at træffe de Foranstaltninger, som maatte findes fornødne til Sikring af Færdselen over Skarödalsá paa Kunø.

II. Østerø Syssel.

Der er intet fundet at bemærke.

III. Strømø Syssel.

1. Broen over Fossá i Vestmanhavn er endnu ikke istandsat eller fornyet.

Spørgsmaalet, om denne Bro er forsvarlig, har været behandlet i Lagtinget i 1909 og 1910. I 1910 blev vedtaget at lade Broen syne ved dertil af Retten udmeldte Mænd, jfr. Lagtingstidende for s. A., Side 169.

Der foreligger nu en Skønsforretning fra de udmeldte Mænd. Der udtales, at to Bjælker af Fyr, der danner Underlaget for Brodækket, helst bør fjernes. De ere c. 70 Aar gamle, den ene c. Halvdelen raadden og den andon mindre beskadiget. Synsmændene fremsatte et Forslag om, hvorledes Broen vil kunne istandsættes, væsentlig i Overensstemmelse med det Forslag, som Lagtingets Tillidsmand har fremsat i 1909.

Udvalget finder, at det af de anstillede Undersøgelser fremgaar, at den forhaandenværende Bro er i en saadan Tilstand, at den enten maa istandsættes eller fornyes i en nær Fremtid.

Forslag ad 1.

Der paalægges Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune *enten* at lade Broen over Fossá i Vestmanhavn istandsætte forsvarligt inden Olaidag 1912 *eller* at opføre en ny forsvarlig Bro over Elven inden samme Tidspunkt.

En Afskrift af den afholdte Synsforretning med Bilag tilstilles Forstanderskabet, idet derhos henvises til Lagtingets Svar paa Forstanderskabets i Aar indgivne Andragende om Bidrag fra Lagtinget til en ny Bro af Sten over Elven.

IV. Vaagø Syssel.

1. De i 1910 forefundne Mangler med Hensyn til nogle Broer ere afhjulpne.

2. Træbroen over Leypanagjógv i Sundshaugen i Sandevaag er tildels raadden og trænger til Afløsning.

Vedkommende Kommunalforstanderskab har andraget Lagtinget om Bidrag til en ny Bro, og saadant Bidrag er af Udvalget foreslaaet bevilget, jfr. Udvalgsbetænkningen ang. Broer.

Forslag ad 2.

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune opfordres til *enten* at istandsætte Broen over Leypanagjógv i Sundshaugen i Sandevaag forsvarlig inden Olaidag 1912, *eller* at opføre en ny forsvarlig Bro inden samme Tidspunkt.

Sysselmanden for Vaagø Syssel opfordres til i sin næste Indberetning at oplyse, hvorvidt Broen er bleven forsvarlig udbedret eller fornyet.

V. Sandø Syssel.

1. Sysselmanden bemærker, at Træbroerne formentlig trænger til at tjæres, ligesom der trænges til enkelte mindre Reparationer.

2. Landingsstedet i Skaalevig er en Del beskadiget. Kommunalforstanderskabet har gjort Skridt til Istandsættelse deraf.

Ad 1 og 2.

En Afskrift af Sysselmandens Indberetning tilstilles Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune.

VI. Suderø Syssel.

1. Stien i Káragjógv.

De ifjor forefundne Mangler ere udbedrede.

Sysselmanden udtaler Ønskeligheden af en mindre Udbedring paa et bestemt Sted og har rettet en Henvendelse til vedkommende Forstanderskab herom.

2. Sysselmanden oplyser, at Broen over Kirkjuá i Famien er i slet Stand og meddeler, at paagældende Forstanderskab agter at forny Broen næste Aar.

Forslag ad 2.

Forstanderskabet for Famien Sogns Kommune opfordres til at istandsætte eller forny Broen over Kirkjuá i Famien forsvarligt inden Olaidag næste Aar.

Sysselmanden for Suderø Syssel opfordres til i sin næste Indberetning at oplyse, hvorvidt Broen er bleven forsvarlig udbedret eller fornyet.

3. Sysselmanden oplyser, at Broen over Gjógvará i Vaag er ret forfalden. Vedkommende Forstanderskabs Erklæring herom foreligger ikke.

Forslag ad 3.

Sagen forelægges Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune.

Sysselmanden for Suderø Syssel opfordres til i sin næste Indberetning at oplyse, hvorvidt Broen er bleven forsvarlig udbedret eller fornyet.

4. Sysselmanden bemærker, at den Del af Stien mellem Trangisvaag og Mannagjógv, som fører langs Fjældet, trænger til Udbedring. Vedkommende Forstanderskabs Erklæring herom foreligger ikke.

Forslag ad 4.

Sagen forelægges Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune.

Sysselmanden for Suderø Syssel opfordres til i sin næste Indberetning at oplyse, hvorvidt Stien er bleven forsvarlig istandsat.

(Se iøvrigt ang. økonomisk Fond det vedhæftede *Bilag 7.*)

---

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget var indkommet efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Revisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Norderøernes Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1910.
2. Regnskab for Østerø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
3. Regnskab for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
4. Regnskab for Thorshavn Kirkes særlige Kasse for s. A.
5. Regnskab for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
6. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
7. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
8. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
9. Regnskab for Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse for s. A.
10. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for Aaret til 30te September 1910.
11. Regnskab for Klaksvig Sogns Kommune for s. A.

12—14. Regnskaber for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune for s. A.
15—17. Regnskaber for Viderø, Fuglø og Svinø Sognes Kommune for s. A.
18—19. Regnskaber for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune for s. A.
20. Regnskab for Funding Sogns Kommune for s. A.
21. Regnskab for Fjde Sogns Kommune for s. A.
22. Regnskab for Sjov Sogns Kommune for s. A.
23—24. Regnskaber for Næs og Gøte Sognes Kommune for s. A.
25—29. Regnskaber for de forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld for s. A.
30. Regnskab for Vestmanhavn Sogns Kommune for s. A.
31—33. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld for s. A.
34. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
35—39. Regnskaber for de til Vaagø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
40—43. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
44. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
45. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
46. Regnskab for Vaag Sogns Kommune for s. A.
47. Regnskab for Porkere Sogns Kommune for s. A.
48. Regnskab for Sumbø Sogns Kommune for s. A.
49. Regnskab for Famien Sogns Kommune for s. A.
50. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.
51. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September 1910.
52. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.
53. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for 1910.
54. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
55. Regnskab for Færø Amts Skolefond for s. A.
56. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
57. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
58. Regnskab for Færø Amts Bibliotek for Aaret til 31te Marts 1911.
59. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for Aaret til 30te September 1910.
60. Regnskab for Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne for s. A.
61. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte paa Færøerne for Aaret 1910, gennemset af Foreningens Revisorer.
62. Regnskab for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.
63. Regnskab vedrørende Dykkerdragten for Aaret 1910.

Samtlige disse Regnskaber decideredes.

---

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

a. Til Medlemmer af Valgnævnene for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:

Sydstrømø Præstegælds Valgdistrikt.

Landfoged Bay, Landbrugskonsulent Effersø og Købmand Z. Heinesen, alle af Thorshavn.

Suppleanter:
Købmand B. A. Samuelsen og Førstelærer P. Jensen, begge af Thorshavn.

Nordstrømø Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Vestmanhavn og Kvivig Sogne).
Kirkeværge Niclas Jacobsen, Kvivig, Handelsmand Jacob Hansen og Handelsfuldmægtig Johan Reinert, begge af Vestmanhavn.
Suppleanter:
Odelsbonde Jacob Hansen og Købmand Poul Olsen, begge af Vestmanhavn.

Nordstrømø Præstegælds 2det Valgdistrikt (Saksen, Haldersvig, Kvalvig og Kollefjord Sogne).
Lærer B. Magnussen, Kollefjord, Fisker Mikkel Samuelsen, Haldersvig, og Fisker Z. Zachariasen yngre, Strømnæs.
Suppleanter:
Lærer S. F. Niclasen og Kongsbonde, Agronom Thomas H. S. Egholm, begge af Kvalvig.

Østerø Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Gøte, Næs og Sjov Sogne).
Lærer J. Poulsen, Strænder, Handelsmand Absalon Jacobsen, Sydregøte, og Fyrpasser Simon Thorkildshøj, Næs.
Suppleanter:
Handelsmand M. Poulsen, Tofte, og Kongsbonde Rasmus Rasmussen, Solmunde.

Østerø Præstegælds 2det Valgdistrikt (Ejde og Funding Sogne med Undtagelse af Fundingsbotn).
Tømrer N. Kruse, Ejde, Odelsmand Joen Olrik Christiansen, Gjov, og Handelsmand Hans Joensen, Ejde.
Suppleanter:
Smed Ole Ellingsgaard, Ejde, og Købmand Ole Olsen, Funding.

Østerø Præstegælds 3dje Valgdistrikt (Fuglefjord og Andefjord Sogne med Fundingsbotn i Funding Sogn).
Sysselmand Samuelsen, Fuglefjord, Kongsbonde Ole Olsen, Lervig, og Handelsmand Joen Pauli Thomsen, Andefjord.
Suppleanter:
Handelsfuldmægtig Hans Jacob Petersen og Handelsmand H. M. Høgnesen, begge af Fuglefjord.

Norderøernes Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Klaksvig, Mygledal, Husum og Kunø Sogne).
Handelsfuldmægtig Urbanus Joensen, Klaksvig, Handelsbestyrer Olaf Olsen, Mørkenøre, og Fæstebestyrer S. M. Matras, Nordøre.
Suppleanter:
Lærer Alexander Emmiberg og Bager Peter Samuelsen, begge af Klaksvig.
Norderøernes Præstegælds 2det Valgdistrikt (Fuglø, Svinø og Viderø Sogne).
Smed Joen Hejnesen, Viderejde, Handelsmand J. Christiansen, Norddeble, og Handelsmand A. Matras, Kvannesund.
Suppleanter:
Handelsmand J. M. Matras, Viderejde, og Fisker Jacob Olsen, Fosaa.

Vaagø Præstegælds Valgdistrikt.
Sysselmand Nielsen, Sandevaag, Lærer J. E. Joensen og Odelsbonde D. P. Michelsen, begge af Midvaag.
Suppleanter:
Købmand Hans Nicolai Niclasen og Købmand R. Niclasen, begge af Midvaag.

Sandø Præstegælds Valgdistrikt.
Pastor A. C. Evensen, Sand, Odelsbonde Ole Johannesen, Husevig, og Kontorist Sigurd Hjalt, Sand.

Suppleanter:
Handelsmand Jens Christen Joensen og Kongsbonde Joen Olsen, begge af Sand.

Suderø Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Kvalbø, Frodebø og Famien Sogne).
Handelsfuldmægtig J. Kjelnæs, Bogholder og Student Johan Mortensen, begge af Tveraa, og Købmand Daniel Oliver Holm, Kvalbø.
Suppleanter:
Lærer J. Jakobsen og fhv. Skipper Daniel Jacob Debes Mortensen, begge af Tveraa.

Suderø Præstegælds 2det Valgdistrikt (Vaag, Porkere og Sumbø Sogne).
Købmand J. Dahl, Vaag, Lærer N. Djurhuus, Sumbø, og Odelsmand H. C. Larsen, Porkere.
Suppleanter:
Lærer P. Næs og Fæstearving Daniel Jacob Danielsen, begge af Vaag.

b. Til Medlem af Skoledirektionen valgtes Sysselmand A. Samuelsen.

c. Til Medlem af Kommissionen for Færøernes Mellem- og Realskole valgtes Bagermester P. Kjelnæs af Thorshavn.

d. Til Medlemmer af Skolebogskommissionen valgtes Amtmanden, Provsten, Sysselmand Samuelsen, Pastor Evensen og cand. theol., Lærer J. Dahl.

e. Til faste Medlemmer af Husdyrkommissionen valgtes Lagtingsmand P. C. Johannesen og Kongsbonde Just Jakobsen samt til Suppleant Trøejer Laurits Debes ældre, alle af Thorshavn.

f. Til Revisorer for Færø Amts Sparekasse valgtes Lærer Traber og Førstelærer Poul Jensen, begge af Thorshavn.

g. Til Medlemmer af Overligningskommissionen for Thorshavn valgtes Købmand J. Lützen og Lagtingsmand H. A. Djurhuus samt til Suppleanter Fuldmægtig A. Øster og Postmester C. C. Danielsen, alle af Thorshavn.

h. Til Medlemmer af Udvalget til Forberedelse af Undersøgelser vedrørende Arbejder ved Landingssteder, Broer og Veje valgtes P. C. Johannesen og S. av. Skarði, begge af Thorshavn.

LVIII. Andre Vedtagelser.

1. Oprettelse af en færøsk Kreditforening m. m.*)

I Anledning heraf vedtog Tinget at udsætte Sagen til Behandling i Samlingen 1912.

---

2. Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn.**)

I Anledning heraf vedtog Tinget at udsætte Sagen til Behandling i Samlingen 1912 samt at underrette Justitsministeriet om Tingets Vedtagelse.

---

3. Godtgørelse for Præsteskyds til Myggenæs.

Fra Sognepræsten for Vaagø Præstegæld var indkommet et Andragende om at Lagtinget vil yde ham en Godtgørelse af 30 Kr. aarlig af Skydskassen, mod at han af dette Beløb afholder sine aarlige Skydsudgifter til Myggenæs.

I Anledning heraf vedtog Tinget at udsætte Sagen til Behandling i Samlingen 1912, i hvilken Skydsloven vil blive forelagt til Revision.

---

4. Ændring i Havnereglement for Vestmanhavn.***)

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Ændring i Havnereglement for Vestmanhavn.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget:

1. Det meddeles Forstanderskabet, at Lagtinget approberer den af det trufne Overenskomst, hvorefter Tvistigheder vedrørende Havnereglementet af 29. Januar 1909 for Vestmanhavn bliver at afgøre af en Voldgift, bestaaende af Amtmanden og en af hvert Forstanderskab valgt Mand.
2. Amtet bemyndiges til, naar Voldgiftskendelsen foreligger, for saa vidt Lagtinget ikke er samlet, at ansøge Justitsministeriet om Sanktion paa de eventuelt nødvendige Ændringer i bemeldte Reglement.

---

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 122.

**) Se Lagtingstidende for 1910, Side 126.

***) Se Lagtingstidende for 1910, Side 125.

5. Havnereglement for Bygden Ejde.

Fra Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune var indkommet et Andragende om Tilvejebringelse af et Havnereglement for Bygden Ejde.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget:

Da Sagen ikke foreligger tilstrækkelig oplyst og derhos er indkommet paa et saa sent Tidspunkt, at de nødvendige Oplysninger ikke har kunnet fremskaffes, ser Tinget sig ikke i Stand til at foretage videre. Amtmanden anmodes om at meddele Forstanderskabet ovenstaaende og samtidig udtale en kort Vejleduing til Fremme af Sagen.

---

6. Forslag til Beslutning ang. Supplering af Lagtingstidende for Aaret 1905.

Den 11. September vedtoges følgende

Forslag:

Amtmanden anmodes om efter Samraad med Lagtingsmand N. Djurhuus at foranledige, at de manglende 5 Ark af Lagtingstidende for 1905 trykkes i sædvanligt Oplag. Omkostningerne afholdes af Færø Amts økonomiske Fond og Amtsrepartitionsfonden med Halvdelen af hver Fond.

---

7. Statusoversigt for Amtskommunen.

Sagen behandledes.

---

8. Erstatning for Legemsskade ved Grindefangst.

Der var indkommet Andragende fra Samuel Peter Jacobsen af Thorshavn om Erstatning for en Legemsskade, paadraget ved en Grindefangst i Midvaag.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget:

Af økonomisk Fond bevilges Samuel Peter Jacobsen, Thorshavn, som Erstatning for Arbejdstab, Lægeudgift m. v. for en Legemsskade, han har paadraget sig ved Grindefangsten i Midvaag den 8. August 1911, et Beløb af 50 Kr.

---

9. Ang. det Hansenske Legats Renter.

Følgende Andragender vare indkomne:

a. Fra Husmand Sigmund Zachariasen af Hestø om Tilskud til Anskaffelse af en Arbejdsvogn og Seletøj.
b. Fra Jordbruger Ole Nicodemusen af Thorshavn om Tilskud til Anskaffelse af en Vogn.
c. Fra Jordbruger Elieser Hansen af Thorshavn om Tilskud til Anskaffelse af en Vogn.
d. Fra Arbejderformand Johannes Danielsen af Velbestad om Tilskud til Anskaffelse af Hest og Vogn.

Tinget vedtog af det Hansenske Legats Renter at yde a) Sigmund Zachariasen af Hestø en Understøttelse paa 40 Kr., b) og c) Ole Nicodemusen og Elieser Hansen, begge af Thorshavn, en Understøttelse paa tilsammen 40 Kr., samt at svare d) Johannes Danielsen af Velbestad, at Andragendet ikke kan bevilges.

---

10. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere.

Den 29. Juli fremlagdes en Skrivelse fra Færø Amts Skoledirektion om, at Lagtinget paany vil stille et Beløb af 300 Kr. til Skoledirektionens Raadighed til Rejseunderstøttelse for færøske Lærere, der maa søge videre Uddannelse i Danmark.

Ved Sagens endelige Behandling den 29. August vedtoges med 18 Stemmer mod 0 saalydende

Forslag:

Af Færø Amts økonomiske Fond stilles et Beløb paa 300 Kr. til Raadighed for Færø Amts Skoledirektion i Regnskabsaaret 1911—12 til Rejseunderstøttelser for færøske Lærere, som maatte søge videre Uddannelse nede i Danmark, paa Betingelse af, at et tilsvarende Beløb ydes af Statskassen i samme Øjemed.

Lagtingets 42. ordinære Møde begyndte Mandagen den 11. September, Eftermiddag Kl. 5½. Ved dette Mødes Tilendebringelse sluttedes Samlingen, der havde varet 38 Dage.

Tilføjelser.

I.

ad Sag X. (Færøernes Deltagelse i Fiskeri- og Motor-Udstillingen og Fiskermødet i København 1912).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 10. April 1912.

At der paa Finansloven for $19^{12}/_{13}$ § 17 — B. — N. 16 til Færøernes Deltagelse i den skandinaviske Fiskeriudstilling, internationale Motorudstilling og det 4. nordiske Fiskerimøde i København i 1912 er bevilget et Tilskud paa 1000 Kr., det skal man herved i Forbindelse med Justitsministeriets Skrivelse af 9. Januar d. A. cfr. Hr. Amtmandens Skrivelse af 11. Oktober f. A. — 1911 Nr. 994 — meddele til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse, idet man paa dertil given Anledning, saavel fra Udvalget for Atlanterhavsøernes Deltagelse i Udstillingen som fra Formanden for det paa Færøerne nedsatte Udvalg for Færøernes Deltagelse i samme, skal bemærke, at der intet haves at erindre imod, at Bevillingen eventuelt delvis anvendes til Tilvejebringelse af en kollektiv Udstilling fra Færøerne.

Bülow.

V. Giese,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag XII. (Andragende fra Missionær Daniel J. Danielsen af Thorshavn om Kolportagebevilling).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 5. Marts 1912.

I Anledning af det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 6. Oktober f. A. — 1911 Nr. 501 — hertil tilbagesendte Andragende, hvori Missionær Daniel J. Danielsen af Thorshavn anholder om Kolportagebevilling, skal man efter over Sagen at have brevvekslet med Ministeriet for Handel og Søfart og med Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at det ansøgte ikke kan bevilges.

Til Oplysning om den i det øvrige Kongerige gældende Praksis vedlægger man en Afskrift af en fra Ministeriet for Handel og Søfart modtagen Skrivelse af 18. December 1911, med hvilken Afskrift man skal anmode Dem om at gøre Lagtinget bekendt.

Bülow.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

---

ad Sag XIV. (Spørgsmaal om Bortfald af Statskassens Tilskud til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring«).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.
København, den 15. Februar 1912.

I Anledning af Hr. Amtmandens Skrivelse af 6. November f. A. — 1911 N. 961 — angaaende den paa Finanslovens § 20 — V. — E. opførte Bevilling til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring« skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget meddele, at Justitsministeriet ikke, naar den Periode, for hvilken Bevillingen er given, udløber med Finansaaret $19^{13}/_{14}$, agter at søge Bevillingen fornyet, hvorved dog tilføjes, at man, saafremt Forholdene senere maatte nødvendiggøre det, vil være sindet at søge Bevillingen genoptaget paa Finansloven.

Bülow.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

---

ad Sag XV. (Om Statstilskud til Navigationsundervisning og Undervisning i Motorlære).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 17. Februar 1912.

I Skrivelse af 16. September f. A. — 1911 Nr. 947 — har Hr. Amtmanden henstillet, at den ved Finansloven for Finansaaret 1911—12 under § 26 — III. — Nr. 31 hjemlede Bevilling, stor 2000 Kroner, til Justitsministeriets Disposition til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære paa Færøerne, maa blive optaget som en fast Bevilling paa de følgende Aars Finanslove, og at det paa Finansloven for indeværende Finansaar bevilgede Beløb maa blive anvendt til Indkøb af Undervisningsmateriel til Brug for de vordende Ledere af de paagældende Kursus.

Foranlediget heraf skal man efter angaaende Sagen at have indhentet den med Bilag hosfølgende Skrivelse fra Ministeriet for Handel- og Søfart af 17. f. M., og idet Sagens ældre Bilag vedlægges, til Efterretning meddele, at Justitsministeriet efter det nu foreliggende eventuelt vil være sindet at tillade det paa Finansloven for indeværende Finansaar bevilgede Beløb anvendt til Anskaffelse af Undervisningsmateriel, naar man modtager Forslag om det Materiel, der ønskes anskaffet, samt at man paa Forslag til Finanslov for $19^{19}/_{18}$ under § 17 A. — VIII. — o. har optaget en lignende Bevilling, hvorved dog bemærkes, at man finder kun at burde støtte ét Kursus i Motorlære, og at man forbeholder sig efter Kursusets Tilendebringelse at træffe nærmere Bestemmelse om Størrelsen af Tilskudet.

Man skal herefter udbede sig Hr. Amtmandens Forslag med Hensyn til Sagens nærmere Ordning eventuelt efter Forhandling med de Mænd, der paatænker Oprettelsen af Kursus.

Det tilføjes, at det Materiel, der maatte blive anskaffet, kun vil blive overladt vedkommende Skole som Laan med Forpligtelse til at vedligeholde det og holde det forsikret, og at det eventuelle Tilskud vil blive gjort afhængigt af, at Skolen afgiver aarlig Beretning.

Bülow.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag XVI. (Statstilskud til Havneanlæg).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 8. December 1911.

Justitsministeriet har under Dags Dato tilskrevet Ministeriet for offentlige Arbejder saaledes:

»Ved til Ministeriet for offentlige Arbejder at oversende den vedlagte Skrivelse af 15. f. M. fra Amtmanden over Færøerne med Bilag samt tidligere Akter vedrørende Forbedring af de færøske Havneforhold, skal man under Henvisning til tidligere Brevveksling, sidst Ministeriet for offentlige Arbejders Skrivelse af 2. Juni d. A. — I. Nr. 1250 e. — og Skrivelse herfra af 28. April d. A. og med Bemærkning, at Justitsministeriet meget varmt interesserer sig for, at der med Hensyn til Havneanlæg paa Færøerne fra Statens Side foretages, hvad der maatte anses for hensigtsmæssigt og derfor paa det bedste anbefaler Sagen, henstille, at denne Sag ligesom Sagen om Telegraf- og Telefonanlæg paa Færøerne under Hensyn til, at Justitsministeriet savner den for disse Spørgsmaals Afgørelse fornødne Sagkundskab, overgaar til velbemeldte Ministerium.«

Hvilket herved meddeles til Efterretning under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 15. f. M.

P. M. V.

Rentzmann.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

---

ad Sag XIX. (Tilskud til en Læge paa Ejde samt til Befordring af Lægerne paa Færøerne).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 29. Februar 1912.

I Anledning af Hr. Amtmandens Skrivelse af 20. September f. A. — 1911 Nr. 948 — angaaende den Del af det ved Finansloven for $19^{11}/_{12}$ under § 26 III. Nr. 73 bevilgede Tilskud — 900 Kr. —, som vil kunne anvendes til Befordring af Lægerne paa Færøerne, skal man med Bemærkning, at der paa Forslag til Finanslov for $19^{12}/_{13}$ under § 17 — VIII. q. — er optaget en tilsvarende Bevilling, der eventuelt vil blive gentaget paa senere Finanslove, anmode Dem om at bringe til Befolkningens Kundskab, at Bevillingen indtil videre vil blive fordelt

ligelig i Forhold til Regningernes Størrelse mellem de Personer, der i Aarets Løb har benyttet Motorbefordring til deres Læge, dog at særlig kostbare Lægeture med færøsk Baad undertiden ogsaa kan medtages, og at Lægeskydsforeninger erholde 50 pCt. større Tilskud end private Personer, men at Ministeriet forbeholder sig paa et senere Tidspunkt at træffe Bestemmelse om, at Bevillingen udelukkende anvendes til Fordel for saadanne Foreninger.

Man skal derhos anmode Dem om at opfordre de vedkommende til umiddelbart efter hvert Kvartals Slutning at indsende deres Regninger, forsynede med Attestation fra vedkommende Læge og Forstanderskab, til Amtet, første Gang dog i April d. A. for hele det foregaaende Finansaar, samt om derefter at foretage Fordelingen mellem dem paa Grundlag af de ovenfor fastsatte Regler.

Man udbeder sig en Indstilling fra Dem, naar Forholdene have forandret sig saaledes, at der er Grund til at lade Bevillingen udelukkende komme Lægeskydsforeninger tilgode.

Bülow.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

---

ad Sag XX. (Andragende fra Kommunelægen paa Sandø om Lønforhøjelse).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 18. April 1912.

At Statskassens Tilskud til den paa Sandø ansatte Læge ved Bevilling paa Finansloven for $19^{12}/_{13}$ § 17 A. VIII. k. er forhøjet med 500 Kr. til 2100 Kr. aarlig fra den 1. d. M. at regne, det skal man herved under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 21. September f. A. — 1911 N. 819 — meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse samt Foranstaltning.

Det tilføjes, at der i Tillægsbevillingsloven for $19^{11}/_{12}$ er søgt optaget saalydende Anmærkning ad § 26. III. N. 73:

»Af Bevillingen skal et Beløb af 500 Kr. kunne anvendes til forøget Tilskud til en Kommunelæge paa Sandø«.

P. M. V.

Rentemann.

V. Giese,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

II.

A. Love og Anordninger udkomne fra 29. April 1911 til 10. Maj 1912.

1. Bekendtgørelse af 24. Oktober 1911 om Forandring i det af Justitsministeriet under 13. Januar 1910 stadfæstede Havnereglement for Midvaag.
2. Anordning af 17. November s. A. om Tilføjelser til og Ændringer i kongl. Anordning af 12. April 1892, hvorved Lov om Tvangsauktioner m. m. af 9. April 1891 sættes i Kraft paa Færøerne.
3. Lov for Færøerne af 19. December s. A. om Sundhedspas for Handelsskibe.
4. Anordning af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne.
5. Lov for Færøerne af 7. Marts s. A. om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.
6. Lov for Færøerne af 1. April s. A. om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.
7. Lov af s. D. om Vragning af Fisk paa Færøerne.
8. Lov for Færøerne af s. D. angaaende Sprængstoffer.
9. Lov for Færøerne af 10. Maj s. A. om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.
10. Lov af s. D. om Adgang for Søfolk, hjemmehørende paa Færøerne, til at deltage i Folketingsvalg.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Uddrag af Regnskabet for det Hansenske Legats Renter for Finansaaret 1910—11:

Indtægt.

		Kr. Ø.
A.	Beholdning den 1. April 1910. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	667 33
B.	Rente af det Hansenske Legat for Aarene fra 1. April 1908 til 31. Marts 1910 (3die og 4de Aars Rente) modtaget fra det Kgl. Danske Landhusholdningsselskabs Kasserer pr. Postanvisning (Renten for Aaret 1910—11 er endnu ikke modtaget).	840 »
C.	Rente af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1. April 1910 til 31. Marts 1911	81 43
	Summa Indtægt...	1588 76

Udgift.

		Kr. Ø.
I.	Bevilget i Regnskabsaaret 1909—10: Til Jacob Joh. Matras af Viderejde til Anskaffelse af Landbrugsredskaber, bevilget 50 Kr. (Uhævet den 31. Marts 1911).	
II.	Bevilget i Regnskabsaaret 1910—11: Til Johan F. Østerø af Skaalevig til Anskaffelse af en Arbejdsvogn, bevilget 30 Kr. (Uhævet den 31. Marts 1911).	
III.	Beholdning den 31. Marts 1911. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod 3½ pCt. Rente	1588 76
	Summa Udgift...	1588 76

Bilag.

Bilag I. A.

Betænkning.

Ved Lagtingets Beslutning af 23. September 1910 blev vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer til at udarbejde og for Lagtinget i Samlingen 1911 at forelægge en Statusoversigt for Færøernes Amtskommune.

Nævnte Udvalg, som kom til at bestaa af undertegnede Lagtingsmænd, har i Henhold til det saaledes vedtagne saa nøjagtigt som muligt gennemgaaet det Materiale, der har staaet til Raadighed, og heraf uddraget, hvad man ansaa behøveligt.

Man har været en Del i Tvivl om, hvor meget man for fuldstændigt og nøjagtigt at kunne klargøre Situationen burde medtage, og om man ikke rettest burde paavise, ved at gaa en Del Aar tilbage, hvordan Situatiønen tidligere har stillet sig, og hvordan den gennem Aarene har udviklet sig til at fremtræde i den Skikkelse, som den forefindes i den Oversigt, der nu forelægges Lagtinget.

Da imidlertid et saadant Arbejde vilde udkræve mere Tid end Udvalget har til sin Raadighed, har man besluttet sig til kun at benytte de sidst aflagte Regnskaber som Grundlag for Arbejdet, bortset fra den Oversigt, der gives for Telefonanlægget øg Sanatoriet. Hertil maa bemærkes, at de sidste Aars mindre gode økonomiske Omstændigheder for Amtskommunen, saa at sige hovedsagelig skal søge sin Aarsag i ovennævnte Foretagenders Realisation. Med de Uheld, der stadig har fulgt Telefonkablerne og de derved foranledigede kostbare Reparationsarbejder har Telefonvæsenet, som man haabede vilde give nogenlunde godt Driftsoverskud, fremvist et nok saa betydeligt Underskud til Trods for, at Amtskommunen har faaet Halvdelen af Anlægsomkostningerne som Tilskud fra Statskassen, og et Tilskud paa 1700 Kr. aarlig til Drift af Telefon mellem Suderø og Strømø, og til Trods for de aarlige Tilskud fra »Økonomisk Fond«, hvilke Tilskud for Aarene 1907, 1908, 1909 og 1910 har udgjort tilsammen 30,000 Kr., hvilket jo samtidig har betydet en Forringelse af nævnte Fonds Status, i hvert Fald hindret, at man i andre Øjemed har kunnet lægge saa stærkt Beslag paa Fondens Midler som ønskeligt. Og naar man erindrer, at Tilskudene fra Økonomisk Fond nærmest vare beregnede paa, i Forbindélse med det eventuelle Driftsoverskud af Telefonerne, at danne en Reservefond for dette amtskommunale Foretagende, maa det indrømmes, at man er bleven skuffet i disse Forhaabninger.

Sanatoriebygningen kom som bekendt til at koste Amtskommunen et langt større Beløb end fra første Færd beregnet, og da Tilskudene fra Statskassen og Nationalforeningen i Forbindelse med det Laan paa 50,000 Kr., som Lagtinget optog til nævnte Bygnings Opførelse, langt fra viste sig at være tilstrækkeligt til at dække Bygningsudgifterne m. m., maatte Amtsrepartitionsfonden udrede Merudgiften. Og da det her drejede sig om store Beløb, nemlig henimod 50,000 Kr., kunde Amtsrepartitionsfonden ikke dække disse Udgifter ved Midler, den havde i Behold. Følgen blev, at Amtsrepartitionsfonden maatte søge ad anden Vej at forskaffe de nødvendige Midler, og skal her hidsættes en Redegørelse over det Mellemværende, Amtsrepartitionsfonden kom til at have med andre af Lagtingets Kasser. det maa her bemærkes, at Regnskabet for Amtsrepartitionsfonden fremtræder i en saadan Skikkelse, at det ikke indeholder nogen samlet Oversigt over Fondens Gæld. Udvalget har derfor ad anden Vej maattet søge at komme til Klarhed over, hvordan Forholdet egentlig var og for Tiden er. Dette vil dels fremgaa af Regnskaberne for andre af Lagtingets

Kasser, dels af Fondens Mellemværende med Banken, foruden at selvfølgelig Obligationslaanet paa førnævnte 50,000 Kr. haves i Erindring.

I. Amtsfattigkassens Forskud til Amtsrepartitionsfonden.

	Kr.	Ø.
I Aaret 1905—1906	2,839	97
- — 1906—1907	15,599	97
- — 1907—1908	16,599	97
- — 1908—1909	16,599	97
- — 1909—1910	16,599	97

Altsaa henstaa fremdeles urefunderet 16,599 Kr. 97 Øre. I denne Sum er indbefattet et Beløb paa 2,137 Kr. 97 Øre, som skriver sig fra Tiden før Sanatoriets Opførelse, og Udvalget har ikke undersøgt, i hvilket Øjemed dette Forskud er ydet.

II. Økonomisk Fonds Forskud til Amtsrepartitionsfonden.

	Kr.	Ø.
I Aaret 1907	22,650	00
- — 1908	17,650	00
- — 1909 (30/9) ...	17,650	00
- — 1909—1910 ..	17,650	00

III. Kirkekassernes Forskud til Amtsrepartitionsfonden.

	Kr.	Ø.
I Aaret 1907	23,900	00
- — 1908	10,845	00
- — 1909	10,845	00
- — 1910	10,845	00

De nævnte 3 Kasser staar, som det herefter vil ses, ved Udgangen af det Regnskabsaar, der ligger til Grund for Statusoversigten, med Forskud til Amtsrepartitionsfonden som folger:

	Kr.	Ø.
Amtsfattigkassen.....	16,599	97
Økonomisk Fond	17,650	00
Kirkekasserne	10,845	00
Tilsammen...	45,094	97

Det fremgaar af Regnskaberne, at der svares Rente af en Del af disse Beløb.

Ifølge Nota fra »Føroya Banki« skyldte Amtskommunen (Fonden) til Banken, som vedkommende Sanatoriet, ved Udgangen af Regnskabsaaret 1909—10 25,729 Kr. 2 Øre. Dette Beløb viser sig senere at være forøget med c. 3000 Kr., nemlig en Restudbetaling til en af Hovedentreprenørerne ved Sanatorieanlægget.

Da Driften af Sanatoriet som bekendt hidtil ikke har svaret Regning, men givet et nok saa betydeligt Underskud, og da Renter og Afdrag af Obligationsgælden samt Forskudene fra Lagtingskasserne aarlig andrage betydelige Beløb, vil Amtsrepartitionsfonden have Vanskelighed ved med de for Haanden værende Indtægter at præstere Afdrag paa sine Forskud eller nedbringe Bankgælden. Denne, der skyldes som en Kassekredit, maa i hvert Fald afvikles snarest muligt ved et fast Laan, da Bankrenten som bekendt er høj for Kassekredit, og en saadan Ordning kan nu foretages, idet man næppe har Udsigt til at faa større Forskud fra Statskassen end de 70,000 Kr., som er bevilgede til Sanatorieanlægget.

Det fremgaar af Amtsrepartitionsfondens Regnskaber, at Forskud i An-

ledning af smitsomme Sygdommes Behandlinger m. m., som i mange Aar holdt sig næsten uforandret i en betydelig Højde, I de senere Aar er delvis refunderede, hvilket imidlertid betyder, at Udgangsbeholdningen for det sidste Regnskabsaar er betydelig mindre end foregaaende Aars, idet den paa Fonden faldende Del af disse Udgifter, som straks opføres som Forskud, efterhaanden som Opførelse finder Sted, føres til endelig Udgift.

Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden, der har været smaat stigende, udgjorde i sidste Regnskabsaar 18,388 Kr. 11 Øre.

Med Hensyn til den i Amtsrepartitionsfondens Regnskaber opførte Udgangsbeholdning paa 33,051 Kr. 94 Øre maa bemærkes, at herunder er indbefattet et Beløb paa 16,055 Kr. 38 Øre, udgørende Forskud i Regnskabsaaret samt urefundenede Forskud fra tidligere Regnskabsaar. Hvor stor en Del af dette Forskud man kan paaregne vil indgaa, ser Udvalget sig ikke i Stand til at udtale nogen bestemt Mening om, men man maa sikkert regne med, at nogle Tusinder Kroner, efterhaanden som Opgørelsen finder Sted, vil blive førte til endelig Udgift, og Udvalget har skønsmæssig ment at kunne sætte dette Beløb til c. 6,000 Kr.

For Økonomisk Fonds Vedkommende er det jo som bekendt de aarlige Afgifter af Storhvalsfangsten, der har afgørende Betydning for Fondens mer eller mindre gode Status og heraf følgende Evne til at yde til de forskellige Formaal, som i de senere Aar i alt højere Grad har lagt Beslag paa Fondens disponible Midler. Forøvrigt har jo Storhvalsfangsten Betydning for andre af Lagtingets Kasser, og den er en væsentlig Aarsag til, at disses Status frembyder et saa forholdsvis godt Resultat, som Regnskaberne viser. Selvfølgelig maa Afgiften af Storhvalsfangsten blive varierende, og med Hensyn til Økonomisk Fond udviser de sidste 5 Aar følgende Indtægter paa denne Konto:

	Kr.	Ø.
For Aaret 1906	11,146	47
- — 1907	18,742	32
- — 1908	17,688	38
- — 1909	21,519	39
- — 1910	10,282	60

Til sidstnævnte Aars Afgift maa imidlertid lægges det Beløb, som i Henhold til Lagtingets Bestemmelser er henlagt til Fonden for Jordehvalens Afløsning, hvilket nærmere fremgaar af Fondens Regnskab.

Hvad dernæst angaar Kirkekasserne kan bemærkes, at disses Beholdning (taget under et for samtlige Kirkekasser) har været stigende i de sidste Aar, trods det, at Bygning af Kirker i Tveraa og Hestø har foranlediget ret betydelige Udgifter.

Ser man hen til, hvorledes Telefondriften i de forløbne Aar har svaret Regning, er man for dette Foretagendes Vedkommende som tidligere berørt bleven skuffet i Forventningerne. Der er foruden de kostbare Kabelreparationer andre Omstændigheder, som have været medvirkende til det daarlige Resultat. Til at begynde med blev der under Telefonnettet kun inddraget de større Bygder, hvor Samtaletrafiken paa Forhaand kunde skønnes at blive temmelig betydelig. Resultatet af Driften, bortset fra de allerede tidlig begyndende Kabeluheld, var ret lovende ved Afslutningen af det første Driftsregnskabsaar. Ved Telefonnettets ret omfattende Udvidelser i de senere Aar, har man ved Anlæg af Stationer i mange Smaabygder betydelig øget Anlægsudgifterne, uden at Driftsindtægten har staaet i passende Forhold dertil. De til forskellige Bygder anlagde Luftspænd har ogsaa vist sig at være meget kostbare at holde vedlige.

Regnskabet for det sidste Driftsaar viser, trods Tilskudet paa 10,000 Kr. fra Økonomisk Fond, et Underskud paa c. 4,000 Kr. Hertil maa dog bemærkes, at dette Driftsunderskud fremkommer, naar Renter og Afdrag af Obligationsgælden, der beløber sig til c. 11,700 Kr., er medtaget som en Driftsudgift, hvilket regnskabsmæssig maa ske. I modsat Fald vil man kunne paavise et Driftsoverskud paa c. 7,700 Kr. Som bekendt staar Telefonanlægget endnu bogført til sin

oprindelige Værdi, der er lig med Anlægsomkostningerne, uden at der nogensinde er foretaget nogen Afskrivning. Dette Forhold kan næppe vedblive i Længden; thi selv om man regner med, at de aarlige Afdrag paa Obligationsgælden nedbringe denne til Summer, der staar i Forhold til Amortisationstiden, staar Anlæggets Forringelse næppe i Forhold dertil. Man erindrer i saa Henseende den Tinget i Fjor forelagte Kritik fra Konstruktør Andreasen. Selv om nu denne med altfor stærke Farver afmalede Anlæggets Tilstand, er der dog Grund til alvorlig at overveje, om man ikke, foruden hurtigst mulig at skabe en Balance i Driftsindtægter og -udgifter, tillige bør realisere Tanken om at lægge Midler hen til en Fornyelsesfond.

Driften af Sanatoriet har hidtil ikke baaret sig; dog tør man haabe, at dette Forhold er ved at forandre sig til det bedre. Det sidst foreliggende Halvaarsregnskab, der gaar til 30. September 1910, udviser, at Driftsunderskudet i nævnte Halvaar kun har andraget 421 Kr. 44 Øre, og de senere fremkomne Maanedsregnskaber synes at tyde paa, at Driften skal kunne bære sig, hvis større uforudsete Udgifter ikke støde til.

Saavel for Telefonvæsenet som Sanatoriet gælder om Statusoversigten, at heri ikke er medtaget de Beholdninger, der for Telefonernes Vedkommende haves i Materialier, og for Sanatoriets Vedkommende i Brændsel, Madvarer etc. De paagældende Regnskaber savne nemlig Bilag for de nævnte Beholdninger; men vil dette jo i uvæsentlig Grad influere paa Amtskommunens Status, især da disse Beholdninger næppe andrage større Summer, og til enhver Tid maa antages at være temmelig ens hvad Mængde og Værdi angaar. Sanatoriets Tilliggende af Jordarealer andrager en nok saa betydelig Værdi; men der foreligger ikke nogen Vurderingsforretning, der kan tjene som Vejledning for Udvalget, og man har foreløbig ikke fundet Anledning til at fremskaffe en saadan Vurdering.

Udvalget har som før berørt været noget i Tvivl om, hvor meget man kunde medtage i en samlet Statusoversigt for Amtskommunen. Da imidlertid mange af de Fonds og Kassers Regnskaber, som Lagtinget deciderer, ikke direkte berøres af Tingets Finansadministration, er disse af samme Grund ikke medtagne i Statusoversigten. Dette gælder blandt andre: »Den gensidige Forsikring for Skolebygninger«, »Lærernes Pensionsfond«, »Pastor Engelsteds Legat« og »Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger«.

Derimod har Udvalget ment i Oversigten at kunne medtage »Færø Amts Skolefond«, skønt der har været opkastet Tvivl om, hvorvidt Lagtinget har Bestemmelsesretten over Anvendelsen af Fondens Midler.

Statusoversigten fremtræder i to Afsnit. I det første Afsnit, der viser Amtskommunens nuværende *økonomiske* Situation, er Telefonanlægget og Sanatoriet ikke medtaget. I Afsnit II, hvor Aktiva og Passiva fra 1ste Afsnit er overførte med de respektive Summer paa Indtægts- og Udgiftssiden, findes Telefonanlægget og Sanatoriet opførte med de Beløb, disse Foretagender ifølge foreliggende Beregninger have kostet Amtskommunen til Dato. Hvad særlig angaar Telefonvæsenet bemærkes, at i Totalsummen er medtaget de oprindelige Anlægsudgifter, de i Aarenes Løb foretagne Nyanlæg samt Abonnentledninger. Dette vil nærmere fremgaa af den særlige Opgørelse vedrørende Telefonanlægget, som findes medtaget paa Oversigten.

Angaaende Special-Oversigten for Sanatorieanlægget bemærkes, at naar der til den af Sanatorieudvalget foretagne Udgiftsberegning yderligere er føjet et Beløb paa 4,720 Kr. 65 Øre, fremkommer dette Tillæg derved, at Udvalget er blevet kendt med, at Ministeriet har regnet med et samlet Udgiftsbeløb af 164,847 Kr. 79 Øre, medens vedkommende Udvalgs Opgørelse lyder paa et samlet Beløb af 160,127 Kr. 14 Øre.

I Lagtingets Udvalg ang. Statusoversigt for Færøernes Amtskommune,
Thorshavn i Juli 1911.

M. A. Winther. *A. Samuelsen.* *Jacob Olsen.*

Statusoversigt

for

Færøernes Amtskommune

i

Regnskabsaaret 1909—1910.

Afsnit I.

Aktiva.

1. Færø Amts Repartitionsfond.

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
a. Forskud i Regnskabsaaret samt urefunderede Forskud fra tidligere Aar	19459	42		
b. Restancer	11516	89		
c. Kontant Beholdning	2075	63		
			33051	94

2. Økonomisk Fond.

			Kr.	Ø.		
a. Grundfonden			18056	00		
b. Disponible Midler:						
1. Forskud til Amtsrepartitionsfonden	Kr. 17650	Ø. 00				
2. Restancer	286	20				
3. I Færø Amts Sparekasse	10591	15				
4. Kontant Beholdning	2171	85				
			30699	20		
					48755	20

3. Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Beholdning	5333	35
Transport	87140	49

Afsnit I.

Passiva.

1. *Føre Amts Repartitionsfond.*

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Forskud fra Amtsfattigkassen	16599	97		
do. - Økonomisk Fond	17650	00		
do. - Kirkekasserne	10845	00		
Gæld til »Føroya Banki«	25729	02		
Forskud, der føres til endelig Udgift	6000	00		
Restgæld til »Bikuben«	47308	00		
			124131	99

2. *Økonomisk Fond.*

	»	»
	»	»
	»	»
	»	»
	»	»
	»	»
	»	»

3. *Fonden til Jordehvalsrettighedens Aflösning.*

	»	»

Transport...	124131	99

Afsnit I.

Aktiva.

	Kr.	Ø.
Transport...	87140	49

4. Færø Amts Fattigkasse.

A. Grundfonden:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. I Panteobligationer	22148 18	
2. I Færø Amts Sparekasse	7890 42	
3. Forskud til Sanatoriet	1461 40	
		31500 00

B. Disponible Midler:

1. Forskud til Sanatoriet	13000 60	
2. — - Amtsrepartitionsfonden .	2137 97	
3. Andre Forskud.....	1146 82	
4. Restancer.....	549 50	
5. Kontant Beholdning	2495 45	
		19530 44
		50830 34

5. Skydskassen.

Beholdning 30/9 1910.....	4697	02

6. Grindegarnet i Vestmanhavn.

Beholdning 31/12 1910.....	216	41

Transport...	142884	26

Afsnit I.

Passiva.

	Kr.	Ø.
Transport	124131	99

4. Færø Amts Fattigkasse.

.....		
.....	»	»
.....	»	»
.....	»	»
.....		
.....	»	»
.....	»	»
.....	»	»
.....	»	»
.....	»	»
.....	»	»

5. Skydskassen.

.....	»	»

6. Grindegarnet i Vestmanhavn.

Gæld til Økonomisk Fond $^{31}/_{12}$ 1910.....	4752	00

Transport...	128883	99

Afsnit I.

Aktiva.

	Kr.	Ø.
Transport...	142884	26

7. Hansenske Legat.

Beholdning $^{1}/_{4}$ 1911	1588	76

8. Kirkekasserne.

(Pr. $^{31}/_{12}$ 1910.)	Kr.	Ø.	
1. Norderøernes Præstegælds	1671	09	
2. Østerø do.	11510	16	
3. Sydstrømø do.	235	11	
4. Thorshavns Kirkes særlige Kasse	6489	85	
5. Nordstrømø Præstegælds	9975	45	
6. Vaagø do.	24254	46	
7. Sandø do.	4982	24	
8. Suderø do.	3212	51	
9. Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse	678	33	
			63009 20

9. Færø Amts Skolefond.

Beholdning pr. $^{31}/_{12}$ 1910 i Obligationer, Restancer og Kontanter	63357	72
Transport...	270839	94

Afsnit I.

Passiva.

	Kr.	Ø.
Transport...	128883	39

7. Hansenske Legat.

.....	»	»

8. Kirkekasserne.

(Pr. 31/12 1910.)	Kr.	Ø.		
.....			»	»
.....			»	»
Gæld til andre Kirkekasser.....	17100	00		
.....			»	»
.....			»	»
.....			»	»
.....			»	»
Gæld til andre Kirkekasser.....	13500	00		
.....			»	»
(Forskud til Amtsrepartitionsfonden, se under denne)————			30600	00

9. Færø Amts Skolefond.

.....	»	»

Transport...	159483	99

Afsnit I.

Aktiva.

		Kr.	Ø.
Transport...		270839	94

10. Sanatoriet i Hoydal.

(Driftsregnskabet.)

	Beholdning pr. 31/9 1910:	Kr.	Ø.		
a.	Tilgodehavende hos Patienter	1463	78		
b.	Statskassens Tilskud for Juli Kvartal	5611	20		
c.	Desinfektion fra forrige Aar	22	00		
d.	Kontant Beholdning	60	70		
				7157	68

11. Telefonvæsenet.

(Driftsregnskabet.)

	Beholdning pr. 30/9 1910:			Kr.	Ø.
1.	I »Føroya Banki« paa Kontrabog			634	22
2.	Restancer:	Kr.	Ø.		
	a. Stationerne	2990	93		
	b. Abonnement	575	45		
	c. Fytning af Abonnementsledning.....	2	00		
	d. Telegrammer	644	05		
				4292	43
3.	Beholdning af Kreditforenings-Obligationer ...			10000	00
4.	Kontant Beholdning			4053	07
				18899	72

	296897	34
Balance	66331	31
	363228	65

Afsnit I.

Passiva.

	Kr.	Ø.
Transport...	159483	99

10. Sanatoriet i Høydal.

(Driftsregnskabet.)

.....	»	»
Gæld til »Føroya Banki« pr. $^{30}/_{9}$ 1910	2129	67
.....	»	»
.....	»	»
.....	»	»

11. Telefonvæsenet.

(Driftsregnskabet.)

Telefondriftens Gæld pr. $^{30}/_{9}$ 1910:

Til »Føroya Banki« paa Folio	17776	21

Telefonvæsenets Obligationsgæld pr. $^{11}/_{12}$ 1910:

		Kr.	Ø.		
a.	Til Livsforsikringsselskabet »Danmark«	126782	61		
b.	- Forsørgelsesforeningen »Bikuben«	27511	23		
c.	- »Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.....	29544	94		
				183838	78
				363228	65

Afsnit II.

	Kr.	Ø.
Indtægtsbeholdning, v. ovenfor	296897	34
Amtskommunens Telefonanlæg	408477	46
do. Sanatorium *)	164847	79
	870222	59

Telefonanlægget.

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Det opr. Anlæg iflg. Opg. pr. 31/8 1908			359510	52
2. Nyanlæg (Abonnementsledninger m. m.):				
a. iflg. Opg. pr. 31/8 1909	8660	62		
b. iflg. — 30/9 1909	323	04		
c. iflg. — 30/9 1910	2445	28		
d. ved Konstruktør Andreasen iflg. Oversigt af 26/8 1910	37538	00		
			48966	94
			408477	46

Sanatoriet.

	Kr.	Ø.
Anlægsudgifter iflg. Sanatorieudvalgets Opgørelse af 7/1 1910	160127	14
Hertil maa yderligere lægges (v. Betænkningen)	4720	65
	164847	79

*) Hertil kan yderligere lægges Værdien af Sanatoriets Jorditilliggende ved Haydal.

Afsnit II.

	Kr.	Ø.
Gæld, v. ovenfor	363228	65
	»	»
Balance	506993	94
	870222	59

Telefonanlægget.

a. Statskassens Tilskud til Telefonanlægget:

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Paa Finansloven for 1906—1907	40000	00		
2. - do. - 1907—1908	137500	00		
3. - do. - 1908—1909	20000	00		
4. - do. - 1909—1910	20000	00		
			217500	00

b. Amtskommunens Laan i Anledning af Telefonanlægget:

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Hos Livsforsikringsselskabet »Danmark« (Halvdelen af det opr. Laan 275000 Kr.)	137500	00		
2. Hos Forsørgelsesforeningen »Bikuben« (50000 Kr. ÷ Statskassens Tilsk. 20000 Kr.	30000	00		
3. Hos »Kreditforeningen af Kommuner i Danmark«	20000	00		
			187500	00
c. Indvundne Renter samt Telefondriftens Tilskud			3477	46
			408477	46

Sanatoriet.

	Kr.	Ø.
a. Statskassens Tilskud	63000	00
b. Tilskud fra »Nationalforeningen«	10000	00
c. Laan hos »Bikuben«	50000	00
d. Tilskud fra Amtsfattigkassen (Heri indbefattet de i Betænkningen ommeldte Forskud.)	41847	79
	164847	79

»Føre Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 2.

Status-Oversigt

over

Færø Amts økonomiske Fonds disponible Midler

med Angivelse af forventet Status den 30. September 1911.

I. Indtægt.

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
A. Beholdning den 1. Oktober 1910:		
1. Forskud til Amtsrepartitionsfonden	17650 00	
2. Restancer	286 20	
3. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	10591 15	
4. Kontant Beholdning	2171 85	
		30699 20
B. Andre Indtægter for Tiden fra 1/10 1910 til 1911 anslaaet:		
1. Renter af Fondens Kapitaler	900 00	
2. Udlæg ved Grindefangster af Skadehval	400 00	
3. Andre Indtægter af Grindefangster	400 00	
4. Indtægt i H. t. Lov 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne	6000 00	
5. Andre Indtægter	100 00	
		7800 00
I alt...		38499 20

II. Udgift.

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Anslaaet for Tiden fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911:		
A. Administration:		
1. Løn til Regnskabsfører og Revisor, Trykning m. m.	200 00	
2. Godtgørelse til Lagtingets Tilsynsmand vedr. Landingssteder og Broer	160 00	
		360 00
Overføres...		360 00

		Kr.	Ø.
	Overført...	360	00
B.	Tilskud til Landingssteder	2070	00
C.	Do. - Broer	2359	00
D.	Do. - Veje	500	00
E.	Do. - Telefonvæsenet	5000	00
F.	Do. - Fremme af Industri og Haandværk	»	»
G.	Do. - Fremme af Oplysning m. v.:		
	1. Højskolen ... 300 00		
	2. Færøske Skolebøger ... » »		
	3. Aftenskoler ... 200 00		
	4. Færø Amts Bibliotek ... 500 00		
	5. Tilskud til Afholdsorganisationer ... 300 00		
	6. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere ... 300 00		
	7. Tilskud til Feriekursus for Lærere ... 600 00		
		2200	00
H.	Vedkommende Grindefangster:		
	1. Erstatning for Skade ved Grindefangster ... 400 00		
	2. Henlæggelse til Fonden for Jordehvalsrettighedens Afløsning 5 pCt. af 6000 Kr. (fra $^{1}/_{10}$—10 til $^{30}/_{9}$—11) ... 300 00		
	3. Andre Udgifter ... 300 00		
		1000	00
I.	Forskelligt:		
	1. Plantagen og Planteskolen ved Thorshavn ... 400 00		
	2. Refusion til Amtsrepartitionsfonden af Halvdelen af Udgifterne ved Lagtingstidende 1905—1910 ... 5100 00		
	3. Hegn i Gjov ... 80 00		
	4. Stendæmning i Sydregøte ... 140 90		
	5. Regulering af Storaa i Sandevaag ... 378 00		
		6098	90
J.	Henlæggelse til Grundfonden	1000	00
	I alt...	20587	90

Sammendrag.

Indtægt	38499	20
Udgift	20587	90
Forventet Overskud den 30. September 1911	17911	30

Anmærkninger.

Ad Indtægten:

Under B. er Indtægterne opførte kalkulatorisk. Hvalafgiften vil ikke indgaa med et lavere Beløb end kalkuleret.

Ad Udgiften:

Under B. C. D. og E. er opført de Bevillinger, som enten er udbetalte i Tiden siden 1. Oktober 1910 eller endnu er staaende ved Magt uden at være udbetalte. Derimod har man ikke medtaget eventuelle ny Bevillinger for i Aar udover det under G. 6 opførte Beløb, som Skoledirektionen har foreslaaet bevilget.

Budgetudvalget, den 12. August 1911.

»Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 3.

Forslag til Lov

om

Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne.

(Som det er vedtaget af Lagtinget ved 3. Behandling.)

---

§ 1.

Ved Folketingsvalg kunne Søfolk, derunder Fiskere, der ved deres Virksomhed som saadanne ere forhindrede fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme i det Valgdistrikt, i hvilket den paagældende er valgberettiget, afgive Stemme ved til Valgnævnet at indsende Stemmeseddel i Overensstemmelse med nedenstaaende Regler.

Ved Søfolk forstaas i denne Lov alle, der som Skibsførere eller Mandskab fare til Søs i eget Skib eller ere befalede eller ved Kontraktforhold bundne til at forrette Tjeneste paa et Skib (færøsk eller ikke-færøsk), uden Hensyn til Beskaffenheden af den Virksomhed, de udføre. Ved Fiskere forstaas ikke blot Personer, der ere beskæftigede om Bord i Fiskerskibe, men ogsaa saadanne, der paa den Tid, Valget foregaar, opholde sig udenfor Færøerne for der at drive Fiskeri, tilberede Fisk og lignende.

§ 2.

Blanketter til Stemmesedler med tilhørende Konvolutter samt til de Skrivelser, hvormed disse fremsendes (Følgebreve), og Omslag hertil tilvejebringes ved Regeringens Foranstaltning for Statskassens Regning; de skulle stedse kunne faas udleverede paa Færøerne hos Landfogden, Sysselmændene, Forstanderskaberne og Karantænebetjentene, og i det øvrige Danmark og paa Island hos Kommunalbestyrelserne, Toldvæsenet, Mønstringsbestyrerne, og i Udlandet hos de danske Konsuler (Vicekonsuler) og bør, saa vidt muligt, altid findes om Bord i færøske Skibe.

Blanketterne til Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir uden Paategning eller Særmærke af nogen Art.

Konvolutterne skulle være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dække den indlagte Stemmeseddel.

Skema for Følgebreve og de Attester, der paategnes samme, fastsættes af Indenrigsministeren.

Stemmeafgivning efter nærværende Lov er kun gyldig, naar den sker ved Benyttelse af de ommeldte Blanketter og Skemaer.

§ 3.

Stemmesedlen skal lyde paa en navngiven Person blandt dem, der stille sig til Valg.

For de Vælgere, som afgive Stemme i Medfør af nærværende Lov her paa Færøerne, maa Stemmesedlen ikke være afgiven paa et tidligere Tidspunkt end 8 Uger før Valgets Afholdelse. For de Vælgeres Vedkommende, som afgive Stemme udenfor Færøerne, maa Stemmesedlen tidligst være afgiven 3 Maaneder før Valget. Saa snart Valgdagen er bestemt, underrettes Justitsministeriet telegrafisk derom, der derefter meddeler det til det islandske Ministerium med Anmodning om paa Forespørgsel at sætte de i denne Lov omhandlede Vælgere i Kundskab om Valgets Udskrivning og om Dagen for dets Afholdelse. Stemmesedlen anses for at være afgiven paa den Dag, da Følgebrevet underskrives (jfr. §§ 4 og 5).

Ingen maa i Anledning af samme Valg afgive mere end een Stemmeseddel. Stemmesedlen anses altid som gældende det første efter dens Afgivelse afholdte Valg.

§ 4.

Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov her paa Færøerne, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne. Han affatter dernæst et dateret Følgebrev.

I Følgebrevet, der stiles til Valgnævnet i det paagældende Valgdistrikt, skal der gives nøjagtig Oplysning om Vælgerens fulde Navn, Alder, Stilling og Bopæl i Valgdistriktet samt om de Omstændigheder, som forhindre ham fra at komme personlig til Stede og afgive Stemme ved det paagældende Valg. Følgebrevet skal derhos indeholde en af Vælgeren paa Ære og Samvittighed afgiven Erklæring om, at han selv frivillig og uset i Enrum har udfyldt og lagt Stemmesedlen ind i Konvolutten og tilklæbet denne.

Følgebrevet skal være forsynet med en Attest om, at Underskriften er ægte og skreven paa Tid og Sted som af Vælgeren anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib eller er i Begreb med at rejse bort fra Færøerne for at drive Fiskeri, tilberede Fisk eller lignende. Denne Attest skal være underskreven af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af Landfogden, eller af vedkommende Sysselmand og Karantænebetjent. Naar Skibsføreren selv vil afgive Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udstede den ommeldte Attest, kan denne meddeles af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Attesten underskrives af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilket Valgdistrikt han hører.

Konvolutten med Stemmeseddel og Følgebrev indlægges af Vælgeren i et Omslag. Vælgeren lukker derefter Omslaget, adresserer det til Valgstedets Valgnævn og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

§ 5.

Den, der vil afgive Stemme i Henhold til nærværende Lov udenfor Færøerne, skal i Enrum og uset udfylde den udleverede Stemmeseddel, indlægge den i en særskilt Konvolut og tilklæbe denne.

Han affatter dernæst et dateret Følgebrev af det i § 4 anførte Indhold. Følgebrevet underskrives i Overværelse af et dansk Skibs Fører, der tilkalder en af Besætningen som Vidne, eller af en dansk Konsul (Vicekonsul) eller indenfor dansk Statsomraade af en dansk eller islandsk Statstjenestemand. Skibsføreren, Konsulen eller Statstjenestemanden skal paaføre Følgebrevet en Attest om, at Underskriften er ægte og skreven paa Tid og Sted som i Brevet anført, at Stemmesedlen er udfyldt i Enrum, og at den stemmegivende er befalet eller ved Kontraktforhold bunden til at forrette Tjeneste paa et Skib eller er beskæftiget ved Fiskeri, Tilberedning af Fisk eller lignende.

Vælgeren lægger i Skibsførerens og Vidnets eller Konsulens Overværelse Konvolutten med Stemmeseddel ind i et Omslag og tillukker dette. Omslaget adresseser han til Valgstedets Valgnævn og forsyner det med Paategning om, at det indeholder en Stemmeseddel, samt med sit Navn.

Skibsføreren eller Konsulen skal paa Forlangende af vedkommende Vælger besørge Omslaget uopholdelig afsendt som anbefalet Brev. Portoomkostningerne afholdes af vedkommende Vælger selv.

I Stedet for Konsul og Skibsfører med Vidne kan ogsaa benyttes en notarius publikus paa vedkommende Sted.

Naar Skibsføreren selv afgiver Stemme eller paa anden Maade er forhindret fra at udføre de i nærværende Paragraf ommeldte Forretninger, kunne disse udføres af hans Stedfortræder om Bord.

Naar Følgebrevet underskrives i Overværelse af Skibsføreren eller hans Stedfortræder, anføres i Skibets Dagbog eller i en anden særlig dertil indrettet Bog, at Stemmegivning er sket, og hvem der har været tilkaldt som Vidne, samt tilføjes Vælgerens fulde Navn, og til hvilket Valgdistrikt han hører, og eventuelt, hvornaar Omslaget er besørget afsendt.

§ 6.

Formanden for Valgstedets Valgnævn indfører de modtagne Omslag i en Bog, der skal indrettes efter et af Justitsministeriet foreskrevet Skema og autoriseres af Amtmanden, i Numerorden med Tilføjelse af Tiden for deres Modtagelse og sætter tilsvarende Numre paa Omslagene.

De Omslag, som indkomme til Valgnævnet efter det for Valghandlingens Begyndelse berammede Klokkeslet, men inden Afstemningens Afslutning, nummereres, men i den nævnte Bog anføres alene, hvor mange saadanne Omslag der i alt er modtaget.

§ 7.

Før Afstemningen paabegyndes, aabnes de modtagne Omslag af Valgnævnet, der for hvert enkelt af Omslagene nøje undersøger, om den Person, fra hvem det hidrører, er opført paa Valglisten, og i bekræftende Fald sættes et Kryds ved Vælgerens Navn paa Valglisten.

Viser det sig ved den nævnte Undersøgelse, at den paagældende ikke er valgberettiget, eller at han tidligere har stemt, eller oplyses det, at han inden Valgdagen er afgaaet ved Døden, lægges den uaabnede Konvolut tilligemed Følgeskrivelsen paa ny ind i Omslaget, og dette kommer ikke videre i Betragtning. Det samme gælder naar Omslaget indeholder andet eller mere end een Følgeskrivelse og een Konvolut, eller der efter Beskaffenheden af Omslaget, Følgebrevet eller Konvolutten er Grund til at antage, at de ikke høre til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejebragte, eller at der ved deres Udfyldning, Underskrift eller Indsendelse ikke er gaaet frem som i nærværende Lov foreskrevet.

De Konvolutter, som ikke efter foranstaaende Regler lades ude af Betragtning, blandes mellem de øvrige Stemmesedler, forinden Optællingen af disse begynder.

De efter Afstemningens Paabegyndelse, men før dens Afslutning indkomne Omslag behandles før Afstemningens Afslutning under eet paa samme Maade som sket med de tidligere indkomne Omslag.

§ 8.

De i Medfør af denne Lov afgivne Stemmesedler ere ugyldige:

1. naar det ikke med Sikkerhed kan afgøres, om det paa Stemmesedlen anførte Navn sigter til nogen af Kandidaterne eller eventuelt til hvilken,
2. naar der ved et Valg, til hvilket flere Kandidater have stillet sig, er stemt »Ja« eller »Nej«,

3. naar der ved et Valg, til hvilket kun en Kandidat har stillet sig, er stemt for en anden navngiven Person end denne. Er Kandidaten nævnt, tælles Stemmen som »Ja«-Stemme,
4. naar en Konvolut indeholder andet eller mere end een Stemmeseddel,
5. naar der efter Beskaffenheden af en Stemmeseddel er Grund til at antage, at den ikke hører til de ved Regeringens Foranstaltning tilvejebragte, eller at der ved dens Udfyldning ikke er gaaet frem som i denne Lov foreskrevet.

§ 9.

Det paahviler danske Skibsførere, Statstjenestemænd, Konsuler (Vicekonsuler) samt Forstanderskabsmedlemmer uopholdelig at meddele Underretning til Valgstedets Valgnævn, saa snart det kommer til deres Kundskab, at nogen, som har afgivet Stemme i Medfør af nærværende Lov, er afgaaet ved Døden inden Valgets Afslutning.

§ 10.

Skibsføreren paa førøsk Skib skal sørge for, at der om Bord findes et Eksemplar af denne Lov og de dertil sig sluttende Bestemmelser, samt at der i Mandskabets Opholdsrum findes opslaaet et af vedkommende Ministerium affattet Uddrag af Reglerne om Søfolks Stemmegivning. Endvidere skal Skibsføreren paa færøske Skibe eller hans Stedfortræder om Bord, saa snart det kommer til deres Kundskab, give Mandskabet Underretning om, naar et Valg, til hvilket fraværende Søfolk have Adgang til at stemme, finder Sted, og de maa, saafremt Mandskabet pr. Post eller anden Befordring er i Stand til at afsende Stemmeseddel rettidig, ikke nægte deres Medvirkning ved Stemmeafgivningen eller Landlov til Stemmegivning for Konsul (Vicekonsul) eller anden Myndighed, alt forudsat, at ikke tvingende og uopsættelige Skibsforretninger ere til Hinder derfor. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder af indtil 400 Kr. Bøderne tilfalde Statskassen.

§ 11.

For Udfærdigelse af Attester, Paategninger og Bevidnelser, som afgives i Henhold til nærværende Lov, erlægges ingen Betaling.

§ 12.

For de i denne Lov omhandlede Personers Vedkommende ophæves den i Lov 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne § 31, 1. Punktum, indeholdte Regel om Valgrettens Udøvelse ved personligt Møde, ligesom de nærmere Regler om Stemmeafgivningen i nævnte Lov ændres i Overensstemmelse med denne Lovs Regler.

§ 13.

Denne Lov træder i Kraft 3 Maaneder efter at den er tinglæst.

»Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 4.

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en fra forrige Aars Lagtingssamling udsat Sag om, at Øen Myggenæs maa komme til at danne et særligt Valgdistrikt saa vel med Hensyn til Folketings- som Lagtingsvalg. (Se Lagtingstidende 1910, S. 117—118).

Man maa med det Udvalg, der i afvigte Sommer behandlede denne Sag, give Andragerne Ret i, at Valgretten for Beboerne af Myggenæs under den nuværende Distriktsinddeling er temmelig illusorisk, navnlig til Lagtinget; men det samme er ogsaa Tilfældet for Beboerne af andre Øer, f. Eks. Fuglø og Skuø for ikke at tale om Dimon. — Skulde man nu foreslaa en Forandring i Distriktsinddelingen, og Udvalget mener, at det er rigtigt at foreslaa en saadan, bør man formentlig ikke indskrænke sig til at oprette et særligt Distrikt for Myggenæs Sogn, men foreslaa en videre Deling af Valgdistrikterne, saa at Fuglø bliver et Valgdistrikt, Skuø med Store Dimon et, navnlig skal saa ogsaa Hestø—Kolter, Nolsø og Svinø hver udgøre et Valgdistrikt.

Udvalget kunde være tilbøjeligt at fremkomme med Forslag om en saadan forandret Distriktsinddeling; men da der kun foreligger Andragende fra Myggenæs, og da man ikke er sikker paa, at Forandringen ønskes af Vælgerne paa alle de nævnte Øer, finder man det rettest, først at indhente vedkommende Forstanderskabers Erklæringer i Sagen. — Det er jo nemlig saa, at medens det, at Distrikterne er smaa, gør det meget lettere for Folk at komme til at afgive deres Stemme, saa medfører det paa den anden Side den Ulempe, at Vælgerne i disse smaa Distrikter ikke paa selve Valgdagen faa Lejlighed til at samles med Kandidaterne, der naturlig ville møde ved de større Valgsteder, og rette Forespørgsler til dem. Af denne Grund vil man ikke fremsætte noget Forslag, før det er anbefalet af vedkommende Vælgere eller Forstanderskab, og nogen bestemt Udtalelse i den Retning foreligger kun fra Vælgere i Myggenæs.

Hvad nu Sagens eventuelle Gennemførelse angaar, saa kan en Forandring af Valgdistrikterne foretages administrativt og er derfor i og for sig forholdsvis let at faa gennemført (jfr. L. N. 27 af 2. Marts 1903 § 9). — Formelt kunde Spørgsmaalet løses ved en Ændring i Fortegnelsen over Valgdistrikterne; men naar man ser nærmere paa de særegne Forhold, der gør det ønskeligt eller nødvendigt at oprette saa smaa Valgdistrikter, nemlig den vanskelige Forbindelse mellem de omtalte Øer og de øvrige Dele af Valgkredsen, viser det sig, at der vistnok maa foretages enkelte Lempelser i de nu foreskrevne Valgregler, dels for at Valget i disse smaa Kredse kan faa virkelig Betydning, dels for at forebygge, at en saadan Udskillelse af enkelte Øer kommer til at volde Ulemper for de øvrige Valgdistrikter, hvilket nu nærmere skal omtales.

A. Valg til Folketinget.

Naar Folketingsvalg foretages om Vinteren, er der Mulighed for, at den i Valglovens § 23 omtalte Anmeldelse med Stemmesedler og Konvolutter ikke naar ud til f. Eks. Myggenæs inden Valgdagen. Herved er der vel næppe noget at gøre; thi om man end vilde tænke sig, at Stemmesedler og Konvolutter kunde blive fremstillede paa vedkommende Ø, kan det ikke hjælpe, naar der ikke haves Besked om, hvilke Kandidater der have stillet sig. — Der er ogsaa Mulighed for, at den i § 25 foreskrevne Tidsfrist for Bekendtgørelse af Mødested og Klokkeslet i enkelte Tilfælde ikke vil kunne overholdes, fordi Valgnævnet ikke har modtaget Underretning om Valget. Herpaa kunde der formentlig raades Bod

ved at tilføje Paragrafen en Bestemmelse om, at forsaavidt Fristen i et enkelt Tilfælde ikke kan overholdes, vil Bekendtgørelsen derefter være at udstede snarest muligt.

Efter § 34 skal det fælles Valgnævn sammentræde i Thorshavn Ugedagen efter Valget. Udsendingerne fra »Udøerne« ville derfor for ikke at risikere at blive afskaarne fra at give Møde være nødt til at rejse hjemmefra, saa snart det efter Valgets Afslutning er muligt. En saadan Udsending (navnlig fra Myggenæs) kan ogsaa paa Hjemrejsen i Uger blive afskaaren fra at naa sit Hjem. Det vil derfor, hortset fra, at en saadan Rejse ofte vil være aldeles umulig, være en alt for stor Byrde at paalægge noget Medlem af disse Valgnævn den Pligt at møde i Thorshavn. — Der maatte derfor tilføjes en Bestemmelse om, at Valgnævnene for Myggenæs, Fuglø og Skuø Valgdistrikter ikke behøve at sende noget Medlem til det fælles Valgnævn; men at de snarest muligt efter Valghandlingens Afslutning skulle sende den forseglede Pakke med Stemmesedler o. s. v. til Nabodistriktets Udsending, som saa er forpligtet at medtage den til Thorshavn, eller ogsaa kunde Pakken efter Omstændighederne sendes direkte til Valgnævnet i Thorshavn, navnlig i det Tilfælde, at Nabodistriktets Udsending, som jo maa rejse i god Tid, var rejst, inden Pakken ankom til ham.

B. Lagtingsvalg.

Om der end kan være Mulighed for, at Kandidatlisterne en enkelt Gang ikke naa f. Eks. Myggenæs i rette Tid, er der vel næppe Anledning til at forandre de i Lov Nr. 77 af 3. April 1906 indeholdte Tidsfrister, da disse dog sete i Forhold til hele Valgkredsen maa siges at være ret rigelige; derimod vil det være nødvendigt at foretage en Ændring i sidstnævnte Lovs § 13 angaaende den endelige Optælling af Stemmerne. Denne skal jo i de Præstegæld, der bestaa af flere Valgdistrikter, foretages Ugedagen efter Valget og foregaa skiftevis ved de forskellige Valgsteder i Præstegældet. Det vilde dog være urimeligt, om f. Eks. en Udsending fra Midvaag hvert andet Valg skulde møde paa Myggenæs til denne Optælling. Man risikerer, at han ikke engang kan komme derud, og at saaledes de faa Vælgere paa Myggenes komme til alene at afgøre Valget for Vaagø Præstegæld; noget lignende gælder ogsaa Fuglø og Skuø. Man maa derfor formene, at der ikke skal foretages Optælling paa Myggenæs, Fuglø og Skuø; men at de paa disse Øer afgivne Stemmesedler m. m. snarest muligt efter Valgets Afslutning i forseglet Stand sendes til Valgnævnet i Præstegældets Optællingssted.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Genpart af denne Betænkning tilstilles Forstanderskaberne for Vaagø Præstegælds Kommune, Viderejde, Svinø og Fuglø Sognes Kommune, Sand Sogns Kommune, Nolsø Sogns Kommune og de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø med Opfordring til at fremkomme med deres Udtalelser om en eventuel Deling af Valgdistrikterne som antydet.
3. Amtmanden anmodes om til næste Aar at udarbejde Forslag til de i Anledning af den eventuelle Deling af Valgdistrikterne, som antydet, nødvendige Lovændringer.

I Udvalget ang. Forslag til Lov om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg, den 12. August 1911.

Joen Poulsen, Ordfører. *N. Djurhuus.* *H. A. Djurhuus.*

Simun av Skarði. *D. P. Michelsen.*

»Føroe Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 5.

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat for at afgive Betænkning over et Tinget forelagt, af Amtmanden udarbejdet, Forslag til Lov om Vragning af Fisk paa Færøerne, ledsaget af Forslag til Instruks for Vragerformænd og Vragere, skal tillade sig at anføre følgende:

Fiskeri er jo som bekendt Færøernes Hovederhverv. Det gælder imidlertid ikke alene om at det fangede Kvantum er saa stort som muligt, men ogsaa saa godt som muligt. Den Fisk, som fanges ved Færøerne, er jo af anerkendt god Kvalitet, og bør under Forudsætning af, at den bliver omhyggelig tilvirket, kunne opnaa højeste Pris og derved hævde sit Ry paa Klipfiskemarkedet. At Behandlingen af Fisken ikke saa sjældent har ladet meget tilbage at ønske, fremgaar tilstrækkeligt af den det foreløbige Udkast til Lov om Vragning af Fisk paa Færøerne medfølgende Oversigt over Lovforslagets Tilblivelse, hvortil henvises. At det er af allerstørste Vighighed at raade Bod paa Manglerne ved Fiskens Tilberedning, maa være indlysende for enhver. Der maa fra alle Sider af yderste Evne stræbes hen til at denne Færøernes vigtigste Udførselsvare bliver saa god, som det overhovedet kan lade sig gøre, for at undgaa, at Køberne af Klipfisk skal have berettigede Klager at fremføre. Det er efter Udvalgets Mening en ligefrem Livsbetingelse for den færøske Befolkning at kunne opnaa saa høje Priser for Fisk som overhovedet muligt, og dette kan formentlig kun opnaas ved den mest omhyggelige Behandling af samme. Kun herved vil det bedst mulige Resultat i økonomisk Henseende kunne opnaas for Færøerne. Paa dette omraade staar Island langt foran for os, og det er derfor paatrængende nødvendigt, at vi her paa Øerne faar lignende Lovbestemmelser om Vragning af Fisk som dem, der gælder for Island. At den færøske Købmandsstand er af samme Mening, fremgaar tilstrækkelig tydelig af den paa Mødet i Thorshavn den 13. Juni d. A. udtalte Tilslutning til Lovforslaget.

Udvalget maa derfor paa det bestemteste tilraade Lagtinget at vedtage det foreliggende Lovforslag, dog med nogle mindre væsentlige Ændringer. Udvalget har saaledes ment, at det vilde være heldigst om Vragerformændenes Løn blev stigende, f. Eks. med 200 Kr. hvert 5te Aar, indtil 2000 Kr. for Vragerformanden i Thorshavn, og indtil 1600 Kr. for Vragerformanden i Trangisvaag. Ved en saadan Lønningsmaade er der bedre Udsigt til at kunne faa fuldt ud kvalificerede Personer til at søge de ommeldte Bestillinger. Endvidere har Udvalget ment, at det er rigtigst at stille alle de Købmænd paa Færøerne, der eksporterer Klipfisk, ens, saaledes at de Rejseudgifter og Diæter, der foraarsages ved Vragerformændenes Rejser 10 km. eller derover fra den By, i hvilken de har Bopæl, i Stedet for som foreslaaet at skulle afholdes af de udenfor Thorshavn og Trangisvaag boende Eksportører, rettest bør reparteres paa samtlige Eksportører paa Færøerne i Forhold til det Kvantum Klipfisk, enhver har udført i Aarets Løb ifølge Vragerattest. Det indses nemlig ikke,

hvorfor Eksportørerne i Thorshavn og Trangisvaag af Loven skal stilles gunstigere end Eksportørerne udenfor disse Byer. De i Thorshavn og Trangisvaag boende Fiskeekspektører ere paa Forhaand begunstigede ved at Vragerformændene bor paa Stedet og saaledes til enhver Tid kunne staa til Eksportørernes Disposition, medens de udenfor Thorshavn og Trangisvaag boende Eksportører ere afskaarne herfra. Skulde der dernæst paalægges dem at bære Rejseudgifter og andre Omkostninger til Overvragerne vil dette efter al Sandsynlighed medføre, at der fra disse Eksportører opstaar Krav om at faa flere Vragerformænd ansatte. Man kan imidlertid ikke med Billighed forlange, at Staten for Tiden vil gaa ind herpaa. Hvor meget Rejseomkostninger og Diæter for Overvragerne vil beløbe sig til, kan man ikke med Sikherhed forudsige. Udgifterne vil i de første Aar stille sig noget større, som Følge af, at Vragerformændene navnlig i disse Aar maa foretage Rejser omkring paa Øerne for at lære Befolkningen at behandle Fisk paa rette Maade. Udvalget har ment, at Rejseudgifter og Diæter til Vragerformænd bør fastsættes til et bestemt Beløb aarlig, da man af økonomiske Hensyn anser det for heldigst, at Beløbet ikke bliver ubegrænset, hvilket muligt kunde have til Følge, at disse Udgifter blev ret betydelige. Man har ment, at Udgifterne bør kunne holdes indenfor et Beløb af 1000 Kr., saaledes, at der tillægges Vragerformanden i Thorshavn indtil 750 Kr. og Vragerformanden i Trangisvaag indtil 250 Kr. i Rejseudgifter og Diæter. Da man imidlertid ikke med Sikkerhed kan forudsige, hvorvidt disse Beløb ville være passende, og det iøvrigt er af stor Betydning at faa at se, om Loven virker tilfredsstillende eller ikke, har Udvalget anset det for heldigst at foreslaa en Revision af Loven efter 3 Aars Forløb. Regner man med, at der aarlig ifølge Vragerattest vil blive udskibet c. 20,000 Skpd. Klipfisk fra Færøerne, vil de foran omtalte 1000 Kr. fordelte paa dette Kvantum kun beløbe sig til 5 Øre pr. Skpd., et Beløb, der er saa ringe, at man ikke venter, at nogen Klipfiskeeksportør med Rimelighed har noget imod at betale.

Det vil blive nødvendigt for de Personer, som beskikkes til Vragerformænd, at foretage Rejser navnlig til Spanien, Italien og Island for at gøre sig bekendt med, hvorledes Klipfisk skal være med Hensyn til Tilvirkning, Udseende og Størrelse. Man kan ikke med Billighed forlange, at Vragerformændene af egne Midler bekoster alle de dermed forbundne Udgifter. En Del heraf kan formentlig afholdes af en af de under Lagtinget sorterende Kasser. I saa Henseende mener Udvalget at burde foreslaa, at der af det »Hansenske Legat« bevilges 200 Kr. til hver Vragerformand, eller ialt 400 Kr. Denne Bevilling er formentlig stemmende med Fundatsens Post 13. Af det Beløb, der aarlig af Statskassen bevilges til Rejseudgifter for Haandværkere og lignende venter man, at Vragerformændene efter Ansøgning anbefalet af Amtmanden, vil kunne erholde et passende Tilskud til de heromhandlede Rejseudgifter.

Som Følge af de foran omtaldte Ændringer og Tilføjelser til Lovforslaget, bliver det ogsaa nødvendigt at ændre noget i Forslagene til Instruks for Overvragere og Vragere, navnlig af Hensyn til Bestemmelsen om Rejseudgifter og Diæter. Det vil ogsaa blive nødvendigt at sondre imellem, hvad der skal forstaas ved færøsk Klipfisk, og hvad der skal forstaas ved islandsk Klipfisk.

I Henhold til foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at vedtage det foreliggende Udkast og Instrukser med følgende Ændringer og Tilføjelser:

A. *Ad selve Lovforslaget.*

1. Efter Ordet »Aaret« i § 3, 2. Stykke, sættes:
   »stigende hvert 5te Aar med 200 Kr, indtil 2000 Kr.«
   Til §ens 3. Stykke føjes:
   »stigende hvert 5te Aar med 200 Kr. indtil 1600 Kr.«
2. § 5, 1. Stykke, affattes saaledes:
   »Naar Vragerformænd rejser 10 km. eller derover fra den By, i hvilken de har Bopæl, for at foretage Vragning af Klipfisk til Eksport,

tilkommer der dem 2 Kr. i Diæter for hver Dag, de nødvendigvis som Følge deraf maa være borte fra deres Hjem, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, hvilke Udgifter forskudsvis udredes af Amtsrepartitionsfonden, efter Regning, som Amtmanden godkender.

3. I Lovforslagets § 7, 4. Linie, indskydes mellem Ordene »Rejseomkostninger« og »betalte« Ordet »forskudsvis«, hvorhos sidste Punktum i §ens 1. Stykke udgaar.

4. Som ny § 8 indsættes:

De Udgifter, som ifølge denne Lov forskudsvis udredes af Amtsrepartitionsfonden, refunderes af samtlige Eksportører i Forhold til den af dem i Aarets Løb ifølge Vragerattest afskibede Klipfisk.

Disse Udgifter maa for Vragerformanden i Thorshavn ikke overstige 750 Kr. og for Vragerformanden i Trangisvaag ikke 250 Kr. aarlig.

Vragerformændene skal aarlig inden hvert Aars 1. September til Landfogden indgive en Oversigt over, hvad hver enkelt Eksportør i Aarets Løb ifølge Vragerattest har udskibet af Klipfisk. Paa Grundlag af denne Oversigt fordeler Landfogden de heromhandlede Udgifter mellem Eksportørerne i Forhold til, hvad hver enkelt har udskibet, og drager Omsorg for at Forskudene refunderes Amtsrepartitionsfonden.

5. § 8 ændses til § 9.
6. § 9 ændres til § 10.
7. § 10, der ændres til § 11, affattes saaledes:

Denne Lov, der træder i Kraft den 1. April 1913, vil være at forelægge Lagtinget til Gennemsyn i Samlingen 1916 og Rigsdagen i Samlingen 1916—17.

B. *Ad Forslag til Instruks for Overvragere eller Vragerformænd.*

1. I § 7, 1. Linie, udgaar Ordet fuldstændig.
2. I § 11, 2. Stykke, ændres Ordene »Nedbæringen i« til »Transporten til«.
3. I Stedet for § 12, 2. Stykke, der udgaar, sættes:

Vragerattesten skal skælne imellem, hvad der er færøsk Fisk, og hvad der er islandsk. Ved færøsk Fisk forstaas Fisk, fanget ved Færøerne og Rockall og tilvirket paa Færøerne. Ved islandsk Fisk forstaas Fisk fanget ved Island og tilvirket paa Færøerne.

4. I § 13 udgaar Ordene: »af dem, for hvem Vragningen er udført«.
5. I § 15, 2. Stykke, 4. Linie, udgaa Ordene: »for vedkommende Eksportør«, hvorhos §ens sidste Stykke affattes saaledes:

Naar Overvragere rejse 10 km. eller derover fra den By, hvor de er bosatte, for at foretage Vragning af Klipfisk, tilkommer der dem Kostpenge, 2 Kr., for hver Dag, som de nødvendigvis maa være hjemmefra i denne Anledning, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, som revideres og anvises af Amtmanden til forskudsvis Udbetaling af Amtsrepartitionsfonden.

6. I § 16, 1. Stykke, 4. Linie, indskydes Ordet: »forskudsvis« imellem Ordene Rejseomkostninger« og »udbetalte», hvorhos §ens 2. Stykke udgaar.
7. Som ny § 17 indsættes:

»Overvrageren skal inden hvert Aars 1. September til Landfogden indgive Fortegnelse over den Klipfisk, som hver enkelt Eksportør i Aarets Løb har afskibet ifølge Vragerattest.«

§ 17 ændres til § 18.
§ 18 ændres til § 19.
§ 19 ændres til § 20.

C. *Ad Forslag til Instruks for Vragere.*

1. Imellem 4. og 5. Stykke i § 7 indsættes som nyt Stykke:

»Medens den i nærværende § ommeldte Timebetaling betales af vedkommende Eksportør, udredes de øvrige Udgifter forskudsvis af Amtsrepartitionsfonden.«

Til §ens sidste Stykke føjes Ordene: »om Timebetalingen«.

Som nyt sidste Stykke indsættes:

»Regninger over de Beløb, som forskudsvis udbetales af Amtsrepartitionsfonden, revideres og anvises af Amtmanden.

D. Af det »Hansenske Legat« bevilges 400 Kr. til Rejseudgifter til Italien, Spanien og Island for de Vragerformænd, der maatte blive ansatte i Thorshavn og Trangisvaag, med 200 Kr. til hver.

I Udvalget angaaende Lovforslag om Vragning af Klipfisk, Thorshavn den 28. August 1911.

J. Z. Nielsen, Ordfører. *A. Samuelsen.* *D. P. Michelsen.*

Jacob Olsen. *J. Dahl.*

»Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 6.

Udvalgsbetænkning

angaaende

Forslag til Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

Udvalget er enigt om, at den nu gældende Lov for Færøerne af 19. April 1907 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke i det Hele taget har virket tilfredsstillende og i Overensstemmelse med sin Hensigt, idet Drikkeriet og de dermed forbundne Uordener, Ulemper og Ulykkestilfælde er blevet begrænset, uden at der derved er lagt større Baand paa den personlige Frihed end strængt nødvendigt. Med Hensyn hertil er Udvalget af den samme Opfattelse, som samtlige kommunale og forskellige andre Myndigheder paa Øerne have gjort gældende i Erklæringer, der er blevne indhentede af Amtmanden over Færøerne.

Under Hensyn hertil maa Udvalget tilraade, at man ved det Gennemsyn af Loven, der nu skal finde Sted, holder sig indenfor Lovens Rammer, og at man kun foretager saadanne Ændringer i Loven, der i Henhold til de siden dens Ikrafttræden gjorte Erfaringer maa anses for hensigtsmæssige for at undgaa Omgaaelse af Loven og lign.

Man maa være enig med Amtmanden i, at det, paa enkelte Undtagelser nær, kun bør være den ulovlige *erhvervsmæssige* Handel og Udskænkning, der straffes. Dog skal man fremhæve, at man under Udtrykket »erhvervsmæssig Handel og Udskænkning« med berusende Drikke indbefatter ethvert Tilfælde, hvor nogen ved Omsætning af berusende Drikke skaffer sig en direkte eller indirekte Vinding.

Udvalget kan tiltræde det Forslag, som Amtmanden har forelagt Lagtinget, med nogle Ændringer, der vil fremgaa af nedenanførte Ændringsforslag.

Med Hensyn til de foreslaaede Ændringer skal følgende bemærkes:

Ad 3 og 4 (§ 11) Nødvendiggøres ved den nye § 12.

Ad 5 (Ny § 12). Udvalget har ikke villet forlade Lovens Regel om Sogneafstemninger, men maa dog anse det for rigtigt, at Sogneafstemninger, der giver Tilladelse til Næring med berusende Drikke, skulle kunne indankes for de stemmeberettigede i en større Kreds, idet Indførelse af Næring med berusende Drikke i et Sogn sikkert vil faa Betydning for Beboerne i en større Kreds end vedkommende Sogn. Man har været noget i Tvivl, dels angaaende hvilke Krav der burde stilles, for at en Afstemning i en større Kreds skulde finde Sted, og dels med Hensyn til hvilket Omfang man skulde give den større Kreds. For-

skellige praktiske Hensyn, bl. a. Hensynet til ikke at volde større Ulejlighed end nødvendigt, har ført til, at man er blevet staaende ved den herhen hørende Bestemmelse, som indeholdes i Ændringsforslaget.

Ad 8 (§ 21). Bestemmelsen paakræves for at hindre Omgaaelse af Loven. Affattelsen er formentlig heldigere end den tilsvarende Bestemmelse i Lovforslaget.

Ad 9 (§ 22). Paragraffen er i den af det første Mindretal (Effersøe og Poulsen) foreslaaede Affattelse lig Lovens § 22; dog er der indført enkelte Ændringer, nemlig:

Man har ved 3die Stykke tilsigtet at hindre, at der, paa Steder, hvor det ikke er tilladt at drive Handel med paagældende berusende Drikke, skal kunne etableres Brugsforeninger eller lignende med det Formaal at forskrive berusende Drikke til de paagældende interesserede.

I Følge Lovens § 22, 4de Stykke kan det mulig ikke anses for forbudt at bestille berusende Drikke til visse Foreninger, ikke blot til Udskænkning men ogsaa til Fordeling blandt Medlemmerne. Dette finder nævnte Mindretal urigtigt, og Ændringsforslaget (5te Stykke) er affattet under Hensyn hertil.

Mindretallet anser i det Hele taget den her foreslaaede Affattelse af § 22 for heldigere end Lovforslagets Affattelse af samme Paragraf.

Ad 10 (§ 22). Et andet Mindretal (Samuelsen) kan slutte sig til det første Mindretals Ændringsforslag (Nr. 9) med Undtagelse af, at sidste Stykke af Ændringsforslaget bør udgaa.

Ad 11 (§ 22). Et tredje Mindretal (Hentze og Michelsen) er betænkeligt ved Bestemmelsen i Ændringsforslagets 3die Stykke om Forskrivning af berusende Drikke til Fordeling, da man venter, at Bestemmelsens Overholdelse ikke vil kunne kontrolleres tilstrækkeligt.

Ad 14—17 (§ 28). Et Flertal (Hentze, Michelsen og Poulsen) har overvejet Spørgsmaalet om Udskænkning i Gæstgiverier og lignende af berusende Drikke til rejsende og faste Kostgængere, og er kommet til det Resultat, at man i det væsentligste kan slutte sig til Lovforslagets Bestemmelser ud fra den Betragtning, at man ikke bør gaa videre i Retning af Bestemmelser af hæmmende Natur, end der paakræves for at hindre Misbrug, og man moner, at Misbrug af nogen Betydning vil kunne undgaas ved den Affattelse, som Lovforslagets § 28 har faaet. Derhos har man ved sin Stilling til § 28 taget noget Hensyn til Turisttrafiken.

Ad 18 (§ 28). Et Mindretal (Effersøe og Samuelsen) skal anføre:

Erfaringen har vist, at den Tilladelse, som Loven giver Gæstgiverier og lignende til at udskænke berusende Drikke til rejsende m. v., har medført en Del Omgaaelse af Loven og iøvrigt visse skadelige Følger. Den bedste Maade at forebygge dette vil være helt at forbyde Gæstgiverier m. v. at udskænke berusende Drikke, naar Udskænkning af saadanne Drikke i Almindelighed ikke er tilladt i vedkommende Sogn. Dette synes ogsaa at være ganske naturligt og følgerigtigt. Gæstgiverier bør ikke have Udskænkningsret, naar saadan iøvrigt er forbudt.

Iøvrigt maa man haabe, at Turisttrafiken netop vil kunne udvikles paa en hensigtsmæssig Maade, naar berusende Drikke helt holdes ude fra vore Gæstgiverier og Hoteller.

Ad 20. Bøderne i den nugældende Lov af 14. April 1907 have vist sig at være meget for lave, og det maa derfor anbefales snarest muligt at forhøje dem. Det forudsættes dog, at Forhøjelsen først skal finde Sted til et Tidspunkt, efter at Loven er bleven bekendtgjort. Den i Ændringsforslaget anførte Dag vil derfor efter Omstændighederne være at ændre.

Udvalget har modtaget vedlagte Skrivelse af 17. f. M. fra Fællesudvalget for færøske Afholdsorganisationer, hvori nævnte Fællesudvalg, næst at meddele Ordlyden af en Resolution, som er bleven vedtagen enstemmig paa et Møde i Thorshavn den 19. April i Aar af en større Kreds af Afholdsfolk, ledsager Resolutionen med forskellige Udtalelser.

Det fremgaar af Resolutionen og de nævnte Udtalelser, at de paagældende Afholdsfolk, saa vel som Fællesudvalget, erkender de betydelige Fremskridt, som Loven af 19. April 1907 har medført, og endvidere, at de vilde foretrække et absolut Forbud mod Indførsel af berusende Drikke til Færøerne, men, hvis saadant ikke kan opnaas, ønsker visse nærmere angivne Ændringer i den gældende Lov for at gøre denne mere hensigtssvarende.

Udvalget skal tillade sig at henvise til den nævnte Skrivelse.

Med Hensyn til de af Amtmanden fremsatte Forslag til Anordninger, henholdsvis i Henhold til Lovens § 26, 2. Stykke og om Salg af denatureret Spiritus, finder Udvalget intet at bemærke.

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa følgende til Vedtagelse:

I. Lagtinget indstiller til Justitsministeriet, at det Tinget forelagte Forslag til Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke ophejes til Lov med nedenanførte Ændringer:

Ændringsforslag.

Af *Udvalget*:

Til § 2.

1) I 2. Stykke, 2. Linie ændres Ordene »eller som driver« til »eller som udøver« og i 3. Stykke 1. Linie ændres Ordet »drive« til »udøve«. (Redaktion.)

Til § 3.

2) I 1. Linie ændres Ordene: »Den ved Næringsbevis hjemlede Ret« til »Næringsbevis kan kun meddeles og Retten i Henhold til saadant«. (Redaktion.)

Til § 11.

3) Efter Ordet »som« i 1. Linie indsættes »snarest muligt«.

4) Som et nyt Stykke føjes til §en:

»Amtmanden kundgør derefter Udfaldet af Afstemningerne i det første efter den sidst indkomne Indberetning udkommende Nummer af den til Indrykkelse af offentlige Bekendtgørelser autoriserede Tidende paa Færøerne.«

5) Efter § 11 indføjes følgende nye

§ 12.

Hvis nogen Sogneafstemning faar det Udfald, at nogen af de i § 1 omhandlede Næringer skal kunne udøves i vedkommende Sogn, skal denne foreløbige Afgørelse kunne forelægges samtlige de i Henhold til § 6 stemmeberettigede Personer til endelig Afgørelse ved almindelig Afstemning i samtlige Sogne i vedkommende Syssel, naar der til Amtmanden fremkommer Begæring herom fra Flertallet af Medlemmerne i nogen af de i Sysselet værende kommunale Styrelser inden Udløbet af 4 Uger fra den Dag, da paagældende Nummer af den i § 11 nævnte Tidende er udkommet.

Reglerne i de foranstaaende Paragrafer skulle ogsaa være anvendelige ved denne Afstemning.

Afgørelsen træffes ved simpel Stemmeflerhed.

Udfaldet af Afstemningen opgøres af Amtmanden i Henhold til de fra de enkelte Sogne indkomne Indberetninger (§ 11).

Til § 17.

6) I 2. Stykke, 2. Linie ændres »$^{5}/_{8}$ Pot« til »$^{5}/_{8}$ Liter«.

Til § 21.

7) Følgende Ord i Slutningen af 1. Stykke udgaa: »hvad enten de i § 1 nævnte Næringer ved den foretagne Sogneafstemning ere blevne tilladte eller forbudte«.

8) I Stedet for 2. Stykke indsættes:

»I Udskænkningslokaler for ikke berusende Drikke er det forbudt Gæsterne at nyde medbragte berusende Drikke, og hverken Værten eller de, der gaa ham til Haande, maa finde sig i, at dette sker; ej heller maa Værten, hans Husstand eller Medhjælpere nyde berusende Drikke i Udskænkningslokalerne«.

Til § 22.

Af et Mindretal (Effersøe og Poulsen):

9) Paragraffen affattes saaledes:

»Ingen, som ikke har Hjemmel dertil i Næringsbevis, maa forskrive berusende Drikke til andre.

Dette gælder dog ikke Bestilling af Vin til Nadverbrug.

I Sogne, hvor det er forbudt at drive Handel henholdsvis med Brændevin og med Vin og Øl, skal det ogsaa være forbudt at forskrive saadanne Drikke til Fordeling.

Personer, der drive en af de i § 2, 2. Stykke nævnte Virksomheder, eller som staa i noget af de i Paragraffens 3. og 4. Stykke nævnte Forhold til saadanne Virksomheder, maa heller ikke paa anden Maade skaffe andre saadanne Drikke tilførte.

Denne Paragraf skal ikke være til Hinder for, at der bestilles berusende Drikke til Foreninger til Udskænkning blandt Medlemmerne, naar vedkommende Forening ikke udelukkende eller væsentlig har Bestilling og Udskænkning af saadanne Drikke til Formaal, og Bestillingen foretages af Foreningens Bestyrelse.«

Af et andet Mindretal (Samuelsen):

10) Som Punkt 9 med Udeladelse af sidste Stykke.

Af et tredje Mindretal (Hentze og Michelsen):

11) Som Punkt 9 med Undtagelse af, at 3dje Stykke udgaar.

Til § 24.

Af et Mindretal (Samuelsen):

12) Efter »100 Kr.« i 4. Linie indsættes: »hvorhos den Beholdning af berusende Drikke, som forefindes hos vedkommende, konfiskeres«, hvorhos der efter »Bøderne« i samme Linie indsættes: »og det ved Realisationen af de konfiskerede Varer indkomne Beløb.«

Til § 27.

Af Udvalget:

13) Til Paragraffen føjes følgende:

»Der maa højst udleveres tre Gange efter den samme Recept.«

Til § 28.

Af et Flertal (Hentze, Michelsen og Poulsen):

14) Følgende Ord i 1. Stykke, 3. og 4. Linie udgaa: »naar de, vedkommende bekendt, ikke hører hjemme i Syslet eller i en Omkreds af 15 km.

15) I 2. Stykke, 3. Linie ombytites Ordet »Halvdelen« med »Femtedelen«.

16) I samme Stykke, 4. Linie, indskydes efter Ordet »som«: »ordentligvis gælder for et Tidsrum af 5 Aar og«.

17) Sidste Stykke udgaar.

Af Effersøe og Samuelsen:

18) Paragraffen affattes saaledes:

»For saa vidt henholdsvis Udskænkning af Brændevin (§ 1, Nr. 3) og Udskænkning af Vin og Øl (§ 1, Nr. 4) er blevet tilladt i noget Sogn i Følge Afstemning, skal det være tilladt i vedkommende Sogn at udskænke paagældende Drikke i Gæstgiverier eller andre Steder, hvor rejsende modtages for Betaling, til rejsende, som have Natteophold der.

For at erholde den ommeldte Ret til at udskænke berusende Drikke i Gæstgiverier m. v., maa der løses Næringsbevis, der udstedes af Amtet, efter at vedkommende kommunale Styrelses Erklæring er indhentet, og betales med Halvdelen af den i § 15 nævnte Afgift og Kendelse.

Enhver, der driver Gæstgiveri eller anden Forretning, hvor rejsende modtages for Betaling, skal, hvad enten han har Udskænkningstilladelse efter denne Lov eller ej, føre Bog over de rejsende, der har Natteophold der, hvilken Bog stadig skal staa til Politiets Raadighed.«

Af Udvalget:

19) § 24 og § 25 indsættes efter Forslagets § 28.

Til § 30.

20) Til 1. Stykke føjes: »og saaledes, at den i § 24 indeholdte Bestemmelse om Bøderne vil være at anvende ogsaa paa Overtrædelser af Lov af 19. April 1907 for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke fra 1. Januar 1912 at regne«.

21) Paragraftallene rettes efter foranstaaende.

II. Lagtinget anbefaler de Tinget forelagte Forslag til Anordninger med Hensyn til Forslag til Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke til uforandret Stadfæstelse.

Thorshavn, den 3. September 1911.

Oliver Effersøe, Ordfører. *J. M. Hentze.* *Joen Poulsen.*

Andr. Samuelsen. *D. P. Michelsen.*

»Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Lagtingets Beslutninger af 23de August 1911 om Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fond til Landingssteder, Broer og Veje.

A. Landingssteder.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune om Genbevilling af et i 1909 bevilget Bidrag til en *Landingsbro i Porkere.* (I 1909 bevilgedes indtil 217 Kr., jfr. Lagtingstidende 1909, Bilag 11, Side 2, Punkt 7).

Beslutning:

Tilskudet genbevilges paa samme Vilkaar, og saaledes, at Bevillingen gælder til Olajdag 1912. Det forventes, at der ikke paa ny bliver Spørgsmaal om en Genbevilling.

2. Andragende fra Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune om yderligere Bevilling til den »å kletti« i Nolsø anlagte Landingsbro (Lagtingstidende for 1907, Side 194, Litra d; for 1909, Bilag 11, Side 4, Punkt 13, og for 1910, Bilag 7, Side 2, Punkt 5).

Beslutning:

Andragendet kan ikke bevilges. Lagtinget henholder sig til sin Beslutning i 1910 med Hensyn til Forhøjelse af den tidligere givne Bevilling til Landingsbroen.

3. Andragende fra Hans Pauli Djurhuus m. fl. Beboere af Næs-Porkere om Bidrag til Udbedring af Landingsstedet i *Næs-Porkere.*

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges til Udbedring af Landingsstedet i Næs-Porkere:
   1. $^3/_4$ af Udgifterne ved Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand), dog højst..... 162 Kr.
   2. $^3/_4$ af Formandsløn, dog højst ..... 24 —

   Ialt indtil.. 186 Kr.

   paa nedennævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingsdagen, nemlig:
b. Anlægget udføres efter den af Lagtingets Tillidsmand afgivne Betænkning og efter sammes Overslag.

c. Anlæggets forsvarlige Udførelse overensstemmende hermed godtgøres ved en Attest fra Tingets Tillidsmand eller fra en af Amtmanden udnævnt Synsmand.
d. Behørig specificeret og af vedkommende Kommunalforstanderskab attesteret Regnskab, bilagt Kvitteringer i Original eller bekræftet Afskrift, fremskaffes.
e. Landingsstedet skal være offentligt og overensstemmende med den af vedk. Kommunalforstanderskab afgivne Erklæring vedligeholdes som saadant.

4. Andragende fra Sogneforstanderen i Lervig om Udbetaling af et i sin Tid af Lagtinget bevilget Beløb til Udbedring af Landingsstedet i *Lervig* (Lagtingstidende for 1903, Side 101).

Beslutning:

Der svares Andrageren:

Lagtinget kan ikke paa Grundlag af de foreliggende ganske utilstrækkelige Oplysninger tage Bestemmelse om nogen Bevilling.

Sagen vil blive endelig afgjort næste Aar, for saa vidt vedk. Kommunalforstanderskab eller Sognekommission inden den 1. April n. A. indsender en Redegørelse til Amtet, som indeholder udførlige Oplysninger angaaende:

a) hvilke Anlæg eller Arbejder der er udførte til Forbedring af Landingsstedet;
b) Udgifterne herved. Der maa fremsendes behørig specificerede og attesterede Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart med Oplysning om, hvortil de forskellige Beløb ere medgaaede, ogsaa over udbetalt Løn samt Attest for anvendt Pligtarbejde (med Opgivende af, naar Arbejdet er udført).

5. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø om Tilskud til en Udbedring af Landingsstedet i *Kvivig*.

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges til Udbedring af Landingsstedet i Kvivig:

1. $^3/_4$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand) og ved Brug af Redskaber, dog højst	290 Kr.
2. $^3/_4$ af Formandsløn, dog højst	150 —
Ialt indtil	440 Kr.

paa nedennævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingen, nemlig:

b. Anlægget udføres efter den af Lagtingets Tillidsmand afgivne Betænkning og efter sammes Overslag.
c. Anlæggets forsvarlige Udførelse overensstemmende hermed godtgøres ved en Attest fra Tingets Tillidsmand eller fra en af Amtmanden udnævnt Synsmand.
d. Behørig specificeret og af vedkommende Kommunalforstanderskab attesteret Regnskab, bilagt Kvitteringer i Original eller bekræftet Afskrift, fremskaffes.
e. Landingsstedet skal være offentligt.
f. Vedkommende Kommunalforstanderskab skal afgive Erklæring om, at det forpligter Sognet til at vedligeholde Landingsstedet som offentligt.

6. Andragende fra Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune om Bidrag til Udbedring af Landingsstedet i *Lamhavge* (Tidenden for 1910, Bilag 7, Side 2, Punkt 6).

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges til Udbedring af Landingsstedet i Lambavge et Tilskud paa 350 Kr. paa nedennævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingen finder Sted, nemlig:
b. Anlægget udføres efter den af Lagtingets Tillidsmand afgivne Betænkning og efter sammes Overslag.
c. Anlæggets forsvarlige Udførelse overensstemmende hermed godtgøres ved en Attest fra Tingets Tillidsmand eller fra en af Amtmanden udnævnt Synsmand.
d. Behørig specificeret og af vedkommende Kommunalforstanderskab attesteret Regnskab, bilagt Kvitteringer i Original eller bekræftet Afskrift, fremskaffes.
e. Landingsstedet skal være offentligt.
f. Vedkommende Kommunalforstanderskab skal afgive Erklæring om, at det forpligter Sognet til at vedligeholde Landingsstedet som offentligt.

7. Andragende fra Beboerne af Bygden Mule om Bidrag til et Gangspil m. m. ved Landingsstedet i *Mule* (Lagtingstidende 1907, Side 195, Litra p).

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges som Tilskud til en stedfunden Anskaffelse og Anbringelse af et Spil til Optræk af Baade i Landingsstedet i Mule et Beløb af 101 Kr. og til andre foretagne Anlæg ved Landingsstedet 24 Kr., tilsammen 125 Kr.

8. Skrivelse fra Komiteen for Udbedring af Landingsstedet i Viderejde om, at omtrent $^3/_4$ af Arbejdet ved Udbedring af Landingstedet *Eiðsvik* ved *Viderejde* er udført og at Resten først kan blive fuldført engang i førstkommende Vinter (Lagtingstidende for 1909, Bilag 11, Side 3, Punkt 8).

Beslutning:

Den i 1909 givne Bevilling af økonomisk Fond paa indtil 1300 Kr. til Udbedring af Landingsstedet Eiðsvik i Viderejde fornyes for 1 Aar paa de samme Vilkaar. Det forventes, at der ikke paa ny bliver Spørgsmaal om en Genbevilling.

9. Andragende fra Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune om, at Lagtinget vil foranledige affattet et Overslag over en paatænkt Udbedring af Landingsstedet i *Nordregøte*.

Beslutning:

En Afskrift af Lagtingets Tillidsmands Betænkning og Overslag med Hensyn til Udbedring af Landingsstedet i Nordregøte tilstilles Andrageren, idet der tilkendegives, at der med et eventuelt Andragende om Tilskud maa medfølge en Erklæring fra Forstanderskabet om, at Landingsstedet skal være offentligt, og at paagældende Sogn paatager sig Forpligtelsen til at vedligeholde Landingsstedet som offentligt.

10. Undersøgelse angaaende Landingsstedet *Hamarin* ved *Ejde*.

Beslutning:

Den af Lagtingets Tillidsmand afgivne Betænkning med Hensyn til en eventuel Udbedring af Landingsstedet »Hamarin« ved Ejde samt det af ham affattede Overslag tilstilles Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune med Henvisning til Anledningen til den stedfundne Undersøgelse. —

Paa Anmodning af Lagtingsmand Christiansen har Udvalget ladet Tingets Tillidsmand, da han i andet Øjemed kom til Ejde i denne Maaned, undersøge nævnte Landingssted, der mentes at trænge til Udbedring.

11. Andragende fra Formanden i Forstanderskabet for Sumbø Sogns Kommune om Anvisning til Udbetaling af et til Udbedring af Landingsstedet i *Vigerbirge* bevilget Tilskud (Lagtingstidende 1908, Side 208, Litr. i, 1909, Bilag 11, Side 2, Pkt. 4, og 1910, Bilag 7, Side 1, Pkt. 1).

Beslutning:

Amtmanden anmodes om af økonomisk Fond at udbetale det af Lagtinget i 1908 bevilgede og i 1910 genbevilgede Tilskud paa indtil 206 Kr. til Udbedring af Landingsstedet i Vigerbirge, saasnart det er godtgjort, at de for Bevillingen fastsatte Vilkaar ere opfyldte. Det forudsættes, at Sagen snarest muligt bringes til Afslutning.

B. Broer.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune om Tilskud til Opførelse af en Bro over *Breiðá* ved *Ejde*.

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til Opførelse af en 9 Fod bred Kørebro med 2 Buer af Jernbeton over Breiðá ved Ejde:
   1. $^2/_3$ af Udgifterne ved medgaaede Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand, men Nettoudgiften ved det til Form medgaaede Tømmer), indtil ..... 218 Kr.
   2. $^2/_3$ af Udgifterne til Smedearbejde og Formandsløn, indtil 74 —

   indtil ialt.. 292 Kr.

   paa efternævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingen finder Sted, nemlig:
b. Broen opføres forsvarlig og solid i Overensstemmelse med Betænkning og Overslag fra Lagtingets Tillidsmand.
c. Anlæggets Forsvarlighed attesteres af Lagtingets Tillidsmand eller af en af Amtmanden dertil udnævnt Mand.
d. Behørig specificeret og af vedkommende kommunale Myndighed attesteret Opgørelse over Udgifterne tilligemed Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart fremskaffes.
e. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil overtage og vedligeholde Broen som offentlig, fremskaffes ligeledes.

2. Andragende fra Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune om Tilskud til Opførelse af en Bro over *Ljósá* i *Ejde* Sogn.

Beslutning:

Afskrift af Betænkning og Overslag fra Lagtingets Tillidsmand tilstilles Andrageren med Underretning om, at Lagtinget til tage Spørgsmaalet om en Bevilling til det omhandlede Broanlæg under fornyet Overvejelse næste Aar, naar der fremkommer Andragende desangaaende inden Udgangen af Maj Maaned førstkommende.

3. Andragende fra Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune om at Lagtinget vil foranledige, at Tingets Tillidsmand afholder Syn over en i *Gøte* opført Stenbro.

Beslutning:

En Afskrift af Tillidsmandens Erklæring tilstilles Andrageren.

4. Andragende fra Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune om Bidrag til Opførelse af en Bro over Elven *Fossá* i *Vestmanhavn.*

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til en 9 Fod bred Kørebro med 1 Bue af Sten over Fossá i Vestmanhavn:
   1. $^3/_4$ af Udgifterne ved medgaaede Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand, men Nettoudgiften ved det til Form medgaaede Tømmer) og ved Brug af Redskaber, indtil..... 185 Kr.
   2. $^3/_4$ af Formandsløn og Smedeløn, indtil ..... 220 —
   3. $^3/_4$ af Udgifterne ved Stenarbejdet ved Brobuens Opførelse, indtil ..... 148 —

   Ialt indtil.. 553 Kr.

   paa efternævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingen finder Sted, nemlig:
   b. Broen opføres forsvarlig og solid i Overensstemmelse med Betænkning og Overslag fra Lagtingets Tillidsmand.
   c. Anlæggets Forsvarlighed attesteres af Lagtingets Tillidsmand eller af en af Amtmanden dertil udnævnt Mand.
   d. Behørig specificeret og af vedkommende kommunale Myndighed attesteret Opgørelse over Udgifterne tilligemed Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart fremskaffes.
   e. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil overtage og vedligeholde Broen som offentlig, fremskaffes ligeledes.

5. Andragende fra forskellige Beboere af Kvalvig paa Strømø om Bidrag til Opførelse af to Broer over *Bjarnadalsá* i *Kvalvigsdalen.*

Beslutning:

Der svares Andragerne følgende:

Da nærværende Sag staar i Forbindelse med de projekterede Vejanlæg i Kvalvigsdalen, hvortil der er søgt Bidrag af økonomisk Fond, og med Hensyn til hvilke man ikke i indeværende Lagtingssamling kan tage Stilling, da Oplysningerne om Vejplanen ere utilstrækkelige, kan Lagtinget ikke for Tiden tage nogen Beslutning angaaende eventuel Bevilling til paagældende Broer.

For saa vidt Andragerne ønske Sagen taget under fornyet Behandling næste Aar, maa der indsendes Andragende herom til Lagtinget inden Udløbet af Maj Maaned førstkommende.

6. Andragende fra Forstanderskabet fra Vaagø Præstegælds Kommune om Bidrag til Opførelse af en Bro over *Leypanagjógv* i *Sandevaag.*

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond ydes en Bevilling til Opførelse af en Bro over Leypanagjógv i Bygden Sandevaag.
   I. Hvis Broen opføres af Sten, bevilges:
      1. $^3/_4$ af Udgifterne ved medgaaede Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand, men Nettoudgiften ved det til Form medgaaede Tømmer) og ved Brug af Redskaber, indtil 142 Kr.

   Overføres.. 142 Kr.

Overført..	142 Kr.
2. $^{3}/_{4}$ af Formandsløn og Smedeløn, indtil	75 —
3. $^{3}/_{4}$ af Udgifterne ved Stenarbejdet ved Brobuens Opførelse, indtil	66 —
Ialt indtil..	283 Kr.

II. Hvis Broen opføres af Jern og Træ, bevilges:

1. $^{3}/_{4}$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier, indtil	114 Kr.
2. $^{3}/_{4}$ af Udgifterne ved Tømmer- og Smedearbejde, indtil	37 —
Ialt indtil..	151 Kr.

i begge Tilfælde paa efternævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingen finder Sted, nemlig:

b, Broen opføres forsvarlig og solid i Overensstemmelse med Betænkning og Overslag fra Lagtingets Tillidsmand.

c. Anlæggets Forsvarlighed attesteres af Lagtingets Tillidsmand eller en af Amtmanden dertil udnævnt Mand.

d. Behørig specificeret og af vedkommende kommunale Myndighed attesteret Opgørelse over Udgifterne tilligemed Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart fremskaffes.

e. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil overtage og vedligeholde Broen som offentlig, fremskaffes ligeledes.

7. Andragende fra Sognekommissionen for Kollefjord Sogn om Bidrag til Opførelse af en Bro over *Sjóvará* i *Kollefjord*.

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til Opførelse af en 9 Fod bred Kørebro af Sten med 1 Bue over Sjóvará i Kollefjord:

1. $^{3}/_{4}$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand, men Nettoudgiften af det til Form medgaaede Tømmer) og ved Brug af Redskaber, indtil.....	142 Kr.
2. $^{3}/_{4}$ af Formandsløn og Smedeløn, indtil	123 —
3. $^{3}/_{4}$ af Udgifterne ved Stenarbejdet ved Brobuens Opførelse, indtil	178 —
Ialt indtil..	443 Kr.

paa efternævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingen finder Sted, nemlig:

b. Broen opføres forsvarlig og solid i Overensstemmelse med Betænkning og Overslag fra Lagtingets Tillidsmand.

c. Anlæggets Forsvarlighed attesteres af Lagtingets Tillidsmand eller af en af Amtmanden dertil udnævnt Mand.

d. Behørig specificeret og af vedkommende kommunale Myndighed attesteret Opgørelse over Udgifterne tilligemed Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart fremskaffes.

e. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil overtage og vedligeholde Broen som offentlig, fremskaffes ligeledes.

8. Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Bidrag til Opførelse af en Bro over *Breiðá ved Eø paa Vaagø*.

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til Opførelse af en 9 Fod bred Kørebro af Sten med 2 Buer over Breiðá ved Bø paa Vaagø:
   1. $^{3}/_{4}$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand, men Nettoudgiften af det til Form medgaaede Tømmer) og ved Brug af Redskaber, indtil ..... 161 Kr.
   2. $^{3}/_{4}$ af Formandsløn og Smedeløn, indtil ..... 75 —
   3. $^{3}/_{4}$ af Udgifterne ved Stenarbejdet ved Brobuernes Opførelse, indtil ..... 135 —

   Ialt indtil .. 371 Kr.

   paa efternævnte Vilkaar, som skulle være opfyldte inden Udbetalingen finder Sted, nemlig:
b. Broen opføres forsvarlig og solid i Overensstemmelse med Betænkning og Overslag fra Lagtingets Tillidsmand.
c. Anlæggets Forsvarlighed attesteres af Lagtingets Tillidsmand eller af en af Amtmanden dertil udnævnt Mand.
d. Behørig specificeret og af vedkommende kommunale Myndighed attesteret Opgørelse over Udgifterne tilligemed Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart fremskaffes.
e. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil overtage og vedligeholde Broen som offentlig, fremskaffes ligeledes.

9. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø om Bidrag til 2 over *Gjógvará* i *Saksen* opførte Broer (Tidenden for 1910, Side 169).

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til 2 Broer, der ere opførte over Gjógvará i Saksen, et Beløb paa 104 Kr., der udbetales, naar efternævnte Vilkaar ere opfyldte, nemlig:
b. Det skal være oplyst ved en Besigtigelse af Lagtingets Tillidsmand eller en af Amtmanden udnævnt Mand, at Broerne ere opførte forsvarligt.
c. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil vedligeholde Broerne som offentlige, fremskaffes.

10. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø om Bidrag til en over *Hellufoss* i *Kvivig* opført Bro.

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til Udgifterne ved en over Hellufoss i Kvivig opført Bro et Beløb af 50 Kr.

Andrageren gøres bekendt med Udvalgets Bemærkninger vedrørende Sagen.

11. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø om Bidrag til en over *Elven* i *Thorsvig* opført Bro (Tidenden for 1910, Bilag 7, Side 3, Punkt 3).

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til Udgifterne ved en over Elven i Thorsvig opført Bro et Beløb af 70 Kr., der udbetales, naar det er blevet

oplyst ved en Besigtigelse af Lagtingets Tillidsmand eller en af Amtmanden udnævnt Mand, at Broen er opført forsvarlig.

12. Andragende fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune om Bidrag til en over *Stóra* i *Andefjord* opført Bro.

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges som Bidrag til en Bro, der er opført over Stóra i Andefjord, et Beløb paa 30 Kr., der udbetales, naar efternævnte Vilkaar ere opfyldte, nemlig:
b. Det skal være oplyst ved en Besigtigelse af Lagtingets Tillidsmand eller en af Amtmanden udnævnt Mand, at Broen er opførte forsvarligt.
c. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil vedligeholde Broen som offentlig, fremskaffes.

13. Andragende fra Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune om Bidrag til en Bro over *Mylná* i *Kunø* (Lagtingstidende for 1909, Bilag 11, Side 4, Punkt 1).

Beslutning:

Den i 1909 af Lagtinget givne Bevilling paa indtil 384 Kr. til to Broer over Mylná i Kunø fornyes paa samme Vilkaar, af hvilke Litra b. og c. ere opfyldte.

14. Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Fornyelse af en i 1908 given Bevilling til Anlæg af to Broer over *Skibaaerne* i *Sørvaag* (Lagtingstidende for 1908, Side 209, Litra x).

Beslutning:

Den i 1908 givne Bevilling paa indtil 448 Kr. til to Broer over Skibaaerne i Sørvaag fornyes indtil Olajdag 1912 paa samme Vilkaar.

C. Veje.

1. Andragende fra Hans Jacob Z. Hansen, Thorsvig, om Bidrag til Anlæg af en Kørevej mellem *Thorsvig* og *Kvalvig paa Strømø*.

Beslutning:

Amtmanden anmodes om at foranstalte, at det paatænkte Vejanlæg bliver undersøgt, opmaalt og planlagt samt den eventuelle Vej afstukken ved Landbrugskonsulentens Hjælp efter Forhandling med de i Vejanlægget interesserede, der maa yde ham fornøden Bistand gratis.

Udgifterne herved afholdes af økonomisk Fond.

Andrageren og Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø underrettes om foranførte.

2. Andragende fra Magnus Pauli Magnussen, Saksen, om Bidrag til Anlæg af en Kørevej fra *Saksen gennem Saksendalen til Forbindelse med Kørevejen fra Kvalvig og Strømnæs* gennem Kvalvigsdalen.

Beslutning:

Amtmanden anmodes om at foranstalte, at det paatænkte Vejanlæg bliver undersøgt, opmaalt og planlagt samt den eventuelle Vej afstukken ved Landbrugskonsulentens Hjælp efter Forhandling med de i Vejanlægget interesserede, der maa yde ham fornøden Bistand gratis.

Udgifterne herved afholdes af økonomisk Fond.

Andrageren og Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø underrettes om foranførte.

3 Andragende fra Jacob Jacobsen (ældre) og forskellige andre Beboere af Kvalvig om Bidrag til *Fortsættelse* af det paabegyndte Anlæg af en *Kørevej fra Kvalvig gennem Kvalvigsdalen.*

Beslutning:

Amtmanden anmodes om at foranstalte, at det paatænkte Vejanlæg bliver undersøgt, opmaalt og planlagt samt den eventuelle Vej afstukken ved Landbrugskonsulentens Hjælp efter Forhandling med de i Vejanlægget interesserede, der maa yde ham fornøden Bistand gratis.

Udgifterne herved afholdes af økonomisk Fond.

Andrageren og Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø underrettes om foranførte.

4. Andragende fra Sognekommissionen for Kollefjord Sogn om Bidrag til Anlæg af en c. 600 Favne lang Kørevej imellem *Tödnæs og Sjöärd i Kollefjord* (Lagtingstidende B. for 1905, Side 189, Litra p.).

Beslutning:

Andrageren underrettes om, at Spørgsmaalet om en eventuel Bevilling vil blive taget under Overvejelse, naar Anlægget er fuldført.

I Svaret til Andrageren henvises til Udvalgets Bemærkninger. —

I 1905 gaves en Bevilling til dette Vejanlæg. Imidlertid er Bevillingen ikke bleven benyttet, og den er nu udløben. Kun en lille Del af Arbejdet er udført og Tilendebringelsen synes ikke at være nær forestaaende. Spørgsmaalet om en Bevilling bør derfor rettest udsættes.

5. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Nordstrømø om et Bidrag paa 50 Kr. til *et Stykke* af Kørevejen fra *Strømnæs* i Retning af den gennem *Kvalvigsdalen* anlagte Kørevej fra Kvalvig, der *er anlagt* i Tidsrummet fra *Olajdag 1909* til *14. April 1910.*

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges et Beløb paa 50 Kr. som Bidrag til et Stykke paa 100 Favnes Længde af Kørevejen fra Strømnæs i Retning af Kørevejen fra Kvalvig gennem Kvalvigsdalen, hvilket Vejstykke er blevet anlagt i Tidsrummet fra Olajdag 1909 til 14. April 1910.

6. Andragende fra Hans M. Petersen m. fl. Beboere af *Strømnæs* om Bidrag til *Fortsættelse* af Kørevejen fra Strømnæs til den gennem *Kvalvigsdalen* fra Kvalvig anlagte Kørevej.

Beslutning:

a. Af økonomisk Fond bevilges et Bidrag til Fortsættelsen af Kørevejen fra Strømnæs til den Vej, som er anlagt fra Kvalvig gennem Kvalvigsdalen. Bidraget udgør 50 Øre for hver Favn Vejlængde, dog højst 75 Kr. Det udbetales, naar hele Vejen er færdig, og derhos efternævnte Vilkaar ere opfyldte.
b. Vejen skal være forsvarlig anlagt som Kørevej, mindst 4 Alen bred og med en Stigning af højst 1 : 12.
c. Kommunalforstanderskabet skal overtage Overledelsen af Anlægget og paa vedkommende Sogns Vegne erklære, at det vil overtage og vedligeholde Vejen som offentlig
d. Anlægget skal være godkendt ved Syn af en af Amtmanden udnævnt Mand.

7. Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Bidrag til Anlæg af en Kørevej *i Sørvaag fra Broen over Bakaa* til *de yderste Pakhuse i Bygden.* (Lagtingstidende 1908, Side 211, Litr. a., Punkt 10.)

Beslutning:

Den i 1908 givne Bevilling til Anlæg af en Kørevej i Sørvaag fra Broen over Bakaa til de yderste Pakhuse i Bygden fornyes indtil Olajdag 1912 paa de samme Vilkaar.

Det forventes, at der ikke paa ny vil blive Spørgsmaal om Genbevilling.

»Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 8.

Udvalgsbetænkning.

I Henhold til Revisionsbestemmelsen i § 9 i Lov Nr. 62 for Færøerne af 1. April 1908 har Færø Amt udarbejdet og forelagt Lagtinget et »Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter«, hvilket Lovforslag ved en Forhøjelse af den i nævnte Lovs § 1 omhandlede Indførselsafgift og af den i samme Lovs § 3 omtaldte Kongs- og Matrikulskat tilsigter at skaffe Statskassen Dækning for de ved Lov af 30. Marts 1892 og Lov af 1. April 1908 ophævede Tiender og andre Afgifter, idet bemeldte Indførselsafgift i de tre Finansaar 1908—11 kun har givet en Gennemsnitsindtægt af c. 23,373 Kr. om Aaret, medens den for at tilvejebringe den beregnede Dækning (jfr. Rigsdagstidende for 1907—08, Tillæg C. Spalte 4786) skulde have indbragt et Beløb af 29,182 Kr.

Undertegnede Udvalg, der af Lagtinget er nedsat for at afgive Betænkning over nævnte af Amtet fremsatte Lovforslag, har ikke kunnet blive enigt om en fælles Indstilling til Tinget, men har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (H. A. Djurhuus, Fr. Petersen og Skaalum) kan i det væsentlige tiltræde Lovforslaget og for en stor Del ogsaa de Lovforslaget ledsagende Bemærkninger, idet man navnlig maa billige Lovforslagets Formaal: for Fremtiden saa vidt muligt at sikre Statskassen den Indtægt, som under de forud for Loven af 1. April 1908 gaaende Forhandlinger *fra alle Sider* forudsattes at ville indkomme gennem den ved Lovens § 1 forhøjede Indførselsafgift, og at dette søges naaet ved en yderligere moderat Forhøjelse af samme Afgift. Naar denne ikke, som forudsat, i de tre sidste Finansaar har indbragt et Beløb af 29,182 Kr. om Aaret, men næsten 6000 Kr. mindre — i Modsætning til Finansaarene 1895—1908 (jfr. Bilag 3 til det foreliggende Lovforslag), i hvilke Statskassens aarlige Indtægt af Indførselsafgift gennemsnitlig var over 12,000 Kr. større end paaregnet — da maa Grunden til Nedgangen i Forbruget af spirituøse Drikke ikke søges i de forhøjede Afgiftssatser men hovedsagelig i den Omstændighed, at al Handel med og Udskænkning af berusende Drikke ifølge den i Henhold til Lov af 19. April 1907 foretagne Folkeafstemning siden 1. Januar 1908 har været udelukket fra Færøerne, og for de to sidste Finansaars Vedkommende tildels ogsaa deri, at vort Hovederhverv, Fiskeriet, i Aarene 1909 og 1910 kun har givet forholdsvis ringe Udbytte.

Flertallet kan ikke se rettere, end at Statskassen efter al Sandsynlighed vil kunne faa den nævnte paaregnede Godtgørelse med dens fulde Beløb alene igennem Indførselsafgiften, naar denne forhøjes som af Amtet foreslaaet, selv om den saakaldte Ædruelighedslov af 19. April 1907 efter den nu foreslaaede Revision bibeholdes i væsentlig uforandret Skikkelse.

Medens Flertallet derfor kan anbefale, at Afgiftssatserne forhøjes, som i § 1 foreslaaet, maa man paa det bestemteste fraraade (jfr. Ændringsforslag 1) at forhøje Kongs- og Matrikulskatten, som foreslaaet i § 3, idet Hensigten med Loven af 1. April 1908 netop var den at lette Landbruget for de dette paahvilende Byrder, og den Forhøjelse af nævnte Skat fra 36 Øre til 80 Øre pr. Skattemark, som fandt Sted samtidig med Tiendens Ophævelse, blev anset for at være tilstrækkelig stor under Hensyn til de vanskelige Kaar, under hvilke Landbruget paa Færøerne arbejdede, og der er i saa Henseende ikke sket nogen Forandring siden da, som skulde berettige til at paalægge Jordbruget en forøget Skattebyrde fremfor vore andre Erhverv. At Amtmanden, som det fremgaar af Anmærkningerne til Lovforslaget, har næret Betænkelighed ved at paalægge disse nye Byrder, kan paa den anden Side godt forstaas.

Af Hensyn til den Sammenhæng, der er mellem Ædrueligheds-loven og den her behandlede Skattelov, maa Flertallet anse det for heldigst, om de begge bliver forelagte samtidig til Gennemsyn. Da det paatænkes at give hin en femaarig Varighed fra den nu forestaaende til den næste Revision, vil det formentlig være naturligt, at denne faar samme Varighed. Derfor stilles Ændringsforslag 2.

Mindretallet (A. C. Evensen og J. Patursson) kan ikke følge Flertallet i dets Motivering og Indstilling angaaende Forhøjelse af Spiritustolden.

Mindretallet maa i det væsentligste slutte sig til de samme Betragtninger, som et andet Mindretal fremførte under Behandling af nærværende Sag (vedr. Afløsning af Tiender m. v.) i 1907 (se Lagtingstidende for dette Aar, Bilag 13, Side 3—5).

Idet der henvises til forannævnte Mindretalsbetænkning af 1907, skal man tilføje:

Lagtingets finansielle Tilstand vil ved Udgangen af denne Samling være denne: 1) at Tingets disponible Midler er indsvundne til et Minimum, 2) at Tinget vil have at tilsvare Renter og Afdrag for et samlet Laanbeløb af c. 250,000 Kr. og 3) at det bliver nødvendigt yderligere at optage et nyt Laan.

Samtidig foreligger der store finansielle Opgaver, som Tinget ikke i Længden kan vise fra sig. Ja, flere af disse Sager burde forlængst være komne til Udførelse og Afslutning. Den eneste Grund, hvorfor Opgaverne ikke allerede ere løste er den, at Tinget har manglet Midler. Af disse nærmest liggende Opgaver skal nævnes: Opførelsen af et Amtssygehus, et Epidemihus, et Sindssygelokale, en Amtsbiblioteksbygning, Tilskud til en Mellemskolebygning, Telefonnettets Udvidelse med ny Hovedcentralbygning m. v.

Hertil kommer: at den Støtte, som det færøske praktiske Erhvervsliv tiltrænger, ikke i nogen Maade kan finde forholdsvis Støtte af Lagtinget. Man kan ganske vist sige, at det er Statens Sag at støtte Erhvervslivet, paa den Maade, at denne søger at skabe Betingelser for en lønnende Drift af vore vigtigste Næringsveje, særlig Landbruget og Fiskeriet, — jfr. Statsopgaverne med Hensyn til Vejanlæg og Havneanlæg. — Men saalænge disse Betingelser ikke er bragte tilveje, saalænge der ikke er skaffet den færøske Befolkning Adgang til at udbringe det af sin Indsigt, Arbejde og Foretagsomhed, som ethvert Nutidssamfund baserer sin økonomiske Velfærd paa, saa længe maa det synes at være en mindre vel beregnet Finanspolitik, at samme Befolkning ikke desmindre ilægger sig større Skat, som ikke direkte kommer den selv tilgode.

Til disse yderst slette Forhold kommer saa endvidere den trykkende Omstændighed, at Lagtingets vigtigste Indtægter er stærkt faldende, og efter al Sandsynlighed snart ville være svundne ind til et rent Minimum.

Hvalafgiften er saa at sige Tingets Kassers eneste nævneværdige Indtægt — fraregnet den direkte Beskatning til Amtsrepartitionsfonden. Det anerkendes i Almindelighed, at det kun er et Tidsspørgsmaal, hvornaar denne helt bortfalder.

Den eneste Adgang, Tinget for Øjeblikket har til at opveje Indtægtstabet og til at bidrage til Afholdelse af nye Udgifter, er 1) ved direkte Beskatning til Amtsrepartitionsfonden og 2) ved Optagelse af nye Laan.

Det maa fra alle Sider indrømmes, at begge disse Veje til Pengeerhvervelse under de nuværende Forhold har en meget stærk Begrænsning. Et betydeligt direkte Skattepaalæg paa Befolkningen kan der i ethvert Fald for Øjeblikket ikke være Tale om, og med Hensyn til Optagelse af nye Laan, da have de Foretagender, der er startede for de hidtil optagne Laan, hidtil kun vist sig at bebyrde Tinget med nye Udgifter til Renter, Afdrag og Vedligehold.

Under disse finansielt set vanskelige Omstændigheder mener Mindretallet ikke i nogen Maade at kunne tilraade en Politik, der gaar ud paa nye færøske Skattepaalæg, medmindre de indvundne Midler kommer Lagtingets haardt engagerede Kasser tilgode.

Ser vi hen til foreliggende Lovforslags Realitet: Tienders og Præsttals Afløsning m. v. ved Spiritustold, under Hensyn til at Toldindtægterne i de sidste 3 Aar gennemsnitlig have været 6000 Kr. mindre, end hvad der krævedes til at veje op imod Beløbet for de afløste Tiender m. v., saa skal Mindretallet her tillade sig at anføre, hvad Udvalget i 1907 (se Lagtingstidende for dette Aar, Bilag 12, Side 3) udtaler desangaaende, nemlig:

»Udvalget tror saaledes at have tilvejebragt et Forslag, som saavel Staten som Lagtinget vil kunne acceptere. Man maa dog atter bemærke, at man her bevæger sig paa det uvisse, da ingen solid Beregning kan opstilles paa Grund af Ukendskab til den Virkning, Ædruelighedsloven vil have paa Indførselen, *men om Beregningen i de første Aar skulde vise sig uholdbar og i Statens Disfavør, saa vil den ganske sikkert, naar nogle Aar ere gaaede, naa det kalkulerede Overskud af 11,700 Kr.*

Al Sandsynlighed taler for, at sidste Punkt i ovennævnte Udtalelse vil vise sig at være rigtig. Toldindtægterne har nu i nogle Aar været i Statens Disfavør, men Mindretallet mener lige som Lagtinget i 1907, at naar »nogle Aar er gaaede« vil det kalkulærede Overskud naas.

Mindretallet skal tillade sig at motivere denne sin Tilslutning til Tingets Stilling i 1907 ved at anføre:

At Ingtægterne i de forløbne tre Aar har været smaa, maa sikkert væsentlig søges deri, at den økonomiske Tilstand hos Folk i de sidste tre Aar har været daarlig, en Omstændighed, der har medført formindsket Brug, ogsaa af andre Luksusartikler.

Da Befolkningsantallet imidlertid er stærkt stigende og da man maa have Haab om, at de nuværende mindre gode økonomiske Forhold afløses af bedre Livsbetingelser, saa vil den umiddelbare Følge heraf, efter almindelig Regning, vise sig i et større Forbrug af Luksusvarer (derunder Spiritus).

Men selv om dette ikke skulde blive Tilfældet og Toldindtægterne endnu i nogle Aar holdt sig paa samme Niveau, saa mener Mindretallet alligevel ikke, at det er særlig paakrævet endnu at forhøje Indsatserne, naar henses til den Praksis, der før har været fulgt vedrørende Loven af 30. Marts 1892.

Fra bemeldte Aar at regne og til nærværende Lov traadte i Kraft gav Toldindtægterne et Overskud af c. 150,000 Kr. ialt. Der blev dog ikke i den Tid fra Lagtingets Side ansøgt om, at dette Overskud maatte komme Lagtingets Kasser tilgode. Naar dette ikke var Tilfældet, saa kan Mindretallet ikke finde det særlig paakrævet, at Tinget nu, lige straks der viser sig at være et ringere Underskud, skal foreslaa at dække dette. *Mindretallet mener ikke, at Lagtinget, under de nuværende økonomiske Forhold, kan forsvare kun at foreslaa Dækning af et eventuelt fremtidigt Underskud, uden at der samtidig tillægges Tinget det eventuelle Overskud.*

Spiritustolden er jo at anse som en Kompensation for Afløsning af samtlige Tiender m. v., saaledes, at naar der tages Bestemmelse om Balance, maa denne, for at være retfærdig, gælde baade Underskud og Overskud.

Naar der henses til den Velvilje, som Statsmyndighederne før i andre finansielle Forhold har vist Lagtinget, med Hensyn til at udruste dette med større Midler, for derved bedre at sætte dette i Stand til at kunne løse de Opgaver, der paahvile Tinget, saa kan Mindretallet heller ikke tro, at Statsmyndighederne nu vil indtage et andet Standpunkt.

Mindretallet kan ikke undlade at vise hen til 3 Sager af største finansielle Betydning for Lagtinget, som Regeringen med Velvilje har tilbudt Tinget. Hertil skal først henføres Hvaltolden, der indtil Dato har givet Tingets Kasser en Indtægt af c. 170,000 Kr., dernæst det aarlige Tilskud til Amtsrepartitionsfonden paa 3000 Kr., endvidere Forslaget af 1. Juni 1906 om at samtlige vore Skatter stilledes til Tingets Disposition imod at vi afholdt visse Udgifter. Om end dette sidste Forslag ikke vandt Tingets Tilslutning, var Regeringens Velvilje lige stor.

I denne Forbindelse maa Mindretallet udtale sin stærke Misbilligelse af, at der siden Lagtingets Vedtagelse af foreliggende Sag i 1907 blev tilføjet en ny efter Flertallets Motivering særdeles betydningsfuld Paragraf (§ 9) i Loven, uden at der blev givet Lagtinget Anledning til at udtale sig herom.

Man skal forøvrigt tillade sig at henvise til sidste Del af Udvalgsbetænkningen i Tiendesagen i 1903 (se Lagtingstidende for s. A., Side 63—65), der indeholder en sammentrængt Beretning om Lagtingets Stilling til Dato til Spiritustolden og Hvaltolden. Det fremgaar deraf, at Lagtinget gentagne Gange har fremholdt Betydningen af, at det ikke alene gjaldt om at dække Statens Krav — for Tiendernes Vedkommende — men at det ogsaa i ikke mindre Grad gjaldt om at skaffe en Indtægt *til Fremme af almindelige Formaal paa Øerne.*

Det endelige Resultat af Lagtingets Anstrængelse i den omhandlede Retning blev, at hele Hvaltolden tillagdes Færøerne, medens en saadan Begunstigelse ikke opnaaedes for Spiritustoldens Vedkommende.

Det var i 1891, at Regeringen modsatte sig, at Spiritustolden henlagdes under Lagtingets Administration. Efter 1902 har Regeringen imidlertid vist, at den indtager et mere beredvilligt Standpunkt overfor Tingets Ønsker om at indrage flere Midler under dets Administration.

Paa Grundlag heraf maa nærværende Mindretal, som før omtaldt, slutte sig til samme Anskuelse, som et andet Mindretal indtog i denne Sag i 1907, nemlig, at Lagtinget overtager Spiritustolden og selv afholder Udgifterne ved Tiendeafløsningen m. v.

Mindretallet nærer den Forventning, at den Tid ikke vil være meget fjærn, da Tinget ligsom i 1889 vil ansøge om Spiritustoldens Henlæggelse under sin Bestyrelse, for saa paa Basis af disse Midler bl. a. at kunne oprette et Fond til endelig Udbetaling af alle Tienderne m. v. (se Lagtingsberetningen 1904, Side 23). Da der dog endnu ikke kan antages at være Stemning for en saadan Omlægning, har Mindretallet ikke fundet Anledning til at fremsætte nogen særlig Indstilling herom.

Angaaende selve de nuværende Toldsatsers Forhøjelse, da vil efter det forelagte Forslag Tolden nu blive 3 Gange forhøjet i et kort Tidsrum. Mindretallet formener, at en saadan Toldforhøjelse er unormal, naar henses til, at alle andre Luksusartikler der indføres her til Landet, er skattefrie. Mindretallet ser ikke rettere end, at hvis Lagtinget nu beslutter sig til at anbefale en Forhøjelse af den indirekte Skat (Toldsatserne), da bør denne Forhøjelse ikke ensidig lægges paa den eneste Artikel, der hidtil har skaffet de indkomne Toldindtægter, men Tinget bør i saa Tilfælde tage under alvorlig Prøvelse og Overvejelse, om ikke den Pengesum, som det for Lagtinget gælder om at tilvejebringe, kan fremskaffes mere lempelig og paa en bredere Skattebasis, end den nuværende ensidige Spiritusbeskatning giver.

For Lagtinget havde der saa meget mere været Anledning hertil, eventuelt ved Nedsættelsen af en Skattekommission, som det ikke alene gælder om for Tinget at skaffe Dækning for de c. 6000 Kr., Færingerne for Øjeblikket svarer for lidt i aarlig Spiritustold. Det gælder tværtimod meget mere om at situere Tinget saaledes, at den nuværende Misère med manglende disponible Midler, nye Laanforetagender, Indskrænkninger i Stedet for Udvidelser af de af Lagtinget optagne Arbejdet kan afløses af naturligere Arbejdsforhold.

Da der dog heller ikke endnu kan antages at være almindelig Stemning i Tinget for at optage et Arbejde i ombemeldte Retning, saa har Mindretallet heller ikke fundet Anledning til at fremsætte noget Forslg desangaaende.

I Henhold til det anførte indstilles til Lagtingets Vedtagelse:

Af *Flertallet*:

1. I § 3, næstsidste Linje, sættes »80 Øre« i Stedet for »1 Kr. 20 Øre«.
2. I § 5, sidste Linie, sættes »1916« i Stedet for »1914« og »1916—17« i Stedet for »1914—15«.

Af *Mindretallet*:

Lagtinget finder ikke Anledning til for Tiden at foreslaa nogen Forhøjelse af de i Lov for Færøerne af 1907 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter, gældende Toldsatser og Afgifter.

I Udvalget angaaende Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter, Thorshavn, den 1. September 1911.

Fr. Petersen,
Ordfører.

J. Paturssson.

A. C. Evensen.

H. A. Djurhuus.

O. N. Skaalum.

»Føroe Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 9.

Udvalgsbetænkning

i

Sagen om Forbedring af de færøske Havneforhold.

Ved Skrivelse af 14. Juli d. A. til Lagtinget har Amtmanden over Færøerne ved at kommunicere Justitsministeriets Skrivelse af 15. Juni s. A. angaaende Forbedring af de færøske Havneforhold og ved at forelægge Tinget Sagens Akter i Henhold til Ministeriets Skrivelse udbedet sig Lagtingets fornyede Erklæring i Sagen.

Havnesagen har, som bekendt, været Genstand for Behandling i Lagtinget i tidligere Samlinger, sidst i Samlingen i 1909, jfr. Lagtingstidende for s. A., Side 1, og Bilag 10.

Lagtinget vedtog at anbefale, at der af Statskassen blev givet Bevillinger som Tilskud til følgende Anlæg:

1) Havn ved Thorshavn,
2) Dækmole ved Hestø,
3) Dækmole ved Kvivig,
4) Pier ved Klaksvig,
5) Havn (eventuelt Pier) ved Midvaag,
6) Pier ved Sandevaag,
7) Pier ved Sørvaag,
8) Havn ved Skopen,
9) Havn ved Trangisvaag,
10) Havn ved Vaag,
11) Havn ved Ejde.

Sagen med Lagtingets Indstilling af 2. Oktober 1909 blev under 21. s. M. indsendt af Amtmanden til Justitsministeriet og i Skrivelse af 26. November 1910 til samme Ministerium afgav Amtmanden sin Erklæring i Sagen.

Amtmanden henholder sig om Sagen i sin Almindelighed til, hvad der er anført i Ingeniør Palle Bruuns Indberetning og de af vedkommende Lagtingsudvalg afgivne Betænkninger og udtaler, at det vil have den allerstørste Betydning for Færøernes økonomiske Liv, at der paa passende Steder og i passende Omfang anlægges Havne og andre Dækværker. Amtmanden paapeger, at Vanskeligheden i Sagen ligger i at angive, hvilke Pladser der bør komme i første Række, naar man skrider til at søge Sagen gennemført, samt at det allerede af finansielle Hensyn er nødvendigt at træffe et Valg mellem de forskellige Anlæg, og at tage afgørende Standpunkt til disse.

Amtmanden forsøger dernæst en Vurdering af de Anlæg, som Lagtinget har anbefalet til Bevilling, idet han deler disse i 4 Klasser, nemlig:

a. Mindre Dækmoler (Nr. 2, Hestø, og Nr. 3, Kvivig),
b. Pieranlæg (Nr. 4, Klaksvig, Nr. 6, Sandevaag, og Nr. 7, Sørvaag),
c. Fiskerihavne (Nr. 11, Ejde, Nr. 5, Midvaag, og Nr. 8, Skopen),
d. Trafik- og Fiskerihavne (Nr. 1, Thorshavn, Nr. 9, Trangisvaag, og Nr. 10, Vaag).

Herom anføres:

Ad a. Mindre Dækmoler.

Hestø og *Kvivig* betegnes som særdeles berettigede.

Ad b. Pieranlæg.

Klaksvig er der næppe Grund til at stille i første Række.

Sandevaag maa formentlig ses i Sammenhæng med Fiskerihavnen i Midvaag, idet der antagelig ikke kan blive Spørgsmaal om samtidig at fremme begge Anlæg.

Sørvaag maa formentlig anses for fuldt berettiget.

Ad c. Fiskerihavne.

Af finansielle Grunde bør *Ejde* ikke fremmes i nogen nær Fremtid.

Midvaag betegnes som særdeles berettiget.

Skopen anses for ganske særlig berettiget.

Ad d. Trafik- og Fiskerihavne.

Thorshavn. Amtmanden mener, at de kostbare Anlæg, Projekt III (Bruun) og I (Barner) [3,600,000 Kr. eller 3,000,000 Kr.] maa anses for uigennemførlige for Tiden, samt at der overfor de Indvendinger, som fra Kommunens Side er gjort gældende imod de mindre bekostelige Projekter (II) heller ikke kan blive Spørgsmaal om for Tiden at lægge noget af disse til Grund, og at Opgaven derfor maa blive at søge en Vej, ad hvilken Projekt III (eller mulig I) kunde fremmes stykkevis, saaledes at der for det første kun anlægges en Del af de foreslaaede Bygningsværker, og derved tilvejebringes roligere Forhold i Østrevaag og mulig ogsaa i Vestrevaag.

Trangisvaag. Af de to Projekter, der foreligge, nemlig Tveraa og Hvidenæs, holder vedkommende Kommunalforstanderskab bestemt paa det førstnævnte, og de Grunde, samme anfører til Støtte for sit Standpunkt, menes næppe at kunne forkastes.

Vaag foreligger ikke undersøgt i den Form, i hvilken Kommunen ønsker Sagen fremmet. Førend Sagen er nærmere undersøgt, mener Amtmanden, at der ikke vil kunne tages Stilling til den.

Amtmanden finder, at man imellem de anførte Grupper af Anlæg maa stille *a. Mindre Dækmoler* og *c. Fiskerihavne* i første Række, da det for begge Grupper gælder, at Anlæggene i særlig Grad komme selve Fiskerbefolkningen til Gode, og det derhos for Gruppe a. kan særlig anføres, at de paagældende Anlæg ere billige.

Indenfor Gruppe c. fremhæves særlig *Skopen.*

Indenfor Gruppe *d. Trafik- og Fiskerihavne* menes *Thorshavn* og *Trangisvaag* at burde stilles nogenlunde paa lige Fod og at burde fremmes samtidig.

Under 30. November f. A. har Amtmanden derhos fremsendt til Justitsministeriet en fra Thorshavns Byraad modtagen Skrivelse til Ministeriet af 25. s. M. angaaende Havneanlægget i Thorshavn tilligemed to Bilag, to Andragender til Byraadet fra forskellige Borgere i Thorshavn. I det ene af de nævnte Andragender fremsættes Forslag om en stykkevis Udførelse af Havneanlægget ved Thorshavn, efter en nærmere tænkt Plan. Med Hensyn hertil udtaler Byraadet, at det ikke tør tage noget bestemt Stilling, da man ikke sidder inde med Kompetence til at udtale sig om Spørgsmaal af saa rent teknisk Natur. I Byraadets Skrivelse andrages derhos om Approbation paa, at Kommunen, i Tilfælde af, at et af de større Havneanlæg kommer til Udførelse, yder et Tilskud hertil paa 350,000 Kr.

Blandt Sagens Akter findes endvidere i Afskrift en Skrivelse af 12. Januar d. A. fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune til Justits-

ministeriet tilligemed 1 Bilag et Andragende fra samtlige voksne Personer i Skopen, hvori Havneanlægget i Skopen anbefales til Fremme.

I en Skrivelse af 17. Marts d. A. har Vandbygningsdirektøren afgivet sin Erklæring i Sagen.

Vandbygningsdirektøren udtaler navnlig, at han kan tiltræde det af Amtmanden om de forskellige Anlæg fremførte. Iøvrigt skal Udvalget henvise til Indholdet af Vandbygningsdirektørens Skrivelse.

Angaaende Havneanlægget ved Thorshavn udtales, at det af Bruun udarbejdede Projekt III for Ydermolernes Beliggenheds Vedkommende utvivlsomt maa foretrækkes som det, der byder de bedste Muligheder for en god Udvikling af Havneforholdene i Fremtiden, idet det af Barner udarbejdede Projekt I vistnok giver et selv for en forholdsvis mindre Udvikling for lille Vandareal indenfor Ydermolerne.

Vandbygningsdirektøren finder intet at indvende imod den i Amtmandens Skrivelse af 26. November f. A. fremsatte Tanke om en stykkevis Udførelse af Anlægget.

Fra Vandbygningsdirektøren foreligger endvidere en Skrivelse af 27. Maj d. A. til Ministeriet for offentlige Arbejder, hvoraf fremgaar, at det af Vandbygningsdirektøren anslaas, at der vil medgaa efternævnte Tid til Udførelsen af følgende Anlæg, nemlig:

1. Til et Pieranlæg i Sørvaag 1 Aar,
2. Til en Fiskerihavn ved Skopen 3 à 4 Aar,
3. Til et Kajanlæg i Trangisvaeg 3 Aar og
4. Til østre Ydermole af en Trafikhavv ved Thorshavn 5 til 7 Aar.

Ved fornævnte Skrivelse af 15. Juni d. A. har Justitsministeriet derhos begæret oplyst, hvor stort Tilskud Thorshavns Kommune vil give alene til Anlæg af østre Ydermole.

I Anledning heraf har Thorshavns Byraad i Følge en Skrivelse af 28. Juli d. A. tilligemed 1 Bilag fra samme til Færø Amt vedtaget følgende:

»Til Anlæg af *østre Mole* (Ydermole), Projekt III til Havneanlæg ved Thorshavn (Professor Palle Bruuns), yder Thorshavns Kommune et Tilskud paa 225,000 Kr., saaledes, at Udbetalingen finder Sted,

principalt naar hele Moleanlægget er fuldført,

subsidiært portionsvis ved Anlæggets stykkevise Udførelse.«

Foranførte er i Hovedtrækkene, hvad der er fremkommet med Hensyn til Sagen om Forbedring af de færøske Havneforhold, siden Lagtingets Indstilling af 2. Oktober 1909 i denne Sag til Justitsministeriet.

De paagældende Aktstykker vil give nærmere Oplysning om de forskellige Enkeltheder.

Udvalget skal tillade sig at bemærke følgende:

Den stedfundne Undersøgelse af de færøske Havneforhold i Forbindelse med Lagtingets Indstilling af 2. Oktober 1909 viser klart, at denne Sags Gennemførelse er vanskelig paa Grund af de store Beløb, det koster, at foretage saa betydelige Anlæg som udkræves. Det er givet, at disse Anlæg aldrig kunne komme til Udførelse uden Statens Hjælp, idet de Summer, man herfra kan tilskyde, ikke forslaar ret meget i Forhold til Overslagssummen. Man føler sig imidlertid forvisset om, at Statens Støtte ikke udebliver, selv om man selvfølgelig ikke bør forudsætte, at alle de Andragender om Tilskud til Havne, som for Tiden foreligge, samtidig bevilges.

Udvalget er af den Mening, at det er af allerstørste Vigtighed at faa begyndt paa Havneanlæggene, men denne Begyndelse maa selvfølgelig ske paa saadanne Steder, hvor der ikke alene er stor stedlig Trang til en Forbedring, men hvor den projekterede Foranstaltning tydeligvis vil fremskynde og støtte det færøske Fiskeris gode Udvikling og styrke den færøske Fiskerbefolkning i Konkurrencen med fremmede Nationer om Udnyttelsen af de færøske Fiskebanker.

Det forekommer derhos Udvalget, at den færøske Befolkning og dens Repræsentation bør sætte alle gode Kræfter i Bevægelse for, at en Forbedring af de færøske Havneforhold kan ske, inden Folkets Foretagsomhed og økonomiske Kræfter er udtømte.

Selv om man imidlertid tør regne med virkningsfuld Støtte til Sagens Fremme fra Bevillingsmyndighedernes Side, vanskeliggøres Sagens Behandling i Lagtinget i høj Grad derved, at man ikke saaledes som Sagen foreligger kan danne sig et begrundet Skøn om, i hvilket Omfang og til hvilke Anlæg, man kan paaregne Støtte. Et Fingerpeg findes formentlig dog i den Korrespondance, som er ført mellem Færø Amt, Justitsministeriet, Ministeriet for offentlige Arbejder og Vandbygningsdirektøren, og naar Lagtinget nu i Aar paa ny skal udtale sig om Havnesagen paa Justitsministeriets udtrykkelige Foranledning, finder Udvalget at burde tilraade, at man saavidt muligt samler Hovedinteressen om de i Vandbygningsdirektørens Skrivelse af 27. Maj d. A. omhandlede Anlæg, idet man formentlig bør gaa ud fra, at Ministeriet er sindet at stille disse i første Række, naar Talen er om Iværksættelse af den af Lagtinget i 1909 vedtagne Plan til Forbedring af Havneforholdene paa Færøerne.

De omhandlede Anlæg ere:

1. Pieranlæg ved Sørvaag,
2. Fiskerihavn ved Skopen,
3. Kajanlæg ved Trangisvaag og
4. Østre Ydermole af en Trafikhavn ved Thorshavn.

Med Hensyn til det under 1. omtalte *Anlæg ved Sørvaag*, da maa Udvalget henvise til, hvad der derom er udtalt i Betænkningen for 1909. Anlægget vil have stor Betydning for Sørvaag, navnlig naar Baade ved Lavvande skal lægge til Kaj med Fangst. Skal der imidlertid foretages noget betydeligt med Hensyn til Havneforholdene paa Vaagøen, saaledes at denne Ø, hvorfra der allerede nu drives et betydeligt Fiskeri med Motorbaade (der er allerede hjemmehørende i Midvaag og Sandevaag c. 25 Motorfartøjer og i Sørvaag c. 20 Motorfartøjer) fuldtud skal kunne udnytte den Overflødighed af Torsk, som jævnlig findes paa Vaagøhavet, bør der anlægges den i Betænkningen af 1909 omtalte Baadehavn ved Midvaag. Saafremt dette sker, vil saavel Sandevaag og Midvaag som Folk andet Steds fra Færøerne med Motorbaade kunne drive et indbringende Fiskeri paa Vaagøhavet, og der vil derved være skabt Betingelser for Udviklingen af Motorbaadsfiskeri i Fiskesæsonen. Forinden denne Havn kan komme til Udførelse, vil det imidlertid være nødvendigt at foretage en nærmere Undersøgelse af Forholdene paa Stedet under Hensyn til det i Lagtingsbetænkningen af 1909 udviklede. En saadan yderligere Undersøgelse vil næppe tage lang Tid og vil næppe være til Hinder for, at Anlægget ved Midvaag vil kunne foregaa samtidig med det nedenfor omhandlede Anlæg ved Skopen. Om disse to Anlæg, der ogsaa tildels supplerer hinanden, udføres samtidig, vil Ledelsen af Arbejdet blive billigere for hvert enkelt af dem.

2. *Fiskerihavn ved Skopen.*

Man henviser til, hvad der i Lagtingsudvalgets Betænkning af 1909, Side 10 er udtalt om dette Anlæg og tiltræder de Bemærkninger, som Udvalget gør gældende. Havnen ved Skopen vil efter Udvalgets Mening have en lignende Betydning for Fiskeriet som en Baadehavn i Midvaag, men da der er Enighed om, at Skopenhavnen bygges efter Ingeniør Bruuns Projekt (Bruuns Indberetning Side 42—43), finder man det naturligt, at Anlægget af Baadehavne her begynder med Skopen. Man henviser til Skrivelse fra Sandø Præstegælds Forstanderskab til Justitsministeriet af 12. Januar 1911 og den samme Skrivelse vedlagte Adresse om Fremme af dette Havneanlæg.

3. *Kajanlæg ved Trangisvaag.*

Der henvises til Lagtingsudvalgets Betænkning af 1909, Side 11, der tiltrædes af nærværende Udvalg. Dette Anlæg bør bringes til Udførelse, saa snart som det af finansielle Grunde er muligt. Den Virksomhed, som er udfoldet paa Stedet, og som har bragt Trangisvaag (Tveraa) til at indtage en Førsterangsstilling blandt færøske Bygder, fortjener den Støtte, som et Kajanlæg af den projekterede Beskaffenhed vil være.

4. *Østre Ydermole af en Trafikhavn ved Thorshavn.*

I den oftnævnte Skrivelse fra Justitsministeriet af 15. Juni d. A. udbeder Ministeriet sig Oplysning om, hvor stort Tilskud Thorshavns Kommune vil give alene til Anlæg af østre Ydermole. Efter at Sagen af Amtet er forelagt Thorshavns Byraad, har dette, ifølge den fremlagte Skrivelse af 28. Juli 1911 med Bilag, vedtaget at yde et Tilskud paa 225,000 Kroner til det omhandlede Anlæg, som skønnes at blive af uvurderlig Betydning og i højeste Grad betryggende for Besejlingen af Thorshavn, idet den omhandlede Ydermole vil dække Havnen ved de Vindretninger, som medføre Brænding i Thorshavn. Man kan tiltræde, hvad der er udtalt i Byraadets Betænkning af 26. Juli d. A. og finder det forstaaeligt, at Kommunens Tilskud til dette Moleanlæg sættes forholdsvis noget lavere end det Tilskud, man har vedtaget at yde til et komplet Havneanlæg efter Ingeniør Bruuns Projekt III eller Barners Projekt.

Med Hensyn til Berettigelsen af Havneanlæg ved Thorshavn og om Betydningen af et saadant Anlæg kan Udvalget henvise til Lagtingsudvalgets Bemærkninger i 1909 (vedlagte Særtryk, Side 5—6). Denne Havn bør anlægges, saa snart de finansielle Forhold muliggør Opnaaelsen af de nødvendige Bevillinger. Det skal her anføres, at naar den af Ingeniør Bruun projekterede østre Ydermole er udført, vil Thorshavn være stillet omtrent som Trangisvaag nu, idet der for begge disse Havnes Vedkommende vil komme til at mangle de fornødne Kajanlæg. Naar Thorshavns Byraad i sin Betænkning har udtalt som sit principale Ønske, at det tilsagte Tilskud udbetales, naar hele Moleanlægget er fuldført, subsidiært at det udbetales portionsvis ved Anlæggets stykkevise Udførelse, saa forudsætter Udvalget, at der om dette Punkt som med Hensyn til forskellige andre Punkter vedrørende Udførelsen af Anlægget føres nærmere Forhandling mellem Thorshavns Kommune og Regeringen, ligesom man forudsætter, at Regeringen vil forhandle nærmere med vedkommende Kommuner angaaende forskellige Enkeltheder vedrørende de Anlæg, som maatte tænkes bragte til Udførelse.

Udvalget henleder Opmærksomheden paa, at der af det nu foreliggende fremgaar, at den Anlægssum, man i 1909 regnede med med Hensyn til Anlægget i Vaag paa Suderø, ikke vil passe. Anlægsudgifterne antages nemlig at ville andrage 211,000 Kr. og ikke, som forudsat, 140,000 Kr. Vandbygningsdirektøren mener, at nærmere Undersøgelse paa Stedet vil være nødvendig, og hertil kan man slutte sig. Desuden maa der indhentes en ny Erklæring fra paagældende Forstanderskab om Sagen som den nu foreligger eller efter Undersøgelsen vil komme til at foreligge, nemlig om, hvorvidt Forstanderskabet ønsker Anlægget fremmet i et saadant Omfang og, i bekræftende Fald, hvilket Tilskud man eventuelt maatte se sig i Stand til at yde til Anlægget.

Udvalget haaber, at der i den nærmeste Fremtid vil blive paabegyndt Forarbejder til Havneanlæg paa Færøerne, og at der allerede paa næste Aars Finanslov vil blive givet passende Bevillinger. En nærmere Undersøgelse af Forholdene i Vaag vil saa kunne foretages ved sagkyndige uden større særlige Udgifter.

Udvalget henleder Opmærksomheden paa det i Vandbygningsdirektørens Skrivelse til Ministeriet for offentlige Arbejder af 17. Marts d. A. omhandlede Anlæg af en Dækmole ved Kvivig. Dette Anlægs Berettigelse er nærmere paa-

ist i Betænkningen af 1909, og da Anlægssummen er forholdsvis moderat, 20,000 Kr., og Kommunens Tilskud, 4000 Kr., forholdsvis højt, finder man det særdeles ønskeligt, om dette Anlæg ikke blev skudt for langt ud.

I Henhold til foranstaaende tillader man sig at foreslaa, at Tinget vedtager følgende Svar paa Justitsministeriets Skrivelse af 15. Juni d. A.:

1. Lagtinget henholder sig til sine Indstillinger af 26. September 1908 og 2. Oktober 1909 til Justitsministeriet i Sagen angaaende Forbedring af de færøske Havneforhold, dels med Hensyn til forskellige i Forslag bragte Bevillinger og dels med Hensyn til Forslag om en nærmere Undersøgelse af forskellige projekterede Anlæg og Udarbejdelse af visse Planer og Overslag.
2. Idet Lagtinget stærkt maa fremhæve Nødvendigheden af, at der nu, efter at Havnesagen har været underkastet indgaaende Behandling, skrides til Iværksættelse af de foreliggende Planer i saa stort Omfang, som de finansielle Forhold muliggøre det, skal man udtale sin Tilslutning til, at de i Vandbygningsdirektørens Skrivelse til Ministeriet for offentlige Arbejder af 27. Maj d. A. omhandlede Anlæg, nemlig Pieranlæg ved Sørvaag, Fiskerihavn ved Skopen, Kajanlæg ved Trangisvaag og østre Ydermole af en Fiskeri- og Trafikhavn ved Thorshavn, stilles i første Række, dog saaledes, at det i foranstaaende Betænkning omhandlede Anlæg af en Baadehavn ved Midvaag bør udføres samtidig med Baadehavnen ved Skopen, idet Omkostningerne ved Arbejdets Ledelse derved ville reduceres, samt endvidere at Moleanlægget ved Kvivig søges realiseret snarest, og endelig at man ikke tilsidesætter Pieranlægget i Vaag (Suderø), saafremt vedkommende Forstanderskab, efter at den nødvendige nærmere Undersøgelse er foretaget, maatte ønske Anlægget fremmet og tilsige et Tilskud, som befindes at staa i passende Forhold til Anlægsomkostningerne og Kommunens Ydeevne.

Thorshavn, den 6. September 1911.

Andr. Samuelsen. *Oliver Effersøe.* *D. P. Michelsen.* *M. A. Winther.*

Joen Poulsen.

»Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri.

Bilag 10.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

(I Henhold til Lagtingets Afstemning ved 3. Behandling den 11. Septbr. 1911.)

§ 1.

Ret til at handle med berusende Drikke (jfr. § 25) og udskænke saadanne er betinget af Næringsbevis.

Der meddeles Næringsbevis paa:

1. Handel med Brændevin.
2. Handel med Vin og Øl.
3. Udskænkning af Brændevin.
4. Udskænkning af Vin og Øl.

§ 2.

Den, som driver Handel med berusende Drikke, maa ikke drive Udskænkning af saadanne Drikke eller omvendt.

Ej heller maa Handel med eller Udskænkning af slige Drikke drives af nogen, som driver Handel med eller Udsalg af andre Varer, eller som udøver nogen Virksomhed, der gaar ud paa at modtage rejsende for Betaling eller at holde offentlig Dans eller andre offentlige Forlystelser, jfr. dog § 27.

Lige med det at udøve nogen saadan Virksomhed som ovennævnt anses det at være Bestyrer deraf eller have anden fast Beskæftigelse derved.

De ovenstaaende Forbud gælde ogsaa den paagældendes Ægtefælle, saa længe Samlivet ikke er hævet ved Separation.

§ 3.

Næringsbevis kan kun meddeles og Retten i Henhold til saadant udøves af Personer, som ere bosatte paa Færøerne, som have naaet 25 Aars Alder, som ikke ere ude af Raadigheden over deres Bo, og som ikke ved Dom ere fundne skyldige i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning. Næringsbevis kan ikke meddeles noget Selskab.

§ 4.

Næringsbevis udfærdiges af Amtmanden og har Gyldighed indenfor et Tidsrum af 5 Aar. Det næste Femaar regnes fra Nytaar 1913.

Næringsbeviset skal lyde paa en bestemt Bygd.

§ 5.

Ingen af de i § 1 omhandlede Næringer kan udøves, medmindre dens Udøvelse er tilladt ved Sogneafstemning.

Hvis der senest et halvt Aar før et Femaars Begyndelse fremkommer Begæring om Næringsbevis fra en Person, som opfylder de i § 3 angivne Betingelser, vil der i vedkommende Sogn være at foretage Afstemning over Spørgsmaalet, om den eller de ansøgte Næringer skulle være tilladte i det kommende Femaar.

For at en af de paagældende Næringer skal være tilladt, udkræves, at mere end en Fjerdedel af samtlige stemmeberettigede har stemt for at tillade den; i øvrigt sker Afgørelsen ved simpel Stemmeflerhed.

§ 6.

Berettigede til at deltage i Afstemningen ere samtlige i Sognet bosatte Kvinder og Mænd, som inden den 1. November i det paagældende Aar fylde 25 Aar, som ikke ere ude af Raadigheden over deres Bo, og som ikke ved Dom ere fundne skyldige i en i den offentlige Mening vanærende Handling, uden at have faaet Æresoprejsning.

§ 7.

Afstemningen foranstaltes af Amtmanden og ledes af et Udvalg, bestaaende af 3 af vedkommende kommunale Styrelse valgte Medlemmer, af hvilke mindst én skal være valgt af dens egen Midte og de andre høre til de til den kommunale Styrelse valgbare Beboere i Sognet.

Fritagelsesgrundene ere de samme, som gælde ved Valg til den kommunale Styrelse, og denne afgør endelig alle herhen hørende Spørgsmaal.

§ 8.

Over de stemmeberettigede affatter Udvalget Lister, som efter forudgaaende Bekendtgørelse skulle fremlægges til offentligt Eftersyn 14 Dage før Afstemningsdagen paa et bekvemt Sted i hver Bygd i Sognet, undtagen i Dimon Bygd i Sand Sogn, dog ikke paa Gæstgiverier eller paa et Sted, hvor der drives Handel med eller Udskænkning af berusende Drikke. Klager over, at en uberettiget er optaget paa Listerne eller en berettiget udeladt, maa mindst 5 Dage før Afstemningsdagen indgives til Udvalget, som endelig afgør Spørgsmaalet.

§ 9.

Afstemningen foregaar i den første Halvdel af November Maaned paa det eller de Steder i Sognet og til det eller de Tidspunkter, som af Udvalget bestemmes. Tid og Sted for Afstemningen skal bekendtgøres mindst 8 Dage forud paa den for offentlig Kundgørelse i Sognet sædvanlige Maade.

§ 10.

Afstemningen foregaar hemmelig med dertil indrettede Sedler, hvorpaa er trykt en tydelig Betegnelse af de Næringer, hvorom der stemmes, samt »Ja« og »Nej«, saaledes at den stemmende sætter et Kryds udfor »Ja«, hvis hun eller han vil stemme for, at Næringen skal kunne udøves i Sognet, og i modsat Fald sætter et Kryds udfor »Nej«. Afstemningen maa ikke sluttes før 3 Timer efter, at den er begyndt, og ikke saa længe der endnu er stemmeberettigede til Stede, som ville deltage i Afstemningen.

Justitsministeren fastsætter de nærmere Regler om Fremgangsmaaden ved Afstemningen.

§ 11.

Efter Afstemningens Slutning optælles Stemmerne af Udvalget, som snarest muligt indberetter Udfaldet til Amtmanden og samtidig tilstiller denne de ved Afstemningen benyttede Lister og Stemmesedler.

Amtmanden kundgør derefter Udfaldet af Afstemningerne i det første

efter den sidst indkomne Indberetning udkommende Nummer af den til Indrykkelse af offentlige Bekendtgørelser autoriserede Tidende paa Færøerne.

§ 12.

Hvis nogen Sogneafstemning faar det Udfald, at nogen af de i § 1 omhandlede Næringer skal kunne udøves i vedkommende Sogn, skal denne foreløbige Afgørelse kunne forelægges samtlige de i Henhold til § 6 stemmeberettigede Personer til endelig Afgørelse ved almindelig Afstemning i samtlige Sogne i vedkommende Syssel, naar der til Amtmanden fremkommer Begæring herom fra Flertallet af Medlemmerne i nogen af de i Sysselet værende kommunale Styrelser inden Udløbet af 4 Uger fra den Dag, da paagældende Nummer af den i § 11 nævnte Tidende er udkommet.

Reglerne i de foranstaaende Paragraffer skulle ogsaa være anvendelige ved denne Afstemning.

Afgørelsen træffes ved simpel Stemmeflerhed.

Udfaldet af Afstemningen opgøres af Amtmanden i Henhold til de fra de enkelte Sogne indkomne Indberetninger (§ 11).

§ 13.

De ved Afstemningerne foranledigede Udgifter afholdes af Amtsfattigkassen.

§ 14.

Afstemning i Henhold til nærværende Lov ligestilles med Kommunevalg, saaledes at Straffelovens § 115 er anvendelig, dog at Stemmeretten efter nærværende Lov ved første Gang begaaet Stemmesalg forbrydes for den første Afstemning, som finder Sted, efter at der er gaaet Dom i paagældende Straffesag, og anden Gang for bestandig.

§ 15.

Inden noget Næringsbevis udstedes, indhentes vedkommende kommunale Styrelses Erklæring. Næringsbeviset vil være at udstede, hvis der ikke foreligger antagelige Grunde derimod.

§ 16.

For det i § 1 under Nr. 1 omhandlede Næringsbevis erlægges en Kendelse paa 20 Kr. og desuden en aarlig Afgift paa 200 Kr.

For det i § 1 under Nr. 2 omhandlede Bevis en Kendelse paa 5 Kr. og en aarlig Afgift paa 25 Kr.

For det i § 1 under Nr. 3 omhandlede Bevis en Kendelse paa 10 Kr. og en aarlig Afgift paa 100 Kr.

For det i § 1 under Nr. 4 omhandlede Bevis en Kendelse paa 10 Kr. og en aarlig Afgift paa 50 Kr.

Kendelser og Afgifter tilfalde Amtsfattigkassen og indbetales direkte til Kassereren. De erlægges forud, og deres Betaling er en Betingelse for Næringens Udøvelse.

Enhver, der har erholdt Næringsbevis, kan fri sig for den aarlige Afgift ved inden Aarets Begyndelse til Amtet at indsende Beviset til Kassation.

§ 17.

Næringsbevis kan kun bruges af den, der driver Virksomheden for egen Regning og er bosat i vedkommende Sogn.

Ingen maa have mere end ét Udsalgssted eller Udskænkningssted.

Handel med eller Udskænkning af berusende Drikke maa kun foregaa fra fast Lokale og maa ikke drives i samme Bygning som nogen af de i § 2, 2. Stykke, nævnte Virksomheder.

Forhandling af berusende Drikke ved Agenter er forbudt.

For Passagerdampskibe, som gaa i fast Rute, kan Justitsministeren, efter at Lagtingets Betænkning er indhentet, meddele Tilladelse til Udskænkning til

Passagerer under Iagttagelse af de Forskrifter, som i hvert enkelt Tilfælde og til enhver Tid findes fornødne.

§ 18.

Berusende Drikke kunne altid forhandles i den Beholder, hvori de ere indførte.

Hvis de aftappes efter Indførsien, maa de ikke forhandles i mindre Mængder end $^{3}/_{8}$ Liter.

Beholderne skulle ved Udleveringen være forsvarlig tilproppede.

§ 19.

Det skal være forbudt at udskænke berusende Drikke til Personer under 18 Aar samt at sælge eller udskænke saadanne Drikke til Personer, der, vedkommende vitterlig bekendt, ere berusede, umyndiggjorte paa Grund af Drikfældighed eller utilregnelige.

§ 20.

Alle Udsalgs og Udskænkningssteder skulle holdes lukkede fra om Eftermiddagen Kl. 6 Dagen før en af Folkekirkens Helligdage til om Formiddagen Kl. 6 Dagen efter en saadan.

§ 21.

Enhver, der driver Handel med berusende Drikke, er pligtig til at paase, at de af ham solgte Drikkevarer ikke fortæres paa Stedet. Sker dette alligevel, er han strafskyldig medmindre det oplyses, at han har gjort alt, hvad der stod i hans Magt, for at forhindre det.

§ 22.

Det skal være forbudt gratis at udskænke eller paa anden Maade udlevere berusende Drikke i Forbindelse med nogen af de i § 2, 2. Stykke, nævnte Virksomheder.

I Udskænkningslokaler for ikke berusende Drikke er det forbudt Gæsterne at nyde medbragte berusende Drikke, og hverken Værten eller de, der gaa ham til Haande, maa finde sig i, at dette sker; ej heller maa Værten, hans Husstand eller Medhjælpere nyde berusende Drikke i Udskænkningslokalerne.

Ingen maa være de i § 19 nævnte Personer behjælpelig med at erholde berusende Drikke udleverede.

§ 23.

Ingen, som ikke har Hjemmel dertil i Næringsbevis, maa forskrive berusende Drikke til andre.

Dette gælder dog ikke Bestilling af Vin til Nadverbrug.

Personer, der driver en af de i § 2, 2. Stykke, nævnte Virksomheder, eller som staa i noget af de i Paragraffens 3. og 4. Stykke nævnte Forhold til saadanne Virksomheder, maa heller ikke paa anden Maade skaffe andre saadanne Drikke tilførte.

Denne Paragraf skal ikke være til Hinder for, at der bestilles berusende Drikke til Foreninger til Udskænkning blandt Medlemmerne, naar vedkommende Forening ikke udelukkende eller væsentlig har Bestilling og Udskænkning af saadanne Drikke til Formaal, og Bestillingen foretages af Foreningens Bestyrelse.

§ 24.

Det kan ved kgl. Anordning bestemmes, hvilke nærmere Regler der gælder ved Salg af denatureret Spiritus.

§ 25.

Ved berusende Drikke i denne Lov forstaas alle spirituøse Drikke, som indeholder 2¼ Vægtprocent Alkohol eller derover, dog at dansk Øl, som efter de nugældende Regler er skattefrit, under ingen Omstændigheder falder ind under Lovens Bestemmelser.

Hvad der skal forstaas ved Drikke i denne Lov, samt de nærmere Regler om, hvilke Drikke der kunne være Genstand for Forhandling eller Udskænkning i Henhold til hvert enkelt af de i § 1 nævnte Næringsbeviser, fastsættes ved kgl. Anordning.

§ 26.

Nærværende Lov skal ikke være til Hinder for, at der fra Apoteker eller disses Udsalgssteder udleveres berusende Drikke efter autoriserede Lægers Recept, eller at disse selv udlevere saadanne Drikke ved Sygebehandling. Den ommeldte Recept bør angive, hvor meget og hvor mange Gange der i Henhold til den kan udleveres, hvorhos vedkommende Apoteker maa paategne Recepten, saaledes at det kan ses, hvor meget der er udleveret, Der maa højst udleveres tre Gange efter den samme Recept.

§ 27.

Nærværende Lov skal ikke være til Hinder for, at der paa Gæstgiverier eller andre Steder, hvor rejsende modtages for Betaling, udskænkes berusende Drikke til rejsende, som have Natteophold der, eller til Personer, som der ere faste Kostgængere.

For at erholde den ommeldte Ret til at udskænke berusende Drikke, maa der løses Næringsbevis, der udstedes af Amtet, efter at vedkommende kommunale Styrelses Erklæring er indhentet, og betales med Femtedelen af den i § 15 nævnte Afgift og Kendelse, og som ordentligvis gælder for et Tidsrum af 5 Aar, men kan tilbagetages, naar der foreligger antagelig Grund herfor. Derhos skal vedkommende, som har erholdt denne Ret, føre Fremmedbog over de Personer, der har haft Natteophold der, eller ere faste Kostgængere, hvilken Bog stadig skal staa til Politiets Disposition.

§ 28.

Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til denne Lov udstedte Anordninger straffes med Bøder ikke under 20 Kr., og for saa vidt nogen har forhandlet eller udskænket berusende Drikke uden Næringsbevis, hvor saadant var nødvendigt, med Bøder ikke under 100 Kr. I Gentagelsestilfælde forhøjes Bøderne. Ved Bestemmelsen af Bødens Størrelse bør der navnlig tages Hensyn til, hvor meget vedkommende maa antages at have tjent ved sin ulovlige Virksomhed, og til Størrelsen af den hos ham ved Undersøgelsens Begyndelse værende Beholdning af berusende Drikke. I Tilfælde, hvor vedkommende tidligere 2 Gange har været dømt for ulovlig Handel med berusende Drikke, kan endvidere den Beholdning, som forefindes hos ham, konfiskeres. Bøderne og det ved Realisationen af de konfiskerede Varer indkomne Beløb tilfalde vedkommende kommunale Understøttelseskasse. Det allerede udstedte Næringsbevis vil kunne fradømmes vedkommende, naar han har gjort sig skyldig i Overtrædelse af nærværende Lov, og Omstændighederne i øvrigt tale derfor.

§ 29.

Sager angaaende Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold hertil udstedte Anordninger behandles som offentlige Politisager.

§ 30.

Det paahviler Forstanderskaberne for Landkommunerne samt Byraadet i Thorshavn i Forbindelse med Politiøvrigheden at vaage over, at denne Lov ikke overtrædes, og naar vedkommende Myndighed forlanger det, skal Sag anlægges i Anledning af saadan Overtrædelse.

§ 31.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1913 — fra hvilken Dag Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 19. April 1907 ophæves, — dog saaledes at de fornødne Forberedelser ved Afstemning, Udstedelse af Næringsbeviser m. v. foretages forinden i Henhold til §§ 1—16, og saaledes, at den i § 30 indeholdte Bestemmelse om Bøderne vil være at anvende ogsaa paa Overtrædelser af sidstnævnte Lov fra 1. Januar 1912 at regne.

Loven bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1916 og for Rigsdagen i Samlingee 1916—17.

Forslag

til

Anordning indeholdende nærmere Bestemmelser i Henhold til § 25, 2. Stykke, i Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

[redacted]

(I Henhold til Lagtingets Afstemning ved 3. Behandling den 11. Septbr. 1911.)

I Henhold til § 25, 2. Stykke i Lov . . . . for Færøerne af . . . . . udfærdiges herved saalydende Anordning:

§ 1.

Ved »Øl« skal i den nævnte Lov forstaas en gæret Drik, bestaaende af Udtræk af Malt og indeholdende Alkohol, frembragt ved Gæringen, for saavidt Alkoholmængden udgør 2¼ Vægtprocent eller derover. Dansk Øl, som efter de i det egentlige Kongerige nu gældende Bestemmelser er skattefrit, falder ikke ind under Lovens Bestemmelser.

§ 2.

Ved »Vin« skal forstaas en af Drue-, Frugt-, Bær- eller Plantesaft tilvirket Drik, der indeholder mindst 2¼ og højst 21 Vægtprocent Alkohol.

§ 3.

Ved »Brændevin« skal ikke blot forstaas Korn- eller Kartoffelbrændevin, men alle Slags destillerede stærke Drikke (Cognac, Rom, Arrak, Likør, Bittersnaps, Elixirer og Bitter), saa og enhver med Brændevin blandet eller tilberedt Drik samt Vin af større Alkoholstyrke end 21 Vægtprocent. Herfra undtages Spiritus, som er gjort udrikkelige (denatureret) efter nærmere af Justitsministeriet fastsatte Regler.

§ 4.

Ved »Drikke« skal i den nævnte Lov forstaas enhver Vædske, der er egnet til at drikke, eller som ved Blanding eller Fortynding med en drikkelig Vædske kan gøres egnet til saadant Brug, eller som gøres til Genstand for Køb og Salg under saadanne Forhold, at det maa antages at være aabenbart for Sælgeren, at Køberen agter af bruge den til at drikke.

Forslag

til

Anordning om Salg af denatureret Spiritus paa Færøerne i Henhold til § 24 i Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af . . . . . .

[redacted]

(I Henhold til Lagtingets Afstemning ved 3. Behandling den 11. Septbr. 1911.)

§ 1.

Spiritus, der i Henhold til de af Justitsministeriet udfærdigede Regler er bleven gjort utjenligt til at anvendes til Drik (denatureret), maa ikke gøres til Genstand for Salg uden efter særskilt Bevilling, der meddeles af Amtmanden, efter at der er indhentet Erklæring fra vedkommende kommunale Myndigheder og Politimyndighederne.

§ 2.

Den, der har erholdt Bevilling til Salg af denatureret Spiritus, er forpligtet til at føre en Bog over Tilgang og Afgang af saadant Spiritus. De i den følgende § omhandlede Rekvisitionssedler skulle opbevares som Bilag til denne Bog. Toldvæsenet og Politiet har naarsomhelst Adgang til denne Bog.

§ 3.

Det denaturerede Spiritus maa kun sælges i den Stand, hvori det var ved Denatureringen. Det maa ikke udleveres til Køberen uden efter en af denne underskreven Rekvisitionsseddel, der angiver hans Adresse, det rekvirerede Kvantum samt dettes tiltænkte Anvendelse, og de Beholdere, hvori det udleveres, skal være forsynet med en Etikette, mrk. »Denatureret Spiritus«.

»Føroe Amtstidendes« Bogtrykkeri.

Bilag 11.

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat for at afgive Betænkning over en til Tinget fra Lagtingsmand Nielsen sket Henvendelse om paany at genoptage den i sin Tid udsatte Sag angaaende en færøsk Brandforsikring, skal tillade sig at anføre følgende:

Denne Sag har været behandlet i Tinget i Aarene 1904, 1905 og 1906 (se Lagtingstidende for 1904: Side 80—81, for 1905: Side 195 og for 1906: Side 220—221). Af disse Forhandlinger og Betænkninger fremgaar tilstrækkelig, hvor betydningsfuld Sagen er. Men da Forslaget om tvungen Forsikring ikke vandt Befolkningens Bifald, anbefalede Lagtinget, at Sagen overgik til privat Foretagsomhed og anmodede Tingets enkelte Medlemmer om at interessere sig for Sagen og tilsagde denne sin Støtte. Siden er der intet foretaget for at fremme Sagen.

At det er af allerstørste Betydning for Færøerne, om der kunde aabnes Befolkningen en nem og billig Adgang til at kunne forsikre deres Huse og andre Ejendele, er hævet over al Tvivl. Derved vilde, hvis Ildebrande ikke blev hyppigere end hidtil, Tusinder af Kroner, som nu aarlig udgaar af Landet, kunne forblive her. Men da Befolkningen ikke synes om tvungen Forsikring, er det formentlig rettest at gaa en lignende Vej som den, Ejerne af de færøske Fiskerfartøjer i sin Tid gik ved Oprettelsen af en frivillig gensidig Forsikring, som staar aaben for enhver, der har Huse og andre Ejendele at forsikre, og som maatte have Lyst til at indmelde sig i samme. Det er ikke utænkeligt, at Staten enten vilde garantere eller paa anden Maade støtte en saadan Forening, navlig i Begyndelsen, indtil den selv kunde vokse sig stærk.

For at skaffe en saadan Forsikringsforening en saa stor Udbredelse som muligt, mener Udvalget, at det vilde være rettest, om Præmierne sattes lave, f. Eks fra 2 til 5 pro Mille. Den lave Præmie skulde da beregnes af Bygninger paa Landet med spredte Bydele og afsides liggende Huse, medens den høje Præmie fornemmelig burde anvendes for den gamle, tæt sammenbyggede Bydel i Thorshavn. For at Sagen ikke skal dø hen, mener Udvalget, at det vilde være rettest at henvende sig til Forstanderskaberne og Thorshavns kommunale Bestyrelse for at faa disse til at interessere sig for Sagen, ligesom man ogsaa venter, at de forskellige Lagtingsmedlemmer hver i sin Kreds vil vække Interesse for Sagen. Man har i saa Henseende tænkt sig Muligheden af, at de kommunale Styrelser og Lagtingsmændene til næste Aar kunde møde frem med Fortegnelse over de Personer, som maatte ønske at indtræde i en Forening som den

anførte og med hvor stor en Forsikringssum for hver enkelt. Naar en saadan Fortegnelse ad Aare maatte foreligge for Lagtinget, vil det deraf kunne skønnes, hvor stor Interesse der maatte være for Sagen. Efter de da foreliggende Oplysninger vilde Lagtinget kunne danne sig et Skøn om, hvorvidt og eventuelt i hvilket Omfang det vilde kunne støtte Sagen.

I Henhold til foranstaaende skal man tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Tinget anmoder dets enkelte Medlemmer om at interessere sig for Sagen.
3. Amtmanden anmodes om at opfordre Forstanderskaberne og Thorshavns kommunale Styrelse til at interessere sig for Sagen og inden Lagtinget træder sammen næste Aar at indsende Fortegnelse over de Personer, der maatte ønske at indtræde i en gensidig frivillig færøsk Brandforsikring og for hvor stor en Forsikringssum.

I Udvalget angaaende Oprettelse af en færøsk Brandforsikring, den 25. August 1911.

(Underskrifter.)

»Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Repartition.

Bilag 12.

Kommunernes Navne.	Efter Folkemængde. (1/2) Folketal.	Kr.	Ø.	I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/2) Kr.	Ø.	Tilsammen for Sognet. Kr.	Ø.	For Kommunen i det hele. Kr.	Ø.
I. Klaksvig Sogns Kommune. . .	778	259	33	272	„	. . .	. .	531	33
II. Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune.									
Viderejde Sogn . . .	497	165	67	225	„	390	67		
Fuglø — . . .	178	59	33	52	„	111	33		
Svinø — . . .	187	62	33	62	„	124	33	626	33
III. Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune.									
Kunø Sogn. . . .	183	61	„	80	„	141	„		
Mygledal —	110	36	67	42	„	78	67		
Husum —	154	51	33	52	„	103	33	323	„
IV. Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune.									
Fuglefjord Sogn . . .	900	300	„	214	„	514	„		
Andefjord —	354	118	„	71	„	189	„	703	„
V. Funding Sogns Kommune. . .	381	127	„	101	„	. . .	. .	228	„
VI. Næs og Gøte Sognes Kommune.									
Næs Sogn	830	276	67	150	„	426	67		
Gøte —	408	136	„	100	„	236	„	662	67
VII. Sjov Sogns Kommune. . .	577	192	33	113	„	. . .	. .	305	33
VIII. Ejde Sogns Kommune. . .	661	220	33	88	„	. . .	. .	308	33
IX. De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld.									
Kvivig Sogn . . .	456	152	„	140	„	292	„		
Kollefjord — . . .	311	103	67	125	„	228	67		
Kvalvig — . . .	320	106	67	160	„	266	67		
Haldersvig — . . .	392	130	67	80	„	210	67		
Saksen — . . .	52	17	33	50	„	67	33	1065	34
X. Vestmanhavn Sogns Kommune. .	566	188	67	150	„	. . .	. .	338	67
Overføres . .	8295	2765	„	2327	„			5092	„

Kommunernes Navne.	Efter Folkemængde. (1/2)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/2)		Tilsammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Folketal.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført . .	8295	2765	„	2327	„			5092	„
XI. De forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld.									
Kirkebø Sogn	248	82	67	140	„	222	67		
Kalbak —	104	34	67	80	„	114	67		
Thorsh.s udenbys —	250	83	33	31	„	114	33		
						—	—	451	67
XII. Nolsø Sogns Kommune. . .	253	84	33	77	„	...	..	161	33
XIII. Vaagø Sognes Kommune. .									
Midvaag Sogn . . .	481	160	34	145	„	305	34		
Sandevaag — . . .	403	134	33	100	„	234	33		
Sørvaag — . . .	508	169	33	121	„	290	33		
Bø — . . .	95	31	67	50	„	81	67		
						—	—	911	67
XIV. Myggenæs Sogns Kommune.	153	51	„	50	„	...	..	101	„
XV. Sandø Præstegælds Kommune.									
Sand Sogn. . . .	453	151	„	120	„	271	„		
Skopen —	274	91	34	47	„	138	34		
Skaalevig —	229	76	33	81	„	157	33		
Husevig —	223	74	33	66	„	140	33		
Skuø —	117	39	„	30	„	69	„		
						—	—	776	„
XVI. Porkere Sogns Kommune . .	515	171	67	73	„	...	..	244	67
XVII. Famien Sogns Kommune . .	157	52	33	56	„	...	..	108	33
XVIII. Sumbø Sogns Kommune . .	478	159	33	100	„	...	..	259	33
XIX. Vaag Sogns Kommune. . .	777	259	„	308	„	...	..	567	„
XX. Kvalbø Sogns Kommune . .	639	213	„	100	„	...	..	313	„
XXI. Frodebø Sogns Kommune . .	1251	417	„	620	„	...	..	1037	„
XXII. Thorshavns Kommune. . .	2097	699	„	1278	„	...	..	1977	„
Summa . .	18000	6000	„	6000	„			12000	„

»Føre Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 13.

Ekstrakter

af

de af Færøernes Lagting deciderede Regnskaber

i

Sessionen 1911.

Meddelt af Færø Amt.

Thorshavn.

Trykt i »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri.

1912.

1.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond

for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1909:				
	Kontant Beholdning	23997	51		
	Restancer	13007	34		
	Forskud i Anl. af offentlige Sagers Forfølgning	1508	23		
	Forskud i Anl. af offentlig Behandling af smitsomme Sygdomme i Henhold til Epidemiloven	25412	24		
	Andre Forskud	905	63		
				64830	95
2.	Paalignet i Regnskabsaaret:	Kr	Øre		
	Paa Amtets matrikulerede Jordegods	6388	11		
	Paa samtlige Kommuner i Henhold til Lov af 6. Febr. 1880	12000	„		
				18388	11
3.	Kendelser for udleverede Handelsbevillinger i Henhold til Lov af 7. Maj 1881			250	„
4.	Tilskud fra Statskassen i Henhold til Lov af 15. Maj 1903 (for 1 Aar)			3000	„
5.	Refunderede Forskud:	Kr	Øre		
	I Anl. af offentlig Behandling af smitsomme Sygdomme	9872	78		
	Af andre Forskud	594	95		
				10467	73
6.	Indbetalinger vedr. Tuberkulose-Sygehuset i Hoydal:				
	Tilskud fra Statskassen			5486	10
7.	Andre Indtægter			101	49
			Summa Indtægt	102524	38

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Udgifter vedkommende Lagtinget:						
	a. I Anl. af Samlingerne i 1909 og 1910:						
	Diæter til Lagtingets Medlemmer	9268	„				
	Rejsegodtgørelse til samme	674	25				
	For Afskrivning og Trykning	1432	12				
	Udgifter i Anl. af Lagtingsberetningen for 1909	1732	18				
				13106	55		
	b. Vedkommende Lagtingshuset og sammes Inventarium:	Kr	Øre				
	For Tilsyn med og Reparation ved Tinghuset, Anskaffelse af Inventarier og Brændselsomkostninger m. m.	1328	24				
	For Bøgers Anskaffelse og Indbinding m. m.	265	80				
				1594	4		
						14700	59
				At overføre		14700	59

				Kr	Øre
		Overført		14700	59
2.	Udgifter vedkommende Delinkventvæsenet:	Kr	Øre		
	Løning til Arrestforvareren	197	"		
	Udgifter i Anl. af offentlige Sagers Forfølgning, for saa vidt de passere til endelig Udgift	234	70		
	Udgifter ved Arresthuset og sammes Inventarium samt Brændselsomkostninger m. m.	101	73		
				533	43
3.	Udgifter i Anledning af Valgvæsenet			763	58
4.	Udgifter vedkommende det offentlige Sundhedsvæsen:	Kr	Øre		
	I Anledning af Vaccination	570	79		
	Andre Udgifter	1593	83		
				2164	62
5.	Udgifter i Anledning af ekstraordinære Politiforanstaltninger			40	14
6.	Godtgørelse til Retsvidner			588	75
7.	Understøttelse til begavede Børn fra Landdistrikterne under deres Ophold ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn			562	50
8.	Udgifter vedkommende Jordemodervæsenet			1114	46
9.	Udgifter vedkommende Karantænevæsenet			33	61
10.	Udbetalt i Anledning af de til Sysselmændene indleverede og ophrændte Ravne- og Kragenæb			178	72
11.	Pensionstilskud til Andenlærer O. P. Effersøes Enke			150	"
12.	Godtgørelse for Pasning af den Fonden tilhørende Stambingst			100	"
13.	Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse			1000	"
14.	Udgifter ved Hjemsendelse af Udlændinge i Henh. til Fattiglovens § 67			964	9
15.	Renter af Fondens Gæld			4167	30
16.	Udgifter vedr. Tuberkulose-Sygehuset i Hoydal			15402	12
17.	Udgifter i Anl. af offentlig Behandling af smitsomme Sygdomme i Henhold til Epidemiloven			7229	28
18.	For Revision af Fondens Regnskab			190	7
19.	Andre Udgifter			501	80
20.	Eftergivne og uerholdelige Delinkventomkostninger			697	6
21.	Omdrag (refunderet Forskud m. m.)			18390	32
22.	Beholdning den 30. September 1910:	Kr	Øre		
	Forskud fra tidligere Aar i Anl. af offentlige Sagers Forfølgning	741	24		
	Forskud i Regnskabsaaret i samme Anledning	2074	30		
	Forskud i Anl. af offentlig Behandling af smitsomme Sygdomme i Henhold til Epidemiloven	14848	33		
	Andre Forskud	1795	55		
	Resterende Bidrag til Olsidag 1910	11516	89		
	Kontant Beholdning: Kr Øre				
	I Føroya Banki: 534 74				
	Hos Landfogden: 1540 89				
		2075	63		
				33051	94
			Samme Udgift	102524	38

2.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse

for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.

Indtægt.

1.	Beholdning den 1. Oktober 1909.						
	I. Tilhørende Grundfonden:			Kr	Øre	Kr	Øre
	Rentebærende Kapitaler m. m.			31000	"		
	II. Disponible Midler:	Kr	Øre				
	Restancer	378	70				
	Forskud	15704	20				
	Kontant Beholdning	3950	37				
				20033	27		
						51033	27
2.	Renter m. v.					1169	70
3.	Arveafgifter					106	51
4.	Afgifter af Testamenter og Gavebreve					1	66
5.	Bidrag fra Embeds- og Bestillingsmænd i Anl. af deres Ansættelse paa Færøerne					6	"
6.	Afgifter af Grindefangster					306	86
7.	Bøder					266	"
8.	Kendelser for udfærdigede Handelsbevillinger					250	"
9.	Do. i Henhold til Lov om forskellige Skatter og Afgifter paa Færøerne af 30. Marts 1892 § 15					75	"
10.	Do. i Henhold til Firmaloven					8	"
11.	Afgifter ifølge Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1902					1708	80
				Summa Indtægt		54931	80

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen:				
	Til Vaag Sogn (N.)	150	"		
	- Mygledal Sogn	200	"		
	- Næs Sogn	75	"		
	- Funding Sogn	100	"		
	- Andefjord Sogn	100	"		
	- Sjov Sogn	150	"		
	- Kollefjord Sogn	50	"		
	- Thorshavns udenbys Sogn	200	"		
	- Thorshavns Kommune	300	"		
				1325	"
2.	Udgifter i Anl. af Vagthold paa Amtshospitalet			800	"
3.	Tilskud til Sygehuset i Klaksvig			600	"
4.	Do. til Sygehuset i Tverøa (for ½ Aar)			300	"
5.	Do. til den praktiserende Læge paa Sandø			366	65
6.	Udgifter i Anl. af Alexandra Rubeksens Ophold paa Døvstummeinstitutet i Fredericia			300	60
7.	Do. i Anl. af Carla Kjærbos Nedsendelse til samme Institut			236	"
8.	Løn til Regnskabsføreren			150	"
9.	Andre Udgifter			23	21
10.	Beholdning den 30. September 1910.				
	I. Tilhørende Grundfonden			Kr Øre: 31500 "	
	II. Disponible Midler:	Kr	Øre		
	Restancer	549	50		
	Forskud	16285	39		
	Kontant Beholdning	2495	45		
				19330 34	
					50830 34
				Summa Udgift	54931 80

3.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Skolefond

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1 Januar 1910.				
	Kontant Beholdning	12659	90		
	Rentebærende Kapital	49820	68		
	Restancer	1284	24		
				63764	82
2.	Renter af Fondens Kapitaler			2388	94
3.	Refusion af Reerslev Kirketiende for 1909			15	81
4.	Statskassens Deputat til Skolevæsenet			224	»
5.	Statskassens Tilskud til Færøernes Mellem- og Realskole			7412	50
6.	Amtsrepartitionsfondens Tilskud til samme			562	50
7.	Thorshavns Kommunes Tilskud til samme			150	»
8.	Afgift af Grindefangster			213	78
9.	Afgift af Storhvaler			1708	80
10.	Skolepenge af Mellem- og Realskolens Elever			2634	66
11.	Leje af Gymnastikbygningen			92	»
12.	Færøernes Seminariums Tilskud til Brændsel og Rengøring			100	»
13.	Tilskud af Statskassen, Amtsrepartitionsfonden og Thorshavns Kommune til Pensioner			550	»
	Summa Indtægt			79817	81

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Pensioner			1500	»
2.	Tilskud til Thorshavns Kommuneskole			640	»
3.	Udgifter ved Færøernes Mellem- og Realskole:				
	Lønninger til Lærerne	10765	50		
	Skolens Rengøring og Opvarmning m. v.	421	25		
	Bygningsskat og Vandafgift	83	40		
	Vedligeholdelse af Bygninger samt Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventarier m. m.	483	54		
	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Bøger, Undervisningsapparater, Skrivematerialier m. v.	56	35		
	Assurance af Bygninger og Inventarium	153	»		
	For Trykning og Afskrivning m. v.	30	50		
				11993	54
4.	Understøttelse til Elever fra Landet			1125	»
5.	Løn til Kassereren			50	»
6.	Revisorlen			42	2
7.	Andre Udgifter (vedr. Tegninger til en ny Skolebygning m. m.)			1109	33
8.	Beholdning den 31. December 1910.				
	Rentebærende Kapitaler	49705	68		
	Restancer	1285	49		
	Kontant Beholdning	12366	75		
				63357	92
	Summa Udgift			79817	81

4.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skydsvæsenet paa Færøerne

for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.

Indtægt.

	Kr	Øre	Kr	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1909.				
Kontant Beholdning	3050	73		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	33	64		
Restancer	486	32		
			3570	69
2. Paalignet Kommunerne i Henhold til Lov af 17. Marts 1865, § 3, og Lov af 14. Januar 1881:	Kr	Øre		
Vaag Sogns Kommune (N)	237	38		
Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune	262	84		
Kunø, Mygledal og Husum — —	140	2		
Andefjord og Englefjord — —	356	14		
Funding Sogns Kommune	116	15		
Næs og Gøte Sognes Kommune	351	99		
Sjøv Sogns Kommune	169	10		
Ejde — —	190	91		
De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld	446	68		
Vestmanhavn Sogns Kommune	180	34		
De forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld	172	[illegible]		
Nolsø Sogns Kommune	81	51		
Vaagø Præstegælds Kommune	454	16		
Sandø — —	389	97		
Kvalbø Sogns —	169	78		
Frodebø — —	302	76		
Porkere — —	138	8		
Vaag — — (S)	173	28		
Sumbø — —	114	44		
Faurien — —	41	10		
Thorshavns —	574	72		
			5063	35
3. Indvundne Renter			18	42
Summa Indtægt			8652	46

Udgift.

	Kr	Øre	Kr	Øre	Kr	Øre
1. Skydsudgifter i Aaret 1909—10:						
A. Fælles Skydsudgifter for Amtet.						
a. Udbetalt gennem Sysselmændene:						
i Norderøernes Syssel	119	35½				
i Østerø —	275	99				
i Strømø —	190	32½				
i Vaagø —	27	2				
i Sandø —	54	66				
i Suderø —	35	79				
			703	14		
b. Udbetalt ved Kassereren			377	25		
B. De for Syslerne særlige Skydsudgifter.	Kr	Øre				
for Norderøernes Syssel	169	37½				
- Østerø —	272	71				
- Strømø —	131	43½				
- Vaagø —	49	56				
- Sandø —	82	27				
- Suderø —	28	95				
			734	30		
					1814	69
At overføre					1814	69

				Kr	Øre
			Overført	1814	69
2.	Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse paa Færøerne			2000	"
3.	Løn til Regnskabsføreren			60	"
4.	For Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			16	13
5.	Rente af Laan fra Færø Amts økonomiske Fond			32	"
6.	Andre Udgifter			32	62
7.	Beholdning den 30. September 1910.	Kr	Øre		
	Restancer	2077	49		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	552	6		
	Kontant Beholdning	2067	47		
				4697	2
			Summa Udgift	8652	46

Gæld til Færø Amts økonomiske Fond den 30 September 1910 ... 800 Kr.

5.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond

for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.

Indtægt.

						Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1909:						
	a. Tilhørende Grundfonden:						
	Rentebærende Kapitaler			17056	"		
	b. Disponible Midler:	Kr	Øre				
	Forskud til Amtsrepartitionsfonden	17650	"				
	Restancer	120	"				
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	16183	66				
	Kontant Beholdning	2420	27				
				36373	93		
						53429	93
2.	Renter af Fondens Kapitaler					852	74
3.	Udlagt ved Grindefangster som Skadehval					2749	42
4.	Andre Indtægter af Grindefangster					1781	73
5.	Indtægt i Henhold til Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1902					10252	80
					Summa Indtægt	69066	62

Udgift.

				Kr	Øre
1.	Til Anlæg og Vedligeholdelse af Broer, Veje og Landingssteder			2621	91
2.	Udgifter i Anledning af Grindefangster:	Kr	Øre		
	Erstatning for Skade paa Baade og Redskaber	2259	85		
	Do. for Mandskade	133	20		
	Realisation af Skadehval	228	55		
	Do. af Fondens ordinære Indtægter af Grindefangster	158	66		
	For Bortskaffelse af Indvolde fra Grindefangster	218	24		
	Betaling for »Kongskøb« af Statskassens Andel af Jordhval	154	17		
	For Telefonering m. m. i Anl. af Grindebuds Afsendelse	16	25		
				3168	92
3.	Løn til Regnskabsføreren			96	"
4.	Tilskud til det danske Hedeselskab i Anl. af Anlægget af en Plantage ved Thorshavn			300	"
5.	Tilskud til samme til Driften af en Planteskole sammesteds			100	"
6.	Tilskud til Føroya Højskole			300	"
7.	Tilskud til Amtskommunens Telefonanlæg			10000	"
8.	Tilskud til Færø Amts Bibliotek			500	"
			At overføre	17086	83

			Overført	17086	83
9.	Til Trykning af Katalog over sammes Bogsamling			300	„
10.	For Overslag over en ny Biblioteksbygning			55	„
11.	Tilskud til Aftenskoleundervisning			164	„
12.	Tilskud til den færøske Stenindustris Fremme			111	70
13.	Tilskud til Thorshavns Foredragsforening			100	„
14.	Tilskud til Dækning af Rejseudgifter for færøske Lærere			120	„
15.	Udgifter ved Regulering af Lagtingshusets Areal			283	60
16.	Diæter og Rejseudgifter til Lagtingets Tillidsmand, S. Sørensen			185	90
17.	Udgifter i Anl. af Jordehvaleus Afløsning:				
	Erstatning til Statskassen		Kr. Ø. 1172 57		
	Til Afløsningsfonden (5 pCt.)		652 39		
				1824	96
18.	Andre Udgifter			79	43
19.	Beholdning den 30. September 1910:				
	a. Tilhørende Grundfonden:		Kr. Ø.		
	Rentebærende Kapitaler		18056 „		
	b. Disponible Midler	Kr. Ø.			
	Forskud til Amtsrepartitionsfonden	17650 „			
	Restancer	286 20			
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	10591 15			
	Kontant Beholdning	2171 85			
			30699 20		
				48755	20
			Summa Udgift	69066	62

Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning tilgode den 30. Septbr 1910 ..... 5333 Kr. 35 Ø.

6.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Grindegarnet i Vestmanhavn

for Aaret 1910.

Indtægt.

1.	Beholdning den 1. Januar 1910.		Kr. Ø.	Kr.	Ø.
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse		230 31		
	Kontant Beholdning		68		
				230	99
2.	Indtægter af Grindefangster			„	„
3.	Renter			8	30
			Summa Indtægt	239	29

Udgift.

				Kr.	Ø.
1.	Udgifter ved Grindegarnet			„	„
2.	Løn til Kassereren			12	„
3.	For Bekendtgørelse af Regnskabs-Ekstrakt			7	53
4.	For Revision af Regnskabet			3	35
5.	Beholdning den 31. December 1910.		Kr. Ø.		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse		188 61		
	Kontant Beholdning		27 80		
				216	41
			Summa Udgift	239	29

Grindegarnets Gæld til Færø Amts økonomiske Fond den 31. Decbr. 1910 ..... 4752 Kr.

7.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden for Forulykkedes Efterladte

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	a. Tilhørende Grundfonden	5810	74		
	b. Disponible Midler	1538	63		
				7349	37
2.	Renter af Fondens Kapitaler			254	32
	Summa Indtægt			7603	69

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Understøttelse til Forulykkedes Efterladte					«	«
2.	Løn til Kassereren					12	«
3.	Andre Udgifter					9	67
4.	Beholdning den 31. December 1910.						
	a. Tilhørende Grundfonden:						
	Rentebærende Kapitaler	3650	«				
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	2260	74				
				5910	74		
	b. Disponible Midler:	Kr	Øre				
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	862	99				
	Restancer	514	60				
	Kontant Beholdning	293	69				
				1671	28		
						7582	2
	Summa Udgift					7603	69

8.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne.

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	Kontant Beholdning	246	94		
	Restancer	86	12		
	Rentebærende Kapitaler	2000	«		
				2333	6
2.	Renter af Fondens Kapitaler			84	38
	Summa Indtægt			2417	44

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Til Anskaffelse af Bøger			16	55
2.	For Revision af Regnskabet			«	18
3.	For Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			7	33
4.	Beholdning den 31. December 1910.	Kr	Øre		
	Rentebærende Kapitaler	2000	«		
	Restancer	43	6		
	Kontant Beholdning	350	32		
				2393	38
	Summa Udgift			2417	44

9.
Ekstrakt
af
Regnskabet for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtligheds Legat.
for Aaret 1910.

I. Realskolelegatet.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	Kontant Beholdning	2	65		
	Rentebærende Kapital	1400	»		
				1402	65
2.	Renter af Kapitalen			49	»
	Summa Indtægt			1451	65

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	For Bøger til Discipelbiblioteket			50	»
2.	For Revision af Regnskabet			»	19
3.	Beholdning den 31. December 1910.	Kr	Øre		
	Rentebærende Kapital	1400	»		
	Kontant Beholdning	1	46		
				1401	46
	Summa Udgift			1451	65

II. Pensionslegatet.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	Kontant Beholdning	50	»		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	137	40		
	Restancer	4	»		
	Rentebærende Kapital	800	»		
	Privat Panteobligation	100	»		
				1091	40
2.	Renter			37	23
	Summa Indtægt			1128	63

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Udbetalte Pensioner			14	»
2.	Beholdning den 31. December 1910.	Kr	Øre		
	Rentebærende Kapital	800	»		
	Privat Panteobligation	100	»		
	Restancer	4	»		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	192	63		
	Kontant Beholdning	18	»		
				1114	63
	Summa Udgift			1128	63

10.
Ekstrakt
af
Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne.
for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1909.				
	Kontant Beholdning	184	50		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	2448	85		
				2633	35
2.	Forsikringspræmier for indtegnede Skolebygninger:	Kr	Øre		
	i Vaag Sogns Kommune	14	80		
	- Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune	11	20		
	- Viderejde, Fuglø og Svinø — —	14	40		
	- Andefjord og Fuglefjord — —	12	22		
	- Funding Sogns —	8	»		
	- Næs og Gøte — —	16	80		
	- Sjov Sogns —	11	20		
	- Ejde — —	11	»		
	- De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld	19	»		
	- Vestmanhavn Sogns Kommune	6	»		
	- De forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld	1	96		
	- Noisø Sogns Kommune	2	40		
	- Vaagø Præstegælds Kommune	22	»		
	- Sandø — —	33	»		
	- Kvalbø Sogns —	4	»		
	- Frodebø — —	26	»		
	- Vaag (S.) — —	16	»		
				229	98
3.	Indvundne Renter			88	94
			Summa Indtægt	2952	27

Udgift.

				Kr	Øre
1.	Løn til Kassereren			50	»
2.	Revisorløn				61
3.	For Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			10	53
4.	Beholdning den 30. September 1910.	Kr	Øre		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	2672	79		
	Kontant Beholdning	218	34		
				2891	13
			Summa Udgift	2952	27

11.

Ekstrakt

af

Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og Lærerinders Pensionsfond

for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1909.				Kr	Øre	Kr	Øre
Kontant Beholdning				1029	50		
Rentebærende Kapitaler				9263	26		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse				5695	88		
						15988	64
2. Indbetalinger til Fonden ifølge Lov af 29. Marts 1893, § 2:						Kr	Øre
Fra Statskassen						832	32
Fra Lærere og Lærerinder paa Færøerne:				Kr	Øre		
i Vaag Sogns Kommune				27	12		
- Kuno, Mygledal og Husum Sognes Kommune				15	93		
- Viderejde, Fuglø og Svinø	—	—		24	59		
- Andefjord og Fuglefjord	—	—		22	73		
- Næs og Gøte	—	—		22	13		
- Sjov Sogns		—		15	97		
- Ejde —		—		7	44		
- Funding —		—		5	4		
- De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld				34	94		
- Vestmanhavn Sogns Kommune				17	52		
- Thorshavns	—			51	60		
- Nolsø	—	—		10	47		
- De forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld				2	50		
- Vaagø Præstegælds Kommune				24	36		
- Sandø	—			39	35		
- Kvalbø Sogns	—			15	75		
- Frodebø —	—			36	51		
- Vaag —	—			18	82		
- Porkere —	—			6	94		
- Sumbø —	—			12	57		
- Famien —	—			3	88		
						416	16
Fra Kommunerne paa Færøerne:				Kr	Øre		
Vaag Sogns Kommune				27	12		
Kuno, Mygledal og Husum Sognes Kommune				15	93		
Viderejde, Fuglø og Svinø	—	—		24	59		
Andefjord og Fuglefjord	—	—		22	73		
Næs og Gøte	—	—		22	13		
Sjov Sogns		—		15	97		
Ejde —		—		7	44		
Funding —		—		5	4		
De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld				34	94		
Vestmanhavn Sogns Kommune				17	52		
Thorshavns	—			51	60		
Nolsø	—	—		10	47		
De forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld				2	50		
Vaagø Præstegælds Kommune				24	36		
Sandø	—	—		39	35		
Kvalbø Sogns		—		15	75		
Frodebø —		—		36	51		
Vaag	—	—		18	82		
Porkere	—	—		6	94		
Sumbø	—	—		12	57		
Famien	—	—		3	88		
						416	16
						1664	64
3. Indbetaling fra Kommunerne til Kassererens Lønning						100	•
4. Renter af Fondens Kapitaler						576	71
					Summa Indtægt	18329	99

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Udbetalte Pensioner			1866	81
2.	Løn til Kassereren			100	"
3.	For Revision af Regnskabet			4	12
4.	For Bekentgørelse af Regnskabsekstrakt			15	33
5.	Beholdning den 30. September 1910.				
	Rentebærende Kapitaler	8992	49		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	5937	32		
	Restancer	50	50		
	Kontant Beholdning	1363	42		
				16343	73
	Summa Udgift			18329	99

12.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen

for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1909:				
	a. Kontant	1575	71		
	b. I »Føroya Banki«	1570	80		
	c. Restancer af Gebyrer for Abonnement, Samtaler og Telegrammer m. m.	1982	25		
	d. Forskud til Ny-Anlægget	15468	89		
				20597	65
2.	Afgift af Abonnement			6785	61
3.	Indtægt af Telefonsamtaler og Telefontelegrammer, Ekstragebyrer og Budsendelser			22064	48
4.	Amtskommunens Godtgørelse for Befordring paa Telefonlinierne af de til og fra Telegrafstationen i Thorshavn ind- og udtelefonerede Telegrammer			378	45
5.	Forskellige Indtægter			628	39
6.	Tilskud fra Statskassen			20000	"
7.	Do. - Færø Amts økonomiske Fond			10000	"
8.	Refusion af Gebyrer for Telegrammer, indtelefonerede til Telegrafstationen i Thorshavn (jfr. Udgiftspost 10)			6310	40
9.	Laan fra »Kreditforeningen af Kommuner i Danmark«			30000	"
10.	Telefondriftens Gæld den 30. September 1910: Til »Føroya Banki« paa Folio-Konto			17776	21
	Summa Indtægt			134541	19

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Gæld den 1. Oktober 1909			30118	68
2.	Administration			2607	38
3.	Stationernes Drift			9019	61
4.	Vedligeholdelse og Eftersyn af Linierne			7109	42
5.	Renter og Afdrag af Amtskommunens Laan fra Livsforsikringsselskabet »Danmark« og Forsørgelsesforeningen »Bikuben« (pr. 11. Juni 1910)			9874	80
6.	Renter og Afdrag m. m. til »Kreditforeningen af Kommuner i Danmark«			1820	14
7.	Rente til »Føroya Banki«			899	20
8.	Forskellige Udgifter			1	80
9.	Udgifter ved Anlæggets Udvidelse			2445	28
10.	Telegrafstationen i Thorshavn for Telegrammer, indtelefonerede fra Abonnenter og Centraler udenfor Thorshavn (jfr. Indtægtspost 8)			6310	40
11.	Forskud til det i 1909 paabegyndte Anlæg			45434	76
12.	Beholdning den 30. September 1910.				
	a. Kontant	4053	7		
	b. I »Føroya Banki«	634	22		
	c. Restancer af Gebyrer for Abonnement, Samtaler og Telegrammer m. m.	4212	43		
	d. Beholdning af Kreditforeningsobligationer	10000	"		
				18899	72
	Summa Udgift			134541	19

13.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Norderøernes Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910. Kontant og i Sparekassen samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	998	53
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4	1260	»
3.	Afgift af Storhvaler	341	76
4.	Renter	17	44
5.	Andre Indtægter	19	21
	Summa Indtægt	2636	94

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	713	20
2.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier	1	20
3.	For Kirkelys, Brød og Vin	118	31
4.	For Kirkernes Rengøring	17	»
5.	Præstehold	36	»
6.	Visitatspenge	10	»
7.	Andel i Kirkekassererens Lønning	53	87
8.	For Revision af Regnskabet	7	34
9.	Andre Udgifter	8	93
10.	Beholdning den 31. December 1910. Kontant og i Sparekassen samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	1671	9
	Summa Udgift	2636	94

14.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Østerø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910. Kontant og i Sparekassen samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	8166	65		
	Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	2000	»		
				10166	65
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4			1850	»
3.	Afgift af Storhvaler			683	52
4.	Renter			177	72
5.	Andre Indtægter			3	77
	Summa Indtægt			12881	66

Udgift.

		Kr	Ø	Kr	Ø
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne			522	40
2.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier			228	20
3.	For Kirkelys, Brød og Vin			394	46
4.	For Kirkernes Rengøring			80	39
5.	Præsthold			60	„
6.	Visitatspenge			10	„
7.	Andel i Kirkekassererens Lønning			53	87
8.	For Revision af Regnskabet			13	25
9.	Andre Udgifter			8	93
10.	Beholdning den 31. December 1910.				
	Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	2000	„		
	Kontant og i Sparekassen samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	9510	16		
				11510	16
	Summa Udgift			12881	66

15.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Ø
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.		
	Kontant og i Sparekassen samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	1393	63
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4	780	„
3.	Afgift af Storhvaler	683	52
4.	Gæld ved Udgangen af Regnskabsaaret	17100	„
	Summa Indtægt	19957	15

Udgift.

		Kr	Ø
1.	Gæld den 1. Januar 1910	13100	„
2.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	523	25
3.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier	7	20
4.	For Kirkelys, Brød og Vin	86	35
5.	For Kirkernes Rengøring	127	50
6.	Præsthold	24	„
7.	Visitatspenge	6	35
8.	Andel i Kirkekassererens Lønning	30	75
9.	For Revision af Regnskabet	7	90
10.	Udgifter i Anledning af en ny Kirkes Opførelse paa Hestø	5800	71
11.	Andre Udgifter	8	13
12.	Beholdning den 31. December 1910:		
	Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	235	11
	Summa Udgift	19957	15

16.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Thorshavns Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	6000	"		
	I Færø Amts Sparekasse	137	12		
	Kontant Beholdning	16	81		
				6153	93
2.	Renter			244	82
3.	Stolestadspenge			190	95
4.	Betaling for Klokker, Lys og Orgel ved kirkelige Handlinger			178	"
5.	Indkommet i Kirkens Besse			2	99
	Summa Indtægt			6770	69

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Lønning til Organisten m. v.			160	"
2.	For Tilsyn med Taarnuret			50	"
3.	Løn til Graveren			60	"
4.	Belysningsudgifter			"	"
5.	For Revision af Regnskabet			2	51
6.	For Bekendtgørelse af Ekstrakt af Regnskabet			8	33
7.	Beholdning den 31. December 1910.				
	Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	6000	"		
	I Færø Amts Sparekasse	141	94		
	Kontant Beholdning	347	91		
				6489	85
	Summa Udgift			6770	69

17.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	4300	87		
	Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	5100	"		
				9400	87
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1898 § 4			900	"
3.	Afgift af Storhvaler			341	76
4.	Renter			164	34
5.	Andre Indtægter			33	"
	Summa Indtægt			10839	97

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne			409	47
2.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier			15	75
3.	For Kirkelys, Brød og Vin			254	49
4.	For Kirkernes Rengøring			51	58
5.	Præsthold			62	»
6.	Visitatspenge			8	75
7.	Andel i Kirkekassererens Lønning			46	15
8.	For Revision af Regnskabet			7	»
9.	Andre Udgifter			9	33
10.	Beholdning den 31. December 1910.				
	Rentefrit Lån til andre Kirkekasser	9100	»		
	Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	875	45		
				9975	45
	Summa Udgift			10839	97

18.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaagø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	3353	75		
	Rentefrit Lån til andre Kirkekasser	19500	»		
				22853	75
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4			1140	»
3.	Afgift af Storhvaler			341	76
4.	Renter			399	52
5.	Andre Indtægter			6	»
	Summa Indtægt			24741	3

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne			120	6
2.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier			136	86
3.	For Kirkelys, Brød og Vin			121	34
4.	For Kirkernes Rengøring			4	»
5.	Præsthold			40	»
6.	Visitatspenge			7	50
7.	Andel i Kirkekassererens Lønning			38	46
8.	For Revision af Regnskabet			10	2
9.	Andre Udgifter			8	33
10.	Beholdning den 31. December 1910.				
	Rentefrit Lån til andre Kirkekasser	19500	»		
	Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	4754	46		
				24254	46
	Summa Udgift			24741	3

19.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sandø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910. Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	4228	90
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4	670	»
3.	Afgift af Storhvaler	341	76
4.	Renter	73	92
	Summa Indtægt	5314	58

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	72	91
2.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier	16	62
3.	For Kirkelys, Brød og Vin	120	94
4.	For Kirkernes Rengøring	22	60
5.	Præstehold	44	»
6.	Visitatspenge	6	25
7.	Andel i Kirkekassererens Lønning	30	75
8.	For Revision af Regnskabet	5	34
9.	Andre Udgifter	12	93
10.	Beholdning den 31. December 1910. Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	4982	24
	Summa Udgift	5314	58

20.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Suderø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910. Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	2256	22
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4	1200	»
3.	Afgift af Storhvaler	683	52
4.	Andre Indtægter	33	»
5.	Gæld ved Udgangen af Regnskabsaaret	13500	»
	Summa Indtægt	17672	74

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Gæld den 1. Januar 1910	13500	"
2.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	473	80
3.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier	26	68
4.	For Kirkelys, Brød og Vin	241	82
5.	For Kirkernes Rengøring	85	40
6.	Præsthold	60	"
7.	Visitatspenge	8	75
8.	Andel i Kirkekassererens Lønning	46	15
9.	For Revision af Regnskabet	9	50
10.	Andre Udgifter	8	13
11.	Beholdning den 31. December 1910: Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	3212	51
	Summa Udgift	17672	74

21.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag (Suderø) Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1910.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1910.				
	Rentebærende Kapital	600	66		
	Kontant Beholdning	62	67		
				663	33
2.	Renter			22	2
	Summa Indtægt			685	35

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	For Bekendtgørelse af Ekstrakt af Regnskabet			6	93
2.	For Revision af Regnskabet				9
3.	Beholdning den 31. December 1910.	Kr	Øre		
	Rentebærende Kapital	615	68		
	Resterende Rente	7	"		
	Kontant Beholdning	55	65		
				678	33
	Summa Udgift			685	35

Indhold.

		Side
	Lagtingets Medlemmer.	
I.	Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.	1
II.	Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 4. Maj 1907 om Hjælpekasser	11
III.	Politiets Pligter i Strandingstilfælde paa Færøerne	17
IV.	Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne	24
V.	Sundhedspas for Skibe	35
VI.	Lov om Sprængstoffer	39
VII.	Om Forandring i Loven om forskellige Skatter og Afgifter	46
VIII.	Handel med og Udskænkning af berusende Drikke	54
IX.	Vragning af Fisk paa Færøerne	66
X.	Færøernes Deltagelse i Fiskeri- og Motorudstillingen og Fiskermødet i København 1912	90
XI.	Deling af Næs og Gøte Sognes Kommune i to særskilte Kommuner	94
XII.	Andragende fra Missionær Daniel J. Danielsen af Thorshavn om Kolportagebevilling	96
XIII.	Tillæg til Havnereglement for Midvaag	100
XIV.	Spørgsmaal om Bortfald af Statskassens Tilskud til »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug« og »Suderø Fiskeriforsikring«	103
XV.	Om Statstilskud til Navigationsundervisning og Undervisning i Motorlære	107
XVI.	Statstilskud til Havneanlæg	110
XVII.	Sagen angaaende Anlæg af Kørevej Skopen—Sand med Arm til Trødum	112
XVIII.	Tilskud til Lønning af en Læge paa Vaagø	117
XIX.	Tilskud til en Læge paa Ejde samt til Befordring af Lægerne paa Færøerne	120
XX.	Andragende fra Kommunelægen paa Sandø om Lønforhøjelse	124
XXI.	Ordning af Medicinalhandelen paa Færøerne	127
XXII.	Fartplan for Dampskibet »Smiril«	133
XXIII.	Postdampskibet »Tjaldur«s Fartplan	134
XXIV.	Pensionstilskud til Enken efter fhv. Førstelærer ved Thorshavns Realskole Louis Bergh og Enken efter Lærer ved samme Skole M. F. Michelsen	138
XXV.	Tuberkulose-Sygehuset	140
XXVI.	Amtskommunens Telefonanlæg	144
XXVII.	Sagen angaaende en færøsk Brandforsikring	174
XXVIII.	Myggenæs Sogn som særskilt Valgdistrikt	175
XXIX.	Opførelse af en Bygning for Færø Amts Bibliotek	175
XXX.	Antagelse af Lejnum som Hvalvaag	177

		Side
XXXI.	Indsejlingsfyr til Vestmanhavn m. m.	178
XXXII.	Afholdelse af Befordringsudgifter for Læger i visse Tilfælde	180
XXXIII.	Angaaende Amtskommunens Stambingst	182
XXXIV.	Angaaende Svømmehunde om Bord i Fiskerskibe	183
XXXV.	Ændring i Reglerne for Aflæggelse af visse Regnskaber	186
XXXVI.	Arresthuset i Thorshavn	188
XXXVII.	Om Øen Store Dimons Henlæggelse til Skuø Sogn i kommunal Henseende	191
XXXVIII	Afløsning af Betalingen for Kongskøb ved Døglingefangst i Kvalbø	196
XXXIX.	Ang. Epidemiudgifter, forskudsvis udbetalte af Amtsrepartitionsfonden	197
XL.	Ang. Indskrænkning af Storhvalsfangsten ved Færøerne	201
XLI.	Bevilling til »Føroya Fólkaháskúla«	204
XLII.	Angaaende Approbation paa Reglement for Sygehuset i Klaksvig	206
XLIII.	Vilkaar for Udskillelse af Myggenæs Sogn som særskilt Kommune	208
XLIV.	Opførelse af en Skolestue i Bø	210
XLV.	Opførelse af en Skolestue i Øgrum	211
XLVI.	Opførelse af en Skolestue i Slettenæs	213
XLVII.	Andragende fra Smedemester N. Jensen af Thorshavn om en aarlig Understøttelse	215
XLVIII.	Vej gennem Næsli i Porkere Sogn	217
XLIX.	Statslaan til Anlæg af Sæbekogeri i Thorshavn	219
L.	Tilskud til Driften af Dampbaaden »Ruth«	221
LI.	Besværing over den Mandskabet ved Hvalstationen i Kollefjord paalignede Skat	224
LII.	Besværing over den Hvalfangerselskabet »Urd« paalignede Skat til Haldersvig Sogn	225
LIII.	Ændring i Reglerne for Paaligning af Skydsskatten	229
LIV.	Sagen angaaende den færøske Landbokommission	231
LV.	Udgivelse af en Lagtingstidende	237
LVI.	De af Amtmanden ene afgjorte Sager	238
LVII.	Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	239
LVIII.	Andre Vedtagelser:	
	1. Oprettelse af en færøsk Kreditforening m. m.	249
	2. Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn	249
	3. Godtgørelse for Præsteskyds til Myggenæs	249
	4. Ændring i Havnereglement for Vestmanhavn	249
	5. Havnereglement for Bygden Ejde	250
	6. Forslag til Beslutning ang. Supplering af Lagtingstidende for Aaret 1905	250
	7. Statusoversigt for Amtskommunen	250
	8. Erstatning for Legemsskade ved Grindefangst	250
	9. Ang. det Hansenske Legats Renter	251
	10. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere	251

Tilføjelser.

I. Til Sagerne X, XII, XIV, XV, XVI, XIX og XX.

II. A. Love og Anordninger.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Bilag.

Bilag 1. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Forslag til Lov om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne.
— 1 A. Betænkning ang. Statusoversigt for Færøernes Amtskommune.
— 2. Status-Oversigt over Færø Amts økonomiske Fonds disponible Midler med Angivelse af forventet Status den 30. September 1911.
— 3. Forslag til Lov om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg paa Færøerne. (Som det er vedtaget ved 3. Behandling.)
— 4. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Øen Myggenæs' Udskillelse som særligt Valgdistrikt saavel med Hensyn til Folketings- som Lagtingsvalg.
— 5. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Vragning af Fisk paa Færøerne.
— 6. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Forslag til Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.
— 7. Lagtingets Beslutninger af 23. August 1911 om Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fond til Landingssteder, Broer og Veje.
— 8. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.
— 9. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Forbedring af de færøske Havneforhold.
— 10. Forslag til Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke. (Som det er vedtaget ved 3. Behandling.)
— 11. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. en færøsk Brandforsikring.
— 12. Repartition.
— 13. Ekstrakter af de af Færøernes Lagting deciderede Regnskaber i Sessionen 1911 samt Uddrag af Kommuneregnskaberne for 1909—1910.